Учителя Петър Дънов

Любов към Бога

съборно слово

1931

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СЪБОРНО СЛОВО 1931

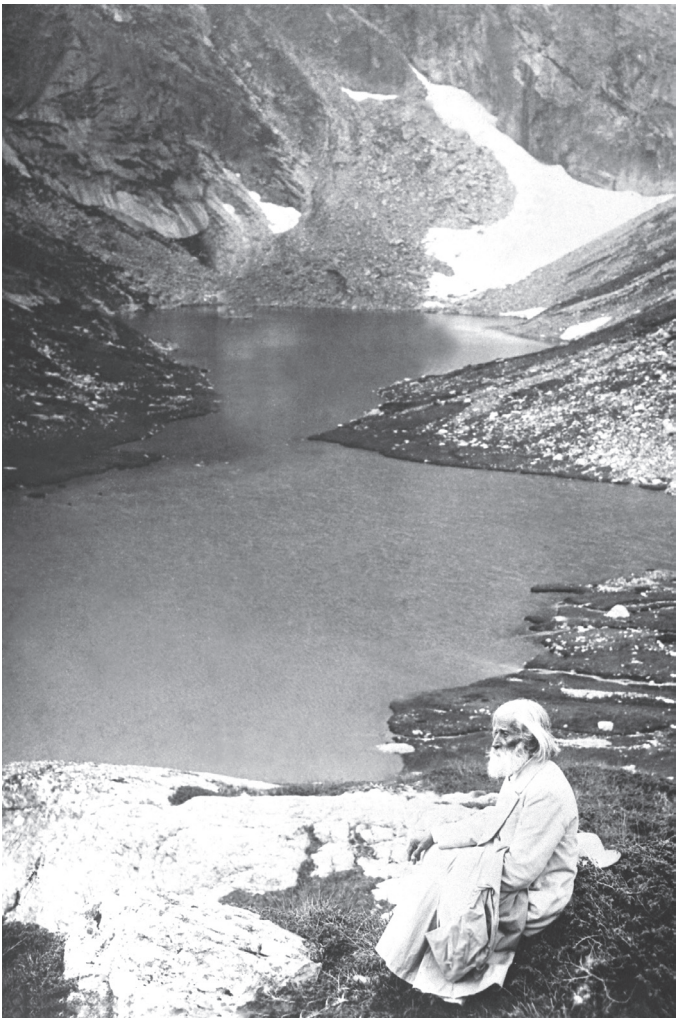

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СЪБОРНО СЛОВО

Годишен събор
на Всемирното Бяло Братство
1931

ИЗДАТЕЛСТВО БЯЛО БРАТСТВО
София 2005

© Петър Дънов (Беинса Дуно), автор
© Ирена Шунина, Филип Филипов, азбучен показател
© Даниела Тодорова, художник
© Димитър Калев, редактор
© Издателство Бяло Братство

ISBN 954-744-04*-*!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Любов към Бога.....9
2. Идеалът на човека.....43
3. Симон Петър.....51
4. Старите накити.....69
5. Ден на Доброто.....75
6. Ден на Божията работа.....96
7. Човекът на новото.....102
8. Теория и приложение.....136
9. Отпечатъци.....147
10. Недоказани истини.....158
11. Нашето място.....177
12. Чистене на съзнанието.....187
13. Обич, разумност, истинолюбие.....201
14. Ценното в малкото.....214
15. Хигиена на Живота.....228
16. Съчетание, приложение и изпълнение.....241
17. Мястото на Бога.....265
18. Тези три неща.....280
19. Ден на Божието изявление.....294
20. Запечатал е.....310
21. Соковете на Любовта, Мъдростта и Истината.....325
22. Които чакат Господа.....337

София, Изгрев

23. Сила, Разумност и Добро.....344
24. Най-високото място.....373
25. Отиване и връщане.....407

Приложения

Речник на остарели и чужди думи.....444
Азбучен показател.....446

СЪБОРНИ БЕСЕДИ

Седемте рилски езера
12 юли-10 август 1931 г.

ЛЮБОВ КЪМ БОГА

Най-голямата война, в която Христос вземаше участие и пострада, беше обвинението срещу Него, че се наричал Син Божи. Христос пострада и хората страдат, следователно страданията са неизбежни, каквито и да са причините за тях. Защо и за какво страда човек? Ако страда за греховете си, той заслужава тия страдания, обаче, ако върши Волята Божия и пак страда, коя е причината за тези страдания, как трябва да се гледа на този род страдания? Значи две неща трябва да има човек предвид в живота си: за Истината ли да страда, или за своите лични грехове. Няма по-велико страдание от това да страда човек за Истината!

Питам в какво се заключава Свободата. Птицата е свободна, когато хвърчи – щом не може да хвърчи, тя греши; рибата е свободна, когато плува – щом не може да плува, тя греши; огънят е жив, когато гори – щом не може да гори, той е мъртъв; вятърът върши работа, когато духа – щом престане да духа, той не може да извърши никаква работа, той е мъртъв; водата е жива и върши работа, когато тече – щом престане да тече, тя не е способна за работа, тя е мъртва; и най-после човек е свободен само когато мисли – престане ли да мисли, той изгубва Свободата си. Следователно птицата хвърчи, рибата плува, огънят гори, вятърът вее, водата тече, а човек мисли.

Кое е първото качество на мисълта? Как се проявява Животът, в който ние се намираме? Чрез движение. Значи всяко движение се придружава и с чувстване. Представете си, че човек има само едно чувство, например осезанието и с него изпитва нещата твърди ли са или меки, студени или топли и т.н.; при това положение какво понятие ще има човек за Живота? Той ще има съвсем елементарно понятие за Живота. Представете си, че у човека се яви и второ чувство – вкусът, чрез което да опитва нещата сладки ли са или горчиви, солени

или кисели и т.н.; това чувство събужда у човека желание да яде. Следователно човек яде по единствената причина да опитва вкуса на нещата. След осезанието, след вкуса иде обонянието у човека – той иска вече отдалеч или отблизо да познае предмета, да го опита как мирише – приятно или неприятно; след това у човека се събужда желание да чуе как говорят живите същества около него и да ги различава едно от друго – слухът му помага за това; и най-после у човека се явява интерес да види външния образ на нещата – той иска да види какво е написано върху всеки предмет – за това му помага зрението. С тези пет чувства или сетива човек обогатява своите понятия за Живота. И така, с осезанието човек проверява качеството на предметите; с вкуса той прониква в тяхното съдържание; с обонянието той определя миризмата им и ги дели на приятни и неприятни, на добри и лоши; със слуха той изучава звуците на живите същества и влиза в общение с тях; със зрението пък човек изучава целия външен образ на предметите.

И тъй, с петте сетива човек се запознава с външния свят, който го обикаля, обаче как познава той Божията Любов, как познава Бога? Докато човек не чувства, той не може да познае Бога, не може да възприеме Божията Любов. Оттук следва: не може ли човек да почувства Божията Любов, той не може и да мисли; щом не мисли, той не може да бъде свободен, той е мъртъв човек. Значи който няма Божията Любов в себе си, той не мисли, той не е свободен, той е мъртъв човек и обратно – мисли ли човек правилно, той е свободен, той носи в себе си Божията Любов.

Мнозина искат да знаят причините за страданията; казвам: много са причините за страданията. Например ако главата, гърдите и стомахът на човека са здрави, а единият му крак е болен, той непременно ще изпитва някаква болка, някакво страдание; или ако ръцете и краката му са здрави, а само едното ухо е болно, той пак ще усеща болка, ще чувства някакво страдание. Болезнените състояния създават вътрешна дисхармония в организма, следователно

вътрешната дисхармония е резултат на онова грешно състояние, което човек сам си е създал.

Казвате: „Защо страда човек?" – човек страда, понеже се е отдалечил от Бога и не знае как да се върне. Веднъж отдалечен от Бога, той се намира в положението на човек, който не стъпва здраво на земята – той върви, но постоянно се подхлъзва и пада. Такова е положението на всеки, който не обича Бога. Първият човек още, поставен в пътя на Любовта, показа, че не обича Бога – при първата стъпка в този път той се подхлъзна, от което видя своята слабост. Той нямаше Любов към Бога, понеже яде от забраненото дърво. Страданията на съвременните хора показват, че и те не обичат Бога. Бог каза на Адам: „От дървото за познаване доброто и злото да не ядеш!" Обаче дойде черният адепт при Ева и каза: „Ако ядете от плодовете на това дърво, вие ще придобиете много знания и ще станете богове"; тя се убеди в неговите думи, яде от плодовете на забраненото дърво, а после даде и на Адама да ги опита – след това и двамата се видяха оголели.

Сега, вие искате да знаете как е станала тази работа с първите човеци – тя е станала точно така, както става и с вас. Всеки ден вие повтаряте постъпката на вашия стар баща – каквото направиха Адам и Ева в миналото, това правят съвременните хора всеки ден. И тогава хората си създават една крива философия и казват: „Наистина днес и ние ядем от забранения плод, но утре ще изправим живота си." Не, такава философия не съществува, философия на утрешния ден не е известна – истинската философия е философията на сегашния момент. В момента, в който сгрешим, денят се свършва и настава нощ; и тук се явява трагедията на живота, че хората искат да оправят работите си в нощта. Ти пътуваш през някоя тъмна, черна нощ – нито звезда, нито Луна на небето, сбъркаш пътя, заблудиш се някъде и казваш: „Нищо, все ще намеря пътя." Какъв път ще намериш сега, не виждаш ли, че отникъде светъл лъч не прониква, ти си в пълен мрак – повече можеш да се заблудиш, но не и да се оправиш.

Съвременните хора често се връщат към историята на първите хора и казват: „Какво ли са мислили Адам и Ева?" Точно това, каквото и вие днес мислите. Например седи един човек, вярващ в Бога, и си размишлява: „Искам да имам хубава къща, да съм богато облечен, да се разхождам с автомобил из града, да ме посещават богати хора, но нямам пет пари в джоба си." Не се минава много време и този човек се натъква на една чужда каса, пълна със златни пари; сега пак си размишлява: „Ако бръкна в касата и си взема няколко от тия звонкови, аз ще постигна желанията си." Колебае се, бори се в себе си и най-после казва: „Кой ще ме види – ще бръкна само един път и всичко ще се свърши, всичките ми работи ще се оправят." Казвам: чуждата каса представлява Дървото за познаване на доброто и злото. Питам кой човек, след като е бъркал в чужда каса, е оправил работите си. Никой; който е бъркал в чужди каси, той повече е заплитал работите си, отколкото да ги е оправил. Минава някой покрай една чужда, богато сложена трапеза с ядене, и си казва: „Ако хапна от яденето на тази трапеза, работите ми ще се оправят и животът ми ще се подобри" – хапне си той от чуждото ядене, но вижда, че и с това работите му остават пак неоправени.

Казвам: изисква се правилно съпоставяне между явленията в Природата и в Живота. Съвременният свят, както е създаден, представлява богата трапеза с ядене, на която има много места за изкушения. Всеки бърза, иска да седне, да се нахрани от тази трапеза, но в бързината си, в лакомията си ще попадне именно на едно от тия места за изкушение и от този момент ще изгуби здравето си. Същото може да се каже и за книгите – има книги, които не трябва да се пипат. Вие минавате някъде, виждате една книга, казвате: „Ще я отворя, ще надзърна само да видя какво е написано в нея." Така постъпват войниците във време на война: върви някой войник, изпратен по работа от една войскова част в друга, но по пътя още отдалеч вижда, че нещо свети; той си мисли, че някой е изгубил или хубаво ножче, или кесия и бързо

се навежда да го вземе. Обаче то се оказва бомба – едва се докосва до нея и тя експлодира в ръцете му. Казвам: каквото чуждо вземе човек, то е бомба, която непременно ще избухне в ръцете му. Не ви трябва нито ножчето, нито кесията на вашия ближен – чуждото не ви е потребно. Който разбира закона на Истината, той ще се съгласи с това положение. Бог е поставил всяко нещо на своето място, тъй щото никой нищо не може да вземе от това, което Той е наредил.

Мнозина мислят, че като влязат в някоя библиотека, имат право да бъркат, да ровят книгите без позволение. Никой не може да бута книги или други неща без позволение. Чудни са съвременните хора, които всеки ден грешат, бъркат в чуждите каси и библиотеки, а при това де кого срещнат, казват: „Ела да те научим как да обичаш Бога, как да обичаш ближния си и какво да правиш за себе си.” Те сами не знаят какво да правят, а другите ще учат; те не са видели нито Ангелите, нито Бога, а проповядват и за Бога, и за Ангелите, но когато останат сами, те се запитват: „Вярно ли е това, което проповядваме?” Аз изнасям един факт, който се случва и с вас, и с владици, и с проповедници, и със свещеници, както и с управляващи. Например някой дойде на власт и казва: „Аз ще оправя България”; как ще оправи България – ако беше в сила да оправи България, преди всичко той не би станал министър. Някой се опопва и казва: „Аз ще оправя света”; който е в състояние да оправи света, той поп няма да става. Някой пък казва: „Аз ще стана човек”; ако ти досега не си станал човек, в бъдеще по-мъчно ще станеш. Да станеш човек, това не зависи от теб – който те е създал, само Той има право и сила да те направи човек. Ако под думите „ще стана човек“ се разбира, че ще се проявиш такъв, какъвто Бог те е създал, това е друг въпрос. Ако човек забогатее и не може да използва своето богатство както трябва, той ще се намери в положението на магаре, което само пренася товара на господаря си. Ако човек стане силен и не използва силата си на място, той ще изпадне в положението на бик, който знае само да мушка с рогата си. В истинския смисъл на думата, човек е само онзи, който мисли право.

Следователно първото качество на истинския човек е Любовта. Без Любов човек е животно – без Любов той е изложен само на грехове и престъпления. И каквото мисли, каквото чувства този човек – от единия до другия край на живота му, това са само грехове и престъпления. Щом Любовта напусне човека, той вече е изложен на страдания. Хора, които нямат Любов в себе си, не могат да търпят човека на Любовта – дойде ли при тях такъв човек, те казват: „Да се махне този човек оттук!" Не постъпиха ли евреите така с Христа – те казваха: „Махнете, разпнете този човек, защото се нарича Син Божи." Евреите искаха да подчинят Христа на своята воля – едни искаха от Него пари, богатства, други искаха да ги направи щастливи, да им помогне да се оженят за добри жени, да имат добри деца и т.н. Обаче Христос казваше: „Аз не дойдох да изпълня нито Своята воля, нито вашата, но дойдох да изпълня волята на Отца, който Ме е проводил. Аз съм Син Божи, изпратен на Земята да науча хората как да живеят." Те не останаха доволни от Неговия отговор и казаха: „Такъв човек, който не иска да изпълни нашата воля, ние го поставяме на кръста." Не се ли повтаря същата история и днес в света – кой не е разпнал Божественото в себе си? Някой казва: „Мъчи ме нещо вътре." Какво те мъчи – мъчи те нещо, защото си изгубил Мира си. Който не говори Истината, той изгубва своя вътрешен Мир. Повечето хора днес се лъжат едни-други на общо основание. Освен това много хора не признават, че нямат Любов и казват: „Ние имаме Любов, но външните условия, хората около нас ни създават препятствия и мъчнотии." Не, външните условия не създават трудностите в Живота, но вътрешните условия в самия човек са причина за всички страдания, мъчнотии и противоречия. Защо се мъчи гладният човек? Защото храната – Словото не е в него. Защо страда човек? Защото няма Любов. Христовите ученици страдаха ли? Те бяха подложени на големи гонения, преследвания и мъчения, но не страдаха – те бяха големи мъченици, но всичко понесоха заради Христа, те имаха Христовата Любов

в себе си. Който няма Любов, той не може да понесе и най-малкото страдание.

Казвате: „Ако Христос дойде втори път на Земята, ние ще Го посрещнем както трябва.” Ако Христос дойде днес на Земята и нямате Любов в сърцата си, вие пак ще Го окачите на кръста. Вие ще искате от Христа богати трапези, разкошни облекла и къщи, ще искате да имате на разположение автомобили и файтони и ако Той не задоволи вашите желания, вие ще Го разпнете на кръста, както направихте преди две хиляди години. Питам, ако всичките ви желания се задоволяват, какво печелите? Какво печелят царете, които имат всички удобства в живота си – какво стана с руския император, който имаше толкова много богатства? В това отношение историята ни дава добър пример с живота на един от древните и най-мъдри царе, Соломон, който живя в най-голям разкош и слава, обиколен с триста жени и деветстотин наложници: Бог го постави на изпит да изучава Божията Мъдрост и знания, но той не издържа изпита си. Той искаше посредством тези жени, като негови секретарки и съветнички, да оправи света, да създаде разумни закони, но не успя, предаде се на ядене и пиене, на разкошен живот и по този начин освен че не оправи света, но още повече го забърка. Вследствие на това евреите и до днес още не могат да се оправят. Казвам: ако човек иска да се жени, той трябва да има само една жена. Коя е тая жена? – Любовта. Който няма Любов, от него човек не може да стане. Жена, която иска да се омъжи, и тя трябва да има само един мъж. Кой е този мъж? – Мъдростта.

И тъй, който не възприеме Божията Любов в себе си, той може да има като Соломон триста жени и деветстотин наложници, но пак нищо не може да направи. Числото 300 е крайният предел в Живота на човека – никой не може да има повече от триста жени. Като има по една разправия с всяка жена, това е достатъчно – след всяка разправия човек заприличва на празна каца. Какво правят с празните каци? Вие знаете каква е съдбата на празните каци – всяка празна

каца се изнася навън и се търкаля. Някой казва: „Аз ще се оженя” – това значи, че той иска да се отдалечи от Бога. При много от съвременните женитби взема участие и злото. Ако под женитба се разбира съчетание на две разумни души, то е друг въпрос. Съвременните хора искат да се женят, да станат щастливи. Не, ако човек се ожени, той трябва да има желание да намери Бога – във всяко желание човек трябва да търси Бога. Някой казва: „Имам желание да ям” – значи чрез храната имаш желание да намериш Бога, да познаеш Божията Любов. Щом човек намери Бога и познае Любовта Му, той всичко е придобил. Казвате: „Ние познаваме Бога, видели сме Христа.” Вие може да сте видели Христа, но такова виждане не допринася още нищо на човека. Много неща вижда човек, но важно е как ги вижда. То е все едно да каже човек, че го боли кракът; не е достатъчно да каже, че го боли кракът, но той трябва да знае причината, защо го боли. Когато човек знае причината на известна болка, той ще може и да я лекува.

Един важен въпрос, който може да се зададе на съвременните хора, е следният: в първите времена на създаването си плодовете падаха ли от дърветата? В първоначалния си живот плодовете не са падали от дърветата – те са седели на клоните, докато дойде някой да ги откъсне. След грехопадането обаче и плодовете започнали да падат от дърветата, било от вятър брулени, било по друга някаква причина. Тъй щото, докато човек е плод на Божественото дърво, докато живее чист и свят живот, той ще има Божията Любов в себе си и никога няма да пада от това дърво – винаги на него ще пребъдва. Няма ли Любовта в себе си, той ще пада от Божественото дърво като изгнил плод и ще изсъхва. Какво ще стане после с този човек? Ще дойде при него някой по-голям простак и невежа от самия него и ще почне да го учи как да вярва в Бога, как да се разкае, как да се обърне към Бога и т.н. Какво значи обръщане? Ако човек се обърне с лицето си към света и очите му са отворени за него, а няма Любов в себе си, той ще изпадне в изкушение.

Как и от какво се изкушават хората в света? Мома види някой млад момък и веднага го хареса, пожелае го за себе си. Или обратно – момък види някоя красива мома, хареса я, пожелава я за себе си. С пожеланието иде вече изкушението. Не е лошото в това, че момата харесала момъка или че момъкът харесал момата, обаче лошото седи в това, че момата веднага пожелава този момък за свой мъж или момъкът пожелава момата за своя жена – тръгват един след друг, ревнуват се и т.н. Кой дава право на момата или на момъка да се следят един-друг, да тичат един подир друг, както сянката подир човека? Преди всичко те трябва да знаят, че това, подир което тича момата или момъкът, е сянката на човека, но не и самият човек. Ако аз държа в ръката си запалена свещ и вие тръгнете подир свещта ми, какво ще стане с вас? Представете си, че свещта ми изгори – какво ще правите тогава? Вие ще ме изгубите и отново ще се намерите в тъмнина. Разумното в човека, което вие търсите, е някъде зад свещта, където вашият поглед не може да проникне. Слънцето изгрява, виждате неговата светлина, но както и при свещта вие още не сте намерили разумното в човека – вие не сте намерили Истината, която Слънцето носи. Вие имате някакво желание, но това желание не е нищо друго освен запалена свещ, която някое разумно Същество носи. Тичате подир вашето желание, т.е. подир тази запалена свещ, но щом тя изгори, и вие изгубвате желанието си. След това се срамувате, че не сте го постигнали. Така е и с всеки човек, който се е влюбил в нещо по този глупав, преходен начин. Момата, като отива при своя възлюбен, при своята любов, срамува се да каже, че е ходила при него и казва: „Ходих някъде.” Тя не смее да каже, че е ходила при своята любов – защо? Защото е ходила при него с цел да проследи какво прави той, с кого се среща и т.н. Тя се безпокои, че свещта, която той носи, скоро ще изгасне и отново ще се намери в тъмнина. Същото се отнася и до момъка – и той по същите причини се срамува да каже, че е ходил при своята възлюбена, при своята любов.

Сега аз правя вътрешен извод на нещата, да видите отде произлизат нещастията в Живота. Например в ума на някого се вмъкне идеята да си направи къща и той започва да мисли, че ако си направи една къща, всичките му работи ще се уредят – дето ходи, каквото прави, все за къща си мисли. Казвам: Бог е дал на всеки човек по една хубава, здрава къща. Какво повече искате – каква по-хубава къща може да има от тялото на човека? Ако с тази къща, която Бог ви е дал, вие не можете да станете човеци, още по-малко ще станете човеци с къщи, направени от камък и тухли. Казвате: „Поне пари да спечеля, богат да стана, че тъй да си уредя работите.” Ако е въпрос за богатство, питам какво по-голямо богатство търсите от това, което Бог ви е дал? Той е дал всекиму вътрешно богатство. Ако не можеш да станеш човек с вътрешното богатство, което Бог ти е дал, още повече не можеш да станеш човек с външното богатство. Да се мисли, че в къщите, във външното богатство седи щастието на човека, това са заблуждения, от които той трябва да се освободи. Заблужденията са примамки в света, от които човек трябва да се пази.

Като наблюдавам хората от единия до другия край на света, виждам, че те са роби на своето честолюбие. Те приличат на барут – докоснеш ли се до тях, веднага избухват. Всеки човек има високо мнение за себе си. Добре е да има високо мнение за себе си, но той трябва да го оправдае. Минавам покрай един човек и му казвам:

– Дрехата ти е оцапана, нищо не струва.

– Как така, едно време тя струваше много!

– Едно време може да е струвала нещо, но днес е остаряла, изцапана.

– Как смееш да ме обиждаш!

– Че се обиждаш, то е друг въпрос, но това, което ти казвам, е истина.

На друг казвам:

– Ти никак не мислиш.

– Как да не мисля, ум имам аз!

– Да, ти имаш ум – едно време мислеше хубаво, но сега умът ти е оцапан и не мислиш правилно.

На трети казвам:

– Ти нямаш Любов в сърцето си.

– Как така, сърцето ми гори от любов, а ти казваш, че нямам любов.

– Някога сърцето ти гореше от любов, но сега само дими.

Казвате: „Като дойде Христос, всичко ще се оправи." Какво ще намери Христос, като дойде на Земята? Той ще намери умове, които мъжделеят, и сърца, които димят. Не е достатъчно да очаквате Христос да тури венец на главата ви, да ви вземе с колесница, да ви заведе в Рая и да каже: „Ето един човек от величията на Земята, който беше реформатор, управляваше света." Думите на Христа трябва да бъдат истини. Ако Христос каже така за някой човек, той действително трябва да бъде такъв. Няма защо да си въобразява човек, че е бил някакъв голям проповедник или реформатор, или друго някакво величие. За човека е важно, в каквото и обществено положение да се намира днес, да изпълни Волята Божия като Син Божи – каквото заповяда Бог, той да го изпълни. И каквото изпълни, ще го носи със себе си през всички времена и епохи. Трябва ли ябълката, която дава плодове, да се препоръчва от хората? Нейните плодове сами я препоръчват – ябълката със своите тежки, увиснали плодове, казва: „Каквото Бог ми заповяда, аз всичко изпълних!"

И сега ще дойде някой да ме пита дали е вярващ, или не; дали е тръгнал вече в Пътя, или не. Ти сам трябва да знаеш това. Ако страдаш, ти си вече в Пътя; ако се вдига прах около теб, ти си в Пътя. Прахът представлява изкушенията в пътя – вие трябва да схващате правилно нещата. Всеки човек върви в Пътя, но ту пада, ту става; като падне, изпъждат го от Рая. Тогава той се моли, разкайва се и на другия ден пак го приемат в Рая. Върви така ден-два и пак сгреши нещо – изпъждат го от Рая; след това почва да плаче, да се моли – пак го приемат. По същия начин и Адам сгреши, за

което го изпъдиха от Рая. Той слезе в ада, дето плака, разкая се, докато пак го приеха в Рая. Откак Адам сгреши, много пъти досега той е влизал и излизал от Рая – сутрин е в Рая, вечер е в ада. И съвременните хора сутрин са в Рая весели, радостни; сгрешат ли нещо, изпъдят ги оттам, и те слизат в ада. Тук плачат, молят се – пак ги приемат в Рая. Така с години се повтаря една и съща история, докато дойде ден, когато човек вече няма да греши и ще запази своето място в Рая. Сега току-що упътят човека как да живее, поставят го в Рая, но не се минава много – той пак сгреши и вечерта е в ада. Някой, като вижда, че не може да запази положението си в Рая, казва: „Сега не мога да се изправя, ще остане за друг живот; уж влязох в Пътя, но не можах да устоя, затова поне ще се оженя, да си уредя работите.” Бог не те е пратил на Земята да се жениш. – „Поне да разбогатея.” Бог не те е пратил на Земята да събираш богатства – богатството, женитбата дойдоха отпосле. Бог те е пратил на Земята да учиш – да придобиеш Любовта.

Казвам: ако погледнете на Живота през очите на Любовта, вие ще разберете смисъла, който Бог е вложил в него. Без Любов Животът няма смисъл. Например камъните, с които тук сте заобиколени, имат смисъл само при Любовта – без нея те представляват развалини. Качите ли се на някой от тези каменисти върхове около вас, вие можете да паднете оттам, да се ударите някъде; тогава ще кажете: „Много лоши са тези камъни!” Като ги гледате отдалеч, казвате, че са красиви; щом се ударите в някой камък, казвате, че са лоши. Те са лоши, защото Бог не ги е създал – развалините, които ви обикалят, не са Божие създание. Под думата *камък* се разбира разумен човек, който има качествата на Любовта. Паднете ли върху такъв камък, той ще ви хване меко с ръцете си, ще ви тури да седнете до него и ще каже: „Много хубаво падате, научили сте изкуството на падането.” Вие ще кажете на камъка: „Ти пък умееш да хващаш и предпазваш човека от удар.” Паднете ли обаче върху един от тия камъни, ще натъртите добре крака си, а отгоре на това той ще ви каже:

„Кой ти даде право да скачаш върху мен? Щом скачаш без позволение, и аз зная да пребивам крака.”

И тъй, искам да остане у вас мисълта, че страданията, които имате в живота ви, се дължат на безлюбието. Това не значи, че нямате Любов, но изобщо към желанията си вие имате по-голяма любов, отколкото към Бога. За изяснение на мисълта си ще взема за пример момата и момъка: някоя мома иска да служи на Бога, но щом срещне един момък, който ѝ харесва, тя веднага тръгва подир него и напуска Бога. И обратно – момък иска да служи на Бога, но среща една мома, която му харесва; той веднага тръгва подир нея и напуска идеала си. И най-после събират се мома и момък, оженват се, за да оправят света. Как ще оправят света – и тя нещастна, и той нещастен, работите им повече се забъркват.

Това положение може да се уподоби на следния случай: в една болница лежат в една стая двама инвалиди с ампутирани крака. Единият казва на другия:

– Ожаднях, стани, моля ти се, да ми дадеш чаша вода!

– Как да стана, краката ми са отрязани. Ти стани да се напиеш, пък и на мен донеси!

– Че и аз съм в същото положение.

Питам кой на кого ще помага. Това показва, че Доброто в света не е приложено в своята пълнота. Отиваш при някого, искаш да ти даде десет хиляди лева назаем. – “Нямам.” Значи кракът на този човек е ампутиран. – “Аз пък мислех от тебе да поискам пет хиляди лева.” – “Нали виждаш, че нямам никакви пари, затова исках от тебе десет хиляди лева.” На този човек пък и двата крака са ампутирани. Тъй щото момъкът върви подир красивата мома, но тя е празна кесия – отвън хубава, красива, но погледнеш ли вътре – нито една златна монета. И момъкът представлява такава празна кесия. Защо са празни кесии в живота ви – Животът се нуждае от съдържанието на кесиите, а не от техните външни форми. Златните монети в кесиите отговарят на вътрешното богатство в човека. Казвам: ако желанията на хората имат съдържание, те са на мястото си. В такъв случай Животът

има смисъл само тогава, когато Божественото, което Бог е вложил в нас, представлява негово съдържание.

Сега, някои от вас, като седят тук, на бивака, казват: „Да се качим нагоре по планината!" Под думата *планина*, *висок връх* разбирам разумното начало в Живота. И тогава, ако се качваме на планината, за да разберем какво иска Бог от нас, това качване има смисъл. И ако слизаме в долината, за да занесем от онова, което сме взели от планината, това слизане има смисъл. Следователно, ако се качваме при Бога и не вземаме нищо от Него и ако слизаме при хората и не им занасяме нищо, ние сме хора, осъдени на страдания.

Един важен въпрос, който много от съвременните хора задават, е следният: Христос, като знаеше, че ще Го разпнат, защо дойде на Земята? И всеки обикновен човек не иска да го разпнат. Въпреки това, когато човек влиза в света между хората и проповядва някаква нова идея, той в края на краищата все ще бъде разпнат. Какво трябва да правите тогава с идеите, които проповядвате на хората? Вие трябва да се обърнете към Бога и Той ще ви постави в среда между по-напреднали хора, които ще ви разберат и ще кажат: „Дошъл е между нас един пророк."

Някой казва: „Аз залюбих Бога." Казвате ли така, веднага ще почнат да идват в ума ви ред мисли, които ще ви изкушават – ще мислите, че сте праведен, че всичко знаете, че можете да лекувате разни болести, че каквото пожелаете, можете да направите и т.н. Да мислите така, това е заблуждение. Човек, който има Любов в себе си, трябва да знае, че Любовта не лекува хората, нито богатства им дава – тя свързва само хората с Бога. Щом човек се свърже с Бога, той моментално може да разреши всички въпроси. Обаче Любовта сама нищо не дава.

Дойде някой при мен и ми казва: „Ти не ме обичаш." – „Вярно е, когато спя, не те обичам." – „Ама ти трябва да ме обичаш!" Ако искаш да знаеш дали те обичам, най-напред трябва да разбереш обичам ли Бога. Ако обичам Бога, и теб ще обичам; ако не обичам Бога, и теб няма да обичам. Животът започва от Любовта към Бога. Любов към

Бога – тази е вътрешна, мистична връзка. Животът има смисъл само с Бога; вън от Него Животът няма никакъв смисъл и представлява съвкупност от противоречия. И тогава, когото и да обичаш, той ще ти каже: „Аз не се нуждая от твоята любов.” Ти казваш например: „Аз обичам царя.” Каква нужда има царят от твоята любов – той даже не подозира, че ти го обичаш. Или ти обичаш някой светия, по цял ден държиш портрета му пред себе си и го гледаш. Обаче има светии, които всъщност не са никакви светии – те сами даже се чудят как хората са ги произвели за светии и са ги поставили в църквите да им се кланят. Светия може да бъде само онзи човек, у когото Бог постоянно пребъдва. Светия може да бъде само онзи, у когото Любовта живее и Господ се проявява. Някой човек мисли за себе си, че е праведен, че знае всичко, че е светия, но казвам: да мислиш, че си светия, е едно нещо, а всъщност да си такъв, е друго нещо.

Сега, като ви говоря така, има нещо скрито у вас, което ви нашепва: „Не слушайте, не е точно така както ви се говори.” Това нашепване се дължи на същества, които ви изкушават, обаче те сами още не разбират Живота. Те ви казват: „Възможно ли е човек да живее без пари? Преди всичко, ние създадохме парите и човек трябва да живее за тях, защото те ще го спасят.” Питам откъде са взели тези същества златото? Ще излезе, че те са ограбили Бога и са турили името си над това злато. Не, това не е истина. Златото е само на Бога. Когато запитаха Христа трябва ли да се плаща данък на кесаря, Христос отговори: „Отдайте кесаревото кесарю, а Божието – Богу.” Значи това, което е Божие, някой го е използвал, сложил му е надписа си отгоре и го представя на хората като свое. Стихът „дайте кесаревото кесарю, а Божието – Богу” аз превеждам в следната форма: дайте заблужденията си на хората, Истината говорете само на Бога и се дръжте за Любовта. Какво правят хората? Те казват Истината само на себе си.

Днес искам да си припомните нещо, което сте знаели и което много пъти сте слушали да ви се говори. Например вие често се запитвате: „Кога ще се спасим, кога ще постигнем

своите желания?" И като не успявате скоро да постигнете всичко, каквото желаете, казвате: „Трудна работа е тази!" Не, това е най-лесното нещо. Докато любовта ви към временните, към преходните неща е по-силна, отколкото към Бога, вие всякога ще се намирате в преходния, във временния живот и няма да постигнете това, което желаете. Вие ще остарявате преждевременно, ще се подпирате на тояги и ще си казвате: „Остаряхме вече." Казвам: когато човек остарява, той същевременно и осиромашава. Обаче под *старост* в прав смисъл на думата се разбира придобиване на опитност, за което положение именно Писанието казва: „Които уповават на Господа, те ще се подмладят, а телата им ще се обновят." Който живее в Бога, той никога не остарява, той придобива Вечен живот. Христос казва: „Това е Живот вечен, да позная Тебе, Единнаго истиннаго Бога." Който познава Бога, той никога не остарява, никога не умира.

Сега хората се намират пред преходни неща и казват: „Защо Господ е създал света такъв?" Ще ви приведа един пример, с който ще си обясните кой всъщност е създал този свят. Някой човек направил една хубава кочина за свинете си, които хранел по няколко пъти на ден; ти отиваш при него, наблюдаваш как той храни свинете си. Питам трябва ли да се сърдиш, че този човек не е направил такава кочина и за теб; трябва ли да се сърдиш, че този човек не е дал и на теб една копаня ядене от това, което дава на свинете си? Сега хората седят, наблюдават света, гледат как свинете ядат от своите копани и казват: „Чудно нещо, защо Господ е създал така света, че едни хора ядат изобилно, а други гладуват?" Питам каква философия има във вашето недоволство? Този свят, в който, според вас, едни ядат изобилно, а други гладуват, не е създаден от Бога. Някой човек се качва на автомобил, вози се с него из града, а ти се сърдиш, че нямаш такъв автомобил. Не ти трябва този автомобил – той е копаня, подобна на тази, в която свинете ядат. По-добре ходи пеш, отколкото да се качваш на такъв автомобил; качиш ли се на него, от теб вече човек не може да стане. В реда на нещата е свинете да ядат от копанята

си, но човек да им завижда за това положение, то е извън обикновения ред на нещата.

Под думата *копаня* аз разбирам всички неестествени мисли, чувства и желания в човека, които уронват неговото достойнство. В това отношение човек трябва да бъде строг към себе си, да си каже: „Като гледам с какво се храни свинята, радвам се, че тя е доволна, но аз нямам право да се сърдя, че и за мен няма такава храна – моята храна е съвсем друга.” Свинята би ли завидяла на човека? Като види каква храна употребява човек, тя няма да му завиди, но ще каже: „Тази храна не е за мен.” Следователно човек не трябва да участва в работи, които понижават неговото достойнство.

Казвате: „Да отидем в света да го издигнем!” Какво ще стане с вас тогава? Ще умрете, ще ви погребат и над гроба ви на хубава каменна плоча ще напишат: „Тук почива едикой си велик човек, който искаше да подобри света.” Може ли Господ да се интересува от човек, който по няколко пъти на ден яде и пие и нищо полезно не върши в Живота? Какво ще направи той със своето постоянно ровене? Ако човек отклонява само сърцата на хората от пътя им и после ги заравя в земята, какво добро е сторил той? Ще кажете, че някой си е допринесъл голяма услуга на хората, като ги е научил да се молят, да четат *Отче наш*. Питам ти, който учиш хората да четат *Отче наш* и да разбират смисъла ѝ, ти сам вярваш ли в този наш Отец?

Отива един беден човек при един проповедник и последният му казва:

– Ти трябва да се молиш, да четеш *Отче наш*!

– Как да се моля, когато от три дни насам не съм ял нищо?

– Ти първо се научи да се молиш, че после Господ ще те нахрани.

– Не си ти първият, който ме съветваш да се моля. Досега десет проповедници са ме учили да се моля, но аз все гладен съм оставал.

Този човек се молил и очаквал Господ да дойде и да го нахрани. Не, ти, който го учиш да се моли, покани човека

у дома си и му кажи: „Първо ще се нахраним, а после и двамата заедно ще четем *Отче наш*". Ти четеш: „Прости ни греховете, както и ние прощаваме на нашите длъжници", но сам не вярваш в тези думи – защо? Защото си скаран с близките си и не можеш да им простиш; освен това сърдиш се, недоволен си, че този бил богат, че онзи бил учен и т.н.

И така, когато Христос дойде на Земята, Той пострада за греховете на хората, за да ги спаси. Значи праведният трябва да страда, за да спаси грешния – тази е една от великите тайни в Живота. Какво ще каже вашият вътрешен професор на тези думи? Той ще каже: „Трудна е тази работа, кой праведен ще дойде да ни спаси? Както се вижда, от нас нищо няма да излезе – толкова години вече как работим, но нищо не сме постигнали. По-добре е за нас да се върнем в света. Остаряхме, не сме способни да ходим вече по планините, да се обновяваме, да се развиваме. Бог е милостив – и да грешим, един ден Той все ще ни спаси." Наистина, никой няма да остане неспасен, защото Бог има желание всички да Го познаят, но Спасението ще дойде чрез закона на Любовта. В деня, в който залюбиш Господа, товарът от гърба ти ще се снеме. Не залюбиш ли Господа, и да придобиеш спасението си, пак ще го изгубиш. Докато човек дойде до положение да бъде спасен, той ще прекара продължителна вътрешна борба и най-после ще даде ход на Божественото в себе си. Тогава той ще стане силен – няма да лъже, няма да бъде самотен, ще има много братя и сестри.

Казвам: съвременният човек иска да има на разположение слуги и слугини – защо? Да носят товара му. Той е надигнал на гърба си голям товар, но като не може да го носи, казва: „Да дойде някой да ми помогне!" Дойде един слуга, втори, трети, четвърти, вдигат товара, мъчат се, пъшкат, но товарът остава на мястото си, не могат да го поклатят – защо? Товарът може да се вдигне само при взаимна помощ от страна на няколко души едновременно. На същото основание мнозина си мислят: „Как ли ще се оправят работите ми тази година?" Работите ви ще се оправят, когато обичате Бога.

И тъй, на млади и на стари казвам: преди всичко вие трябва да бъдете такава реалност за себе си, че нищо в света да не е в състояние да ви разклати или измести. Ако има някаква сила, която е в състояние да измести Божественото у вас, това показва, че нямате Любов. Хиляди дървета да има около вас, не ги пипайте, не ги сечете, но кажете си: „И без тях може – Животът е отвътре, а не отвън.” В това отношение вие имате много опитности. Покажете ми коя мома например, след като е пожертвала своята свещена, Божествена идея за някой момък, е станала щастлива; или покажете ми един момък, който да е пожертвал своята свещена идея за някоя мома и да е станал щастлив. Когато момата каже на момъка, че се е влюбила в него, той трябва да я заведе при баща си и да ѝ каже: „Ако ти обикнеш баща ми и той те хареса, тогава и аз ще се съглася да се оженя за теб.” Така трябва да постъпи и момата: ако момъкът ѝ каже, че чергата му от четирите краища се е запалила за нея, тя трябва да му каже: „Най-напред аз трябва да те заведа при баща си и ако ти го обикнеш, тогава и аз ще се съглася да се оженя за теб; иначе не давам сърцето си – много момци са ме лъгали, никому вече не хващам вяра.” По същия начин и всяка ваша мисъл или всяко ваше желание, които ви харесват, най-първо трябва да ги представите пред окото на Бога, за да ги одобри и ако Той се произнесе за тях, че са добри, тогава и вие можете да ги задържите в себе си. Вие можете и да не правите това, но ще се самоизлъгвате и после ще страдате. Тогава вие няма да знаете кой ви говори, кой ви нашепва и внушава известни мисли и желания.

Един английски проповедник отишъл в кантората на един свой познат, богат търговец, и започнал да му проповядва: „Трябва да се служи на Бога!” Изведнъж чул зад себе си някакъв глас: „Няма съмнение!” Обърнал се и видял един папагал. Значи папагалът повторил: „Няма съмнение, че трябва да се служи на Бога!” Проповедникът харесал папагала и помолил търговеца да му го продаде. Последният се съгласил на това предложение и продал папагала за двеста и петдесет английски лири. Той взел папагала и го

занесъл на жена си, като ѝ казал: „Знаеш ли, този папагал потвърждава, че наистина трябва да се служи на Бога и че смисълът на живота седи именно в това служене.” Един ден проповедникът направил една голяма грешка и казал на жена си: „Знаеш ли, аз направих една голяма глупост.” Папагалът пак се обадил: „Няма съмнение!” Питам какво представлява папагалът? Папагалът не е нищо друго освен съвестта на човека, която се произнася и за доброто, и за злото, което човек мисли, чувства или върши. Съвестта у човека му показва къде и кога той има право да се съмнява или да подозира. Например да се съмняваш в Любовта, това е едно нещо; да се съмняваш в безлюбието, това е друго нещо.

Казвам: всеки човек има един професор в себе си, който всеки ден го учи какво да прави и какво да не прави. Например този професор казва: „Който иска да стане човек, да внуши респект и уважение на хората, той трябва да бъде строг, намръщен, недоволен и т.н.” И след като слушате този ваш професор, вие сте скръбни, тъжни и се измъчвате. Питам защо сте скръбни, защо се измъчвате? Преди всичко няма причини да скърбите. – „Ама мъчно ми е.” Защо ти е мъчно? Мъчно ти е, защото вчера изяде една кокошка, която още не може да се смели в стомаха ти – тази кокошка плаче в стомаха ти, понеже я изяде без Любов.

Някой се оплаквал, че се оженил едва преди една година и вече не може да живее с жена си. Наистина този човек е направил голяма грешка, той се оженил без Любов. Когато взел тази мома за своя жена, той не я обичал и днес се оплаква, че тя не влиза в положението му, иска от него да ѝ задоволи всичките нужди, а той няма средства и се принуждава да краде. Питам кое заставя човека да краде. – Ненаситните човешки желания го заставят да краде и да върши ред престъпления. Ненаситните желания заставиха човека да напусне Рая. Има желания, които всеки ден хлопат пред вратата на човека и го поставят в положение да изгуби своя Мир, своите светли мисли и възвишени чувства. Някой казва: „Желанията не представляват нищо

особено.” Не, желанията на човека са на мястото си; лошото не е в желанията, но грешката седи в това, че човек има по-голяма любов към желанията си, отколкото към Бога. Вследствие на това той изгубва смисъла на Живота.

Сега, аз изяснявам лъжливата страна на Живота; разберете ли нея, вие ще схванете правата страна. И тогава вече всички ще знаете, че спасението на човека зависи изключително от Любовта. Моментът, в който Любовта ви към Бога е по-силна, отколкото към вашите желания, вие сте вече в областта на безсмъртието. Ако пък изпаднете в ада, достатъчно е да се хванете за една от машините, която произвежда Светлина, за да излезете навън. Тогава вашите неприятели от ада ще се накачат за вас; вие трябва да си мълчите и да продължавате да се качвате нагоре. Колкото по-голяма става Светлината, толкова повече вие се усещате свободни – един след друг вашите неприятели ви изоставят, докато останете съвършено сам. При изкачването нагоре и Любовта ви постепенно се усилва. Щом се освободите напълно, ще кажете: „Слава Богу, вече съм напълно свободен, никой не ме измъчва и преследва.” Следователно, ако нямате Любов в себе си, всеки може да се качи на гърба ви и да ви смуче като дървеница.

Казвате: „Ние искаме да знаем дали Христос ни обича, или не.” Христос е доказал дали ви обича, или не – важно е сега вие да докажете, вие сами да се убедите дали обичате Христа. Важно е сега вие сами да проверите дали любовта към желанията ви е по-силна или по-слаба от Любовта ви към Бога. Че еди-кой си ви обичал, това не трябва да ви ласкае – вие трябва да си кажете: „За мен е важно, че Любовта ми към Бога е по-силна, отколкото любовта ми към този човек.” Че парите ви пропаднали, че къщата ви изгоряла – и това не трябва да ви смущава. За вас е важно Любовта ви към Бога да е по-силна и от парите, и от къщата, и от всички материални блага и желания. Истинската печалба в Живота седи в Любовта на хората към Бога – обичат ли Бога, те само ще печелят. В тази Любов няма загуби.

И тъй, Любов към Бога – това е великата Истина в Живота. Който е съгласен с тази философия, нека приложи Любовта в живота си и работите му ще се оправят. Дойде ли Любовта в човешката душа, тогава ще започне истинският Живот. Започнат ли хората да прилагат този Живот, и светът ще се оправи.

Съвременните хора се намират в един затворен свят, какъвто е животът на яйцето в черупката – те не знаят какво ще стане с тях, нито пък знаят как ще уредят работите си. Мнозина се запитват: „Как ще се оправи този свят, как и кога ще се уредят нашите работи?" От вас зависи – ако обичате Бога, Той ще ви тури под квачката и след двадесет и един дена вие ще пробиете яйцето, ще излезете навън, ще погледнете на Божия свят и ще бъдете свободни. Придобиете ли тази Свобода, ще се освободите и от страха. Който е излязъл вън от черупката, той се е мъчил, той се е освободил вече и от нищо не се плаши. Това подразбира *роден от Бога*. Такова раждане е на мястото си – то носи Божието благословение.

Някой пита: „Когато Адам и Ева сгрешиха в Рая, Бог беше ли между тях?" Как мислите, ако Бог беше застанал до Дървото на познаване доброто и злото, щяха ли да сгрешат първите хора? Фактът, че те сгрешиха, показва, че Бог не е бил там. Те лесно се поддадоха на изкушението, защото Любовта им към Бога беше по-слаба от желанието им да придобият знания, да станат богове. Там е спънката и на всички съвременни хора. Любовта към Бога трябва да се разглежда вътрешно – тя не трябва да се изразява само с думи, но трябва да се изразява в чисти, светли мисли и чувства и възвишени дела. Само така човек може да бъде силен и мощен. Щастието на силния се крие в Божественото – целият свят е построен върху този закон. Това се отнася и за Ангелите, и за хората, и за животните. Животните се намират далеч от този закон, но и у тях е вложено Божественото, макар още да не е проявено. Човек се намира в област, дето се изучава закона на Любовта, следователно каквото вършите, то трябва да бъде проникнато от Любов. Образът на Бога трябва да седи

и в ума, и в сърцето, и във волята, и в душата, и в Духа ви. Имате ли предвид Любовта към Бога, всичките ви работи ще бъдат оправени. Без тази Любов страданията ще ви следват на всяка стъпка. Страданията на хората показват, че те са в ада – дето Бог отсъства, там е адът.

Като наблюдавам съвременните хора виждам как те се смеят едни на други. Една вечер американските милионери, които напоследък фалирали, се събрали на угощение, на което решили всеки да присъства с най-скъсаните дрехи, каквито може да намери у дома си. Като се видели в това жалко и смешно положение, те започнали един друг да се закачат: „Колко са хубави твоите дрехи, надали могат да се намерят подобни в целия свят." – „Ами твоите обувки – погледни, те представляват модел от най-последна мода!" – „Ами погледнете шапката на онзи там – той е цял принц." Така те се присмивали цялата нощ на своите скъсани дрехи, обувки, шапки и се чудели до какво положение ги е довела съдбата. Така и съвременните хора седят, констатират ред факти из живота на този или онзи и казват: „Голям грешник е еди-кой си човек!" Ами ти по-малък грешник ли си от него?

Сега с един пример ще илюстрирам още едно положение из живота на хората. В царството на един от древните царе се образувало едно голямо съдружие от просяци, от бедни хора, които си поставили известни задачи в живота. Царят, като се научил за съществуването на това съдружие, отпуснал за тях една голяма част от своите богатства. Като съобщили на просяците за царската заповед да им се раздаде част от богатствата му, те решили да се съберат заедно на угощение, за да си разделят царските пари. Всички просяци дошли на угощението хубаво облечени, но всеки с просешката си тояга в ръка. Като се видели с тояжки в ръка, те се погледнали един друг, усмихнали се и казали: „Докато дойдем до това положение, ние знаем какво са патили главите ни! Благодарение на тояжките си ние заслужихме тези нови, хубави дрехи." Кое от двете положения е по-хубаво – да се облечете като

американските милионери с най-скъсаните си дрехи или да се облечете като тия просяци с най-хубави дрехи? Второто положение е за предпочитане. Просякът трябва да се облече с хубави дрехи, да остави настрана просешките.

Питам какво представляват скъсаните дрехи на просяка. Те представляват грешните състояния у човека. Ето защо турете си за задача днес да не направите нито едно прегрешение, за да не ви изпъдят от Рая. Сега вие сте пред Дървото за познаване доброто и злото и питате можете ли да влезете в Рая. Вие сте в Рая – от вас зависи да не вкусите от плодовете на това дърво, за да не ви изпъдят от Рая. Казвате: „Бог ще ни помогне, Той знае всичко.” Да, Той знае всичко, но важно е какво вие знаете. – „Бог е всеблаг.” Така е, но вие какви сте. – „Бог е Любов.” Бог е Любов, Той обича всички, но каква е вашата Любов към Бога? – „Бог ще ни даде от своята Любов.” Това е просия, а с просия работа не става. Вие не трябва да бъдете просяци, просията е леност. Това подразбира човек да очаква на другите хора – те да работят за него, а той само да седи, да дрънка на звънци, за да му донесат това-онова. Ако хората искат светът да се оправи, всички проповедници, владици, управляващи трябва да хвърлят одеждите си и да турят престилки, да се запретнат да слугуват на другите. Докато съвременните хора обличат своите парадни одежди, докато поставят корони на главите си и държат патерици в ръка и очакват на другите да работят за тях, светът няма да се оправи. Пък и майките, и бащите трябва да постъпват правилно. Срещате днес една майка – взела детето си на ръце, носи го и казва: „Мое е това детенце, аз го родих.” На другия ден я срещате с четири реда сълзи, плаче – детето ѝ заминало за онзи свят. Как стана това нещо, нали това дете беше нейно? Срещате някой, хвали се с богатството си – на другия ден богатството му изчезва, ограбили го. Как стана това? Богатството му е отишло там, отдето е дошло. – „Дяволът ме обра.” Казвам: може да те обере само този, с когото си бил съдружник.

Сега аз искам да схващате мисълта ми правилно, за което ви цитирам факти, опитности от самия Живот.

Като ви говоря за дявола, имам предвид изкушенията, на които всеки ден можете да се натъкнете. Трябва да бъдете внимателни, да се пазите от тях. Питате: „Виждали ли сте дявола?" Аз не искам да го виждам, с него не искам да имам никакво съдружие – нито срещи, нито казано-речено. Като го срещна на пътя си, питам го: „Ти научи ли се да любиш Бога?" – „Ама има ли Господ в света?" – „Върви си по работата, повече не се занимавам с теб!" Той иска да лъже, затова пита има ли Бог, или не. Той ме пита: „Има ли Любов в света?" – „Върви си по работата!" – „Животът има ли смисъл?" – „Върви си по работата!" Ще дойде той да ми дава ум има ли Бог, или не; има ли Животът смисъл, или не и т.н. Не ми трябва неговата философия, той да си върви по пътя! Дойде ли човек до положението да разглежда въпроса за съществуването на Бога от причини към последствия, неговата работа е свършена – той няма да дойде до никакъв резултат и ще го изпъдят от Рая. Ти си изгубил Бога, когото някога си познавал – сега не ти остава нищо друго, освен да си вървиш по работата.

Един безверник отива при един американски проповедник и му казва: „Докажи ми, че Бог съществува!" Проповедникът го взема близо до себе си и му налага хубав бой. – „Моля ти се, братко, олеле, Господи, остави ме! Има Бог в света, не ме бий, пощади ме!" Сега аз не искам да ви се присмивам, но казвам, че много пъти и вие се намирате в положението на този безверник. Докато страданията още не са дошли върху вас, вие отивате при някой възвишен Дух и го питате има ли Бог, или не. Щом страданията дойдат върху вас и почнат да ви налагат, вие казвате: „Олеле, Боже, помилвай ме, има Господ!" Щом отричате Бога и не вярвате в Него, страданията идват; щом Го признаете и повярвате в Него, страданията изчезват. Щом питате има ли Любов, страданията пак ще дойдат. – „Обича ли ме Бог?" – това е съмнението в теб. Няма какво да се съмнявате в Бога, но вижте Любовта ви към Бога по-силна ли е от любовта ви към някои ваши желания. Ако Любовта ви към Бога е по-слаба, отколкото към желанията ви, работите ви ще останат

неуредени; ако Любовта ви към Бога е по-силна, отколкото към желанията ви, всичките ви работи ще се оправят. Всеки ден правете сравнение между Любовта ви към Бога и вашите желания, за да разберете на какво се дължат успехите или неуспехите в живота ви. Друго разрешение на въпросите няма; каквото друго разрешение и да търсите, вие ще се натъкнете на ред неразрешими въпроси. Няма какво да се спирате пред изкушенията и да ги обяснявате – дойде ли изкушението, кажете: „Върви си по работата!"

Казвам: ако се спрете пред тази нескончаема философия на разискване, която не води към положителни резултати, ще се намерите в положението на онзи българин от турско време, който постоянно се хвалел пред своите съселяни, че всичко знаел, че знаел турски език толкова добре, че и със султана можел да се разговаря. По едно време в селото им дошъл един турски бей и трябвало да се намери някой между селяните, който знае турски, за да превежда какво иска беят от тях. Тогава извикали този селянин, който се хвалел, че знае турски, и го накарали да превежда думите на бея. Обаче той не разбирал какво му говорил беят и предавал думите му криво. Като влизал в стаята при бея, последният го набивал добре като му казвал: „Ти трябва да научиш хубаво турски език, така не се говори турски!" Като излизал вън, селяните го питали: „Защо те би беят?" – „Защото го наддумах." Не, човек се бие само тогава, когато не знае какво да приказва и как да приказва. И след това ще казва, че страда за Бога. Човек страда за това, че не знае да говори както трябва – тази е истината.

Някой казва: „Какво ще се разправям с хората, когато не ме разбират?" Покажете ми един човек в света, когото хората са разбрали – няма такъв човек. Христос не каза, че хората не Го разбират, но каза: „Такава е Волята Божия." Пилат Му каза: „Знаеш ли, че имам власт да те разпна, имам власт и да те освободя?" Христос отговори: „Всяка власт е дадена от Бога. Дадено ти е да Ме опиташ, но Аз не съм от тези, които се отказват – готов Съм да понеса всички

последствия, Любовта ми към Бога е толкова силна, че мога да понеса този кръст.” Както знаете, Христос понесе толкова страдания и поругания, а съвременните хора искат да прекарат живота си без никакви страдания. Може и без страдания; кога? Когато човек възлюби Господа с всичката си душа, с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си сила и работи съзнателно да превърне страданията в Радост, т.е. да носи страданията и скърбите с Радост. Ако човек не възлюби Бога, тогава и страданията му ще бъдат непоносим товар за него.

Сега, да дойдем до основната мисъл – Любов към Бога. Мнозина постоянно запитват: „Бог обича ли ни?” От първия до последния ден на живота си вие ще проверявате това, но и себе си ще проверявате. Ако Любовта ви към Бога е по-силна, отколкото към желанията ви, на прав път сте. Обаче, ако Любовта ви към Бога е по-слаба, отколкото към желанията ви, тогава страданията и противоречията в живота ви ще останат неразрешени. Любов към Бога – това е мистична, вътрешна опитност, която едни ще разберат по един начин, а други – по друг начин. Магическата сила на тази опитност се крие в момента, когато човек отправя ума, сърцето и душата си към Бога без колебание, без съмнение. Дойде ли до този момент, човек всичко може да постигне. Само тогава той може да разбере смисъла на Живота – само Бог може да разкрие смисъла на Живота. Ако вие държите в ръката си една семка, лишена от почва, от влага, от светлина, от топлина и от въздух, как ще може тя да се развива? Как ще можете да разберете от какъв плод е тази семка, ако не ѝ дадете условия да порасне, да се развие, да цъфне и да даде плод? Вън от тези условия семката ще остане неразбрана за вас. По същия закон всяка мисъл, всяко чувство и желание могат да се развият само при Божията Любов и Топлина – само при тези условия ще видите тяхната сила. Следователно всяка мисъл, всяко чувство и желание представляват такава семка, в която са скрити Божията Любов и Мъдрост. И тази семка чака благоприятни условия за своето развитие.

И тъй, каквото и да ви се говори, вие никога няма да разберете Словото Божие, докато не възлюбите Бога – това се изисква от вас. Пък и от моя страна, ако и аз не обичам Бога, никога не бих могъл да предам Неговото Слово. Значи законът е еднакъв и за мен, и за вас: ако обичате Бога, ще разберете дали това, което ви говоря, е Истина; и ако аз обичам Бога, ще говоря Истината. Аз сам зная говоря ли истината, или не. Тъй щото, когато не разбирате Словото, това не значи, че не слушате или не чувате – това показва, че не обичате Бога. Щом не обичате Бога, любовта ви към вашите желания е много силна. Тогава каквото и да ви се говори, всичко е безполезно. Следователно и като ви говоря, и като ви слушам, Божията Любов трябва да е в мен. Ако говоря с Божията Любов, всичко мога да предам; ако слушам с Божията Любов, всичко мога да възприема. Същото се отнася и до вас: ако слушате с Божията Любов, всичко можете да възприемете; ако говорите с Божията Любов, всичко можете да предадете.

Всички хора искат да слушат и да говорят с Божията Любов, но какво правят? Вземат празна стомна и я турят под чучура на някоя чешма и слушат, как се пълни: кълк-кълк-кълк. Като се напълни стомната, запушват я добре, залепват отгоре един печат и издават диплом: „В тази стомна се съдържа еди-какво си количество вода, черпано от еди-кой си извор, на това и това число.” Като дойде професорът, отваря стомната и започва да предава на учениците си: „кълк-кълк-кълк”. Щом водата в стомната се свърши, и професорът свършва лекцията си; той отново става ученик, отива при чешмата, поставя празната стомна под чучура на чешмата и слуша какво говори водата: „кълк-кълк-кълк”. Професорът взема стомната, занася я в университета, дето на другия ден ще държи втората си лекция. Това е предметно обучение.

Сега, да оставим настрана въпроса за смисъла на Живота, който съвременните хора често задават. За вас е важно, като отивате в света, да говорите и да слушате с Божията Любов. Какво става обаче? Някой отива в света,

иска да го подобри, да го оправи, но опълчва хората против себе си. Отивате ли в света, първо ще се справите със себе си, ще проверите Любовта ви към Бога по-силна ли е, отколкото към всяко ваше желание, или към всяка ваша мисъл. Щом се справите със себе си, щом се опитате, само тогава ще можете да говорите и на хората. Ще им кажете, че ако искат да бъдат щастливи, радостни и весели, да имат на страната си всички възвишени, добри и разумни хора, те трябва да обичат Бога повече от всички свои желания.

Една от нашите сестри ми каза: „Аз дойдох на Езерата, на тези високи места и на този чист въздух, за да се освежа, да разреша един въпрос." Питам я: „Как ще го разрешиш?" – „Ще се моля на Бога, постоянно ще бъда в молитва." Казвам: ти можеш цял ден да се молиш, но това е само външна молитва. Истинската молитва се изразява чрез Любовта. Ти трябва да си зададеш въпроса: „Мога ли да обичам Бога повече от своите желания?" Смисълът на Живота седи в Любов към Бога. Човек се е родил, за да обича Бога и да запечата Живота си с тази Любов, а не да бъде слуга на хората. Постигне ли това, всички въпроси са разрешени. Този е смисълът на стиха, който Христос е изказал: „Това е Живот вечен, да позная Тебе, Единнаго истиннаго Бога." Възлюби ли човек Бога, дето и да отиде, пътят му всякога ще бъде отворен – и в ада да е между грешниците, той всякога ще бъде радостен и весел.

Сега, няма да ви желая да постигнете това нещо, но ще ви питам обичате ли Бога. Казвате: „Как се познава човек, който обича Бога?" Ако обичате Бога, вие ще мязате на онова момче, което яздело магаре и по пътя го настигнал един старец, който започнал да се разговаря с него. Старецът казал:

– Момче, хайде да се поразговорим за възможни неща, които могат да станат.

Момчето отговорило:

– Добре, дядо, можем да поговорим.

– Тогава, дядовото, я слез от магарето, аз да се кача малко на него, че се изморих, дълго време вече пеш вървя.

– Добре, дядо, може.

Момчето веднага скочило, дядото се качил на магарето. Като изминали така доста път, момчето се уморило и казало на дядото:

– Дядо, хайде пак да поговорим за неща, които са възможни. Сега пък ти слез от магарето, та да се кача аз на него, за да си почина малко.

– А, дядовото, това е невъзможно!

Значи да се качи дядото на магарето, това е възможно, а да слезе от магарето, това е невъзможно.

Сега аз желая вие да бъдете млади като момчето и готови да слезете от магарето, щом някой желае да поговори с вас за възможни работи. Аз не желая да бъдете стари като дядото и да не искате да слезете от магарето, щом някой желае да поговори с вас за възможни работи. Който се е научил само да се качва на магарето, а да не слиза от него, той нищо не може да постигне. Знаеш ли да се качваш, ще знаеш и да слизаш – това значи смирение. Ще слезеш, ще се изправиш на краката си, т.е. на закона на Любовта и ще кажеш: „За Бога съм готов всичко да направя.” Като кажеш, че за Бога си готов всичко да направиш, това не подразбира, че се ангажираш за хиляди и милиони години – ти трябва да си готов да направиш всичко за Бога само за даден момент, за една хилядна част от секундата. Ако някой намисли да направи зло някому, той се бори, мисли, решава и най-после казва: „Любовта ми към Бога е по-силна от всякакво мое желание или от всякаква моя мисъл.” Това значи да обича човек Бога. Какво му коства да избере правия, добрия път? Какво по-хубаво от това да бъдете млади? Ще ви срещне дядото и ще каже: „Синко, искам да поговорим за възможни неща.” – „Може, дядо, да поговорим.” Можем ли да обичаме Бога? Можем. Можем ли да победим света? – Можем. Можем ли да преодолеем всички мъчнотии? – Можем. Всичко можем да направим, като имаме Божията Любов в себе си.

Бог е Любов – Разумно начало, което е вложило всичко в Живота. Държим ли тази мисъл постоянно в ума си, ние

ще имаме съзнанието, че умът, сърцето, душата, Духът ни са дадени от Бога. Съзнаваме ли това, ние ще бъдем така изправни към Бога, както и Той е изправен към нас. След всичко това какво ни пречи да Го обичаме, защо да не обичаме Онзи, който ни е дал всичко? Щом имаме ум, сърце, душа и Дух, какво повече може да се желае? Умът, който Бог ни е дал, може да се поддържа само с Божествени мисли; сърцето, което Бог ни е дал, може да се поддържа само с Божествени чувства; душата, която Бог ни е дал, може да се развива само с красивото и хубавото, което излиза от Бога. Само по този начин нашите умове, сърца и души ще дадат плодове.

Казвам: първото отношение на човека е към Бога, второто отношение е към своя ближен. Ако първото отношение не съществува, и второто няма да съществува. Момък среща една грозна мома – минава-заминава покрай нея, не я поглежда. Тя му казва: „Ти не ме поглеждаш, не ме обичаш, понеже съм грозна.” – „Аз не те обичам не защото си грозна, но защото не си добродетелна.” И действително, има една грозота в света, която не може да се обича. После същият момък среща една красива мома, която поглежда, замисля се и заминава. Тя му казва: „Ти ме погледна, защото ме обичаш; обичаш ме пък, защото съм красива.” Момъкът отговаря: „Не че те обичам, но те погледнах и се замислих, защото видях, че си красива, но не и добродетелна.” Значи има една красота в света, която не може да се обича. След това среща една грозна мома, на която казва: „Теб мога да обичам, защото си добродетелна.” Среща една красива мома, на която също така казва: „Теб мога да обичам, защото си добродетелна.” Следователно човек трябва да бъде добродетелен. Под думата *добродетел* се разбира Божественото в човека. Отвън човек може да е грозен, но отвътре трябва да е добродетелен. Грозотата е само изпит за човека – зад грозотата се крие нещо красиво. Навсякъде има нещо, което измамва, излъгва хората, за да привикнат да гледат на нещата не така, както са представени. Истинската красота, както и силата на Живота се заключава в Любовта.

Някой казва: „Колко евтино прекарваме на Рила, досега сме изхарчили много малко пари.” Не е въпросът в парите – дали малко, или много сте изхарчили, но важно е да използвате времето както трябва. Ако седите тук и не изпълнявате Волята Божия, дохождането ви е безсмислено. Вие дойдохте за чистия въздух, но трябва да изразите Любовта си към Бога. Много ли струва това? Преди всичко вие се намирате на кръстопът. Какво ви коства да вземете онази посока, която ще ви изведе в правия път? Казвате: „Дълъг е този път!” Ходи ли човек без Любов, тогава пътят е дълъг, труден, а желанията са непостижими. Имате ли Божията Любов в себе си, каквото и да ви се случи в живота, всичко ще се превърне на Добро.

Сега аз изнасям как живеят Ангелите, светиите, добрите и разумните хора. Същевременно в най-слаби черти описвам Божествения свят. На Земята рядко се срещат хора, които водят Божествен живот. Веднъж има ли такива хора, макар и малко на брой, и вие можете да живеете като тях. Как живеят съвременните хора това не ме интересува. Аз наричам истински човек този, който е възлюбил Господа – моментът, в който той се е определил и възлюбил Господа, го определя като човек. Такъв човек привлича вниманието на всички добри и разумни хора и те казват: „Днес става нещо Божествено!” Който не е възлюбил Бога, той още не е истински човек; този човек може да яде и пие, но това никого не интересува. Да възлюбиш Бога – този е най-славният момент в твоя живот. Това значи да цъфтиш, да разнасяш благоуханието си надалеч; това значи да бликаш постоянно като извор, който знае само да дава. В този момент всички разумни желания са постижими.

Казвате: „Тази работа е много трудна” – защо? Защото сте заспали, т.е. турили сте много пръст над вашето семе. Казвам: турете само един-два сантиметра пръст над вашето семе, не го чоплете и ще видите, че след малко време то ще изникне. Не заравяйте дълбоко вашите желания! Казвате: „Ние искаме да бъдем учени.” Вие страдате от много

учение. – „Искаме силни да бъдем.” Вие и без това сте силни. Едно нещо ви е необходимо – да залюбите Бога!

Преди няколко деня около езерото бяха дошли двама рибари да ловят риба. Ние работихме наблизо и гледахме как рибите се бяха разиграли. Някои от тях станаха жертва на рибарите – попаднаха в мрежите им. Казвам: има смисъл да се жертва рибата, но ако от лошите условия отива при по-добри; обаче тя отива в стомаха на човека. На другия ден рибарите пак дойдоха, цял ден хвърляха мрежите си, но нищо не уловиха – рибите не се излъгаха да излязат. Рибарите бяха евангелисти, но хора материалисти; те казаха: „Сега гладни ще останем.” Ние ги нахранихме и те малко се успокоиха. Казвам: който е с Бога, и риби ще има, и хляб ще има; без Бога нищо няма да има.

Някой казва: „Обърнах един човек към Бога.” Как го обърна? Ти обърна този човек, както рибарят лови рибите – хвана човека в мрежата си, опече го и го изяде. Ако с обръщането ти си подобрил живота, условията на този човек, това обръщане има смисъл. Тогава постъпвайте по същия начин и с вашите желания – хванете ги едно след друго в мрежите си, турете ги на огъня и ги изяжте. Нека те се преработят вътре у вас и след това да се реализират.

Рибарите представляват хората на стария живот, затова Христос някога им е казал: „Отсега нататък ще ви направя ловци на хора.” Сега и на вас се проповядва ново учение, но вие по стар начин седите с мрежите си на брега на езерото и казвате: „Чакайте да уловим поне една риба!” Вие мислите, че ако уловите три-четири килограма пъстърва, ще се осигурите. Не, освен че няма да се осигурите, но завинаги ще останете рибари и ще гладувате. В Новия живот човек трябва да живее по закона на Любовта. Който върви в този Път, достатъчно му е да хване само един сом.

Тази беседа, която сега ви държах, е една от сериозните. Ако сте я разбрали, вие ще можете да я приложите за себе си, ще можете да я предадете и на другите. Ако приложите тази беседа, тя ще осмисли живота ви. Животът се осмисля само

от Божията Любов. Тя е като малка искра огън, хвърлена на място и на време. Хвърли ли се на място и на време, тя произвежда щастие в Живота. Попадне ли не на място и без време, тя произвежда нещастие.

12 юли 1931 г., Петровден, 5 ч.

ИДЕАЛЪТ НА ЧОВЕКА

В живота на Земята има три важни неща. Ние живеем на Земята и затова, на първо място, трябва да разберем човека, ако искаме да разберем Живота, който той прекарва. Без човека и Природата няма смисъл.

Второто важно нещо, което трябва да разберем, това са Ангелите, които, преведени на обикновен език, представляват човешкия ум, човешките мисли. Като се каже *Ангел*, разбираме Светло същество, а ние ще преведем ангела с думите *светла мисъл*.

Третото най-важно и неразбрано нещо за човека това е Бог. Тази дума, преведена на разбран език, представя Любовта, която носи Живот и безсмъртие за човешката душа. Затова и в Писанието е казано: „Бог е Любов."

Следователно идеалът на човека е да разбере себе си, да разбере Ангелите, т.е. светлите и чисти мисли, и най-после да разбере Бога, т.е. Любовта. Разбере ли тези три неща, той ще може да си изработи една положителна философия за Живота.

Съвременните хора страдат от неразбиране, от незнаене как да съпоставят нещата. Щом човек не може да съпоставя нещата, както са ги създали Природата и Бог, той се намира в голямо противоречие със себе си. То е все едно да накладете огън в къщата си, но не в огнището, дето е определено мястото му, но някъде на пода. Какво става тогава? Цялата къща се запалва и изгаря, а заедно с нея и вие изгаряте. В това отношение чувствата на човека играят роля на огън. Ако човек знае как и де да отправя своите чувства, той ще си създаде най-големи блага в Живота; не знае ли това, сам ще си причини най-големи страдания и нещастия. За да се направляват правилно човешките чувства, необходимо е права мисъл. Ето защо най-важно, най-велико нещо за човека са неговите мисли и чувства. За Ангелите

пък няма по-велико нещо от Чистотата – чисти чувства, чисти мисли. В Божествения свят няма по-велико нещо от Любовта. Следователно най-важното нещо за човешкия свят са мислите и чувствата, за Ангелския свят – Чистотата, а за Божествения свят – Любовта.

Казвам: колкото и да са важни тия неща обаче, те остават неразбрани за съвременните хора, защото трябва да им се доказва съществува ли Бог, или не. Остане ли този въпрос да се доказва, той вече изгубва значението си. Всяко доказателство за съществуването на Бога е механически процес. Какъв смисъл има да ми доказва някой дали живея, или не – аз сам зная това нещо. Какъв смисъл има да ми доказва някой дали мисля, или не – и това аз сам зная. Безполезно е да ми се доказва, че имам Живот, че имам мисъл – аз живея, аз мисля, аз чувствам, следователно всякакво външно доказателство е излишно.

Мисълта трябва да се изучава като органично условие. Ако химикът иска да извърши една реакция, да образува някакво съединение, той трябва да знае свойствата на елементите, както и законите, на които те се подчиняват. Има ли предвид тези неща, и реакцията, т.е. съчетанието между елементите ще стане правилно; ако химикът не вземе предвид тия неща, той ще предизвика голяма експлозия, ще си създаде голямо нещастие. В това отношение и Животът представлява химическо съединение, образувано от много елементи. И ако човек знае да съчетава елементите в своя живот – своите мисли и чувства, той ще може правилно да образува химическото съединение, т.е. ще си създаде правилен, хармоничен Живот. Например, ако той съчетае в себе си едно неестествено желание с една неестествена мисъл, т.е. ако съчетае едно човешко с едно животинско желание, ще се образува едно взривно вещество и ще се произведе експлозия. В това отношение човек още не е дошъл до положението на истинския човек, истинският човек отсега нататък ще се прояви. Сегашният човек още не може да се обуздава, той има много животински прояви

в себе си. Всички престъпления, от най-малките до най-големите, които съвременният човек върши, се дължат на животинското в него.

Сега, под думата *човек* аз разбирам сбор от всички Добродетели. Който няма този сбор от Добродетели, той има по-голямо или по-малко надмощие на животното в себе си. Като говоря за животното в човека, аз имам предвид всички животни – тигър, мечка, вълк, лисица, разните тревопасни, насекоми и т.н. Какъв е животът между всички тия животни? Живот на самоизтребление – те едни-други се гълтат. От птиците обаче единствен гълъбът прави изключение – той е чист вегетарианец, храни се изключително със зърнена храна. Славеят пък, който минава за отличен певец, е месоядец – на ден гълта десетки и стотици мушици. Той е доволен от положението си, още повече, когато ловът му е добър, но мушиците, които той гълта, не мислят като него.

Съвременните хора се хвалят с религия, с наука, с изкуства. Питам каква е тази религия, която не може да ги научи да се обичат; каква е тази наука, която не може да им покаже начин как да живеят правилно; каква е тази наука, която не може да открие законите на човешката мисъл, нито да обясни причините за съществуването на злото и на Доброто? Какви са тия социални науки и какъв е този социален строй, които не могат да покажат на хората как да реализират своя живот? Понеже нито религията, нито науката са в състояние да дадат на човека необходимото за правилното му развитие, тогава и животът му се обезсмисля. И наистина, ние виждаме, че Земята е покрита с паметници, и то все на умрели хора. На Земята са дохождали и велики хора като Христа например, който от две хиляди години насам е все между хората; те разправят за страданията Му, плачат за Него, но и досега още продължават да Го разпъват.

Казвате: „Какъв е смисълът на страданието?” Велик е смисълът на страданието. Който страда, той е герой, от него човек ще стане; който не страда, той е обикновен човек, от него нищо не се очаква. Великите хора са хора

на страданията. Христос понесе големи страдания, но с това Той остави на света една велика, свещена идея, която никога няма да умре. Неговата идея не умря, но и Христос не умря. Христос беше поставен на голям изпит – разпнаха Го, положиха Го в гроба. И на третия ден Той възкръсна. Ако християнството се крепи до днес, това се дължи на факта, че Христос и досега още живее между хората и ще продължава вечно да живее. Ако пък в живота на християните се явява известна дисхармония, причината за това е, че много от тях, които минават за християни, не вярват, че Христос е възкръснал. Те минават за вярващи, без да са такива; те са в положението на хора, които минават за човеци, без да са още истински човеци. И действително, често между хората срещате такива, които едни-други се наричат с имената на някои животни. Например един казва на друг: „Ти си вълк, лисица, мечка, тигър" и т.н. Когато искат да покажат, че някой човек е глупав, казват: „Той е цяла овца!" Мнозина считат овцата за глупаво животно, но всъщност не е така. Когато изучавах строежа на главата ѝ, намерих, че тя по данни и мерки е едно от интелигентните млекопитаещи животни. Който се занимава с изучаване физиономиите на животните, ще види, че след човека по интелигентност идва слонът, а после – овцата. Обаче задава се въпроса де е човекът?

Днес всички хора искат да бъдат здрави, щастливи, да реализират всички свои желания и т.н. Всичко това може да се придобие; как? Като придобият здраво тяло, добро сърце, светъл ум и да станат напълно добродетелни – без тия неща те са осъдени на страдания. В този смисъл страданията са изключения в Живота – защо? Защото те трябва да се разберат и добре използват. Ето защо за разумните хора страданията усилват вярата, а за глупавите – те са най-голямото нещастие, което може да ги срещне в Живота. Според разбиранията на съвременните хора се казва, че човек се ражда, за да умре. Какъв смисъл има смъртта? Ако човек след смъртта си отива в по-добър живот от земния, тогава тя има смисъл. Праведният да умира има смисъл,

обаче грешният да умира няма никакъв смисъл. Да цъфне едно цвете или някое плодно дръвче, това цъфтене има смисъл, но да цъфне една бомба, т.е. да се пукне и да избухне какъв смисъл има в това? Има смисъл да се запали огън на огнището и да се тури ядене на този огън, но да се запали той всред къщата и да стане пожар, такъв огън няма смисъл. Има смисъл да се правят църкви за богомолци, има смисъл да се правят училища, обаче какъв смисъл има да се правят бомби, гранати, с които хората да се самоизтребват? И след всичко това казвате: „Господ да оправи света!" Бог, веднъж създал хората и написал законите в сърцата им, за да живеят според тях, Той вече е оправил света. Хиляди години още да живеят хората, те все ще се делят помежду си на учени и прости, на богати и бедни, на религиозни и безбожници. А всъщност, ако се разгледат внимателно, те ще видят, че всички си приличат – и религиозният служи с пари, и безбожникът служи с пари. Лошото не е в това, че хората служат с пари, но като се стремят към парите, те искат да се облекат хубаво, да живеят богато и по този начин забравят своята задача на Земята. Като имат желание да се обличат хубаво, те трябва да се стремят и вътрешно да се обличат хубаво. Всеки може да се облече с хубава, със светла вътрешна дреха. Светли мисли и благородни чувства са в състояние да облекат човека вътрешно и дето мине този човек, всички ще кажат: „Ето един истински човек!" В който дом влезе, той ще донесе Божието благословение – болни ще лекува, скръбни ще утешава, гладни ще нахрани.

Сега, кое е най-важното при изгрева на Слънцето? Самото Слънце, т.е. светлината му. Кое е най-важното зад Слънцето? Слънчевата светлина и топлина, които създават светли мисли и благородни чувства у човека. Обаче същата тази топлина и светлина събуждат низки чувства, мисли и желания у вълка. Зад слънчевата светлина и топлина седи една велика, мощна ръка, която хората не виждат. Казвате: „Де е тази ръка?" Тя се вижда толкова, колкото виждате и човека – това, което виждате отвън и наричате човек, е

израз само на известни мисли, чувства и действия. Това, което умира, не е човекът – в човека умират лошите мисли, чувства и действия. Понякога те умират, а понякога се изкореняват като дърво.

Казвам: понеже вие сега съграждате своя Живот, затова трябва да живеете със светли мисли и чувства, с благородни и прави постъпки. Не спазвате ли тия неща, вие сами създавате своето нещастие. Съграждането на човешкия Живот може да се уподоби на построяването на един параход. Как се построява пароходът? За да се построи един параход както трябва, необходимо е да се вземат предвид всички технически правила и закони из областта на съвременната наука – само по този начин пароходът ще издържи на всички бури и вълнения, които стават в морето. Не се ли вземат в съображение всички правила и закони на техниката, този параход ще бъде изложен на големи опасности, а заедно с него – и пътниците.

Следователно и съвременните хора се намират в такова развълнувано море – в света и ако пароходът им не е добре построен, те ще бъдат изложени на големи опасности. Ако техният кораб – тялото им – и техните мисли и чувства не са солидни, устойчиви, върху тях могат да се струпат големи нещастия. Тъй щото, когато някой параход потъне, причината не трябва да се търси само в него, но и във всички ония, които са го строили. В бъдеще, когато хората стигнат по-високо развитие, те ще постъпват по всички правила и методи на Новото учение, за да си създадат добре устроени тела, които да възприемат светлите Божии мисли и чувства. Както трябва да се спазват известни правила и закони при създаването на човешкия организъм, така трябва да се постъпва и при избора на министри и депутати за една държава – те трябва да бъдат най-интелигентните, благородните и безкористните хора. Само така може да се говори за благоденствието на една държава, само тогава може да се говори и за Велика България. Обаче това, което сега става в държавите, говори за неразбиране на Живота.

Мнозина мислят, че са дошли на Земята, за да прекарат живота си както и да е и да си заминат. Така и вълкът мисли – той гледа да се добере до някоя кошара, да открадне една овца, да я изяде и нищо повече. Ако и човекът мисли по същия начин, каква е разликата тогава между него и вълка? При това, ако вълкът изяде една овца, теглят му куршум и всичко с него се свършва. Ако един християнин убие на бойното поле десет-двадесет души, веднага го възнаграждават, дават му кръст за храброст и го признават за герой. И след това този човек се хвали, че може да убива, без да му трепне окото. Да убиваш, да разрушаваш, това е престъпление, а не наука. Да създаваш, да градиш, това е наука.

Казвам: съвременните хора трябва да мислят правилно, да живеят правилно, както Бог изисква. Правилният живот подразбира братски живот. При това не е нужно всички хора да имат еднакъв външен образ и еднакви убеждения. Вземете например малкото дете и възрастния човек – те се различават външно, но като хора все имат нещо общо. Някога младият ще остарее, а старият може да се подмлади. В това отношение алхимиците са правили ред опити: стар човек може да се постави в една реторта и след като мине през известни процеси, ще излезе оттам съвършено подмладен. Човек може да се подмлади не само по алхимически начин, но и чрез мисълта си. Много европейски учени поддържат теорията, че човек може да се подмлади, да обнови живота си чрез мисълта. Светлата мисъл на човека създава около него приятна атмосфера, която го прави способен да възприема хубавото и красивото от Живата Природа. Няма ли светла мисъл, човек не знае как да постъпва спрямо Разумната Природа и по този начин се натъква на ред противоречия и нещастия. Благодарение на това хората се изявяват лоши; туй показва, че те само по воля са лоши, но не и по естество. Често срещате хора, които по вътрешно разположение, по тъй наречената зла воля не изпълняват и това, което даже за тях самите е добро.

Съвременната култура има за задача да проучи проявата на човешката мисъл, да определи понятието *човек*.

Човек е съчетание на Добродетели, но не и на престъпления. Когато усеща в себе си бушуване на нещо лошо, това показва, че той се е натъкнал на някои лоши черти, наследени от ред поколения. И днес човек трябва да прави много усилия, за да се освободи от лошите наследствени черти, както и от някои животински прояви, докато дойде до положението на истински човек.

И тъй, дойде ли човек да прояви Разумното начало, той ще бъде силен и свободен от всички лоши и низки прояви в себе си. Ако праведният човек живее в някоя планина например, времето ще бъде такова, каквото той желае – ако иска сняг, сняг ще вали; ако иска дъжд или слънце, и времето ще бъде такова. Обаче, ако някой грешник живее на планината, времето ще бъде такова, каквото то желае; и тогава той ще се приспособява към времето, а не времето към него.

Много екскурзианти, като пътуват по планините, страхуват се от дъжд – да не се простудят. Трябва да знаете, че дъждът в планината през месец юли е голямо благословение. Такава дъждовна баня се равнява на сто обикновени бани – всяка капка дъжд през месец юли е пълна с електричество и магнетизъм.

Сега задръжте в ума си мисълта: човек е най-великото създание на Земята. Радвайте се, че носите името *човек*, стремете се да отговаряте на това име! Човек трябва да бъде добър, да мисли, да чувства и да действа правилно. И тогава всеки да си каже: „Моят живот не трябва да бъде в ущърб на другите. Щом искам щастие за себе си, трябва да желая щастието и на другите. Моята мисъл трябва да бъде като Божията!”

Сега, на всички желая да бъдете умни, добри, щастливи и каквото желаете, да постигнете. Отсега нататък да станете нови хора!

12 юли 1931 г., Петровден, 10 ч.

СИМОН ПЕТЪР

„И отговори Симон Петър и рече: „Ти си Христос, Син на Бога живаго.“

От Матея 16: 16

„Ти си Христос, Син на Бога живаго.“ Животът има освен външен, още и вътрешен смисъл, поради което човек трябва да знае отде да започне. Когато някой ученик иска да учи в някое училище, било гимназия или в университет, какво трябва да направи за тази цел? Най-напред този ученик трябва да подаде заявление до съответното училище, за да бъде приет за ученик. Заявлението му трябва да бъде придружено с документи, от които се вижда какво училище е свършил ученикът и с какъв успех. Второто положение, което предстои на ученика, е да дочака деня, когато професорите ще се съберат на заседание да разгледат заявлението му. Третото и най-тревожно положение за ученика е да получи отговор приет ли е за ученик, или не.

Сега, трите беседи, които държах днес, представят положенията, на които ученикът е изложен до приемането му в училището. Утринната беседа представлява подаването на заявлението и документите от ученика; втората беседа отговаря на събранието на професорите, за да разгледат заявлението и документите на ученика; третата беседа, т.е. тази, която сега държа, представлява отговора на професорите, че ученикът е приет за студент в университета. След това положение какво трябва да прави студентът? Той трябва да се заеме да учи.

Казвам: вашето положение е подобно на това, в което се намира студентът, който е приет вече в университета. Той е подал заявлението и документите си, приели са го и сега не му остава нищо друго, освен да учи. Та и на вас сега предстои само да учите, без да разправяте на хората, че сте ученици. Дипломът, който имате от по-долното училище,

беше необходим само до приемането ви в по-горно. Ако не бяхте постъпили в по-горното училище, дипломът ви сам по себе си нямаше да има голямо значение. И сега, ако ученикът не учи, той не може да се повдига; ако учи, той се повдига. Ако ученикът не учи, професорите му го изпъждат от училището и той преждевременно свършва курса на учението си. И в този случай той получава диплом, но като на круша, която преждевременно е узряла и паднала на земята. Обаче падането е неестествен процес. В сегашния живот има една опасност, от която хората трябва да се пазят. Например те искат да придобиват нови чувствания, нови мисли, нови знания, с които да се забавляват само, но в края на краищата изпадат в положение на натоварени камили. Те трябва да асимилират всичко придобито, да го разработят, да не останат у тях известни наслоявания. Явят ли се такива наслоявания, те трябва да се освободят от тях. Природата, като вижда опасното положение, в което хората изпадат, без да могат да си помогнат, тя казва: „Стига толкова!" – и поставя граница.

Когато човек е гладен, незадоволен, това показва, че той е подал заявлението и документите си до професорското тяло и очаква неговия отговор. Когато човек започне да яде, това показва, че той е получил вече благоприятния отговор на професорското тяло за приемането си в университета. Като се нахрани човек, настъпва процесът на мисълта, т.е. разпределението на храната по целия организъм. Някой казва: „Аз се нахраних добре, няма да помисля вече за ядене." Не, след четири-пет часа ти пак ще огладнееш и отново ще помислиш за ядене – ти пак ще трябва да подадеш заявлението и документите си и да чакаш отговора на професорското тяло. С едно подаване на заявление и на документи работата не се свършва – всяка сутрин ще подавате заявлението и диплома си и ще чакате отговор. Така ще постъпвате всеки ден, докато свършите курса на училището. Не постъпвате ли всеки ден по този начин, животът ви ще се обезсмисли, няма да има връзка между състоянията, които всеки ден преживявате.

Питам каква разлика има между живота на младия и на стария човек? Животът на младия може да се уподоби на фар, поставен в морето да свети, да направлява движението на корабите към пристанището. Животът на стария е подобен на живота и длъжността на фенерджията около този фар – длъжността му е всеки ден да чисти фара, да му набавя горителен материал, за да може, когато пожелае, да го запали. Тъй щото младият и старият се различават по службите, които изпълняват: предназначението на младия е едно, а това на стария – друго. Като млад ще имаш грижата да светиш, да посочваш пътя на корабите; като стар ще имаш грижата всеки ден да чистиш фара, да го нареждаш и като дойде часът, когато трябва да светне, да бутнеш бутончето и да го запалиш. Който разбира Живота по този начин, той го осмисля. Тогава старият ще каже: „Аз остарях вече, т.е. аз престанах да светя, но затова пък грижата ми е да чистя фара и да го запалвам.” Младият ще каже: „Аз имам само една задача – да светя!”

Някой човек, бил той стар или млад, казва: „Аз живея добре.” Какво подразбира добрият живот? Това значи: аз, като млад човек, светя, т.е. моят фар постоянно свети; или аз, като стар човек, чистя добре своя фар. Някой казва: „Аз не живея добре”; това значи: като млад човек аз не светя или като стар човек аз не чистя добре своя фар – значи и младият, и старият са закъсали в живота си. Младост и старост са две състояния, които човек едновременно преживява. Това подразбира, че човек ще свети, но същевременно ще има грижата да чисти своя фар. С други думи казано, който свети, той едновременно слугува на хората.

Питам какво се разбира под думите „Ти си Син на Бога живаго“? Това показва степен на съзнание. Оттам всеки човек трябва да съзнава, че от положението, в което се намира в даден момент, той може да расте, да се развива, докато дойде ден да се нарече Син Божи. Какво се разбира под думата *ден*? Това са възможностите, които денят крие в себе си. Като се каже *нощ*, разбираме възможностите, които нощта крие в себе си. Думите *здраве*, *богатство*, *разумност*,

доброта, *красота*, *мъдрост*, *любов*, *истина* – това са ред възможности, които се съдържат в тези понятия. Всяка една от тези думи изразява сили, светове, в които човек може да расте и да се развива. Например кажеш ли думата *любов*, ти имаш вече на разположение възможностите на един голям свят – тези възможности дават условия да растеш и да се развиваш. И тогава, ако си ученик, дето влезеш, всички ще ти услужват: отиваш в университета – всички студенти, професори са на твое разположение. Ако на Земята е така, колко повече в Божествения свят, дето владее абсолютно съвършенство, дето всичко е в пълен ред и порядък.

Мнозина се страхуват от работата, която им предстои, и казват: „Аз не мога да бъда Син Божи." Да казвате, че не можете да бъдете Синове Божии, то е все едно да казвате, че не можете да учите. Ако сте ученик в едно училище, как да не можете да учите? Да казвате, че не можете да учите, то е равносилно на това, да се отказвате от Живота си. Който учи, само той живее и обратно – който живее, само той учи. Някой казва: „Толкова години вече как живея на Земята и нищо още не съм постигнал." Тази мисъл не е права, какво искаш да постигнеш? Като седнеш на обяд да ядеш, какво искаш да постигнеш; как се изразява постижението – в количеството на храната или в начина, по който тя се възприема, преработва и използва? Човек може да изяде десет килограма хляб, а може да изяде само сто грама, но и в двата случая да има един и същ резултат. Следователно истинското постижение седи в това приетата храна от организма да се преработи, да се превърне в динамическа сила, да стане *плът и кръв* в човека. Под думите *плът и кръв* разбираме организиране на силите. Щом силите в човека се организират, той става мощен, силен; докато силите в човека не са организирани, той е слаб, има нужда от чужда помощ.

Сега, ако аз гледах на нещата по човешки, тази вечер не трябваше да говоря. Обаче в Божествения свят този въпрос е поставен другояче, там всяко нещо се използва разумно. Например, ако някой човек е дошъл до положението на Син

Божи, той може да говори някъде в стаята си, а същевременно да го слушат и тревите, и цветята, и животните, както и милион хора още. Тъй щото, който казва, че сам нищо не може да направи, той не разбира закона. Ако човек има една свещена идея в себе си, не е възможно тази идея да не се възприеме от хиляди хора още. Какво правят някои хора днес? Те казват: „Ние имаме велики идеи в себе си, но никому не искаме да ги поверим, защото няма да ги разберат.” Не, ти изкажи своята идея и не мисли по-нататък кой ще я разбере и кой няма да я разбере – хиляди хора ще чуят и възприемат твоята идея.

Ще ви приведа един пример, за да видите как се предават идеите. В древността имало един цар, който извършил ред престъпления и за наказание Бог поставил на главата му два рога, за да го държат всякога буден, да помни престъпленията си. Той грижливо криел рогите си от хората, за което в повечето случаи носил шапка на главата си. Когато викали бръснар да му услужва, след свършване на работата си царят заповядвал да обезглавят бръснаря, за да не издаде някому тайната, че царят имал рога. Един ден в двореца бил повикан един млад бръснар, но той знаел какво го чака и затова, като свършил работата си, казал на царя: „Царю честити, смили се над мен, не вземай главата ми! Обещавам, че никому няма да издам тайната и ще ти услужвам, както искаш.” Царят се смилил над него и го пуснал да си отиде, като имал предвид обещанието му. Бръснарят излязъл от двореца свободен, радостен, че животът му е подарен. Той дълго време пазил тайната на царя, но по едно време почувствал, че отвътре нещо силно го мъчи – не могъл повече да държи тайната в себе си. Какво да прави, как да се освободи от тази мъка, да каже някому – главата му ще отиде. Един ден отишъл в гората и там му дошла една светла идея – да направи под някое дърво една дупка и в нея да изговори тихичко: „Нашият цар има рога.” Както намислил, така и направил. След време един овчар отрязал едно клонче от дървото, под което бръснарят направил дупката, и от това

клонче си изрязал свирка. Какво било учудването на овчаря, когато неговата свирка пеела: „Нашият цар има рога.”

И тъй, имате ли някаква мисъл в себе си, не се страхувайте дали тя ще се реализира, или не. Вие я изкажете, споделете я и тя ще се разнесе из пространството. Каквито мисли хората са изказали преди хиляди години, едва днес са започнали да се реализират. Това, което пророците са казали някога, или това, което Христос е казал някога, едва сега започва да се реализира – такъв е Божественият закон. В такъв случай всеки човек е важен дотолкова, доколкото е носител на Божествени идеи. Той е уд на Божествения организъм, както и ръката на човека е уд на неговото тяло. Ръката например не ражда идеите, тя сама не ражда и Доброто, но е посредник при извършване на всяко добро. След всяко посредничество на ръката в Доброто тя заслужава да ѝ се благодари. Обаче ако ръката се отдели от тялото, тя вече губи условия да бъде посредница за предаване на Доброто, което човек замисля.

Казвам: вие трябва да схващате вътрешната сила на нещата. Тази сила не се крие в старите, но в новите разбирания. Когато Бог създал света, начертал колелото и го пуснал в движение. Колелото започнало да се хвали, да разправя на всички, че Бог го направил. След това Бог запитал колелото: „Сега какво искаш да ти дам?” – „Искам да ми дадеш една ос, за да стана точило, на което да точа хората. Освен хората, искам да наточа всички ножове в света, за да познаят, че и аз мога да върша работа. Обаче и ножовете, които се точат на мен, също така могат да вършат работа.” Всички ножове, които се острили на точилото, дошли да му благодарят, че могат да вършат работа. Не се минало много време, ножовете станали много недоволни от точилото, защото с тях започнали да режат главите на хората – днес заколят един, утре – друг, докато най-после хората се оплакали на Бога, че главите им падат от раменете.

И тъй, съвременните хора искат да острят ножовете си на точилото. Кои са тези ножове? Ножовете представляват

човешките езици. Следователно точилото, което остри ножовете на хората, същевременно остри и езиците на хората. Тъй изострен човешкият език, той пък остри умовете на хората и като погледнете, този остър нож започва да коли този-онзи, докато всички вземат да се оплакват от него. Тогава Бог извикал колелото и го запитал: „Ти какво направи, че предизвика толкова оплаквания против себе си?" Колелото отговорило: „Господи, аз преподадох урока си много добре, но те не ме разбраха." Наистина, Бог направи точилото за добро на хората, но като не го разбраха, те го използваха за зло. Като видя, че урокът, който преподаде на колелото, се използва за зло, Бог впрегна колелото на работа в колата, а ножът превърна в ос на колелото. Значи всички ножове ще се превърнат в оси, а всички колела ще се превърнат в коли, за да карат хората. Само по този начин светът ще се оправи.

След това Господ казал на колелото: „Сега ще ти предам още един урок – как да се движиш от едно място на друго." В миналото човек е седял отдолу, но работата му не е вървяла напред; сега той ще седне отгоре на колата. Щом разумният човек се качи на колата и впрегне конете си, всичките му работи ще се уредят. В миналото човек е точил ножове, но сега като господар той е превърнал ножа в ос на колело, за да се върти, да върши работа. Колелото е турил в колата, конете е впрегнал да теглят колата, а той се е качил отгоре ѝ да управлява. Досега сте се задоволявали само с едно колело, но сега вече са нужни десетки колела да се въртят. Колелата представляват способностите в човека.

И сега, ако човек върви по този път на разсъждение, той ще дойде до правилно разрешение на въпросите. Щом човек мисли правилно, той ще може и правилно да си въздейства. Щом мисли човек, той ще може да обуздава езика си. Какъв смисъл има, ако кажеш някому няколко горчиви или обидни думи? Този човек ще се наостри като бръснач срещу теб. Тъй щото преди да кажете някому обидни думи, помислете си кое е по-добре – да оставите човека свободен сам да се

изправи или с вашите обидни думи, не навреме казани, да го наострите като бръснач? Казвате: „Какво трябва да се прави, когато някой ме предизвика с нещо?" Ще ви приведа един пример, от който можете да извлечете поука как да постъпвате в такива случаи. Вървят по улицата двама души: единият – беден, стар човек, прегърбен и с тояга в ръка; другият – също така стар, прегърбен човек, но богат; той върви с достойнство, с тежест, като аристократ. Едно дете минава покрай бедния старец, навежда се, взема камък от улицата и го хвърля след стареца. Последният се обръща към детето и кротко, незлобливо му казва: „Ела, синко, при мен. Досега аз не знаех защо децата хвърлят камъни след мен, но сега разбрах, ти ми даде отличен урок. Ето аз имам четиридесет лева в джоба си – вземи ги да си купиш нещо с тях." Същото дете минава покрай богатия старец, взема камък и го хвърля след него. Той се обръща сърдито към детето и му казва: „Ела при мен да ти кажа нещо." Детето се приближава до стареца, но той му удря няколко плесници. Бедният старец разбрал защо детето го замерило с камък и му благодарил; богатият не разбрал и наказал детето. И детето, от своя страна, се намерило в противоречие – то не разбрало защо бедният старец благодарил и му дал пари; също така то не разбрало защо богатият го наказал за постъпката му. И старият човек се учи, и детето се учи.

Казвате: „Глупава работа е тази, защо бедният старец трябвало да благодари на детето, което го замервало с камък?" Казвам: съвременните хора правят същите погрешки, каквито и детето прави. Ти си в положението на дете и отиваш да спориш с един философ, който знае много неща; обаче този философ е благороден човек, нищо не казва, но ти благодари за урока, който му даваш. Във втория случай четеш книгата на някой философ, опълчваш се против него и пишеш мнението си в някой вестник или в някое критическо списание; този философ те среща, удря ти няколко тояги и си заминава. Не, прочетеш ли книгата на този философ, пиши: „Книгата на еди-кой си философ

е отлична. Той трябва да напише още една – по-сериозна, по-строга от първата.” Така постъпва и Природата: тя дава възможност на злото да се прояви до своя краен предел, за да се излекува. Злото не може да се лекува в началото си – докато е в началото си, то може само да се използва като работна сила. Следователно злото може да се използва в началото, а Доброто – в своя край. Значи на края на злото седи началото на Доброто, а на края на Доброто седи началото на злото. Такива са отношенията между Доброто и злото на физическия свят. Казвате: „Какво ще стане с нас?” Щом престанете да живеете зле, Доброто ще дойде; щом престанете да живеете добре, злото ще дойде. Започнете ли с Доброто, ще придобиете щастие, богатство, здраве, приятели, в душата ви ще настане Мир, а в ума ви – Светлина. Изгубите ли това състояние, обратният процес ще дойде – тогава вие ще кажете, че Господ и хората са ви забравили. Не, въпросът седи другояче – вие сте направили някакво отклонение или някакво опущение в живота си, вследствие на което идат тези нещастия. Малките отклонения произвеждат големи последствия.

В Стария Завет се говори за един пророк, когото Бог изпратил при цар Иеровоам, за да му предаде Словото Господне. И рече царят на Божия човек:

– Влез с мен у дома и обядвай, и ще ти дам дар.

Человекът Божи рече на царя:

– Не искам, защото ми е заповядано чрез Словото Господне да не ям хляб, да не пия вода и да не се връщам през пътя, по който съм дошъл.

И настигна го по пътя един стар пророк и рече му:

– Дойди с мен в къщата ми, та яж хляб!

– Не мога, защото ми е заповядано нито хляб да ям, нито вода да пия, нито да се върна през път, по който съм дошъл.

– И аз съм пророк, както и ти. И Ангел ми говори чрез Слово Господне и рече: „Върни го с теб в къщата си, за да яде хляб и да пие вода.”

Той го излъга. И върна се с него, та яде хляб в къщата му и пи вода. И рече му Господ:

– Понеже не послуша гласа Ми и не опази заповедта Ми, тялото ти няма да влезе в гроба на отците ти.

И отиде си человекът Божи, но намери го лъв на пътя и го умъртви.

Казвам: каквото и да ви говори старият пророк, не се отбивайте от пътя си; ако ви кани дома си, кажете му, че друг път ще дойдете. Изпълнете Волята Божия, както ви е заповядано, и втори път като минете покрай това място, отбийте се в дома на стария пророк да си поговорите. Свършете първо работата си с царя, както ви е заповядано. Не изпълните ли Волята Божия както трябва, с това вие прекъсвате връзката си с Бога. Закон е: започвате ли някое добро дело, изпълнете го както ви е казано. Дойде ли ви на ум някакъв нов план, не се отклонявайте от първия; като свършите работата си, тогава разгледайте новия план. Не изпълните ли Волята Божия както ви е заповядано, лъв ще ви настигне по пътя и ще ви умъртви. Тази е правата философия на Живота. Някой е тръгнал вече в Пътя – Бог го води, обаче срещат го и му казват: „Ти не си в правия път." Това са думи на стария пророк, не вярвай в тия думи – ти си вече в Пътя. Слушаш ли стария пророк, лъв ще те дави по пътя. Върви напред и уповавай на Онзи, който досега те е ръководил.

Казвате: „Ние искаме да влезем в света да се учим." Няма защо да отивате в света да се учите – светът е създаден като поле за работа, като театър. За вас е достатъчно да отидете за малко време там, да видите как живеят хората, да се поучите от тях и да се върнете. На сцената виждате особени картини – води, гори, планини, морета, но всичко това реално ли е? После виждате актьорите да се хранят, но това нещо реално ли е? Това са само картини, временни положения, които не отговарят на действителността. Какво ще придобиете от тези нереални неща? Реално е само това, което днес можете да направите за Бога – то дава сила, мощ да се движите, да живеете, да се радвате на Божия свят.

Сега за пет минути всички ще се концентрираме да изпратим по една възвишена мисъл из целия свят. Ако тази мисъл попадне на място, тя е в състояние да произведе по-голям ефект от работата, която бихме свършили през цял живот. Закон е: ако някой работи един час интензивно, работата му се равнява на тази, която някой ще свърши, ако работи цял ден с малки усилия; и в двата случая заплатата ще бъде една и съща. Който мисли, че ако работи цял ден, ще получи повече, той се лъже – Невидимият свят има друга мярка за преценяване. Един час работа може да се сравни с цял ден работа – защо? Защото добрата работа се определя от усърдието, от интензивността, а не от количеството на времето. Някой човек може да работи цял ден, но да се сърди, че Слънцето го изгорило, че се уморил и т.н. Количеството време, колкото и да е много, не определя цената на работата. Цял живот можеш да точиш ножове, но в края на краищата нищо не си придобил – с тази работа ти си навлякъл на главата си редица неприятности. Например казваш някому: „Слушай, ти не трябва така свободно да си изказваш мнението, бъди по-предпазлив, гледай да уредиш работите си на Земята – направи си къща, купи си лозе, нива!" Питам каква основа поставяш в живота на този човек? Ти го точиш, правиш го остър като нож. Доброто дело, добрите съвети, добрите мисли се познават по своите плодове.

За потвърждение на последната мисъл ще ви приведа следния пример: един светия често минавал край един каменар, който чукал камъни. Светията се спирал при него, разговарял се, запитвал го за положението му; каменарят се оплаквал, че положението му било много тежко, едва можел да си набави насъщния хляб, а жена му, децата му, па и той сам били принудени да ходят боси и окъсани. Светията му съчувствал и затова винаги се молел на Бога да помогне някак на този каменар, да се подобри положението му. Най-после молитвата на светията била приета и каменарят по някакъв начин забогатял. Какво било учудването на светията, когато каменарят престанал вече да чука камъните, забравил Бога,

забравил дома си, забравил приятелите си и се впуснал в охолен живот. Едва сега светията разбрал, че направил едно добро не на място и не на време.

Казвам: Любовта е единствената и най-голяма възможност, при която истинският Живот започва. В този Живот човек може всичко да направи. В закона на Любовта няма изключения: започнеш ли някаква работа с Любов, тя непременно ще има успех – светът може да се обърне с главата надолу, но тази работа ще се свърши благополучно. И бури могат да се явят, и потоп може да стане, но в края на краищата Любовта ще надвие. Не изпитваха ли и Христа по същия начин? Той беше поставен на кръста, дето сатаната му казваше: „Ти искаше да оправиш света, но не можа; и други преди Теб се опитаха. Аз исках да Ти дам да управляваш всички светове, само да ми се поклониш, но Ти не се съгласи. Сега ще седиш прикован на кръста и ще Ти покажа кой съм аз. В Твое име ще се вършат престъпления и всичко това Ти ще гледаш.” Христос въздъхна, вдигна очите си към Бога и каза: „Господи, защо си Ме оставил?” Обаче веднага след това погледна към сатаната и каза: „Сега Аз виждам кой си и какво можеш да направиш, но после ти ще видиш кой Съм и какво Аз мога да направя.” И наистина Христос възкръсна и с това показа на хората какво може да направи. Той понесе всички страдания и след това каза: „Даде Ми се всяка власт на Небето и на Земята. Идете и проповядвайте, Аз ще бъда с вас до скончанието на века!” Казвам: от страданията на Христа трябва да се извади поука. Всеки ще бъде поставен на позорния стълб и той трябва да устоява. Тогава сатаната и вас ще пита: „Ти знаеш ли кой съм аз и какво мога да направя?” Вие ще му отговорите: „Какво можеш да направиш зная, но и ти ще видиш какво аз мога да направя!”

Казвате: „Ще има ли страдания за нас?” За онзи, който не е страдал, ще има страдания; за онзи пък, който е изтърпял страданията докрай, няма да има вече страдания. Чудни са хората, като питат ще страдат ли, или не! Възможно ли е ученикът да премине един клас или цял курс от училището,

без да е учил? Ще учите четири години в основно училище, три години – в прогимназия, пет години – в гимназия и четири години – в университет, докато свършите курса на учението. Може ли четиригодишното дете да свърши работата на двадесет и пет годишния момък? Растенето и развитието на хората е продължителен процес, човек учи от най-ранната до най-зрялата си възраст. Макар съзнанието на малкото дете да е в спящо състояние, обаче Духът му е буден и оттам то възприема и учи. Човек се учи едновременно в три училища: на Земята се учи тялото – всички живи клетки в организма вършат известна служба, но заедно с това те учат; в Духовния свят се учи душата; в Божествения свят се учи Духът. Значи човек едновременно следва три университета. Ако не разбирате дълбокия смисъл на Живота, вие ще кажете: „Ние се раждаме, живеем и умираме.” Какво означава думата *смърт*, защо хората се плашат от смъртта? Смъртта представлява най-големите ограничения в Живота. Защо хората се радват на Живота? Животът съдържа в себе си най-благоприятните условия за растене и развитие – той носи най-големите богатства, най-голямата Свобода, каквато човек не може да си представи. Който знае това, той не трябва да употребява Живота си за точило.

И тъй, младите трябва да светят, да бъдат запалени фарове. Те не трябва да искат стари да станат, защото ще изгаснат. Много стари хора са напуснали фаровете си, станали са преждевременно мъдреци. Всеки стар човек трябва да има по един фар, за който да се грижи. Колкото светещи фарове има, толкова и млади хора има; колкото фенерджии има, толкова и стари хора. Ако има един млад човек повече от броя на фаровете, които светят, и ако има един стар човек повече от броя на фенерите, за които те се грижат, работите в света няма да вървят правилно. При всеки млад трябва да има по един стар човек и при всеки стар трябва да има по един млад човек. В това отношение аз съпоставям тези неща в следната аналогия: душата е фарът, който свети; Духът е фенерджията, който се грижи за душата; той я направлява,

грижи се за нея да свети. Каже ли някой, че душата не съществува, това подразбира, че неговият фар е загаснал; каже ли някой, че Духът съществува, а душата не съществува, това означава, че фенерджията е на мястото си, но фарът не действа. В този смисъл тези понятия са строго определени. Някой казва: „Духът ми е отпаднал" – значи фенерджията, който чисти и пали фара, отсъства. Човек трябва да има фар, но и фенерджия трябва да има на разположение.

Днес се откри Деветият младежки събор. Защо се събират хората? Най-красивото нещо в Живота е процесът на събирането. Обратният процес на събирането е изваждането, което в Живота се нарича още разпиляване. Когато в изваждането няма разумност, тогава имаме разпиляване. Събирането пък има смисъл, когато човек събира Доброто в себе си. Числото 9 в Деветия събор означава даване на отчет какво е направено през изминалите досега години. Предишните събори ставаха в София, вследствие на което мнозина мислеха, че тази година няма да има събор. Други години за събора се приготвяха от братя и сестри музикални номера, декламации; обаче и тук се изпълниха няколко музикални номера без приготовления от ваша страна. Днес сутринта по случай откриването на събора пристигна от провинцията оркестър от външни хора с мандолини и китари, които свириха с любов, без никакво възнаграждение. Те дойдоха като делегати, изпратени от Невидимия свят да заместят нашите братя и сестри от провинцията, които идваха за събора. Това показва, че между всички явления в Живота има тясна връзка. Бог ръководи всички работи, Той отваря и затваря съборите – всичко става по Негова Воля. Вие не можете да си представите, че съборът може да стане на Рила без музика, без някакви особени приготовления. Когато ви казах, че тази година няма да има събор, исках да ви обърна вниманието на това, че съборът няма да стане по обикновения начин, който вие познавате, но ще стане по съвсем особен начин. Тазгодишният събор се откри днес, на Петровден, а миналите години на този ден се привършваше.

В притчата за сеятеля Христос казва: „Друго падна на добрата земя и даваше плод: едно – сто, друго – шестдесет, а друго – тридесет.” Значи първото семе паднало на пътя и птиците го озобали. Пътят представлява физическия живот, който е преходен, временен – от него нищо не може да се очаква. Други семена паднали между трънете и на каменисти места, дето скоро израснали, но не могли да дадат плод – тези условия представляват Духовния свят. И най-после едно семе паднало на добра земя и дало плодове – тридесет, шестдесет и сто; тъй щото истинските плодове трябва да се очакват от Божествения свят.

„Ти си Син на Бога живаго“. Когато Петър е казал на Христа, че е Син на Бога живаго, той имал предвид силата, която се криела в Христа. Следователно Петър прави паралел между Бога и Христа и намира, че Христос е Син Божи. И ако хората вярват в Бога, ще видят, че Земята, на която живеят, е една възможност за тях. Когато Слънцето, звездите и Луната изгряват, те представляват делегати, изпратени от Бога. Когато срещате добри хора, и те са делегати, пратеници Божии. Всяка работа, която човек върши с Любов, не е нищо друго, освен изпълнение на Волята Божия. Например тия доброволци музиканти, всички образовани и интелигентни хора, изпълниха Волята Божия. Те дадоха и на вас добър пример. Като свириха безплатно, те искаха да ви кажат: „Работете и вие като нас даром, от Любов и за Бога.” Невидимият свят пък искаше да ви покаже, че когато Бог нарежда работите, те стават без програма. И в Божествения свят има програма, но не такава, каквато на физическия свят.

И тъй, дойде ли ви някакво изпитание, благодарете на Бога – изпитанията са привилегия за хората. След всяко изпитание човек придобива нещо хубаво. Едно от изпитанията в планината е дъждът. Когато дойдохме тук, още на другия ден заваля силен дъжд, като че се изливаше с ведра от небето, а същевременно като че извираше и от земята. Братята се бяха сгушили, умълчали – гледат какво

ще стане. При това дъждът беше толкова силен, че се чуваше някакво особено бучене от земята. По едно време се чуха силни топовни гърмежи, а небето се разкъсваше от светкавици. Казвам: „Няма нищо страшно, планинските жители ни поздравяват с топовни гърмежи за добре дошли.” Освен това, те ни дадоха концерт със силни музикални тонове, които бяха много едри. Всички прекараха цялата нощ в молитва. На сутринта всичко утихна и те започнаха да се смеят, да разказват как се страхували да не се скъсат палатките им. След това изпитание всички се почувстваха бодри, свежи, подмладени като деца.

Казвам: човек трябва да носи в себе си качествата на детето – да има Божествена чистота. Докато живее на Земята, той трябва да е постоянно млад, да работи, да свети като запалена свещ; той трябва да е фар в морето, който отдалеч осветява пътя на параходите. Що се отнася до страданията на човека, те са временни неща – страданията могат да изчезнат моментално. Докато човек страда, той мисли, че никога няма да излезе от това положение; освободи ли се от страданието, той всичко забравя и запазва само опитността, която е придобил.

Сега, съществената идея, която трябва да запазите от този събор, е идеята за Сина Божи. Думата *млад* подразбира възможността на човека да свети, да има Божието разположение, да бъде Син Божи. Само онзи човек може да се нарече Син Божи, който върши Неговата воля. И наистина чрез нас Бог всичко може да направи; и ние трябва да се радваме за това. Вършим ли Волята Божия, ще имаме благословението на Бога, а почитта и уважението – на хората. Изпълнение на Волята на Бога – тази е истинската философия на Живота. Обаче натъкне ли се човек на отношенията си към Бога и към хората, той се разколебава – защо? Защото се среща с въпроса за своето възпитание. Да се самовъзпита човек, да се владее, да обуздава себе си – това е най-трудната работа. В човека има сили, които преди всичко той трябва да познава. Същевременно той трябва да знае и законите, на

които тези сили се подчиняват; това не е механичен процес. У човека има мисли, желания и постъпки, с които той не може да борави както иска. Например чувството омраза трябва да се трансформира у човека по най-правилен начин. Когато човек мрази някого, той мрази и себе си – той пакости на другия, но едновременно с това пакости и на себе си. Когато човек обича някого, той обича и себе си – той прави добро на другия, но едновременно с това прави добро и на себе си. Омразата руши, Любовта съгражда. Защо трябва да мразите, защо трябва да си отмъщавате? Не забравяйте, че Божието око следи всичко. Когато някой ви напада, не бързайте вие да се разправяте с него – оставете тази работа на Бога, Той ще се разправи с него по начин, какъвто вие не подозирате.

И тъй, Деветият младежки събор е вече открит. Ние, които сме дошли тук, ще ставаме рано сутрин и ще изпращаме добри мисли из целия свят. Добрите мисли са Божии мисли – те трябва да проникнат навсякъде, дето има Божии работници. Каква ще бъде първата телеграма, която ще изпратите сега в София. Всички, които сте дошли тук, изпратете по едно кратко писмо до някои от вашите приятели в София или в провинцията, да ги зарадвате. Пишете им нещо за човека, за връзката му с Бога.

След беседата ще се нахраните добре, а после ще можете да служите и на другите. Първо човек слугува на себе си, а после – на ближните си. От сутрин до вечер човек непрестанно трябва да благодари на Бога за всички възможности, които Той му е дал. Истинският Живот отсега започва; щом знаете това, вие не трябва да се обезсърчавате. Обезсърчи ли се човек, той губи правата посока в Живота си; насърчи ли се, той отново я намира. Така прави и малкото дете – щом изгуби майка си, плаче; като я намери, радва се.

Казвам: ние сме тук като на радиостанция и трябва да поддържаме в ума си чисти, красиви мисли, които после да изпращаме навред из света. Както се предават мислите по телеграфните станции, така и ние ще изпращаме нашите добри мисли през пространството. Закон е: нищо

в Природата не се губи, нито се създава. Следователно и мислите не се губят, нито се създават, но се пренасят само от една станция в друга. Станциите са човешките умове.

Сега ще благодарим на Бога за Словото, за храната, за изобилието, което ни се дава тук. Ще внимавате фаровете ви постоянно да светят, а фенерджиите навреме да ги чистят и палят.

Тайна молитва

12 юли 1931 г., Петровден, 18 ч.

СТАРИТЕ НАКИТИ

Съвременните хора трябва да се пазят от една слабост – от свещения мързел. Срещате някой беден човек и се възхищавате от него – той е работлив, прилежен, на никого не очаква. Обаче забогатее ли този човек, той веднага се отпуска, поддава се на мързела – мързелът си пробива път и в духовния живот на човека. Когато някой човек влезе в духовния път, в първо време той се моли на Бога, работи, помага на ближните си. Забогатее ли, той престава вече да се моли, не работи много и казва: „Сега нека другите се молят, аз достатъчно се молих и работих.” Това положение именно е най-опасно за човека. Според мен, духовният човек трябва да работи повече от всеки друг; това означава – богатият трябва да работи повече от сиромаха, здравият трябва да работи повече от болния. Богатият човек представлява здравия, а сиромахът – болния. Ето защо богатият, т.е. здравият трябва да работи повече от сиромаха, от болния. Какво става сега? Точно обратното – сиромахът, болният работи повече, а богатият, здравият работи по-малко.

Питам коя е причината за тази анормалност в Живота? Мързелът. Когато мързелът хване богатия човек, той туря някаква тежест на крака му, направи някаква инжекция на гърба му или другаде някъде и казва: „Не видиш ли, че кракът ти се е подул, как ще работиш с такъв крак, я си легни, почивай си, докато оздравееш напълно. Има време за всичко, после ще работиш.” На друг някой казва: „Виж какви бодежи имаш в гърба си, знаеш ли какви последствия могат да се явят от тези бодежи, пази се, не работи, почивай, като минат бодежите ти, тогава ще работиш.” Това са измислици на дявола, който иска да си създаде удобства в къщата на човека. Не придобие ли човек богатства, стане ли духовен, той трябва да разчита на здравето си, да уповава на Бога и от нищо да не се плаши. Ако във физическия живот човек

се страхува, той трябва да знае, че в духовния живот има по-големи мъчнотии.

Казано е в *Битие*: „Земята беше неустроена и пуста. И тъмнина бе върху нея.” Следователно преди създаването на Небето и Земята всичко беше хаос, неустроено, неорганизирано. Преди да се създадат Слънцето, Луната и звездите навсякъде беше само тъмнина. Ето защо, когато човек посреща изгрева на Слънцето и се радва на неговата светлина, нека има предвид, че той още не е свършил работата си на Земята – защо? Защото, както преди създаването на Слънцето е имало много неустроени работи, така и след създаването му има много още работи неустроени и пусти. Днес Слънцето свети именно затова – да ни покаже какво има още да работим. Човек трябва да се върне назад в съзнанието си към миналото, да дойде до Реалния свят, за да види онова, което е ставало някога на физическия свят. Не дойде ли до този Реален свят, той нищо не може да разбере от Духовния.

Сега ще прочетете четвърта глава от “Първо послание към Коринтяните”, в което апостол Павел говори какво се иска от строителите на Божиите тайни. Едно от качествата на строителя е да бъде верен. Не е въпросът крушата да бъде много голяма, нито много клончеста, или с много листа, но важно е тя да дава плод и то – доброкачествен. Значи ние се интересуваме от плода на крушата. И човек е интересен за нас поради плода, който той дава. Качество на истинския човек е Добротата, а Доброто е плод на Любовта. Добрият човек не е захар – ако е захар, ще го изядат; добрият човек не е злато – ако е злато, ще го откраднат; добрият човек не е и запалена свещ – ако е запалена свещ, ще изгори. Това са ред контрасти, които заставят човека да мисли. Човек може ли без захар? Може. Без злато може ли? Може. Без свещ може ли? И без свещ може. Захарта, златото, свещта са човешки произведения, без които може да се живее. Казвате: „Как може да се ходи без свещ в тъмнината?” Да, съвременните хора не могат да ходят вечер без свещ, но има Същества,

които ходят в тъмнината без свещ – те имат своя собствена Светлина, която ги ориентира в тъмнината.

Сега, да дойдем до вътрешната страна на въпроса. Когато човек е зависим от условията, той уповава на свещта; щом свещта му изгори, без нея той не може да ходи в тъмнината. На какво може да се уподоби свещта? Някой има двеста хиляди лева, вложени в банка – той разчита, уповава на тях и казва: „Все имам нещичко в банката, на което разчитам.” Тези пари представляват неговата свещ, която гори и му помага да излиза вечер в тъмнината. Един ден банката фалира, т.е. свещта на този човек изгаря; какво е положението му тогава? Той се намира в положението на фалирал търговец и не знае какво да прави – свещта, на която разчитал, е изгоряла, сега вече той не може да ходи в тъмнината. Друг някой разчита на къщата си, обаче избухне пожар и къщата отива. Седи този човек замислен, тъжен – свещта му изгоряла и той не може да ходи в тъмнина, на всяка крачка се спъва и пада. Аз не казвам, че може да се живее без къща, но този човек е вложил всичките си надежди в нея и сега животът му се обезсмисля.

Казвате: „Защо Господ допусна свещта да изгори?” Господ казва: „Ако искаш свещта ти да не изгаря, трябва да я направиш от материал, който не се поддава на горене – заеми се да си направиш нова свещ.” – „Ама много време, много работа трябва.” Да, ако човек иска да си направи свещ, която да не изгаря, изискват се най-малко петнадесет-двадесет години усилена работа. Как правят днес свещите? Вземат няколко цилиндрични калъпа, поставят в тях фитили и отгоре сипват разтопена лой. Колкото повече лой сипват, толкова и свещта става по-дебела. Едно е важно за човека: през каквито промени да минава, той трябва да запази в себе си ония качества, които и на този, и на онзи свят следват подир него. Доброто върви навсякъде с човека, Божественото върви всякога с човека. Това, което върви с човека, е негово; което не върви заедно с него при всички условия на Живота му, не е негово, то е чуждо. Чуждото пък

всеки може да го вземе. Следователно Добро е само това, което всякога върви с човека. Никой не може да отнеме доброто на човека – то е неговият верен приятел, то е неговият вечен спътник в Живота.

Казвам: като сте дошли на планината, вие трябва разумно да използвате благата, които ви се дават. Някой казва: „Какво ще правим, като слезем утре-други ден от планината?" Да се говори така, това значи да разчита човек на условията. Докато говорим „днес, утре", ние сме хора на условията. Тъй щото, когато казвате, че ще дойде ден да слезете от планината, това може да се уподоби на слизането от гърба на коня. В този смисъл някой казва: „Какво ще правя, като сляза от коня?" Като слезеш от коня, няма да бъдеш по-добре, но поне ще разчиташ на себе си. Човек не трябва да уповава на условията, на дните и т.н. – в Бога има само един ден. Следователно, като говорим за дните, трябва да разбираме един ден – само Божествения ден. Например виждате един клон и казвате: „Този клон е от еди-кое си дърво." Това не е правилно разсъждение – този клон е от Божественото дърво, защото само едно дърво има в света, а всички останали дървета са удове на това голямо, Божествено дърво. Божественият ден, като не може напълно да се проектира само в един ден, той се разпределя в много дни, които, събрани заедно, съдържат материала на Божествения ден. Следователно всичките дни заедно, както и Божественият ден отделно, изразяват цялата Истина. Ние казваме *ден и нощ*, защото имаме изгрев и залез на Слънцето. Ако не виждахме Слънцето, щеше ли да съществува за нас ден? Какво щеше да бъде положението на човека, ако той виждаше Слънцето и вечер, когато за всички други същества то е вече залязло? Тогава човек щеше да живее в постоянен ден – за него нямаше да съществува нощ, за него нямаше да има *вечер*, *утре*, *други ден* и т.н. Дето и да се обърне човек, навсякъде ще вижда Слънцето.

Мнозина казват: „Ние вярваме." Вярванията на някои хора са временни, изменчиви, понеже те вярват само в неща, които някога са виждали или които днес виждат. Питам

каква нужда има тук от вяра. Истинската вяра се отнася до неща, които нито си виждал някога, нито днес виждаш. Някой казва, че изгубил вярата си; какво значи да изгуби човек вярата си? Изгубването на вярата подразбира, че човек е изгубил условията да вижда нещата. Например някой заминава за странство, дето прекарва няколко години далеч от близките си; той изгубва вяра, че ще дойде ден да се види със своите близки. Ако помисли, че ще се види с тях, вярата му ще се възвърне – виждането е процес, който възстановява вярата. Следователно вярата е сила, която ръководи човека в неговия път. Докато човек не вижда нещата, той трябва да ходи с вяра; щом вижда нещата, той ще ходи със Знание.

Като сме дошли на планината, ние ставаме рано да се помолим и благодарим на Бога за всички блага. На някои не им се става рано, искат да си полежат и намират ред оправдания, че не са разположени или че са уморени и т.н. Питам какво ще правите, ако сте слуга при някой сприхав господар, който иска да започвате работата си рано сутрин и навреме, ще вземе ли под внимание вашето неразположение? Ако се успите, той ще вика, ще се сърди и най-после ще ви изпъди, като каже: „Такъв слуга не ми трябва, хайде на добър час!" Вие мислите, че на планината няма господари – и тук има господари, и какви при това! Знаете ли какво могат да направят тия господари, като се разгневят? Те веднага ще изпратят гръмотевици, светкавици, дъжд, град, че ще се чудите, какво да правите, де да се скриете. Дъждът ще ви намокри хубаво, а градът може да изпокъса палатките ви. Тези господари ще ви кажат: „Хайде вдигайте се оттук, такива слуги не искаме!" Братята, които бяха дошли първи тук, опитаха какво могат да направят господарите на планината – те изпратиха гърмежи, светкавици, дъжд и казаха на братята: „Качвайте се горе?" При такива господари човек става много смирен. Тези господари казваха: „Като дойдат вашите братя и сестри тук, вие ще ги предупредите да бъдат внимателни към задълженията си, защото и тях ще измокрим."

Утре сутринта ще отидем на Петото езеро (Махабур), Бъбрека, за да видим има ли разлика във водата от миналата

година. Сутрин в 4 ч. всички трябва да сте на крак. Турете настрана всички украшения, всички накити!

Под думата *накити* аз разбирам недъзите в човека. Боли те крак – кажи си: „Този накит не ми трябва”; боли те ухо – кажи си: „Този накит не ми трябва”; имаш някакво неразположение – кажи си: „Този накит не ми трябва”. Оставете всички накити вкъщи и излезте вън на чист въздух без всякакви накити. – „Не мога да мисля.” Остави и този накит настрана. Като се освобождавате постепенно от накитите си, вие ги хвърляйте настрана от вас и останете само с Божественото, което ви следва навсякъде. Щом сте неразположени, вие чакате да дойдат слугите да подобрят състоянието ви, но докато дойдат те, целият ден ще отиде. Изпаднете ли в някакво тежко състояние, в неразположение на духа, кажете си: „Едва ли ще дойдат слугите ми днес, ами аз сам да се заема да сменя състоянието си, т.е. да сменя накитите си; ето сутринта си отиде вече, а по същия начин ще отиде и останалата част от деня.” Щом човек започне някаква работа, състоянието му се изменя.

И тъй, за да се освободи човек от свещения мързел, той трябва да прави усилия да работи. Няма по-хубаво нещо за човека от служенето. Тук имате благоприятни условия за работа, за служене както на себе си, така и на другите. Ще разпределите времето си така, че да поработите за себе си, за ближните си и за Бога. Другояче казано, част от времето ще употребите за ума си, част от времето – за сърцето си и част от времето – за тялото си. Или една част от времето ще употребите за Духа си, част – за душата си и част – за самите вас. Всеки да разпредели времето си както разбира. Всяка работа, която вършите, трябва да има отношение към физическия, към Духовния и към Божествения свят.

Днес ще ви дам за четиво 55-а глава от Исайя, 5-и стих: „Ето ще призовеш народ, когото ти не знаеш; и народи, които не те знаеха, ще тичат при тебе заради Господа Бога твоего и заради Светия Израилев, защото те прослави.”

13 юли 1931 г., 5 ч.

ДЕН НА ДОБРОТО

Днешният ден ще наречем ден на Доброто.

Една житейска мъдрост, една житейска философия казва: „Когато човек се нахрани, той не трябва да се безпокои как ще се смели храната.” Следователно седне ли човек пред трапезата, първо той трябва да изпита благодарност, че има възможност да се нахрани, да опита Божиите блага; после трябва да започне да яде, като изпитва удоволствие от храната, която приема, и най-после трябва да благодари, че се е нахранил. Как ще се смели и преработи приетата храна от стомаха, по това не трябва да се прави никакъв въпрос. Когато гладният се намери пред ядене, мисли ли как ще се нахрани, де ще отиде храната и как ще се смели? Гладният мисли само за едно – дали ще намери храна и колко храна ще намери.

Съвременните хора често мислят какво ще стане в бъдеще с тях. Това не е тяхна работа. Когато купите едно перо и го турите на пероДръжката, мислите ли какво ще стане с него? Нищо не мислите – туряте перото на пероДръжката и то пише. Когато поставяте чучур на някоя чешма, мислите ли каква работа ще върши той? Вие поставяте чучура и нищо не мислите. Който погледне чешмата, той знае вече каква работа ще върши чучурът. Трябва ли чучурът, от своя страна, да остави всичката си работа и да разправя на хората каква му е службата? Чучурът изпълнява работата си и мълчи, а който дойде до чешмата, той разбира, че чучурът е на мястото си. Конете, които теглят кола, трябва ли да спират на пътя, да разправят на този, на онзи каква работа вършат? Трябва ли коларят да спре колата и да разправя на минувачите кой тегли колата и кой кара конете? Достатъчно е само да се погледне към колата, за да се разбере кой каква служба изпълнява. Не е наша работа да разискваме върху въпроса кой тегли колата и

кой кара конете. Да спирате колата, да разпитвате кой я кара, това не е на място. Спира ви някой и пита защо си дошъл на Земята; ще отговориш: „Аз съм дошъл на Земята за това, за което и ти си дошъл." – „Аз не зная защо съм дошъл." – „И аз не зная." Красотата седи именно в незнанието. Ако знаем защо сме дошли, нямаше да дойдем на Земята; понеже не знаем, дошли сме да научим каква е задачата ни на Земята. Като се научим, ще се върнем там, отдето сме дошли. Ако някоя риба се хване на въдицата, но успее да се освободи, втори път ще се хване ли? Втори път тя не се лъже – тя вече се отказва от примамката на въдицата.

Казвам: в съвременния свят има много хора, заинтересувани от рибите, искат да ги ловят. И ще видите, че в света има много архаични, изостанали неща, които служат за примамки. Съблазните в света не са нищо друго, освен въдици, с които мамят хората. В това отношение светът е бурно море, в което са поставени безброй въдици; човек пък е риба, която свободно се разхожда в морето, докато се натъкне на някоя въдица. Зърне ли отдалеч още някоя въдица, той отива към нея, понеже мисли, че ще намери нещо особено. Закачи ли се за въдицата, той вече излиза от Бога. Щом излезе от Бога, изгубва Свободата си, не е господар на своето положение и го виждате или върху някоя пиростия на огъня, или в някоя тенджера, или в някой човешки стомах. Един ден, като се върне в морето, ще го питат: „Какво имаше на въдицата, с която те извлякоха от морето, какво научи от нея?" Той ще отговори като онзи американец, който влязъл в добре осмолена и затворена бъчва и с нея се спуснал от Ниагарския водопад по течението на водата; като го запитали как се чувствал в бъчвата, той отговорил: „Влез в бъчвата и сам ще разбереш. Едно важно нещо научих – и целият свят да ми дават, втори път не влизам в бъчва да преминавам с нея водопада." Този човек искал да се прослави, всички вестници да пишат за неговия подвиг, обаче след опита си той казал: „Какво ще пишат сега вестниците за мен, това не ме интересува; едно зная – втори

път не влизам в бъчва, която се върти на всички страни. Още в първия момент изгубих съзнание, тъй щото от тази опитност не научих нищо ново.”

И тъй, бъчвата представлява безпорядъчния живот, който някои хора минават. Който попадне в този живот, ще знае толкова, колкото е знаел преди влизането си в него. Като излезе от този живот, той все ще има някаква опитност, но в края на краищата ще каже: „Втори път не влизам в този живот!” С този пример искам да ви наведа на мисълта, че бъчвите са създадени за изкушение. Кой има най-много бъчви? Кръчмарят – той има мази, пълни с бъчви, в които има и старо, и ново вино. Още кой има много бъчви? Търговецът на дървено масло и на други растителни масла, които продава на хората. Най-после дохождаме до онези хора, които нямат бъчви, но наливат гореща вода в термосите си, когато отиват на екскурзии по планините. Следователно най-много и най-големи бъчви има кръчмарят.

Питам нашите мисли и желания в големи или в малки бъчви трябва да се затварят? Който има някоя голяма мисъл или някое голямо желание, затворено в голяма бъчва, той се намира в кръчма. Тази голяма мисъл, затворена в голяма бъчва, след време ще експлодира, ще пръсне бъчвата и ще излезе навън. Такава мисъл може да се уподоби на ново вино, което още не е ферментирало. Както младото вино, затворено в бъчва, може да пръсне бъчвата и да се излее навън, така и голямата мисъл, като влезе в човека, предизвиква същата експлозия. Ние казваме тогава, че този човек е пиян. Обаче всяка възвишена, всяка красива мисъл е малка като семенце или като житно зърно. Тя не се нуждае от големи бъчви, за нея е достатъчна най-малката черупчица. Попадне ли в почва, благоприятна за развитието ѝ, тя изниква и започва да расте, да се развива. Такива мисли не се нуждаят нито от бъчви, нито от хамбари. Турят ли ги в хамбари, тяхното предназначение е друго. Ще кажете: „Тия мисли могат да се поставят в хамбарите, да се запазят.” Не, всички мисли, които се поставят в хамбари, са определени за продан.

Ние уподобяваме възвишените мисли с житното зърно, защото в него Природата крие своите велики тайни. Житото символизира великата жертва в Живота. Защо житото е дошло на Земята, това знаят само онези хора, които са завършили своето развитие. Една от задачите на житото е да подобри Живота на хората, да им помогне в еволюцията. Ако човек в яденето на хляба не може да разбере и осмисли жертвата, която житото прави за него, той никога не би могъл да разбере думите, които Христос е изказал в стиха: „Аз Съм живият хляб, слязъл от Небето; който Ме яде, ще придобие Живот в себе си.” Разберете ли дълбокия смисъл на този стих, вие ще туряте хляба в устата си с трепет и с благоговение, защото ще знаете, че Божественото влиза във вас. Какво правят съвременните хора с хляба? Някои хора, като се нахранят, събират трошиците от хляба и ги хвърлят настрана – за кокошките или за други птички, някои пък ги хвърлят на мравките. И това не е лошо, все ще се използват тези трошици. Има хора, които и така не използват трошиците, но ги оставят да се тъпчат по земята. Правилно е, когато човек се нахрани, да събере внимателно трошиците и да измие мястото, дето те са паднали. След това нека остави тези трошици на някое специално за тях място, дето нито крак да ги тъпче, нито вода да ги залива. Оставени на специално място, те ще се използват при известни случаи най-правилно.

Изобщо иска ли човек да живее правилно, той трябва да има верни понятия за постъпките си в Живота. Например човек трябва да знае как да се храни, как да се мие, къде да изсипва водата, с която е измил лицето и ръцете си. Сега хората се мият, дето намерят, и след това хвърлят водата безразборно, дето им е най-близо. Ще кажете: „Ако всеки момент обръщаме внимание де сме хвърлили трошиците от яденето, де сме хвърлили водата след измиването си, ние ще живеем в постоянен страх.” Както живеят съвременните хора, те сами създават анормалности в живота си, които се отразяват зле върху организма им. Ако сте на планината

и трябва да измиете лицето си, какво ще направите? Ще отидете при някой извор, ще гребнете от водата му и малко настрана от него ще измиете ръцете и лицето си. Ако на това място има езера, както тук, ще отидете до най-близкото езеро, ще влезете две-три крачки навътре, за да не пада водата от лицето ви вън от езерото. Ако пък се намирате в местност, дето има цветя, ще се измиете върху тях – водата да падне отгоре им.

Днес повечето хора се отличават с крайно непослушание. Те мислят, че са много послушни, а всъщност не са такива. Човек е изгубил две съществени качества – послушание и смирение. В замяна на това той е развил в себе си чрезмерна гордост. Гордостта е най-големият враг в развитието на човека. Ако някой човек е дошъл до положението на адепт, но има най-малката гордост в себе си, той може да стигне пред вратата на Царството Божие, но веднага ще го върнат оттам. И най-малкият недостатък у човека е в състояние да го спре пред вратата на Рая – там не се търпи никаква нечистота, никакъв недостатък. И в окултната наука се казва, че който иска да влезе в Царството Божие, той трябва да бъде абсолютно чист. Без чистота, без смирение нищо не може да се постигне. Опасно нещо е гордостта за духовния човек. Горделивият представлява висок скалист връх, който нищо не дава; горделивият човек е скъперник, той мисли само за себе си, иска всички хора да говорят само за него, той мисли, че целият свят е създаден само за него. Всички стремежи на горделивия се дължат на неговия егоизъм, на желанието му да стане голям, велик. От осем хиляди години насам човек се сили да стане голям, но освен че не е успял в това, той даже е издребнял и в мислите, и в чувствата, и в постъпките си.

Съвременните хора се хвалят с големи постижения в областта на религията, на науката, на изкуството и на живота. Те казват: „Вижте какви изобретения, какви картини, какво нещо сме направили!” Преди години ме поканиха в една гръцка църква в Анхиало, за да видя какво е нарисувал

един виден художник. Влизам в църквата, на стената виси една картина – образа на Христа. Този художник искал да нарисува Христа, но го нарисувал с несъразмерно голяма глава, а чертите му по-скоро представляват черти на престъпник, отколкото тези на Христос. Никакво художество нямаше в тази картина, тя трябваше да се изхвърли навън. Не се мина много време, и тази църква изгоря. Казвам: на същото основание всеки човек трябва да се запита: „Образът, който нося, отговаря ли на Божественото в мен?" Някой казва: „Знаеш ли кой съм?" Кой си? Този човек мисли, че е създаден по образ и подобие Божие. Казвам: който мисли така, нека каже кои са отличителните черти на образ, създаден по подобие на Бога. Ако срещнете лице, направено по образ и подобие Божие, ще видите, че от всяка негова пора излизат лъчеизпускания, трептения от електричество и магнетизъм, които го правят абсолютно чисто – никаква кал не може да се задържи на такова лице.

Сега ще приведа една положителна мисъл, разгледана и в буквален, и в преносен смисъл. Дойде при мен някой и ме запитва: „Харесваш ли ме?" Казвам му: „Ти си пръв на яденето, последен на работата." Той се замисли, не ме разбира. Казвам: това не е обидно, то е едно вярно положение, взето и в буквален, и в преносен смисъл. Преди да започне някаква работа, човек първо яде, а после работи; като поработи малко, пак яде. Следователно работата седи между две яденета. Сутрин човек яде, до обяд работи, а на обяд пак яде; значи яденето всякога предшества работата – то е подтик, резултат на едно вътрешно желание у човека.

Сега ще преведа този закон: Любовта всякога предшества постъпките, действията на човека. Човек не може да извърши някаква работа, докато не е взел нещо от храната на Любовта. Не приеме ли нещо от тази храна, той не може да работи. И затова, като казвам, че някой е пръв на яденето, разбирам, че е пръв в Любовта. Който се храни от Любовта, неговата работа и в началото, и в края ще бъде отлична. Такъв човек не трябва да има на лицето си никаква кал,

която да запушва порите; мислите му трябва да бъдат чисти, ясни. Тогава каквито противоречия се явят в сърцето му, те моментално ще се разрешат. И той ще има противоречия и мъчнотии, но ще ги разрешава правилно. И неговият път не е абсолютно прав – и той ще обикаля оттук-оттам, но стъпката му е сигурна. Когато минава през опасни места в живота си, той поставя крака си така, като че го забива; щом вдигне крака си, той пак е свободен – това значи да бъде човек праведен.

Екскурзиите, които правите из планините, представляват външната страна на Живота. Нима изпитанията на човека не са екскурзии? Като вървите по високи, стръмни места, вие се ужасявате, страхувате се да не се подхлъзнете и паднете. Нима беднотията, болестите, несгодите и несполуките в живота на хората не внасят в тях също такъв ужас и страх? Тези явления в Живота представляват също такива стръмни планински места, каквито и вие срещате по екскурзиите. Като погледнете към тия места, вие се страхувате и казвате: „Как ще изкараме живота си, как ще се прехраним? Лоши хора има в света, какво ще се прави?" Казвам: това е най-малкото още; някога ще изгубите вярата си в Бога, ще изгубите смисъла на живота си, ще изгубите всякаква светлина и около вас ще настане пълен мрак; друг път ще се намерите пред големи земетресения, около вас ще гърми, ще се святка, хоризонтът ви ще се заоблачи, ще почне да вали дъжд, камъни ще се събарят около вас и надеждите ви една след друга ще се рушат, ще изчезват. Какво ще правите тогава, има ли по-голям ужас за човека от тези състояния? Обаче който ходи в закона на Любовта, той ще види, че всички тия неща са привидни – те ще изчезнат пред него като сапунени мехури.

Разправяше един познат, че една вечер му било много студено и като си легнал, турил на краката си един нагорещен камък да ги стопли. Обаче цялата нощ сънувал, че ходи по нажежени планини. Като станал сутринта, спомнил си съня и разбрал, че този сън бил предизвикан от нагорещения

камък, който турил през нощта на краката си. Температурата на камъка била едва тридесет и пет-четиридесет градуса, но в съня впечатлението от него било преувеличено. На другата нощ той не турил нагорещен камък на краката си и затова не сънувал, че ходи по нагорещени планини. Значи между съня и действителността има известно съотношение.

Сега, мисълта, която искам да остане в ума ви за днес, е, че днешният ден е ден на Доброто. Човек трябва да воюва за Доброто в света, но той трябва да знае как да воюва. Значи човек не трябва да бъде миролюбив; ако въпросът е за мир, човек трябва да е в мир с Доброто, но не и със злото. Между Доброто и злото не може да има нито мир, нито съгласие нито равновесие. Злото всякога се стреми да подчини Доброто, да му стане господар и да го използва, но и Доброто, от своя страна, се стреми да подчини злото. В края на краищата един от двата принципа ще подчини другия, ще го застави да му слугува. Досега Доброто е слугувало на злото, но отсега нататък злото ще слугува на Доброто. Искате ли да бъдете свободни, станете господари на злото. Вие не можете да бъдете приятели със злото, но господари можете да му станете – дошло е вече времето за това. Положението на злото се изменя: който е бил лош, сега ще бъде слуга. Щом стане слуга, може да му се предскаже какво го чака. В миналото добрите хора са били слуги, а лошите – господари; сега ще стане обратното – добрите хора ще бъдат господари, а лошите – слуги. Следователно ще имаме добри господари, а лоши слуги.

И тъй, опасността, която заплашва съвременното човечество, иде от слугите, а не от господарите. Понеже в миналото злото е било господар, а Доброто – слуга, затова са казали, че който е господар, той е на крив път, а който е слуга, той е на прав път. Днес обаче трябва да бъде обратното – Доброто да е господар, а злото – слуга. В миналото Доброто се е оплаквало от своя господар, но сега, за да се оправят работите, злото трябва да се хвали със своя господар. Само по този начин ще се реализира мисълта,

изказана от пророк Исайя: „Вълкът и агнето ще пасат наедно; и лъвът ще яде плява, както говедото, а храна на змията ще бъде пръстта – не ще да правят повреда, нито погубване.”

Сега, целта на нашето пребиваване тук е да направим връзка с Невидимия, с Реалния свят. Вие мислите, че освен вас, никой друг няма тук; вие мислите, че планината е празна. Не, безброй очи има в планината, които следят всичко и ви изпитват. Щом има очи, има и уши – всичко се вижда и чува. Когато Мойсей изведе евреите из Египет, той ги заведе в пустинята, дето като деца трябваше да ги учи как да стъпват, как да пазят абсолютна чистота. Той им казваше: „Понеже Бог се движи между вас, вие трябва да пазите голяма чистота, да не се натъкне Той на някаква нечистотия.” Обаче и досега още евреите не живеят в тази Чистота. И българите също не спазват тази Чистота; ако биха приложили Чистотата в живота си, те щяха да прогресират по-бързо. Из цяла България най-чисти хора са еленчани – в това отношение те седят по-високо и от американците. Лагерът ни трябва да бъде абсолютно чист, та който мине оттук, да остане доволен.

И тъй, ако искате да се ползвате от благата на Природата, всеки ден трябва да си миете краката до коленете и то поне по три пъти: сутрин се мийте с топла вода, на обяд можете да се измивате в езерото и вечер – пак с топла вода. Мийте си краката и не се страхувайте. Добре е да се правят частични измивания на тялото, понякога те са за предпочитане пред целите бани. Изобщо Природата обича разнообразието. Германският лекар Луи Куне е схванал този закон и затова на слаби, на болни хора той препоръчва седящи бани, т.е. да се измива само едната половина на тялото, а другата да остане суха. Например, ако един ден човек измие горната част на тялото си до кръста, другата част, долната, трябва да остане суха; на другия ден ще измие долната част на тялото си от кръста нататък, а горната част ще остане суха; или ако сутрин човек измие лицето си, на обяд да намокри малко главата си отзад. По този начин се предизвиква правилна

обмяна в тялото. Който знае как да мие ръцете си, тяхното измиване ще се отрази добре върху краката и обратно – щом краката са измити правилно, това се отразява и върху ръцете. При това, като миете краката си, не бързайте изведнъж да ги измиете, бързото миене показва неразбиране на закона. Потопете краката си във водата и поседете в това положение малко време – мислено измивайте краката си, докато усетите някаква приятност, някаква реакция в ръцете; след това бавно измивайте краката си. Като се миете по този начин, силите в организма се разпределят правилно. Щом започне реакция в организма, човек може постепенно да измие всички части на тялото си. Само по този начин може да се предизвика уравновесяване на енергиите в организма на човека.

Често хората се повреждат от баните, понеже не знаят как да ги използват. Например някой направи една топла баня, а след това отиде на студен душ; тези резки промени върху тялото не са за обикновения човек, те са само за боговете. Който не е кален, той трябва да прави топли бани, като оставя енергиите на топлината да действат върху организма. Студените душове, които срещате в Природата, са добри, но само при известни условия. Някой казва: „Аз правя студени бани, за да се каля.” Докато човек се кали, тези резки промени ще предизвикат най-различни реакции на втвърдяване в тялото, вследствие на което в организма ще се натрупа повече електричество, с което той мъчно ще се справи. Ако е въпрос за студени бани, аз бих препоръчал на всички хора дъждовните бани, главно през месеците май, юни, юли и най-много до половината на август; дъждовните капки през тези месеци са топли и пълни с електричество и магнетизъм. Дъждовни бани през останалите месеци не препоръчвам. Когато не можете да правите дъждовни бани, добре е да правите бани с вода, която е нагрята най-много до тридесет и пет-четиридесет градуса, близо до естествената топлина на тялото; такива са и много от естествените извори. Над тази температура водата има вече разтегателна сила,

която не е приятна за тялото. Добре е дъждовните бани да не се правят направо на тялото, но през някаква тънка дреха. Така правени баните, дъждовните капки развиват особена енергия, която се отразява върху организма благотворно. Вземете пример от животните – Природата ги е покрила със специални дрехи, посредством които дъждовните капки извършват своята служба много правилно. Техните дрехи ги предпазват и от неблагоприятните условия на живота – чрез козината си те възприемат енергиите на Природата и ги използват правилно.

И тъй, човек трябва да държи тялото си в голяма чистота. Той трябва да прави ред опити, докато намери един правилен и положителен начин за миене на ръцете, на лицето, на краката и на останалите части от тялото. Има много начини за правилно миене, но всеки сам трябва да намери подходящ за себе си. В това отношение аз съм правил много опити и съм дошъл до положителни резултати. И вие трябва да правите опити, за да се домогнете до един специфичен начин за всеки едного. Ще ви дам един съвет: не правете студени душове, по никой начин не мийте краката си със студена вода, особено след хранене. Един наш познат през един горещ летен ден се нахранил, след това измил краката си със студена вода и задрямал малко. От това измиване на краката станало голямо изтичане на енергия от организма му, вследствие на което положението му се беше толкова влошило, че едва го върнахме от онзи свят. Когато човек прави бани, той трябва да има предвид и разположението на духа си – той трябва да е абсолютно свободен и разположен по дух, да забрави всички трудности и мъчнотии. Така направена, банята доставя голямо удоволствие на човека и благодарност от топлата вода – такава баня представлява най-голямо благо за човека. В яденето, в спането трябва да се спазва същият закон – човек трябва да яде и да спи при най-голямо разположение на духа. При всички положения в живота си човек трябва да бъде господар.

Казвате: „Човек трябва да се пази от вятър, от течение, за да не се простуди.” Вярно е, че човек трябва да се пази, да не се излага на силни, големи ветрове, но има един приятен, тих ветрец, от който не трябва да се крие. Този ветрец предизвиква голяма приятност у човека, този ветрец аз наричам дихание на Бога. Съществата от Невидимия свят, които ни обичат, изпращат този приятен, тих ветрец да ни полъха. Обаче има силни, големи ветрове, топли течения, които са опасни за човека, понеже извличат влагата от тялото му. Такива топли течения се явяват някога денем, някога нощем. Тихите ветрове са приятни за въздушни бани, човек може да се излага на тях без никакъв страх. Днес из цяла Европа хората правят такива въздушни бани, но понеже не знаят по какъв начин и по кое време да ги правят, те нямат добри резултати. Когато човек се домогне до правилния начин, по който могат да се правят въздушните бани, той ще разбере закона, на който се подчиняват неговите мисли. Същевременно той ще научи закона, според който ще може правилно да разпределя дневната си работа – той ще знае какво трябва да върши сутрин, какво – след обед и какво – вечер.

Съвременните хора се намират в голям хаос, не знаят кога какво да работят, вследствие на което много енергия иждивяват, а получават слаби резултати. Искате ли да имате успех в работата, щом станете сутрин, още докато сте в леглото си, благодарете на Бога за всичко, което ви е дал. Вие ще кажете: „Къде е Господ?” Господ е зад Слънцето, зад небето, зад земята, зад водата, зад въздуха, зад вятъра, зад камъните, зад растенията, зад животните, зад хората – навсякъде е Бог. Няма нещо в света, зад което да не е Бог – всичко, което е в нас и извън нас, всичко, което ни заобикаля, представлява фон, зад който се крие Бог като велик художник. Той иска да ни изпита, да провери как ние разбираме нещата. Щом гледам Природата и я разбирам, аз зная вече, че зад мен, над мен и около мен – навсякъде е Бог. Аз се радвам на всичко, което Той е направил и мисля за Неговите дела. Докато мисля за Господа – той е пред мен; престана ли да мисля

за Него, той е зад мен. Следователно, когато Бог е пред вас, вие ще имате едно състояние; когато е зад вас, вие ще имате друго състояние. Кое от двете състояния е по-добро? По-добро е, когато Бог е пред вас. Представете си, че вие сте сам в гората, объркали сте пътя, не знаете накъде да вървите; изведнъж виждате насреща си човек и веднага се зарадвате, че той ще може да ви ориентира.

Снощи една сестра отишла да се разходи малко и се отдалечила от лагера. Като се видяла сама, тя започнала да вика, да се моли, но никой не ѝ се обадил. По едно време чува стъпки зад себе си, обръща се и вижда един брат. Кой е този брат, как се казва това не я интересува – тя била доволна, че има близък човек, с когото да се върне в лагера. Тя викала, молила се, без да подозира, че Господ е зад нея. В дадения случай в лицето на този брат тя видяла Бога. Често хората изпадат в такова положение в живота си. Например някой е затруднен, намира се в безизходно положение, не знае какво да прави; изведнъж зад него изскача един човек, потупва го по гърба и му казва: „Не бой се, аз съм.” В първия момент той се стряска, но после вижда, че този човек е неговият приятел, който идва да го изведе от трудното положение, в което се намира – това е проява на Божията Любов. Тъй щото при най-големите изпитания, страдания и мъчнотии за човека, Бог ще му се яви в една или в друга форма, за да го утеши, да му помогне.

Казвам: ние сме дошли тук да изучаваме Божиите дела, да видим какво Бог е направил; после ще се срещнем с Него и ще си поговорим малко. Ако кажете на някой външен човек, че сте се разговаряли с Бога, какво ще помисли той за вас? На хора, които не ви разбират, трябва ли да им разправяте какво сте видели и с кого сте разговаряли? Ако срещна художника, чиито картини съм разглеждал, ще му кажа: „Много се радвам, че видях твоите картини, много ми харесват.” Трябва ли да разправям за картините на този художник на човек, който нищо не разбира от художество? На човек, който не обича екскурзии и не прави никакви

излети из планините, трябва ли да разправям защо ходя на екскурзии? Каквото и да му кажа, той няма да ме разбере. Обаче, ако кажа на този човек, че на планината някъде има заровено голямо количество злато, той веднага ще ме разбере – колкото и да не обича екскурзиите, макар и никога да не е ходил по планините, той веднага ще се приготви и ще тръгне на път, стремежът да намери заровеното злато ще му даде сила да премине и най-трудния път.

Един ден споменах пред някои от приятелите, че на много места из Рила има злато. Те веднага казаха: „Кажете ни къде тук има злато, защото ни дотегна вече сиромашията." Казвам: на много места из Рила, дето човешки крак не е стъпвал, се намира този първичен, жизнен елемент, който още старите алхимици са търсили. Достатъчно е човек да стъпи на мястото, дето е този елемент, за да се подмлади моментално. Ако е бил стар, подмладява се; ако брадата му е побеляла и окапала, изведнъж става черна и гъста; ако косата му е побеляла, моментално става черна. Като се види в това положение, човек сам ще се чуди как се е преобразил. Ако някой прекара известно време в Рилската пустиня и се върне между познатите си така преобразен и подмладен, какво ще кажат за него, ще вярват ли в това, което той ще им разправя? Никой няма да вярва, всички ще го питат: „Кой си ти, ние не те познаваме." Колкото и да им разправя, че той е същият техен познат, те няма да го вярват.

Апостол Павел казва: „Ние няма да умрем, но ще се изменим." Следователно всички трябва така да се измените, че никой да не ви познае. Един ден и вие все ще стъпите на това място – от този момент за вас ще настане нова епоха в живота ви. На това място именно е стъпил някога Мойсей, заради което Бог му каза: „Изуй обувката си, защото мястото, на което си стъпил, е свято." От този момент вече Мойсей стана силен, мощен и беше в състояние да изведе израилския народ из Египет. Обаче Мойсей дълго време се колеба да приеме ли тази задача, или не. Откак Бог започна да му говори, той стана смирен. Мойсей имаше

много знания, но не се решаваше да приеме възложената от Бога работа и казваше: „Господи, тази задача е трудна за мен, аз не съм готов да се излагам на такива изпитания, аз съм гъгнив, възложи тази работа на друг някой.” Господ му каза: „Понеже ти стъпи на свещената земя, на теб възлагам тази мисия.” Както каза Бог, така и стана. Гъгнивостта на Мойсея показва, че той е бил страхлив човек. Докато не беше убил египтянина, той не беше гъгнив. Щом го уби той вече стана гъгнив. Човек става гъгнив, когато се уплаши. Мойсей нямаше право да убива, понеже беше член на Бялото Братство, а всеки член, който извършваше убийство, се наказваше строго. За да изкупи този грях, Мойсей трябваше цели четиридесет години да пасе овце в пустинята и след това той трябваше да се ожени, за да може убитият египтянин да се прероди чрез него. Както виждате, всеки грях се изкупва скъпо – дълго време ще трябва овце да се пасат, докато човек изкупи греховете си. Казвате: „Работата на Мойсея беше друга, но нашето положение не е лесно.” И на Мойсея положението не беше лесно – един такъв учен като него, известен на целия Египет, трябваше четиридесет години да бъде овчар, за да изкупи греха си. Голямо смирение и търпение се изискваше за това, обаче по този начин Мойсей изучаваше Божиите пътища. Един ден Бог му се яви в пустинята и каза: „Чух страданията и воплите на моя народ, затова ти ще отидеш да го освободиш от египетското робство.”

Животът на Мойсея представлява история на човешките изпитания. Всеки човек трябва да мине през тези изпитания, за да може един ден, когато Бог му се яви, да знае какво да прави. Яви ли се Бог на човека, той го изпраща на работа. И който ден Бог го изпрати на работа, той трябва да бъде готов. В първо време ще се поколебае малко, но после ще стане силен, ще приеме възложената работа и ще я свърши благополучно. Бог се яви на Йона, когото изпрати в Ниневия да проповядва на жителите от този град да се разкаят – не се ли разкаят, всички ще погинат. Йон не прие

тази работа, но замина с кораб за Испания. Като се качи на кораба, по пътя се яви буря в морето и хвърлиха Йона във водата, където го погълна една голяма риба, в утробата на която той прекара три дни и три нощи. Когато съзна грешката си, рибата го изхвърли на брега на морето. Като се видя вън от утробата на рибата, той се обърна към Бога с молитвата: „Господи, прости ме, каквото ме накараш, аз съм готов да го изпълня.” Господ го запита: „Ще отидеш ли сега да проповядваш?” – „Ще отида, Господи, дето ме пратиш.” Той отиде в Ниневия да проповядва на хората, че ако не се разкаят, в продължение на четиридесет дни ще погинат. След това той се качи на едно високо място да види дали ще се изпълнят Божиите думи. Като видя, че не се изпълниха думите Господни, той каза: „Аз знаех, че така ще стане, Бог ме постави на голям изпит, сега всички ще кажат за мен: „Ето един голям лъжец!” Тогава Бог го запита: „Как мислиш, не трябва ли да се смиля над тия хора които от цар до последен се смириха и разкаяха?” След това Бог му даде един добър урок. Йон си направи една колиба, а заради скръбта му Бог определи една тиква да му пази сянка. Обаче на сутринта червей порази тиквата и тя изсъхна – Йон остана пак на открито да го пече слънцето. Той се обърна към Бога с думите: „Господи, Ти ме прати да проповядвам и да предам Твоите думи на жителите от град Ниневия, но те не се сбъднаха; даде ми една тиква – и нея ми отне; трябваше ли и тази тиква да ми вземеш?” И стана му мъчно за тиквата. Бог го запита: „Ако на теб ти домъчня за една тиква, за която нищо не си направил, не трябваше ли Аз да пожаля и да се смиля над цял народ, който се разкая?”

Казвам: Божиите пътища са велики и неизповедими. Искаме ли да познаем Божиите пътища, не трябва да бъдем страхливи като Мойсея и като Йона. Трябва ли да проповядваме в Ниневия и след това да следим дали ще се изпълнят Божиите думи; трябва ли, като ни даде Бог една тиква и тя изсъхне, да негодуваме за нея пред Господа; трябва ли като Мойсей да се отказваме от работата, която Бог

ни възлага, защото сме гъгниви? Бог запита Мойсей: „Кой създава красивата реч? При това ти знаеш причината защо си гъгнив.” Днес и вие като Мойсея не искате да напуснете овцете си и да отидете да освободите народа си. Когато Бог се яви на Мойсея, той беше на осемдесет години и си каза: „Как е възможно на тази възраст да се наема с толкова трудна задача, да освобождавам своя народ? По-добре ще си паса овцете, както досега съм ги пасъл. При това, аз съм гъгнив, не мога да говоря красноречиво.” Бог му каза: „Ти приеми тази работа, всичко друго ще се нареди, ще извикам брат ти, Аарон, да ти помага. Вземи тояжката си, т.е. знанието, напусни овцете си и тръгни.” Овцете на Мойсея представляват израилския народ. Бог каза на Мойсея: „Колкото години беше овчар, толкова години ще водиш еврейския народ в пустинята, дето ще имаш работа с живи овце.” При един случай Мойсей се обърна към Господа с думите: „Господи, овцете, които ми даде, без малко щяха да ме убият с камъни.” Казвам: и вие като Мойсея сте били овчари, пасли сте овце в пустинята, но отсега нататък ще пасете живи овце. През всичкото време, което евреите прекараха в пустинята, Ангел Господен постоянно ги придружаваше и казваше им какво трябва да правят. От пребиваването си в пустинята Мойсей придоби нови знания и издържа изпита си, вследствие на което ликвидира със своята карма. След завършване на работата си той остави еврейския народ в ръцете на своя заместник да продължи пътя си за Ханаанската земя.

И тъй, новият път, по който сега вървите, е път на учение. Каквото се случва в живота на човека, то е определено от Бога – всяко нещо е на мястото си. Първото нещо, което се изисква от всички, които сте дошли на екскурзия в Рила, е Абсолютна чистота – чистота физическа, чистота сърдечна и чистота умствена. Това значи всяка мисъл, всяко желание и всяка постъпка трябва да се анализират, за да се види кои от тях са животински, кои – човешки и кои – Божествени. След това човек трябва да ги отдели едни от други, както се отделят металите от примесите или от елементите, с

които са съединени; и най-после, след като е отделил и класифицирал желанията според техните места, да вземе от тях само Божествените. Има желания, които не са потребни за човека – тях той ще остави настрана; има желания, които му са необходими – тях той ще употреби като градиво при строежа на Божественото здание.

Второ необходимо нещо за всинца ви е да ставате рано, да не се обленявате. Щом сте дошли тук, всички ще пеете заедно, ще работите заедно, ще се молите заедно и т.н. Не мислете, че като се уедините, много работа ще свършите. Човек може да бъде уединен и всред обществото, уединението не е външен процес. Представете си, че някой човек управлява един кораб всред бурно море; от какво зависи неговото благополучно пристигане на определеното място? От неговия ум, от умението му да направлява своя кораб. Обаче през целия си живот той няма да бъде все в кораба – корабът представлява място на уединение. Следователно уединението на човека е временно, то не може да продължава цял живот. Уединението е изпитно състояние за човека; мине ли изпитът, престава и уединението. След това той трябва да влезе между хората, да работи с тях и за тях, като съзнава, че всички души са едно и също нещо, понеже всички души са излезли от Бога. Привилегия е за човека да има общение с една душа или с растение, с животно, с водата, с въздуха, с вятъра, с камъните и т.н. – защо? Понеже всичко е създадено от Бога.

Следователно, който не разсъждава по този начин, той ще остане само с първоначалното си образование. Средното и висшето образование започват с дълбоко разбиране на Живота. Който има такова образование, той вижда навсякъде в Живота пълен ред и порядък. Без този поглед човек вижда нещата разхвърляни, но и това положение съставя предметно обучение. Всички камъни около нас са разхвърляни – те чакат да дойде някой отвън, да ги нареди, те са материал за работа. Сега всички планини на Балканския полуостров претърпяват едно снишаване и

след няколко хиляди години те ще се превърнат в долини, в полета. На местата на сегашните полета ще се явят нови планини. Тъй щото сегашните планини ще се превърнат в долини, в полета, а сегашните полета – в планини. Или другояче казано, почвата, която е била под водата, ще излезе над водата като полета за обработване, а тази, която е била над водата, ще остане под водата. Това подразбира, че високите места у нас, на които нищо досега не е расло, ще се снишат, ще станат долини и полета, на които ще растат жито, царевица и разни плодове. Тогава животът на хората ще се подобри. И в Писанието е казано: „Планините ще се снишат“, т.е. неблагоприятните условия на Живота ще станат благоприятни.

Сега, като държа тази беседа, дохожда ми наум следният пример: един ревностен евангелист имал едно малко дете, което често молило баща си да го заведе на църква, за да види как хората се молят. Бащата отказвал на детето, намирал, че още е малко да го води на църква, но то все настоявало. Най-после бащата се съгласил, завел детето си на църква. Техният проповедник имал обичай през времето, докато траела молитвата и проповедта, да седи на колене; така правели и богомолците. Бащата казал на детето си: „И ти трябва да седиш на колене.” Детето послушало баща си и коленичило. Като поседяло половин час на колене, детето се уморило и запитало баща си: „Татко, много ли още ще седим на колене?” Баща му казал: „Чакай, проповедникът е още в пустинята. Той трябва да излезе оттам, да премине целия Стар Завет и най-после да навлезе в Новия завет, а за това се иска много време.” Проповедникът обикновено започвал от *Битие* и свършвал с *Откровение*; детето, като седяло толкова време на колене, казало на баща си: „Татко, много се уморих, ще си помисля дали втори път ще дойда на църква.” Сега, като ви говоря аз, и вие си казвате: „Много трудна работа е тази, ще си помислим дали можем да я изпълним.” Това дете трябваше да седи на колене само петнадесет минути и след това да седне на стол и да

слуша какво говори проповедникът. Казвам: всяка Истина, която може да се приложи в Живота, има форма, която съответства на състоянието на ума, на сърцето и на волята на човека, следователно всеки ще я приложи според своите възможности и разбирания. Казвате: „Ами ако направим някаква грешка?" Вие приложете Истината и ако направите грешка, тогава ще говорите.

Представете си, че някой познат ви среща и пожелава да му кажете нещо за Господа; отде ще започнете да говорите? Ето какво трябва да правите: щом излизате из града, вие всякога трябва да носите със себе си торба, пълна с ябълки, с круши, със сливи, с праскови и т.н. Като ви помоли някой да му кажете нещо за Господа, вие извадете от торбата си една ябълка и кажете: „Заповядай! Какво чувстваш?" – "Кажи ми нещо за Господа!" Извадете една круша и кажете: "Заповядай! Какво чувстваш?" Той взема и крушата, но пак иска да му кажете нещо за Господа – вие ще вадите от торбата си още плодове и ще му давате, докато престане да пита. След това ще се разделите и ще му кажете: „Като се срещнем втори път, пак ще си поговорим." Този човек остава в недоумение, среща един свой приятел и му казва: „Чудно нещо, видях преди малко един свой познат, но много странен човек – питах го да ми каже нещо за Господа, той извади от една торба една хубава ябълка и ми я подаде; изядох ябълката и пак повторих въпроса – той ми подаде една хубава круша; изядох и крушата. Щом го запитвах нещо за Господа, той само ми подаваше по един плод и нищо не ми отговаряше. Най-после, когато престанах да го питам, той затвори торбата си и ми каза: Втори път пак ще поговорим. Какво мислиш ти за този човек?" – „Изпитва те нещо." – „Възможно е."

И тъй, сега и на вас давам тази задача – всеки трябва да носи със себе си по една торба, пълна с плодове, та като ви помоли някой да му кажете нещо за Господа, предложете му един от плодовете, които носите. Ако не искате да носите торба с плодове, тогава можете да носите една торбичка със

златни монети, които да раздавате на всеки, който би ви запитал нещо за Господа. Обаче този начин на проповядване е много скъп – така могат да проповядват само милионерите; за вас е първият начин – да проповядвате с плодове. Ето защо всички трябва да имате по една торба, пълна с различни и то най-хубави плодове. Щом носите тази торба с плодове, и за вас ще има, и за ближните ви ще има. Какъв по-практичен и по-реален метод за проповед може да има! И тогава стихът, че агнето, вълкът, лъвът и змията ще се хранят заедно и никому зло няма да правят, ще бъде верен.

14 юли 1931 г., 8 ч.

ДЕН НА БОЖИЯТА РАБОТА

Ще прочета 54-а глава от Исайя, която наричам глава на човешката душа. Който вярва, че душата е излязла от Бога, той никога няма да се лиши от Неговата Любов. Човек не е във външната форма, която виждаме – облечен в плът и кръв, но той е в душата си, която е излязла от Бога. Душата е Божественото в човека, за което именно пише Исайа. Затова, когато човек се обезсърчи, нека прочете 54-а глава от Исайя. В цялата книга на пророк Исайя ние виждаме какво голямо съзнание е имал той, макар че е живял преди Христа. Той съпоставя правилно нещата, например той уподобява душата на жена и казва, че отношението на душата към Бога е такова, каквото е отношението на Земята към Слънцето. Ако Земята не съществуваше, а Слънцето изгряваше както и сега, то щеше да свети за себе си. Обаче Земята, като се върти около Слънцето, то изгрява и залязва, а тези прояви на Слънцето – изгрев и залез – имат смисъл за Земята. Тъй щото идеята за Бога е такова нещо за човешката душа, каквото е Слънцето за нашата Земя. Следователно само идеята за Бога е в сила да оплодотвори човешката душа, да помага за нейното растене и развитие. Бог е слънце за човешката душа – докато това слънце грее, и човек се развива; престане ли да грее, и човек престава да се развива. Когато някой запитва защо трябва да вярва в Бога, то е все едно да пита защо Слънцето трябва да изгрява. В този смисъл вярата е движение – като вярва човек, той се движи около Бога. И Земята, като се движи, и тя обикаля около Слънцето.

Днешният ден ще наречем ден на Божията работа. Този ден ще посветите за работа около лагера: навсякъде, дето има криви пътеки, ще се изправят; дето има пътеки, обрасли с трева, клекове, ще се изчистят. Каквито промени направите отвън, каквото изчистите отвън, това става и

вътре във вас. Колко часа ще определите за работа за Бога? (– *Три часа*.). Значи всеки ще даде три часа от времето си за работа, за чистене – като погледнете около лагера, и вие да сте доволни, и външните хора, които дохождат тук, да са доволни; който дойде отвън, да види, че тук живеят хора с велики идеи. Вие трябва да изчистите така, като че Господ ще ви посети. Като работите с Любов, вие ще бъдете радостни и весели.

Мнозина седят, мислят за работите си, безпокоят се, че не са уредени. Трябва да знаете, че днешният ден съдържа всички блага в себе си. Щом този ден е добър, и утрешният ще бъде такъв; ако днешният ден е лош, и утрешният ще бъде лош – такъв е Божият закон. Ако дървото е хубаво, и плодът ще бъде хубав. В Божия свят каквото е началото, такъв е и краят и обратно – какъвто е краят, такова е и началото. В човешкия свят обаче не е така.

Често хората не успяват в живота си, понеже влизат в стълкновение с две идеи. Например започват една работа и веднага мислят какъв ще бъде нейният край – те мислят за неща, за които не трябва да се мисли. Стават сутрин, виждат, че времето е хубаво, но казват: „Какъв ли ще бъде утрешният ден?" Какъвто е днешният ден, такъв ще бъде и утрешният – ако днешният ден е добър, утрешният ще бъде по-добър. Като дойдем до утрешния ден, тогава той ще бъде добър, а следващият ще бъде по-добър. Думата *по-добър* подразбира степен за сравнение, а думата *добър* подразбира нещо, което може да се реализира. Затова именно днешният ден е всякога добър, понеже той ни дава възможност да реализираме нещо.

Казвам: който е дошъл сега на Рила, той непременно трябва да се освободи от някакъв недъг или от някакъв лош навик. Например някой ходи много прегърбен; щом сте дошли тук, никаква гърбица, никаква болка, никакъв недъг не трябва да имате! Всички болки, всички недъзи трябва да оставите във водата и да отидете дома си свободни. Всички можете да се лекувате с чистия въздух на планината. Ще

дишате чист въздух, ще се миете по няколко пъти на ден. Например вие можете да миете ръцете си по пет, шест, десет пъти на ден и при всяко миене да си казвате по едно хубаво изречение. Водата има свойство, дето я турите, тя пада, нищо не остава от нея – миете ли лицето си с вода, тя слиза надолу, без да остава върху него.

Тъй щото значението на водата в Живота е двояко, което се вижда от стиховете, които Христос някога е казал: „Ако се не родите от вода и дух, не можете да влезете в Царството Божие. Роденият от вода и дух всякога е чист." Значи водата е символ на Чистота. Може ли рибата да има кал на гърба си? Това е невъзможно. Щом рибата излезе от водата и започне да се търкаля на сушата, тя вече може да се окаля. Следователно понякога човек допуска неща, в които няма никаква логика. Например невъзможно е да се спъва онзи човек, който наблюдава изгряването на Слънцето или в душата на когото прониква слънчевата светлина – защо? Защото той вижда, очи има този човек. Който има очи, той не може и не трябва при слънчевата светлина да се спъва. Щом се спъва, това показва, че в очите или другаде той има някакъв дефект. Когато човек се спъва и пада, това показва, че два елемента липсват в душата му – Мир и Светлина. Това е вярно и във физическия свят – влезе ли в ума на човека някаква отрицателна мисъл, той или ще се спъне, или ще падне. В този смисъл всяко обезсърчение е спънка в Живота. Когато някой се обезсърчи, Невидимият свят му казва: „Слънцето на Живота е изгряло, вън е ден, светло е, няма защо да се обезсърчаваш." Тъй щото обезсърчението е временен процес.

Пророк Исайа казва: „Ни едно оръжие, устроено против теб, няма да благоуспее." Непобедима е човешката душа – отвън могат да я обсаждат, да я атакуват, но нито едно оръжие не е в състояние да я победи. Някой върви сам из гората и си казва: „Ами ако излезе отнякъде мечка, какво ще правя тук сам, де ще се крия?" Бог отвътре му казва: „Няма оръжие, няма разорител, които могат да се опълчат против

твоята душа.” Мечката пък, от своя страна, ще го пита: „Знаеш ли, кой ме създаде?” – „Господ.” – „Щом признаваш, че Бог ме е създал, колкото и да обичам да давя коне и магарета, на теб нищо няма да направя.” Ако те срещне един разбойник, и той ще те пита: „Знаеш ли кой ме създаде?” – „Господ.” – „Щом признаваш, че Господ ме създаде, колкото и да се занимавам с обиране и ограбване на хората, на теб нищо няма да направя, ти си свободен.” Ще дойде при него чума или друга някаква болест и ще го пита: „Знаеш ли кой ме създаде?” – „Господ.” – „Щом признаваш това, ще миназа-мина покрай теб и нищо няма да ти направя.” Така е казал Господ чрез пророк Исайя: „Няма разорител, няма оръжие, които могат да напакостят на човешката душа.”

Питам защо идват болестите в Живота. Когато човек има някакви нечистотии в себе си, тогава болестта като боклукчия ще дойде със своята кола да изхвърли навън тия нечистотии. Като оздравее, нека се претегли, за да види, че болестта е отнела около десетина килограма от теглото му – тези десет килограма от теглото на човека представляват теглото на нечистотиите в него. Докато е бил здрав, той се е карал с този, с онзи, но щом заболее, всичко това излиза навън и този човек казва: „Слава Богу, че се освободих от едно голямо нещастие.” В това отношение всички болести, страдания, нещастия в живота на човека не са нищо друго, освен благословения, които Бог му изпраща и за които той трябва да благодари. След всяко подобно изпитание умът и сърцето на човека се наместват и той се радва, доволен е, че всичките му работи вървят напред – в съзнанието си той придобива вътрешен Мир и Светлина.

Сега заемете се да очистите мястото около палатките си, да ги окопаете добре, да махнете всички клечки около тях. После излейте три кофи вода върху палатките си, за да изчистите праха, който е полепнал по тях. Не чакайте да завали дъжд, че той да свърши тази работа. Водата е благословение в Живота – взета като символ, тя измива, разтваря и отнася всички нечистотии.

Когато сте неразположени, умъчнени от нещо, правете различни опити, за да трансформирате състоянието си. Ако човек е посветен, той ще се ползва от всичко. Вземете например мъха: камъните, които не могат да служат като почва за висшите растения, са добра почва за мъха. За да живее върху камъните, мъхът все извлича някаква храна от тях. В такъв случай, когато сте скръбни, обременени от нещо, направете следния опит: вземете една кофа и полейте с нея десет пъти вода върху някой голям камък, като си кажете: „Както водата измива камъка, така нека измие, нека отнесе и моята скръб.” Вие ще кажете, че такъв опит е смешен, защото не може да даде никакви резултати. Опитайте се, може този камък да ви даде нещо, като на мъха. Питам, камъните, като се пекат, не дават ли нещо? Вие пак ще кажете, че е невъзможно камък да се пече. Какво ще кажете за варовика тогава? Когато варовикът се пече, от него се получава негасена вар и въглеводуокис. И после, когато негасената вар се залее с вода, тя се превръща в гасена, която има голямо употребление в живота. Следователно при заливането на камъка с вода все може да стане някаква реакция, подобна на гасенето на варта. И тогава разумният ще използва тази реакция, а неразумният ще се откаже от всякакъв опит. Наистина, не всички камъни, като се заливат с вода и като се пекат на огъня, дават нещо ново, но ученикът трябва да търси, да прави опити – търсенето, опитите ще го доведат до някакви резултати.

Един турчин се условил за работник на едно лозе да го прекопае, да го изчисти от тревите, от бурените. В това лозе имало много троскот, който мъчно се отскубвал. Той работил цял ден усилено, но много се измъчил. Вечерта, когато си отивал, взел малко от троскота в джоба си, понеже не знаел името му, та друг път да не отива на работа там, дето има троскот. На другия ден пак отишъл на пазара, да се услови на работа; приближава се към него един господин и го повиква да отиде с него заедно да прекопае лозето му. Турчинът изважда тревата от джоба си и пита господина:

„В лозето ви има ли такава трева?” – „Има.” – „Тогава не се наемам на тази работа.”

И тъй, ще започнем деня с работа и ще благодарим за хубавите дни, които имаме.

16 юли 1931 г., 5 ч.

ЧОВЕКЪТ НА НОВОТО

Сега ще прочета 20-а глава от Евангелието от Йоана.

Каквото да се говори на хората, те всякога са имали външни схващания за Живота. Ние виждаме, че и след възкресението на Христа хората са търсили и търсят тялото Му в гроба. Още повече, че според тогавашните обичаи тялото на умрелия трябвало да се помаже с някакво масло. Евреите като народ са крайни материалисти, те искали да видят тялото на Христа, да се уверят, че наистина Той е умрял и погребан. И съвременните хора не са по-малко материалисти от евреите – когато някой техен ближен замине за онзи свят, те не плачат толкова за самия човек, но плачат за тялото му, че не могат да го виждат вече, не могат да се разговарят с него. Преведено на обикновен език, ние плачем повече за дрехите, отколкото за тялото си.

Казвам: при разрешението на известни въпроси човек всякога трябва да има предвид две важни неща. Първо, човек не може да разреши въпроса за Живота със сърцето си; второ, той не може да разреши същия въпрос и с ума си – защо? Защото със сърцето си човек всякога се привързва към видимите неща – той не вярва в това, което не вижда; с ума си пък човек всякога се привързва към формите на нещата. И в това отношение между сърцето и ума има едно надпреварване. Под думата *форма* се разбира нещо установено, с определени граници и рамки. Често слушаме хората да съдят някого, да се произнасят за морала, за нравите и т.н.; въз основа на какво става това? То става на основание на известни норми и правила, за които хората имат определени форми. Например мнозина считат добър човек онзи, който приема хората у дома си добре, угощава ги, разговаря се с тях любезно и приветливо; не постъпва ли така, този човек не е добър. Тогава и разбойникът е

добър човек, когато посреща приятелите си добре; ако не ги посреща както трябва, той не е добър човек.

Питам какъв е моралът на добрия човек? Представете си, че някой човек влиза в едно общество на добри хора; един ден тия хора тръгват на екскурзия и той иска да отиде с тях, обаче оказва се, че кракът на този човек е счупен и той не може да върви по планината. Какво трябва да направят тези хора? Те ще се качват нагоре по планината, а той ще остане дома си, не може да върви с тях. Въпреки доброто им желание и той да бъде с тях, те не могат да го вземат със себе си – условията за качването по планината са такива, че само човек със здрави крака може да върви нагоре и да стигне върха на планината. В този случай трябва ли тия хора да се считат лоши? Допуснете друго положение: този човек има здрави крака, но е закъснял малко, тръгнал е петстотин-хиляда крачки след голямата компания, тъй щото, когато те слизат вече от планината, той се качва. Трябва ли този човек да се сърди, да нарича тия хора лоши, само защото не го чакат? При това те даже и не подозират, че той върви след тях, за да го дочакат. Какво ще придобие той, ако се качи заедно с тях? Представете си сега, че канят този човек на богато угощение, но стомахът му е разстроен; отива той на гости, но не може да яде; гледа – всички ядат весели, разположени, а той не може да хапне нищо. Кой е виновен за това? Хората са го поканили, сложили са и за него ядене, както и за всички останали, но той сам се въздържа, не иска да яде. Какво се ползва той от угощението и поканата на тия добри хора? И друго нещо може да се случи: поканват този човек на угощение, стомахът му е здрав, но той пристига пет минути по-късно от другите – всички гости вече ядат; и той сяда, започва да яде. Стомахът му е здрав – той остава малко по-назад от другите, но всичко му е сладко, доволен е от яденето; той ще настигне и другите, спокоен е, не бърза, не се тревожи. Губи ли нещо от това, че не е наред с всички? Следователно човек трябва да разбира смисъла, духа на нещата.

И тъй, пръв е онзи, който може да възприеме Истината и да я приложи; последен е онзи, който не може да възприеме Истината – щом не може да я възприеме, той не може и да я приложи. Някой казва: „Аз пръв стигнах на еди-кое си място, пръв прочетох Евангелието, пръв чух еди-коя си реч и т.н.” Не е пръв този, който пръв се е проявил във време и пространство, но който пръв се е проявил в приложение – такъв човек сам знае дали е пръв, или не. Трябва ли той да пита другите прилага ли истината в живота си? Смешно е, когато човек се нахрани добре да пита другите хора нахранил ли се е, или не – той сам знае това, той сам е господар на положението.

Като се говори за Добро, за Доброта, трябва да се има предвид следният закон: Доброто всякога се явява след Любовта. Това значи: ако човек не ви обича, той не може да бъде добър с вас; обича ли ви, той непременно ще бъде добър към вас. Някой казва: „Аз съм добър човек.” Ако любиш, само тогава можеш да бъдеш добър. Плодът не може да се яви преди дървото, дървото пък е плод на Любовта. Следователно не може да очаквате плод, докато Любовта не дойде; щом дойде Любовта, и плодът ще се яви.

Казвам: много от съвременните хора имат повърхностни схващания за Живота. Тези схващания могат да се уподобят на цветя-еднодневки или на едногодишни дървета, които не дават плод. Положителните схващания за Живота са подобни на цветя или на дървета, които дават плод. Какво ще ви ползват цветята или дърветата в градината ви, ако те не дават никакви плодове? Тия цветя, които не дават никакъв плод, хората наричат глашатаи. Например кокичето и минзухарът са първите вестители или тръбачи на Любовта – те казват на хората: „Защо дремете още, какво мислите да правите, ставайте, Любовта иде вече!” Тези цветя действат на обонянието, на зрението, на слуха на хората и по този начин ги канят да се събудят. Един ден те ще запитат хората: „Знаете ли защо останахме безплодни – защото спяхте.” Ако всички хора се събудят навреме, тогава и

безплодните растения ще дават плод. Когато хората спят и не могат да се пробудят, това показва, че тия хора още не са повярвали в Бога. Когато всички повярват в Бога, няма да остане растение на Земята, което да не дава плод. Казвате: „Защо всяка година изсъхват толкова много цветя и дървета?" Защото много хора грешат. Защо толкова много извори пресъхват? Защото много хора умират – когато човек умира, едновременно с него и някой извор пресъхва; щом човек оживее, и този извор отново ще протече. Защо някои езера се пресушават? Защото много хора не живеят по Бога. Защо някои планини се разрушават? Защото веруюто на много хора се руши – те нямат положително верую.

Сега за обяснение на неверието на хората ще приведа следния пример: представете си един ученик, който има пълно доверие в учителя си – каквото учителят му каже, той всичко изпълнява и слуша. След време ученикът среща друг учител, който му се вижда привидно по-учен, по-интелигентен и той се приближава към него, признава що за авторитет, обаче едновременно с това и съзнанието на този ученик се раздвоява. В същото положение се намират и хората по отношение на Бога. Защо хората не вярват в Бога? Защото вярват в света. Мнозина вярват в учеността на хората, в техните изобретения и предвид на това забравят истинския авторитет в Живота. Каква философия е тази? Когато черният адепт дойде в Рая пред дървото, дето седеше Ева, той ѝ каза: „Ако ядете от това дърво, вие ще станете богове като Бога и ще правите всичко, каквото и Той прави. Защо трябва като деца да слушате Бога във всичко – и без Него вие можете да следвате правия път." Ева послуша този адепт, но затова опита последствията на непослушанието си към Бога.

И тъй, съвременните хора не вярват в Бога, защото сами са богове. Следователно каже ли някой, че не вярва в Бога, това подразбира, че той е Бог за себе си. И ако наблюдавате как живее и постъпва този човек, ще видите, че той се стреми да се прояви особено от другите хора. Обаче след двадесет-

тридесет години виждате, че този бог го носят в особена кола, пред която върви поп с кадилница в ръка, опява го; после го заравят в земята и над гроба му поставят камък с надпис: „Тук почива еди-кой си, с особени заслуги към обществото, към отечеството си.” Срещате друг някой – пак минава пред себе си за някакво божество, но след два-три дена го виждате с четири реда сълзи на очите – защо плаче? Обидили го някои хора, казали му горчиви думи. Питам не е ли смешно това положение, трябва ли божествата да плачат?

Следователно днес всички хора плачат – защо? Защото като станат богове, няма кой да вярва в тях – само те вярват в себе си; това е едно от обясненията на плача. Когато хората не вярват в Бога, Той ги оставя да изпитат последствията на своето неверие. Някой казва: „Тогава какво трябва да се прави?” Всеки трябва да се запита: „Ако аз си въобразявам, че съм божество, де са Небето и Земята, които съм създал, де са небесните светила, де са растенията и животните? Ако наистина съм божество, все трябваше да създам нещо велико вън и вътре в себе си, което да поддържа моята божественост. Ако аз сам не виждам дела, създадени от мен, на какво основание изисквам хората да ми вярват?” Дойде някой при мен и ме пита: „Ти знаеш ли кой съм?” Зная, ти си човек, който нищо още не си създал. Щом нищо не си създал, по-добре мълчи; ако пък си създал нещо, кажи какво си създал. Някой написал една книга или едно стихотворение и се хвали, че е създал нещо. Казвам: понеже този човек е живял на Земята и е видял много неща, сега ги описва с перото си, както художникът с четката си, но това още не са дела, от него създадени. Той много пъти е виждал изгряването и залязването на Слънцето, на Луната, на звездите и ги описва. Човек трябва да има ясна представа за нещата, да знае какво нещо е оригинал, творение и какво нещо е копие.

Съвременните хора често се запитват в какво трябва да вярва човек. Казвам: вярвай в това, което расте; вярвай в това, което дава плод; вярвай в това, което извира; вярвай в това, което утолява жаждата; вярвай в това, което дава Светлина

и упътва хората; вярвай в това, което носи Знание; вярвай в това, което носи Живот на всички същества. И най-после вярвай, че в света има само един Бог! Вярваш ли, че има много богове в света, ти ще се разделиш в съзнанието си.

Много хора забъркват понятията си, когато тълкуват троеличието на Бога и казват: „Кой е Господ, кой е Исус и кой Дух Свети?" Един е Бог. Ако Го познавате, един е Той; ако не Го познавате, много богове има. Ако познавате Бога, по-добър от Него няма. Казвате: „Тогава защо хората страдат?" Защото не познават Бога. Защо се радват? Защото познават Бога. Някой казва, че не познава Бога, а при това се радва – неговата Радост именно означава познаване на Бога. Кога се радва човек на крушата? Когато я види, помирише и вкуси – само по този начин той може да познае крушата. И след това ще дойде някой да го съветва да не пипа крушата, да не я изяжда, защото ще ѝ причини големи страдания. Според тази философия кога човек се радва на свещта – когато е запалена или когато не е запалена? Когато е запалена, разбира се. И свещта се радва, когато гори, понеже тогава тя проявява своя живот – тя благодари, когато я запалите, и казва: „Макар един ден само да живея, но искам да видя своя живот и да му се порадвам." Този живот на свещта струва хиляди дни. Не е ли запалена свещта, тя е мъртва, балсамирана свещ – в това състояние тя може да прекара цяла година, но все мъртва ще остане. Един ден живот, но разумно използван, струва повече, отколкото животът на цялата вечност, но неразумно използван.

И тъй, човек плаче, защото няма кой да му вярва; той страда, скърби, защото няма кой да му вярва; отчайва се, защото няма кой да му вярва. Всеки човек е сам в света. Когато някой дойде при мен да се оплаква, че е сам в света, ще му кажа: „Аз зная Един, който като теб е сам, ела да те заведа при Него." Кой е той? Той е създателят на Небето и Земята. Като те види, Той ще повярва в теб и ще каже: „Ето един човек, от когото ще излезе нещо. Понеже ти искаш да станеш божество, Аз ще вляза в теб и ще се проявявам, като

се радвам на всичко, което правиш – Аз ще работя отвътре, ти – отвън.” Тази е идеята, която Христос изказал в стиха: „Думите, които ви казвам, не са Мои, Аз говоря това, което Отец ме е научил.” Следователно човек мисли, чувства и действа, но трябва да съзнава, че вътре в него Бог работи – това е истинското положение.” Помисли ли човек, че всичко сам върши, той вече е на крив път. Казвате ли *аз*, *ти*, *той*, *ние*, *вие*, *те*, трябва да съзнавате, че в тия лица всякога Бог се проявява. Някой направи нещо и си въобрази, че той е автор на това дело, обаче привидно, за външно благочестие, казва: „Бог направи тази работа.” Не, човек трябва да бъде искрен в себе си, да съзнава, че Бог работи в него, а той външно само се проявява.

Сега, аз говоря за онези състояния на хората, които ги спъват в правилното им развитие. Често те изпадат в следното положение: например някой човек се храни редовно, яде по три-четири пъти на ден и го виждате бодър, весел, доволен от положението си; не се ли храни няколко дни наред, той става кисел, недоволен, настроението му се изменя. Това става не само с обикновения човек, но даже и със светията – дръжте един светия десет-петнадесет дни гладен, вие ще видите колко недоволен ще стане, ще ходи нагоре-надолу, ще се сърди на хората около себе си, че го държат гладен. Всеки човек трябва да яде, и светията трябва да яде. Мнозина казват, че не трябва да се яде много; вярно е, не трябва да се яде много, но и малко не трябва да се яде. Храненето е процес, чрез който човек възприема Великия живот. Затова Христос казва: „Който яде плътта Ми и пие кръвта Ми, ще има Живот в себе си.” Следователно каквото е хлябът за човека, такова е и вярата – хлябът и вярата са храна за поддържане на Живота. Хлябът дава Живот и поддържа Живота, затова трябва да бъдем в постоянно общение с него. Да възприемем хляба, т.е. Словото Божие отвътре, това подразбира да бъдем свободни, независими. Възприемем ли Словото само отвън, ние сме зависими. Разбира се, все трябва да дойде някой отвън да ни го предаде, обаче

нашата работа е да възприемем това Слово и вътре в себе си, да го преработим, да го направим плът и кръв. Хлебарят трябва да прави хляба, земеделецът трябва да сее житото, градинарят трябва да отглежда плодните дървета. В бъдеще хлябът, плодовете, всички храни изобщо ще бъдат в самия човек – достатъчно е да помисли за крушата и тя веднага ще се изпречи пред него. Ако е в планината, достатъчно е само да помисли за някой извор и този извор ще блика вече пред него. Това ще бъде само за вярващите в Единия Бог; който вярва в много богове, той ще ходи да оре и да копае.

Следователно хората страдат, защото вярват в много богове. Докато вярват в много богове, те ще се раждат и умират, ще се женят и разженват и т.н. При това положение хората ще изгубят вяра едни в други, ще изгубят вяра и в себе си. Докато бащата е богат и може да поддържа децата си, те вярват в него; щом бащата осиромашее, и децата изгубват вяра в него – те казват: „Не ни трябва такъв баща!" Същото става и с бащата: докато бащата се надява, че децата му ще го гледат на старини, той им вярва; не се ли оправдаят надеждите му, и той губи вяра в тях. Отношенията на съвременните хора към Бога са точно такива, каквито на децата към бащите. Днес хората се движат в широкия свят, създаден от Бога, радват се на Слънцето, на Луната, на звездите, на всички растения и животни, но не знаят кой е създал всичко това. Съвременните хора не познават Баща си и не вярват в Него. Докато не вярват в Бога, те казват, че това принадлежи на Ивана, на Драгана. Обаче обърнат ли се към Него, те вече разбират, че всичко в света е на Бога. Дойдат ли до това съзнание, те стават Синове Божии и наследници на всички Негови богатства.

Някои ще кажат: „Защо дойдохме на тази планина да дивеем?" Не, вие дойдохте тук да разгледате именията на Баща си. Толкова години вече как живеете и не знаете какви богатства има Баща ви. Например онзи ден се качихме на Еленин връх. Някои се колебаеха да дойдат или не; една от възрастните сестри не се решаваше да дойде, но после

каза: „Толкова годишна съм вече и ако сега не отида, един ден ще съжалявам, че не видях хубостите на Природата.” На връщане обаче, изморена от трудния път, тя каза: „Втори път не предприемам такава дълга екскурзия из чукари и камънаци.” Полезната страна при всяко качване и слизане е тази, че и в съзнанието на човека става също такова качване и слизане. И тази сестра, след като си почина един-два часа, каза: „Сега вече съм готова за нова екскурзия, чувствам се бодра, свежа и напълно доволна.” Ако при четиринадесет-часова разходка из планината ние видяхме такива чудни гледки, какво щеше да бъде, ако бихме обикаляли цяла година имението на Баща си? Тъй щото ние сме дошли в света да видим какво Бог е направил, да влезем във връзка с Него, да вземем участие в Неговата работа – това значи да мислим, да чувстваме и да работим като Бога. Казано е: „Ние сме странници, пришълци в този свят.” Казвам: странник е човек, но странник в своите заблуждения, понеже мисли, че може да направи много нещо, а всъщност няма нищо реално пред себе си. Странник е човек, защото вярва в неща, които хората правят, обаче работите на хората са толкова сигурни, колкото и те са сигурни. Някой човек се качва на една кола и вярва, че тя ще го заведе на местоназначението; по пътя се счупва едно колело, той слиза от колата и тръгва пеш.

И тъй, реално е само това, което принадлежи на Единния, на живия Бог. В този смисъл Любовта е първото проявление на Бога – дето е Любовта, дето е Доброто, там Бог се проявява. Любовта, Доброто е реалното в света, затова и Бог казва: „Опитайте Ме и вижте, че Съм благ.”

Минава един човек покрай градината на свой брат, добре заградена, но вижда вътре хубави, зрели круши, увиснали на дърветата; той прескача оградата, влиза в градината и си откъсва една-две круши. Господарят на градината вижда това, бързо хваща влезлия човек за ръката и го пита:

– Кой ти даде право да късаш от плодовете на моята градина?

– Който е направил градината, който е създал плодовете, Той ми даде право да си откъсна няколко от тия плодове.

– Кой е този, който ти е дал това право?

– Господ.

– Тъй ли, никакъв Господ няма тук!

– Тогава, ще ме извините, колко струват крушите ви?

– Те струват двадесет лева.

– Аз ще ви дам четиридесет лева, за да бъда напълно свободен.

– Благодаря, вие сте благороден човек.

– Да, трябва да благодарите, че дойдох да си хапна от вашите плодове и по този начин да се запознаем.

Питам кой от двата морала е по-добър. Сега, ако дадеш някому нещо, той счита, че това е лошо; ако не му дадеш, пак лошо; какво трябва да се направи тогава, кой е истинският морал? Истинският морал седи в това всяко нещо, което човек върши, да бъде продиктувано от Любов и от Добро. Всяко нещо, в което няма Любов, всяко нещо, в което Доброто отсъства, е престъпление; всяко нещо, в което има лъжа, е престъпление.

Казвате: „Как се познава кой говори истината и кой – лъжата?" Представете си, че отивате при един човек, който ви дава чаша вода чиста, свежа и ви казва да пиете от нея, да я опитате. Вие пиете от тази вода и казвате: „Този човек говори истината." Защо? – „Защото водата, която ни препоръча за добра, излезе такава." Ако пиете от водата и тя се окаже нечиста, застояла, този човек не говори истината, той ви е излъгал. Следователно дето няма Любов, там има престъпление, лъжа и зло. При това положение човек всякога ще изпитва скръб. Той може да скърби или когато другите хора нямат Любов, или когато той сам няма Любов. Ако скърби, когато хората нямат Любов, той трябва да им даде от своята; ако пък скърби за себе си, че няма Любов, той трябва да отиде при Бога да поиска от Неговата Любов. Питам трябва ли при единия или при другия случай да

плаче? Седи някой в стаята си и плаче, че е жаден; казвам: защо трябва да плачеш, иди в планината – там ще намериш хубави извори и ще пиеш вода колкото искаш. – „Няма с кого да отида.” Как да няма с кого да отидеш – кажи първо на главата си, че искаш да отидеш на планината, и почакай малко. Главата ще заповяда на ръцете и на краката ти да тръгнат с теб и те ще я послушат; щом се приготвят всички, и ти ще тръгнеш. – „Там ще бъда сам.” Нищо от това, тръгни сам. – „Ами ако изворът е далеч?” Колкото изворът е по-далеч, толкова и водата му е по-чиста, по-свежа. Близките неща не са тъй хубави, както далечните – близките неща лесно могат да се придобият.

Сега, това са ред правила, които трябва да поставите в живота си като основа, ако искате да се освободите от лъжливите богове, от кривите убеждения. Например някой човек мисли за себе си, че е умен, че е много добър и силен, че много нещо може да направи. За всеки ден човек трябва да си поставя по една малка програма, която той непременно трябва да извърши. Например днес, неделя, всеки трябва да извърши нещо, което да отговаря на програмата за този ден. Някой може да извърши нещо, което точно да отговаря на този ден, а друг може да си мисли за неща, които нямат нищо общо с неговия живот. Този човек може да мечтае да се качи на аероплан или на цепелин, да се разхожда из въздуха. Питам какво ще придобие той, ако се качи на аероплан? Все ще придобие нещо – ще познае колко е страхлив: дойде ли на височина десет километра, той ще започне да вика, да се моли да слезе на земята. Като слезе на земята, ще каже: „На такава височина не може да се живее.” Обаче ако човек вярва в Живия Господ и Му служи, той ще дойде до положение да се качва на аероплан или цепелин, с помощта на които ще може да пътува до Луната, до Слънцето и да седи там колкото време желае. При това тия цепелини ще бъдат така устроени, че ще спират на всички станции, на които вие желаете – ще спрете например на Луната, ще разговаряте с нейните жители, които ще ви покажат всички забележителни места;

след това ще ви дадат подаръци и най-после тържествено ще ви изпратят. Също така ще пътувате и до Слънцето. Като се върнете на Земята, ще разправяте какво сте видели на Слънцето, какво – на Луната и т.н.

Като ме слушате, мнозина ще кажат като турците: „И така да е, пак не вярвайте.” Питам, ако човек вярва в себе си, че е божество, защо да не вярва и на моите думи? Новото трябва да се посее вече – човек трябва да бъде чист, последователен в своите възгледи и никога да не се разколебава. Например някой възприема Новото учение, но скоро се разколебава и казва: „Дали не е по-добре за мен да се върна на своите стари разбирания?” Пуснали една свиня в гората на свобода; тя прекарала там няколко месеца, но щом дошла зимата, уплашила се и казала: „Я да се върна пак в кочината при стария си господар, там ме храниха по пет пъти на ден.” Такова е положението на човека, който се държи само за временното, за преходното. Докато човек зависи само от храната и мисли какво ще яде и ще пие, той се намира в положението на животно, на свиня, т.е. има възгледи за Живота като тия на свинята.

Като говоря за свинята, аз я разглеждам като символ на повърхностна мисъл. Тя не мисли дълбоко – като рови, тя счита, че всичко се намира в земята и трябва да рови, за да извади всичко, каквото е поставено там. Бог е дал ум на човека и с това иска да му каже, че не трябва да рови.

И тъй, човек трябва да се откаже от навика си да рови. Например, когато човек пита за въпроси, които не може да разбере, той рови. Някой пита: „Кой създаде света, как е създаден светът?” Тези въпроси не са още за неговия ум. Друг пита: „Как е създадена крушата?” Днес всеки може да създаде крушата; как? Вземи една семка от круша, направи с пръст дупка в земята и посей семката – след време крушата ще израсте и ще даде плод. Тогава вземи един от плодовете ѝ, изяж го и виж какво ще стане в устата ти – след половин час ще израсне цяла круша, която ще затвори устата ти. – „Аз не искам да се затваря устата ми.” Щом не искаш,

не питай кой е създал крушата. Същото става и с мислите, които възприемате отвън – влезе ли в ума ви една мисъл, тя се посажда там и след време дава плод. Когато дървото даде плод, то променя мястото си, т.е. плодът му вече отива на друго място, дето отново се посажда.

Следователно установените възгледи за нещата не са нищо друго, освен възгледи на умрели хора. Възгледите, мислите на хората в основата си трябва да бъдат едни и същи през всички времена и епохи, но в методите на своето приложение те трябва да бъдат различни. Някой казва: „Като млад мислех едно, а като стар мисля друго." Казвам: това, което на младини е едно, а на старини – друго, не е Истина. И като млад, и като стар, Истината е една и съща. Слънцето и като изгрява, и като залязва, е едно и също – все Слънце си остава; то се различава само по начина на изгряването и залязването си.

Казвам: човек всеки ден трябва да се подмладява. Подмладяването е идея, която показва, че в света съществува само един Бог, който се проявява в Живота чрез Любовта, чрез Мъдростта и чрез Истината. Повярва ли човек в Живота, Бог ще го освободи от всички ограничения. Тогава той ще види, че във всичко има смисъл. Всяко нещо, в което има смисъл, там е Бог; всяко нещо, в което няма смисъл, там Бог отсъства. Дето Бог присъства, там е Доброто; дето Бог отсъства, там е злото. Следователно, който върви в правия път, той е в пътя на Доброто; който върви в кривия път, той е в пътя на злото. Моментът, в който Бог се проявява, човек е добър; моментът в който Бог не се проявява, човек е лош. Дойде ли Бог в човека, той става радостен, весел, готов на всякакво служене; откаже ли се от служенето, Бог го напуска.

Днес всички хора искат да бъдат обичани и ако не се намери някой да ги обича, те страдат, оплакват се, че са самотни. Питам какво значи да ви обича някой. Когато обичате крушата, какво правите с нея? Поставяте зъбите си на нея и я опитвате. Когато хората ви обичат, и те по същия начин поставят зъбите си върху вас. Значи, когато хората се

обичат, те започват да се ядат както ядат крушите – тази е опаката страна на обичта. Иска ли някой да го обичаш, ти трябва да го изядеш; ако пък някой те обича, той ще те изяде. Някой казва: „Аз не искам да ме ядат.” Щом не искаш да те ядат, не искай да те обичат. – „Мъчно ми е, когато никой не ме обича.” Тогава ще избереш едно от двете – или ще те обичат и ще се оставиш да те ядат, или няма да те обичат и няма да те ядат. Щом обичате нещо, непременно ще го изядете или изпиете. Например вие обичате водата и затова я пиете. Тъй щото, когато говорите за обичта на физическия човек, трябва да знаете, че той не е още истинският човек.

И тъй, когато някой човек ви обича, той живее във вашите мисли и чувства – по този начин вие ще го опитате и разберете. Казано е в Писанието: „И Словото стана плът.” Това значи: когато човек приеме Словото Божие в себе си, то влиза в него като живо тяло, като нещо цяло, което не се раздробява. Ако Словото, което е станало в човека плът, можеше да се раздробява, тогава всеки щеше да иска от любов към него да си отреже по едно парченце. На всеки, който ви обича, ще му кажете: „Аз не давам от плътта си да правите кебапчета.” Докато човек живее само физически живот, той ще иска да реже от вашата плът, да ви опитва – такава е любовта на месоядеца. Казвам: в Обичта си човек трябва да се повдигне едно стъпало по-високо, да мине във фазата на вегетарианството и да влезе в духовния живот. Дойде ли такъв човек при вас и ви пита обичате ли го, извадете от торбата си една хубава ябълка и му я дайте; пита ли ви пак дали го обичате, дайте му една хубава круша; ако още продължава да ви пита, дайте му една кифла. След всичко това има ли смисъл да питате обича ли ви този човек, или не? Ябълката, крушата и кифлата, които той ви дава, са написани писма, които сами говорят. – „Искам да зная от сърце ли давате тия неща?” Ако нямах разположение, нямаше да ги дам – аз нося тия плодове в сърцето си и оттам ги вадя. Сърцето означава торбата, от която вадя тия плодове и ги давам на тези, които обичам.

Следователно, като се срещнем в новия живот и ме запитате нещо за Любовта, ще кажа: който има торба, той има Любов; който няма торба, и Любов няма в себе си. Днес може да се вярва само на този човек, който има торба. Като видя някой човек, отдалеч още гледам носи ли торба на гърба си, или не; след това гледам пълна ли е торбата му, или празна. Ако торбата му е пълна, той е човек на Любовта и тогава казвам: „Този е човекът, който вярва в Единния Бог." Срещна ли човек, който говори за Небето, за Ангелите, за Бога, а на гърба си носи празна торба, казвам: „Този е един от учениците на Настрадин Ходжа." Искате ли да станете истински Христови ученици, трябва да се освободите от всичко старо, което ви спъва. Вземете вашите стари теории, вашите стари разбирания и ги хвърлете в някое от езерата. Ако те устоят на водите, вземете ги назад; не устоят ли обаче, разтворят ли се в чистите води на езерата, оставете ги там и благодарете, че сте се освободили от преходното, от временното. Тогава вземете нови теории, създайте си нови разбирания, за да опитате какво значи приятел в Живота – тези теории и разбирания ще ходят с вас навсякъде – и на този, и на онзи свят.

Сега всички хора говорят за Любов, копнеят и въздишат за нея, търсят някой да ги обича. Казвате: „Не ме обичат близките ми, не ме обичат приятелите ми." Вярно е, че не ви обичат нито приятели, нито роднини, но и вие не ги обичате. Кому какво сте дали? Те са затворени за вас, но и вие сте затворени за тях. Всички хора трябва да отворят торбите си и да дават. Вие трябва да поставите в ума си мисълта да бъдете щедри. Бог е щедър – и вие трябва да бъдете щедри; Бог е благоутробен – и вие трябва да бъдете благоутробни; Бог е Светлина – и вие трябва да бъдете Светлина; Бог е Любов – и вие трябва да бъдете Любов. Който се грижи, безпокои за ежедневните работи, той няма Любов в себе си; който не се тревожи за обикновените, за дребните работи в Живота, той има Любов в себе си.

Мнозина се безпокоят дали това лято ще има събор, или не. Всякога е имало събор, и сега ще има. Важно е обаче

какво ще придобие човек на този събор. – „Дали ще дойдат братя и сестри от провинцията?” Както всякога, така и сега ще дойдат, но всички – с празни торби. Това е правилното положение – да дойдат с празни торби, да ги напълнят и през течение на годината да имат и за себе си, и за другите. Срещам една сестра, отива някъде, но с празна торба; казвам ѝ: „Сестра, дето отиваш, хората не искат празни торби; ела при мен да напълня торбата ти догоре и после продължи пътя си; из целия път раздавай от това, което си получила – отидеш ли между хората, пак раздавай, научи се да раздаваш!” „Даром сте взели, даром давайте” – е казано в Писанието. Срещна ли някой, който е бил при мен, аз зная вече, че той има в торбата си нещо и може да даде от нея всекиму по една ябълка, круша и кифла. Щом е готов да даде и не скрива това, което е получил, той има Любов в себе си – този човек признава само един Бог. Ако от торбата на този човек не излиза за всекиго по една ябълка, круша и кифла, той признава много богове; той не дава на никого нищо, защото многото богове са изяли всичко, каквото е носил в торбата си.

Сега вие виждате, че се смея, но защо – не знаете. Аз се смея на празните торби. Когато видя човек с празна торба, аз ставам сериозен. Някой е недоволен, неразположен, защото торбата му е празна; друг се оплаква, че няма пари. Казвам: който няма пари, нека донесе торбата си да я напълня догоре. Знаете ли какъв е законът на пълненето на торбите? Законът е следният: всеки трябва да носи торбата си сам. Ако иска много, а не може да носи толкова и търси други да му помагат, той не е на прав път. Невидимият свят знае кой колко може да носи – някой може да носи десет килограма, друг – двадесет, трети – тридесет, малцина обаче могат да носят седемдесет килограма на гърба си. Едно трябва да се знае: колкото килограма злато и да носите на гърба си, само три монети са ваши, а всички останали са за другите хора. Отдето минавате, все трябва да раздавате; щом стигнете до София, торбите ви ще се изпразнят съвършено. Който иска торбата му само за него да се пълни, той пак ще остане с празна торба.

Ето днешният ден, неделята, е един събор. Този ден е съборен за онези, които разбират и могат да го използват. За онези, които не разбират, колкото събори и да има, те нищо няма да придобият. Например всички говорят за възкресението на Христа, за Ангелите, но питам какво ще придобият те, ако не разбират какво нещо е Ангел, какво нещо е Възкресение? За хора, които не разбират това нещо, и възкресението на Христа, и съществуването на Ангелите нищо не представлява – защо? Понеже те нито Христа са видели, нито Ангели са видели. Като видя една круша, аз се разговарям с нея и казвам: „Това е Христос." Ще кажете: „Възможно ли е Христос, такава голяма величина, да се крие в една малка круша?" Възможно е, разбира се. Както крушата влиза в моя организъм и се възприема от него, така и аз се разговарям с Христа. Тъй щото, когато ме питат де е Христос, казвам: Христос е навсякъде, Той е във всички плодове и растения, във всички дървета, във всички извори, във всички камъни, във всички животни и хора.

Следователно хората трябва да дойдат до положение да не умират, да не остаряват, да не скърбят и плачат, да не изпадат в безверие, в малодушие и т.н. Всички тия отрицателни състояния у тях са остатъци от миналите векове, които сега не трябва да се повтарят. Ще кажете, че сте остарели вече. Който носи старостта в ума си, той не е познал Господа; старостта е извехтяла дреха, която човек трябва да съблече и да облече нова. – „Ама побеляхме, очите ни се премрежиха, стомахът ни вече не работи." Всичко това е така, понеже не вярвате в Господа. Щом повярвате в Единния Бог, вие напълно ще се обновите; всеки ден човек трябва да се обновява – тази е новата философия на Живота.

Казвам: всеки момент бъдете будни, активни, готови на всяка нова работа, на всеки нов импулс. Представете си, че някой ви предложи да се качите на един висок планински връх; вие веднага се отказвате под претекст, че не сте разположени, че сте ходили на екскурзия, че сте видели много високи върхове. Не, вие не знаете още какво нещо

е истинската екскурзия, какво богатство е да се качите на висок връх. Някой казва: „Аз се качих на еди-кой си връх и много нещо научих.” Нищо още не си научил. За нас денят има смисъл дотолкова, доколкото през този ден ние сме могли да видим Бога, скрит някъде в необятната Природа – този е смисълът на Живота. Тъй щото, ако отидете на Еленин връх или на кой да е друг връх, трябва да считате, че там ще видите Бога. Щом видите Бога, кажете си: „Желал бих през целия си живот да виждам Бога!” Който казва, че се е уморил и втори път не мисли да се качва по върховете, това показва, че той не е видял Бога. И сега, като излизаме всяка сутрин, някои казват: „Защо трябва да излизаме толкова рано, какво ще придобием от това излизане?” Ние излизаме рано сутрин, за да видим Господа. Днес, например, Господ ни поговори малко чрез дъжда. Понеже братята и сестрите отдавна не бяха мили палатките си от прах, Господ им изпрати малко дъжд да ги измият добре. Този дъжд ги изми не само отвън, но и подовете им отвътре. По този начин всеки провери доколко палатката му е солидна.

Сега вие трябва да разберете в какво седи същината на деня. За тази цел разглеждам пред вас една обща Божествена идея, а именно в какво се заключава същината на всеки ден. За днешния ден например казвам: същината на този ден е Любовта във връзка с Доброто. Същото нещо се отнася и за всеки останал ден. Животът е в настоящето; той носи условията и възможностите за утрешния ден, който пък става настояще. Следователно за днес човек трябва да знае, че има само един Бог и една Любов, една Мъдрост и едно Знание, една Истина и една Свобода, една Правда и абсолютно равновесие, една Добродетел, една торба с блага. Който вярва в Единния Бог, в една Мъдрост, в една Истина, в една Правда и в една Добродетел, само той е човек на новото. Вън от тези единици мерки, всичко друго са празни думи. Който иска да бъде ученик в пълния смисъл на думата, той трябва да разбере и приложи тази беседа, която считам встъпителна беседа при влизането на ученика в училището.

Ако нямате пълни торби, каквито усилия и да правите, ученици не можете да бъдете.

Някой казва: „Аз много ще уча, много ще чета.” Да, ще четеш, докато бъдеш в състояние да дадеш от торбата си на всеки, когото срещнеш, по една круша, ябълка и кифла; вечерта, като се върнеш дома си, ще преброиш колко круши, ябълки и кифли си дал, на кого именно си дал и всичко туй ще запишеш в специален за това дневник. После ще учиш защо Луната се пълни и изпразва. Много от съвременните учени не знаят истинските причини за изпразването и пълненето на Луната, а разискват върху създаването на Слънцето защо е създадено и т.н. Учените са създали ред теории за сътворяването на Земята и Небето, но те са далеч още от онази абсолютна положителна истина по този въпрос. Как са създадени Небето и Земята, защо Слънцето изгрява и залязва – това са въпроси, върху които бъдещата наука ще даде последната си дума. Когато човек започне да търси Истината, неговото Слънце изгрява. Докато я търси, Слънцето му непрестанно грее; щом каже, че е намерил и познал Истината, Слънцето му залязва. Същото нещо е, когато човек започва и свършва четенето на някоя книга: докато човек чете и изучава една книга, тя седи отворена пред него; щом я прочете и изучи, той я затваря. Отварянето на книгата и четенето от нея представлява изгрев на Слънцето; свършването на четенето и затварянето на книгата представлява залез на Слънцето. Отварянето на Библията и четенето от нея представлява изгрев; затварянето на Библията е залез. Значи при изгрева на Слънцето човек учи, а при залеза той вече е научил урока си и го повтаря, за да не го забрави. Когато човек е радостен, когато придобива нещо, той има изгрев в себе си; когато е тъжен, когато губи нещо, той има залез в себе си. Следователно, когато Слънцето изгрява, човек учи; когато Слънцето залязва, той вече е научил урока си. Не е ли научил урока си, той трябва да се помоли на Бога да продължи деня още малко.

За най-даровитите, за най-способните ученици денят има дванадесет часа; за по-малко даровитите денят има

двадесет и четири часа; за обикновените ученици денят продължава шест месеца. И тъй, обикновените ученици идват от северния полюс, защото за тях денят продължава шест месеца, докато научат уроците си. Думите *северен полюс* в този случай подразбират неблагоприятни условия. Когато някой ученик се намира в неблагоприятни условия за своето развитие, това показва, че той не е даровит. Някой казва: „Много страдания претърпях." Защо? Понеже не си от даровитите ученици. – „От баща ми остана голямо наследство, но аз го раздадох на хората и сега страдам." Радвай се, че си го раздал на другите – каквото веднъж си направил, не съжалявай за него. Когато съжаляваш, това значи: „Много хора обичах, разпилях обичта си, но сега никой не ме обича." Радвай се и за това – докато имаш, раздавай от торбата си и не съжалявай. Ако твоята торба не се пълни и празни, ти не си на прав път – торбата ти всякога трябва да бъде пълна. – „Аз вече никого не обичам." – Защо? – „Защ ото и мен никой не обича." – Тогава ти си търговец, който има само вземания и давания, загуби и печалби. Докато хората разсъждават по този начин, те не могат да създадат нищо ново. Ако по този начин се образува някакво общество, хората в него пак ще умират, ще страдат и нищо ново няма да създадат. Тъй щото истинският човек никога не съжалява, че обичал хората – той обича и не се интересува дали другите го обичат. Който ви обича, той намира, че всичко у вас е добро. Вземете например майката: каквото и да направи детето ѝ, тя се радва, намира, че всичко у него е добро.

Казвам: човекът на Любовта е човек на новото. Искате ли да се освободите от старото, приемете Любовта в себе си. Днес старото не струва нищо; едно време е имало цена, но сега никой не го търси. Който иска да се освободи от старото учение, той трябва да го замести с новото, от което човек може да стане. – „Какво ще правим със старото учение?" – Продайте го на мен, аз ще го купя като антика, ще дам за него едно петаче. От когото го купя, ще напиша името му. Казвате: „Тогава кое е сигурното в Живота?" Сигурно е само това, което може да издържи на всички изпитания в

Живота. Някой казва: „Аз боледувах известно време и се обърнах към Бога като към най-сигурно място, но молитвата ми не се прие.” Значи има някаква причина за това. Ти не се обезсърчавай, пак се помоли, докато получиш отговор на молитвата си. Реалността или сигурността на Живота седи във връзката ни с Бога – щом сме свързани с Бога, молитвата ни всякога ще бъде приета.

Някой казва: „Като умра, тогава ще науча много неща, тогава ще позная Бога.” Питам сигурен ли си, че като умреш, ще отидеш при Бога и ще Го познаеш? Ако умреш и не отидеш при Бога, тогава нито страданията, нито смъртта имат смисъл. Обаче, ако след смъртта си отидеш при Бога и Го познаеш, и страданията, и смъртта са оправдани. Когато младата мома отива на планината, за да срещне своя възлюбен, всичките ѝ мъчнотии се оправдават, ако срещата ѝ излезе пълна. Обаче, ако тя отиде на планината и не срещне там своя възлюбен, страданията ѝ не се оправдават. Едно трябва да знаете: възлюбеният на човешката душа е само Бог. И тогава качи ли се човек на планината да срещне Бога, той всякога ще има успех. Намерите ли Господа, всички хора ще намерите. Намерите ли Господа, ще придобиете устойчивост и ще кажете: „Сега вече съм богат човек, торбата ми е пълна и мога да раздавам на всеки, който има нужда.” Без Бога всеки е нещастен – защо? Всеки се оплаква, че пари няма, къща няма, приятели няма и т.н. Казвам: който повярва в Единния Бог – в една Любов, в една Мъдрост, в една Истина, в една Правда и в една Добродетел, той ще има всичко в света.

Сега, кое положение предпочитате: вие да отидете при Господа или Той да дойде при вас? Който отива при Господа, торбата му трябва да бъде пълна, та отдалеч още да принесе нещо хубаво. И Бог ще погледне носи ли този човек нещо в торбата си или е празен; Бог не обича хора с празни торби. Другояче казано, човек трябва да има сърце, пълно с Любов. Види ли сърцето на човека, пълно с Любов, Бог ще му даде нещо, но и човек трябва да даде нещо на Бога. Ако дойде при

човека, Бог ще му даде пълна торба; с какво? С подаръци. Подаръците, които Бог дава на хората, това са разумните страдания – в тях се крият великите тайни на Живота, които хората трябва да разберат и проучат; в тях се крият духовни опитности, които трябва да се използват.

Съвременните религиозни хора, като не разбират езика на Духовния свят, изпадат в ред заблуждения и самоизлъгвания. Например някой казва: „Аз видях Господа, облечен с бяла шопска аба.” Питам защо Господ беше облечен с шопска дреха – навярно от любов към теб, който си шоп. Действително, когато Бог посещава някого, Той слиза до неговия уровен – благодарение на това този човек се колебае дали Бог го е посетил, или не. За да разбере и познае Бога, на човека са нужни не една, а няколко вечности. Затова посети ли Бог някого, той трябва само да се радва, без да се рови в себе си Бог ли го е посетил, или друг някой; човек трябва да се освободи от стария си навик да рови. Той трябва да каже: „Едно време като свиня, като прасе ровех със зурлата си, но сега ще ровя с пръсти, ще правя дупки в земята и във всяка от тях ще посаждам по едно семенце.” Дойде ли подобно желание да ровите, ще вземете перо в ръката между пръстите си и вместо да ровите, ще напишете някаква хубава мисъл. По този начин ще възпитате свинята, като я заставите, вместо да рови с муцуната си, да заравя с пръста си семенца в земята и да пише с пръста си хубави мисли и стихотворения.

Сега ще направя превод на думата *свиня*: тя е символ на неразумен живот, на неразумна философия. Лошото в свинята е нейният навик да рови – щом влезе в някоя градина, тя веднага започва да рови, без да обръща внимание на това, че ще повреди хубавите цветя и плодни дръвчета. Не правят ли същото и някои от съвременните хора – те влизат в някой дом или в някое религиозно общество и започват да учат хората, как да живеят, как да се молят на Бога и т.н. Искате ли да научите някой човек как да се моли на Бога, заведете го в една плодна градина, спрете се пред някое

дърво с увиснали на него плодове и кажете: „Вдигни ръцете си нагоре, за да си откъснеш един хубав, зрял плод!" Щом вдигне ръцете си нагоре, вие ще му кажете: „Ето така трябва да се моли човек!" После ще покажете на човека, как се коленичи; като вдигне човек ръцете си нагоре, за да откъсне един плод, но не може да го улови, той трябва да коленичи на земята и оттам да го вземе. Значи човек ще коленичи, за да вземе плода, който е паднал от дървото, и ще каже: „Господи, сгреших, не можах да уловя плода, създаден от Дървото на живота." Обаче може да коленичи само онзи, който има смирение в себе си. Ако човек не е готов да коленичи пред всяка страдаща душа и да ѝ помогне, той не е коленичил. Видите ли една страдаща душа, не питайте защо страда, но дайте ѝ един плод, без да я учите как да го яде; кажете на този човек: „Братко, целият свят – Небето, Земята, Слънцето, Луната, звездите – всичко е създадено за теб, защо трябва да страдаш?" – „Не ме ли залъгваш?" – „Не, говоря ти истината – Бог е създал всичко за хората – да учат и да работят." След това дайте му няколко златни монети и кажете: „Братко, ти си млад човек, имаш възлюбена, която не иска да те вижда в този жалък вид – купи си нови дрехи, облечи се и иди при нея; купи си един часовник, за да определяш времето." Всеки трябва да има часовник като мярка за времето – така той ще се ориентира в Живота и ще може правилно да разреши някои от своите задачи.

Като говоря за часовник, аз го разглеждам като символ на Живота. Всяко докосване до часовника напомня часовете, минутите и секундите. Това прави човека буден – да не губи нито секунда от времето си. Има хора, които са дошли до положение да не губят часовете си; други са отишли още по-напред, те не губят напразно минутите си; малцина са дошли до положението да не губят секундите. Човекът на минутите среща на пътя едного, бързо вади от торбата си една круша и му я подава. – „Защо ми даваш тази круша?" Той взема крушата назад, слага я в торбата си и продължава да върви. Този човек се чуди защо му дават круша. Това, което заставя един да не взема, заставя другиго да дава. Този човек се е

молил дълго време за някакъв плод, а като му дават, чуди се защо става това. Тази круша не е нищо друго освен отговор на неговата молитва. Който носи торба с плодове, той е пощаджия и къде кого срещне, дава по един плод. И всеки ще го пита защо му дава този плод. Такова запитване е подобно на въпроса, който хората си задават: „Този човек обича ли ме или не?" Плодовете на тези, които ви обичат, са безупречни, без никакъв дефект. Вземете плода, който те ви предлагат, опитайте го и ще видите, че той е необикновено вкусен, пресен, току-що откъснат от градината.

Мнозина казват: „Ние трябва да уредим живота си." Как може да се уреди Животът? Без Любов Животът не може да се уреди, без Добро Животът не може да се уреди, без участието на ума, сърцето и волята Животът не може да се уреди. Някои мислят, че животът на Земята не може да се уреди и казват: „Както си се родил, така ще си отидеш"; други пък казват: „Дано след смъртта бъдем по-добре." Не, смъртта не може да разреши въпросите на Живота. Смъртта иде, когато човек е недоволен от това, което Бог му е дал; тя казва: „Бог ме изпрати да ви науча да станете благодарни." Смъртта е тояга, която казва на човека: „Отвори торбата си!" Той отваря торбата си и смъртта започва да бие, да взема всичко, каквото има в нея. Любовта всичко дава, смъртта всичко взема.

Следователно смъртта има смисъл само тогава, когато освобождава човека от злото, обаче тя няма смисъл, ако освобождава човека от Любовта. Да умре човек за старите си възгледи, в това има смисъл; да умре за Божиите блага, в това няма никакъв смисъл. Смисълът е в Живота, а не в смъртта. И ние сме дошли на планината да живеем, да се радваме на имената на своя Баща. Щом сте дошли тук, временно поне забравете всичко. Във възгледите на всички трябва да стане голям преврат – да се обновите, да започнете да мислите, чувствате и действате по нов начин.

Аз говоря за онези, които се интересуват от тези въпроси – само те ще получат нещо от торбата. Които не се интересуват, те нищо няма да получат. Мнозина питат: „Кой

е пътят, методът, по който мога да стана ученик?" Който иска да стане ученик, той трябва да има пълна торба, т.е. сърце; сърцето пък трябва да бъде пълно с Любов. Понякога сърцето на човека тупти по-силно от обикновено и той се плаши. Нищо страшно няма в това туптене – това сърце постоянно се отваря и затваря, т.е. дава и взема. Какво страшно има в отварянето и затварянето, в свиването и разпускането на нашата торба – така именно става и кръвообращението. Когато торбата се отваря, тя се свива; в тези моменти на отваряне и затваряне на торбата човек вади или туря нещо в нея. Отварянето и затварянето, свиването и разширението са два процеса, които стават и в самата Природа. Когато сърцето се свива, Бог взема нещо от него; когато сърцето се разширява, Бог дава нещо в него – Бог дава, Бог взема. Казвам на едного: „Ще дадеш!" – „Какво?" – „Това, което е в сърцето ти." Понатисни малко и кръвта веднага ще излезе от сърцето ти – на този даваш кръв, на онзи даваш кръв и всички се радват. От едната страна влиза артериална, а от другата – венозна кръв. Само по този начин човек може да види всички процеси, чрез които Бог ни учи как трябва да живеем. В ума си човек трябва да държи мисълта, че колкото дава, толкова ще взема плюс един малък придатък, равен на лихвите на дадената сума. Например, ако някой направи едно добро, още до вечерта може да му се върне, но с лихвите. Ако някой прави усилие да се качи на планината, щом се върне оттам, той ще има малък придатък, който ще се отрази благотворно върху организма му – законът е такъв.

Следователно всеки ден човек трябва да направи поне най-малкото Добро, изразено в мисъл, чувство или действие. Това Добро може да бъде направено на някой извор, на някое растение, на някоя мушица или на някой човек. Колкото малко да е това Добро, то трябва да се направи – най-малкото Добро е израз на Божественото учение, на вътрешния закон в човека. Живее ли човек по този начин, и Ангелите, и светиите, и добрите хора ще го познават и посещават. Най-после и неговият Учител ще го посети. Само тогава човек ще има правилно и високо разбиране за Бога.

Сега, аз искам да ви представя Божественото учение в достъпна форма за приложение още сега, а не за в бъдеще. Остане ли да се разбере и приложи в бъдеще, то е неразбрано учение. Например мнозина очакват събора; казвам: ако те не могат да разберат днешния събор, и другият ще остане неразбран за тях. Да разберем Божията Любов, това е събор; да разберем Божията Мъдрост, това е събор; да разберем Божията Истина, това е събор. Съберем ли всичко това, то представлява най-великият събор в света. Ако се съберем на едно място, за да обменим своята Любов, своето Добро, да изпратим своята мисъл в света, да утешим бедните, страдащите, това е най-великият събор. Тъй щото целта, за която сме се събрали тук, е пак събор.

Някой казва: „Бог ще прости ли греховете ми?" Казвам: Бог не може да не прости греховете на онзи, който Го обича, колкото големи и каквито да са неговите грехове. Любовта всичко заличава; без Любов греховете никому не се прощават – това е закон. Внесе ли се Любовта като основа в Живота, всички грехове, които съществуват, ще изчезнат, всичко старо ще изгори. Доброто пък е условие за реализиране на Любовта. Когато човек е добър, Любовта непременно ще се прояви в живота му. Някой казва: „Заслужават ли хората моята любов?" Имайте предвид следното правило: всяко живо същество заслужава Любов, т.е. заслужава да бъде обичано – защо? Понеже всяко същество е произлязло от Бога. Ако това същество не прилича на вас, нищо не значи; и мухата заслужава Любов, макар че хапе. Мухата хапе, защото и по-високостоящите от нея същества хапят – и човек понякога хапе. Мухата трябва да знае, че с хапане няма да отиде далеч – ако някой ѝ прости, друг ще я накаже за нейното хапане. Мухата се оправдава, че това е навик, от който тя не може да се освободи; за този лош навик обаче тя плаща с живота си. Питам защо мухите хапят. Мухата казва: „Едно време Бог ни изпрати в света да хапем животните, понеже те бяха много мързеливи – нашето хапане беше остен за тях." Днес мухата не хапе само говедата, но тя хапе и човека,

който е свършил четири факултета и който не се нуждае от остен. Този човек може лесно да се справи с тази муха: той затваря прозорците на стаята си, улавя мухата, забожда я на специална игла и започва да я изучава. После поставя под нея датата на изследването, мястото, дето е уловена, и латинското ѝ име – с това животът на тази муха е свършен.

Казвам: хората имат навици, подобни на тия на мухите, комарите, змиите, гущерите и т.н.; те са анормални остатъци от миналото. Ако някой човек прояви в себе си един от тия навици, той трябва да си каже: „Аз не трябва да се връщам към миналото, да се проявявам по този начин; едно време хапех, жилех, но сега съм човек и трябва да постъпвам благородно." Каже ли човек така, той осмисля вече съществуването на всички живи същества под него. Днес човек трябва да води чист и свят живот. Любовта трябва да се излива от сърцето му като от извор; той трябва да върши Волята Божия и да се радва на всичко, което го заобикаля – на камъните, на дърветата, на изворите, на животните. Когато човек се качи на някоя планина, той трябва да разглежда, да изучава всички картини, които се откриват пред неговия поглед. Когато гледате картината на някой художник, вие знаете, че той е имал предвид какви краски да употреби, за да представи предмета по възможност по-вярно и точно. Някога красните, чертите на тази картина са сполучливо предадени, някога не са сполучливи. По същия начин и всяко камъче, всяко дърво или извор в картините на Живата Природа са поставени на местата си, според разбирането на художника или декоратора. На вас предстои красивата задача да изучавате тия картини – от Природата човек ще изучава законите на съвършенството и ще ги прилага в живота си.

И тъй, човек трябва да се стреми към съвършенство. Това може да се постигне, когато човек е в изправност към Любовта, когато е готов на всички жертви за нея. Дойде ли човек до това положение, торбата му винаги ще бъде пълна. Ако торбата на някой човек е пълна, а работите му не вървят добре, коя е причината за това? Причината за това е неговата скържавост – той или много рядко отваря торбата си, или

никак не я отваря. Много от съвременните хора имат хубави торби от коприна, от лен или от друга фина материя, пълни с всякакви плодове и кифли, но понеже не се отварят често, плодовете в тях са изсъхнали, а кифлите са се превърнали на пексимет. Някой казва: „Знаеш ли какво нося в торбата си?" Зная какво носиш – изсъхнали ябълки, круши, сливи, кифли и т.н. Според мен, всяко сърце, което от сутрин до вечер не се отваря, за да даде всичко, каквото има, и да приеме всичко, което му се пада, е анормално – сърце, което не тупти както трябва. Нормалното сърце е торба, която постоянно се отваря и раздава от нея на бедни, на страдащи; за себе си пък ще остави само една ябълка, една круша, една кифла и ще благодари на Бога за всичко, което му е дал. Тогава Бог ще погледне към това сърце благосклонно и ще каже: „Това сърце е разбрало смисъла на Живота."

И тъй, торбите на всички трябва да бъдат пълни, за да раздават. Затова именно е казано в Писанието: „Даром сте взели, даром давайте!" В това отношение Природата ни дава пример на абсолютно безкористие. Ето толкова време как сме тук, ние се ползваме безплатно от дърва за отопление, за готвене. Вечер, събрани около големия огън, ние имаме възможност да попеем, да посвирим малко и да благодарим на Бога за благата, от които се ползваме през деня. Братята, които свирят на цигулка, дадоха добър пример на безкористие: дойде един от тях около огъня, вземе цигулката си и раздава; цигулката е торбата, от която той вади едно музикално парче вместо ябълка, второ – вместо круша и трето – вместо кифла. Всеки брат и сестра, които свирят, трябва да изпълнят най-много по три парчета – всяка вечер ще ни свирят по три парчета, и то все нови; истинският цигулар разполага с голям репертоар. Тези са новите възгледи, които трябва да приложи всеки, който иска да бъде ученик. Торбата на ученика трябва да е пълна и той щедро да раздава от нея.

Някой казва: „Ще бъдат ли простени греховете ми?" Ако обичаш, ще бъдат простени; ако не обичаш, няма да бъдат простени. – „Ще се усили ли вярата ми?" Ако обичаш,

вярата ти ще се усили. – „Мога ли да стана учен човек?" Ако обичаш, можеш да станеш и учен, и философ, и поет, и художник. Ако обичаш, ако имаш Любов в себе си и раздаваш от нея на всички живи същества, можеш да станеш каквото пожелаеш. В Любовта се крият всички възможности и условия за растене и развитие. Искате ли нещо повече от Любовта, ще получите тояга. Апостол Павел казва: „С тояга ли да дойда при вас или с любов и кротък дух?" Често старите учители си служеха с тояга като възпитателен метод; когато предаваха уроците си, те не носеха тояга, но щом изпитваха, те прилагаха тояга за онзи ученик, който не знаеше уроците си. И съвременните учители употребяват тояга, но видоизменена в числа – например единицата и двойката са тояга за учениците; когато ученикът получи единица или двойка, той се връща у дома си недоволен, тъжен, че не е могъл да задоволи учителите си.

Тази беседа се отнася за ония ученици, които искат да свършат училището. Едно от основните правила в това училище е всеки ученик да има хубава торба с хубави плодове. Второ основно правило е ученикът да отваря торбата си навреме и да раздава от нея на всеки, който се нуждае. Такъв трябва да бъде човекът на новото време! Казвате: „Как трябва да проповядваме?" Ще проповядвате като кифладжията и като онзи, който продава плодове. Ще натоварите един кон с два коша – единият с ябълки, другият с круши, а в ръката си ще носите една кошница с кифли и ще тръгнете от град в град и от село в село и ще викате: „Хайде круши, ябълки, кифли!" Хората ще започнат да се събират около вас, да искат от вашите ябълки, круши и кифли. На бедните ще давате даром, на средна ръка хора ще давате евтино, а на богатите – по-скъпичко. Като се срещнат тия хора, ще си разправят едни-други:

– Чудно нещо, срещнах един търговец, който раздаваше плодове на бедните хора без пари.

– Аз пък купих от него плодове, но много евтино.

Богатият казва:

– На мен ги продаде малко по-скъпо.

Обаче всички тия хора са много доволни от плодовете на този търговец.

Тъй щото в най-скоро време искам да ви видя с кон, натоварен с два големи коша с плодове, и с една кошница кифли в ръка. Ще кажете, че не ви е удобно да направите това нещо. Питам какво бихте направили, ако приемният изпит за ученика е именно такъв? Не само че ще продавате, но трябва да викате: „Хайде тука са хубавите ябълки и круши!" Някой ще каже: „Всичко мога да направя, но тази задача не мога да изпълня по никой начин!" Който иска ученик да бъде, той трябва да изпълни всички задачи, които се дават в училището. Прави ли избор в задачите – една от тях изпълнява, а друга не може да изпълни, той не е ученик.

Сега вие искате да знаете ще има ли днес още една беседа. Казвам: днес целият ден торбата ми ще бъде отворена и на всеки, който дойде при мен, ще му дам по една ябълка, круша и кифла. Сега дадох на всички по една ябълка, на обяд ще ви дам по една круша, надвечер ще ви дам по една кифла. Ябълката, крушата и кифлата са символи, които трябва да се преведат. Ябълката представлява Живота, който се ражда от Любовта; крушата представлява Мъдростта, а кифлата – Словото, т.е. Истината. Казано е: „Глава на Словото е Истината." Следователно в Божията Любов, Мъдрост и Истина се заключава целокупният Живот, цялата вечност, както и щастието, благото на всички души. Искате ли да постъпите в Божествената Школа, Любовта, Мъдростта и Истината трябва да бъдат основа на вашия Живот. Само по този начин вие ще разберете смисъла на всичко, което Бог е създал. Затова именно и ние сме дошли на Рила – да научим и разберем смисъла на Божиите творения.

Ще кажете: „Братята и сестрите, които не са тук, ще съжаляват за това." Представете си, че всички са тук, но стомасите им са развалени; какво ще се ползват те от благата, които Бог е дал? – „Поне две-три екскурзии да бяха направили." Представете си още, че те са тук, но краката им са изкълчени и не могат да вървят, а само шум вдигат; при това положение какво ще се ползват те от високите върхове?

Щом вие мислите за братята и сестрите, които не са тук, ето какво трябва да направите: всичко, каквото сте придобили, ще натоварите на един кон и като отидете в София, ще раздавате на всеки, който не е бил между вас.

Сега вие трябва да преведете значението на коня и на магарето като символи. Никой не може да влезе в закона на посвещението, ако не води магаре със себе си; никой не може да воюва, ако не язди кон. Следователно магарето е символ на посвещение, конят е символ на воюване. Когато Невидимият свят иска да научи човека на законите на смирението и на жертвата, той ще го застави да се качи на магаре, което ще му запее своята сладка песен и ще го заставя всеки ден да се моли. Конят пък, на който човек язди, ще му казва: „Господарю, всеки ден трябва да точиш ножа си, да бъдеш смел и решителен, твърдо да защитаваш своите възгледи.” Големите уши на магарето говорят, че човек трябва да бъде щедър. Смелостта, решителността на коня във воюването показват, че и човек, като воюва, трябва да бъде смел, решителен и да вземе всичко, да обере всичко от тия, с които воюва. След това ще върне всичко, което е взел, и ще каже: „Хайде от мене да замине.” Тъй щото при магарето човек дава, а при коня – взема. Отличителната черта на коня е привързаността. Конят лесно се привързва, а магарето – мъчно; у коня има творчество, а у магарето живее стремеж към Истината, към Правдата; магарето обича да води стадото, затова винаги върви напред; конят обича да воюва, той казва: „Аз не мога да водя овце.”

Казвам: тези въпроси са странични. Първото нещо, важно и необходимо за всички, е да имате пълни торби, пълни сърца. Сърцето трябва да бъде пълно с Любов, със Светлина, със Свобода – който има такова сърце, той вечно се подмладява. Сега хората остаряват, защото живеят само със своите мъчнотии; те казват: „Какво беше едно време, а какво е сега!” Какво е било едно време не е важно, сегашното време, днешният ден е важен – днешният ден струва повече, отколкото вчерашният. Миналото е изиграло своята роля,

то е старото време, а сега, днес е новият ден, денят на младостта. Днес човек трябва да се подмлади – той трябва да обнови сърцето, ума и волята си, да внесе в нея стремеж към Истината. Някой казва: „Разочаровах се, изгубих младост, сила, живот.” Оставете разочарованията настрана, оставете изгубеното настрана, не търсете това, което сте изгубили. Ако търсите един модерен часовник, който не можете да използвате, какво струва той за вас? Това, което днес ви дава Бог, струва повече, отколкото онова, което ви е дал в миналото. – „Едно време ядох сладко.” Как си ял едно време не е важно; днешният обяд например струва повече от вчерашния – той струва хиляди радости. Забравете миналото, използвайте това, което сегашният момент носи. Не мислете за утрешния ден – той сам ще се погрижи за себе си. Миналото се е погрижило за себе си, днешният ден се грижи за себе си, следователно и ние, които сме в днешния ден, трябва да мислим и да се грижим само за него.

Мнозина от вас, които сте дошли тук, са обременени, загрижени, че нямат достатъчно средства, че палатките им не ще издържат много и т.н. Казвам: докато човек се намира пред хубавите ябълки, круши и кифли, нека забрави всичко, нека свърже мисълта си с тях и каже: „Господи, благодаря за всичко, което си ми дал.” Изпита ли тази благодарност към Бога, всичко друго – знание, добродетели, богатства – ще дойдат сами по себе си. Добродетелите идват при човека както Ангелите – когато някой Ангел види един добър човек, той веднага съобщава и на другите Ангели, че е видял добър човек на Земята; един след друг тия Ангели започват да посещават добрия човек и всеки от тях му носи по един ценен подарък. Питам какво по-добро от това, човек да бъде обект на Ангелите, на светиите и на добрите хора – какъв по-велик смисъл може да има Животът от този?

Казвате: „Как да се подмладим?” Отворете торбите си, раздавайте на страдащи и нуждаещи се и вие ще се подмладите. Който е остарял и закъсал, той не отваря

торбата си и никому не дава. Отваряйте и затваряйте торбата си, ако искате да бъдете млади и радостни. И тогава дойде ли скръбта при вас, радвайте се; дойде ли Радостта при вас, пак се радвайте! Разликата ще бъде тази, че на Радостта ще се радвате само един път, а на скръбта – два пъти. Казано е в Писанието: „Жена, кога ражда, на скръб е, но кога роди, скръбта ѝ се превръща в радост, че се е родил човек на света." При възпитанието на съвременните хора трябва да се внесе новото, което коренно да измени възгледите им за Живота. Например какво лошо има в скръбта – при всяка скръб се ражда нещо ново, нещо велико в душата на човека. Човек скърби, докато в душата му се роди нещо ново; щом се роди новото, той не помни вече скръбта си и радостта му е двойно по-голяма от скръбта. При скръбта човек вижда Бога и затова трябва да се радва.

Днешният ден нарекохме ден на проявената Божия Любов, ден на Божията Доброта. При това забележете колко приготовления имаше за този ден от страна на Невидимия свят. Днес е 19 юли, при това имаме и пълнолуние. Вчера и онзи ден имаше голямо чистене – дъждът изми палатките отвън и отвътре. Освен това тези дни имаше и малко влага, която показва, че някои неща трябва да растат. Покрай всички благоприятни съчетания на Природата имахте възможност да се разходите по езерата с лодка. Ще кажете: „Какво хубаво съвпадение, че един господин от Чехия, гост на Рила, имаше лодка, с която ни разходи по езерото." Външно тия неща са съвпадения, но те са символи, които имат дълбок вътрешен смисъл. Чудни и велики са Божиите дела! Бог е велик в малките работи и когато вършим Волята Божия, Той всичко записва.

Сега и аз отворих торбата си и дадох всекиму по нещо. Благодарете на Бога, че навреме отворих торбата; благодарете още и за това, което чухте! Втори път като дойда, моята торба пак ще бъде отворена и по-хубави работи ще извадя от нея. Все по-хубави и по-велики работи ще се вадят от тази торба, но вие трябва разумно да ги използвате.

Желая на всички да бъдете като времето днес – с чисти и ясни умове като небето, със сърца топли и любящи като слънцето, бодри и свежи по дух като въздуха.

19 юли 1931 г., 5 ч.

ТЕОРИЯ И ПРИЛОЖЕНИЕ

Сега, като сте дошли тук, вие трябва да бъдете добре разположени, да използвате всички условия, които Природата предлага. Разположението на човека е подобно на течението на реката – когато една река минава през определени за нея места, тя принася полза. Въз основа на това и всяка добра мисъл, която минава през ума на човека, също тъй принася полза. Следователно силата на мисълта седи в добрите мисли, а не в многото мислене. Да мисли човек много, това подразбира да се грижи, а грижата нищо не принася. Като става сутрин, човек започва да мисли какво ще яде; после, като се наяде, за какво ще мисли? Щом се нахрани човек, той започва да мисли какво ще прави през деня, обаче като огладнее, пак започва да мисли за ядене. Питам какво са придобили хората от хиляди години насам, след като са мислили само за ядене. Те са създали кухнята. След дълго мислене за ядене и животните са създали своя кухня. Най-главното нещо във време на яденето и след него е работата, която извършват работниците в човешкия организъм. Ако те не дойдат, да поставят всеки елемент от храната на своето място, човек непременно ще заболее. За да избегне заболяването, той трябва да бъде в съгласие с всички тия работници.

Казвам: да бъде човек в съгласие с работниците в своя организъм, това подразбира да бъде той в съгласие с Божествения свят. Обаче понякога човек се намира в противоречие с Божествения свят, а оттам – в противоречие и със себе си. Да бъдеш в противоречие с Божествения свят, това значи да си в положението на ученик, който чува, че учителят му преподава, но вниманието му е отклонено на друга страна. Човек е силен само тогава, когато умът и сърцето му са на своето място. Ако умът и сърцето на човека не са на място, т.е. ако те са откраднати от някого, той мяза на

празна кола. Дойде ли човек до това положение, животът му се обезсмисля – няма човек на Земята, който да не е изпитал такова обезсмисляне на живота. Докато умът и сърцето на човека са с него, той има връзка с Първата Причина, с целия Невидим свят.

Често някои от вас казват: „Ние не разбираме какъв смисъл има нашето ранно ставане тук и качването ни по височини. Когато Слънцето изгрява, сънят е най-сладък, а ние трябва да ставаме рано, да се качваме нагоре по планината." Казвам: когато Слънцето изгрява, тогава именно най-мъчно се спи, а не най-сладко, както някои от вас поддържат. Да спи човек след изгрев слънце, то е все едно да го поставят над водите на някой водопад, чиито вълни отгоре го бият – такова действие има и слънчевата енергия върху нервната система на човека. Сънят има смисъл за човека само като почивка и като почивка, той е голямо благословение. Ако във време на сън дойдат работници, които да работят за човека, да изчистят тялото му, да го проветрят, на сутринта той ще се почувства спокоен и отпочинал; не дойдат ли тия работници да работят вместо човека, сутринта той ще се събуди пак изморен, неотпочинал.

Следователно иска ли човек да разбира дълбокия смисъл на свещените книги и да води правилен живот, той трябва преди всичко да бъде в съгласие с Божиите закони – силата на човека седи в приложението на тия закони. Всеки може да говори за Господа, но това още не е приложение; приложението е една от великите науки. Не е все едно дали някой ще говори върху теорията на Любовта, или ще я прилага. Казвате: „Лесно е да се приложи Любовта." За този, който знае, е лесно, обаче за онзи, който не знае, това е мъчна работа. Мъчнотията седи в това, че между теорията и приложението винаги има разлика, несъвпадение. Дойде ли човек до приложение на нещата, той винаги се натъква на някакво противоречие, което от своя страна предизвиква ред съмнения. В приложението на Истината човек се заинатява, става толкова упорит, че трябва да се

вземат десет лоста, за да го подместят оттам, дето е заседнал. Това не значи, че не иска да излезе от това място, но той се намира в противоречие със себе си и непременно трябва да дойде някой да му помогне. Освен със себе си, човек може да дойде в противоречие и с обкръжаващата среда, както и с Бога. Тъй щото в приложение на Истината човек трябва да се пази да не дохожда в противоречие с великата Истина. Когато противоречията възникнат сами за себе си, това е друг въпрос, обаче сам човек не трябва да си предизвиква никакви страдания, никакви противоречия.

Някой пита коя е причината за противоречията в Живота. Ще ви дам един пример за обяснение на противоречията, които вие сами създавате: представете си, че имате един добър приятел или благодетел, който всякога е бил добър към вас, правил ви е всякакви услуги и добрини. Един ден той се обръща към вас с молба да му услужите в нещо, но вие веднага отказвате под предтекст, че имате работа. С този отказ вие сами се натъквате на противоречие – няма да мине много време и той ще постъпи с вас така, както вие постъпихте с него. По същия начин хората постъпват и с Духа, от когото получават всички блага; вследствие на това те се натъкват на големи противоречия. Дойде Духът у тях, поиска някаква услуга, но те веднага отказват под предлог, че или време нямат, или условията не позволяват за извършването на тази работа, или нямат разположение и т.н. Мнозина мислят, че трябва да служат на Бога само при добро разположение на духа. Не, човек всякога може да служи на Бога. Ако той е неразположен, но реши да служи на Бога, неразположението му веднага изчезва – по този начин човек проверява, че между Божествения и физическия свят има непреривна връзка. Например най-малкото противоречие в Божествения свят произвежда най-голямо нарушение във физическия. Божественият свят е свят на съвършенство, свят на хармония; влезе ли човек там, той трябва само да учи. Искате ли да постигнете това съвършенство, мислите и чувствата ви трябва да бъдат абсолютно хармонични. Щом

в Божествения свят се запази хармонията, и на физическия свят последствията ще бъдат хармонични.

Съвременните хора искат да бъдат силни, да бъдат почитани и уважавани, всички да им правят път, да им отстъпват. Казвам: който има такива желания, той не е силен човек. Представете си, че по пътя върви човек, който минава за силен, и среща едно малко дете; в ума на този човек минава мисълта: „Отбий се от пътя си, стори място на това дете то да мине!" Обаче той казва: „Нима аз, големият, силният човек, трябва да отстъпя на това малко дете то да мине първо – това дете е малко, нека то се отбие от пътя си!" Каже ли този човек така, той не разбира законите на Божествения свят. Въпросът не е в това, че трябва да се отстъпва на малките деца, но в непослушанието – този човек не послуша и не изпълни това, което му се нашепва от Невидимия свят. И после той ще се чуди отде идват нещастията върху главата му. Каже ли ви някой да направите път на някое дете или на някой беден, прост човек, не питайте защо трябва да направите това – отбийте се от пътя, после ще разберете защо е трябвало да постъпите така.

Сега, като срещнете някой човек на пътя си, вие не знаете как да се отнесете с него, какво да направите. Всеки човек, когото срещате, той представлява за вас задача, която правилно трябва да решите. Той е едно благо, което или ще придобиете, или ще изгубите – от вас зависи. Ако постъпите с него според както Бог е наредил, вие непременно ще спечелите; не постъпите ли така, ще изгубите. В отношенията с хората вие трябва да прилагате Божията мярка, както войникът на бойното поле си служи с мерника на пушката, за да стреля право в целта. Ако направлява мерника добре, и резултатите на стрелянето ще бъдат добри. Човешката мисъл обаче определя посоката, целта и разстоянието на предметите по-точно от мерника на пушката. Следователно ако човек не постъпва съобразно законите на Божията мисъл, той нищо не може да постигне. И след това този човек ще каже като войника, че или пушката му не мери добре, или ръцете му

треперят и т.н. Не, без мерник не трябва да се стреля – човек трябва да изпраща мисълта си точно на нейното място, както войникът отправя куршума точно към целта. Ако човек не знае къде и как да отправи мисълта си, за да работи за него, той нищо не може да свърши – мисълта работи за човека. Същият закон действа и в растенията: забележете, цветовете в растенията се явяват преди листата – това показва, че цветовете представляват мислите на растенията, които работят за тях. С благоуханието си цветовете привличат пчелите, пеперудите и насекомите, за да помагат за оплодяването им. Като мисли и чувства, и човекът изпраща своето благоухание към Разумните същества, те се привличат от това благоухание и работят в негова полза.

Тъй щото, ако човек иска да запази благоуханието на своите мисли и чувства, той трябва да посвети Живота си на служене на Бога. Служенето не трябва да става по принуждение, принуждението не е Божествен метод. Служе--нето на Бога не става нито по закон, нито по насилие, но доброволно, от Любов. Няма по-красиво, по-хубаво нещо за човека от това да става всяка сутрин рано, да се помоли на Бога и да влезе в общение с Него. Често хората се търсят едни-други, искат да се срещнат, да се поразговорят. Питам кой е най-важният, когото всеки ден трябва да срещате? Няма по-важен момент в Живота на човека от този, да зърне само лицето на Бога. Обаче ако излезете сутрин с желание да посрещнете Бога, но се усъмните в това и кажете, че Бог няма да се занимава с вас, наистина няма да Го срещнете. Как е възможно Бог да не се интересува днес от теб, от твоята работа, щом Той сам те е създал и се е интересувал от теб още преди създаването ти? Веднъж създал те, Той се интересува вече от теб, но ти не се интересуваш от Него. Който не се интересува от Бога, той постепенно губи силите си и остава назад в развитието си, не прогресира. Да не се интересувате от Бога подразбира да не се интересувате от това, което учителите ви преподават. Баща изпраща сина си на училище, но той не учи уроците си, бяга от училище и в

края на краищата, остава невежа – такова е положението на всеки, който не се интересува от Бога.

Следователно противоречията в Живота се дължат на това, че човек се е отклонил от правия път. Вследствие на това хората се оплакват, че не разбират много неща. Действително, когато е трябвало да учат, те са бягали от училище, затова и до днес мнозина не разбират от музика, изкуство и от ред клонове на науката. Много от съвременните хора не знаят правилно да се хранят, вследствие на което стомахът им не работи добре. Хората са кръшнали в много работи, затова са останали назад в развитието си. За тази цел Невидимият свят е приготвил план, с който иска да помогне на човечеството да го върне в правия път, за да продължи развитието си.

Казвам: досега Бог изпращаше посланици от Невидимия свят да работят върху хората, като ги запитваше желаят ли това или не. Днес обаче Бог изпраща работници от Невидимия свят, които никого нищо не питат – те вземат чуковете си и започват да работят върху къщите на хората. Време е вече те да излязат вън от къщите си под открито небе, на чист въздух. Това положение хората наричат неблагоприятни условия. С хубавото време, което имаме днес, Невидимият свят обръща внимание на всички хора, че ако те изпълняват Волята Божия, и в бъдеще небето ще бъде така ясно и чисто, както днес, и Слънцето ще грее и топли така приятно, както днес. Обаче яви ли се между хората най-малката дисхармония, условията се изменят, а с тях заедно – и Природата. Живата Природа не е нищо друго, освен съвкупност от деятелността на безброй Разумни същества, затова именно грехът се отразява вредно както върху хората, така и върху Природата. Забележете, направите ли най-малкото зло на някой човек, той вече реагира срещу вас, изпраща ви своите лоши чувства; направите ли му най-малкото добро, той ви обиква и ви изпраща своите добри чувства и разположения. Следователно добрият живот на хората е първото условие за подобрение на човечеството, за изправянето на света.

И тъй, за да се избегнат лошите условия на Живота, хората трябва да бъдат внимателни в приложението на своите знания. Обаче те трябва да знаят, че вчерашното знание не може да им помогне – днес хората се нуждаят от ново знание, от нова наука. Казвате: „Защо вчерашното знание не може да ни помогне?" Вчерашното е дало вече своите резултати, важно е днешното. Трябва ли дървото, което вчера е израснало един сантиметър например, да каже днес, че повече не трябва да расте? Вчерашното е било за вчера – днес се изисква нещо ново, един малък придатък към старото. Малкият придатък именно аз наричам ново знание, нова наука. Това, което днес придобиете, то ще ви ползва. Някой казва: „Аз вчера станах рано, качих се на върха, днес мога да си почина малко, да си поспя." Не, вчерашното се е минало, то е влязло вече в градежа на твоето здание, трябва ли обаче да спреш този градеж? Всеки ден трябва да се гради по малко, всеки ден трябва да се прибавя нещо към зданието. Гради ли човек непреривно, той изпълнява Волята Божия и взема участие в Неговата работа.

Сега, искате ли да градите правилно, трябва да държите в ума си само хармонични, прави мисли. Тези мисли ще се предадат и на обкръжаващата среда – мисълта е сила, която движи нещата. Ако човек мисли дълго време върху един въпрос, той ще направи чудеса в това направление; ако пък мисли дълго време върху един предмет да го придвижи в известна посока, той и това може да направи. Щом мисълта на човека е непреривна, тя може да измени цялата обстановка, тя може да измени окръжаващата среда. Обаче ако човек един ден мисли едно, а на другия ден мисли друго, или ако пет години наред мисли по един начин, а други пет години мисли по друг начин, той нищо няма да постигне. В мислите на човека върху даден въпрос трябва да има обща връзка, една непреривност.

Съвременните хора поставят преграда между физическия и духовния живот, като казват, че между физическото и духовното няма никаква връзка. Понеже мислят така, те често казват: „Този човек живее само физически живот, той

е голям материалист"; за друг казват, че е духовен човек, че е голям идеалист. Казвам: физическият и духовният живот са тясно свързани – те са части на едно цяло, на целокупния, на Божествения живот. Физическият живот е живот на повърхността на водата, живот на морските вълни. Когато наблюдавате морето, повърхността му може да бъде спокойна или развълнувана. Ако морето се вълнува, движението на водата се предава на дълбочина най-много от десет-петнадесет метра; животът на водата до тази дълбочина представлява физическия живот. Колкото по-надолу се слиза в морето, толкова по-тихо и спокойно става там; този живот представлява духовния. Питам, при това положение на нещата може ли да се постави граница между физическия и духовния живот и да се каже, че има разлика между материализъм и идеализъм? Всъщност между материализъм и идеализъм няма никаква разлика. Материята е материя, Духът е Дух, мисълта е мисъл, чувството е чувство, обаче нито материя без Дух може, нито Дух без материя; нито чувство без мисъл може, нито мисъл без чувство.

Мнозина мислят, че материалистите не вярват в Бога, че са безбожници. Това не може да се вземе за общо правило, защото ще срещнете в живота си материалисти, които са набожни хора, и идеалисти, които не вярват в Бога. Срещате един материалист, изгледате го от главата до петите, казвате: „Този човек не вярва в Бога, той мисли само за своето благоутробие", обаче тъкмо този човек ще ви покани у дома си и ще ви нагости. Срещате след това един идеалист, духовен човек, който по няколко пъти на ден се моли, чете молитви, обаче в случай на нужда нито парче хляб, нито пара ви дава. Питам какво ви ползва вярата на този човек? Истинска вяра има този, който може да ви услужи, да ви помогне в случай на нужда. Силата на човека седи в приложението, а не в теорията. Бог е доволен от нас, когато прилагаме, а не когато теоретизираме само. От съвременните хора се изисква приложение – който не е готов да прилага, той не трябва да се самоосъжда, но всеки ден трябва да прибавя по нещо ново в своя живот.

Някой мисли, че старите хора са по-духовни от младите; да се мисли така, това е заблуждение. Младият човек може да бъде по-духовен от стария, както и старият може да бъде по-голям материалист от младия. Младият е готов на всякакви услуги, старият не обича да услужва. Ако накарате стария да ви услужи в нещо, той веднага започва да се отдръпва под предлог, че краката му не държат, че е неразположен и т.н. Младите са хора на приложението. Някой казва: „Уморих се вече!" Да, ти си се уморил, защото не прилагаш. Умората е във връзка със закона на приложението – който правилно прилага, той си почива; който неправилно прилага, той се уморява. Някой чука по цял ден, но като не знае как да чука, отслабва, уморява се и се отказва по-нататък да работи; който знае да чука, той за пет минути може да свърши работата си. Приложението иска умение, а не усилие. Някой взема гвоздей, иска да го забие в една дъска: удари един път – не може да го забие, удари втори път – пак не успява, удари трети път, но майсторски – и гвоздеят влиза в дъската. Следователно всичко седи в умението да се прилагат нещата.

Някой иска да свърши една работа, но като не успява, започва да плаче, да се моли на Господа да му помогне. Няма защо да плаче този човек, той трябва да работи, да постоянства. Като работи, той ще се домогне до най-правилния начин на приложение. Някой мисли, че като изтощава тялото си, като яде малко, ще стане духовен човек. Казвам: най-важно нещо при яденето е да ядеш с благодарност; най-важно нещо в търговията е да продаваш и да купуваш честно. Всяка работа, която се върши с Любов, е почтена – дали ще работите във физическия, или в Духовния свят, важно е да работите с Любов.

И тъй, турете в ума си мисълта да не остарявате, но вечно да се подмладявате. Старият човек иска да бъде почитан и уважаван, но на какво отгоре. Ако той има Любов в сърцето си, всички ще го обичат и уважават. Иска ли да го обичат, нека вземе на гърба си една торба с плодове и да влезе в някое село да раздава: на едно дете – една ябълка,

на друго – круша, на трето – орехче. Няма ли да го обичат децата – всички деца ще тичат подир него, ще искат да го видят, защото всекиму ще даде нещо. Обаче влезе ли този стар човек в селото и вместо по един плод, на всяко дете даде по една плесница, те ще го обичат ли? Не, всички деца ще бягат от този стар човек и отдалеч с пръст ще го сочат. Следователно Божията Любов се изразява на физическия свят с торба, пълна с плодове; Божията Любов се изразява на физическия свят в правилни отношения между хората. Срещате някой обезсърчен, замислен; ще му кажете няколко насърчителни думи, ще го поканите в дома си, ще го нагостите, ще се разходите с него и по този начин състоянието му ще се измени. Който може да разбере нуждата на човека и да му помогне навреме, той е умен човек.

Ще приведа един пример, за да видите какво нещо е услуга или помощ, направена навреме: върви един пътник с колата си, но по едно време колата спира, не може да върви напред. Коларят слиза от колата, гледа натук-натам – нищо не вижда, не знае де е повредата, седи замислен, не може да продължи пътя си. Минават покрай него един, двама, трима – всички го запитват защо е замислен и заминават. Минава четвърти човек, спира се пред колата, поглежда на една, на друга страна и намира, че на едно от колелата е паднал един гвоздей; взема от земята една клечка, туря я на мястото на гвоздея и колата тръгва. Коларят благодари и продължава пътя си. Казвам: не питайте човека защо и за какво мисли и страда, но турете една клечка на колата му и си заминете – това е истинското приложение.

Казвам: на всички хора е паднала по една клечка от колата им и непременно трябва да дойде някой да я сложи на мястото ѝ. Срещам някой човек замислен нещо, казвам: паднала е една клечка от колата на този човек. Който е досетлив, щом види една сестра или един брат замислен, без да му говори той ще вземе една клечка, ще я тури на колата му и ще си замине. Този е правилният начин на приложение закона на Любовта; ако постъпвате така, и Животът ви ще се

развива правилно. По този начин Невидимият свят помага на хората.

Сега, ще отидем до *Бъбрека*, Петото езеро, дето ще направим няколко гимнастически упражнения и ще се погреем малко на Слънце. След това ще слезем на бивака да обядваме и да благодарим за хубавия ден.

Какво ще стане с вас не мислете за това, то е определено от памтивека още. С вас ще стане това, което Бог е определил, а то е нещо много хубаво, неочаквано за всички.

20 юли 1931 г., 5 ч.

ОТПЕЧАТЪЦИ

Днес ще размишлявате върху 17-и стих от първа глава на Послание Яковово: „Всяко добро даване и всяка съвършена дарба отгоре е и слиза от Отца на светлините, в когото няма изменение или сянка на променяване.”

Днес е вторник. Ние нарекохме този ден *ден на Доброто*, следователно днес трябва да правите само Добро. Марс е свързан с този ден, затова трябва да воювате; с какво ще воювате? С работа около палатките си, с чистене, с пране на дрехите си. Както планетите оказват влияние върху дните, така и хората си влияят едни-други. Това влияние се забелязва особено когато хората се събират по много на едно място – някои от разположенията и неразположенията им се дължат на взаимното общение между тях. Например, ако хвърляте нечистотии на някое чисто място, то непременно ще започне да мирише. Тъй щото, каквито са резултатите във физическия свят, такива ще бъдат и в Духовния. Ето защо всички проповедници на миналото и на настоящето са препоръчвали и сега препоръчват Абсолютна чистота – без Чистота, лична или обща, никакво развитие не може да има. Чистотата е първо и необходимо условие за правилното развитие на човека. Казвам: всеки трябва да работи върху себе си, а щом работи върху себе си, едновременно той работи и върху другите. Виждате, че някой направил някаква погрешка – ако можете, изправете тази погрешка. Щом изправите погрешката на някой ваш ближен, вие правите добро и на себе си, и на него. Лошите мисли и чувства произвеждат в Умствения и в Астралния свят такива нечистотии, каквито се произвеждат и във физическия. Мислите, добри или лоши, се въртят около човека, от когото са излезли, като около център. Често човек се чуди отде е дошла в ума му някоя лоша или добра мисъл, без да подозира, че тя е онази мисъл, която той някога е изпратил в пространството. Като знаете

това, трябва да бъдете внимателни, да пазите всичко в най-голяма Чистота. От всички се изисква физическа, сърдечна и умствена Чистота. Когато тялото на човека е чисто, той ще бъде физически здрав; когато сърцето на човека е чисто, той има лице свежо и очи ясни; когато умът на човека е чист, от лицето му излиза приятна, мека светлина. Ако умът на човека е нечист, той прилича на замъждял огън, който пуши толкова много, че никой не може да се приближи до него да се стопли. Често такъв огън се среща в някои селски къщи, дето огнището е всред стаята и пуши – цялата къща е толкова опушена, че не може спокойно да се гледа, очите заболяват от големия пушек.

Казвам: човек трябва постоянно да се чисти, за което има ред правила и методи. Някой казва, че е нечист и се срамува от себе си; няма защо да казва, че е нечист, то само по себе си се разбира. На физическия свят човек представлява семе, което излиза от пръстта; вследствие на това семето, което излиза от земята, е нечисто, защото и земята е нечиста. Обаче колкото повече расте, то само вече се чисти и създава своя аура; като пуска коренчета и стъбло, то излиза над земята и се освобождава от черната, нечиста пръст. Който е ясновидец, той ще види това семенце като млада мома, която всяка сутрин взема метлата и чисти, мете къщата – здравето на семето зависи от неговата чистота. Някои градинари наторяват земята, за да могат растенията и плодните дръвчета да виреят добре – от тора семето взема ония елементи, които са потребни за неговото развитие и по този начин придобива сила по-добре да се чисти. Тъй щото човек не трябва да се срамува от своята нечистота, но да използва от нея потребните за себе си елементи и да се чисти. Нечистотата е тор, гюбре, от което човек може да използва някои елементи, необходими за неговото растене и усилване.

Мнозина от вас имат желание да бъдат чисти, светли като Ангели, като светии. Казвам: едно време човек е бил в Бога, живял е между Ангелите – защо излезе оттам, защо напусна Небето и дойде на Земята? Човек сам пожела да

излезе от Бога, да напусне Небето и да слезе на Земята, за да учи. Щом човек сам пожелал да слезе на Земята, трябва ли днес да се оплаква от положението си? Няма нищо лошо в това, че човек е излязъл от Бога и дошъл на Земята да учи, лошото обаче седи в това, че ръцете на съвременния човек са много деликатни и той не може да работи. Той търси други хора да работят за него, но не намира такива и се вижда в чудо. Следователно истинската причина за недоволството на човека не седи в слизането му на Земята, но в невъзможността да намери хора, които да работят за него. Човек иска да бъде господар, да има няколко слуги на разположение; той казва: „Да имам поне един верен слуга да мете, да чисти къщата ми"; няма ли такъв слуга, той е недоволен от положението си.

Тези дни наблюдавах как една сестра се отнесе с един брат: сестрата искаше да вдигне един голям камък, но не можа; в това време покрай нея минава един брат, тя го спира и много меко, внимателно му казва: „Братко, моля ти се, вдигни този камък, защото е тежък, аз не мога да направя това." Когато братът беше готов да ѝ услужи, тя веднага стана сериозна, промени тона си – в тона ѝ вече имаше заповед. Този тон предизвика реакция в брата и той беше готов да ѝ откаже; той се замисли за един момент и си каза: „Нищо, аз ще ѝ услужа, нейната работа е същевременно и моя." Той взе камъка, занесе го дето трябваше и си замина. Казвам: някога една работа може да се свърши само с лявата ръка, някога – само с дясната; има случаи, когато и двете ръце едновременно вземат участие в някоя работа. Едно трябва да знаете: човек трябва да се отнася с Любов към всички свои удове, ако иска работите му да се уреждат добре.

И тъй, когато работите стават с Любов, те всякога са чисти; няма ли Любов във всяка работа, тя е продиктувана от интерес, от някакво користолюбие. Например няколко братя са донесли тук фотографските си апарати, за да правят снимки; щом желанието им е чисто, то е добро – те искат да имат спомен от прекарването си на Рила. Аз съм имал случай

да видя, както върви някой човек замислен нещо, изведнъж някой фотограф щракне с апарата, фотографира го; това вече е кражба с користна цел – да продават този портрет, да печелят с него.

Сега аз изнасям този факт за изяснение на един въпрос, на който мнозина се натъкват. Казано е в Писанието: „Крадецът не иде, освен да открадне, погуби и заколи.” От този стих искам да извадя следната аналогия: както някои фотографи дебнат едно лице, без то да знае, за да го фотографират и после да продават портрета му, така прави и дяволът. Дяволът не е нищо друго освен разумно същество, което изкушава и праведни, и грешни хора, кара ги да извършат някакво престъпление, да направят някаква погрешка. След това той дебне да улови момента на престъплението, да го фотографира със своя апарат; тъй щото дяволът постоянно върви след хората и фотографира всичките им постъпки, добри или лоши. Като види своите постъпки, изнесени пред света, човек се чуди кой го е видял какво прави, кой е изнесъл постъпката му и започва да страда, да се мъчи; той иска да купи тази фотографска плоча, да я задържи за себе си, но дяволът не я дава. И затова човек се моли ту на дявола, ту на Господа да купи от тях плочите на своите престъпления; след големи молби най-после той успява да купи тия плочи. Той вече се успокоява, мисли, че никой няма да знае за неговите грешки и престъпления, че всичко вече е свършено. Не се минава много време, дяволът пак тръгва подир него, следи го и току-виж пак щракне с апарата си. Това показва, че съзнанието на човека трябва да бъде будно – да мисли какво върши. Дяволът обича да фотографира главно лошите постъпки на човека, понеже те са в негов интерес – той постоянно го дебне и щом го намери в добро разположение, показва му една от плочите на неговите погрешки. Разположението на този човек веднага се помрачава и той казва: „Толкова добри дела съм направил, а защо все лошите изпъкват в ума ми?” Дяволът се усмихва доволно и казва: „Мен лошото ми трябва, а не

доброто.” Психолозите обясняват това явление по друг начин – те казват: „Всяка постъпка, добра или лоша, има свое отражение, свое ехо.” Тъй щото веднъж направена една грешка или едно престъпление, те ще се повтарят дотогава, докато окончателно се заличат. Следователно човек трябва да бъде буден, да знае, че има някой, който от сутрин до вечер го следи какво прави и постоянно щрака фотоапарата си. Който иска да не го фотографира дяволът, нека прави само добри дела – дяволът не се интересува от Доброто.

Казвате: „Няма ли някое добро същество, което да фотографира добрите дела?” Има добри Същества, наречени Ангели, които по същия начин като дявола ходят след хората да фотографират добрите им постъпки. Един Ангел среща някой обезсърчен, отчаян човек, който е решил да се самоубие; той веднага изважда фотоапарата си, щракне с него и представя пред отчаяния една от неговите добри постъпки. Този човек погледне на фотографията, усмихне се, въздъхне спокойно и казва: „Значи и у мен имало нещо хубаво – щом е така, има смисъл да се живее!” Всеки човек минава през добри и лоши състояния, докато най-после разбере смисъла на Живота.

И тъй, хората трябва да разберат дълбокия смисъл на Живота. Дойдат ли до това положение, те от нищо няма да се обиждат, нито пък на похвалите ще се поддават. Често хората се обиждат от неща, които не се отнасят до тях; например мине някой покрай вас и каже: „Ти си лош човек” – вие веднага се обиждате или пък обезсърчавате и казвате: „От мен човек няма да стане.” Питам защо се докачате, защо се обезсърчавате? Това *ти* не се отнася само до вас – всеки може да бъде *ти*. Вие трябва да си кажете: „Това не се отнася до мен, аз не съм номер *ти*.” Това местоимение може да се употреби и в множествено число – за много хора може да се каже *ти*; всеки човек отделно е пак *ти*. Някой казва за себе си: „Аз съм лош човек” и местоимението *аз* пак обхваща всички хора. Едно нещо трябва да имате предвид: само тогава има смисъл човек да каже нещо лошо за себе

си, т.е. да констатира един факт, както е в действителност, когато той може да се поправи. Обаче ако човек не е готов да изправи погрешката си, тогава няма смисъл да казва, че картината, която нарисувал, или писмото, което написал, не са хубави. Не е достатъчно само човек да скъса писмото, което е писал, но той трябва да го препише няколко пъти, докато сам се задоволи. Каже ли човек за себе си, че не е добър, това подразбира, че работата, която той извършил, не е добра; каже ли, че е добър, значи работата, която той извършил, е добра и на място направена.

Значи ние трябва да говорим за себе си само верни неща; кажем ли нещо, което не е вярно, трябва да го коригираме. Казвате: „Как ще познаем дали това, което сме констатирали в себе си, е вярно?" Верните неща лесно се познават. Например, ако вие напишете едно писмо и след като го прочетете няколко пъти, останете доволни от него, това писмо съдържа верни факти; ако не сте доволни от писмото си, това показва, че има неверни факти в него, затова трябва да го коригирате. От единия до другия край Животът е само корекции – педприемаш нещо, което не излезе както трябва, и ти започваш да го коригираш. Ние сме изпратени на Земята да свършим работата си както трябва; на всеки човек е дадена специална работа, която той сам трябва да свърши. Ако не свърши работата си, както Бог изисква, той не може да бъде свободен – хиляди пъти ще дохожда на Земята, докато свърши работата си, както Бог изисква.

Необходимо е човек да дохожда много пъти на Земята да учи нейните закони, да се съобразява с тях и да ги прилага в живота си. При това човек не живее само на Земята, той не живее само за днешния ден. Днешният ден зависи от вчерашния, а бъдещият – от днешния, следователно настоящето е основа на бъдещето. Въз основа на това всяка мисъл и всяко чувство, които вълнуват човека днес, служат за основа на ония мисли и чувства, които ще дойдат у него в бъдеще. И затова, като се интересуваме от своите

мисли и чувства, трябва да знаем, че и Невидимият свят е заинтересуван от тях. И когато Разумните същества, които седят по-горе от нас, видят, че ние не можем да свършим работата си сами, те веднага ни се притичват на помощ – щом дойдат те, погрешките лесно се изправят. Например някой ученик е способен, но мързелив и не учи редовно; учителят го изпитва и като не знае, той му поставя слаба бележка. Ученикът се стряска от слабия успех и започва да учи; щом пожелае да учи, веднага от Невидимия свят му идат на помощ, след което всички учители се произнасят за този ученик, че е даровит. От своя страна и той сам се чуди отде му дойде това вдъхновение и разположение към ученето. Когато ученикът има помощ от Невидимия свят, всичките му работи тръгват напред. Щом знаете това, и вие не трябва да се смущавате – имате ли стремеж за работа, правите ли усилия, и Невидимият свят ще ви помага. Имате ли помощта му, ще станете даровити.

Сега искам да обърна внимание на баните, които правите в езерата. Ако искате да направите студена баня, потопете се във водата и бързо излезте вън – не стойте много време в студената вода. Можете и десет пъти наред да се гмурнете във водата, но веднага да излизате на брега. Какъв смисъл има в това да влезете в студената вода, да стоите там известно време и после да излезете цял замръзнал и разтреперан? При това човек трябва да се къпе в определени часове през деня, когато в атмосферата има топли, хармонични течения, които правят и водата такава – ако се потопите в такава вода, ще изпитате известна приятност, ще се почувствате бодър, весел и разположен; такова къпане вече има смисъл. Когато искате да се къпете в студена вода, наблюдавайте дали още с приближаването си към нея тя ви привлича, или не – ако ви привлича, влезте във водата. Следователно има известни условия при къпането в студена вода, които трябва да се спазват: трябва да се спазва времето, атмосферните течения и ред още условия. Спазват ли се тия условия, човек се чувства доволен, разположен, че е направил

една студена баня; иначе той ще остане недоволен, ще усеща тръпки по тялото си и ще мисли, че се е простудил.

Казвам: от свои лични опити, както и от опитите на другите хора, човек ще се домогне до положителни резултати по въпроса за къпането в студена вода. Без опити нищо не се постига; акробатите, които виждаме в цирковете, изведнъж ли са дошли до тия резултати? Не, те дълго време са правили упражнения, докато са постигнали някакви резултати. На същото основание всеки човек трябва да прави упражнения в областта, в която иска да постигне нещо – Животът представлява непреривна система от упражнения. В областта на Доброто се изискват също така ред упражнения – не е достатъчно само да се направи едно добро, но то трябва да бъде направено навреме и на място. Земеделецът например никога не хвърля семето на камениста почва; при това почвата, на която сее, трябва да бъде добре разорана. За злото не се изисква разработена почва, за Доброто обаче почвата винаги трябва да бъде добре разработена.

Като говоря за разработена почва, разбирам освобождението ѝ от всички непотребни вещества и прибавяне към нея на нови елементи. Същото се отнася и до Живота на човека: в целокупния Живот на човека, изразен в семейството, в обществото, в религията и в науката, има остатъци от миналото, които днес за новия живот са непотребни – той трябва да се освободи от тях и от всякакъв атавизъм. Например в религиозния живот на хората има много атавистични прояви, било в молитвите, в обредите, във формите на служенето, от които той трябва да се освободи. Някои от тях са полезни, някои са остарели вече и трябва или да се подновят, или съвършено да се изхвърлят. Много от убежденията и вярванията на хората са също така стари дрехи, които трябва да се заместят с нови. Например по стар навик някой се изпъчва напред, иска да бъде смел, решителен, да респектира хората – това е стара дреха, която трябва вече да се замести с нова. Новата дреха в случая е правата, светлата мисъл на човека – само тя е в състояние да го направи смел, решителен. Светлата мисъл е запалена

свещ – отивате ли при Бога, свещта ви трябва да бъде запалена; излизате ли вечер, свещта ви трябва да бъде запалена. При това тя трябва да гори добре, да не пуши, никакъв кадеж не трябва да излиза от свещта. И чувствата на човека трябва да бъдат благородни, възвишени – никаква горчивина не се позволява в чувствата.

Казвате: „Какво трябва да правим, когато дойде някакво страдание?" Скърбите, страданията са на мястото си; дойде ли някаква скръб или страдание, кажете: „Не страдам само аз, в този момент с мен заедно страдат много хора още." Дойде ли някаква радост, кажете: „Аз се радвам сега, но с мен заедно се радват много хора още." Следователно скърбите, както и радостите, биват частни и общи. Някой казва: „Какво ме интересува, че с мен заедно страдали и други хора – за мен е важно, че аз страдам." Казвам: колкото е важно, че ти страдаш, толкова е важно, че и други хора страдат – защо? Защото скръбта, страданието е работа, която трябва да се свърши – колкото повече хора страдат едновременно, толкова по-голяма е възможността за успешното свършване на работата. Тъй щото скърбите, страданията не са произволни неща, но понеже разбиранията на хората за страданията не са прави, те страдат повече отколкото трябва. За онези, които разбират страданията, те са Божие благословение. Аз нямам предвид ненужните страдания, които хората сами създават, но говоря за ония страдания, които се явяват като необходимо условие в развитието на човечеството. Както при радостите, така и при страданията човек изпитва, проверява и калява себе си.

Един ден се разговаряме с един наш приятел за щедростта; той казва:

– Аз съм научил този урок, проявил съм щедростта много пъти и мога смело да кажа за себе си, че съм щедър.

– Можеш ли сега да проявиш щедростта си?

– Мога, разбира се.

– Тогава услужи на един наш приятел с пет хиляди лева, защото е в голямо затруднение.

– Ще помисля малко.

Казвам:

– Както те виждам, ръцете ти треперят, не можеш да бръкнеш в джоба си, за да извадиш изведнъж пет хиляди лева.

– По-малко от пет хиляди лева не може ли?

– Не, точно пет хиляди трябват.

Казвам: когато човек е научил закона на щедростта, той трябва да е готов веднага да бръкне в кесията си и да извади колкото искат. Ако въпросът е да помогнеш на един човек, да го извадиш от голямото му затруднение, помогни докрай; кажеш ли, че можеш да помогнеш, бръкни в кесията си, извади парите, дай ги на приятеля си и тръгни с него да се разхождаш – за последствията не мисли. Само по този начин ще получиш Божието благословение. Няма да мине много време и ще видиш, че същите пари ще дойдат от другаде.

Казвате: „Според нашите разбирания това е невъзможно – не е лесно да дойде човек при теб да поиска една сума и ти изведнъж да бръкнеш в кесията си и да му дадеш.” Това е невъзможно за хора, които са щерни, понеже у едни от тях водата е на дъното, у други – малко повечко. Един ден, когато всички хора станат извори, чешми, тогава кой как дойде при тях, ще дават изобилно. Някой иска пет хиляди лева от вас, вие ще му дадете десет – това е щедрост. Ще давате всекиму колкото иска, защото водата и без това изтича навън. Само Бог е абсолютно щедър, понеже Той е неизчерпаем извор. Ако някой човек е щедър и дава на всички, това подразбира, че Бог го е определил за разпоредител на Неговите блага. Днес хората са затворили кесиите си, забравили са, че са назначени на служба разпоредители на Божиите блага и никому нищо не дават. Някой им иска пет лева, но те казват: „Нямаме пет пари даже, не можем да ти услужим.” Питам какво ви коства да дадете на човека пет лева. Забелязано е, че когато поискат някому пари в името на Бога и откаже да даде, той всякога е загубвал. Същото се отнася и за онзи, който иска пари: ако някой иска пари за някакво удоволствие, без да има нужда,

той непременно ще пострада в нещо – някаква беда ще му се случи. Ако някой поиска пет лева за една хубава книга или да се нахрани, не отказвайте на този човек – подтикът у него е правилен и той трябва да бъде задоволен. Този човек ще благодари и ще оправдае малката жертва, направена за него. Голямо съзнание се изисква както от онзи, който дава, така и от онзи, който взема. Който дава, той трябва да бъде чувствителен, отзивчив, да разбира нуждите на човека и да му услужи преди той да е поискал. Услужвате ли по този начин, вие ще изпълните задачата на деня на Доброто.

Сега, аз изнасям ред практически правила, а не само теория; смисълът на всичко седи в приложението. Ние сме дошли на Земята да прилагаме, да предаваме Божиите блага, а не да оправяме света. Ако е въпрос кой ще оправи света, Бог е промислил за това, има специалисти за тази работа. Същото може да се каже и за живота на отделния човек: ако някой среща трудни задачи в живота си, има определени хора специалисти, които ще му дойдат на помощ. Ако пък някои от винтовете на неговата машина не се движат, и за това има специалисти – те ще дойдат, ще намажат тия винтове и машината ще тръгне; до това време машината на този човек ще поскърца малко, но после ще се изправи. Той тъкмо намислил да върши много работи, но специалистът идва и замислената работа се преустановява; той казва: „Спря се работата ми.” Нищо от това, щом винтовете се намажат, работата ще тръгне по-добре. Ако някой от вас има развъртени винтове, да не се плаши, те ще се завъртят. Важно е кой ги е развъртял – дали някой от светиите, или дяволът (и дяволът има отвертки, с които развърта винтовете). Който и да ги е развъртял, като дойдат специалистите, те ще ги оправят.

„Всяко добро даване и всяка съвършена дарба отгоре е и слиза от Отца на светлините, в когото няма изменение, нито сянка на променяване.”

21 юли 1931 г., 5 ч.

НЕДОКАЗАНИ ИСТИНИ

Сега, за размишление през деня ще вземете стиха: „Истината ще ви направи свободни.” Днес малцина имат ясна, конкретна представа за Истината. Ако за всеки даден случай човек знае как да направи нещо и може да го направи, това е път, отношение към Истината. Да знае човек къде е хлябът и да може да го приеме и обработи в себе си, това е отношение към Истината. Ако човек знае мястото на хляба и ако организмът умее да го приеме, той ще придобие Свобода – той ще бъде свободен от глад, който обикновено отнема силите. В случая Истината представлява отношение към нещо. Ако не знаете какво е отношението ви към даден човек, вие не го познавате. Човек се изявява чрез своите мисли, чувства и действия и ако не знаете какво мисли, чувства и прави някой човек, вие не го познавате.

Съвременните хора искат да знаят де е Бог и какво Той представлява. Казвам: дето има Живот, дето има мисъл, дето има чувство, там е Бог. Ще кажете: „Какво нещо е Животът?” Аз ще ви отговоря на този въпрос само ако вие ми кажете откъде ви дойде тази мисъл. Ако вие искате да знаете какво нещо е Животът, аз пък искам да зная откъде дойде този въпрос в ума ви. Отивате на училище, учителят взема тебешир и написва на черната дъска: „Някой си имал двеста овце”; питам, учениците виждат ли тези овце на дъската? Никакви овце няма на дъската, но учителят само ги написва. Какво има предвид той с написването на тези двеста овце? Ако в училищата беше въведена нагледната система на обучение, тогава колкото овце напише учителят на дъската, всички тия овце трябваше да бъдат пред децата – учителят пише на дъската десет овце и веднага в стаята пред децата влизат десет овце. Защо да не дойдат тия овце в класната стая, нали е въпрос за реалност? Всички хора говорят за

реални работи, не признават отвлечените неща, въпреки това реалните неща ги няма налице.

Някой казва: „Аз искам да се помоля на Бога.” Как ще се помолиш на Бога, когото не виждаш и за когото много хора казват, че не съществува? – „Аз вярвам в Бога.” Как можеш да вярваш в нереални неща, невъзможно е човек да вярва в неща, които не съществуват. Щом вярваш в Бога, значи Бог съществува – вярата в нещо подразбира, че то съществува. Някой казва: „Аз не вярвам в Бога.” Щом в Бога не вярваш, в друго нещо вярваш. Това е все едно някой ученик да каже на учителя си: „Аз не вярвам в овцете”; ако ти не вярваш в овцете, това още не значи, че те не съществуват. Учителят взема ученика си за ръка и го завежда при овцете – ученикът вижда, че овцете са тревопасни животни, покрити с вълна, блеят, дават мляко и т.н.; той се убеждава в тяхното съществуване, но и без това те съществуват. Мнозина искат да намерят Бога по същия начин, както ученикът видя, пипна овцете и повярва в тяхното съществуване. Бог не се намира само с пипане на ръка и с виждане; Бог се намира и с пипане, и с виждане, и с чувстване, и с мисъл.

Сега да допуснем, че вие седите и философствате върху Свободата, а един от вас казва: „Аз съм свободен човек, никой не може да ми заповядва.” Представете си, че както седите, в крака ви се забива една дебела игла; колкото повече се движите, толкова по-дълбоко се забива иглата в крака ви и вие усещате голяма болка. Питам, щом сте свободен човек, защо не извадите иглата от крака си, защо не се освободите от болките, които иглата ви причинява? Като привеждам този пример, вие ще кажете: „Какво ли се крие в този пример?” Крие се нещо, но вие сами трябва да го разберете. Представете си, че една млада мома обича майка си, баща си, всички свои ближни, но един ден среща един млад момък, който тръгва подир нея; момата мисли, че този момък се е влюбил в нея и тя започва да се интересува от него, става разсеяна, иска и тя да го среща. Този момък ни най-малко не се е влюбил в младата мома, обаче той е

намислил да се жени и по този случай търси някоя мома, която да изпълнява службата на слугиня. Тъй щото това още не е нито любов, нито женитба – този млад човек харесва момата, вижда, че е здрава, силна, иска да се ожени за нея, да я впрегне на работа и след няколко години, когато тя не може вече да работи, той ще я напусне. Питам де остана любовта на този момък? Това става не само с момата, но и с момъка. Момъкът търси слугиня, а момата – слуга. Това показва, че нито момъкът, нито момата са свободни.

Казвам: дойде ли момъкът при някоя мома и каже, че иска да се ожени за нея, тя трябва да разбира правилно отношенията в Живота и да се откаже от това предложение. Момата трябва да му каже: „Докато съм в бащиния си дом, между любовта на майка си и на баща си, аз съм добре, никому не ставам слугиня; докато имам възможност господарка да бъда, няма защо слугиня да ставам. Аз познавам Любовта и никой не може да ме излъже нито с писмата си, нито с думите си. Бог ми даде Живот и аз ще служа на Него; дойда ли при теб, не само че не можеш да поддържаш Живота ми, но отгоре на това ще го отнемеш.” Същото нещо и момъкът трябва да каже на момата. В живота на съвременните хора почти всеки мъж подозира жена си в някакво престъпление и почти всяка жена подозира мъжа си в същото – и този живот наричат брак. След всичко това мъжът, жената, децата дават вид, че нищо лошо не мислят. Това не е семейство, това не е брак – това са съдружия, основани на лъжа, на измама; нищо лошо не мислят те, а работите им не вървят добре.

Питам, отношенията, които съществуват между съвременните хора, съгласни ли са с Волята Божия? Никой никого няма право да ограничава. Някой греши – той сам ще отговаря пред Бога за своите грехове; Бог ще го държи отговорен за греховете му, а не хората. Някой върши Добро – пак той ще носи последствията на своите дела, няма защо хората да го хвалят. Когато някой прави зло, аз мога само да съжалявам; ако прави Добро, аз мога само да се радвам.

Някой човек се хвали, че е добър художник – това означава, че той търси работа, да нарисува някоя картина. Ако този художник не рисува както трябва, никой няма да го търси. Обаче, ако той е велик майстор и може да рисува както трябва, всички ще го търсят. Тъй щото, ако някой се хвали, че е добър човек, добър художник или музикант, това подразбира, че той иска да завърже приятелство с вас. Това приятелство ще издържи толкова, колкото ще издържи картината на някой слаб художник. То е все едно слабият ученик да отиде при някой учител и да му каже, че иска да стане негов ученик. Този учител ще си създаде големи неприятности с такъв ученик – защо? Понеже той няма да учи, а ще иска от учителя си хубави бележки и ще му се сърди, че не го е възнаградил както трябва. Ако ученикът не вярва на учителя си, че справедливо му е турил слаба бележка, учителят може да извика комисия, която да прегледа картината му и да се произнесе. Хубавото, красивото всички харесват и правилно оценяват. Работата хвали човека, а не това, какво той мисли за себе си.

Сега мнозина от вас постъпват като слабия ученик – те казват: „Като правим молитвата си сутрин, ние четем едни и същи молитви – *Добрата молитва*, *„Отче наш“*; искаме нови молитви, разнообразие искаме.” Питам, като сте чели толкова пъти *Добрата молитва*, разбрали ли сте значението на думите „Господи, Боже наш“, с които започва тази молитва? Да произнасяте тия молитви, без да разбирате техния смисъл, е равносилно на това да произнасяте думите „гладен съм“, без да разбирате смисъла на глада. Кога човек разбира смисъла на глада? Когато се нахрани. И обратно – човек разбира смисъла на яденето, когато огладнее. Следователно гладът ще осмисли яденето, а яденето ще осмисли глада. Ако човек не огладнява, той ще изгуби смисъла на Живота.

Значи между глада и яденето, от една страна, както и между страданията и радостите, от друга, може да се направи паралел. Страданието е глад, Радостта е ядене. Ако

човек не скърби и не се радва, той няма да разбере смисъла на Живота – скръбта и Радостта са неизбежни спътници в Живота на човека. При това, човек няма само един път да скърби и да се радва, но постоянно ще скърби и постоянно ще се радва. При всяка скръб той ще разбира смисъла на яденето и ще си представя богата трапеза, на която ще има хубави баници, кокошки и други. Това събужда в него енергия за работа. Ситият не работи, гладният работи. Кое кара хората да работят? Гладът. И затова казвам: хората работят благодарение на глада, благодарение на страданията, иначе от тях нищо не би излязло. Гладът, страданието са подтици, стимули, които заставят хората да работят, да се развиват.

Някой казва: „Главата ми побеля от страдания!" Този човек иска да се радва, без да страда. Това нещо е невъзможно – невъзможно е Радост без страдание и страдание без Радост. Понеже Бог е допуснал страданията, този живот засега е най-добър; след този живот ще дойде друг, по-добър – по-добрият живот не изключва страданията, но обяснява техния дълбок смисъл. Днес хората страдат и са недоволни от страданията, те се радват и са недоволни от радостите. Който е недоволен от страданието, той е недоволен и от Радостта. Някой казва: „Радвам се, но не зная докога – направих си къща, но не зная докога ще бъде моя; ожених се за добра жена, но не зная докога ще бъде моя, утре може да я хареса друг някой." Това показва, че във всяка човешка радост, във всяка човешка придобивка се крие един червей, който мъчи човека. Преди всичко Бог не е изпратил човека на Земята да има жена, нито жената е създадена да има мъж и деца.

Срещате един българин, облечен в европейски дрехи – хвърлил своята национална носия, мисли, че никой няма да го познае какъв е. Каквито дрехи да облече човек, той все същият ще си остане – дрехите не правят човека, те са моди, които имат временно значение. Хубави са европейските дрехи, модерно скроени, добре ушити, но те не определят живота на човека. Днес френските дрехи са

на мода, утре ще дойдат английските. Когато турците се възхищават от нещо, че е много хубаво, умно, солидно, те казват „ингилиз акъл“; за неща, които са външно красиви, те казват, че са направени „а ла франсе“.

Като говоря за модата, намирам, че тя не е нещо съществено – и без мода може да се живее. На същото основание казвам, че и без религия на формите може да се живее. Такава религия не е нищо друго, освен външна дреха, модно скроена и ушита, която човек сам е направил. И без такава религия може да се живее, както може да се живее без кокошки, без баници, без сладкиши. Обаче без хляб не може да се живее. Това показва, че в Живота има съществени и несъществени неща. Някой казва: „Хлябът може ли без сирене?” Може; вие искате да направите сиренето другар на хляба, но хлябът казва: „Другар не ми трябва, аз сам свършвам работата си.” Сиренето само залъгва хората, то не може да им даде необходимото, което хлябът дава. Хранете хората известно време само със сирене и ще видите резултатите от него – хората могат да се хранят само с хляб, но само със сирене – не могат; ако се хранят само със сирене, след една седмица най-много ще го захвърлят настрана и ще кажат: „Хляб ни дайте!” Следователно сиренето е притурка в живота, несъществено нещо. Трябва да се различава същественото от несъщественото. Съществено е само това, без което не можем. Хлябът е съществен елемент за Живота; Любовта е съществен елемент за Живота, защото всичко произтича от нея – тя е изворът на Живота.

Мнозина, като слушат да се говори за Любовта, казват, че имало животинска, човешка, Ангелска и Божествена любов. Това са форми на Любовта, които в случая не важат. Какво се разбира под думата *човешка любов*? Човешката любов е вода, затворена в шише; ако шишето се отвори и обърне с устата надолу, водата изтича, от любовта в шишето нищо вече не остава. Обаче, когато се говори за Любовта изобщо, ние разбираме това, което извира, тече и никога не престава. Тази Любов подразбира вечен Живот, вечно

благо, вечно щастие, вечно Знание, вечна Светлина, вечна Сила. Имате ли Любовта, всички тия неща придобиват смисъл; изгубите ли Любовта, всичко се обезсмисля – защо? Същественото в Живота изчезва. Начало на всяка проява в света е Любовта. Зад Светлината седи Любовта, зад Силата седи Любовта, зад недоволството, зад греха пак седи Любовта – единствената сила, която направлява и коригира всичко в света, това е Любовта. Казвате: „Възможно ли е Любовта да седи зад греха?" Любовта седи зад греха, защото в този случай любовта още не се е проявила, но чака благоприятен момент да се прояви. Който не познава Любовта, той всякога върши грехове, престъпления; щом познае Любовта, всякакъв грях, всякакво престъпление ще изчезнат. Следователно докато хората не познаят Любовта, и грехове ще има, и престъпления ще има.

Сега, ще обясня как и отде се раждат престъпленията: имате едно хубаво кристално шише с вместимост един литър, пълно с вода; вие пазите това шише като особена ценност и казвате: „Никой да не го бута!" Обаче дойде един ваш приятел и без да знае налива чаша вода от това шише; дойде втори – и той налива една чаша вода; дойдат трети, четвърти – и те наливат по една чаша вода и погледнеш – шишето се изпразнило. Дойдете вие, виждате шишето празно и казвате: „Кой се е осмелил да направи това престъпление?" Значи, когато някой взема от малкото, което човек има, това е престъпление. Представете си, че този човек има на разположение не само едно шише вода, но голям извор, който непрестанно тече и дава на всички колкото искат; при това положение ще има ли условия за престъпления? При изобилието престъпления не се вършат. Често в любовта между хората се явява ревност – защо? Понеже любовта им е в шишета – като пийнат от нея една-две чашки, и тя се свършва. Разликата в любовта на хората седи в това, че шишетата на някои са по-малки, а на други – по-големи, но все шишета са, не са извори. Любов, в която има ревност, тя не е никаква Любов. Някой казва: „Аз

имам Любов.” Де е тя? – „В това шише – не искам да ми я бутате!” Вземе ли някой една капка от тази вода, той веднага вика: „Не вземайте от шишето ми вода, всяка капка от нея струва скъпо.” Аз вземам един голям съд и поканвам този човек да дойде с мен при един голям извор, поставям съда под крана, водата в него тече и прелива, и казвам: „Ето това е Любов!” Докато любовта се цеди на капки, тя не е дошла още до Божествения извор. Искате ли Любов, идете при Божествения извор – оттам да начерпите колкото искате.

Казвате: „Къде е Бог?” При извора – ако искате да намерите Бога, трябва да отидете при Вечния извор на Живота. – „Няма защо да ходим толкова далеч, когато може да ни разправите нещо за този извор.” Идете сами и вижте извора, аз нищо не разправям за него. Велико нещо е този Извор; ако започна да го описвам, ще направя някаква грешка, няма да го опиша вярно – той не се поддава на никакво разказване, няма език, с който може да се опише. Ако аз го опиша, вие няма да останете доволни – идете сами да го видите. Аз ходих сам при този Извор, разбрах го и сега мога само да ви посъветвам: идете при този Извор час по-скоро, не отлагайте! За дългия път, който ще извървите, не съжалявайте – всеки сам може да отиде при този Извор. Тъй щото, дали имате човешка или Ангелска любов, едно е важно за вас: и човешката, и Ангелската любов са потребни, но и хората, и Ангелите са черпили и черпят Любовта си все от Божествения извор. Казвам: ако искате да се освободите от терзанията на човешката любов – завист, съмнение, подозрение, идете при Божествения извор да си начерпите вода колкото желаете. Още по-добре – свържете се с този Извор, за да не се изчерпвате никога.

Отрицателните прояви на Любовта се дължат на неразбирането ѝ. Някой казва: „Аз не вярвам в твоите думи”; ти не вярваш в когото трябва, че ще вярваш в мен. Друг казва: „Аз вярвам в думите ти”; каква нужда имам да вярвате в мен, какво печеля от това? Вярата подразбира отношения – да вярваме в Бога, това подразбира да направим връзка, да

създадем отношения с Бога, за да може Неговата Любов да тече и през нас. Когато вярвам в един човек, аз трябва да направя връзка с него, за да може Любовта ми да потече в неговия дом и всички да се ползват от нея.

Според мен, понятието *Вяра* е съвършено различно от това, което съвременните хора имат. Да вярваш в някой човек, това значи да завържеш правилни отношения с него, за да може Божествената Любов да се прояви едновременно и в теб, и в него. Каже ли човек, че вярва в Бога, а няма правилни отношения към Него, какво го ползва тази вяра? Казвате, че вярвате в мен, в моята ученост, в моята доброта. Един ден вярвате – на другия ден не вярвате; каква е тази вяра? Един ден вярвате, че съм добър човек – на другия ден не вярвате, изменяте мнението си за мен. Това не е Вяра, това са човешки заблуждения. Истинската Вяра спасява – тя подразбира да създадеш непреривна връзка с Бога или с даден човек. Такава е вярата на майката към детето, от тази вяра и детето се ползва и майката се ползва – детето расте, развива се и учи. С идването си на Земята детето помага за развиване на чувствата на майката – ако майките нямаха деца, техните чувства биха атрофирали, а при тези условия и децата не биха могли добре да растат и да се развиват.

Казвам: много хора нямат ясна представа за Любовта, вследствие на това те казват: „Нас никой не ни обича." Питам вие кого обичате. Ония, които считат, че са ученици, кого обичат? Ако любовта на съвременните хора се подложи на изпит, едни от тях ще издържат, други няма да издържат този изпит. За кого е Любовта? За гладния. Ако някой носи торба, пълна с хляб, за кого е този хляб? За онзи, който се нуждае от него. Следователно да обичаш някого, това значи, да си готов да му дадеш хляб от своята торба. Представи си, че ти, който носиш торба с хляб, имаш нужда от него; какво ще направиш тогава? Първо ти ще се нахраниш, а после ще дадеш на другите. Питам може ли да люби онзи, който има нужда от хляб? Съберете на едно място двама души, които са гладували десет дена, дайте им парче хляб и вижте как са

разбрали Любовта. Който е разбрал Любовта, той ще вземе една чиста кърпа, ще покрие с нея парчето хляб, ще тури отгоре ръката си и ще почака известно време; няма да мине много и парчето хляб ще почне да се увеличава, ще стане голям самун; след това и двамата ще почнат да ядат братски. Това са хората на Любовта – те имат всичко в изобилие.

Някой вади от торбата си парче хляб и казва: „Сух е този хляб, не може да се яде.” Щом този човек не може да направи сухия хляб мек, той е от обикновените хора, които знаят да залъгват другите със своята любов. Ако не мога да превърна сухия хляб в мек, и аз съм от обикновените хора. Когато някой говори за Любовта, а не може да превърне сухия хляб в мек, вие не трябва да се съблазнявате от него, но ще знаете, че имате работа с обикновен човек. Човекът на Любовта нито се съблазнява, нито служи за съблазън на другите. Който се съблазнява, той няма истинско понятие за Бога; такъв човек нищо не може да постигне. Този човек се намира в положението на ученик, който постоянно променя учителите си – отива при един учител и казва: „Този учител нищо не струва”, отива при друг: „И този нищо не струва”. В края на краищата този ученик нищо няма да научи; ученикът не може да бъде по-умен от учителя си. Дойде ли такъв ученик при някой учител, последният се затваря за него, защото знае, че той е невежа и не иска да учи – в този случай учителят дава само триците от своите знания. Под думата *трици* аз разбирам лъжливите, кривите положения в Живота или остатъците от нещата, които нищо не струват.

Всички трябва да знаят, че ако човек живее във вътрешна самоизмама, това вече не е Истина. Човек всякога чувства къде е Истината, но не я признава. Например някой човек е определен пръв да направи едно добро, да направи стъпка напред, но той казва: „Друг да дойде вместо мен.” Така всички хора отлагат да изпълнят Доброто, но по този начин влизат в противоречие с великия закон, който работи у тях. Влязат ли в противоречие с този закон, и Бог ги напуска – дето Бог отсъства, там нищо не може да стане. Следователно всяка работа, всяко добро дело трябва да се гледа в крайните

си резултати; крайните резултати представляват идването на Бога, проявлението на Неговата Любов, Мъдрост и Истина. Щом Любовта, Мъдростта и Истината се проявят, Божият Дух присъства между нас и ние имаме истинската Реалност на нещата – с това започва истинският Живот. Докато дойде този Живот, могат да минат години – две, десет, сто, но трябва да се чака това време. Казвам: смисълът на Живота седи в това, човек да дочака времето за идването на Абсолютната реалност. Има дървета, които цъфтят един път на сто години; какво трябва да правят тия дървета? Те трябва да дочакат времето си да цъфнат. Някой чакал деветдесет и девет години и казва: „Не мога да чакам повече, изгубих търпение!" Казвам: толкова години си чакал, имай още малко търпение, остава ти само един час, докато цъфнеш. Такова нещо представлява проявлението на Божията Любов във вечността. Ти си чакал цяла вечност, сега си на края на вечността – почакай още един час, докато се прояви Божията Любов, внимавай да не изгубиш този час! Защо? Понеже Божията Любов, Мъдрост и Истина се проявяват само един път през цялата вечност. Хубавите, великите работи се явяват само по един път през вечността.

И на вас казвам: останало е само един час още, докато се прояви Любовта. Казвате: „Има време още." Никакво време няма, вие трябва да седите на пост и да чакате идването на Любовта. Будни ще бъдете, ще седите внимателно и няма да отклонявате мисълта си на една или на друга страна. Отклоните ли мисълта си от целта на вашето чакане, вие ще се намерите в положението на онзи човек, който решил да пробие дупка в планината, за да съедини едно царство с друго; който минавал покрай него, все го заговарял нещо и той спирал работата си, обръщал внимание на всичко, което му се говорило; като спирал вниманието си на този, на онзи, дупката се запушила и той не могъл да постигне целта си. Същото ще стане и с вас – ще дохождат хора отвън да ви теглят, да отвличат вниманието ви, но вие не трябва да се отклонявате. Ще дойдат някои да ви разправят какво мислят по вашата работа. Каквото и да мислят, то е за тях – тяхната

мисъл не е съществена за вас. Вие трябва да седите пред дупката и да работите, да чакате онзи момент, когато дупката се пробие и вие постигнете целта си. Значи дошъл е часът, в който ще стане съединението между двете царства.

Мнозина от вас сте дошли тук неразположени, отпаднали духом, понеже мислите, че Бог не ви обича, не мисли и не се интересува за вас. Това е голямо заблуждение, голяма самоизмама. В Любовта на Бога няма никакво изключение. Някой е недоволен от себе си, че нищо не е направил; казвам: не се смущавайте, знайте, че това, което се изисква от вас, ще го свършите. Ако вие сте недоволни от положението си, какво ще кажете за малките мушици – Бог едва сега е започнал да действа върху тях. Обаче ще минат още десет-двадесет милиона години, докато се види какво Бог е направил от тези мушици. Едно е важно – да започне Любовта да действа. Когато се копае кладенец, важно е да се яви първата капка вода – тя е признак, че има вода в почвата. От първата капка се образува голям извор, който ще напои всички градини.

И тъй, вие не трябва да губите вярата си в Бога – в това няма никаква философия. Човек трябва да вярва; да вярва в Бога, това подразбира да направи връзка с Него, да се прояви Божията Любов – тази е мистичната страна на въпроса. С други думи казано, човек трябва да направи връзка между ума и сърцето си. Като се говори за любов между хората, това не значи, че трябва да обичаш човека външно, но да направиш връзка с него, да му окажеш пълно доверие – имаш ли вяра в човека, когото обичаш, тогава Бог ще се прояви в теб. Същото се отнася и до обичта ви към Бога – обичате ли Бога, ще направите връзка с Него. Щом направите тази връзка, всякаква тъмнина от ума ви ще изчезне и всякакво притеснение от сърцето ви ще се премахне. В ума ви ще се яви Светлина, в сърцето ви – разширение, Мир, Радост и ще разберете, че Божията Любов ви е посетила. Това проблясване на Светлина в ума и на Радост в сърцето е признак, че вие можете да работите, да постигнете всичко, което душата ви желае.

Сега, вие трябва да направите едно малко усилие, да възстановите връзката си с Бога, да възстановите Вярата си към Него. Аз наричам Вярата закон на хранене. Вярата подразбира правилни отношения между ума и сърцето; щом съществуват такива отношения между ума и сърцето, в ума ще се яви Светлина, в сърцето – разширение. Тогава тъмните неща ще станат ясни, а неразбраните – разбрани; от този момент ще се прояви истинският Живот. Сега някой казва: „Аз те обичам” – всъщност той не обича. – „Аз вярвам в теб” – всъщност той не вярва. На този, който ме обича и казва, че има вяра в мен, казвам: „Дай ми хиляда лева назаем.” – „Нямам” – той има пари, но не иска да ми даде, защото не вярва в мен. Момък казва на някоя мома: „Хайде да отидем на разходка.” – „Имам работа, не мога да ходя по разходки.” Всъщност момата има време да се разходи с този момък, но не му вярва, страхува се да излезе сама с него. Любов ли е това да се страхуваш от човека, който те обича? Не е Любов; Любовта е свещено нещо, в нея страх няма. Няма по-красиво нещо от това, да намериш човек, в сърцето на когото живее Божествената Любов – то е все едно да намериш един скъпоценен камък, да намериш един чист, кристален извор, който непрестанно извира, да влезеш в градина с най-хубави плодни дървета или най-после да се запишеш ученик в добре уредено училище.

Казвам: такава трябва да бъде вашата представа за Любовта. Какви са сегашните разбирания за Любовта за мен не е важно, но ако влезете в пустинята с вашата любов, устата ви ще засъхне; ако влезете в пустинята с Божията Любов, тя ще я превърне в градина. Влезете ли в пустинята с вашите малки шишенца, пълни с вода, пустинята ще остане пустиня, животът ѝ никак няма да се измени. Време е вече да отидете при Божествения извор – оттам да черпите; шишенцата с вода днес не могат да ви задоволят. Всички трябва да тръгнат в Новия път; старият път, старите разбирания нищо не дават, те са опитани вече. Сега се изискват нови разбирания, нова Светлина.

Някой казва: „Аз искам да служа на Бога.” Как ще Му служиш? – „Като Го обичам, като вярвам в Него.” Казвам: ако един човек постоянно безпокои Бога със своята обич, защо е тази обич на Бога; ако любовта на ученика постоянно безпокои учителя, какво струва тази любов? Такава любов не е нищо друго, освен шум и прах. Това нещо съществува в сегашните училища: учениците казват, че обичат своя учител, но докато той влезе в клас, те играят, скачат из стаята, по чиновете, вдигнат толкова прах, че и учителят, и те се задушават, едва дишат. Работата на учителя тогава седи в това да отвори първо прозорците и да гледа час по-скоро да излезе от прашната стая. Ако учениците казват, че обичат учителя си, а зад гърба му говорят лошо, Любов ли е това? И едното, и другото е измама. Учениците трябва да са доволни от знанието на своя учител, и учителят трябва да е доволен от учениците си – между учители и ученици трябва да има пълна вяра. Божественият закон не може да се прояви между хората, ако Вярата им не е абсолютна.

Следователно всеки ученик трябва да бъде не само прилежен, но и способен. Някой казва: „Аз съм стар вече.” Остарял си от леност – човек остарява от леност, от мързел. Мързеливите хора остаряват, а работливите – никога. Някой казва: „Дотегна ми вече да работя!” – така може да каже само мързеливият. Човек трябва да работи с приятност, с Любов, никога да не се отегчава. Художникът рисува, наблюдава, пак рисува, докато най-после свърши картината си – всичко това той прави с Любов. Какво правят хората? Докато са млади, работят много; щом започнат да остаряват, те казват: „Старини идат, трябва вече да си починем.” Това е криво разбиране – на стари години човек трябва да работи повече, отколкото като млад. Малките деца например нищо не работят; стане ли човек на сто и двадесет години, тогава именно Бог ще го впрегне да работи на нивата Му. Бог не иска деца да Му орат и жънат, за тази работа Той ще впрегне дядовците.

Казвате: „На стари години трябва да се почива, тогава всякаква работа трябва да престане – това проверяваме

всеки ден и в обществото.” За кое общество говорите – за обществото на мързеливите или за обществото на работните, на трудещите? Ако говорите за обществото на мързеливите, оставете го настрана. Ще дойдат някои да ми говорят, че едикой си бил много учен; ако говорите за учени, които залъгват хората със своите баници със сирене, ние не се нуждаем от техните баници. Ако те ни предлагат хляб от прясно жито, добре омесен и опечен, ние веднага ще го приемем, но що се отнася до баниците им, ние се отказваме от тях. Хлябът е необходимост, баницата не е необходимост – и без баница може да се живее, но без хляб не може.

И тъй, при всички изпитания, които ще минете в Живота си, гледайте същественото да запазите. Един ден, след като ви напуснат всички хора и останете сам, да знаете, че има някой в Живота, който е винаги с вас. Действително ще дойде ден, когато човек ще остане съвършено сам – ще го напуснат и майка, и баща, и братя, и сестри, и приятели; като се види в тази самотия, той ще вика, ще се моли, докато дойде Бог при него и го запита: „Какво има?” – „Всички заминаха, оставиха ме сам.” – „Не си сам, не се безпокой, Аз Съм с теб.” Мнозина мислят, че са прекарали тази опитност; не, вие не сте имали опитността да преживеете тази страшна самотия, вие още не сте се видели в ръцете на черния приятел, да знаете какво значи страдание. Слизали ли сте в ада да видите какво представлява вечният огън? Някой от вас само се е опарвал малко от този огън. Слизали ли сте до дъното на ада да видите страшния огън, който гори и никога не изгаря? Някой казва: „Какво нещо е адът?” – аз не обичам да говоря за ада, но казвам: „Влез и виж!” – „Какво нещо е Небето?” – и за Небето не обичам да говоря но казвам: „Иди и виж!”

Има смисъл да се опита и едното, и другото положение. Който не е слизал до дъното на ада, той не може да се качи и на Небето; който пък не се е качвал на Небето, той не може да слезе и до дъното на ада. Какво ще разберете от това? И петстотин години още да говоря, вие пак няма да разберете какво нещо е адът и какво Небето, докато сами не ги посетите. Ако не ме разберете, аз ще се радвам – защо? Радвам се, когато

някой човек не иска да яде баница – щом не иска баница, той ме освобождава от ненужен труд да смесвам брашното със сиренето, за да правя баница. След всичко това някой проповедник ще разправя какво нещо представя адът – той ще разправя, че адът бил място на вечно мъчение, на вечен огън, дето мушкат, изтезават хората и т.н. Празни приказки са тези. Искате ли да знаете какво нещо е адът, какво нещо е мъчението, в ада ще слезете. Вие не знаете още, какво нещо е мъчението, но и аз не искам да ви говоря за него. Вие не познавате още нито мъчението, нито страданието.

Казвате: „Как е възможно да не познаваме страданието и мъчението – ние сме опитали и страдания, и мъчения." Щом е така, аз ще направя друго твърдение: вие познавате страданията и мъченията, но нямате Любов в себе си. И на това твърдение пак възразявате: „Ние обичаме, познаваме Любовта." Питам тогава ходили ли сте в ада? – „Не сме ходили, не сме припарили даже до вратата на ада." Казвам: който е ходил в ада и огънят на ада не е могъл да го разруши, той е герой, той вече е облечен в дрехата на Любовта; който не е ходил в ада, той не може да отиде на Небето, той не може да говори за Любовта. Ако по някакъв начин отидете на Небето, веднага ще ви питат ходили ли сте в ада. Кажете ли, че сте ходили, веднага ще ви приемат с почит и уважение. Някои мислят, че в ада има само прости хора. Не, в ада няма нито говедари, нито месари, нито кръчмари – там всичко подобно изгаря; ако внесете ракия и вино в ада, те ще се изпарят, ще изчезнат. Казвате: „Тогава какъв е животът в ада?" Който е ходил в ада, той е научил великия закон на Любовта. Христос е скрил тази мисъл в стиха, в който се казва за Ангелите: „Идете във вечния огън, приготвен за вас, да научите законите на великата Любов и Правда!" Значи ония Ангели, които не са разбрали Любовта, Бог изпраща във вечния огън като място на учение. Щом минат през ада, те ще разберат тези закони и ще вземат обратния път.

Следователно ние не трябва да се бъркаме в Божиите работи и да питаме защо е създаден адът, защо е създадено Небето. Защо адът е създаден само Бог знае; защо Небето е

създадено, само Бог знае – и адът е на мястото си, и Небето е на мястото си. Така се говори по човешки, но от философско гледище въпросът стои другояче. Някой казва на Бога: „Аз не искам да отида в ада.” – „И Аз не те пращам.” Казвам: който иска да разбере Божията Любов, той непременно трябва да слезе в ада.

Сега аз говоря само за онези от вас, които са кандидати за ада, но не и за Небето. Казвате: ние мислим, че ще отидем на Небето, а вие ни пращате в ада. Тези са нови възгледи върху Живота, обаче както вие разбирате нещата, в тях няма никаква философия, никакъв Живот. Давид казва: „И в ада да отида, и там ще ме наставляваш.” Аз нямам предвид вашите детински схващания за ада, нито пък средновековните схващания, според които адът е най-страшното място в света. Едно трябва да знаете: ако Бог е в ада, и аз ще отида там, иначе кракът ми няма да стъпи там. Ако Животът на Бога, ако Божията Любов, Мъдрост и Истина проникват в ада и го владеят, и аз ще отида там; обаче, ако нито Животът на Бога, нито Божията Любов, Мъдрост и Истина не са там, и моят крак няма да прекрачи прага на ада.

Желая на всички да имате трезви мисли и чувства – във всичко можете да се усъмните, но в Бога – никога! Дойдете ли до Бога, вие трябва да имате трезва мисъл и трезво чувство, от нищо да не се разколебавате. Вашата мисъл и вашето чувство към Бога не трябва от нищо да се разклащат – дали сте в ада, или на Небето, мисълта и чувството ви за Бога не трябва да се разколебават от нищо. Мисълта и чувството на човека могат да се разклатят и на Небето, и в ада – дето и да сте; иначе не би могло да се обясни падането на Ангелите. Кой стана причина те да напуснат своето свещено място? Аз няма да обяснявам причините за падането на Ангелите, но казвам: човек може да се усъмни и на Небето, и в ада – съмнението прониква навсякъде. Затова само онзи дух е съвършен, който нито на Небето, нито в ада може да се усъмни. Само онзи човек може да възприеме Божията Любов, който и в ада, и на Небето остава един и същ – този човек и в скърбите,

и в радостите остава един и същ; законът е еднакъв и в двата случая. Трябва ли човек да се усъмни, когато дойдат скърби и страдания? Ако много страдате, Господ нищо не печели; и ако много се радвате, Той пак нищо не печели – Бог всичко има, няма какво да печели повече, обаче човек губи. Защо? Понеже той се лишава от едно благо. И в страданията, и в радостите Бог е предвидил по едно благо за човека – скръбта е благо и Радостта е благо. Бог оставя тези блага на човека, да ги събере и използва. Той изисква от хората да направят връзка, да създадат отношения между Радостта и скръбта и по този начин да ги помирят. Казвам: на всеки човек е дадена задача да примири Радостта със скръбта – Животът е пълен с такива задачи. Който може правилно да съпостави, да примири Радостта със скръбта в себе си, той минава за ученик и върви вече в Правия път. Тази е великата задача на Живота – да примиряваме скърбите със страданията.

И тъй, главната мисъл на тази беседа е, че и в ада, и на Небето да сте, да не се роди у вас никакво съмнение, но да останете едни и същи и да благодарите на Бога, че Той е и в ада, и в Рая. Моментът, в който се намирате в ада и дойдете до правилното разрешение на отношенията между скръбта и Радостта, вие веднага ще отидете на Небето; ако пък сте на Небето и не можете да разберете това отношение, вие веднага ще се намерите в ада. Например вие сте в едно добро, щастливо разположение на духа, като че сте на Небето, но намерите ли се пред някакво противоречие, веднага изгубвате мястото си и слизате в ада – вие ставате недоволни, кисели и казвате: „Всичко е изгубено!” Не се минава и един ден, вие се намирате пред някаква светла идея и отново се връщате на Небето. Човек постоянно ту се качва, ту слиза. Ангелите от ада, като ви видят между тях, хващат ви като ябълка и казват: „Не ни трябва тази ябълка тук” – и ви изхвърлят навън. Вие имате тази опитност. Даден момент имате щастливо състояние; дойде нещо отвън, смути духа ви и цялото Небе пред вас се разрушава – тогава вие излизате от вашето Небе и слизате в ада. След малко отново

проблесне нещо в ума ви и вие пак сте на Небето; ако се усъмните дали ще ви приемат на Небето, или не, пак слизате в ада – Ангелите си играят с вас, което показва, че вие сте непостоянен човек. Те трябва да престанат да си играят с вас като с ябълка.

Разберете ли същината на този въпрос, вие ще знаете, че Бог присъства и в ада, и на Небето. Тогава вие ще бъдете в хармония със себе си и с другите и ще кажете: „Да бъде Волята Божия!" В каквото положение и да се намерите, у вас не трябва да има сянка от някакъв страх. В света могат да стават ред пертурбации, между хората може да има безброй падания и ставания, но Бог винаги запазва едни и същи отношения към нас и казва: „Написах ви на дланта Си" – това показва, че Той всякога ни има пред очите си, Той никога няма да ни забрави. Тази мисъл трябва да остане в умовете на всички не само за насърчение, но като велика Истина. За онези, които не искат да отидат в ада и се страхуват, аз имам мнение за тях че са страхливци. Някой се страхува да отиде в ада, защото там имало вечен огън; питам, ако той отиде на Небето, какво ще прави? Тъй щото сега няма кандидати нито за Небето, нито за ада. Пък и аз не искам да ви пращам нито на Небето, нито в ада, защото ще остана без ученици.

Следователно всички трябва да имате здрава, трезва мисъл, която от нищо да не се разколебава. Ще дойдат изпитанията, никой няма да избегне от тях. Ако вярвате в Бога, всичко ще придобиете; ако не вярвате, всичко ще изгубите. Обаче, смисълът на Живота седи във вечното постигане на Любовта.

22 юли 1931 г., 5 ч.

НАШЕТО МЯСТО

Сега някои от вас казват, че днес е студено, вятър има и считат, че времето е лошо. Студът показва, че в атмосферата има събрано много електричество. Какво трябва да се прави в такъв случай? Питам, когато търговецът е натрупал много капитал, какво трябва да прави? Той трябва да вложи капитала си в търговия, в оборот. Застоялият капитал е като застоялата вода; какво става с водата, когато стои дълго време на едно място? Тя се вмирисва. На същото основание, когато по пръстите на човека се натрупва повече капитал, и той се вмирисва; всяко вмирисване пък произвежда болка. Ако човек може да си представи, че няма нищо на пръстите си, той не ще усеща никаква болка. Не е достатъчно само да мисли човек така, но той трябва и да чувства същото; ако само мисли, а не чувства, той непременно ще усеща известна болка. Това състояние е подобно на отношенията, които съществуват между двама добри приятели, когато влезе помежду им някакъв външен елемент: в първо време те живеят в мир, в съгласие, разбират се добре; един ден обаче между тях се яви някаква външна причина, която ги заставя да се стълкновят. От този момент хармонията между тях се нарушава и те се чувстват стеснени, неприязнено разположени един към друг.

Казвам: по същия начин всеки човек се е стълкновил в нещо със своите приятели и се чуди защо сега не се разбира с тях. Той казва, че нищо не е възникнало между него и приятелите му, но всъщност има нещо. Ще кажете, че електричеството е причина за това, обаче електричеството не разрешава въпросите. Ти се молиш, но нещо стяга пръстите ти, не можеш да се молиш както трябва и прекъсваш молитвата си. Молите ли се, всичко трябва да забравите – че имало нещо на пръстите, което ви стяга, това нищо не значи; стягането в случая е дадено за самообладание.

Страданията, мъчнотиите, които Невидимият свят или Разумната Природа изпраща на човека, имат за цел да го възпитат, да го научат на самообладание. Щом човек придобие самообладание, страданията и мъчнотиите в живота му сами по себе си изчезват.

Сега, които са недоволни от вятъра, нека направят опит да го спрат. Ако състоянието ви се измени, стане идеално и ако Любовта ви към Бога стане безупречна, вятърът моментално би спрял. Най-малката дисхармония в Природата се дължи на ред причини – тя е последствие на някакво нарушение на нейните закони. Ако човек е напълно хармоничен с Природата, и тя ще бъде в хармония с него. Човек не е изпратен на Земята да господарува над Природата, но Природата трябва да бъде училище за него. Следователно Природата отговаря на човека – какъвто е човекът, такава ще бъде и тя по отношение на него; външният живот на човека отговаря на неговите вътрешни състояния. Като говоря за връзката между човека и Природата, не подразбирам индивидуално човека, но имам предвид цялото човечество, общата хармония в живота на всички хора. Да бъдете в хармония с Бога, значи да разбирате целокупния Живот. Например, от ваше гледище, мнозина казват: „В бъдеще ние ще станем по-добри." Ако човек днес не е добър, той и в бъдеще не може да бъде добър. Някой казва: „В миналото аз бях добър човек, сега съм станал лош." Това е криво заключение; ако човек в миналото е бил добър, той и сега ще бъде добър – иначе ще се извади заключение, че в миналото е бил богат, а сега е станал сиромах. Може ли един човек в миналото да е бил богат, а в настоящето да е сиромах? Ако човек някога е бил богат, а после е станал сиромах, това показва, че той не е имал истинско богатство – неговото богатство е било някакъв товар, който носил на гърба си; после снемат товара му и той става сиромах. Това разбогатяване и осиромашаване представлява механически процеси. Благото, което Бог е дал на човека, никой не може да му отнеме; ако някой може да отнеме от човека благото,

което Бог му е дал, значи той е по-силен от Бога. Обаче да се мисли така, това е криво мислене, криво заключение. Благото, което Бог е дал на човека, е същественото в неговия Живот, а същественото никой никому не може да отнеме.

И тай, в заключение казвам: ако в миналото сте били добри, и сега сте добри; ако сега сте добри, ще сте добри и в бъдеще; ако пък сега не сте добри, не мислете, че ще станете добри в бъдеще. Така трябва да се мисли; не мислите ли така, вие ще се натъкнете на известни противоречия. Противоречията пък се дължат на вътрешен дисонанс в човека, независимо от това дали той го съзнава, или не. Дето и да е обаче, в живота на всеки човек все ще има някакво противоречие, някакво неразбиране; това противоречие може да иде по наследствен път, а може да е резултат на някакво криво човешко разбиране.

Казвам: три важни фактора упражняват влияние върху човешкия Живот: първият фактор е неговата личност, човешкият егоизъм; вторият фактор е обществото и най-после голямо влияние оказва върху човека и самата Природа. Например, както сте събрани тук, вие едни-други си влияете и затова някои от вас казват: „Какво придобиваме, като излизаме всяка сутрин на молитва?" Като отговор на това запитване ще поставя следното положение: ако имате един голям цирей някъде на ръката или на крака си и той ви причинява голяма болка, кое положение ще бъде по-добро за вас – този цирей да продължава да бере, все да взема, или да стане щедър, да даде всичко онова, което е събрал в себе си? Този цирей е богат търговец и в случая за предпочитане е той да дава нещо от себе си, да кредитира хората, отколкото да взема от тях. Следователно когато човек излиза сутрин на молитва и мисли, че трябва да вземе нещо, той не разбира закона – той непременно трябва да даде нещо от себе си. По-велик човек е онзи, който дава, отколкото онзи, който взема. Рече ли някой, че толкова години се е молил и нищо не е спечелил, той е на крив път в живота си. Който излиза сутрин на молитва с цел да спечели нещо, по-добре нека седи у дома си и да не се

моли – с молитва търговия не се прави. Ако излизаме сутрин да посрещнем Бога и да Му благодарим за всичко, което ни дава, тази молитва има смисъл и винаги е приета.

Някой казва: „Студено е, затова не ни се излиза." Бих желал да обясните какво нещо е студът и ако искате да го продадете, аз бих го купил. Обаче има неща в света, които нито се хващат, нито се продават; студът е от тия неща именно – той нито се хваща, нито се продава. Това показва, че никакъв студ не съществува; когато казваме, че вън е студено или топло, това са наши понятия за нещата – ние мислим, че е студено или топло. Като казвам, че студ не съществува, аз имам предвид този студ, който вие си представяте; не съществува даже такъв студ, какъвто учените си представят. Има нещо в света, чиито влияния са подобни на студа, но то не е студ. Например, ако имате малко дърва и печката не гори силно, вие ще кажете, че стаята ви е студена, обаче ако имате достатъчно дърва и печката гори добре, вие ще кажете, че стаята ви е топла и ще се усещате весели и разположени. Ако сърцето ви е здраво и кръвообращението става правилно, тогава и ръцете, и краката ви ще бъдат топли; ако кръвообращението не става правилно, крайниците на тялото ще изстиват и вие ще усещате студ. Изпратите ли малко повече кръв към крайниците на тялото си, те ще се стоплят. По същия начин вие можете да кажете на вятъра да не духа и времето ще се стопли.

Сега мнозина казват, че тези неща не са толкова важни. Питам, от ваше гледище кои неща са най-важни? Според мен най-важното нещо за организма е всичките му части, всичките му удове да бъдат на мястото си; второто важно нещо е, като дойде време за работа, всички удове да вземат участие в общата работа на организма; трето важно нещо е тия органи да вземат нещо от благата, които са придобити от общата работа. Следователно най-важното нещо за нас е да бъдем на мястото си. Кое е нашето място? Това, на което Бог ни е поставил. После – да вземем участие в работата, която Бог върши, и най-после – да участваме в благата, които ще

се придобият от тази работа. Тези са най-важните неща за човека. Който разбира важните неща в живота си по този начин, той никога няма да се натъква на противоречия. Между съвременните хора се явяват много противоречия по единствената причина, че те не разбират кои неща са важни и кои – маловажни. Противоречията се явяват по причина на това, че хората не са на местата си, не вземат участие в работата, която им е определена, и не се ползват от благата, които тази работа може да донесе. Щом човек не разбира тия три неща, той ще се натъкне на три вида противоречия; който разбира тия три неща в живота си, за него всякакви противоречия изчезват. Да бъдеш на мястото си, да вземаш участие в работата, която ти е определена, и да се ползваш от благата на тази работа, в това седи Новото учение, в това се заключава новата философия на Живота. Кажеш ли, че тази работа не е за теб, ти сам се натъкваш на противоречия. Ставаш сутрин, обръщаш се на една или на друга страна и казваш: „Кой ще се качва сега на върха, не ми се ходи на молитва, и без молитва може един ден.” Не, молитвата е най-приятното нещо, което човек може да направи – няма по-красиво нещо за човека от молитвата, от разговора му с Бога.

Среща ви някой и казва: „Какво сте се надигнали да вървите по планините, как ви се ходи толкова път по тия високи места на Витоша, на Рила; я по-добре си почивайте, глупава работа е тази!” Този човек ви съветва да седите на едно място, да не ходите по планините, защото той сам не обича да се движи. Той е аристократ, обича лекия живот – става сутрин, облича се хубаво и отива в някое кафене да пие кафе, чай или мляко. Той счита нашата работа глупава, ние пък мислим, че неговата работа е глупава. Ако сме на негово място, пак можем да отидем в кафенето, но ще постъпим по своему – ще вземем участие в работата на кафеджията и след това ще се ползваме заедно с него от благата на тази работа. Рече ли човек да влезе в кафенето на топло и да пие кафе, той е разбрал само първото важно нещо в живота си – веднага кафеджията ще дойде при него и ще го пита какво желае. И това положение е хубаво –

той ще си заръча кафе, чай или мляко, но след това ще дойде кафеджията и ще му каже: „Плати сега!” Ако сте постъпили правилно, кафеджията не трябва да иска нищо от вас – той ще ви се поклони само и ще каже: „Заповядайте и друг път!” Ако искате, вие ще дадете нещо на кафеджията; ако не искате, свободни сте да излезете.

Обаче днес няма нито едно заведение, в което да се постъпва по новия начин. Ако всеки човек, който отива в кафенето, носи своето мляко или кафе и го излива в общ съд, кафеджията ще раздава на всеки посетител по колкото мляко иска; този кафеджия ще има грижа само да отопли салона и да приеме всекиго с радост. Ако всички хора отиваха в кафенето да дадат нещо, а не само да вземат, положението щеше да бъде съвсем друго – тогава нито посетителите на кафенето, нито кафеджията щяха да се натъкват на противоречия. Ако ние излизаме сутрин да се помолим на Бога и мислим само да вземем нещо, а не и да дадем, при слизане от височината кафеджията ще ни хване и ще каже: „Платете сега!” Студът, който имате днес, не е нищо друго освен този кафеджия, който казва: „Платете сега!” Казвате: „Студено е” – не, кафеджийска работа е тази. Разсъждавате ли по този начин, вие ще си обясните много от противоречията на Живота.

Сега, като разглеждам някои научни въпроси или научни положения, аз се усмихвам малко, защото виждам, че явленията в Природата са съвсем други от тези, които хората разбират. Учените разбират много природни прояви и явления по съвършено особен начин, те са далеч от Истината. Те тълкуват много от проявите на Природата по своеобразен начин, докато целта на Природата в този случай е съвършено различна от техните тълкувания. Например много от дисхармоничните прояви на Природата не са нейни. Казвате: „Как е възможно някои от проявите на Природата да не са нейни?” Ще обясня това със следния пример: представете си, че имате дете, което всякога обличате с чисти нови хубави дрешки; докато е при вас, това дете е

весело, радва се на чистите си дрешки. Обаче детето излиза на улицата да поиграе със своите другарчета, но в това време покрай него минава един бояджия и нацапва дрешката му със своята четка; то започва да плаче и се връща при майка си, но вече с изцапани, нечисти дрешки. Питам майката ли нацапа дрешките на своето дете? Не, тя сама се чуди кой е нацапал чистите дрешки на детето ѝ и го пита: „Кой изцапа хубавите ти дрешки?"

Често и в Природата се срещат прояви, които нам се струват дисхармонични, неправилни. Това показва, че хората трябва да изменят своите стари възгледи за Живота. Докато те живеят с тия стари възгледи, никакъв прогрес не може да има в света. Докато човек живее със старото, колкото и да се моли, каквито усилия да прави, всичко ще бъде напразно – ден след ден ще минават и той няма да забележи как остарява, краката започват да го болят, не го държат вече и той вижда, че старостта е дошла. Някои мислят, че колкото повече се качват по планините, толкова по-добре ще се чувстват, обаче не излиза всякога така. Следователно подмладяването не седи само в изкачването по високите места, но главно в новите възгледи, в новата и права мисъл. Казвам: когато човек започва да остарява, това показва, че той е много забогатял, много е натоварен, вследствие на което едва се движи; ако свали товара от колата си, той ще почне леко да се движи.

Сега, напишете и вие нещо върху темата *причини за остаряването*. Някои учени казват, че една от причините за остаряването се дължи на отслабване на нервната система, отслабване на общата деятелност на организма, вследствие на което стават големи натрупвания в мускулите, в ставите и т.н. И туй е вярно, но за стария е важно това, че той е натоварен с много излишни неща. Сега старите представляват предмет за разговор, защото те могат да се подмладят – всяко нещо, което може да се изправи и обнови, трябва да се разглежда, да се обяснява. Ако разглеждам погрешките на хората, без да ги обяснявам, те нищо не се

ползват. Ако всички хора са добри, аз бих се радвал, защото ще има какво да взема от тях, обаче ако те са сиромаси, няма какво да ми дадат – сиромахът знае само да проси, старият човек пък е натоварен с много противоречия. Следователно искате ли да се подмладите, трябва да се освободите от противоречията в живота си. Някой седи и се занимава с маловажни работи – че това не станало както трябва, че дрехите му били много тънки, пропускали вятър, че това нямал, онова нямал, че еди-кой си не го погледнал както трябва и т.н.; този човек се занимава с хиляди маловажни работи, но същественото забравя. Кое е същественото? Същественото е, че той не е на мястото си, не взема участие в работата, която му е определена, и най-после не се ползва от благата, които тази работа може да му достави.

Сега, като ви излагам на вятъра и говоря, вие ще кажете: „Учителя ни изпитва доколко можем да издържаме на вятъра.” Казвам: ако аз изпитвам вас, и мен изпитвам. Това нещо става и в съвременните училища – влизат учениците в клас, след тях влиза учителят, не се минава много време и в класа пристигат инспектор, директор, за да слушат как учителят преподава. Учениците се стесняват, но и учителят не е напълно свободен. Щом комисията излезе, учениците казват: „Много ни изпитва учителят, много ни измъчи”; и учителят си казва: „И мен по-малко не измъчиха.”

И тъй, първото нещо, за което излизаме сутрин рано, е да се освободим от ненужния багаж – трябва да се освободим от този багаж! Казвате: „Как можем да се освободим?” Много методи има, чрез които човек може да се освободи от ненужния багаж, обаче не е време още да се дадат тези методи, защото хората не са в състояние да ги приемат с пълна вяра и ще започнат да питат защо трябва да се постъпи по този, а не по друг начин. Който пита без да прилага методите, той ще мяза на чехите, които бяха дошли между нас и запитваха какво се прави с пъпеша – вари ли се или направо се яде. Една сестра им занесе един голям резен пъпеш и те я запитаха какво се прави с това нещо, трябва ли

да се вари или се яде в този суров вид. – „Не се вари, направо се яде.” – „Как се яде?” Прави са хората да питат – те не са яли друг път пъпеш, не знаят как се яде. За нас, които много пъти сме яли пъпеш, е лесно, но за тези хора е чудно как се яде.

Та методите, които бих дал на съвременните хора, са толкова нови и чудни за тях, че и те непременно биха се запитали какво ще се прави с тия методи, трябва ли първо да се варят и след това да се ядат, или направо се ядат. Истинската наука седи в разтоварване на човешкото съзнание – човек трябва да знае как да разтоварва съзнанието си от ненужния багаж, който иде от три места: от неговия личен живот, от обществото, от хората, с които е заобиколен, и от Природата. Например тръгваме от София за Рила седем-осем души и поръчваме да ни изпратят нужното число коне; след малко към нас се присъединяват още неколцина – ставаме всичко двадесет души; те вървят с нас и не се сещат, че трябва да си поръчат коне – те мислят, че щом има за нас, ще има и за тях. Обаче като слязоха от трена, намериха се в чудо – ще тръгват, но коне няма, при това багажът им е голям, не се носи лесно по височини. На същото основание излизате ли рано сутрин на молитва, още от вечерта трябва да си кажете: „Утре сутринта ще се качвам на високо място, затова трябва кон за багажа ми.” Не си ли поръчате кон още от вечерта, на другия ден ще останете без него. Не е лесно да се качва човек по високи планински места с голяма раница на гърба си. Който не е носил голяма раница на гърба си, той може да философства колкото иска, обаче който е ходил с голяма раница по планините, той знае какво представлява раницата в този случай – всичката му философия остава назад. Който се качва по планините, той трябва да носи малко багаж на гърба си.

Сега повече няма да говоря, за да не чуе кафеджията, защото той е човек от старото учение и ще каже: „Не може по този начин, както вие мислите.” Седим ли по-дълго време тук, той ще ни улови и ще каже: „Моля, платете си – вие сте пили по пет кафета най-малко и трябва да платите!” Казвате: „Не

може ли друг път да платим?" – „Не, още сега ще си платите." Това, което ви разправям за стария кафеджия, е хумореска, но ако той чуе какво говорим за него, ще се докачи – добре, че е зает с работа, та не чува. Както и да е, дали още сега ще платите, или не, за всички е важно да освободите съзнанието си от ненужния товар. За тази цел вие трябва да се домогнете до съответния метод; този метод е много труден – има един по-лесен метод, който трябва в първо време да се приложи.

Казвам: всеки има право да иска, обаче дойде ли до известно място, всякакво искане престава. Например искаш да ти дадат една книга, дават ти книгата – с това вече искането престава, тогава ти се затваряш и започваш да четеш книгата. Следователно каже ли някой, че иска известна книга, веднага му я дават и го оставят свободен; вземе ли тази книга, докато не я прочете, друга не може да иска – като я прочете, ще започне да иска друго нещо. Изобщо предметът на искането постоянно се сменя.

И тъй, като ви наблюдавам, виждам, че старият кафеджия е хванал всички и вие току бъркате в джобовете си да му платите каквото сте длъжни. Някои пък се озъртат кога ще дойде до тях да иска и те да си платят дълга – всички сте нащрек като войници, готови за бой.

Сега вярвам, че разбрахте главната задача, която ви е дадена – да освободите, да очистите съзнанието си от ненужния товар на миналото, да се освободите от излишъците на вашия личен живот, да се освободите от излишъците, останали от обществото, от хората, които ви заобикалят и най-после, да се освободите от излишъците или от неестествените, нехармонични прояви в Природата.

30 юли 1931 г., 5 ч.

ЧИСТЕНЕ НА СЪЗНАНИЕТО

Сега ще ви дам няколко от най-малките правила на духовната наука по отношение чистене на съзнанието – те са следните: не желай това, което не ти е потребно; никога не мисли за утрешния ден; не вземай миналото за идеал на своя живот; не мисли, че бъдещето включва всичко в себе си. Държи ли се човек за тези положения, те са посоки, които го подтикват нагоре, напред – те трябва да бъдат истинските посоки на съзнанието.

Представете си, че някой човек от днес още мисли какво ще яде утре. За него е важно какво днес ще яде, утрешният ден трябва да остане настрана – той не е ял днес, а за утре мисли. Освен това човек трябва да има предвид още и следното положение: всяко нещо, което е против законите на Природата, е грях. Следователно всяка мисъл, всяко чувство или желание, които са против законите на Природата, са греховни, противоестествени или неестествени. Например, ако у човека дойде желание лятно време при най-голямата горещина да носи кожена дреха, това е неестествено желание, несъвместимо със законите на Природата; или ако у него дойде желание всред зима, при тридесет и пет градуса студ, да носи копринена шапка, и това е неестествено желание. Такива желания ние наричаме неразумни. Може ли да се нарече разумно желание това, когато някой човек иска всички хора постоянно да го гледат и само с него да се занимават? Такова желание е невъзможно, неестествено – и да искат хората, те пак не могат постоянно да гледат някой човек. Например как ще го гледат, когато спят, или как ще го гледат вечер, в тъмна нощ – самите условия не позволяват това. Следователно да гледате някого постоянно, туй изисква голяма будност на съзнанието; такава будност е възможна само при три условия: когато душата на човека се намира под влиянието

на закона на Любовта, под влиянието на закона на Мъдростта и под влиянието на закона на Истината.

И тъй, ако човек не може да подигне ума си към Бога, да вярва в Него и да има стремеж към възвишените и великите Същества, той не може да познае себе си; ако не може да вади заключение от резултатите, които са пред него, той пак не може да познае себе си – такъв човек не може да има будно съзнание. Той ще мяза на онзи българин, който като отишъл на баня, вързал на крака си един конец и си казал: „Нека седи този конец на крака ми, за да не се изгубя между толкова голи хора – с конец ще мога лесно да се позная." Обаче в съзнанието на човека съществува една черта, едно качество, по което той всякога може да се познае; иначе човек постоянно би се губил в света. Има едно качество, по което всеки се познава като индивид. Като спи човек, познава ли се? Не се познава – изобщо в съня никой не може да се познае. Щом се събуди, той вече познава, съзнава себе си; това съзнание се отнася само за физическия свят – заспи ли човек, той отново се забравя. Това показва, че между физическия свят и закона на Любовта няма връзка. Щом няма връзка между Живота и Любовта, тогава няма връзка и между Живота и Мъдростта, между Живота и Истината.

Казвам: когато няма връзка между Живота и законите на Любовта, Мъдростта и Истината, хората не могат да правят връзка и между Радост и страдание. Например, когато дойде Радостта в Живота, те казват, че това е в реда на нещата; дойде ли страданието, те намират, че това не е в реда на нещата. Питам на какво основание идването на Радостта е в реда на нещата, а идването на скръбта не е в реда на нещата. Хората не разбират, че Радостта и скръбта са две състояния, неразривно свързани. Страданието и радостта са брат и сестра – в един момент ще дойде Радостта, сестрата, но в следния момент ще дойде скръбта, братът. Щом Радостта влезе в някой дом, тя отваря прозореца, поглежда към пътя и като види страданието, веднага го извиква – тя не иска да знае, че на хората от този дом става неприятно, щом

видят страданието. Защо човек е недоволен от страданието, а доволен от Радостта? Ще обясня това нещо със следния пример: представете си, че вие сте по състояние положителен и Радостта ви направи посещение – вие веднага се зарадвате, защото по състояние тя е негативна. Тя се явява пред вас като красива мома, на която се радвате – вие представлявате ума, а тя – сърцето, което веднага харесвате. Тази мома има брат, който е положителен като вас и тя го извиква да дойде при нея; щом дойде при нея, вие ставате недоволен. Братът представлява страданието, което предизвиква вашето недоволство, следователно недоволството ви се дължи на това, че братът взема сестра си и заминава заедно с нея. Тогава вие казвате: „Отде се взе този нехранимайко да задигне радостта ми?" Това са образи, фигури, които служат за обяснение на ефектите, които се предизвикват в човека при явяването на Радостта и скръбта.

И тъй, има ли човек желание, което силно обича, той изпитва вече неразположение към всяко друго желание, което идва да измести или отнеме първото. В него се явява съмнение, подозрение, че щом се отнеме желанието му, което пази като зеницата на окото си, той ще изгуби вече своето щастие. Тъй щото Радостта понякога иде като негативно състояние във форма на жена, а понякога – като положително състояние във форма на мъж. Ако по състояние вие сте негативен – във форма на жена, Радостта ви ще бъде положителна, във форма на мъж – тя ще извика от пътя скръбта, страданието, което ще бъде в женска форма. Това показва, че има скръб на мъже и скръб на жени. Женските скърби се отличават от мъжките: женските скърби са мъжки, а мъжките – женски. Същото може да се каже и за радостите: женските радости са мъжки, а мъжките – женски. Това значи онзи, който може да причини Радост на жената, той непременно ще бъде мъж и обратно – на жената може да причини скръб само подобното на нея, пак жената. Същото се отнася и за мъжа: мъжът причинява скръб на подобното на себе си, жената причинява радост на мъжа.

Дойде ли подобното в човека, той започва да се безпокои, става недоволен, че ще му отнемат Радостта. На научен език това означава: когато в съзнанието на човека се яви идеята, че могат да му вземат нещо, което му е потребно, в него се явява недоволство. Например гладен сте, имате парче хляб, което пазите като очите си; в този момент срещу вас иде човек, който е също тъй гладен и вие веднага изпитвате неприятност, защото не искате да дадете от своя хляб – вие намирате, че това парче хляб едва ще стигне за вас. Значи подобното всякога иска да отнеме нещо на подобното.

Следователно страданията произтичат всякога от недоимък, от празнота или от неразбиране на Живота. Когато човек не разбира себе си, той страда; когато иска да бъде богат, а не може да бъде такъв, той страда; когато иска да придобие знания, а не може, той пак страда. Защо човек не разбира себе си, защо не може да стане богат, силен, учен? За да не постигне човек това, което желае, има ред причини; понякога човек страда и за другите хора, че не разбират Живота или че не могат да постигнат желанията си – тъй щото човек страда за себе си, страда и за хората.

Сега вие сте дошли на Рила за разходка, за почивка, но колко от вас са дошли да видят Господа не зная. Казвате: „Как да не знаете, нали ни познавате.” Казвам: има неща, които и аз не зная. Например, когато искат мнението ми за някой човек дали е добър, или лош, ако не искам да се произнеса, казвам, че не зная какъв е този човек – той може сам да ви каже. Ако питате нещо за мен, мога да ви кажа. Ще кажете: „Щом е така, кажи откъде идеш?” Аз ида от Небето. – „От Небето ли, вярно ли е това, къде е Небето тогава?” Щом не знаете къде е Небето, няма какво да ви казвам – тогава ще ви кажа, че ида от ада. – „Къде е адът?” Щом не знаете къде е адът, тогава ще ви кажа, че ида от Земята. Следователно човек може да дойде от три места: или от Небето, или от ада, или от Земята. С други думи казано, човек може да излезе или от Бога, или от дявола, или от хората.

Когато се говори за дявола, мнозина имат представа за него като животно с рога и копита – това не е дявол, то е

животно. Под думата *дявол* се разбира същество, съзнанието на което от сутрин до вечер е заето само със себе си. Дяволът мисли, че ако неговите работи се уредят, и на всички хора работите ще се уредят; развалят ли се неговите работи, и на всички хора работите ще се развалят – тази е идеята за дявола. На нея отгоре можете да туряте рога, копита – то е ваша работа; рогата му може да бъдат къси или дълги – това е пак ваша работа. Едно е важно за вас: знайте, че дяволът няма да дойде от някоя гора, но винаги седи близо до вас и дебне. Той взема различна форма, да не го познават: той може да вземе форма на орел, да се хвърли върху пиленцата на някоя квачка и да вземе едно от тях – днес вземе едно, утре – друго и тази квачка започва да се интересува от него. Той може да вземе форма на вълк и да напада овцете на някой овчар – днес вземе една овца, утре – друга, докато овчарят започва да се интересува от дявола и да го познава. Дяволът интересува хората и животните по причина на това, че им отнема нещо.

Това, което орелът прави с пиленцата, и вълкът – с овцете, става и в човешкото съзнание. Ти имаш десет-двадесет овчици, които грижливо отглеждаш, но ставаш една сутрин, виждаш, че една от тях липсва – задигнал я някой вълк; ти имаш десет-двадесет пиленца, но ставаш една сутрин, виждаш, че едно от тях липсва – задигнал го някой орел. Една след друга овчиците изчезват, едно след друго пиленцата изчезват и най-после ти казваш: „Нещастен човек съм аз!” Защо си нещастен? – „Защото няма вече на какво да се радвам.”

Из варненско някъде, в едно село един орел често обикалял квачките и грабел по едно-две пиленца на ден; една селянка казала на мъжа си: „Знаеш ли какво, тури квачката с пиленцата под една мрежа да видим какво ще прави този хищник, като дойде.” Орелът по свой стар навик се спуснал към пиленцата и без да забележи, че те са под мрежа, пъхнал клюна си през една от дупките ѝ и сграбчил едно пиленце – дърпа пиленцето, не може да го извади, седи,

чуди се каква е тази работа и не се сеща да пусне пиленцето и да бяга. В това време селянката, чиито пиленца често ставали жертва на този орел, хванала орела и си казала: „Ще ти дам да разбереш как се хващат и ядат пиленца!"

Казвам: искате ли да не се крадат овцете и пиленцата от съзнанието ви, турете си една мрежа, подобна на тази, която селянката употребила, и ще ги запазите. Закон е: дяволът никога не бърка с двата крака в една дупка – той бърка с единия крак в една дупка, вследствие на което всякога среща препятствия; щом срещне едно препятствие, той се мъчи да скъса връзките му, но по този начин го улавят. Това става всеки ден и в съзнанието на човека: дойде ли някакво страдание, той започва да охка, ходи насам-натам, иска да се освободи от него, но не може. Какво е станало с този човек? Той пъхнал крака си в една от дупките на съзнанието си и не може да се освободи – кракът представлява едно от неговите желания. Как ще се освободи? Казвам: пусни желанието си! Този човек е сграбчил желанието с крака си и нито крака си може да освободи, нито желанието пуска. Това желание не е негово. Ако човек иска с едно неестествено желание да постигне нещо хубаво, той няма да успее, неестествените желания са несъвместими със законите на Разумната Природа – такива желания причиняват скърби, страдания. При това, всяко желание трябва да дойде навреме, както радостите и скърбите идат навреме – има времена на Радост, има времена на скръб.

Христос казва: „Жена, кога ражда, на скръб е, но кога роди, скръбта ѝ се превръща на радост, защото се е родил човек на света!" Значи жена, кога ражда, на скръб е, а като роди, забравя скръбта си, защото се е родил човек на света. Казвате: „Защо Господ е създал страданията, не можа ли да създаде свят без страдания?" Господ е създал хармоничен свят, а страданията в него са човешко дело. Желанието на човека да яде е Божествено, но ако той яде повече, отколкото трябва, това вече е човешко; всяко човешко желание носи скръб. Когато Христос казва, че всяка раждаща жена скърби,

Той имал предвид, че тази скръб се дължи на неизвестността, в която жената се намира – тя казва: „Това дете или ще се роди, или не, не се знае какво ще стане с мен и какво с детето.” След тази скръб Радостта непременно ще дойде.

Сега ще изнеса друго положение: представете си, че вие ядете някаква неестествена храна, която ви причинява скръб; причината за тази скръб се дължи на вашето неразбиране на храната, която сте употребили. В първо време вие се радвате, че ще ядете. Гладен сте, не сте яли два-три дена, но щом ви предложат ядене, вие веднага започвате да ядете – че храната е развалена, че хлябът е мухлясал, това не виждате – вие бързате да се нахраните и не мислите какво е яденето. Обаче нахраните ли се, и горчивото дохожда – горчивото предизвиква страдания. След това трябва да изхвърлите тази развалена храна от стомаха си, да се освободите от нея – по този начин ще усетите облекчение и страданието ви ще се превърне на Радост. Законът за чистене на съзнанието е следният: между две радости всякога се крие една скръб – първо е Радостта, в центъра е скръбта, мъчението, а след него иде пак Радостта; това положение е най-естествено. Някой иска да бъде постоянно радостен – и това е възможно, но само за човек, който върви по Божия закон и изпълнява Неговата воля. Тъй както съвременните хора живеят, те не могат винаги да бъдат радостни.

Казвам: физическият свят е свят на промени, той се движи между радости и скърби, между приятности и неприятности. Представете си, че вашето дете тежи няколко килограма и вие го носите на ръце, приятно ви е; обаче то постепенно расте, теглото му се увеличава и когато стане тридесет и пет-четиридесет килограма, вие не искате вече да го носите, защото тежи. Ако го носите десет километра път, уморявате се, искате да се освободите от него – този товар става вече неприятен за вас. На същото основание колкото и да е хубаво някое желание, щом се задържи дълго време в съзнанието на човека, то започва да го обременява и той иска да се освободи от него. Искате ли желанията да не ви

обременяват, впрегнете ги на работа – като работите по този начин, вие ще се доберете до новата философия на Живота. Ще кажете: „Добро нещо е новото, но без старото не може.” Това мяза на положението на един българин, който си купил нови дрехи и търговецът му ги загънал в книга; тръгнал да си отива за село, но по пътя му се додрямало, той се излегнал под едно дърво, турил вързопа близо до себе си и заспал. В това време покрай него минал един апаш, видял вързопа с новите дрехи и го взел; събужда се селянинът, вижда, че вързопът го няма – новите дрехи изчезнали.

Питам какво правите, когато скръбта ви се превръща на Радост? Вие веднага събличате скръбта си, т.е. старите си дрехи и се обличате в Радостта, т.е. в новите си дрехи. Истинска Радост обаче е тази, при която човек забравя скръбта си. Затова именно Христос казва: „Жена, кога ражда, на скръб е; щом роди, скръбта ѝ се превръща на радост, понеже се е родил човек на света.” Следователно ако радостта, която имате, не може да заличи скърбите ви, тя не е донесла нищо ценно за вас. Искате ли да работите върху себе си, винаги трябва да имате предвид закона за чистене на съзнанието.

Някой казва: „Дали съм напреднал в развитието си, дали вървя в правия път?” Това вие знаете; то е все едно да питате дали сте се нахранили добре – и това само вие знаете. Вие сте авторитет сам за себе си; ако някой дойде отвън, той може само да предполага дали сте се нахранили, или не, но вие знаете истинското положение. Друг казва: „Вярвам ли аз или не, радвам ли се или скърбя?” Ти сам знаеш това. Има неща, които вие знаете по-добре от всички; кои неща са тези? Които се отнасят до вас. На същото основание всичко, което се отнася до мен, аз зная по-добре от всеки друг. Тези неща, които ние знаем за себе си, с тях трябва да си служим – те са пособия, от които ние всякога можем да се ползваме в живота си.

Сега всеки човек трябва да чисти съзнанието си, да го освободи от всичко непотребно. Ако искате да знаете

как се чисти съзнанието, посетете някой търговец, който продава плодове и вижте какво прави – той всеки ден преглежда плодовете си, вади гнилите и ги хвърля настрана, а в кошниците или в сандъците оставя само здравите; ако не отдели гнилите от здравите, и последните ще загният. Приложете същия метод и при чистене на съзнанието: всяка сутрин, като ставате, преглеждайте състоянието на съзнанието си и колкото гнили плодове намерите, изхвърлете ги вън от него. Колкото непотребни желания има в съзнанието ви, продайте ги – поне малко пари ще получите от тях. Представете си, че имате десет коша желания; какво ще правите с толкова желания? Достатъчно е да имате само един кош желания, останалите кошове можете да продадете. Един кош желания струва около десет хиляди лева; ако продадете девет коша, ще станете много богати.

И тъй, като говоря, че желанията могат да се продават, на мнозина се вижда смешно и те казват: „Как е възможно желания да се продават?" Какво означава думата *продава*? *Продава* и *предава* означават едно и също нещо. Кои желания трябва да се продават? Продавайте само тия желания, които не ви обичат – не продавайте желанията, които ви обичат. Същото се отнася и до мисълта: има мисли, които ви обичат – тях не продавайте; има мисли, които не ви обичат – тях продавайте, натирете ги в гората. Защо трябва да продавате мислите и желанията, които не ви обичат? Защото всяко нещо, което не ви обича, непременно ще ви причини вреда. Всяко желание, всяка мисъл, които не ви обичат, имат инстинкти, разположения, подобни на тия у мишката – както мишката се провира оттук-оттам, за да намери някоя дреха да я прегризе, така също желанията и мислите, които не ви обичат, все ще намерят една малка дупчица във вашето съзнание, за да се проврат, да ви причинят някаква пакост. Те не искат съзнателно да ви правят пакости, но гризачи са, естеството им е такова.

Следователно в съзнанието на всички хора се прокрадват и добри, и лоши желания. Например няма човек,

който не желае да бъде красив – всеки иска да бъде красив, това желание е напълно естествено. Обаче желанието на човека да бъде красив без Истината, това е несъвместимо – Красота без Истина е в състояние да причини най-голямото зло на човека. Както Красотата не може без Истината, така има ред желания, които без Любов абсолютно не могат да съществуват – дойде ли такова желание у вас, то е в състояние да ви причини най-голямата вреда. Ако в това желание има Любов, то е от Бога – щом има Любов, там е Красотата, там е Истината. Няма ли Любов в това желание, там Бог отсъства – щом Бог не е там, тогава и Красотата не е там; щом Красотата не е там, тогава Истината не е там и това желание не е на мястото си. Ако в едно желание има Любов, тогава ще има и Красота, и Истина, и то непременно ще бъде добро. Който има Истината в себе си, той е красив човек – Истината е основа на всички неща в Живота.

Често хората казват за някого, че е честен, а за друг – че е нечестен човек. От какво зависи човек да се прояви като честен или нечестен? Ако се срещнат двама души бедни, голи, могат ли те да се крадат – и единият е гол и бос, и другият е гол и бос, няма какво да крадат. Те ще се погледнат, ще се засмеят и ще кажат: „Оголяхме." При какви случаи хората се крадат? Ако се съберат на едно място един беден човек и един богат, поради външните условия (студ и глад) бедният ще се принуди да обере богатия. Много естествено, у бедния ще се яви желание да открадне поне един костюм от богатия, който има няколко костюма – бедният ще каже: „Трябва ли този богат човек да разполага с няколко костюма, когато аз нямам нито един и ходя в този студ окъсан?" Богатият, от своя страна, ще мисли, че бедният постъпва нечестно спрямо него.

И тъй, всяко желание се явява като резултат на Любовта – кажете ли, че имате някакво желание, това подразбира, че трябва да обичате хората. Законът на Любовта е закон за смяна на съзнанието. Да обикнете един човек, това значи, ако е гол и бос, да го облечете – щом срещнете такъв човек,

ще отидете близо до него и ще му кажете: „Ела да те заведа в дрехарницата да си избереш каквито дрехи искаш.” Той ще се зарадва, и ти ще се зарадваш. Срещнете друг човек, който е тъжен, скръбен – ще го извикате настрана и ще му кажете няколко сладки думи. Защо е скръбен, не питайте – човек може да бъде скръбен или защото е гол, или защото е беден, или защото е гладен, или по друга някаква причина. Изобщо страданията на хората биват от различни категории.

Казвам: често хората изпадат в много смешни положения, като очакват другите да ги направят радостни и щастливи. Да очаквате щастие от другите хора, то е все едно, като ставате сутрин, да очаквате на близките си те да ви обличат. Не е ли смешно голяма мома или голям момък да очакват на майка си сутрин да ги облича и вечер да ги съблича? Някой е скръбен – защо? Защото очаква да дойде някой да го облече или да свали раницата от гърба му. Казвам: сам хвърли каишите на раницата си, няма защо да очакваш на другите!

Един познат ми разправяше следното нещо:

– Има един господин, който никак не ме обича – дето ме срещне, чувствам, че мисли нещо лошо за мен.

– Така ли, имаш грешка – аз срещнах същия този господин преди няколко дена, отиваше на банката да внесе на твое име една сума от двадесет и пет хиляди лева.

– Възможно ли е това! Наистина, аз получих вчера покана за двадесет и пет хиляди лева, но не зная кой ги е изпратил. Значи този човек, за когото аз мислех, че не ме обича, бил мой доброжелател – кой може да се надява, че този човек бил толкова добър!

Следователно вие не знаете още кой човек ви обича и кой – не. Все трябва да дойде някой ваш приятел да ви каже кой ви обича, все трябва да дойде някой ваш приятел да ви каже, че Бог е вложил Доброто у вас, а вие трябва само да го проявите. Като знаете това, щом дойде някакво желание у вас, то трябва да се изяви или чрез закона на Любовта, или чрез закона на Мъдростта, или чрез закона на Истината.

Тъй щото искате ли да се подвизавате, не се отказвайте от желанията си, но ги разглеждайте внимателно, за да видите към коя категория спадат: ако дадено желание се отнася към Любовта, заведете го при майка му; ако се отнася към Мъдростта, заведете го при баща му; ако се отнася към Истината, заведете го при брата или при сестра му. Всеки трябва да знае къде да заведе едно свое желание – при майка си, при баща си или при брата и сестра си. С други думи казано, всеки трябва да знае дали едно негово желание се отнася към закона на Любовта, Мъдростта или Истината. Всяко желание, което се отнася към един от тия закони, е естествено; не се ли отнася нито към един от тях, то е неестествено желание.

Сега имайте предвид, че науката за чистене на съзнанието едва сега се заражда. Човек едва сега започва да чисти съзнанието си, докато дойде един ден до пълно прояснение, до пълно просветление на съзнанието. Не е лесно да се чисти съзнанието – смяната на съзнанието, т.е. чистенето на съзнанието представлява една от великите, от красивите науки. Казвате: „Как можем да чистим съзнанието си?" Да чистите съзнанието си, това подразбира да се условите като слуга на някое чуждо лозе да го прекопаете, посадите, пречистите и най-после оберете. Вие нямате свое лозе, но отивате при някой чужд господар, условите се за работник при него и работите на лозето му, докато дойде гроздоберът; в деня на гроздобера ще береш грозде, ще туряш в кошницата и даром ще ядеш колкото искаш и от което грозде пожелаеш – господарят няма да забрани това. Следователно какъвто е законът за обработването, чистенето и обирането на лозето, такъв е законът и за чистене на съзнанието. Искаш ли да чистиш съзнанието си, ще се условиш слуга при някой господар на лозе, ще го копаеш и прекопаваш, ще го чистиш, докато един ден го обереш. Ще напълниш кошниците за господаря си, ще ги туриш настрана, а каквото хапнеш от гроздето, то е твое. Вечерта, като си отиваш, господарят ще ти плати. Плащането, това е опитността, която си придобил,

а гроздето, което си ял през целия ден, това е истинската печалба. Някой казва: „Днес спечелих еди-колко си лева." Нищо не си спечелил, ти си гонил само Михаля – истинската печалба седи в това, което си ял на лозето.

И тъй, в процеса на чистенето на съзнанието при който учител да отидете, най-първо той ще ви покани да поработите на лозето му, да го очистите и после, в деня на гроздобера, да вкусите от гроздето му. Никой учител няма да ви напълни цяла кошница с грозде, но ще каже: „Докато сте на лозето ми, ще ядете колкото искате." Има учители, които могат да ви напълнят по една кошница грозде за дома ви, но в този случай вие трябва да сте напреднали.

Сега всички трябва да се научите правилно да мислите. Имате ли някакви мъчнотии или страдания, идете на лозето на някой чужд човек, прекопайте го, изчистете го и в деня на гроздобера яжте колкото искате – като ядете от това грозде, ще бъдете щастливи. У мнозина се явява желание да имат свое лозе – те казват: „Друго нещо е да имаш свое лозе – ще ядеш, когато искаш, колкото искаш и от което грозде искаш." Не, преди всичко вие трябва да научите следния закон: всичко, което разбирате, е ваше; онова, което не разбирате, не е ваше – в разбирането на нещата седи различието между вашите и чуждите работи. Като отивате на гроздобер, вие казвате: „Да напълним кошниците си добре, че и за утре да имаме." Не, докато сте на лозето, яжте колкото можете – утре пак ще отидете на гроздобер. Ако сте в Духовния свят и пожелаете грозде, трябва да се качите на планината, дето всеки ден има гроздобер. Не мислете за утрешния ден – като работиш в Духовния свят, там всеки ден има прясно грозде, от което ще ядеш. Вечер, като се връщаш у дома си, ще имаш опитността от това, че ще платят за труда ти. Някой казва: „Аз не искам да работя на лозе, не искам да бера грозде." Щом не искаш да береш грозде, и радости няма да имаш. Христос казва: „Ако искаш да работиш на някое чуждо лозе, да береш грозде, ти трябва да намериш някой беден, окъсан човек и да му направиш едно Добро." Ти не знаеш какъв е

този беден човек – той може да е някой светия, макар да е окъсан, бос и гол; щом му направиш Добро, ти ще научиш много работи от него.

Разправят за един американски професор по богословие следния случай: един ден той изпаднал в голямо обезсърчение от себе си, от своята наука и казал: „Толкова години вече как преподавам лекции в университета, но нищо не постигнах.” Един негов приятел, като го видял в това положение, изпратил го при една бедна болна вдовица, която цели дванадесет години лежала на легло. Той отишъл при нея, поразговорил се и като излязъл от дома ѝ, казал: „Тази бедна, болна вдовица от своето легло ми предаде такива лекции, каквито аз никога не можах да предам на студентите си. Много нещо научих от нея – тя е лежала болна на леглото си цели дванадесет години, но каквото е научила, знае го както трябва. Аз се насърчих от нея, разбрах какво значи да работиш на лозе, което е пълно с грозде.” От този ден професорът по богословие всяка седмица отивал при бедната жена, работил на лозето ѝ и всякога ѝ занасял нещо.

Казвам: всички трябва да ходите при хора, които отвън са нещастни, а отвътре – щастливи. Такива хора наричаме светии. Сега и на вас пожелавам да бъдете отвън нещастни, отвътре – щастливи.

Лекцията, която тази сутрин ви държах, остана малко неразбрана за вас, понеже мъглата не се вдигна през всичкото време. Това показва, че разбирането ви е малко.

31 юли 1931 г., 5 ч.

ОБИЧ, РАЗУМНОСТ, ИСТИНОЛЮБИЕ

Вчера четохте 26-а глава от *Битие*. Какво разбрахте от тази глава? *(-Божието благословение минава от един човек върху друг.)* Така е, дето има условия, благословението минава от човек на човек. Значи всяка река тече през такива места, дето има условия за нея; всяко дърво расте там, дето има условия за него; всеки човек живее там, дето има условия за неговото развитие, за събуждане на неговата мисъл – законът е такъв. Някои казват, че работите им не вървят добре; щом работите им не вървят добре, това показва, че те не са попаднали в благоприятни за тях условия. Какво трябва да направят тогава? Да изменят условията, в които се намират – щом изменят условията, и работите им ще тръгнат напред. Някой се оплаква, че житото му не израсло – защо? Понеже го посадил на камък – ако той промени условията, житото му ще израсте. Да посадите житото на камък и да очаквате да израсте, то е все едно да се качите на една скала и да кажете: „Няма кой да ми донесе парче хляб, никой не ме обича!" Казвам: слезте от скалата, идете в долината между хората – там ще намерите хляб. – „Как тъй, хората трябва да знаят, че съм се качил на скалата и да ми донесат малко хляб." Трябва да знаят, но не искат да знаят – какво ще правиш тогава? Нищо друго не остава, освен да слезеш от скалата, да отидеш в долината, да си вземеш хляб колкото искаш. Отде знаеш, може би някои хора знаят, че си на планината, знаят, че имаш нужда от хляб, но нямат възможност да дойдат при теб – може би условията не им позволяват да влязат във връзка с теб.

Съвременните хора, като не се разбират, лесно се докачват. Например, като слушат да говори някой, те казват: „Еди-кои си думи се отнасят точно за мен." Казвам: ако наистина думите на някой говорител се отнасят до кривата мисъл на един от слушателите, нека той я хвърли,

нека я отстрани от себе си; ако пък думите му се отнасят до неговата права мисъл, нека той я задържи в себе си. Някой казва: „Аз направих една лоша постъпка.” Тази постъпка са я правили и прадядо ти, и прабаба ти, и дядо ти, както и баба ти, но и ти я преповтаряш. Повечето хора днес правят точно като прадедите и прабабите си, много хора пък постъпват и като животните, но всички трябва да отвикнат от тия стари навици. Време е вече хората да се откажат от старите навици, придобити от техните прадеди, както и от тия на животните.

Например влизате в един чужд двор и кучето веднага започва да лае срещу вас. И светия да сте, щом влизате в чужд двор, кучето непременно ще лае – с лаенето си то иска да каже: „Как смееш да влизаш в чужд двор без позволение?” Като не разбирате този закон, вие вземате един камък, хвърляте го върху кучето и казвате: „Кой те постави стражар в този дом?” В този случай кучето се озъбва срещу влезлия и му казва: „Ти знаеш ли, че господар има тук?” Вие хвърляте камъка върху кучето и казвате: „Никакъв господар не признавам!” Кучето постъпва по животински, но и вие не постъпвате по-добре. Вие не трябваше да хвърляте камък, но да се запитате защо кучето лае – за да лае кучето, все трябва да има някаква причина. Ако срещу това куче излезе мечка, то веднага ще отстъпи, ще се скрие някъде и ще престане да лае.

Един важен въпрос, който трябва да се разгледа, е въпросът за четивата, които ви се дават през деня. От всяко четиво човек трябва да извади поне едно основно правило или един основен закон, понеже между него и това, което той е прочел, има известна връзка. Ако между вчерашния ден и днешния няма никаква вътрешна връзка, както и ако между днешния и утрешния ден няма връзка, тогава всичко, което човек върши, е безполезно. Няма ли връзка между отделните факти и явления в Живота, и благословението не може да дойде. Като свързват отделните факти и явления в живота си, по този начин хората ще се научат да мислят право – главната цел в живота им е да се научат да мислят

като Бога. От хиляди години насам хората са живели и в манастири, и в пустини, следвали са университети и ред други учебни заведения с единствената цел да се научат да мислят право като Бога. Ако те не могат да постигнат това, всякакви усилия, всякаква наука ще бъде безполезна.

Питам кои са основните качества на Божията мисъл. Едно от съществените качества на Божията мисъл е непреривността – между всички Божии мисли има тясна връзка. Нищо не е в състояние да отдели една Божия мисъл от друга, те са неразривно свързани помежду си. В човешката мисъл обаче това качество липсва. Например някой човек има добро мнение за приятеля си; дойде някой при него и каже нещо лошо за приятеля му – той веднага изменя мнението си и вече не мисли както по-рано. Питам приятелското чувство може ли да се изменя. По същество то е неизменно, понеже Бог го е вложил в човека; щом приятелството е Божествено чувство, нищо в света не е в състояние да го измени. Следователно ако приятелството на някои се изменя, то не е от Бога – това всякога трябва да имате предвид. Някой казва: „Аз имах силна вяра, но сега се намали.” Ако твоята вяра е от Бога, нищо не е в състояние да я измени – измени ли се, тя не е от Бога. Изобщо вяра, която се променя, не е от Бога.

Някой казва: „Защо Господ не мисли за мен?” Защото и ти не мислиш за Него. – „Защо Господ не ме обича?” Защото и ти не Го обичаш. Ти си се затворил, а искаш да те обичат. Ако детето затвори устата си, как ще може майката да изяви любовта си към него – тя му донася чаша мляко, парче хляб, но то седи пред нея със затворена уста, не я отваря; щом отвори устата си, и майката ще го обича. Същото нещо правят много от съвременните хора по отношение на Бога – те затварят сърцето си за Него, не Го пускат вътре, а същевременно искат от Бога да ги обича. Как ще ги обича, трябва ли Той да дойде с клещи и така да отваря сърцата на хората? Не, това е насилие, а Любовта не си служи с насилие. Бог казва на хората: „Потърсете Ме в ден скръбен.” Те не Го

слушат, не се молят, не Го признават, докато дойде един ден Ангелът на смъртта и ги задигне – казвате: „Еди-кой си човек умрял.” Този човек е бил едно гърне, за което грънчарят казва на слугата си: „Счупи това гърне, то не трябва повече да живее!” Казвате: „Ние не знаем защо трябва да се молим.” Който иска да живее, да не го чупят като грънчарско гърне, той трябва да се моли. – „Аз искам да живея, да уча, да се радвам на Божия свят.” Щом искаш да живееш, ще се молиш на Бога, ще вярваш, ще учиш.

Мнозина искат да знаят какво представлява Бог. Казвам: който иска да знае какво е Бог, той първо трябва да знае нещо за себе си – какво той представлява. – „Обича ли ме Бог?” Първо трябва да знаеш дали ти обичаш Бога – ако знаеш, че ти Го обичаш, ще знаеш, че и Той те обича. – „Справедлив ли е Бог?” Ако ти си справедлив, ще знаеш какво представлява Божията Правда; ако ти не си справедлив, по никой начин не можеш да разбереш Божията Правда. Казано е в Писанието: „Гневът Божи ще се излее върху синовете на непослушанието” – на човешки език този стих означава: „Гневът Божи ще се излее върху всички гърнета, които не вършат Неговата Воля, и ще ги разчупи на хиляди парчета.” Възможно ли е това? Възможно е, разбира се – кой грънчар, като види, че някои от гърнетата му не са направени както трябва, не взема чук да ги направи на хиляди парчета? Щом ги счупи, той казва: „Нови, по-хубави гърнета ще направя!” Кой човек не е чупил шишета или гърнета – щом вземе едно гърне или шише в ръцете си и забележи, че мирише, той веднага го хвърля на земята да се счупи и казва: „Ново ще си купя.”

И тъй, от тези разсъждения изваждам следното заключение: всяка мисъл или всяко чувство, които не ви служат, хвърлете настрана, нека се счупят; всяко лошо желание, което веднъж сте опитали и видели, че е вмирисано, хвърлете настрана; всяка лоша постъпка хвърлете настрана. Защо са ви тези стари, вмирисани шишета и гърнета – нека се счупят, те не са потребни. Без тях ще бъдете по-

добре – вие не сте родени с тях, те отпосле са дошли. Купете нови, хубави, чисти гърнета! Щом се освободите от старите, вмирисаните, у вас ще остане само Божественото – тогава Бог ще ви познава и вие ще Го познавате. Познава ли ви Бог, вие ще бъдете радостни, весели и силни; познава ли ви Бог, вие ще имате връзка с Него. Няма по-велико нещо за човека от това, да е свързан с Бога!

Някой казва: „Като се свържа с Бога, ще Го виждам ли?" Какво значи да виждаш нещо? Човек може да вижда един предмет или едно лице само ако го обича; човек може да вижда нещата само когато съзнанието му е абсолютно будно в света на Любовта, в който живее. Не е ли будно съзнанието му в този свят, той вижда като през мъгла, а това не е виждане, но прозиране. Който може да се ползва от плода на ябълката, той я вижда и разбира; не може ли да се ползва от плода ѝ, той нито я вижда, нито разбира. Щом не се ползва от плодовете на ябълката, колкото и да убеждавате другите, че я виждате, вие и себе си заблуждавате, и другите искате да заблудите – вие употребявате храна, която разваля стомаха ви и казвате, че тази храна не е добра. Трябва ли да дойде някой отвън да ви убеждава, че тази храна е добра – вашият стомах е специалист, той проверява, изпитва храната и се произнася. Всяко друго убеждение, което иде вън от вас, е заблуждение, а всяко заблуждение е старо учение.

Казвам: днес всички хора се нуждаят от прави разбирания, от прави възгледи за нещата. Не е достатъчно човек да мисли, че върши Волята Божия, но той трябва правилно да я изпълнява – ние сме дошли тук да разберем Волята Божия и да я изпълним. Който не е готов за тази работа, той не трябва да дохожда повече на Езерата. Ако иска да дохожда за свое удоволствие, той е свободен, но да идва тук, да се заблуждава, че върши Волята Божия, това не е позволено. Както аз служа на Бога, така и вие трябва да служите. Няма защо да губите времето си в залъгвания само, че това ще направите или онова ще направите – Небето е сито от залъгвания и неизпълнени обещания на хората.

Какво правят хората днес? Събират се около някой учен и започват да го ласкаят, да го величаят, за да изтръгнат нещо от него. Какво представляват тези ласки, това хвалене? Те не са нищо друго освен юлари на главата и самари на гърба му. Не, хвърлете всякакви юлари, всякакви самари настрана – човек трябва да бъде свободен! Че тези юлари били златни или сребърни, това нищо не значи – все юлари са. Свободният човек не търпи никакви юлари, никакви самари, никакви гвоздеи. Той иска краката и ръцете му да бъдат свободни от окови, умът му – свободен от юлар, сърцето му – свободно от самар, а душата и Духът му – свободни от всякакви гвоздеи – тази е новата философия на Живота.

И след всичко това ще дойдат невежите да разправят, че Бог им говорил чрез някаква пророчица или чрез дядо им и баба им, които са заминали за онзи свят. Какво им говори Бог? – Че трябвало да се раздава жито за заминалите. Казвам: ако вашите заминали за онзи свят искат жито да ядат, положението им не е много добро – който иска да яде жито, да дойде на този свят, житото не може да се раздава от този свят за онзи. Света Богородица казала чрез някоя пророчица, че ако хората искат да успяват в работите си, трябвало да ѝ палят свещи и кандила. Какво пророчество е това – Света Богородица не се нуждае от вашите свещи и кандила, това са заблуждения. Не се пророчества така. Някой измисли нещо и хората го считат за пророк. И в старо време е имало пророци, и днес има много пророци, но истинският пророк коренно се отличава от лъжепророка.

Питам, каква е разликата между истинския пророк и лъжепророка? Лъжепророкът е като бозаджията – той върви по улицата и вика: „Боза, боза!”; щом изпиете една чаша, той веднага казва: „Платете сега!” Срещате някоя религиозна, набожна сестра, която разправя, че с Бога говори, по Бога живее, а ходи при тази или онази гледачка да ѝ гадае на восък. Казвам: ако тази сестра вярва в Бога и живее съобразно Неговите закони, трябва ли след като се е нахранила с чиста, здрава храна, каквато Природата дава, да отиде при някой

пророк или при някоя пророчица да яде от техните баници? Щом хапне такава баница, стомахът ѝ се разваля. Когато стомахът на човека се разваля от баницата на някой пророк или някоя пророчица, те са лъжепророци. Такъв пророк минава за банкер между хората и кой каквото му поиска, той казва: „Лесна работа, всичко ще наредим.” И наистина, той лесно нарежда работите: взема по четиридесет-петдесет на сто лихва и не мисли – кожата одира на хората. Аз наричам тия лъжепророци търговци на човешки кожи. Минавам покрай дюкяна на един от тия търговци и чета надпис: „Пророчески дюкян“ – казвам: в такъв дюкян не влизам! Ако пророкът става бакалин, той е лъжепророк; търговията не е за пророка.

И тъй, Божието благословение минава и върху нас, както мислите се предават от човек на човек. Едни мисли вървят по закона на Любовта, други – по закона на Мъдростта, а трети – по закона на Истината. Обаче по какъвто път и да вървят мислите, резултатите им са едни и същи и за учени и прости, и за праведни и грешни. Водата еднакво измива и праведния, и грешния; разликата седи само в следното: от грешния водата става много нечиста, много мътна, а от праведния е по-чиста, по-бистра – това зависи от степента на Чистотата. Когато водата, с която се мие някой човек, е съвсем чиста, този човек е светия. Както водата се опетнява от грешните хора, така и някои мисли са в състояние да опетнят човека. Някой човек е неразположен духом, недоволен – защо? Някоя лоша мисъл е влязла в ума му и го мъчи. Какво трябва да направи този човек? Да хвърли вмирисаното гърне на земята и да го счупи – лошата мисъл е нечисто гърне, което непременно трябва да се счупи. Това гърне е останало от дядо ви, от баба ви, но днес вече не ви трябва. Казвате: „Какво ще правим в бъдеще?” Ще работите, за да направите нови гърнета, които да напълните с нови, чисти мисли.

И тъй, като дохождаме на Езерата, ние имаме предвид да изпълним Волята Божия. Щом изпълняваме Волята

Божия, и Природата ще бъде по-разположена към нас. Щом вършим Волята Божия, и Бог се интересува от нас и ни благославя; ако не вършим Волята Му и не вървим в Неговия път, и Той не се интересува от нас – законът е такъв. Не правите ли и вие същото с вашите слуги – когато имате един добър слуга, вие се интересувате от него и увеличавате заплатата му; ако слугата ви не е добър и не изпълнява вашата воля, вие не сте доволни от него, не се интересувате от неговото положение. Мислите, чувствата и постъпките на мнозина са неправилни, а въпреки това те искат Небето да се интересува от тях – Небето се интересува за хората дотолкова, доколкото и те се интересуват за него. Съвременните хора знаят това, но все-таки са склонни да мислят, че и като грешат, Бог пак им прощава. Тази мисъл е права, но при няколко условия, а именно: Бог прощава греховете на хората, ако те имат Любов в себе си, ако са разумни и ако обичат Истината. Следователно ако човек обича Бога, ако е разумен и ако е истинолюбив, какъвто грях и да направи, ще му се прости. Който няма тези три качества в себе си, никакъв грях не може да му се прости. Стихът „и ще залича греховете им” се отнася именно за този случай – Бог ще заличи греховете на хората, ако имат Любов, ако са разумни и ако са истинолюбиви.

Казвам: няма по-красиво нещо от това, човек да има Любов в себе си, да е разумен и да обича Истината – каквото каже такъв човек, всичко става. Който няма тези качества в себе си, той нищо не може да направи – рече ли да пророкува нещо, той ще излъже, неговото пророчество никога не се сбъдва. И това не е лошо, но то всякога трябва да се има предвид, за да не изпада човек в заблуждение. Защото и когато лъже човек, той все пак върши някаква работа. А на човек, който е работил, трябва да се плати нещо за труда – дали повече, или по-малко ще му се плати, зависи от характера на работата и ползата от нея. Изобщо, трудът на човека никога не може да се плати. Колкото и да му се даде, все ще бъде недостатъчно. Как и колко може да се плати

за услугата, която някой ти е направил? Три условия се изискват от човека, за да бъде той в състояние да се отплати на всеки, който му е услужил с нещо или му е направил някакво добро – те са следните: той трябва да обича човека, който му услужва; той трябва да бъде разумен и най-после, той трябва да бъде истинолюбив. Тъй щото, ако искате да се повдигнете, да имате постижения, приложете Любовта, Разумността и Истината в живота си – приложите ли тия неща, каквото кажете, ще стане.

Казвате: „Какво може да каже човек, което да се изпълни?" Например той може да каже на мъглата и облаците да се вдигнат нагоре, за да се изясни времето – каже ли това, времето ще се изясни. Той може да събори всички върхове около нас, да предизвика земетресение. Питам обаче при това положение, в което сега се намираме, какъв смисъл има да се събарят върховете, да става земетресение? Ако тук има праведни хора и срещу тях дойде голяма армия от войници да ги убива, тогава има смисъл да се предизвика земетресение, да се събарят планински върхове – по този начин поне ще се помогне на праведните хора, ще им се отвори път да се спасят. Някои казват: „Значи този човек, който може да предизвика земетресение в Природата, той е много силен." С един пример ще обясня каква е силата на този човек: представете си, че някой учен направи една бомба, която съдържа голямо количество взривно вещество; тази бомба има една малка запалка, която ученият може само да щракне и бомбата да се възпламени и да избухне. Този човек е силен наистина, защото е могъл да направи бомбата и знае как да я запали, обаче и едно малко, слабо дете може да запали бомбата и тя да избухне. Значи и детето може да направи чудото, което ученият прави. Разликата между силата на учения и на детето седи в следното: когато бомбата избухне, детето ще пострада, а ученият няма да пострада – защо? Защото детето е неразумно, а ученият е разумен, знае как да я запали. По същия начин много от съвременните хора, щом се намерят пред такива бомби,

като малките деца ги запалват и те избухват. За тази цел Невидимият свят съзнателно е поставил хората далеч от тия бомби, за да не избухват. На много места в Рила има такива бомби, затова, като върви човек и дойде до някоя от тях, той трябва да бъде внимателен, да не докосва запалките им, за да не избухват. Места, на които има такива бомби, са много опасни и те трябва да се избягват.

Съществената мисъл, върху която човек трябва да работи, е да намери начин за чистене на съзнанието си. За тази цел той трябва да държи връзка с Бога, да бъде в единство с Неговите мисли, чувства и постъпки. Щом веднъж човек живее и се движи в Бога, той трябва да бъде във връзка с Него, за да не прекъсва мисълта си – каквото да му се говори отвън, той трябва да има нещо постоянно в себе си. Само по този начин човек може да се подмлади – първото условие за подмладяване е да имате връзка с Бога. Ако не късахте тази връзка, досега всички бихте станали светии – който има непреривна Любов към Бога, само той може да стане светия. Аз разглеждам Любовта от ново гледище: Любовта е сила, която дава еднакви блага и еднакви условия за развитие на всички хора – тя дава Свобода, простор на човека да се прояви във всички посоки на Живота.

Казвате: „Може ли всичко да се обича?" Само разумното се обича. Човек е разумно същество, следователно той заслужава да бъде обичан – когато обичате човека, вие обичате Бога в него. Който е излязъл от Бога, той може да бъде обичан; който не е излязъл от Бога, той не заслужава да бъде обичан. И обратно – всички, които са излезли от Бога, трябва да Го обичат. В това отношение Любовта трябва да съществува като вътрешен закон в човека – чрез Любовта човек държи връзка с Бога и с всички живи същества. Тъй щото Любовта е благо преди всичко за самия човек, а после и за обкръжаващите. Реалното в Любовта е връзката между мислите, чувствата и постъпките – както на отделния човек, така и на всички хора. Тази Любов е достъпна за всички – тя е Любов от първа степен. Какво по-голямо благо за човека от това, да има връзка между ума, сърцето и волята си?

Казвам: дръжте в ума си мисълта *Любов към Бога* – с тази мисъл ще разрешавате всички въпроси, тя е ключ в Живота на човека. Без нея вие ще се натъкнете на друг принцип в Живота, за който не трябва много да се говори. Този принцип съществува и в самата Природа; натъкне ли се човек на него, той става кисел, сърдит и вечно недоволен. Дойдете ли до този принцип, не се старайте да го укротите, отстранете се от него и не го бутайте! Щом човек се докосне до този груб принцип, и той става груб, сърдит и казва: „Не ме пипайте, много съм сърдит" – и като погледнете този човек, виждате, че цял е настръхнал. Сърдитото не е самият човек, но онзи груб принцип, с който той е влязъл в съприкосновение.

Сега всички се интересувате от въпроса какво ще стане с вас. Аз ще ви кажа какво ще стане с вас: ако имате връзка между мислите, чувствата и постъпките си, всички ще станете царе. Питам, ако всички станете царе, кои ще бъдат поданици? При това, като царе за всички няма да има място на Земята, вследствие на което ще се разпръснете – едни ще отидат на Луната, други – по различните звезди и отдалеч само ще се поздравявате. Тази е външната, физическата страна на въпроса. Обаче под думата *цар* в нейния вътрешен смисъл аз разбирам свободен човек. Абсолютно свободен може да бъде само съвършеният. Свободният човек казва: „Аз съм цар, нищо не ме безпокои." Защо? – „Защото съм свободен в мислите, чувствата и постъпките си." Свободата подразбира още и хармония – щом човек е свободен в мислите, чувствата и постъпките си, той е в хармония със себе си, с Природата и с Бога, и тогава той казва: „Днес съм цар!" Утре изгубва тази връзка, казва: „Днес съм детрониран"; възстанови връзката си – пак става цар. Същото става и с вас – ту ви качват на царския престол, ту ви свалят. Свобода, хармония и съвършенство са качествата на истинския цар. Не е цар този, който външно само заема това положение – ние виждаме, че царете в света не са свободни, те са зависими от много неща.

Когато се говори за пречистване на съзнанието, човек трябва да е запознат със закона на различаването – да различава Божественото от човешкото. Всяка мисъл, която не се изменя при всички условия, тя е Божествена; всяко чувство, което не се изменя при най-големите пертурбации, то е Божествено. Мисли и чувства, които се изменят при условията на Живота и зависят от тях, те не са Божествени. Щом се домогнете до тази философия на Живота, вие трябва да я предадете и на другите хора – как ще я предадете? Истината, Любовта се предават чрез контакт, а не по механически начин; човек не може да предаде нещо на другите, ако той не го носи в себе си. Да мисли човек, че без да има нещо в себе си, може да го предаде на другите, това е равносилно да запали огън без някаква запалка – огън чрез огън се запалва. Откъде идат запалките? От Бога – запалката на огъня е Любовта, която иде от Бога. Понеже Любовта, Мъдростта и Истината идват от Бога, ние можем да ги възприемаме от Него и да ги предаваме на другите хора. В такъв случай всички можем да бъдем носители, проводници на Божията Любов, Мъдрост и Истина – да бъдем проводници, това значи да имаме връзка с Бога.

Казвам: който иска да бъде проводник на Бога, той трябва да Го намери и да се свърже с Него. Като намерите Бога, какво ще Му кажете? Всички трябва да знаете това, няма защо да ви се казва. Какво правите, когато сте гладен и намерите един самун хляб? Вземате хляба с двете си ръце, прегръщате го близо до себе си, натискате го и започвате да си чупите парченца от него, да ядете; след това се усещате доволен, разположен. Щом разчупвам хляба, той се е разцъфтял в ръцете ми; щом го ям, той вече е узрял; щом се нахраня, той вече е влязъл в мен, станал е едно с мен. След това аз и хлябът се разхождаме, разговаряме, разглеждаме Божиите имения – през целия ден и двамата сме весели и доволни. Тъй щото, когато разчупвате хляба, той не умира, но влиза у вас да живеете заедно с него. Докато човек не стисне хляба между ръцете си, докато не го разчупи и

сдъвче между зъбите си, той не може да го познае; с други думи казано, докато човек не обикне хляба, докато не познава елементите, които го съставят, и докато не влезе в съприкосновение с условията на неговия живот, той няма да знае какво нещо е хлябът.

Време е вече хората да освободят съзнанието си от всички наслоявания на миналото – на тези наслоявания се дължат всички болести, всички неразположения на хората. Някой седи, мълчи, но в това време той мисли за някоя своя болест; друг мисли за къщата си, че не е уредена; трети мисли, че няма нови дрехи, обувки. Не казвам, че тези неща са лоши, но те отдалечават човека от Правия път, по който той трябва да върви.

И тъй, от всички се изисква единство в мислите, в чувствата и в постъпките. Всичко, което чухте тук, можете да забравите, обаче помнете едно: всеки трябва да има единство в мисълта, единство в чувствата и единство в постъпките си. Ако дойдете идната година на Езерата и запазите това единство в себе си, вие ще придобиете големи блага и богатства от Природата. Нямате ли единство в себе си, неприятелят ще бъде около вас и ще ви обстрелва с картечен огън. Искате ли неприятелят да не ви обстрелва, работете усилено и съзнателно върху чистене, върху освобождаване на съзнанието от всички утайки и наслоявания на миналото.

1 август 1931 г.

ЦЕННОТО В МАЛКОТО

Днес ще размишлявате върху мисълта „Над всичко пребъдва Божието име“. Сега ще прочета 4-а глава от Евангелието от Йоан.

Казвам: в живота си човек се нуждае от пет неща. Те са следните: той трябва да има здрави крака, ръце, уши, очи и добре развит мозък, за да мисли правилно. Ако човек е добър, и краката му ще бъдат здрави – без Доброта краката не могат да бъдат здрави; ако човек е справедлив, и ръцете му ще бъдат здрави – без Справедливост ръцете не могат да бъдат здрави; ако човек е разумен, и ушите му ще бъдат здрави – без Разумност ушите не могат да бъдат здрави; ако човек обича Истината, и очите му ще бъдат здрави – без любов към Истината очите не могат да бъдат здрави; ако човек обича Бога, и умът му ще бъде добре развит – без Любов към Бога умът на човека не може да се развива правилно, тогава и човек не може да мисли право.

Някои казват: „Най-мъчното нещо е да бъде човек добър.” Не, най-лесното нещо е да бъде човек добър – няма по-лесна работа от тази. И ако човек не започне с тази най-лесна работа – да бъде добър, каквато и друга работа да започва, тя всякога ще остава незапочната. Хората трябва да започват с най-лесните работи, а да свършват с най-мъчните. Който започва с мъчни работи, ще се върне към лесните; който започва с лесни работи, постепенно ще върви към мъчните. Понякога най-малкото Добро, направено навреме, струва повече от голямото Добро. Например един студен зимен ден отивате при една бедна вдовица с няколко малки деца, която е турила в печката си няколко дръвца, но няма пари да купи кибрит, за да запали огъня; обаче вие имате кибрит в джоба си, драсвате една клечица и огънят се запалва – децата се разшават из стаята, весели, доволни, че е топло. Какво малко усилие се изискваше от ваша страна,

за да запалите огъня на тази вдовица! И малкото дете може да свърши тази работа, обаче запалването на клечката кибрит в случая представлява по-голямо Добро, отколкото създаването на цял град или спасението на цял народ. Защо? Защото веднъж запален този огън, той може вечно да гори; ако пък избавите един давещ се, той може да се подхлъзне и повторно да падне във водата; или ако спасите един народ от някакво зло, той пак може да се върне към него. Изобщо, не можете да спасите човек, на когото краката, ръцете, очите, ушите или мозъкът не са здрави. Давещият можете да спасите само когато се моли, когато обича Бога – щом се моли, Бог ще изпрати някой да извърши Волята Му, да спаси този човек. Който се моли, това показва, че той е здрав човек и Бог веднага изпраща някой да му помогне, като казва: „Помогни на този човек, защото той иска Моята помощ!" Който спасява някого, трябва да знае, че той само изпълнява Волята Божия – той е свидетел на Доброто, което Бог прави. Когато обичате някого, вие сте проводник, свидетел на Любовта, която Бог изпраща чрез вас – така трябва да мисли човек, този е правилният начин на разсъждение. Ако човек започне да мисли как да направи някому Добро, как да обича Бога и как – хората, той ще разбере, че сам, без Бога нищо не може да направи.

И тъй, в Разумния живот всяко нещо трябва да се постави на своето място. В този смисъл питам дървата ли горят или огънят? Дървата не могат да горят без огън, нито огънят може да гори без дърва – огън има само там, дето става горене. Сърцето тупти, пулсира, изпраща кръв по цялото тяло, вследствие на което се развива топлина – значи огън има в сърцето. Дето има Живот, там има и горене и обратно – дето става горене, там има Живот. Когато искате да накладете огън, трябва да имате дърва; дървата се секат, пренасят и после се кладе огънят. Който не взема участие в тази работа, той мисли, че е лесно да се накладе огън; добре е всички да вземате участие в сеченето и пренасянето на дървата, че като се греете на огъня, да изпитвате приятност, че и вие сте взели участие в общата работа.

Сега ще ви препоръчам следното нещо: добре е всеки от вас да има по едно тефтерче, в което да отбелязва по колко желания на ден се явяват да даде някому нещо и по колко желания – да вземе от някого нещо. Интересно е после да направите сметка колко от желанията ви през деня са от категорията да вземете нещо и колко – да дадете нещо. Започнете да събирате тези статистически данни още от днес, за да видите кои желания преодоляват у вас. Ето вие отсега още започвате да събирате в торбите си; естествено е човек да събира, но естествено е и да дава. Сега имате право да събирате, но после ще видим дали ще давате от придобитото и на другите, или ще го турите в банката си. От сутрин до вечер просякът събира, туря в торбата си; като вземе нещо, той трябва веднага да отиде при Бога, да благодари, че е получил някакво благо – когато благодари на Бога, с това той дава нещо от себе си. Обаче просякът не прави така – цял ден той ходи от къща на къща и навсякъде казва: „Бог ме изпрати да ми дадете нещо.” Всъщност той си служи с лъжа – Бог го е изпратил само на едно място да му дадат нещо, а не да ходи по всички къщи.

Казвам: просията е отрицателно качество, което съществува и в Духовния свят – например някой има една малка Радост, но не е доволен от нея, иска още радости, за да напълни торбата си. Имаш ли една малка Радост в себе си, бъди доволен от нея – благодари на Бога, че ти е дал тази Радост за деня и не искай повече радости. Вие трябва да научите закона, който регулира радостите и скърбите в Живота. Представете си, че дрехите, шапката, обувките ви са скъсани и вие се чудите какво да правите, как да излезете пред хората; в това време дохожда при вас един познат и ви донася нови, хубави обувки – трябва ли сега да мислите, че нямате нови дрехи и нова шапка? Не, скрийте се някъде никой да не ви види и благодарете на Бога за обувката, които сте получили. Ако благодарите на Бога за обувката, и другите неща ще дойдат. Благодарете за обувката и за нищо друго не мислете; мислите ли, че нямате нови дрехи и шапка, и обувката ще изчезнат.

Благодарността дава сила на човека да понесе всички несгоди в Живота, колкото и големи да са; щом е благодарен, с тази благодарност той покрива недостатъците, несгодите си и ги носи по-леко – такъв е духовният закон. Който е благодарен на малката Добродетел в себе си и я пази и грижливо отглежда, и другите Добродетели ще се присъединят към нея и ще му дойдат на помощ – такова е възнаграждението на всеки, който вярва в малката Добродетел и е благодарен от нея. Ако човек отдели малката Добродетел настрана от другите, тя сама за себе си не може да се прояви; вследствие на това в съзнанието на този човек остава малка празнина. Когато човек има нови обувки, но не е благодарен и мисли, че няма нови дрехи, той изпада в същото положение и към Бога. Например Бог казва, че е заличил всичките ни грехове, но ние се съмняваме в думите Му и казваме: „Дали не е останал някой грях незаличен?" – това значи: „Като имаме нови обувки, ще имаме ли и нови дрехи и шапки, или ще останем със скъсаните?"

Първото нещо, което трябва да придобиете като ученици, е устойчивост, непоколебима Вяра. Вярата ви не трябва да бъде като на онзи просяк, който срещнал един милионер и му поискал помощ; милионерът му дал половин лев и казал: „Ела надвечер у дома да те нахраня добре." Просякът останал недоволен от половиния лев и си казал: „Какво мога да направя с половин лев, с тези пари не мога да си купя даже един пакет тютюн! Този милионер не беше готов на момента да ми даде една по-голяма помощ, че ще остане да ходя у дома му, там да ми даде нещо повече – не вярвам!" По същия начин и вие срещате Бога и Му искате помощ; Той ви дава половин лев и казва да отидете вечерта у дома Му да ви нахрани добре. Вие обаче не познавате Бога, не Му вярвате и казвате: „Този човек едва откъсна от сърцето си половин лев, че ще се надявам довечера да ме нахрани – не вярвам, той е скъперник. За какво по-напред да употребя този половин лев – дали за обувки, за дрехи или за шапка, кой ще чака до вечерта?" Не, почакай малко, иди в дома на

богатия, както ти е казал, и ще имаш всичко – обувки, дрехи, шапка, а отгоре на това и ще те нахрани.

Питам, ако ние не сме привикнали да вярваме на малките Добрини и да благодарим за тях, на какво друго ще вярваме? Съвременните хора очакват да дойде нещо голямо, затова не обръщат внимание на малките работи. Младият момък казва: „Да имам богат баща, да свърша поне два факултета в странство, че да стана професор или министър"; младата мома казва: „Да дойде отнякъде някой княз, да се оженя за него, че да разполагам, както разбирам" – всички хора се надяват да дойде нещо отвън, да подобри положението им. И професор да станеш, и министър да станеш, и княз или княгиня да станеш, нещата отвън не се уреждат. Някой казва: „Да се оженя, поне едно дете да имам"; питам какво ще направиш, ако имаш едно дете. Детето представлява първата най-малка Добродетел, която се ражда в душата на човека. Ако човек няма тази Добродетел в себе си и не я цени, не я разработва, и десет деца да има отвън, той пак е бездетен; ако Доброто, което съществува в човешката душа, не се проявява, той винаги остава бездетен – тази е великата Истина на Живота. Някой казва: „Аз да се оженя веднъж, че другите работи лесно ще се наредят." Не, докато Любовта не дойде в душата ти, винаги неженен ще ходиш; ти можеш да имаш връзка с някоя мома, да мислиш, че си се оженил, но това още не представлява истинска женитба. Дойде ли Любовта в човека, той вече е женен. Любовта иде само един път в Живота на човека, следователно той може да се жени само един път. Дойде ли Любовта в човека, той вече нищо не търси, за нищо друго не мисли. Днес женени и неженени, учени и прости, бездетни и хора с деца, млади и стари – всички търсят Любовта. Дойде ли Любовта, всичко придобиват, животът им се осмисля и те живеят в мир и съгласие с Бога.

Казвам: всички неща, които хората вършат на Земята, представляват символи, емблеми на Духовния свят – по този начин Духовният свят ги напътва към реалния Живот.

Физическият свят без Духовния е свят на илюзии. Хората се женят и все неженени остават – деца раждат, но те се губят, топят и изчезват пред тях като лед. Човекът на Любовта, като роди едно дете, то го следва във вечността – това дете постоянно върви с баща си и му казва *татко*; с това обръщение то иска да каже: „Татко, Ти си начало на Любовта.” Същото става и на Земята: когато детето порасне, то върви след баща си и му казва *татко*; това значи: ти, който си излязъл от Любовта, започвай всяка работа с Добро и с Любов – Доброто е свидетел на Великата Любов.

И тъй, когато дадат на човека нови обувки, той веднага проглежда; защо със старите, със скъсаните обувки той не вижда? Защото краката му са изстинали, той се свива, гледа само към земята и нищо наоколо не вижда. Когато хората измръзнат, те затварят очите си и нищо не виждат; щом се стоплят, те отварят очите си, следователно човек всякога трябва да бъде обут. Казвате: „Какво отношение има между обувката и виждането?” Когато човек се обуе, т.е. когато Доброто дойде в краката му, те стават здрави и той ходи доволен, щастлив, с отворени очи и всичко вижда – това е закон, който се отнася до съзнанието. Нуждите и недъзите, които човек има, товарят съзнанието му с непотребен баласт, който го отдалечава от истинската цел на Живота.

Например някой човек води пет-шест години религиозен живот, но един ден казва: „Защо трябва да се моля на Бога, какво спечелих като се молих толкова години, не ми трябва вече молитва, не ми трябва Евангелие, и без това може.” Казвам: този човек не може да води религиозен живот, защото е бос, защото краката му не са здрави; ако беше обут, ако краката, ръцете, очите, ушите и мозъкът му бяха здрави, той щеше да счита за привилегия да се качи на планината и да се помоли на Бога, да принесе своя дар. В Стария завет хората са принасяли жертва на Бога, а съвременните хора отиват на молитва с празни ръце. Какво означава жертвата на старозаветниците? Днес хората отиват при някой адвокат, но ако ръцете им не са пълни, той не ги

приема – колкото и да е добър този адвокат, след като му разправите какво искате от него, той казва: „За това дело ще ми заплатите пет хиляди лева.” Като чуете, че адвокатът иска пет хиляди лева за делото, очите ви се отварят – защо? Пари трябва да му приготвите, той не работи без пари. Вие казвате: „Въпрос е дали ще спечеля делото”, обаче адвокатът казва: „Спечеля делото или не, поне пари ще спечеля.” Когато адвокатът иска пари от хората, той не отваря очите си; когато чуе гласа на звонковите, тогава отваря очите си.

Днес каквото и да работят хората, те все очакват да получат нещо. Не е лошо човек да приема, да получава нещо за труда, за работата си – това е в реда на нещата, обаче като казвам, че човек трябва да работи даром, имам предвид следната идея: всяка работа трябва да става съобразно закона на Любовта, без оглед на това ще се плати ли за нея, или не. Всяка работа, която се върши с Любов, тя не може да се изплати; всяка работа, вършена без Любов, тя се плаща. Адвокатът казва: „Искам за защита на еди-кое си дело пет хиляди лева” – този човек работи без Любов. Отивате при друг адвокат, той не прави въпрос за пари, заема се за делото, разглежда, проучва го и го спечелва; неговият клиент казва: „На тебе не пет хиляди, но десет хиляди лева ти давам, доволен съм от работата ти; аз не мога да платя труда ти, но давам ти поне едно малко възнаграждение.” Такива отношения съществуват само между разумните хора. Отиваш при един бакалин, искаш да ти даде един килограм захар – той претегля захарта, дава я и нито на тефтер бележи, нито казва колко струва захарта; ти вземаш захарта и му даваш колкото намираш за добре – това са отношения на Любов. Според сегашните отношения между хората, бакалинът казва: „Ти трябва да платиш за захарта двадесет и пет лева” – купувачът вади двадесет и пет лева и плаща. Според закона на Любовта търговецът нищо не казва за цената на захарта, но купувачът вади банкнота от петдесет лева, плаща захарта и казва: „Аз съм доволен, че намерих захар в твоя дюкян, а колкото се отнася до цената,

и хиляда лева съм готов да дам.” Какъв щеше да бъде светът, ако имаше такива отношения между хората?

Казвам: Любовта не може да се наложи на хората – тя не признава насилието, но дава добри уроци на хората. Например, когато хората не дават нищо за Господа, Той изпраща при тях разбойници, на които казва: „Понеже тия хора са богати, нищо не дават в Мое име, затова нека дадат на вас.” Те влизат в някоя богата къща с парабелите си в ръце, оберат това-онова и излизат. Като излязат навън, богатите хора казват: „Много неща взеха тези разбойници, но благодарим на Бога, че поне живи останахме.” Този пример е само за изяснение на идеята – в този смисъл трябва да се знае, че всичко, каквото имаме, е Божие, а не наше. Какво ще разправя някой, че внесъл или изнесъл пари от банката – никой никакви пари не е внесъл в банката, парите и без него съществуват. Някои хора секли пари, а той минава за собственик на тия пари; никой не е собственик на парите. – „Как да не съм собственик, аз употребих толкова труд, толкова усилия, докато ги спечеля.” Трудът, усилието са на Живота, а не твои; следователно няма собственици в света, защото няма и собственици на Живота. Ако някой се нарече господар, собственик на Живота, той би трябвало да бъде човек на безсмъртието, обаче никой още не е дошъл до безсмъртието. Безсмъртието ще дойде, когато хората влязат в закона на Любовта. Сега те изучават закона на безсмъртието; щом научат този закон, те ще знаят вече как да любят. Докато хората умират, те не живеят още в закона на Любовта. Христос казва: „Това е живот вечен, да позная Тебе, Единнаго истиннаго Бога.” Щом познаете Бога, в дар на това Той ще ви даде Вечния живот – Живота на безсмъртието.

Казвате: „Кога ще стане това, след колко прераждания?” Това ще стане в бъдеще, в далечната вечност; вечността пък е област на Истината. Тъй щото, когато някой говори за вечността, аз подразбирам Истината – вечността е образ на Истината, а Истината е безгранична. Следователно всички неща се реализират в Истината. Дали една идея

ще се реализира след година, две, сто, хиляда или повече, това са все граници на Истината – минута или век, година или сто милиона години, това са пак граници на Истината. Туй показва, че човек може да постигне нещата и в един момент, и в милиони години – каква е разликата в тия два случая? Ако човек постигне своите идеали в продължение на милиони години, той ще изпита много тревоги и мъчения; ако ги постигне в един момент, почти няма да има тревоги. Например някой казва: „Знаеш ли колко е патила главата ми, докато спечеля богатството, на което днес се радвам?", обаче тези придобивки са външни и те не съставят обект на Истината, нито обект на Живота. Бог е обект на Живота – който намери Бога, той ще разбере дълбокия смисъл на Живота.

Един ден срещам един познат свещеник, който ми разправи нещо от живота си. Той ми каза: „Не зная какво да правя, къща имам, деца имам, грижи има около тях, но Бог ми взе попадийката, остави ме сам да се справям в живота. Докато тя беше жива, аз бях сиромах, децата – малки, трудно се живееше; като израснаха децата, положението ми се подобри, но тя отиде. Днес и да искам да се оженя, не мога, поп съм, обаче дотегна ми вече това джубе, как бих желал да се освободя от него – отиде ми попадийката!" Прав е човекът, защо му е живот без попадийка – това значи защо му е живот без Любов. Живот без Любов е подобен на поп без попадийка. Днес всеки се оплаква, че Любовта я няма, че попадийката си отишла. Това показва, че смисълът на Живота е в Любовта – каквото богатство и да има човек, ако няма Любов, животът му е безсмислен.

После казвам на този поп:

– Твоята попадийка може да се върне, да възкръсне, защото Любовта никога не умира. Твоята попадийка може да оживее и още тази вечер може да дойде при теб.

– Как?

– Като обикнеш Бога.

– Как ще намеря Бога, как да Го обикна?

Казвам:

– Ако от ред години насам ти ходиш с кадилницата, проповядваш на хората, говориш им за Бога, а сам не знаеш де е той и как да Го намериш, защо ги заблуждаваш тогава?

– Нека Бог ме прости, и аз сам съм се объркал. По-добре, ако можеш, дай ми съвет как да се освободя от това джубе, пък аз сам ще си намеря попадийка.

Прав е човекът. Аз превеждам: джубето представлява греховете на хората, които ги отдалечават от Истината. Когато човек хвърли джубето от себе си, т.е. когато се отдалечи от греховете си и когато Истината оживее в него, той пак ще си намери попадийката.

И най-после казвам на този поп:

– Хвърли джубето и тръгни с мен?

– Ще помисля малко.

И до днес той още мисли. Сега казвам: хвърлете джубетата, вашата попадия е навсякъде. Не влагайте надеждата си дето не трябва, съграждайте живота си върху трите важни основи – върху Божията Любов, Мъдрост и Истина! Дойдат ли Божията Любов, Мъдрост и Истина у вас, каквато работа и да ви дадат, ще я извършите с Любов. Не правете разлика между една и друга работа – всяка работа, колкото нищожна или колкото малка да е, щом се върши в името на Божията Любов, Мъдрост и Истина, тя е добра; така свършена, работата придобива голяма ценност. Казвате: „Как да любим или как да придобием Божията Любов, Мъдрост и Истина?" Аз ще ви отговоря, както отговорих на попа: толкова години вече как пишете любовни писма, защо казвате, че не знаете как да любите? Вие говорите на хората за Любов, а при това питате как да любите – това е противоречие. В такова противоречие се намери и свещеникът – той служи на Бога, проповядва на хората за Любов, а като му се каже, че има нов начин, по който може да служи и да възкреси попадийката, той не вярва и признава само стария начин. Не, само по новия начин той ще се домогне до пътя, който води към

Божията Любов. За това се изисква само една стъпка напред, а именно да реши човек да даде нещо от себе си, т.е. да принесе една велика жертва на Първото начало, на Бога – направи ли това, и работите му ще се уредят.

И тъй, от тази беседа искам да задържите в ума си само основната мисъл. Всички непотребни мисли от нея могат да се изхвърлят, а да задържите само една като най-потребна – тя ще бъде основната мисъл. Казвате: „Как ще познаем кои са потребни и кои непотребни неща?" Представете си, че получите един скъпоценен пръстен, поставен в кутийка, която е увита в много книги; пръстенът с кутийката тежи едва двадесет и пет грама, обаче с книгите заедно тежи няколко килограма; какво ще направите в този случай? Ще развиете кутийката, ще я отворите, ще извадите пръстена от нея и ще го турите на ръката си. Всичките книги, в които пръстенът беше увит, ще хвърлите настрана като непотребни – само пръстенът ще вземете като потребна вещ. Трябва ли да носите на гърба си празната кутия с книгите, в които тя беше увита? Извадите ли пръстена, кутията и книгите не ви трябват. Следователно пръстенът представлява благоприятните условия в Живота на човека – той е поръчителят, гарантът, който се подписва на една полица, срещу който подпис вие можете да вземете пари от някоя банка; полицата с подписа на гаранта представлява препоръчителното писмо, което всеки трябва да има.

Следователно препоръчителното писмо е Вярата. Без Вяра никъде не може да се отида – Вярата е въжето, върху което акробатът играе; волята пък представлява върлината, която акробатът държи в ръцете си за равновесие. Ако върлината се загуби, той все пак може да се държи на въжето, обаче скъса ли се въжето, той е изгубен – скъса ли се въжето, ново въже трябва да се постави. Това показва, че без Вяра по никой начин не може да се мине от единия до другия край. Искате ли да преминете въжето от единия до другия край, непременно трябва да го обтегнете, да вземете върлината в

ръка и да го преминете; когато преминете въжето, тогава ще ви платят. И на цигуларя плащат, когато свърши свиренето; който отива на лозето да копае, получава заплатата си, като свърши работата – изобщо, на работника се плаща, след като свърши работата си. Адвокатите правят изключение от това правило – когато на някой адвокат дават да защитава едно дело, той казва: „Ще взема това дело, но предварително трябва да ми се заплати". Понякога адвокатите искат да се заплати предварително поне половината от това, което им се пада за работата. Те са изгубили доверие в хората и казват: „На мнозина сме работили, но не са плащали за труда ни, затова искаме предварително да се осигурим." В Духовния свят законът за плащането е същият, какъвто и на физическия – там се плаща след свършване на работата.

Сега същественият въпрос, върху който трябва да се спрете, е въпросът за потребните и непотребните неща. Потребните неща са от категорията на пръстена; какво представлява пръстенът? Пръстенът представлява здравите крака, ръце, очи, уши и ум на човека – това подразбира топло сърце, светъл ум, силна воля, широка душа и крепък Дух. Като изброявам какво трябва да има човек, с това той се ограничава. Или ако кажа, че човек трябва да има вяра, това още не значи, че той няма Вяра – всеки човек има вяра, но не такава, каквато трябва; Вярата не може да се наложи по механичен начин. Затова казвам: без вяра ще ходите; какво подразбира това? Докато човек не се обезвери напълно, той не може да придобие Вяра; с други думи казано, докато човек не се обезвери, не изгуби вяра в лъжливото, в преходното, в което днес вярва, той не може да намери правия път на Истината. Например с години вървите по един път, докато най-после изгубите вяра в него и казвате: „Нищо не постигнах в този път!" Когато човек стане безверник в непостижимото, но придобие Вярата, той е минал вече от безверието във Вярата; понякога става обратното – някои отиват от Вярата в безверието. Едни отиват от Любовта в

безлюбието, а други – от безлюбието в Любовта – това са пътища, през които хората вървят.

Като говоря за безлюбието и за Любовта, не искам да кажа, че нямате Любов, но много от съвременните хора криво разбират Любовта – те винаги я свързват в образи на млад момък или на млада мома. При това те знаят, че като дойде Любовта, трябва да се даде нещо.

При един американец-милионер отива една млада, красива мома и го запитва: „Искаш ли някой да те обича?" Той я поглежда, а после навежда главата си, мисли какво да ѝ каже – той знае, че ако го обича някой, много долари ще излязат от кесията му; той знае, че много ще му коства красивата мома. След дълго мълчание той казва: „Този въпрос е много труден, елате след няколко дни, тогава ще ви отговоря." Той се намира в борба между любовта на парите и красивата мома, която трябва да обича – ако обикне момата, парите ще хвръкнат. Съвременните хора искат да любят, знаят да любят, но имат предвид голямата жертва, която Любовта изисква. Когато кажем на някого, че трябва да люби Бога, той казва: „Искам да си поживея малко" – този човек не е готов да жертва, той е банкер, който обича парите и казва: „Ще си помисля малко и тогава ще отговоря."

И тъй, от всички се изисква ново разбиране на Живота. За тази цел трябва да се направи вътрешен превод на външния живот – всеки да види своята слаба страна. Например някой казва: „Трябва да се обичаме!" Казвам: без Бога Любовта към хората нищо не донася; такава любов мяза на житното зрънце, посадено на камениста почва или на празен житен клас. Виждали ли сте как са щръкнали нагоре празните класове? Когато земеделецът погледне към щръкналите житни класове, въздъхне дълбоко и казва: „Празни са тия класове, не може да се надявам на тях." После погледне към пълните класове – тежки, увиснали надолу, и казва: „Хубаво е това жито!"

Казвам: няма по-хубаво нещо в Живота от пълните класове – пълните класове представляват Любовта на Бога

към нас. Като влезе Любовта у нас, тя оплодотворява всичко, развива деятелността ни и осмисля нашите мисли, чувства и постъпки. Дойде ли Любовта у нас, ние ставаме силни, бодри и радостни. При Любовта нашето състояние е подобно на този ден – чисто, ясно небе, Слънцето – хубаво, приятно грее, а времето – тихо, спокойно.

2 август 1931 г., 5 ч.

ХИГИЕНА НА ЖИВОТА

Ще прочета няколко стиха от 10-а глава от Евангелието от Йоана.

За да поддържа живота си, човек се нуждае от три важни, съществени неща – те са следните: Светлина, Живот и Любов. Светлината открива физическия свят и помага за разбиране на Живота. Ако човек не разбира законите на Светлината, той не може да разбере законите на Живота; ако не разбере Живота, той не може да разбере законите на Любовта. Ако човек не разбере законите на Светлината, на Живота и на Любовта, в него ще се зароди вътрешно разногласие – вътрешното разногласие създава външен дисонанс.

В органическия свят светлината е свързана с храната, която човек употребява – без светлина и топлина никаква храна не може да се създаде. Следователно човешкият стомах се намира в пълна зависимост от светлината и топлината. Храната е необходима за доставяне на ония елементи, чрез които Животът се проявява. Днес всички хора, всички живи същества, от най-малки до най-големи, се стремят към щастие, към осигуряване. Такъв стремеж съществува и в семействата, в обществата, в народите – всички се стремят към организиране. Питам кои успяват в този стремеж? Поразумните семейства, общества и народи, които разбират законите на Светлината, на Живота и на Любовта, те могат донякъде да се организират, да живеят по-добре. Останалите, които не разбират тези закони, изпадат в суеверие и нищо не постигат – защо става това? Понеже те търсят щастието в началото на живота си, в началото на всяка работа, докато щастието се състои в крайния резултат на Живота.

Всички съвременни хора се стремят да растат, да забогатяват, да станат учени, силни, с една дума – да придобият щастието. Следователно, ако щастието е цел в Живота, тогава всеки трябва да се стреми да изучи пътищата, по които може

да се дойде до щастието – без щастие Животът няма външен израз. На Земята израз на щастието е здравето – първото важно нещо за човека е здравето. Човек трябва да бъде здрав, обаче здравето зависи от физиологичното съотношение между човешките органи. Ако деятелността между мозъка, белите дробове и стомаха е правилна, тогава и здравето на човека е добро – тези три органа съставят три велики свята. Мнозина смесват търбуха на човека със стомаха и казват: „Човек не трябва много да яде.” Търбух и стомах са две неща, съвършено различни – стомахът е свят, напълно независим от търбуха. В стомаха на човека има десет милиона работници – клетките, които се занимават с храносмилането. Ако на всеки работник се плаща само по един лев надница, на ден трябваше да се плаща по десет милиона лева за храносмилането; оттук се вижда каква грамадна работа вършат тия клетки. Това говори и за голямото количество енергия, която Природата харчи за поддържане на живота на тия клетки. И след всичко това хората не ценят Живота – защо? Защото те не подозират даже колко много същества работят за тях даром и каква енергия изразходва Природата за поддържане на Живота.

Съвременните хора – управляващи, учени и философи – са заети с една отвлечена идея: да внесат в живота законност, справедливост, щастие, без да разбират законите на щастието. Въпреки този стремеж на хората, почти никъде не се срещат идеални семейства, общества или държави. Това се дължи на обстоятелството, че между трите свята – физически, Сърдечен и Умствен – няма хармония, няма правилни съотношения. Например, ако светлината, която прониква в очите, е много силна, очите веднага се свиват, понеже не могат да издържат на тази светлина – иначе тя ще причини голяма вреда на очите. Ако пък светлината е много слаба, тогава очите се разтварят широко като у нощните птици, за да приемат повече светлина; обаче това чрезмерно разтваряне на очите създава друг дефект. Очите на човека не трябва да бъдат нито като

очите на нощните птици, нито като тия на дневните – те не трябва да бъдат нито много широко отворени, нито много свити. Хора, на които очите са широко отворени, имат понятия за Живота според светлината на нощта; тия пък, на които очите са свити, те имат понятия за Живота според светлината на деня. Това са две различни категории хора, които нямат и не могат да имат помежду си допирни точки. Какво може да се роди в нощта? През нощта житото не расте и плодовете не зреят – нощта е създадена само за почивка, истинският Живот, истинското растене и узряване става денем. Нощем се обработват материалите, които организмът е възприел през деня.

Казвам: нощта представлява страданията в Живота, а денят – радостите. Казвате: „Защо идат скърбите и страданията?" Между страданията и радостите има известно съотношение: скърбите, страданията са необходими за почивка на човека, а радостите – за работа. Вън от Живота скръбта и Радостта не съществуват, нито могат да се отделят от него. Ако отделите скърбите и радостите от Живота, последният напълно ще се обезсмисли. И тогава няма по-страшно страдание за човека от това, да се обезсмисли животът му; само при това положение човек вижда, че страданията, както и радостите в Живота са на мястото си. Обаче ако страданията и радостите не могат да се използват правилно, те не са изиграли ролята си; който не е използвал радостите и страданията, той се намира в положението на слепец и не вижда благата, които минават пред него. Например срещате човек, който разполага с голямо материално богатство, изразено в пари, но живее в постоянен страх да не вземат парите му, да не ги изгуби по някакъв начин и да стане сиромах. Питам какво се ползва този човек от своето богатство, каква радост му носи това богатство? Никаква – този човек живее в страх, в мъчение да не изгуби своето щастие, следователно щастието или благото на този човек му причинява повече страдания, отколкото радости. Кога благото на един човек му създава страдание,

а не Радост? Когато хората около него искат да бъдат богати, без да работят. Нещастието на съвременните хора седи в това, че малцина от тях обичат да работят – всеки иска да работи колкото може по-малко. И аз съм съгласен с това – чрезмерният труд е неразумен, ние не сме дошли на Земята да ставаме роби на труда. Чрезмерният труд подразбира стремеж на хората към богатство, към осигуряване. Трудът трябва да се замести с разумна работа, а разумна работа може да има само тогава, когато между хората съществува поне една допирна точка.

И тъй, ако между хората съществува поне една допирна точка, те ще могат да направят разумна връзка между Светлината, Живота и Любовта. Светлината представлява сбор от съзнанията на всички живи същества – от най-малките до най-големите, включвайки и човека. Животът представлява вътрешната страна на целокупния Живот; това показва, че между всички живи същества има обща допирна точка, понеже всички живеят, т.е. в живота на всички има нещо общо. Обаче Животът на човека се различава от живота на останалите същества по своята разумност – в този смисъл само човек живее. Разумността е най-ценното в човешкия Живот. Думата *живот* подразбира Разумност – където няма Разумност, и Живот няма; има ли Разумност, даже най-слабо проявена, там и Живот има. Любовта представлява Божествения свят, върху който са построени всички останали светове. Грешката на съвременните хора седи в това, че те отделят Бога от Любовта, т.е. от света, на който всичко се крепи. Вън от Любовта Бог не съществува, вън от Любовта не можем да познаем Бога. Както не познаваме Бога вън от Любовта, също така не можем да познаем човека вън от Разумния живот. Следователно Любовта е идейната, възвишената страна на Живота – с нея именно човек трябва да се занимава. Тя представлява още и Светлината на живота му – докато човек люби, той вижда; престане ли да люби, животът му се помрачава и той вече не вижда.

Силите, които поддържат общия Живот, се вземат от трите главни елемента в него – от Светлината, от Живота

и от Любовта. Същото може да се каже частно и за човека: той може направо да черпи енергия за поддържане на своя организъм от Светлината, ако знае нейните закони, от Живота, ако го разбира, и от Любовта, ако се стреми към нея. Тези са трите източника, от които човек може да черпи Сила, Живот и Здраве – има ли тези неща в себе си, той е придобил истинското щастие на Земята. Христос казва: „Аз съм добрият пастир: добрият пастир душата си полага за овцете.” Под думите *добър пастир* Христос подразбирал благоприятните материални условия, които трябва да се дават на всички хора; под думата *овце* пък подразбирал разумните хора. Под думата *пастир* подразбирал Божественото начало в човека, на което той всякога може да разчита – както тялото не може без глава, така и стадото не може без пастир. Пастирът в човека е неговата глава, овцете – това са белите дробове, а Светлината – това е стомахът, от който той трябва да черпи енергия за живота си.

Казвам: какъвто и да е човек, колкото и да е добър, ако не разбира законите на Светлината, той няма да се ползва от нея – ако не разбира законите на Светлината, той няма да има правилни схващания за света и ще го разглежда като изложба на картини. Обаче има правила, методи, чрез които човек може да използва Светлината. Понякога неразположението на човека се дължи на ред анормални съчетания, предизвикани от неправилното възприемане на Светлината. Научно казано, понеже Светлината е различно складирана в разните видове храни, вследствие на това едни от тях се отразяват благотворно, а други – неблаготворно върху човешкия организъм. Онези храни, които се отразяват неблаготворно върху човешкия организъм, често стават причина за неговото неразположение. Следователно храните, които хората употребяват, представляват Светлина, складирана в разните органи по различни начини. Оттук всеки човек, който иска да бъде здрав, трябва да употребява такива храни, които да съответстват на неговия организъм – в това седи истинската хигиена на Живота.

И тъй, хигиената на Живота трябва да започне с правилното използване на Светлината, складирана в растенията и плодовете. Ако възприетата Светлина не може да се превърне в жива енергия, ние казваме, че храната не е добре асимилирана, т.е. между храната и дадения организъм няма съответствие. Сегашните хигиенисти и физиолози често препоръчват на човека такива храни, с които не се постига желаната цел. Едни хигиенисти препоръчват на хората месна храна, а други – вегетарианска, но понякога вегетарианската храна от известни масла се разваля толкова много, че е в състояние да разстрои стомаха дори повече от месната. За да се избегнат тези разстройства, човек трябва да се добере до онази храна, която Природата е определила специално за него. Този е един от важните въпроси, върху които всеки разумен човек трябва да се замисли; не е важно какво е писано в книгите по този въпрос, но всеки човек трябва сам да намери своята храна, както това правят животните. Кой е научил овцата да пасе трева, при това кой я е научил да избира трева специална за нея? Без да е чела някаква научна книга, овцата знае каква трева да пасе. Овцата сама избира храната си, а съвременният човек трябва да чете ред научни книги, за да разбере коя храна е добра и коя – не. Относно избора на храната Природата е вложила в човека вътрешен инстинкт или вътрешно чувство за разпознаване. И ако човек се върне към своето първично състояние на Чистота, той ще дойде до положение да различава коя храна е добра и определена специално за него. Ако човек се остави на Природата, тя да го ръководи, той ще разреши правилно не само въпроса с храната, но ще знае положително какъв живот трябва да води и как да живее.

Днес съвременните хора говорят за възпитание на младите, прилагат ред нови правила и методи, въпреки това малко постижения имат – защо? Защото са се отклонили от първичния Живот. Майката дълго време учи дъщеря си как трябва да живее, но все ненаучена остава. Питам как възпитават птиците малките си, как им предават науката за

Живота? Когато един птичи син ще се жени, той съветва ли се с майка си и с баща си коя другарка да си избере и как да живее? Той не се съветва с тях, защото тази наука е вложена в него. Майката и бащата не правят въпрос даже защо синът им избира тази, а не онази мома за своя другарка – те са напълно съгласни с неговия избор. Когато пчелите се роят, майката и бащата напускат стария кошер, оставят го на синовете и дъщерите си, а те отиват в нов; същият закон се прилага и между птиците – старите напускат гнездото си, оставят го на младите, а те започват да си правят ново гнездо. В човешкия свят е точно обратно – майката и бащата остават в старата къща, а младите излизат вън на нова къща.

Аз изнасям тия факти, за да обърна внимание на обстоятелството, че откак хората са се отклонили от правия път, те са забравили всичко онова, което първоначално им било предадено и днес отново го учат. Те се намират в противоречие и често се запитват: „Кой ще ни учи, кой ще ни възпитава?" Те забравят, че тия знания са вложени у тях и лесно ще ги възобновят – кога? Когато се върнат към първичния Живот, към живота на Чистотата. Ако птицата може сама да се ориентира в живота си, ако микробата знае как да живее, колко повече човекът като разумно същество, направен по образ и подобие Божие, ще може сам да се справи в Живота!

Казвам: който иска правилно да се развива, той трябва да разбира законите на Светлината, на Живота и на Любовта. Днес например не само обикновените хора, но и официалните философи, учени, писатели не знаят и не разбират какво Светлината иска от тях, те не разбират какво Животът иска от тях и най-после те не разбират какво Любовта иска от тях – затова именно те не разбират какво представляват Светлината, Животът и Любовта. Всички хора казват, че Бог е Любов, но какво е отношението на Божията Любов към тях, те не знаят. Обаче, ако хората проявят правилно Божията Любов в живота си, с това те ще поставят основа на един Разумен живот – Разумният

живот е Живот на безсмъртие, Живот без страдания и мъчения. Без Божията Любов вие ще имате живот, пълен със страдания и ограничения, обаче човек не е дошъл на Земята да страда – той е дошъл да учи, да се развива правилно. Ако запитат съвременните хора защо са дошли на Земята, те не могат да отговорят; какво представлява Земята, и това не знаят. Земята има форма на параход, който някога е имал много комини. Днес са останали само петдесет и шест комина, т.е. петдесет и шест вулкана, които постоянно димят – това показва, че Земята продължава да пътува в пространството. Хората са пътници на този параход и разискват в него по разни въпроси – лични, семейни, обществени, народни. Един ден Земята ще пристигне на пристанището си, ще изсвири със своята тръба и ще каже: „Всички пътници да излязат на брега, вън от парахода.” От пристанището пътниците ще продължат живота си на суша, а параходът ще се върне назад да вземе други пътници, които да доведе на същото пристанище.

И тъй, когато някой казва, че ще напусне този свят, това е вярно по отношение на Земята; учените казват, че един ден Земята ще изгуби възможността да храни хората и те ще трябва да търсят друго място, на което да се преселят. Ние вярваме в многократността на Живота – Животът не е еднократен, но продължава вечно, той нито се дели, нито умира. Външните форми се разрушават, а Животът продължава – нищо не е в състояние да го умъртви, т.е. да го унищожи. Животът е по-силен от смъртта, за него няма смърт, но хората мислят, че ще умрат. В това отношение те мязат на Настрадин Ходжа, който казвал: „Когато жена ми умре, половината свят умира; когато аз умра, с мен заедно целият свят умира.” И съвременните хора мислят по същия начин – те казват: „Докато ние живеем, целият свят живее; щом ние умрем, заедно с нас и светът умира.” Това не е никаква философия.

Под думата *смърт* се разбира минаване от една форма в друга, от един живот в друг. Да минеш от по-ниско на по-

високо стъпало в Живота, тази смърт има смисъл, обаче да умреш и да слезеш по-ниско, откъдето си бил, тази смърт няма смисъл. Когато казват, че със смъртта всичко свършва, това е заблуждение, това е крива мисъл – свършването се отнася само до външните форми, до външните условия, при които човек по-рано е живял. Детинството на човека продължава седем години – от една до седем години; от седем до четиринадесет-годишна възраст човек минава своето юношество, а от четиринадесет до двадесет и една години той става млад момък, завършва своето пълнолетие. След пълнолетието си човек възмъжава и започва постепенно да остарява. Питам къде остана младостта на този човек? Младостта само се е видоизменила, но младият човек не е умрял, юношата също така не е умрял, най-после и детето не е умряло – това са фази на един и същ Живот, който на физическия свят достига своя предел на развитие до стареца. Старецът заминава от този свят в друг и вместо него някъде се ражда малко дете.

Следователно това, което на физическия свят наричат смърт, не е нищо друго освен смяна на формите – старецът заминава, детето дохожда. Човек не умира, но променя формата и мястото си – той излиза от една къща и влиза в друга. Казвате: „Какво стана със стария човек?" Той напусна старата си къща, понеже беше нехигиенична, за да влезе в нова, чиста, хигиенична. Ако го търсите в новата къща, той ще ви каже: „Моля, ще ме извините, че не мога да ви приема, скоро съм се преместил в тази къща, не съм се наредил още – ще почакате няколко години, докато се наредя, тогава ще ви приема да ми гостувате."

Този е новият начин за разбиране на Живота. Вие казвате: „Отиде старият човек, Бог да го прости!" Къде отиде? – „На онзи свят, на Небето." Който разбира нещата по този начин, той ще се намери в противоречието, в което изпаднал един вярващ, като слушал проповедта на един английски проповедник за онзи свят. Дъщерята на този вярващ наскоро заминала за онзи свят, затова той запитал

проповедника: „Като проповядваш за онзи свят, кажи ми, моля ти се, къде е моята дъщеря, която наскоро напусна този свят?” Проповедникът отговорил: „Дъщеря ти е на Небето.” Един от присъстващите в събранието, който седял близо до този баща, казал: „Господине, вашата дъщеря не е на Небето, но в събранието, при вас.” Проповедникът казва, че дъщерята е на Небето, но не я вижда; богомолецът казва, че дъщерята е в събранието при баща си и я описва каква е на ръст, какви очи има, каква коса и т.н., същевременно той казва на бащата какво иска дъщеря му от него. Кой от двамата говори истината? Проповедникът твърди нещо, което не вижда, а богомолецът твърди това, което вижда и знае положително.

Мнозина мислят, че със смъртта всичко свършва. Ако е така, и това е добре, но ако умрелият и като умрял може да говори, какво ще кажете на това? Ако се приближите при един умрял и се разговаряте с него, умрял ли е той? Не е умрял. Да умре някой, това подразбира съвършено изчезване на неговото съзнание и абсолютно забравяне на себе си, обаче това не става – защо? Защото такова нещо не съществува и в самата Природа. Това, което ние наричаме смърт, е временно пренасяне от едно място на друго. Когато някой умре, той постепенно се забравя от другите, изчезва от тяхното внимание, но за себе си, за своето съзнание, той никога не престава да съществува. Забележете, във физическия живот вниманието на човека често се отклонява от един предмет и се спира върху друг – защо? По-силното впечатление от някой предмет винаги отвлича вниманието на човека от предмета, който по-слабо го е интересувал. И наистина, човек може да бъде мъртъв по отношение на предмети, които му правят слабо впечатление, и жив по отношение на такива, които му правят силно впечатление. Следователно вниманието на човека лесно се отклонява от един предмет на друг, от едно място на друго и затова, щом един предмет или едно лице не съществува за неговото внимание, той казва, че това лице или този предмет е

мъртъв. Този предмет е умрял само за него, но не и за всички. Като наблюдавате някой стар човек, ще видите, че той живее на физическия свят, но често преминава в съзнанието си и в Духовния свят. Той едновременно живее в два свята – когато е жив за физическия свят, той е мъртъв за Духовния и обратно – ако за Духовния свят е жив, за физическия е мъртъв. По вътрешно чувство човек схваща, че има Вечен живот, затова се приготвя да мине от едно състояние в друго, т.е. от живота на смъртта, на безлюбието, в Живота на безсмъртието, на Любовта.

И тъй, ако човек разбере живота в неговия тесен смисъл и пренебрегне Светлината, той ще бъде мъртъв за Светлината – дали е изгряло Слънцето, или не, той не се интересува от това, защото е напълно съсредоточен в мисълта си само за живота. Ако пък разбере Любовта, той ще се интересува изключително от нея и няма да обръща внимание на проявите в Живота. Това се отнася за частичния живот, обаче съзнанието на човека едновременно може да бъде будно и за Живота, и за Светлината, и за Любовта, т.е. и за физическия, и за Духовния, и за Божествения свят. Ако човек във физическия живот игнорира Светлината, стомахът му ще отслабне, а оттам и тялото; ако игнорира Живота, белите му дробове ще отслабнат; ако игнорира Любовта, мозъкът му ще отслабне. Тъй щото, когато се нарушават законите на Светлината, стомахът страда; когато се нарушават законите на Живота, белите дробове страдат; когато се нарушават законите на Любовта, мозъкът, главата страда. Питам къде е човекът – в стомаха, в белите дробове или в мозъка?

Сега, като имаме предвид трите важни неща – Живота, Светлината и Любовта, ще срещнем три категории хора. Едни от тях се предават изключително на Живота, искат да го изучат в неговите най-малки подробности, вследствие на което отиват до крайности. Религиозните хора пък са пренебрегнали физическия живот, пренебрегнали са Светлината, вследствие на което живели в пустини, в манастири, но и по този начин не са намерили смисъла на Живота – те са отричали физическия живот за сметка

на духовния. Трета категория хора са изпадали в дълбок мистицизъм с единствената цел да познаят Любовта, но и по този начин не са намерили смисъла на Живота – и това са крайности. Пътят на мистика не е лош, но той не трябва да предава своето мистично разположение на хора, които нямат неговата опитност. За да разбере човек смисъла на Живота и да бъде полезен и за себе си, и за другите, той трябва да започне от физическия свят, от Светлината и постепенно да отива към Духовния и Божествения свят – който разбира Живота правилно, той трябва да изучава еднакво и трите свята. Светлината, в която живеем, не е произволно нещо – тя представлява извор на блага, които трябва да се използват. Ако ние можем да преработим физическата енергия в духовна и да я пренесем в Духовния свят, това подразбира пренасяне на физическите богатства в Духовния свят. Това именно Христос е имал предвид, което е изказал в стиха: „Събирайте съкровища за небето, дето ни молец ги яде, нито ръжда разяжда!" Следователно хората трябва да научат законите на Живота, на Светлината и на Любовта и да ги прилагат, ако искат да бъдат щастливи. Не е достатъчно само да знаят законите, но да ги прилагат. Мнозина казват: „Писано е, че нивата трябва да се разоре дълбоко", обаче те не я разорават така. Писано е, че нивата трябва да се посее с добро семе, обаче те не я насаждат с добро семе; писано е, че трябва да се прави Добро, обаче те не правят Добро – и след всичко това те очакват добри резултати. Не, знания, които не се прилагат в Живота, не дават резултати.

Питам, ако човек не може да внесе в ума си най-възвишени мисли, в сърцето – най-благородни чувства и във волята – най-прилични постъпки, как ще изрази живота си? Ако не може да даде израз на своя живот чрез своите мисли, чувства и постъпки, колкото и да говори за Живота, Светлината и Любовта, той нищо няма да се ползва. Истинските постижения се придобиват само тогава, когато човек влезе във връзка с Живота, Светлината и Любовта – при това тази връзка не трябва да бъде еднократна, но многократна. Например с раждането си още

човек е направил връзка с Живота, но за да не го изгуби, той трябва непрекъснато да възстановява тази връзка; по същия начин той трябва постоянно да възстановява връзката си със Светлината и с Любовта. Връзката с Любовта може да се поддържа само с мисълта за Бога. Връзката с Живота пък се поддържа с любов към хората – който не обича хората, той не може да има Живот. Връзката със Светлината се поддържа с любов към физическия живот – който не обича физическия живот, той не може да има никакво отношение към Светлината. Най-главните, най-високите неща във физическия живот са Светлината и Топлината, затова ние трябва да обичаме целокупно този Живот. Следователно без Светлина и Топлина ние не можем да разберем отношенията, строежа и проявите на целокупния Живот; щом не разберем Живота, и Любовта няма да разберем.

Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът." Ако човек разбере Пътя и Живота, той ще разбере и Истината. Истината пък включва в себе си всички разбрани неща; лъжата включва в себе си неразбраните неща. Разбраните неща внасят Живот, а неразбраните – смърт. Казано е: „Истината ще ви направи свободни" – тя съдържа в себе си всички условия, в които Животът, Светлината и Любовта се проявяват в своята пълнота. Стихът „Аз съм пътят, истината и животът" може да се преведе с думите: *Аз съм Светлината, Животът и Любовта*. Пътят представлява физическия живот, Животът предсталвлява човека. При това Животът се проявява само в Истината, в Мъдростта и в Любовта – това е подразбирал Христос с думите, изказани в стиха: „Аз съм добрият пастир." Следователно всеки може да бъде добър пастир за себе си – добър пастир за своите мисли, добър пастир за своите чувства и добър пастир за своите постъпки. Това е проповядвал Христос преди две хиляди години, което и днес може да се приложи в частичния и в целокупния живот.

2 август 1931 г., 10 ч.

СЪЧЕТАНИЕ, ПРИЛОЖЕНИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

Днес ще говоря върху три думи – съчетание, приложение и изпълнение, които трябва да останат в ума ви за вечни времена. Казвате: „Ще запишем тези думи, за да не ги забравим.” Не е достатъчно само да ги запишете на книга, но трябва да отворите сърцата и умовете си, да разбирате – от тези три думи ще зависи вашият прогрес.

Сега ще обясня смисъла на тия три думи. Съчетанието подразбира правилно съпоставяне между всички реални неща, които Бог е създал – съчетание може да има в мислите, в чувствата и в постъпките на човека; съчетание може да има между духовете, между хората, между Ангелите, както и между боговете; съчетание може да има между два и повече тона. Съчетанието между тоновете трябва да става не само теоретически, но и на практика. Искате ли съчетанието да става правилно, изпейте тези тонове един, два, три и повече пъти, докато те започнат да звучат хармонично. Ако искате да изпълните някакво музикално парче, да го изсвирите или изпеете, повтаряйте го много пъти в ума си, докато отвътре го изпълните добре; щом го изпълните добре, вие ще останете доволни от себе си, че можете да пеете или свирите правилно.

Казвам: когато между всички удове на човешкия организъм съчетанието, приложението и изпълнението стават правилно, човек се усеща здрав, весел и доволен. Отсъства ли тази хармония между органите на човешкото тяло, той изгубва здравето, разположението и щастието си. Например ставате сутрин, но усещате болки в единия си крак – в случая болният крак е аристократ, който казва на човека, т.е. на слугата си: „Ти знаеш ли, че аз съм болен, искам да ме свиваш и разпускаш полека, да ме разтриваш, с една дума, да ме лекуваш – каквото ти заповядвам, ще изпълниш!” Ти ще му

разправяш, че имаш жена, деца, имаш работа, че си търговец, не можеш да напускаш търговията си. – „Не, жена, деца, търговия – всичко ще оставиш настрана, освен мен, освен моята болка, нищо друго не трябва да те занимава – всичко останало е празна работа.” – „Искам да се помоля, да се разговоря малко с Бога.” – „При мен ще се молиш, няма къде да ходиш сега!” Тъй щото, ако те боли един крак – един господар имаш, ако те болят двата крака – двама господари имаш. Казваш: „Само на един господар да служиш не е лесна работа.” Дойде ли да служиш на двама, то е цяло робство – единият крак разтриваш, свиваш и разпускаш, обръщаш наляво-надясно; после започваш същата история с втория, докато погледнеш – целият ден отишъл. Разбира се, че ще отиде, не е лесно да се слугува на двама господари. Какво е положението на човек със здрави крака? Още от сутринта краката са готови за работа – те отиват при човека, т.е. при господаря си и казват: „Господарю, какво ще заповядаш?” Господарят тръгва на работа – и те тръгват с него; при това положение и господарят е доволен, и двамата слуги, т.е. двата крака са доволни и щастливи – това значи правилно съчетание, приложение и изпълнение.

Казвам: и в религиозно отношение много хора мязат на болния крак. Седи някой религиозен, мълчи, мисли, не е доволен нещо – защо е недоволен? Живот има – недоволен е, ум има – недоволен е, сърце има – недоволен е, богатство има – недоволен е, жена, деца, приятели има – пак е недоволен. Защо? Кракът го боли. Коя е причината за болката на крака? – Не е важно това, за вас е важно обстоятелството, че кракът ви боли и тази болка ви кара да имате особено мнение за всичко около вас. Клетките в болния крак се разправят помежду си, делят богатството си, воюват – цяла анархия е настанала в тяхното царство. Докато войната не се прекрати, те все ще воюват помежду си и ще казват на господаря си: „Ще знаеш, че сега ние воюваме; щом свършим войната, каквото пожелаеш, ще изпълним. От тази война зависи и твоето щастие – ако победим, и ти ще имаш дял

в плячката; ако ние изгубим, и ти ще изгубиш.” Господарят наблюдава внимателно, следи кой ще спечели войната – победата представлява оздравяването на крака. Щом кракът оздравее, клетките са свободни вече, те се връщат от фронта и казват на господаря си: „Победихме вече, от този момент ти можеш да разполагаш с всичките сили на организма си.”

Следователно истинската победа се състои в правилното съчетание на мислите и чувствата, които са вложени в човека. Човек трябва да съчетава правилно само онова, което Бог е вложил в него, той не трябва да приема отвън нищо чуждо. Докога? Докато войната в него не се свърши. Щом човек завърши тази война, щом даде път на Божественото в себе си, той ще може вече да приема отвън чужди неща, които хората и боговете създават. Докато човек не е разработил Божественото в себе си, той няма опорна точка в Живота, защото сам по себе си човек е егоист – мисли само за себе си. В това отношение егоистът мяза на камък; ако седнете близо до един камък и започнете да плачете, да му разправяте страданията си, по никой начин той не може да влезе в положението ви – с хиляди години можете да му се молите, но той ще остане чужд, затворен за вас, няма да ви разбере. Трябва ли да плачете и да се молите, да искате пари от един банкер, който не може и не иска да влезе в положението ви; трябва ли да влезете в една черква и да се молите на кръстовете и на иконите? Кръстовете и иконите казват: „Ние не се интересуваме от това, което ти искаш; ние се интересуваме само от това, което хората могат да ни дадат.” Ако сте гладни, идете да работите – щом работите, ще можете и да се нахраните.

Питам какво са ви дали досега иконите. Въпреки това всеки човек има най-малко по една икона. Обикновено той има три икони – една в ума, друга в сърцето и трета в тялото. Единствената Реалност, на която човек може да се моли и от която може да получи отговор, е Бог, който се проявява в съчетанието на нещата. Бог е вложил известно богатство, известен капитал във всеки човек – този капитал се намира в

главата му, в неговите мисли, които той трябва да разработва. Изпълнението е вложено в сърцето на човека; и наистина, за да се изпълни нещо, в сърцето на човека трябва да се яви някакво желание. Някой казва: „Къде е Бог?" Бога ще намериш не там, дето хората искат да Го покажат, но там, дето Той иска да се прояви. Например някой отива на екскурзия на връх Дамга и казва на приятеля си: „Ако искаш да се срещнеш с мен, ще ме намериш на връх Дамга точно в седем часа сутринта." Следователно ти няма да ме търсиш нито на Мусала, нито на Белмекен, но само на Дамга, дето Бог е определил. Понякога и вие търсите Бога, дето Го няма; не, ще Го търсите в Неговото съчетание – там, дето Той се проявява.

Сега мнозина искат да виждат нещата ясно, но те не могат да постигнат това, докато не разберат закона на съчетанието. Например вие дохождате при мен, искате да видите какво има в стаята ми, но тъмно е, не можете да различите предметите един от друг – очите ви са здрави, но светлината е недостатъчна, не можете да виждате. Аз държа в ръката си свещ и кибрит и ако искам, мога веднага да запаля свещта, да ви направя ясновидци. Ако съм напълно уверен, че вие сте честен човек и няма да се изкусите от богатствата в стаята, ще запаля свещта, за да ги разгледате. Ако сте честен човек, като запаля свещта, вие ще се зарадвате от това, което ще видите в стаята, обаче ако не сте честен, у вас ще се яви желание да задигнете нещо от това, което сте видели. Тогава аз веднага загасвам свещта и вие отново оставате в тъмнина. Същото става и в живота на всеки човек: щом се намери в затруднение, той започва да плаче, да се моли, да търси отнякъде помощ. Аз нося свещ в ръката си – запалвам свещта и той веднага се ориентира, вижда къде се намира. Усъмни ли се малко, дойде ли някоя лоша мисъл в ума му, свещта веднага изгасва – той пак започва да плаче, да се моли и казва: „Не зная защо работите ми не вървят добре."

Мнозина се тревожат, безпокоят за положението, в което се намират, и казват: „Какво ли мисли светът за общото положение на работите?" Светът мисли точно това,

което и вие мислите. – „Какво ли ще стане с нас?” Идете на гробищата, там ще видите какво ще стане с вас – докато мислите по стария начин, и с вас ще стане това, което е станало с другите. – „Можем ли да забогатеем?” Идете при банкерите, тях питайте можете ли да забогатеете и по какъв начин става това? – „Какво ще стане с нас, ако не изпълняваме Волята Божия?” Идете в бедните квартали, в болниците, в хирургическите отделения, идете на бойните полета и ще видите какво ще стане с вас като не изпълнявате Волята Божия – всички тия хора са дошли до това положение все от много знания.

Като говоря за съчетание, приложение и изпълнение, аз вземам тия думи в техния широк смисъл. Ако човек не разбира тия думи в тяхната широта, това не значи, че той трябва да се самоосъжда, че това или онова не могъл да направи. Който не е изпълнил някои от своите задължения към Първата Причина, това показва, че той не е напълно здрав човек. Дойде някой при мен да се разговаря, но изведнъж започва да се оплаква, че кракът го боли; аз вземам един здрав бинт, превързвам крака му и той си отива. Дойде на другия ден – пак същата история; така се продължава седмица, две, три и той все се оплаква, че кракът го боли и не може да върши работата си. Казано е в Писанието, че Небето е престол на Бога, а Земята – подножие на Небето. Щом Земята е подножие на Небето, всички трябва да изучават законите на съчетанието, на приложението и на изпълнението, които ще ги заведат на самото Небе, т.е. в Божествения свят, дето цари Доброто, дето цари Любовта. Работите ли в това направление, болният крак ще оздравее – невъзможно е човек да изучава закона на съчетанието и да има болен крак.

Сега пренесете тази мисъл и в личния живот на човека. Някой има едно желание, но не може да го постигне – например иска да отиде при своя приятел да го посети, но не може, боли го кракът. Днес се опита да стане от леглото – не може, утре се опита да стане от леглото – не

може, най-после той се убеждава, че докато оздравее кракът му, той може само писмо да пише на приятеля си, но не и да го посети. Следователно с болен крак никъде не може да се ходи – нито при приятеля си, нито при Господа. Ако умът на човека е болен, може ли да отиде при Бога? Не може. Ако сърцето на човека е болно, може ли да отиде при Бога? – Не може. В този случай умът и сърцето представляват крака на човека. И тогава, ако човек отиде при Господа с болен крак, той веднага ще започне да се моли да премине болката му. Много лесно може да мине болката на крака му – как? Като обикне Господа. Казвате: „Как ще обикнем Господа?" Вие сами знаете това – знанието е вложено в самите вас. В музиканта е вложено знанието как трябва да пее или свири; ако остане учителят да го учи как трябва да пее и свири, той нищо няма да научи; учителят дава само основен тон на ученика и от време на време го коригира в изпълнението, а ученикът пее или свири според истинските правила на музиката, вложени в неговата душа – ученикът разбира съчетанието на тоновете и сам ги изпълнява. Същото се отнася и за Доброто, и за Любовта – те са неща, подобни на музикалното чувство, вложено у човека, вследствие на което човек сам знае как да обича. Когато човек извърши едно Добро, според както е написано в него, лицето му свети като слънце и животът му се осмисля.

Казвате: „Бога ли само трябва да обичаме, нали е казано да обичаме ближния си като себе си?" Казвам: в Любовта към Бога влиза любовта към ближния, но не и обратното. Мнозина обичат хората, но скоро се разочароват от тази любов – значи в любовта им липсва нещо. Какво липсва в тази любов? Един съществен елемент, а именно: когато хората обичат своите ближни, трябва да обичат Бога в тях. Кажете ми един случай от живота, дето някой, като е обичал хората, да е спечелил нещо; кажете ми един случай от историята на човечеството, дето някой, като е обичал подобния на себе си, да е придобил нещо съществено. Който е обичал на първо място ближните си, той нищо не е придобил; истинска придобивка има само

онзи, който обича Бога и Му служи. Няма по-хубаво нещо от служенето на Бога; който служи на Бога, отношенията му към хората ще бъдат правилни – такъв човек е всякога богат, а не беден. Защо? Защото, като отива при Бога, той всякога приема, разбогатява; щом отива при хората, той всякога дава, прилага. Който правилно взема и правилно дава, той живее в закона на съчетанието – израз на този закон е в приложението и в изпълнението на Доброто, вложено в ума и в сърцето на човека. Законът на приложението се изразява чрез сърцето, а законът на изпълнението – чрез ума.

И тъй, давате ли на хората от благото, което Бог е вложил у вас, помежду ви ще се създаде вътрешна връзка и ще се разбирате. Постъпвате ли така, вие ще бъдете богати – който люби, той е винаги богат. В Божествения свят сиромашия няма, там тя не се допуска; на Земята обаче сиромашия има. На Земята грях има, но в Божествения свят няма; на Земята болести има, но в Божествения свят няма; на Земята стават грешки, но в Божествения свят – никога; на Земята съществуват отрицателни неща, но в Божествения свят не се допускат. Който мисли по този начин, той се приближава до Божествения свят; който не мисли така, той остава да живее на Земята. Щом човек живее на Земята и се оплаква от болния си крак, каквото и да обещава, той нищо не може да изпълни; оздравее ли кракът му, той всичко може да изпълни. Ако някой обещава да изпълни нещо и не издържи, кракът го боли. Ученик си, не ти върви в училището – защо? Кракът те боли. Търговец си, работите ти не вървят добре – защо? Кракът те боли. Не можеш да живееш в съгласие със себе си, с хората – защо? Кракът те боли. Аз вземам болния крак като символ на болен ум и болно сърце.

Някой казва на приятеля си:

– За теб съм готов на всякакви услуги, на всякакви жертви.

– Щом казваш това, можеш ли да дойдеш утре у дома да ми услужиш в нещо?

– Мога, разбира се.

– Тъй ли, наистина ли ще дойдеш?

Казвам: щом този човек пита приятеля си дали наистина ще отиде у дома му, това показва, че той вече се е усъмнил в него – в ума на този човек е влязло съмнение, което може да произведе по-нататък голямо нещастие. Защо? Защото най-малкото съмнение, което се заражда в ума на човека по отношение на Божественото, е в сила да отложи Божието благословение най-малко за един ден.

Мнозина се оплакват от болести, от страдания и казват: „Не може ли без болести и страдания?" Както живеят съвременните хора, не може без болести и страдания. Днес болестите и страданията представляват известни опитности в живота на човека. Човек е дошъл на Земята да учи, следователно той ще се учи и от страданията. Казвате: „Който не е опитал какво нещо са болестите, страданията, той нищо не знае." Кой не е опитвал тия господари на себе си, кой не е носил бинтовани крака? При това ще видите каква аристократическа походка има този човек с патериците: той походи малко и спре, пак тръгне и скоро след това спре – тържествена е неговата походка като на владика. Който го срещне, казва: „Дали този човек се моли, че така спира – шепне нещо и пак продължава пътя си?" Не, той се запъхтява, мърмори си нещо, не се моли. И вие се запъхтявате, като се качвате по високите върхове; някои казват: „Не можа ли да намери Учителя някое равно място за излизане, ами трябва да ни качва по тия височини?" Те вървят и мърморят, а други мислят, че се молят. Закон е: когато се ходи по равни места, едни органи се развиват, но за сметка на тях други атрофират, обаче при изкачване на височини, понеже пътят е разнообразен, има и равни, и стръмни места, с което се предизвиква деятелността на всички органи и човек става по-здрав.

Същото може да се каже и за мислите, чувствата и постъпките на човека: колкото мислите, чувствата и постъпките на човека са по-разнообразни и високи, толкова той е по-здрав. По този начин всички сили у човека се

подбуждат към работа и той става много плодотворен. Човек непременно трябва да прави усилия, да разработи всички дарби, които Бог е вложил в него; той трябва да съчетае всички сили, всички дарби в себе си правилно. Във всеки човек Бог е вложил по една основна дарба, която той трябва да развие – от тази дарба зависи неговото щастие. Някой казва: „Веднъж светът да се оправи, всичко друго ще дойде само по себе си.” Не, вие не трябва да чакате светът да се оправя – вие трябва да работите, за да станете щастливи преди светът да се оправи. Нашата задача не зависи от света, та да очакваме той да се подобри; ние не трябва да зависим и от обществото даже, няма защо да чакаме да дойде подобрението на обществения строй, че тогава да дойде нашето подобрение. Всеки сам трябва да разрешава задачите си, независимо всички други обстоятелства. Ако човек рече да чака подобрението на цялото човечество, за това се изисква дълъг период от време; ако чакате българите да се събудят, да дойдат до това съзнание или съчетание, до което мнозина вече са дошли, изискват се още хиляди години. Българинът например много обича да разрушава: като върви през някоя гора, той без да мисли много взема брадвата и тук клъцне едно дърво, там друго и заминава понататък; често той прави това и без някаква нужда, а само от любов към разрушението.

Тези дни дойде при мен един говедар да се поразговори; като се поогледа наоколо, видя две-три дини, които бяха ми донесли от града, и каза:

– Ти си имал дини тука!

– Да, дини имам.

Той се показа благороден, не поиска да му дам един резен диня, но само обърна внимание на дините. Питам го:

– Ти ял ли си диня?

– Кой ще ми донесе тук диня! При това аз съм беден човек, сам не мога да си купя.

Тогава аз вземам една диня, нарязвам я и му давам три четвърти от нея.

– Много ми даваш.

– То не е само за теб, и на другаря си ще дадеш.

Той седна близо до мен и започна да реже с ножчето от динята – отряза един резен, изяде го и хвърли кората четири-пет крачки зад гърба си; отряза си втори резен, изяде го и пак хвърли кората зад гърба си. Като изяде двата резена, той каза:

– Останалото ще занеса на другаря си.

Като наблюдавах как този говедар хвърляше корите на динята, аз преведох в себе си този пример в един по-висок свят. Казвам: ние имаме право да използваме благата, които Бог ни е дал, но разумно трябва да ги използваме. Трябва ли, като приемете една хубава мисъл, да изядете доброто в нея, а корите ѝ да хвърлите настрана, друг да ги прибира? Когато говедарят хвърли корите на динята, аз се наведох, събрах ги и ги турих настрана. Той трябваше да ги прибере, да ги занесе на говедата си. От постъпката му аз съдя, че той е скържав човек, скъперник, а същевременно не мисли за говедата си – динената кора може да свърши някаква работа. Този говедар мисли само за своето добро, но не и за доброто на другите хора – такъв човек не може да има никакъв капитал.

Това са основни положения, принципи, които трябва да имате предвид в живота. По външен вид те изглеждат обикновени, вследствие на което вие мислите, че сте ги разбрали. Например дойде в ума ви мисълта, че сте самостоятелни, че сте разбрали Истината; човек може да бъде самостоятелен само тогава, когато може да изсвири едно музикално парче с неговото съчетание, приложение и изпълнение – може ли човек да свири по този начин за себе си, той ще може да свири и за другите. Вземе ли само един тон фалшиво, той не трябва да излиза пред хората да свири, да позори музиката; излезе ли неподготвен на сцената да свири, с това той излага и учителя си – всеки ще иска да знае кой е неговият учител. Същото се отнася и до живота на хората: докато те не се научат да живеят добре, Бог не

им дава възможност да се проявят; научат ли се да живеят добре, могат ли правилно да свирят Божиите парчета, те вече стават носители на великите Божии блага.

Сега, както сте събрани тук, вие чакате да се накладе огън, да се свари водата и да се приготви яденето. Казвам: извадете магическата си пръчица, тропнете с нея да дойде яденето при вас. Ще кажете навярно, че не ви е дошло времето още, не можете да си служите с магическата пръчица. Кога ще дойде това време? Ако можете да тропнете с пръчицата си и яденето ви да дойде тук, това значи, че сте силни хора. Като ви говоря така, аз искам от вас да направите само възможното – изобщо, Учителят никога не може да изисква от учениците си това, което и той сам не може да направи. Обаче вие можете да направите следното: да отидете до палатките си и да донесете яденето тук, на височинката. Ако можете да направите това, краката ви са здрави; не можете ли да слезете долу и да донесете яденето, краката ви са болни. Може ли човек да заповядва на краката си, значи, те са здрави; не може ли да им заповядва, те са болни.

Същото заключение можете да извадите и по отношение на своя ум и сърце: ако умът и сърцето ви не са здрави, вие не можете да кажете нещо и да го изпълните. Всяка дума, която изказвате, трябва да се разбере в нейния дълбок смисъл, а след това и да се приложи, да се живее. Казвате например: „Бог е Любов, Мъдрост, Истина, Правда, Святост, Чистота и т.н.” Щом казвате така, трябва да сте дълбоко убедени в тези думи; така ли е всъщност? Казвате, че Бог е справедлив, а същевременно се произнасяте, че еди-кой си се ползвал с известни привилегии пред Бога, имал Божието благоволение. Привилегия има пред Бога само онзи, който изпълнява Неговата воля; да благоволи Бог към някого, това подразбира да се прояви чрез него – в това отношение всеки може да бъде проводник, Бог да се проявява чрез него.

Казвате: „Бог ще ни научи какво трябва да правим.” Тази наука иде отвътре, и то когато Бог се проявява в човека. Това може да стане всякога, а не само сега. Бог ви е изпратил

на Земята за един малък опит – да види как може да се прояви чрез вас. Един ден, като се върнете при Него, Той пак ще вложи нещо у вас за разработване. Не можете ли да станете проводници на Бога, вие преждевременно ще остареете, ще се подпирате на патериците си, ще ви изоставят синове, дъщери, приятели, познати, докато най-после и животът ви напълно се обезсмисли. Дойде ли човек до това положение, той трябва като блудния син отново да се върне при баща си да му работи, за да придобие нови приятели, нови синове и дъщери. Човек не може да има синове и дъщери, нито приятели и близки, ако не познава Бога – който иска да има синове и дъщери, той трябва да бъде баща. Някой казва: „Аз родих синове и дъщери, аз ги създадох." Ти си ги родил, но не си ги създал – човек човека не може да създаде, това значи никой човек не може да създаде една душа. Ако грънчарят направи един хубав съд и го напълни с вода, той ли е създал тази вода? Не, той само е напълнил гърнето с вода, а водата не е създадена от него.

И тъй, първото необходимо нещо за всички е да създадете правилни отношения към Бога. Това се постига, когато човек държи в ума си светли мисли, в сърцето си – благородни чувства и във волята си – красиви постъпки. Това може човек сам да направи, а може и отвън някой да му помогне. Всеки, който носи светли, неопетнени мисли в себе си и може да ги предаде, слушайте го; който носи нечисти, опетнени мисли, не го слушайте. Същото се отнася и за Любовта, за Добродетелта и за Знанието: любов, добродетел, знание, които външно само мамят човека, а нищо съществено не му дават, трябва да се избягват. Хората се нуждаят от Любов, която носи безсмъртен Живот; хората се нуждаят от Добродетели, които могат да ги направят силни, мощни; хората се нуждаят от Знание, което освобождава. Казвате: „Трудна работа е тази." Не е трудно да ходи човек, когато краката му са здрави – тогава той изпитва трепет в себе си, силно желание да ходи, да се движи. Няма по-хубаво нещо от това, краката на човека да са здрави; умът и сърцето на човека също тъй трябва да бъдат здрави!

Сега, като ви наблюдавам, виждам много патерици между вас. Не считайте това за упрек, аз говоря Истината. Мнозина ще възразят: „Толкова години вече как служим на Бога, все с патерици ли вървим?" Питам кой от вас е съвършено здрав. Когото срещнете, все ще се оплаче, че го боли или стомахът, или белите дробове, или мозъкът. Бих желал всички хора да бъдат абсолютно здрави, но затова се изисква спазване на трите основни закона в Живота – на съчетанието, на приложението и на изпълнението. Може ли човек да разполага с тези закони в себе си, неговият ум никога няма да се помрачава, сърцето му никога няма да се натъква на противоречия и волята му от нищо няма да се разколебава. Например някой ученик иска да учи цигулка, отива при един велик цигулар, но той не го приема. Ако ученикът има в себе си съчетание, приложение и изпълнение, той ще седи пред вратата на този цигулар година, две, три, десет, докато най-после цигуларят каже: „Голямо е желанието ти да учиш, вземи цигулката си и ела при мен, ще бъдеш мой ученик." Видните цигулари са особени хора, те не са като обикновените; когато дойде някой ученик при такъв цигулар, последният не му обяснява как трябва да свири, но само му посочва с пръста си, че тук или там не взема правилно и го оставя по-нататък да разбира и да се изправя. Ако ученикът разбира лесно, учителят е доволен; не разбира ли, той свива веждите си, чуди се как е възможно този ученик да не е развил досега своята дарба. Какво правят много от учениците? Те вземат цигулката си, постържат малко на нея и казват: „За друг път ще оставя, не ми върви сега"; на другия ден пак вземат цигулката, пак постържат и пак я захвърлят настрана. Не, така не се учи – да свирите по този начин, то е все едно да научите „Цвете мило, цвете красно" и да го свирите всеки ден; или все едно е грешникът да повтаря всеки ден в себе си: „Аз съм грешен човек"; или все едно е някой човек да казва: „Аз съм слаб, нищо не мога да направя." Казвам: човек може да свири много неща, а не само „Цвете мило, цвете красно" – как? Като се упражнява. Човек може да бъде праведен, а не само грешен – как? Като

работи, като се движи. Докато човек има бинтовани крака, той все на дявола ще служи, все една и съща песен ще пее и все грешен ще бъде; щом краката му са здрави, той ще бъде силен и ще изпълнява Волята Божия.

Следователно човек не трябва да се занимава с мисълта какво е бил в миналото, миналото на човека представлява мисли, отвън наложени. Ако облечете един човек със затворнически халат и на краката му турите букаи, какво ще бъде неговото състояние? Той ще върви нагоре-надолу, букаите ще дрънкат, ще го смущават, но ще знае, че и халатът, и букаите му са наложени отвън – той не е в тях. Човек е извън халата, извън букаите; като знае това, той ще се проникне с дълбоко желание да се освободи от тях. Който знае законите за освобождението, той ще създаде в ума си светли, чисти мисли и букаите моментално ще паднат от краката му. Щом букаите паднат, и халатът ще падне, а той ще се намери вън от затвора – по какъв начин? С мисълта си – мисълта му ще стане толкова силна, че ще може да приспи онези, които го пазят. После, той ще им внуши да отключат вратата и да снемат букаите от краката му. Той сам ще хвърли халата си и ще излезе вън от затвора на чист въздух, на свобода. След това ще внуши на пазачите да турят букаите и халата на мястото им и да заключат вратата; всичко това пазачите ще изпълнят в спящо състояние и като се събудят, ще кажат: „Какво е станало тук, де е престъпникът, как е излязъл през затворена врата?” Като разгледат как е станала цялата работа, те ще се убедят, че този престъпник е бил необикновен човек. Който познава законите, и цяла потеря да го преследва, той ще приспи всички и ще мине незабелязано покрай тях. Докато хората не се научат да приспиват своята потеря, все по затворите ще лежат. Затворът представлява ограничителните условия на Живота; влезе ли човек в затвора, там всички ще му заповядват и каквото му заповядват, той ще изпълнява.

Казвате: „Как да излезем от затвора, в който се намираме?” Днес хората и да излязат от затвора, пак ще се

върнат в него – защо? Защото те не могат още да живеят по новия начин – те започват с новото и свършват със старото. В това отношение те мязат на птичка, която дълго време е живяла в кафез – щом я пуснат на свобода, тя скоро след това се връща пак в кафеза си. Ето защо всички трябва да бъдете силни, самостоятелни, ако искате да се освободите от ограничителните условия, външни или вътрешни, които сега ви спъват в развитието. Всички трябва да имате ясна представа за себе си, за възможностите, които се крият у вас; тогава ще знаете, че каквото пожелаете в Името Божие, ще постигнете. Казано е в Писанието: „Който люби Бога и изпълнява Неговата воля, още преди да пожелае нещо, ще го получи.” При това положение краката и ръцете ви ще бъдат здрави, умовете ви – светли, сърцата ви – чисти и изправни. Имате ли всичко това, няма да живеете по правила и закони, а по свобода и съзнание. Няма по-лошо нещо за хората от това да си поставят един-друг правила как да живеят; всеки сам знае как да живее. Искате ли някакви правила, ще ви дам следните думи за размишление: Правда, Чистота, Вяра, Надежда и Любов. Който има верен ум и вярно сърце, той знае как да живее. Болният без да иска ще изкриви пътя си, той не може да върви право. Например някой е поел правия път, намерил е един учител да го ръководи, но същевременно търси и други учители да се учи от тях. Той може да търси и други учители, но слама ще яде – такъв ученик ще живее само в лъжа и измама; лъжата пък ще създаде болезнени състояния в него. Тъй щото помнете: нито себе си лъжете, нито другите. Ако вие се самоизлъгвате и ако другите лъжете, по какво ще се отличавате от хората на старото учение?

Сега, аз говоря за онези от вас, които Бог е изпитал още в миналото. Бог иска да развиете дарбите, талантите, които е вложил у вас. Който работи съзнателно върху себе си, той ще развие своите дарби; развие ли дарбите си, това подразбира, че той знае вече да свири хубаво. Какво по-голямо богатство за човека от това да е развил поне една от своите дарби както трябва? Днес срещам хора даровити, талантливи,

които въпреки своето вътрешно богатство, пак отиват при Бога да просят. Досега почти не съм срещнал човек с такива големи богатства, каквито представляват неговите таланти, да отиде при Бога и да каже: „Господи, милиони си ми дал на разположение, но не зная какво да правя с тях; моля Ти се, кажи ми как най-разумно да ги използвам.” Казвам: ако не сме готови да вложим богатството си за Бога, да работим за Него и в Негово име, ние нищо няма да постигнем. Ако не вложим ума, сърцето и волята си на работа за Господа, нищо не се постига. Някой казва: „Веднъж да уредя работите си, че после е лесно” – не, докато човек не работи за уреждане на Божиите работи, неговите никога няма да се уредят. Искате ли работите ви да се уредят, първо работете за Бога – защо? Като работите за Бога, вие внасяте капитала си в Божествената банка, дето той ежегодно дава своите лихви. Тъй щото, който работи за слава Божия, Бог пък ще уреди неговите работи.

Казвам: като ви се говори по този начин, това не значи, че не сте работили за Господа – всички сте правили и правите усилия в това отношение, но трябва да знаете как да работите. И болният прави усилия да стане от леглото си, но малки резултати има; големи усилия прави, но резултатите му са слаби – той се мъчи да стане от леглото си, но скоро отмалява и отново ляга. Той трябва да знае как да прави усилия. Някой казва: „Иска ли човек да служи на Бога, той трябва да се откаже от живота си” – тази е една неразбрана идея. – „Трябва да бъдем добри, да се обичаме” – хубаво е това, но трябва да знаете как да направите тези усилия. За всичко, което желаете да постигнете, трябва да имате правилни методи на приложение.

Като наблюдавам съвременните хора, виждам, че всички се стремят за първенство. Ако някой заема известно положение в обществото, той иска да бъде пръв; ако някой е ученик, и той иска да бъде пръв, да бъде близо до учителя си. Хубаво е това желание, но пръв ученик може да бъде само този, който свири заедно с учителя си – такъв ученик

може да свири и първа цигулка; който не свири хубаво, той сам определя мястото си. Това не значи, че учителят е пристрастен, но даровитият, добродетелният ученик, без да прави усилия, той всякога заема първо място – самите дарби и добродетели определят неговото място. Който има запалена свещ в ръцете си, който носи Любовта в себе си, той е на първо място – да свети на ближните си, да им посочва пътя. Такъв е законът и в Духовния, и във физическия свят. Следователно не е важно какво учителят може да даде на ученика, но как той работи, за да развие онзи богат материал, който Бог е вложил в душата му. Ученикът трябва да работи с трите закона – съчетание, приложение и изпълнение.

И на вас казвам: разберете ли правилно тия закони, вие ще се ползвате от тях; не ги ли разберете правилно, каквито усилия да правите, нищо не можете да постигнете. Тези усилия ще ви изморят, без да имате някакви реални резултати; тези усилия ще ви създадат вътрешна умора, която ще ви направи недоволни от себе си. Например тия дни отидохме да нарежем малко дърва, по едно време наблюдавам как един брат реже дървата – той вдига-слага брадвата, но с такова усилие, което скоро ще го изтощи. И наистина, след малко той слага брадвата на земята и казва: „Уморих се вече!" Вземам брадвата, показвам му как да реже дървата без да се уморява – има специални методи за това, които човек трябва да знае. После виждам една група братя пъшкат, мъчат се да вдигат чуканите от дърветата, да ги свалят долу; и този начин е добър – развива физическите сили, но казах им да си послужат с лост. Те взеха един лост и работата се свърши лесно, приятно, без големи усилия. Казвам: иска ли човек да не се уморява, нека си служи с лостове – те са необходими навсякъде в Живота.

И тъй, запомнете трите думи: съчетание, приложение и изпълнение. Съчетанието представлява Божествения капитал, вложен у човека – този капитал трябва непременно да се разработи. След съчетанието иде приложението и изпълнението. Някои турят на първо място изпълнението.

Първо ученикът по музика ще учи ред правила, които ще съчетава; после ще прилага правилно наученото и най-после ще дойде до изпълнението. Изпълнението е накрая, когато ученикът свърши курса на музиката; изпълнението подразбира истинско Знание, за което е казано в Писанието: „И земята ще се изпълни със знание за Господа."

Мнозина казват: „Като четем Свещеното Писание, натъкваме се на ред контрасти, на ред аналогии, които създават у нас мисъл." Казвам: контрастите и аналогиите са необходими за разяснение на символите, на някои философски мисли, иначе, сами по себе си, аналогиите нищо не представляват. Например, ако съчетаете два аналогични предмета, без да има между тях приложение и изпълнение, те остават неизползвани, обаче в приложението и изпълнението на нещата има една тайна, която трябва да се знае. Ако човек не е силен в приложението, той нищо не може да постигне; изпълнението иде след приложението – който прилага, той може да изпълни. Например, ако прилагате Доброто в живота си, тогава ще имате изпълнение, постижение в нещо. Представете си, че ви кажа да прегазите езерото – можете ли да направите това? Някои могат, но други не могат, защото не са подготвени и ако рекат да го прегазят, те ще се удавят. Същото става и в Живота: турите ли неподготвения човек на работа, той ще се удави в нея. Иска ли човек да успява в Живота и да не се дави в морето, той трябва да се подчинява на Божиите закони, а не Божиите закони да се подчиняват на него.

Един светия пътувал от едно село за друго, по пътя той срещнал един турчин с колата си, а в колата – неговата кадъна. Отдалеч още турчинът дал знак на светията да се отбие от пътя, да не гледа в колата – турците много пазят кадъните си да ги не виждат чужди мъже. Тогава светията си казал: „Аз ще ти дам един добър урок, да знаеш друг път как да постъпваш." Светията сплашил по някакъв начин коня, който хукнал да бяга и малко оставало да падне в пропастта. Турчинът започнал да се моли на светията: „Аман, помогни ми!"

Светията спрял коня и падането на колата в пропастта било избегнато; турчинът му благодарил и продължил пътя си. С малко се изплатил той, този турчин и кадъната му можеха да полетят в пропастта и там да останат – турчинът разбрал урока, който светията му предал. Светията не трябваше да се отбива от пътя си, но турчинът трябваше да мине с колата си малко настрана и всякакво премеждие щеше да се избегне. Когато светия минава покрай кадъната на някой турчин, нека тя тури на лицето си своето фередже, никой да не я гледа. Светиите не се интересуват от вашите жени; който не иска светия да гледа жена му, нека той се отбие от пътя си, а не светията. Закон е: светия не може да се отбива от пътя си за жената на този или онзи. Преведен, този закон означава: Божиите закони не могат да се подчинят на хората, но хората трябва доброволно да им се подчинят – не Бога да подчиняват, но те да се подчинят на Бога. Това е правото положение – мислите ли по този начин, във всичко ще успявате; вършите ли Волята Божия, ще имате добри резултати.

Тъй щото пожелавам на всички да работите съобразно законите на съчетанието, приложението и изпълнението. Работите ли по този начин, вие ще се домогнете до нови методи; новите методи пък ще оправдаят вашите усилия. Пожелавам ви да хвърлите бинтовете от краката си – толкова години вече как ходите с бинтовани крака, но от днес пожелавам на всинца да хвърлите бинтовете от краката си! Ако един човек е ходил десет години с бинтове и с патерици, време е вече да ги захвърли настрана. Казвам и на вас: хвърлете бинтовете от краката си и патериците от ръцете си и ходете свободно, без никакви препятствия!

Казвате: „Можем ли да се освободим от патериците?" Който има воля, той може да хвърли патериците и да бъде свободен – който живее според закона на съчетанието, той ще може да се освободи от всичко, което го спъва в развитието му. Всичко непотребно, всичко отрицателно изхвърлете навън. Имате някакъв тумор в тялото си – изхвърлете го навън, той не ви е потребен! Имате някаква отрицателна

мисъл и някакво отрицателно чувство – изхвърлете ги навън, те са паразити, които смучат само сокове от организма ви, но от своя страна нищо не дават! Тези отрицателни мисли и чувства могат да се молят да не ги изхвърляте, но вие не трябва да ги слушате – като ги изхвърлите вън от себе си, кажете им: „За да не умрете гладни, аз мога всяка сутрин да турям на определено място по малко храна за вас, обаче да ви оставя в ума, в сърцето си, там да живеете и да се размножавате не позволявам.”

Следователно всяка нечиста мисъл, всяко нечисто желание са паразити, от които човек непременно трябва да се освободи. Можете да кажете, че тази нечиста мисъл или това нечисто желание са от царски произход; от какъвто произход и да са, какъвто етикет и да имат, щом са отрицателни – вън! Ако една отрицателна мисъл може да носи човека, разбирам, обаче той да носи тази мисъл не разбирам; конят да носи човека разбирам, обаче човек да носи коня не разбирам; Бог да носи човека разбирам, но човек да носи Бога и това не разбирам – ние живеем и се движим в Бога, затова Той трябва да ни носи. Някой казва: „Аз нося Божествените мисли в себе си.” Да носиш Божествените мисли в себе си, това е едно, а да носиш Бога в себе си, това е друго нещо. Никой не може да носи Бога в себе си, никой не може да носи Учителя в себе си. Като казвам, че трябва да бъдете свободни, имам предвид, че Бог, у когото живеете, е абсолютно свободен; щом Бог е свободен, и вие трябва да бъдете свободни. Бог е създал света за нас да се учим, да познаваме Божието проявление и да Му служим – щом служим на Бога, и светът, за който казвате, че не е оправен, ще се оправи.

Питам какво придобихте от тазсутрешното размишление? Като резултат на размишлението от тази сутрин се дадоха законите на съчетанието, приложението и изпълнението, обаче дълго време още трябва да се размишлява върху тези закони, върху тези идеи, за да станат ясни в съзнанието на всеки един. Някои идеи са уморителни; например няма по-уморителна, по-неприятна идея от тази, да ти повтаря някой постоянно, че си добър, богат, свят

човек – веднъж да чуеш това нещо, както и да е, но всякога да ти се говори същото омръзва. Който говори така, и той може да стане свят човек – как? Като го запалят да гори като свещ – тогава и той ще гори като мен. – „Ама като теб няма подобен.” Вярно е, че като мен няма друг, но и като теб няма подобен.

Някой казва: „Аз искам Бог да ме обича.” Бог може да те обича, но и ти трябва да Го обичаш. Защо човек иска да бъде обичан от Бога? Човек иска и търси Божията Любов, за да постигне своите желания. Казвам: човек може да постигне желанията си при два случая – когато Бог го обича и когато той обича Бога. Когато Бог обича човека, той вижда какво Бог може да направи в него и за него; когато човек обича Бога, Бог вижда какво човек може да направи за Него. Обаче и в единия, и в другия случай, за да бъде обичан и за да обича, човек трябва да се прояви.

И тъй, две положения трябва да се имат предвид: или Бог да ни обича, или ние да обичаме Бога – само по този начин ще Го познаем. Познаем ли Бога, ще минем към втория закон: Любов към ближния. И в този закон отношението ще бъде същото: или ние ще обичаме ближните си, или те ще ни обичат. Изобщо, отношенията на хората към Бога и отношенията на Бога към хората съставят закон на съчетание, изпълнение и приложение. Щом Бог обича хората, всичките им работи се уреждат по магически начин; и когато хората обичат Бога, пак работите им се уреждат. Казвате: „Кога ще дойдем до това положение?” Вие сте вече в това положение, но още не го съзнавате. Например някой има да плаща полица от сто хиляди лева и се чуди откъде да вземе пари да я изплати; той ходи натук-натам замислен, разтревожен, отникъде не може да намери пари. В деня на полицата от банката му съобщават, че сумата сто хиляди лева, която дължи, е изплатена. Той казва: „Как стана това нещо, кой ми изплати полицата?”

Съвременните хора се плашат от дългове, от грехове и казват: „Какво ще стане с греховете ни, как ще се освободим от тях?” Казвам: греховете ви отдавна са изплатени, както

е изплатена полицата от сто хиляди лева – ще получите съобщение от Божествената банка, че всичките ви дългове, всичките ви грехове са вече изплатени. Трябва ли след това да се съмнявате дали Бог ви обича, или не? Здравето, което имате, показва, че Бог ви обича; богатството, което имате, изразено във вашия ум, сърце и воля, показва, че Бог ви обича. И в най-малките работи човек трябва да вижда Божията Любов. Какво по-силно доказателство искате от Божията Любов тук, всред планината – цял месец вече как сме тук и ние се ползваме от най-добрите условия. Ако Бог не ни обичаше, Той щеше да изпрати буря, ветрове, дъжд, сняг, град и ние не бихме могли да останем тук даже един ден; обаче ние седим спокойно, четем, разхождаме се, отопляваме се и разискваме по разни въпроси. Колко клекове станаха жертва за нас, но те са доволни, защото по този начин се освободиха много същества, затворени в тях – така само може да се оправдае горенето им. Когато освобождаваш някого, всичко е навреме и на място; когато заробваш някого, нищо не е на място и навреме. Същото може да се каже и за самия човек – когато човек се освобождава, всичко е навреме и на място; когато човек се заробва, нищо не е навреме и на място.

Сега желая на всички да бъдете радостни и весели, с широки сърца, да съзнавате, че Божиите блага са дадени за вас и да ги използвате разумно. Обаче ние трябва да бъдем носители на Божиите мисли и да работим за Неговата слава; работим ли за Бога, ние ще се ползваме от Неговото благословение и дето минем, всички хора ще ни познават. Минавате ли покрай някои хора, които се карат, спрете се и отдалеч ги погледайте – пожелайте дълбоко в себе си да се разберат; в случай че те се сбият и наранят, повалете ги на земята и след това ги поканете дома си да превържете раните им; като превържете раните им, поговорете им за Божията Правда, за Божията Любов. Навсякъде в живота си човек трябва да проповядва Божественото учение и да изпълнява Божията воля. Срещнете ли човек, който ви говори за Бога,

вие трябва да имате предвид дали той слуша Бога и върши Волята Му. Който слуша Бога и върши Волята Му, и вие можете да го слушате; не слуша ли Бога, не върши ли Неговата воля, и вие не трябва да го слушате. Който служи на Бога, и ние ще му служим; който обича Бога, и ние ще го обичаме – в това седи изпълнението на Божественото учение.

И тъй, съчетанието представлява Любовта, приложението – Мъдростта, изпълнението – Истината. Ако човек няма Любов в себе си, той нищо не може да съчетае; ако човек не е мъдър, той нищо не може да приложи; ако човек няма Истината в себе си, той нищо не може да изпълни. Следователно искате ли да съчетавате нещата, извикайте Любовта; искате ли да приложите нещата, извикайте Мъдростта; искате ли да изпълните нещата, извикайте Истината. Учителят не може постоянно да показва на ученика как трябва да държи лъка и как да настройва струните на цигулката си – това нещо ученикът сам трябва да прави. Той трябва постоянно да се упражнява, докато започне да прилага законите на съчетанието, приложението и изпълнението. Някой казва: „Какво нещо е съчетанието, приложението и изпълнението в живота?” Когато две разумни души се събират на едно място, това е съчетание; когато две разумни души, събрани на едно място, работят заедно за постигане на известна цел, това е приложение и най-после, когато тези две разумни души са постигнали целта си и сега ядат и пият, участват в благото, което са придобили, това е изпълнение. При това трябва да се знае, че съчетанието, приложението и изпълнението не са еднократни, но многократни, вечни процеси.

Сега ще представя няколко контраста за обяснение на идеята: представете си, че дойде някой при вас и ви удари няколко пъти; удари ви един път и вие казвате: „Дано не дойде втори удар”; удари ви втори път, вие казвате: „Дано не дойде трети удар” и т.н. Представете си после, че при вас дойде някой и ви даде една хапка хляб; вие сте гладен и казвате: „Дано дойде втора хапка”; даде ви втора хапка и казвате:

„Дано дойде трета хапка” и т.н. Следователно който удря, той има желание да удари още един път – дано този човек се вразуми; когато пък му дава хапки хляб една след друга, той казва: „Дано тази хапка е достатъчна, защото ръката ми омаля да му подавам хапки хляб.” Тъй щото, когото бият, той гледа час по-скоро боят да престане; който бие, казва: „Ще ударя още един път, за да се вразуми този човек.” Когото хранят, казва: „Дано ми дадат още една хапка хляб”; който храни някого, казва: „Дано тази хапка бъде последна, защото ръката ме заболя от вдигане и слагане.”

Сега ще ви представя друго положение: срещате един човек и започвате да го налагате, обаче при всеки удар от ръката ви се изсипва цяла шепа злато. Този, когото бият, като вижда, че след всеки удар пред него се изсипва толкова много злато, ще каже ли да спре биенето? Напротив, той ще мълчи, нищо няма да казва – и петдесет удара да наложат на гърба му, той ще мълчи. Тъй щото казвам: всяко страдание, за което сме съзнали, че носи някакво велико благо в живота ни, има смисъл. Затова Павел казва: „Днешните ни страдания не могат да се сравнят с онези велики блага, които ще дойдат в бъдеще.” Един ден, когато хората съзнаят какво са донесли страданията им, те ще кажат като Павел: „Добре ми стана, че се наскърбих.”

Сега аз говорих, а вие се уморихте да пишете. Ако сте разбрали това, което ви говорих, ще можете да кажете на хляба да дойде при нас. Тук ли искате да закусим или долу около палатките? *(-Тук.)* Тогава сами ли ще слезете да си донесете закуската или ще ударите с магическата пръчица храната да дойде сама? Хайде хвърлете вече патериците си, развържете бинтовете си и, свободни от тези препятствия, слезте долу да донесете закуската си!

3 август 1931 г., 5 ч.

МЯСТОТО НА БОГА

Много от съвременните хора се занимават с идеята за Бога, но нямат ясна представа какво нещо е Бог; каква форма има Бог, те също не знаят. Човек може да има представа за формата на телата само тогава, когато те са ясни в съзнанието му; щом един предмет или едно тяло не е ясно в съзнанието ви, вие не можете да имате представа и за неговата форма. Казвате: „Какво е Бог не можем да схванем, но искаме да знаем поне къде е Неговото място.” Мястото на Бога е тази посока, дето всички живи същества с пробуждането си още отправят съзнанието, ума или мисълта си. Като започнете от най-малките и стигнете до най-големите, всички тия същества отправят съзнанието си в една посока нагоре – тази посока именно е мястото на Бога. Това става едновременно по целия свят – между всички същества от различни йерархии. Няма по-велик момент за човека и за всяко живо същество от този – когато се пробуди сутрин, да отправи съзнанието или мисълта си към онази посока, където са насочени съзнанията и мислите на всички останали същества. Само по този начин човек може да възприеме благото, което излиза от Бога; който се откаже да приеме това благо, той изпада в тъмнина и самотност. Някой казва: „Защо трябва да се моля?” Молитвата е необходима, защото човек тогава отправя ума си към Бога, за да възприеме нещо от Него – в този смисъл молитвата представлява отварянето на цветовете за слънчевата светлина и топлина.

Казвам: искате ли да се развивате, постоянно дръжте в ума си мисълта за Бога като единствено място, като единствен фокус, дето се събират съзнанията на всички Разумни същества. Какво мислят хората, не се занимавайте с това – дръжте мисълта си към тази единствена посока, отдето иде Светлината и Топлината на вашия Живот. Отклоните ли ума си от това място, вие загубвате пътя си и

оставате в тъмнина. Човек е пътник в живота си; рече ли да се отклони малко от пътя, да се позабавлява с това-онова, той ще се забърка, ще се заблуди и не ще може да настигне другарите си. Когато всички същества отправят съзнанието си към мястото, дето е Бог, с това те правят стъпка напред; направят ли стъпка напред, те вече не се връщат назад да чакат закъснелите или забъркалите се в пътя. Ако те и втория, и третия ден не отправят ума си към Бога, ще остават все по-назад и по-назад, докато един ден животът им абсолютно се обезсмисли. Които мислят за Бога и отправят ума си към Него, те все напред и напред вървят – това значи прогрес в мисълта, а всичко седи в прогреса. И в леглото си човек пак може да отправи мисълта си нагоре и да върви напред – всичко седи в мисълта на човека. Някой може да е излязъл рано сутринта на молитва, но си казва: „Що ми трябваше да ставам толкова рано, да се изморявам, защо не останах да полежа още малко?" Такъв човек, макар и да е дошъл на молитва, той е назад от другите, защото мисълта му не е права. Искате ли да прогресирате, да се развивате правилно, дето и да сте, в каквото положение и да се намирате, отделете половин или един час да се позанимавате в съзнанието си с мисълта за Бога – искате ли да придобиете Светлина на съзнанието си, мислете за Бога.

Казвате: „Какво ще стане, като гледаме към посоката, дето е мястото на Бога?" Не е важно какво ще стане – гледайте и не питайте! – „Какво ще видя?" И това не трябва да знаете – гледайте само! Казвате: „Ние виждаме, че денят е ясен." Да денят е ясен, всичко наоколо е хубаво, но вие никога не сте виждали как изгрява Слънцето на Живота – вие сте виждали само изгрева на физическото Слънце, но никога не сте виждали изгрева на Слънцето на Живота. Понякога виждате физическото слънце през облаци и се радвате, обаче ако видите изгряването на Слънцето на Живота, вие никога няма да го забравите и нищо не ще бъде в състояние да го замести. В Слънцето на Живота ще видите Бога, който ще ви проговори. Както изгрява физическото Слънце, така

изгрява и Слънцето на Живота; разликата се заключава само в местата, отдето изгряват тия две слънца – в съзнанието на човека тези две места са съвършено различни.

Казвам: физическото Слънце въздейства на човека по един начин, а Слънцето на Живота – по съвсем друг начин. Когато физическото Слънце изгрява, човек се радва, движи се, работи – у него се явява желание да оправи пътищата в живота си, да разоре нивите си, да насади градините си, да си направи къщи и т.н. Щом изгрява Слънцето на Живота, у човека се явява желание да оправи отношенията си с всички хора; едновременно с това всички хора, както и всички живи същества, от най-малките до най-големите, му стават мили, обични. Който веднъж е огрян от Слънцето на Живота, той вече влиза в положението на всички страдащи, на всички грешници, защото ги разбира. Грешникът за него е затворник, когото той иска да освободи – спре се пред него и му казва: „Братко, излез от този затвор, защото тук гладен ще умреш; останеш ли още малко в затвора, всички ще те изоставят – ти ще останеш сам, ще закъснееш в пътя си и никой няма да те погледне, няма кой хляб да ти даде, няма кой вода да ти донесе; без да искат другите хора, нещастията ще следват подир теб, защото си сам в пътя, объркан и заблуден.” Човек трябва да върви напред, никой не трябва и не може да остане в съзнанието си на едно и също място. За всеки ден има определен път, който човек трябва да извърви в съзнанието си; ако човек не измине този път, той остава назад – остане ли назад, с това заедно идат и нещастията за него.

Тази е новата философия на Живота. Някой казва: „Какво от това, че съм изминал един малък път в съзнанието си, какво ще постигна с това?” Много нещо може да се постигне: колкото малък път и да изминава човек в съзнанието си, той всеки ден върви напред, а щом върви напред, все повече и повече се приближава към Бога – с десет сантиметра да напредва човек в пътуването или в движението си към Бога, това е равносилно на милиони километра във физическия свят. Казвате: „Какво от това,

че съм погледнал към Бога или пък че съм помислил за Него?" Да погледнете към Бога или само да помислите за Него, това струва повече от всички материални богатства, с които човек разполага на Земята – тази е една от великите истини на Живота. Щом знаете това, не обезценявайте, не омаловажавайте тези неща! Някой казва: „Толкова много работа имам, че ми е останало само за Бога да мисля и за мястото, където Той се намира! Аз трябва да работя, да се погрижа за своите материални нужди." Казвам: единственото място, откъдето можете да приемете всичко необходимо в живота си, е мястото на Бога – помислите ли за Бога, слеете ли се със съзнанието на всички същества, които се отправят към Него, това е достатъчно.

Питам какво коства на човека да живее за Бога – той знае тази наука. Представете си, че се намирате пред една суха вада, в която седи едно келево; келевото иска да се движи, но вадата му казва: „Как мога да те въртя, като нямам вода"; когато дойде водата, келевото започва да се движи. Водата знае и може да движи келевото, тя не трябва сега да учи това изкуство; водата казва на келевото: „Слушай, ти ще вървиш в посоката, в която и аз вървя." Келевото обещава, че ще върви с нея, но щом дойде водата, в първо време то се издигне нагоре и скоро след това слиза надолу – неговото движение е нагоре и надолу, а не като това на водата напред. И хората като келевото често обещават: „Аз ще вървя напред, ще вървя по движението на водата", обаче дойде ли водата, те веднага изменят на обещанието си – водата върви напред, а те се движат ту нагоре, ту надолу и остават почти на едно и също място. Водата и келевото се разговарят – водата казва на келевото: „Защо седиш на едно място и нищо не работиш?" – „Как да не работя, толкова брашно смлях."

Казвам: келевото представлява физическия живот на хората – ако те не следват пътя и движението на водата, винаги на едно място ще седят и само брашно ще мелят. И хората като келевото вършат работа, но тяхната работа не е като тази на водата – водата е минала през много места,

напоила е безброй растения и животни, дала е живот на милиони същества; келевото е смляло милиони зрънца, превърнало ги е в брашно и постоянно се хвали: „Знаете ли колко много брашно смлях!" Обаче ако сравните работата на водата с тази на келевото, ще видите грамадната разлика помежду им.

Сега мнозина си въобразяват като келевото на воденицата, че са свършили много работа. Тяхната работа е физическа, обаче истинската работа е на водата – тя е напоила много цветя, градини, хора и животни, тя е повдигнала благосъстоянието на всички живи същества – дето е минала тя, навсякъде е оставила благословението си. Водата представлява Живота, с който всички заедно трябва да вървим. Нас воденици не ни трябват, а келевото нека седи на своето място; водата няма да остане да се разправя с келевото, тя ще продължава пътя си. С този пример искам да обърна вниманието на двата вида съзнания у хората: съзнанието на келевото, което се върти само около един център – физическото съзнание на човека; второто съзнание е това на водата, което се движи освен около един център, още и към един възвишен идеал, вследствие на което върви напред и върши работа. Отправянето на мисълта ни към Бога е течение нагоре; обратното течение на тази посока е течението на водата, която слиза надолу – течението на реката показва движението на Божественото съзнание към нас, т.е. отгоре надолу. Като мислим за Бога, ние пък се движим нагоре, към Него; след това Той се движи надолу към нас, като ни изпраща своята мисъл. Тъй щото Бог всякога ни изпраща нещо отгоре, но и ние трябва да изпратим нещо към Него.

И тъй, всяка сутрин отправяйте мисълта си към тази посока, дето всички Разумни същества отправят своята мисъл – по този начин вие ще участвате в общото благо. Някой казва: „Аз не искам да мисля"; ти можеш да не мислиш за този, за онзи, за дреболиите в живота, но за Бога не можеш да не мислиш – ти си длъжен да отправиш

мисълта си към Бога, към онази посока, дето всички Разумни същества отправят своята мисъл. Там пространството е широко, не може да произлезе никакво разногласие – това място ще донесе единство между всички хора. Когато хората отправят мисълта си към една посока, те се приближават към Бога, а с това и отношенията им към хората се оправят; по този начин хората ще бъдат здрави, весели, ще имат Мир в душите си, ще се подмладят, ще скачат като телци. Който не отправя мисълта си към Бога, той ще бъде изложен на всякакви болести; който отправя мисълта си към Бога, той ще бъде свободен от всички болести. Болестите представляват паразити в аурата на човека, от които той непременно трябва да се освободи; паразитите пък са отрицателните мисли, които смучат човека, затова той трябва да се освободи от тях.

Следователно каже ли някой, че не трябва да мисли за Бога, той вече изпада в положението на дете-сираче без майка и баща; вие знаете какво е положението на такова дете – ако някой не се погрижи за него, то ходи босо, голо, окъсано, неоправено; погледнете ли главата му, ще видите, че тя цяла е побеляла от паразити, от нечистотии, лицето му е пожълтяло, изсмукано от тия паразити. То ходи немило-недраго, докато се намери някой да го вземе и отгледа; това дете веднага се съвзема – дрешките му са чисти, главата – чиста, косите – добре пригладени. В скоро време то се засилва, става весело, радва се на живота, на всичко, което го заобикаля. Тъй щото изпадне ли човек в положението на сираче, той трябва да знае, че е престанал вече да мисли за Бога – тогава паразитите един след друг почват да го нападат и той изгубва смисъла на Живота.

Казвам: една посока има в Живота и към тази посока всички хора трябва да вървят. Някой казва: „Какво ще правим, като тръгнем в тази посока, не е ли достатъчно да четем Библията и Евангелието?" Вие можете да четете и Библията, и Евангелието, но в четенето на тия книги има особена философия. Когато четете Библията и Евангелието, дето се говори за Христа, за пророците, за добрите хора,

които са живели по това време, вие трябва да се свържете с тях и да отправите мисълта си към онази посока, дето те са отправяли своята мисъл. Свържете ли се с тия разумни души, не питайте дали Христос ви разбира, дали Бог ще приеме молитвата ви – щом отправите съзнанието си към общото съзнание на всички същества, все ще получите нещо от общото благо, независимо от това дали го заслужавате, или не. Достатъчно е да отправите съзнанието си нагоре, за да получите поне по едно самунче, на човешки език казано; не отправите ли съзнанието си към съзнанията на всички същества, колкото да плачете и да се молите на Бога, нищо няма да получите. Бог не обича да се занимава само с едно лице – на вашата молитва Той ще отговори: „Ще почакаш за утре." На другия ден ще станеш рано и ще чакаш да дойде определения момент, когато всички души отправят съзнанието си към Бога – тогава и ти ще отправиш мисълта си към Него и няма да питаш дали си в права посока, или не, дали ще видиш Бога. Това са второстепенни въпроси, за теб е важно да отправиш ума си нагоре и да чакаш – все ще получиш нещо от общото благо. И слепият не вижда, но като погледне нагоре, все ще дойде някой да му тури едно самунче в ръката; той казва: „Слънцето не видях, но хляб получих" – това е достатъчно за него. Това са фигури, които изясняват добре идеята.

И тъй, всички хора трябва да отправят съзнанието си към Бога. Къде е Бог? Бог е на това място, към което всички разумни и добри хора отправят ума си. Не само хората, но всички същества, от най-малките до най-големите, отправят ума си към Бога. Някой казва: „На кое място е Бог?" Вдигни ума си нагоре и не питай!

Като ви говоря за мястото на Бога, към което всички трябва да отправят ума си, това не трябва да ви хвърли в противоречие с вашата работа – каквото и да работите, всеки е на мястото си. В този смисъл и келевото е на мястото си, и водата е на мястото си; разликата между келевото и водата е тази, че келевото се върти около своя център и

мисли само за себе си, а водата върви напред и мисли за всички. Който мисли само за себе си, той е келево; такъв човек през целия си живот мисли само за себе си – че има нужда от пари да се облече хубаво, хората да го почитат и уважават. Това е философия на келевото, обаче и то върши някаква работа – жито мели; като се приближите до него, чувате „бър-бър-бър" – жито мели, един след друг чувалите се пълнят с прясно брашно, което се разнася от търговците за продан. Тази работа и вие вършите в живота си, но не сте доволни. Покажете един воденичар, който да е станал философ, писател или поет; досега аз поне не съм срещнал нито един воденичар, който да е написал някаква книга. Овчари са писали книги, но воденичари – не; воденичарите само жито мелят, за нищо друго не им остава време. Как ще се спаси воденичарят? Като стане или овчар, или орач; не е нужно житото да се мели – достатъчно е житото да се счука и така да се яде, меленето на житото не разрешава Живота. Ако човек може да се добере до правилния начин, по който житото трябва да се яде, той ще разбере смисъла на Живота.

Това са странични въпроси, които ще послужат само за изяснение на идеята. Воденичарят може сам да се справи: когато хората престанат да му носят жито за мелене, той ще се принуди да напусне воденицата; като поседи ден-два без работа, той ще каже: „Тази работа няма да я бъде" и ще започне друг занаят. Тъй щото вие не трябва да се безпокоите какво ще стане със старото – старото само по себе си ще си отиде и новото ще дойде. Вашата задача е да се държите за новото.

Казвате: „Коя е новата мисъл?" Новата мисъл е следната: отправете ума, сърцето и волята си към мястото на Бога! Станете ли сутрин, първата ви работа е да отправите сърцата и умовете си към онази посока, дето в този момент милиони сърца и умове се отправят. Тези сърца и умове трептят с различни вибрации, с различни разбирания, но едноединствено място ги привлича – мястото на Бога. И в името на това място всички живи същества се обединяват: гледате

някой цар, пред когото всички се прекланят, но дойде ли този момент, и той като дете, от нищо несмущаван, отправя мисълта си към Бога – в този момент и детето, и царят са едно; след това царят взема жезъла си, качва се на трона, започва всекидневната си работа. На другата сутрин царят заедно с всички същества под него пак отправя мисълта си към Бога – на това място всички хора се познават.

Следователно истинската Любов се изразява чрез отправяне мисълта на всички същества в една посока. Когато съзнанията на всички същества се отправят към една посока, те ще имат много допирни точки помежду си, обаче започне ли човек да се върти само около своя център, около себе си, всичко е изгубено. Някой казва: „За мен животът няма смисъл"; казвам: искате ли животът ви да има смисъл, отправяйте ума си нагоре! Това не е мъчна работа – какво полесно от това, човек да мисли в една посока? Според мен помъчно е човек да мисли в две и повече посоки, както правят това съвременните хора, отколкото да мисли в една посока. Много пъти хората са отправяли мисълта си нагоре; те знаят посоката на това място, но не им е дохождало на ум, че има един общ момент, когато всички същества едновременно отправят мисълта си към Бога. Желаят или не, това става по един вътрешен, неумолим закон; който не иска да се подчини на този закон, насила ще го заставят – как? Ще го хване някоя болест и той ще потърси Бога, ще отправи мисълта си към Него и ще благодари, че се е разболял, за да помисли за Бога. Не само чрез болести, но и по много начини още може да се спре келевото на човека, за да го заставят да потърси мястото на Бога. Един час, една минута или една секунда се изисква, за да се отправят съзнанията на всички същества към Бога – велик е този час от деня, велика е тази минута от часа, велика е тази секунда от минутата!

Сега ще прочета 8-а глава от Евангелието от Йоана, от 31-и стих надолу. „И казваше Исус на повярвалите в него юдеи: Ако вие устоите в моята дума, наистина сте мои ученици (*ст. 31*). И ще познаете истината, и истината ще ви

направи свободни (*ст. 32*).” Тези стихове, преведени според езика на новото учение, означават: „Ако всички отправите ума си към Бога, вие сте Мои ученици; тогава ще познаете Истината, която ще ви направи свободни.” Значи, когато човек отправи ума си към Бога, той ще се свърже с Неговата Любов; понеже Бог същевременно е Истина, човек ще познае Истината, която ще го направи свободен.

„Отговориха му: Семе Авраамово сме и никога никому раби не сме ставали; как казваш ти: Свободни ще бъдете? (*ст. 33*). Отговори им Исус: Истина, истина ви казвам: всякой, който прави грях, раб е на греха (*ст. 34*). И робът не остава вечно в къщата, а синът вечно пребъдва (*ст. 35*).” Това значи: „Всеки, който не отправя ума си към Бога, раб е на греха; и робът не остава вечно в къщата, а Синът вечно пребъдва.” Следователно келевото не може да съществува дълго време; като свърши известна работа, то се разрушава и водата го завлича – не може да остане дълго време на мястото си.

„Зная, че сте семе Авраамово; но ищете да ме убиете, защото моята дума във вас се не вмещава (*ст. 37*).” Христос не е разбирал само външното убийство, но и вътрешното. Когато човек жертва Божественото в себе си за нищо и никакво, все едно, че го убива. И тогава той е син на убиец.

„Аз говоря това, което съм видял у Отца си и вие такожде правите това, което сте видели от отца си (*ст. 38*). Отговориха и рекоха му: Отец наш е Авраам.” Така говори физическият човек, келевото, а то не познава своя Баща. „Казва им Исус: Ако бяхте чада Авраамови, делата Авраамови бихте правили (*ст. 39*).” Авраам познаваше Бога – вие вярвате в Авраама, а не вярвате в Онзи, в когото той вярваше.

„А сега искате да ме убиете, мене, човека, който ви говорих истината, която чух от Бога; това Авраам не е сторил (*ст. 40*). Вие правите делата бащини си (*ст. 41*).” Ако вие правите делата Божии, защо укорявате Неговото Слово? Затова именно иде горчивата истина, че сте от баща дявол – всяко нещо, което отделя човека от Бога, е от баща дявол; всяко нещо, което покваря красивото, възвишеното,

благородното в човека и го отстранява от него, и то е от баща дявол.

„Вие сте от баща дявола и похотите бащини си искате да правите (*ст. 44*)." „А пък аз, защото казвам Истината, не ми вярвате (*ст. 45*)." „Но аз Го познавам и думата Му държа (*ст. 55*)." Не е достатъчно човек само да познава Бога, но той трябва да държи думата Му, т.е. да изпълнява Неговата воля.

„Тогаз взеха камъни да хвърлят върху Него; но Исус се скри излезе из храма, и мина през сред тях; и така си отиде (*ст. 59*). Следователно който хвърля камъни върху Истината, тя ще си излезе от него и той ще остане сам. Понеже евреите хвърляха камъни върху Истината, те и до днес скитат из света немили-недраги; от две хиляди години насам те са се лутали из света както никой друг народ, днес обаче Божията милост е върху тях. На същата опитност ще бъде изложен всеки човек, който хвърля камъни върху Истината – дали един народ, или един човек ще се прояви така, последствията ще бъдат едни и същи. Искате ли да имате Божията милост върху себе си, всяка сутрин отправяйте ума си в посоката, дето всички същества отправят своята мисъл.

Казвате: „Как да се разбира стихът, в който се казва, че Христос се скрил от народа?" Представете си, че аз нося една запалена свещ и показвам с нея пътя на стотици души, обаче те не разбират това, което правя за тях, и започват да се карат помежду си, бият се кой от тях да вземе запалената свещ. За да се избегне този спор, аз духам свещта и те остават на тъмно – те вече не ме виждат, за тях аз съм се скрил някъде. Така направи Христос – духна свещта, която носеше, и съзнанието на всички се помрачи, не виждаха вече. Това означават думите „скри се Исус". Силата на човека седи в Светлината на неговото съзнание; щом вземат Светлината му, той губи вече своята сила. Когато човек остане на тъмно, той ходи тромаво, не е сигурен в стъпките си; щом дойде тъмнината, и движението спира – спирането е ограничение. Същото се отнася и до мисълта, и до съзнанието на човека: докато в ума на човека има Светлина, той мисли право и

постъпва право; щом Светлината в ума на човека загасне, той вече не знае какво прави – той остава без посока на движение, без компас. Турците имат обичай, като им дойде някой нагости, вечерта те затварят вратата на стаята, в която гостът ще спи, и сутринта, когато иска да излезе, той трябва да потропа на вратата, за да дойде домакинът на къщата да му отвори. Същото става и с всеки човек, който изгубва Светлината на съзнанието си: щом изгуби Светлината си, той остава на тъмно, не може да излезе навън; той не знае коя посока да хване и чака да дойде господарят, за да врътне ключа, да му отвори да излезе навън.

Казвам: за човека, който е изпаднал в тъмнина, най-важно нещо е Светлината; за жадния най-важно е да дойде до извора на Живота; за невежия, за неучения най-важно е да се добере до книгите на някоя библиотека; за богомолеца най-важно е храмът – храмът е мястото, дето е Бог, това място всички търсят. Хората търсят това място тук или там, но никъде не могат да го намерят – храмът е на онова място, дето всички същества едновременно отправят мисълта си. Някой казва: „Като се помоля вътрешно, това е достатъчно" – това е положението на келевото, което се върти. Да се помоли човек в себе си, това е степен на съзнание, но не онова велико съзнание, в което участват всички души – в това положение те едновременно приемат и дават от общото благо. Достатъчно е човек да отправи ума си към мястото на Бога, за да приеме част от общото благо – такъв е законът. Когато човек отправи ума си към Бога заедно с всички, за половин час само той ще получи същото благо, което би получил, ако цял ден хлопаше на Божията врата. И последен да си, стига навреме да пристигнеш; ако можеш само за момент да се слееш с общото съзнание, ти пак ще получиш Божието благословение – Бог не прави разлика дали някой е стигнал пръв, или последен. И който пръв е дошъл, и който последен е дошъл, все ще получи част от общото благо – общото благо е за всички. Всички очакват момента, когато Божието благословение

ще се излее върху тях; то трае само един момент, след което вратата на благословението се затваря.

Казвате: „Какво ще правим след това?" Всеки ще слезе да работи в себе си. Ако Бог не слезе в човека и ако човек не работи над себе си, той нищо не може да направи; ако Бог не слезе в човека, каквото и да работи, той мяза на жена, която цял ден върти хурката и нищо не изприда, понеже вълна няма. Който е ходил при Бога, той работи през целия ден и изкарва нещо, защото има достатъчно вълна на хурката си. Като имате предвид това, вие ще си съставите ясна представа къде е мястото на Бога и какво човек придобива, когато отправя съзнанието си към Него. Има три момента през деня, когато човек отправя съзнанието си към Бога: сутрин при изгрев слънце; на обяд, когато Слънцето е в зенита си и вечер при залез слънце. Разумните същества седят и в трите области, в трите фази на Слънцето, но щом се съберат заедно, за тях няма вече залез – за съществата, които отправят ума си към Бога, има само изгрев. Щом Бог излезе, всички приемат Неговото благословение, през целия ден това Слънце продължава да грее. Каже ли някой, че не знае къде е мястото на Бога, това показва, че той е останал назад, обърнал е пътя; на такъв човек не остава нищо друго освен да върви по течението на реката.

И тъй, който търси Бога сам, той е на крив път. Индусите казват, че човек трябва да се съсредоточи в себе си и там да намери Бога; тази е крива философия. И до днес хората търсят Бога в себе си, но не могат да Го намерят. Когато се казва, че Бог е в човека, трябва да се знае на кое място именно е Той – едни търсят Бога в ума си, други – в сърцето си, но още не са Го намерили. Човек може да намери Бога, като спре вниманието си върху всички хора, които също като него търсят Бога; те трябва да бъдат в положението на ученици, които гледат към учителя си какво той прави. Учителят има пособия, с които си служи, и ученикът гледа към тези пособия, ползва се от знанията на своя учител. Неговият учител гледа към друг учител, той пък – към друг

свой учител и т.н.; ученикът трябва да черпи знанията си от мястото, дето учителят черпи знания – от това място всички същества черпят знанията си. Отправи ли човек ума си към посоката, дето всички същества се отправят, той ще придобие толкова, колкото би придобил, ако чукаше хиляди години на едно и също място. Този е единственият начин, по който човек може да познае Бога; и след това той ще каже: „Разбирам вече какво нещо е Бог, какво нещо е Любовта!"

Казвам: ученикът трябва да отправя мисълта си в посоката, дето Учителят му отправя своята мисъл – в това се състои спасението на света. Не постъпва ли ученикът като своя Учител, нищо не е в състояние да му помогне. Повдигнете мисълта си нагоре – там е вашето спасение! Каквото друго да ви говорят, не вярвайте – отправете мисълта си нагоре, дето и Богове, и Херувими, и Ангели, и светии, и майки, и бащи, и праведни, и грешни, и животни отправят своята мисъл! Наблюдавайте щуреца да видите как той с всички заедно отправя мисълта си към Бога; гледате го – седи пред дупчицата си, мисли нещо – какво мисли? Отправя ума си нагоре. Казвате: „Щурецът е глупаво същество, той не съзнава какво прави." Не е глупав щурецът, той мисли за Бога и си казва: „Само мисълта ми за Бога е в състояние да ме изкара от тази дупка." Днес мисли за Бога, утре мисли, докато един ден се види вън от своята дупка, преминал в по-висока форма на живот.

Следователно само мисълта към Бога е в състояние да извади човека от ограничителните условия, в които се намира; тази мисъл ще го освободи и от дълговете му. Слезе ли Бог между хората, Той всичко ще направи, Той ще ги спаси, Той ще оправи света – няма друга философия за Живота освен тази. Някой казва: „Как да разбера тази работа?" Няма какво да разбираш, ще отправиш мисълта си там, дето всички живи същества отправят своята мисъл – разбирането ще дойде отгоре, както и благословението. Когато в дома ви дойде някой пътник, гладен, жаден, измръзнал, вие питате ли го отде идва? Първо го поканвате при огъня да се стопли,

после му давате чаша гореща вода или чай, да накваси гърлото си, след това му давате да се нахрани и най-после, като си почине добре, той сам започва да ви разправя отде идва и какво е преживял.

Нека тази мисъл – мястото на Бога – бъде за вас нещо скъпоценно, без което не можете, нека тя стане за вас талисман. Имате ли този талисман в себе си, и като се давите и помислите за Бога, ще се спасите.

Утре сутринта ще се качим на новия връх, дето разчистихме пътя – там да се помолим и благодарим на Бога. След това ще отидем на Бъбрека, Петото езеро, за да измием ръцете и краката си от дългия път. Докато човек търси Бога, краката му са все кални; щом Го намери, той измива краката си. Измиването на краката не външно, но вътрешно, представлява емблема в човешкия живот.

Когато човек намери Бога, за нищо вече не мисли, той всичко е постигнал – какво ще стане с умрелите, с бедните, със страдащите, той за нищо вече не мисли. В Божествения свят няма умрели, няма бедни, няма страдащи – там всичко е оправено.

5 август 1931 г., 5 ч.

ТЕЗИ ТРИ НЕЩА

Любовта е път за всички, които живеят за Бога; Мъдростта е път за всички, на които Бог се изявява; Истината е път за всички, които се учат да служат на Бога.

За размишление през деня ще вземете 25-и стих от 5-а глава от Евангелието от Йоана: „Истина, истина ви казвам, че иде час и сега е, когато мъртвите ще чуят гласа на Сина Божия и които Го чуят, ще оживеят."

Нека тази сутрин остави паметен, незаличим образ в съзнанието ви. Както небето е чисто и светло, както сутринта е тиха и приятна, така да стане и в душата ви. Хубавото в тази сутрин говори за Божието присъствие – този ден е Божи ден и затова трябва да остане за вас жив образ, както Слънцето е живо. Нека в душите ви бъде тъй светло, тъй чисто и ясно, каквото е днешното Слънце.

Казвам: ако Любовта е път за всички, които живеят за Бога, ако Мъдростта е път за всички, на които Бог се изявява и ако Истината е път за всички, които се учат да служат на Бога, ще бъде така, както ви пожелавам, без никакво изключение. Явят ли се облаци на небето, това показва, че се срещат две или повече противоположни въздушни течения, т.е. в атмосферата стават известни сблъсквания или отклонения. Същото може да се каже и за живота на човека: щом човек се отклони от Бога, т.е. от пътя, в който е поставен да върви, той непременно ще се забърка в някакъв клек или храсталак, вследствие на което дрехите му ще почнат да се късат. Върви ли човек в правия път, всеки ден от живота му ще бъде като днешния; с други думи казано, всеки ден от живота на човека трябва да бъде ден, в който Любовта царува – Любовта пък е пътят на Живота. Всеки ден от живота на човека трябва да бъде ден, в който Божията Мъдрост се изявява; всеки ден от живота на човека трябва да бъде ден, в който Истината го учи да служи на Бога.

Сега всички трябва да знаят, че този час, в който сме се събрали, е часът, в който всички същества отправят ума си към Бога. Щом всеки приеме това, което му е необходимо, небето се покрива с леки облаци; облаците са необходими за предпазване от изпаряване на това, което е придобито. Следователно когато времето е облачно, туй показва, че хората са взели нещо от това, което излиза от Бога, и слизат на Земята да работят. В това отношение облаците са емблема в Живота – те са благо за хората, защото преди тях всеки е взел каквото му е нужно и богат, доволен се връща на Земята да разработва придобитото. Щом се заоблачи, не само хората се радват, но и животните, и растенията – изобщо, който разбогатява, той е доволен от облаците, защото те го закриват от погледите на хората.

Сега, като говоря за хубавия ден, у мнозина по стар навик се явява мисълта: „За кого е създаден този хубав ден?" Казвам: радвайте се, че Бог е създал такъв ден като днешния; радвайте се, че всички живи, разумни Същества са събрани тук, за да отдадат слава на Бога; радвайте се, че и вие участвате заедно с тях в отдаване слава на Бога! Някой казва: „Кое ли място заемам в събранието между Разумните същества?" Всеки човек заема точно това място, което му се пада. Казвате: „Утре ще имаме ли такъв ден?" Защо трябва да мислите за утре – един ден ви трябва само, а не много дни, многото дни са товар за човека. Колко извори са нужни на човека – един извор му е достатъчен; по-добре е човек да пие вода от извор, на който водата е чиста, кристална, отколкото да пие вода от сто най-хубави щерни. Този хубав ден, единствен в живота ви, трябва да носите навсякъде – дали ще отидете в София, или в друг град, дали ще отидете в България, или в друга държава, носете този ден със себе си. Ако не можете да го носите навсякъде със себе си, все едно, че не сте дохождали на Рила. Не е достатъчно да занесете този ден в София, но София трябва да живее в този ден; не е достатъчно да занесете този ден навсякъде в света, но целият свят трябва да живее в този ден – този ден включва всичко

в себе си. Каквото придобием този ден, всичко трябва да занесем със себе си, да го пръснем между хората. Казвате: „Ами ако Слънцето залезе?" Ако днес Слънцето залезе, това показва, че този ден е бил обикновен. Слънцето на този ден никога няма да залезе – за този ден именно е казано в Писанието: „И слънцето не ще зайде веч."

И тъй, три неща ви желая: нека Любовта у вас бъде запалена, за да носи живот; нека Мъдростта у вас бъде запалена, за да носи Божията светлина; нека Истината у вас бъде запалена, за да ви научи как да служите на Бога! Който служи на Бога, само той може да бъде свободен. Никой не може да зароби свободния човек, никой не може да разклати свободния човек. Човек може да живее както иска, той може да работи както иска, обаче човек може да бъде свободен само ако служи на Бога. Да бъде човек свободен – този е смисълът на Живота. Който служи на хората, той не е свободен човек; комуто хората служат, и той не е свободен. Казано е за Бога: „Възлюбил е Истината в човека" – защо? Защото Истината подразбира вътрешно служене на Бога, което е в сила да направи човека свободен.

Следователно ще дойде новият Живот – Любовта, ще дойде новата Светлина – Мъдростта, ще дойде новото служене – Истината; тези три неща се включват в днешния ден.

Сега ще слезем долу на бивака да закусим малко, да увековечим този ден, за да стане паметен за нас; след това ще отидем на Езерото на чистотата.

Тук, при това езеро, ще прочета няколко стиха от Евангелието на Матея, 19-а глава. „А Исус рече на учениците си: Истина ви казвам, че мъчно ще влезе богат в Царството небесно (*ст. 23*)." Защо казва Христос, че богатият мъчно ще влезе в Царството небесно? Понеже богатият, според богатството, което има, придобива много грехове – когато човек иска да стане богат, той много се огрешава. Тъй щото този стих, преведен на друг език, означава: мъчно ще влезе грешен човек в Царството небесно – защо? Защото греховете и престъпленията му ще го задържат, те няма да го пуснат в

Царството небесно. В този смисъл думата *богат* подразбира човек, пълен с грехове и престъпления – това подразбирал Христос в цитирания стих. Следователно с такова богатство никой не може да влезе в Царството небесно, това богатство отдалечава човека от Бога. Богатството е най-голямото благо, към което хората в света се стремят, те нямат по-висок идеал от този – в света само богатият човек се ползва с уважението и почитанието на хората, обаче рече ли човек със земното богатство да влезе в Небето, камилата ще го превари в пътя му. Затова именно Христос казва: „По-лесно е да мине камила през иглени уши, а не богат да влезе в Царството Божие (*ст. 24*)." На Небето богатият не може да се ползва с такова уважение и почитание, каквото има на Земята.

И тъй, съществуват два диаметрално противоположни живота – земен живот с обикновени разбирания и небесен живот с по-високи разбирания. Няма да обяснявам тези въпроси, но трябва да имате предвид, че всичко в света е строго определено, а не механично. Например Слънцето върви по определен път, растенията растат по определен път, реките текат по определен път, ветровете духат по определен път, изобщо всичко, което се случва в живота на човека, е точно определено. Обаче хората съзнателно, за свои лични облаги изменят този определен път на нещата; например те срещат някоя вадичка и като видят, че водата ѝ е добра за воденица, отклоняват я от пътя ѝ, като я използват за работа. Някое дърво по естество е киселец, дивачка, но опитни земеделци и градинари го присаждат с някое благородно дърво и с това го видоизменят – те могат да го видоизменят в каквото дърво искат. По същия начин много хора са присадени с калеми, които не отговарят на тяхното първично естество; много деди и прадеди са работили върху тях и така са ги изменили, че те се чудят на себе си, сами не се познават. Те мязат на квачка, която насаждат с кокоши, пачи и юрдечи яйца; като се излюпят яйцата, малките тръгват подир нея и тя се чуди какъв е този разнообразен народ, който я следва. Като дойдат до някоя река, патенцата

и юрдеченцата се нахвърлят във водата и започват да плуват, квачката седи на брега, чуди се и казва: „Божия работа е тази”; после юрдеченцата излизат от водата и хвръкват из въздуха. В същото положение се намират и съвременните хора: те замислят една работа, вземат предвид ред условия, но в края на краищата се намират пред изненада – патенцата им влизат във водата, някои от юрдеченцата им хвръкват във въздуха, а с тях остават само пиленцата.

Питам какво представляват патенцата и юрдеченцата в живота на човека? Те представляват неговите груби желания, които влизат във водата. Обаче няма по-големи страдания от живота във водата, там е цял ад; във водата се вършат големи престъпления, за които няма никакъв съд, там няма никаква култура, никакъв морал – рибите например се гълтат цели едни други. Съвременните хора използват водата за различни цели, а също така и като средство за чистене. Защо хората пият вода? За да ги изчисти от онези престъпления, които някога са вършили във водата. Тя чисти по особен начин, вследствие на което представлява изкупително средство.

Казвам: в края на краищата у човека трябва да остане само Божественото; всички останали неща у него са пособия, дадени само за известно време. Войникът трябва да има пушка и нож, но само когато отива на бойното поле; отива ли на църква да се моли, пушка и нож не му трябват. Писарят има нужда от перо и мастило, когато е в канцеларията; щом отиде на църква, перо и мастило вече не му трябват. Когато търговецът върши своите търговски операции, той има нужда от торба, пълна с пари, обаче отиде ли на църква, още отвън пазачите вземат торбата му и казват: „Тук ще оставиш парите си, в църква търговия не се върши.” Тъй щото погледнете ли пред входа на църквата, ще видите цели купове от оръжия, от пера и мастила, от торби с пари и т.н. Който отива при Бога, той трябва да се освободи от всички занаяти и изкуства, които е придобил в живота си и да влезе при Него само с това, което Бог някога му е дал. Какво е дал

Бог на човека? Един запален, светъл ум и едно запалено, благородно сърце. Следователно богатството на съвременния човек седи в това, което умът и сърцето съдържат в себе си; всички придобивки вън от придобивките на сърцето и ума остават настрана. Когато войникът излезе от църква, той взема ножа и пушката си и ги употребява, дето стане нужда; когато писарят излезе от църква, той взема перото и мастилото си и отива в канцеларията да пише; когато търговецът излезе от църква, той взема торбата с парите си и отново започва да търгува; когато орачът излезе от църква, той взема ралото и мотиката си и започва да оре земята.

И тъй, едно е важно за вас: да знаете, че всички хора заедно съставят един общ организъм, на който те са удове, както са удове корените, стъблото, листата и клонищата на дървото. Всеки човек трябва да знае за себе си какъв уд от дървото е и на кое място е поставен; например, ако е клон, той трябва да знае голям ли е или малък, в каква посока гледа – на изток, запад, север или юг. Знае ли човек това нещо, той ще знае още доколко зависи от другите хора – зависимостта на един човек от друг се определя от съприкосновението помежду им и от функцията, която изпълняват в общия организъм; един човек е важен за друг дотолкова, доколкото той има известни отношения към него. Малките клончета са важни за големите дотолкова, доколкото те приемат Божието благословение отгоре и го предават на цялото дърво – Божието благословение, което иде отдолу, от земята, се предава на цялото дърво чрез корените, вследствие на това цялото дърво е в зависимост от своите корени. Значи в един случай вие можете да бъдете полезен някому, а в друг случай той може да ви бъде полезен; рече ли един клон да се отдели от цялото дърво, зависимостта се нарушава и този клон в най-скоро време изсъхва. На същото основание рече ли човек да се отдели от цялото, и той вече изсъхва, не може да бъде полезен нито на себе си, нито на другите – службата и на малките, и на големите удове в цялото е еднакво важна. Защо малкото клонче трябва да се

сили непременно да стигне големия клон – за всяко клонче е определено колко трябва да израсте. При това неговото растене е в зависимост от цялото дърво, както и от големите клонища – ако те растат, и малкото клонче ще расте; спре ли тяхното растене, и малкото клонче спира. Колкото да се сили малкото клонче да стане като големия клон, то никога няма да постигне това – туй негово желание няма да го ползва в нищо; по-добре е да бъдеш малко клонче на върха на дървото, но всякога да имаш плод, отколкото да бъдеш голям клон без никакъв плод. По-добре е да имате в ума си една свещена идея и в сърцето си едно свещено чувство, на които да се радвате, отколкото да носите на гърба си големи богатства като натоварено животно – натоваренията човек не е свободен. Свободата подразбира човещина, а в животинските състояния няма закон; и за самите животни няма закон. Днес товарят едно магаре, утре го товарят и всеки ден увеличават товара му, без да има закон, който да определи колко трябва да се товари; също така могат да го бият колкото искат – и за боя няма закон.

Казвам: всеки човек е изложен на мъчения от старите си господари. Искате ли да се освободите от тях, трябва да признаете, че единственият господар в света е Бог. Признаете ли Бога за свой господар, юларите от главите и букаите от краката ви ще паднат, тогава ще вършите работата си без остен, без външно насилие. Това значи Свобода – господарят само ще ви запита: „Разорахте ли нивата?" – „Разорахме." – „Ожънахте ли я?" – „Ожънахме." Към тази Свобода именно се стремят днес всички народи, както и всички хора по лицето на Земята, обаче тази Свобода се придобива при правилно разбиране на отношенията на частите към цялото и на цялото към частите. Научи ли човек какво място заема в цялото, т.е. разбере ли отношенията си към Бога, той ще се освободи от всички ограничения. Само по този начин човек ще дойде до пълнолетието на своя Живот, иначе той всякога ще се намира в положението на малко безпомощно дете или в положението на болен човек.

Колкото повече давате на болния, толкова повече той се разстройва, обаче ако изберете за болния човек храна, която му подхожда, той от ден на ден ще се подобрява.

Следователно както храната на човека всеки ден трябва да се подобрява, така и Знанието, и Мъдростта всеки ден трябва да се подобряват; не се ли подобряват, ще дойдете до положението, в което Соломон изпаднал, и ще кажете като него: „Суета на суетите, всичко е суета!" Аз тълкувам думите му: Знание без Любов е суета на суетите – в това знание няма никакви постижения. Истинското Знание се постига за всеки човек по специален път. Както слънцето върви по свой определен път, така и вие трябва да вървите по пътя, който Бог ви е определил – никой няма право да се отклони от този път. Докато сте в пътя, ще имате Божието благословение; щом се отклоните, върху вас ще дойдат ред нещастия – всяко нещастие се дължи на някакво отклонение. Докато сте в Пътя, вие сте свободни; отклоните ли се, изгубвате Свободата си и не знаете накъде вървите. Докато пръстът е на ръката ви, последната се ползва с вашето уважение и почитание; отрежете ли пръста си, и ръката ви изгубва своето уважение и почитание. Тъй щото уважението и почитанието на човека зависи от съзнанието му, че той живее в Бога, заема определеното от Него място и върши своята работа.

Казвам: главното нещо, което трябва да занесете в домовете си като спомен от прекарването си на Рила, е да проникне у вас идеята, че както Слънцето, звездите, Луната и останалите планети имат свой определен път на движение, така и вие имате свой определен път, който неизбежно трябва да следвате. Слънцето например всяка сутрин изгрява точно на определено време и вечер залязва пак на определено време; то никога не изгрява и не залязва по-рано или по-късно от определения за него момент. Толкова хиляди години как Слънцето изгрява и залязва, обаче никога досега то не се е отклонило от своя път – нито е прибързало или закъсняло в движението си. Знаете ли какво ще стане с живота на Земята, ако Слънцето се отклони от своя път?

Голяма катастрофа ще настане на Земята даже при най-малкото отклонение на Слънцето от неговия път. Въз основа на същия закон голяма катастрофа ще настане в живота на човека, ако той се отклони от пътя, който Бог му е определил. Когато човек се намери пред такава катастрофа, всичко за него е изгубено и той живее като в пустиня – той се лишава от най-хубавите си мисли и чувства, от всичко благородно и възвишено. Затова именно никаква сила не трябва да бъде в състояние да отклони човека от пътя му – това положение на човека говори за абсолютната му Вяра в Бога. Върви ли човек в пътя си, всяка работа, която му се дава, е свещена; при това всяка работа трябва да принесе своя плод. Това е разбирал Христос, когато изказал стиха: „Всяка пръчка, която не дава плод, отрязва се и се хвърля настрана." В това отношение и Животът се осмисля дотолкова, доколкото ние принасяме плод в цялото.

Когато човек работи за Бога, той е ценен и за Светлите духове на Небето, както и за добрите хора на Земята – тогава всички са готови да му помагат, да му се притичат на помощ, когато той се намира в нужда. Отклони ли се от пътя си, всички го изоставят, всички го забравят – не е ли същото и с хора, които живеят и работят само за себе си? Докато човек е богат, всички му се кланят, почитат го; западне ли, всички го изоставят. Има ли човек някакви блага в себе си, и хората се трупат около него; изгуби ли тия блага, всички го изоставят. Кой е причината да изгуби човек богатствата и благата си? Дяволът; за него е казано в Писанието: „Крадецът не иде, освен да открадне, погуби и заколи." Той дава лоши съвети на хората, докато ги бутне в някакви несигурни предприятия, те изгубват богатствата си и остават съвършено бедни, немили-недраги за всички. След това той ги оставя сами да плащат дълговете си – колкото полици е подписал дяволът, все на тяхна сметка ги оставя. Това показва, че този стар господар обича своите поданици – със своята любов той е одрал досега най-малко по двеста кожи от гърба на всеки човек. Че той обича хората, се вижда по това, дето снема кожите им – има какво да вземе от тях,

много тървули е направил той от човешките кожи; обаче не зная защо хората обичат своя стар господар, който със съветите си ги е довел до крайно осиромашаване.

Казвам: ако при сегашния живот хората знаеха какво има да им се случи, те щяха съвършено да се обезсърчат. Сегашният живот е основан на фалшива основа, на вътрешно безправие; външно този живот е построен върху ред правила и закони, но в него липсва вътрешна законност. Банкерът например дава пари на хората, услужва им, но в себе си той има предвид, че срещу това ще вземе една голяма лихва, най-малко двадесет и пет на сто; значи зад неговата услуга се крие някакво користолюбиво желание. И това не е лошо, но престъпление е, когато съвършено използват някой човек; когато човек работи цял ден, той има право да очаква известно възнаграждение, но няма право да използва другите.

Сега мисълта, която искам да оставя, е да се пробуди съзнанието ви, да бъдете благодарни на всеки, който ви услужва или дава нещо от Любов – тази Любов идва от Бога, този човек е проводник на Божията Любов. Обаче дойде ли някой при вас и започне да се хвали, че той ви направил някаква услуга или някакво добро, този човек не говори истината. Христос казва: „Аз не дойдох да изпълня Своята воля, но волята на Отца, който Ме е проводил. Аз дойдох да ви разправя това, на което Той ме е научил – от благото, което Той ми е дал, и на вас давам.” И след туй ще дойде някой да разправя, че ви дал толкова и толкова пари или че ви направил еди-какво си добро и т.н.; този човек не е застанал на сигурна почва, той работи с чужди капитали, които представя за свои. Проповедник казва на един от богомолците: „Ти знаеш ли, че аз те обърнах към Бога?” – „Зная, какво искаш след това? Аз ти благодаря, но и ти, от своя страна, благодари на Бога, че ти е дал възможност да се проявиш; обаче всеки ден да ми разправяш едно и също нещо, не мога да търпя.”

Много от съвременните проповедници постъпват със своите пасоми както един адепт постъпил с един свой ученик, когото занимавал по окултните науки. Като преподавал на

ученика си някакъв урок, той слагал на масата пред него едно от най-хубавите яденета и казвал: „Това е царско ядене, но ти не си достоен още за него.” Адептът седял пред масата и сам изяждал яденето, а ученикът поглеждал само към него, но знаел, че не е достоен за такова царско ядене. Ученикът често запитвал учителя си: „Кога и аз ще бъда достоен да хапна от царското ядене?” – „Не зная, ще видим; ако беше достоен, щеше да ти се даде от това ядене.” Днес и проповедници, и философи, и писатели – всички говорят за Любовта, но всеки я задържа за себе си, счита, че другите още не са достойни да вкусят от нея – Любовта е царско ядене. Който говори някому за Любовта, той му показва едно царско ядене, като добавя: „Не ти е дошло още времето да вкусиш от това ядене” – значи за този, който слуша, още не е дошло времето. Какво направил този ученик най-после? Един ден, както седял пред пълната чиния на своя учител, обърнал се към Бога със следната молитва: „Господи, десет години вече как усърдно Ти служа, не съм ли достоен вече да вкуся от това царско ядене, докога ще бъда зрител само на тази царска трапеза?” Един Ангел отговорил на молитвата му по следния начин: „Утре, като отидеш при учителя си и той пак сложи пред теб царско ядене, без да ти даде от него, вдигни внимателно учителя си от стола, седни на неговото място и изяж яденето в паницата.” Ученикът харесал този съвет и така постъпил: като отишъл при учителя си, последният пак сложил пред себе си чиния с царско ядене, но в момента, когато се готвел да яде, ученикът леко го повдигнал от стола и седнал на неговото място, като казал: „Учителю, в името на твоето достойнство днес ще ям от царското ядене – аз вече съм от достойните ученици.”

Днес във всички съвременни хора се крие по един от тези адепти, който казва: „Господ е далеч от хората, Любовта още не е за вас, вие не сте достойни за царското ядене, Знанието не е за вас, вие сте малки деца още, не сте готови за красивите Божии работи.” Казвам: вдигнете вашите учители от троновете им и седнете на техните места – започнете след това да се храните с яденето на Любовта; вдигнете

вашите учители от троновете на Мъдростта и започнете да се ползвате от Светлината на Знанието; вдигнете вашите учители от троновете на Истината и започнете да служите на Бога – дошло е времето за това! Първото ви служене ще бъде към вашите учители, които свалихте от троновете им, защото те са инвалиди. Питам кой човек е инвалид. Който се обезсърчава и мисли, че от него нищо няма да стане; този човек предава своето обезсърчение и на другите хора. Какво прави земеделецът, когато първото посято семе не израства, той обезсърчава ли се? Не, той разорава нивата добре, изхвърля старото семе навън и посажда ново. Казвам: време е вече да се ликвидира със старото, да се изхвърли навън и да се замести с ново – всичко, което досега е измъчвало човека и е внасяло смут в душата му, трябва да се изхвърли навън и замести с нещо ново.

Казвате: „Какво ще внесе новото?" Новото ще внесе Мир, Радост и Веселие в душата на човека. Искате ли постепенно да дойдете до това положение, всяка сутрин отправяйте ума си към Бога! Велик е този момент, защото тогава малки и големи, добри и лоши същества отправят мисълта си към Бога и придобиват нещо. В този момент и звярът е добър; след това всеки проявява естеството си. Следователно, когато някой човек е добър, това показва, че или е отправил мисълта си към Бога, или без да е направил това, той е добър, защото естеството му е такова. Значи човек може да бъде добър по две причини: или когато Бог работи в него, или когато човек работи в Бога. Например срещате някоя майка и наблюдавате отношенията ѝ към нейното дете: тя е нежна, внимателна, добра към своето дете; после среща друго някое дете, но към него вече не е тъй нежна, тъй внимателна и добра – защо? В първия случай Бог работи в нея, а във втория случай тя не работи в Бога; с други думи казано, в първия случай тя отправя мисълта си към Бога, а във втория случай не отправя мисълта си към Бога.

И тъй, две положения са необходими за човека: да бъде добър, когато отправя ума си към Бога, и да бъде добър, когато не отправя ума си към Бога. Първото положение е особено

необходимо, за да дойде второто. Когато човек почувства, че не е добър, нека отправи ума си към Бога – колкото по-често отправя ума си към Бога, толкова по-добър става. Да отправя човек ума си към Бога, това подразбира смяна на състоянията; по този начин човек придобива съвършенство. Съвършен човек е онзи, който и като не мисли, и като мисли за Бога, всякога е добър; съвършен човек е онзи, за когото Бог всякога е добър, но и той всякога е добър за Бога. Когато Бог е у нас и работи за нас, ние всякога сме добри, обаче от нас се изисква и когато ние сме у Бога и работим за Него, пак да сме добри. Във втория случай е забелязано, че тогава именно повечето хора не са добри; в това отношение човек трябва да се поучи от Бога, да стане добър и тогава, когато работи в Бога, както е добър, когато Бог работи в него. Повечето хора днес са всякога добри, когато Бог работи у тях, но не са всякога добри, когато те работят у Бога; като знаете това, ще различавате добрия човек по естество от временно добрия и ще се стремите да придобиете първата Доброта. Щом знаете това, ще работите съзнателно, ще прилагате, ще се учите както от опитността на миналото си, така и от знанията, които сега придобивате.

Казвам: за човека са важни стремежите на неговата душа и на неговия Дух, за човека са важни неговите дарби и способности, които всеки ден трябва да се разработват и да растат. Тези неща могат да се постигнат, като вървите в пътя, който Бог ви е определил – по-лек път от този няма. Да прави човек зло е по-мъчно, отколкото да върви в пътя, който от векове още му е определен. Представете си положението на човек, който замисля да открадне от някой богат човек една сума от сто-двеста хиляди лева; дето ходи, той все крои, планува как да се добере до тия пари – цяла година ходи, обикаля около къщата, гледа към прозорците, все мисли как да извърши кражбата, без да го уловят. Дохожда му на ум най-после да се запознае със слугите на този богат човек; запознава се с един, с втори, с трети, изучава ги, иска да разбере кой от тях би могъл да се подкупи – целият

план му коства време, усилия, тревоги, страх. Обаче рече ли човек да направи Добро, то няма да му коства нищо – нито страх, нито тревоги, нито смущения. Крадецът се безпокои, че ще открият плана му, че ще го уловят и т.н.; ако човек, който мисли да направи някакво зло или престъпление, би използвал тази енергия и това време за някаква добра, полезна работа, той би учудил хората с това, което може да направи. Рече ли да служи на злото, в края на краищата пак ще го уловят, ще го затворят да лежи около десетина години; какво печели този човек със злото? Той губи, а не печели.

И тъй, пътят, който Бог е определил за хората, е десет пъти по-добър от този, по който те сега вървят и живеят. И сега от съвременните хора се изисква геройство, за да вървят в новия път – с други думи казано, да се върнат в пътя, от който са се отклонили. Само по този начин те поставят здрава основа на своя земен живот. Тогава и при най-лошите условия да изпаднат, те всякога ще запазят своето равновесие – корабът им ще се люшка всред развълнуваното море, но вълните няма да го пробият и той благополучно ще стигне на пристанището, благополучно ще стъпи на твърда почва.

6 август 1931 г., 5 ч.

ДЕН НА БОЖИЕТО ИЗЯВЛЕНИЕ

„Ако говоря с человечески и ангелски езици, а любов нямам, ще съм мед, що звънти или кимвал, що дрънка (*ст. 1*)." Значи, ако Бог не е в човека, т.е. ако човек няма Любов в себе си, всички останали неща в живота му не струват – нищо не го ползват.

„Любовта не дири своето си (*ст. 5*)." Действително, който дири своето, той не е в Любовта; само егоизмът дири своето.

„А сега остават тези трите, вяра, надежда, любов; но най-голяма от тях е любовта (*ст. 13*)." Следователно в Надеждата е физическият свят, във Вярата – Духовният свят, а в Любовта – Божественият свят. Всичко излиза от Любовта, от Божествения свят. Когато хората говорят помежду си за Любовта, това е само отчасти, а което е отчасти, то ще се прекрати. Когато капката вода е оставена сама, тя лесно се оцапва; когато тази капка влезе в цялото, тя се изчиства, бистра става. Същото може да се каже и за Любовта: когато любовта е отчасти, тя се цапа и се прекратява, ето защо човек трябва да се стреми към Божията Любов, която е цялото и която никога не се цапа.

Сега, като се проповядва Новото учение, мнозина намират, че то е трудно за изпълнение – защо? Има причини за това. Каквото яде болният, все му е неприятно – и най-хубавата храна да му дадат, той казва: „Не струва това нещо"; здравият човек обаче всичко харесва. Следователно, докато човек е болен, той нито разбира храната, нито може сам да я избира. Кои са болни хора? Които вършат грехове и престъпления, те са все болни хора. Докато човек греши, той не може да разбере Божията Любов – Любовта носи Живот, а човекът на греха не може да разбере Живота. И болният не може да разбере Живота, както и човекът на греха не го разбира: дават на болния едно ядене – той е

недоволен, дават му друго ядене – той пак е недоволен; той намира, че всички хора около него са виновни, че не са сготвили както трябва, други пък са невнимателни към него, не го погледнали както трябва и т.н. – големи са изискванията на болните. С една дума казано, грехът е болезнено състояние, а Любовта – здравословно състояние; когато човек проявява Любовта правилно, тогава той разбира смисъла на Живота. Правилното проявление на Любовта непременно изисква Чистота.

Някой казва: „Дай ми да пия вода от твоето шише!" Казвам: по-добре иди на някоя чешма или на някой извор, там да се напиеш, отколкото да пиеш вода от моето шише; колкото да е прясна и чиста водата в моето шише, все пак тя не струва толкова, колкото водата на извора. Питам трябва ли и вие да пиете вода от вашите шишета. На всички препоръчвам: изсипете водата от вашите шишета, идете с тях на чешмата или на извора и ги налейте с чиста, свежа вода. Да давате вода от вашите шишета на другите хора, това подразбира да се явявате като техни учители; ето защо най-добре е човек да пие вода направо от извора. Пазете се от учения, които покваряват ума и сърцето на човека! Който иска да се наложи на хората със своето учение, той им дава да пият вода от неговото шише – колкото и да е чиста тази вода, тя е недостатъчна, не може да задоволи човека напълно. Всички деления между хората се дължат именно на водата в техните шишета, тези деления пък създават страданията. Такива деления имаше още в първите времена на християнството. Мнозина проповядват за Бога, но в тия учения все липсва нещо – те започват добре, свършват зле. Например някой слуга изпълнява добре волята на господаря си – каквото господарят му каже, той върши всичко както трябва; не се минават две години, слугата обира господаря си и заема неговото място – слугата става господар, а господарят – слуга. Същото става и в Духовния свят: някой проповядва на хората за Бога, но в края на краищата ги обира – туй е духовно обиране. Какво показва това? Когато

господарят осиромашава, слугата е безчестен; когато господарят забогатява, слугата е честен.

И тъй, докато човек расте в Любовта и докато мислите, чувствата и постъпките му са чисти, той забогатява и се разширява във всяко направление; почне ли Любовта да намалява, мислите, чувствата и желанията на човека губят своята Чистота, вследствие на това той постепенно осиромашава. Истинско растене има само в Божията Любов, Мъдрост и Истина, следователно човек расте именно в тия три свята. Същият закон се отнася и до физическия свят: дето има топлина, светлина и свобода, само там има растене; вън от тези условия никакво растене не може да има. Обаче не се минава много време, настъпва обратният процес, процесът на остаряването; кога човек остарява? Когато минава през живота на своите деди и прадеди, в който има ред грехове и престъпления – този живот е винаги в разрез с Божията Любов. Иска ли човек да отиде при Бога, при своя единствен Баща, той трябва да се откаже от живота на своите деди и прадеди, да заживее в Любовта. Дойдат дядо му, баща му и казват: „Синко, ти мен трябва да слушаш, аз съм те родил!" Не, бащата трябва да каже на сина си: „Синко, ти трябва да слушаш Бога и да изпълняваш Неговата воля – ти си излязъл от Него, Той е твой Баща." След това бабата отива при дъщеря си и казва: „Не бой се, дъще, аз ще ти кажа как можеш да станеш щастлива." Казвам: бабата сама не е щастлива, а дъщеря си ще направи щастлива. Днес всички хора търсят и очакват щастие от нещастните. Кое може да направи човека щастлив? Днес сте богати – утре осиромашавате, днес сте здрави – утре болни. Да очаквате на временното здраве, то е все едно да гоните Михаля из горите.

Някой казва: „Аз искам да бъда свободен" – този човек иска да бъде свободен, а налага мнението си на другите. Вълкът казва, че иска да бъде свободен а сграбчва едно агне от стадото, мята го на гърба си и бяга в гората; питам вълка: „На какво основание ти отнемаш свободата на агнето, а искаш свобода за себе си?" Това не е Свобода, в стария живот

няма Свобода – който живее по старото учение, той винаги ще бъде роб на себе си и на условията. Такъв човек все повече и повече остарява, осиромашава, докато най-после умира и го занасят с кола на гробищата – защо човек умира? Защото не вярва в Бога – каквото Бог му каже, той не вярва; каквото дедите и прадедите му кажат, вярва. Казвате: „Когато умрем, нашите ближни ще се молят за нас, ще изкупят греховете ни.” Остане ли други да се молят за вас, работата ви е свършена. Остане ли да пълните шишето си отвън, работата ви е свършена – всичко, което се пълни отвън, отвътре се изпразва; остане ли човек да се пълни от това, което излиза от хората, неговата работа е свършена. Каквото човек дава на другите, той пак го взема назад – каквото бащата и майката дават, те пак го вземат назад. Според закона на прераждането бащата дава тяло на своя син, но в друг живот той ще стане син или дъщеря на сегашния си син, който по този начин ще се изплати на баща си; в третото прераждане синът пак ще стане баща и т.н. В Божествения свят обаче не става това, понеже там няма смърт; за Съществата от Божествения свят няма смърт, няма прераждане – Божественият живот е живот на съвършенство.

И след всичко това хората се делят на черни и бели – те казват: „Този е от Черното братство, а онзи – от Бялото братство.” Казвам: който не върви по законите на Любовта, Мъдростта и Истината, той е от Черното братство; който върви по законите на Любовта, Мъдростта и Истината, той е от Бялото братство. Истината дава Свобода на човека, Любовта също така го прави свободен; питам тогава: ако обичате някого, трябва ли да го заробвате; ако обичате някого, трябва ли да го измъчвате? Трябва ли господарят да измъчва своя слуга? Той го праща дърва да реже, лозето му да прекопава, нивата да оре, а наесен се радва на хамбари, пълни с жито; за господаря е добре, но какво ще бъде положението на слугата – слугата пък остава беден и бос, с празни ръце. Същият господар днес одрал кожата на един вол, утре одрал кожата на друг вол и в края на краищата

забогатял, станал търговец на кожи и милиони спечелил; на търговеца е добре, но какво е положението на воловете. И този човек говори за онзи свят, за Бога, за Ангелите, но като отиде там, не излиза както е мислил и проповядвал. Онзи свят е в Бога, а Бог е навсякъде, няма защо да търсите Бога в онзи свят. Целият свят – и този, и онзи – е все Божи свят, обаче според степента на развитието си хората различават три свята: физически или видим свят, който виждат около себе си, Духовен свят или свят на чувствата и Умствен свят или Божествен.

И тъй, който не служи на Любовта, на Мъдростта и на Истината, той служи на дявола. Дяволът обича да дере кожата на хората; всеки човек, който има някакво користолюбиво желание в себе си, служи на дявола. Рече ли да служи на Истината, дяволът казва: „Няма защо да говорите истината, няма защо да се придържате в Божиите закони, вие трябва да бъдете свободни!" Щом чуете тези съвети вън или вътре в себе си, знайте, че те са дяволски и кажете: „Това не е твоя работа, дръж учението за себе си, аз не искам да слушам съвети на даскал дявол." Който слуша съветите му, ще види какви ще бъдат резултатите на неговия живот. Дом, построен по съветите и учението на дявола, е построен на пясък – за такъв дом казва Христос, че той не може да устои на бурите и дъждовете.

Следователно всяко нещо, което не е основано върху законите на Любовта, Мъдростта и Истината, ще се разруши – то е временно, преходно. Ако параходът, който сте построили, не почива на законите на техниката, и най-слабите вълни ще го разрушат и той ще потъне в дълбочините на океана. Трябва ли да се качвате на този параход, може ли компанията на този параход да осигури живота на пътниците? Знаете ли колко страшно е човек да изгуби Живота си – изгуби ли Живота си, едновременно с това той се лишава от условия за развитие. Защо бързате да се качите на този параход? – „Искаме да отидем в Америка, да забогатеем, понеже там има много злато." Почакайте,

нека компанията направи един здрав параход; бързате ли, вие можете преждевременно да потънете в дълбочините на океана, там да намерите нещастието си, а не богатство. Такава е съдбата на всеки, който върви по учението на дявола. Обаче, който върви според Божиите закони, той ще чуе в себе си тихия глас, който ще му проговори: „Ела при Мен, благословени, на теб принадлежи Царството Божие." Следвай този път!

Христос казва: „Идете вие, проклети, в дъното на ада!" – кои са тези проклети? Те са ония, които не са вървели по пътя на трите велики закона. И светии да са, и Ангели да са, щом се отклонят от този път, те ще намерят дъното на ада. Няма по-голямо наказание за човека от това, да опита живота в ада!

И тъй, внимавайте в пътя си – следете, наблюдавайте кой какво говори, за да различавате черния брат от белия. Който говори едно, а върши друго, той е черен брат. Белият брат върши това, което говори – той и отвън, и отвътре е един и същ. Така постъпва и Бог, в Него няма лицеприятие – Любовта всякога е една и съща. Като говори, белият брат винаги има предвид, че се намира пред лицето на Бога, който претегля всяка негова дума според законите на Любовта, на Мъдростта и на Истината. Постъпва ли човек така, той всякога ще има одобрението на Бога.

Някой казва: „Бог не ме обича"; питам как искате Бог да ви обича, по какъв начин Бог трябва да прояви Любовта си към човека? Когато човек е гладен, Бог ще го нахрани; когато човек е гол, Бог ще го облече; когато човек е болен, Бог ще го излекува и най-после, когато човек няма дом, Бог ще му даде дом – какво повече може да иска човек. Само за четири неща Бог може да мисли, да се интересува от човека: ако е гладен, ще го нахрани; ако е гол, ще го облече; ако е болен, ще го излекува; ако е без дом и дом ще му даде. Има ли човек тия четири неща, не му остава друго, освен да учи. Този човек е щастлив, няма защо Бог да мисли за него – за положението на този човек може само да се радваме, нищо повече. След

всичко това трябва ли Бог да дойде специално при този човек и да започне да го хвали, че е добър, че е учен? Не е само той добър и учен, милиони хора има добри и учени, които очакват похвала, одобрение от Господа. Ако всички добри и учени хора се събират на едно място, тогава Бог ще дойде при тях и ще им каже: „Вие сте много добри и учени хора." Питам каква нужда има от тази похвала. Ако вие сте много добри и учени и ви похвалят, ставате ли по-добри и по-учени, или ако сте добри и учени, а някой каже, че не сте добри и учени, с това губите ли вашата доброта и ученост? Казвам: при похвалата човек не придобива нещо повече от това, което има; и когато го корят, пак нищо не губи. Обаче човек трябва да констатира фактите както са – без преувеличение или намаление: дадат ли ти един хубав плод, ще кажеш „Този плод е хубав"; дадат ли ти един гнил плод, ще кажеш „Този плод е гнил". Следователно даваш ли някому една круша например, трябва да я разгледаш от всички страни и тогава да кажеш: „Заповядай една хубава круша!" Изобщо, човек трябва да има определен морал за всички неща, да знае какви са и какво представляват в даден момент.

Сега, като излизате сутрин, вие казвате: „Дано изгрее Слънцето!" Казвам: не е само физическото Слънце, което трябва да изгрее, освен него има още две слънца, които също така трябва да изгреят. Физическото Слънце е слуга на другите две; последните две слънца са по-важни от физическото. Щом изгрее физическото Слънце, след него изгряват и другите слънца – в изгряването на тия слънца е смисълът на Живота. Може ли човек да види изгрева на тия слънца, той ще бъде смирен, ще работи съзнателно върху себе си, ще изправя погрешките си. Такъв човек не се обижда от истината, нито пък другите обижда – той е свободен, но и другите не ограничава; той пази своята чистота, но същевременно пази чистотата и на другите. Ако един човек не пази чистотата на другия, бил той мъж или жена, такъв човек няма никакво верую, никакъв морал; ако изсмучете соковете на един човек, а после го захвърлите като парцал,

това не е позволено – не е позволено да си играете с Духа, с душата, с ума и със сърцето на човека! Помнете следното правило на Божественото учение: за много неща можете да накажете човека, но абсолютно не е позволено да си играете с човешкия Дух, с човешката душа, с човешкия ум и с човешкото сърце; с чувствата на човека не може да се играе. Що се отнася до дрехите на човека, можете да го съблечете и да ги вземете, но абсолютно нямате право да разваляте, да покварявате в човека онова, което Бог му е дал. За първото престъпление ще ви съдят човешки закони, а за второто – и човешки, и Божествени. Същият закон се отнася и за самия човек: никой няма право да покварява своето сърце, своя ум, своята душа и своя Дух!

Казвам: човек трябва да бъде искрен в себе си – каквото говори, това да е в сърцето му. Затова е казано в Писанието: „Тези люде се приближават при Мен с устата си и с устните си Ме почитат, а сърцето им отстои от Мен. Но напразно Ме почитат, като учат учения и заповеди человечески.” Следователно Бог не се нуждае от лъжливи учения. Всеки Учител трябва да проповядва Божественото учение; не проповядва ли това учение, той не е от Бога. Учителят трябва да знае, че каквото проповядва, той се намира пред лицето на Бога; щом е тъй, той всякога трябва да говори Истината. Какво правят съвременните ученици? Те гледат външно да окажат най-голямо внимание и почитание към Учителя си, а сърцето им е далеч от него. Поканят ли го между тях, ще му сложат най-хубаво ядене и най-хубави плодове, а после ще кажат: „Ако ние бяхме Учители, така щеше да бъде и с нас” – това вече е изкушение. Дяволът изкушава учениците, а залъгва Учителя, като му казва: „Виж колко много те обичат учениците ти, те слагат пред теб най-хубави яденета.” Обаче истинският Учител отговаря на неговите залъгвания по следния начин: той изважда от джоба си една круша или ябълка, взема парченце хляб и започва да яде, като не поглежда към ястията, сложени пред него – той не се лъже. – „Ама като теб няма друг Учител в света” – Учителят

знае, че тия похвали са дяволски. Ако някой ученик иска да похвали Учителя си, аз ще му кажа как трябва да направи това: нека отиде при някой беден човек и го покани у дома си да го стопли, нахрани и облече; след туй да му каже: „Това е учението на нашия Учител!" Тъй щото похвалата не седи в четене на молитви и славословия. Обаче, ако този ученик срещне някого и за една обидна дума, казана от него, го набие, със своето поведение той кори Учителя си.

С тези примери аз обръщам внимание на отношенията ви към Бога. Каквито са отношенията на човека към Бога, такива ще бъдат отношенията му и към всички хора – тази е философията на Живота; каквото друго и да се каже, то не е истина. Иска ли някой да ви хвали, нека ви хвали чрез своите добри мисли, чувства и постъпки – ако синът иска да хвали баща си, да го хвали по този начин; ако дъщерята иска да хвали майка си, и тя да я хвали по този начин.

Казвам: който хвали някого чрез своите добри мисли, чувства и постъпки, това не подразбира, че той няма право да изказва похвалата си и с думи; той има право за това, защото и факти има налице. Добрият ученик казва за Учителя си: „Много добър е моят Учител, той ми посочи Правия път, научи ме да върша Волята Божия." Следователно само онзи ученик има право да хвали Учителя си, който изпълнява неговото учение; и само онзи Учител има право да хвали ученика си, който му е дал ред доказателства, че правилно разбира и прилага неговото учение. Учителят дава на такъв ученик една хубава книга и казва: „Чети тази книга и прилагай!"; като види, че ученикът прогресира в знанието, той му подарява втора книга, после трета и т.н. Учителят се радва на такъв ученик, а ученикът обича Учителя си и работи усърдно за приложение на неговото учение. От Невидимия свят държат сметка за успеха и поведението на учениците; те често запитват Учителя: „Как вървят твоите ученици на Земята?" Ако Учителят отговори: „Мъчат се, трудят се, горе-долу вървят" – такъв отговор не се приема. Езикът на учителя трябва да бъде определен – той трябва да отговори точно, определено, положително. Ако и мен питат

за вас като ученици, ще отговоря с такъв определен език, какъвто вие досега не сте чували – нито ще ви хваля, нито ще ви коря, но ще кажа Истината, каквато е всъщност. Аз имам всички фотографии на вашите постъпки от първия ден на ученичеството ви до днес; ще представя тия фотографии на Разумните същества от Невидимия свят и ще кажа: „Ето какво са правили моите ученици през времето на своето ученичество.” Ако ме питат за вас, аз не мога да премълча, но ще извадя тези фотографии, ще ги наредя по ред и ще кажа: „Ето гледайте и сами съдете, повече нищо не ме питайте.” Ако нищо не ме запитат за вас, няма да вадя тия фотографии, нито пък ще говоря нещо.

Казано е: „Делата им ходят след тях” – действително делата ни ходят след нас, те хвърлят отпечатък върху цялото естество на човека. Има ли нещо лошо в това? И моите, и вашите дела ходят след нас – значи и мен ще фотографират, и вас ще фотографират, няма нищо скрито-покрито в света. И мен фотографират, но и аз правя фотографии.

Сега аз желая всички хора да дойдат в единение, да придобият Божествена свобода. Който живее в тази Свобода, той няма страх от нищо – че някой щял да фотографира делата му, той не се смущава – защо? Защото делата му са чисти. Щом делата на хората са чисти, те всякога ще бъдат радостни и весели; нямат ли тази Чистота в себе си, те ще бъдат изложени на ред мъчнотии и страдания. Аз желая хората да бъдат доволни, радостни и щастливи.

И тъй, три пътища има, по които човек може да достигне истинското щастие: пътят на Любовта, пътят на Мъдростта и пътят на Истината; освен тях други пътища няма. Вървите ли по тези пътища, дето и да отидете, в Рая или в ада, на този или на онзи свят, Истината е навсякъде една и съща. И адът, и Раят са основани върху Истината; и този, и онзи свят са основани върху Истината; и дяволът обича Истината, както и Ангелът.

Един голям дявол учил едно малко дяволче как да лъже хората. Веднъж дяволчето си послужило с този урок и спрямо своя учител. Дяволът му казал: „Слушай, лъжата,

на която те учих, ще прилагаш към всички хора, но не и към мен – на мен всякога ще говориш Истината, аз не обичам да ме лъжат.” Значи този голям дявол, който преподава уроци по лъжата, съзнава, че Истината е необходима в Живота. Тъй щото каже ли някой, че на него трябва да говорят Истината, а на други могат да говорят лъжа, той не мисли добро – вие сами трябва да съзнавате, че и отвътре, и отвън трябва да говорите Истината. Аз пък казвам: вие ще говорите Истината и на мен, и на всички хора. Бог е Любов, Мъдрост и Истина, следователно вие ще проповядвате това учение и на мен, и на всички, а не само на едного. Както проявявате Любов към хората, така трябва да я проявите и към мравките. Разбира се, Любовта към човека се изявява по един начин, а към мравята – по друг начин. Какво иска мравята или мушицата от човека? Да бъдете внимателни да не я стъпчете и да ѝ дадете няколко трошици – нищо повече.

Сега всички трябва да бъдете истинолюбиви, да бъдете запалени свещи, защото сте проповедници на Божественото учение; това учение не се ражда сега, то е съществувало от началото на Битието. Ако някой иска да знае защо е създаден светът, той трябва да знае, че светът е създаден, за да се прояви Божията Любов, Мъдрост и Истина. Обаче отидете ли между хората в света, няма да разправяте защо е създаден светът, а ще бъдете носители на Божията Любов, Мъдрост и Истина – от това, което проповядвате, хората трябва сами да намерят причините за създаването на света, само тогава проповедта ви е дала плод. Трябва ли англичанинът да се хвали, че е англичанин – като се прояви той, всички трябва да познаят, че е англичанин; трябва ли ученикът да се хвали, че е ученик на Всемирното Бяло Братство – от делата му трябва да познаят какъв е. Един англичанин се напил малко и казал на един чужденец: „Знаеш ли, аз съм англичанин – законът на Англия е закон на Природата!” Какво трябва да каже ученикът? Той трябва да каже: „Законът на Бога е закон на света, законите на Любовта, Мъдростта и Истината са закони на света, закони на целия космос! Аз съм поданик на

една държава, чиито закони са общи за целия свят, но не и обратно.” Мнозина казват: „Законите на хората са закони на Бога” – това е абсолютно криво заключение. Божиите закони във всички свои форми и изявления са закони за целия свят, за всички държави, общества и семейства, както и за всички разумни същества – тъй седи великата Истина, към която всички трябва да се стремят. Който разбира така нещата и ги прилага, той е в Правия път на Живота.

В една от миналите беседи говорих за мястото на Бога, а днес – за изявлението на Бога. Бог се изявява чрез Любовта, Мъдростта и Истината, следователно днес е денят на Божието изявление. Този е пътят, по който всеки може да се добере до Новия живот, до Възкресението и да стане гражданин на Царството Божие. Вън от този път човек е изложен на фалит, в този път обаче може да очаквате всякакви постижения – Духът, който ръководи всички души, няма да ги остави да пропаднат. Желая на всички Свобода, която дава условия за постигане на копнежите на душата.

Някой казва: „Дали Учителя ни вижда, когато грешим?” Казвам: за грешките, за престъпленията на хората аз затварям очите си; дойде ли до техните добри дела, там отварям очите си на четири. Аз познавам хората по обратен път – не по техните грешки и престъпления, а по тяхното Добро; методът, с който си служа за познаване на хората, е положителен, а не негативен. Когато хората грешат, и това е наука, но тя трябва да се остави настрана – за човека е важно има ли Любов в себе си, каква е тази Любов и колко тежи. Когато ми говорят нещо за някой човек, аз го поставям на везни, претеглям колко е неговата Любов и го познавам вече; по този начин съм дошъл до много точни резултати. Тъй щото искате ли да вървите по този Път, изучавайте хората чрез положителния метод – само така вие ще запазите чистотата на вашия ум и на вашето сърце; този път води към Истината. По същия начин и Бог ни изучава, значи Бог ни изучава по пътя на Доброто – щом ни види, Той знае вече какви сме. Любовта, Мъдростта и Истината определят мястото на човека.

И тъй, според мен хората трябва да се определят по Любовта, Мъдростта и Истината, които имат в себе си – всичко друго вън от тях оставям настрана, те сами ще се справят с него. Така и вие трябва да определяте хората, ако искате да бъдете свободни, смели и да имате съдействието на всички Напреднали същества. Постъпвате ли така, ще имате Божието благословение, Божието одобрение. Какво по-хубаво от това, да ни погледне Бог, да ни се усмихне, да изкаже своето одобрение, че вървим в Неговия път! Мнозина искат да им се посочи специфичен път, по който да вървят; не, специфични пътища няма, пътят е един за всички. Ако е въпрос за специфичност, за това може да се говори само в приложението; има наука или школа за специфични методи за приложение на Любовта, има специфични методи за приложение на Мъдростта и най-после има специфични методи за приложение на Истината. Обаче тези методи не могат да се кажат тук, те се прилагат във вътрешната лаборатория на човека, за която цел той трябва да се впрегне на работа. Както аз работя, така и вие ще работите.

Когато някой иска специфични методи, това подразбира, че той иска да знае начина, по който едно дърво може бързо да изникне, да израсте и да даде плод; и това може да се постигне, но не тук, на скалата. За тази цел вие трябва да влезете в лабораторията на Природата, оттам да изучите методите, с които тя работи. Вие не вярвате в разумността на Природата, в плодовете, в реките, в животните, в растенията, в хората, които Разумната Природа създава, а търсите начини за бързи постижения; вие не вярвате в чудесата, които Разумната Природа върши, а сами искате да правите чудеса. Когато някой търси бърз начин за развитие, той иска да постигне някакво чудо; казвам: само онзи може да направи някакво чудо, който има абсолютна, непоколебима Вяра в Бога, във възможностите на Разумната Природа. Щом вярвате в Бога, ще вярвате и в себе си, понеже Бог живее в душата на всеки човек; тъй щото, ако човек вярва в Бога, той ще вярва в себе си. Под думата *себе си* аз не разбирам човека

на ограниченията, на слабостите. Искате ли да постигнете нещо, кажете: „Господи, Ти, който си направил и създал цялата вселена, дай ми възможност да проявя Твоята сила, да създам и аз нещо, с което да Те прославя!”

Следователно кажете ли думата *Аз*, в нея ще видите Божието присъствие – дойде ли човек до това съзнание, той се е обърнал към Бога; който не разбира значението на тази дума, той още не се е обърнал към Бога. Ония хора пък, които не разбират още значението на думата *Аз*, при всяко нейно произнасяне мислят, че те са творци, те са създатели на всичко, което ги заобикаля. Свещена е думата *Аз* и трябва правилно да се произнася. Думата *Аз* в български език е така свещена, както е свещена в индусите думата *Аум*, обаче и те не могат правилно да я произнасят – само техните адепти могат правилно да я произнасят, но те не съобщават този начин на непосветените. Думите *ом*, *ам*, *аум*, *ум* имат едно и също значение; коя от тези думи е най-права точно не се знае, възможно е всички да са прави, а възможно е и всички да не са прави. Когато се научите да любите, да мислите правилно и да говорите Истината, вие ще можете да произнасяте правилно думата *Аз*. Докато сърцето ви не затрепти, докато умът ви не светне и докато не придобиете необходимата Свобода, вие не можете правилно да произнасяте тази дума – тя трябва да се произнася в нейната широта и смисъл. Казвате някому: „Аз ви обичам” – вие произнасяте тази дума, но сърцето ви не трепти, умът ви не свети, а устата ви не говори Истината. Щом думите нямат това съдържание, те излизат от цигулка, която скърца; имат ли това съдържание, те са чистите кристални тонове на цигулката. Чисти трябва да бъдат тоновете на цигулката, правилно трябва да се движи лъкът по нея, Свобода трябва да има ръката, която държи цигулката!

Казвате: „Когато ни се изнася Истината строго, все едно, че ни се карат.” Да се кара някой, това не е наука – то е стар метод, който нищо не допринася. По какво познавате кога някой човек се кара? Какво нещо е караницата аз не

зная, в това отношение съм голям невежа; аз бих желал да ми държите една лекция за караницата, за да разбера какво значи двама души да се скарат – тя е особена наука. Чувам, че двама души се разговарят някак особено оживено: единият седи пред палатката, а другият – зад палатката; чувам само „бър-бър-бър" – какво е това? Казват, че двама души се скарали нещо; според мен това са двама адвокати, които защитават две страни на едно дело. Най-напред започва единият – говори, убеждава другите, след което спира; после започва вторият – говори, разсъждава, и той иска да убеди слушателите си. Адвокатите виждам – единият е пред палатката, а другият – зад палатката, обаче къде е съдията не виждам, изглежда, че адвокатите се упражняват, пледират; когато съдията не дойде, казват, че делото се отлага. Един ден слушах как пледираха две адвокатки, това беше във Варна: едната беше гъркиня, а другата – българка; едната от тях беше пред палатката, а другата – зад палатката. Гъркинята беше много красноречива, говори час и половина без умора, но българката беше слаба в красноречието; обаче съдията и в този случай не дойде. Една работа или едно дело е завършено само тогава, когато при разглеждането му участват четирма души: двама адвокати, съдия и подсъдим – само по този начин може да се изнесе Истината; ако едно от тези лица отсъства, делото непременно ще се отложи.

И тъй, искате ли да разглеждате едно дело, непременно трябва да имате налице четири фактора: прокурор, който произнася обвинителната реч – той е дяволът; Христос, който се явява като адвокат, за да защитава делото; третият фактор е човекът, когото съдят, т.е. обвиняемият; четвъртият фактор е Бог, който се произнася за края на делото – Той дава окончателната резолюция. Без тези четири фактора всякаква присъда е невалидна. И когато одумват някого, пак трябва да се спазва същото нещо: от едната страна на обвиняемия ще бъде Христос, от другата страна – дяволът, а обвиняемият ще бъде зрител и слушател. Един ден, когато човечеството прогресира, ще има такова съдилище – този съд ще разреши всички трудни въпроси в Живота.

Казвам: зад Истината всякога седят тези четири фактора, следователно искате ли да обвините кого и да е в нещо, извикайте Бога като върховен съдия, Христа – като защитник на обвиняемия, дявола – като обвинител-прокурор, а лицето, което съдите – като обвиняем. Дяволът започва: „Вие считате този човек за светия, но аз имам съвсем други данни, други факти" – изрежда тия факти един след друг. Подсъдимият слуша, но няма право да се защитава – Христос ще го защитава; ако Христос го оправдае, той ще бъде спасен; ако речта на Христа не е напълно в полза на обвиняемия, той бива осъден, като му се налага едно или друго наказание. Та ще знаете: искате ли да не ви съдят, трябва да живеете по законите на Любовта, Мъдростта и Истината, чрез които Бог се изявява.

Сега ще измием ръцете, лицето и краката си в езерото в името на Великия закон, който управлява и регулира всички работи на Земята.

7 август 1931 г., 5 ч.

ЗАПЕЧАТАЛ Е

Днес ще размишлявате върху 33-и стих от 3-а глава от Евангелието от Йоана: „Който приеме свидетелството негово, запечатал е, че Бог е истинен.”

Мнозина искат да им се говори Истината. Истината може да се говори само на онзи, сърцето на когото трепти от Любов; Истината може да се говори само на онзи, умът на когото е пълен със Светлина. Когато в сърцето на човека няма Любов и когато в ума му няма Светлина, той не може да разбере Истината – когато сърцето на човека е раздвоено и когато умът му е помрачен, той не може да разбере Истината.

Казвате: „В какво се заключава раздвояването?” Представете си, че вие се влюбвате в един от пръстите на вашия приятел и като отивате при него, все с пръста му се занимавате – казвате: „Не мога да не пипна пръста на своя приятел.” Питам какво печелите, ако постоянно носите в ума си мисълта за пръста на вашия приятел, каква идея има в този пръст. Преди всичко той е една малка част от вашия приятел – пръстът на приятеля ви е пръст на Бога. Следователно, когато майка се влюби в детето си, тя се е влюбила в пръста на Бога; когато някой се влюби в приятеля си, той се е влюбил в пръста на Бога; когато господар се влюби в слугата си, той се е влюбил в пръста на Бога; когато слуга се влюби в господаря си, и той се е влюбил в пръста на Бога. В когото и да се влюби човек, той изпада в смешно положение. Някой казва, че като се влюбил, сърцето му се запалило и горяло – какво става след това? Като погори малко сърцето му, то става на пепел. Каква е тази любов, която превръща сърцето на човека на пепел? Любов, която превръща сърцето на човека на пепел, не е истинска Любов – тази пепел може да се употреби само като лекарство в някои случаи, но нищо повече не може да даде на човека.

Следователно искате ли да любите Бога, не трябва да се влюбвате само в Неговия пръст; пръстът на Бога всеки може да хване, вследствие на което ще се яви спор между хората – вие трябва да се влюбите във вечното, в безграничното начало на Бога, т.е. в Неговия Дух. Който се влюби в пръста на човека, той може да задигне този пръст: момък се влюбва в мома и я задига, мома се влюбва в момък и го задига. Пръстът, в който се влюбват хората, е символ, който трябва да се разреши. Някой казва: „Еди-кой си ме люби." Отде знаете, днес ви люби, утре ви изневерява. Любов, която се явява и изчезва, тя не е истинска; любов, в която жабите крякат, и тя не е истинска – тя е блато. Ако пиете от водата на някое блато, в което жабите остават нечистотиите си, от вас човек не може да стане. Ако някой изучава една религия, в която жабите крякат, мислите ли, че той ще се добере до Истината? Ако някой човек отива да проповядва Истината, каква Истина ще проповядва той, ако първо дойде при вас да иска хляб, за да се нахрани – този проповедник не е изпратен от Бога. И Христос проповядваше Истината, но Той от никого не поиска хляб, напротив – с пет хляба и две риби Той нахрани няколко хиляден народ, след което останаха още няколко коша укрухи.

Казвам: при Любовта хората се натъкват на ред заблуждения, от които трябва да се освободят. Например има ли право първият пръст на ръката да завладява всички останали пръсти и да им заповядва като господар? Няма право, разбира се – петте пръста трябва винаги да бъдат заедно, и когато господарят им заповяда да свършат една работа, те трябва едновременно да я изпълнят: ще се свият, ще посегнат към даден предмет, ще го хванат и преместят от едно място на друго; чрез многократното изпълнение на този процес те свършват работата, определена от господаря им. Ако само единият пръст иска да свърши работата, а другите не вземат участие, той сам нищо не може да постигне. Ако човек, като единия пръст на ръката, мисли, че всичко може сам да свърши, че като него няма друг в света, той е на крив

път; хиляди хора още могат да мислят за себе си същото, но всички са далеч от истината.

Двама души се борят; единият събаря другия на земята и казва: „Ти трябва да знаеш, че аз съм по-силен от теб, ти не можеш да се бориш с мен”; дохожда трети, той събаря и двамата, като казва: „Вие трябва да знаете кой съм аз и с кого имате работа”; дохожда четвърти, той събаря и тримата; най-после дохожда господарят, който събаря всички и казва: „Скоро долу!” Тези герои са пръстите на ръцете, които щръкват нагоре и всеки мисли за себе си, че е нещо особено, но когато дойде господарят им, той казва: „Всички долу!” – пръстите един след друг отиват на мястото си. Нека този пример ви послужи като тема за размишление.

Сега всички хора искат да бъдат свободни; питам, ако те служат на своите страсти, могат ли да бъдат свободни? Например някой човек прекарва цял ден по кръчмите, а иска да бъде свободен; такъв човек не може да бъде свободен – той е роб на своята страст. Ако хората служат изключително на себе си и на своите ближни, могат ли да бъдат свободни? Какво печели слугата, който цял ден работи на нивата на господаря си – той цял ден вдига и слага мотиката, изморява се, изпотява се и вечерта се връща дома си изтощен, съсипан, за нищо вече негоден. Господарят печели много, а слугата – малко; не е ли робство положението на този слуга? С това аз не въставам против работата, но тя трябва да бъде умерена. Когато бащата изпраща синовете си на нивата, трябва ли един да работи, а другите да почиват на негова сметка? Всички синове трябва да работят задружно – всеки според силите си. Преди грехопадането хората не са работили на нивите; тогава житото е расло само и то е дохождало при човека, а не човек при него; също така крушите, ябълките, всички плодове са расли сами и са отивали направо при човека – човек е имал грижата само да остави кошницата под дървото и плодовете сами влизали вътре. Сега, ако продължавам още да говоря по този въпрос, ще кажете, че това са приказки от „Хиляда

и една нощ“. Днес това са приказки, наистина, но преди грехопадането тия неща са били факти.

Казвате: „Какво нещо е животът, защо ни е толкова мил?” Представете си един млад човек, който иска да живее, обаче ляга тежко болен от някаква болест; иска да се обърне на една или друга страна в леглото си – не може, все на гърба си лежи; иска да повдигне малко крака си – не може; да отвори очите си – пак не може; той започва да плаче и казва: „Нищо не може да излезе от мен, ще се мре – нищо повече!” Защо плаче този млад човек? Той иска да работи, чувства, че не е завършил работата си – как може да му се помогне, кой ще го вдигне от леглото? Трябва да дойде някой човек при него да го убеди, че той може да стане от леглото си, може да отвори очите си и да си хапне нещо. Направи ли това, той започва да се движи, да ходи из стаята, да яде по малко и скръбта му се превръща на радост – той се убеждава, че Бог не го е турил на леглото да лежи с месеци на гърба си, но го е изпратил в света да работи, да разреши някоя задача. Следователно животът на човека е мил, защото той съзнава в себе си, че не е завършил работата си, а трябва да замине за онзи свят неподготвен.

Някой казва: „Аз спя като кон” – какво иска да каже с това? Той иска да каже, че е много буден; това значи: както конят е буден, когато види господаря си, така и той е всякога буден. Казвам: в истинския Живот няма спане; който спи, той не е в истинския Живот. Конят спи прав, но при първото явяване на господаря си той е буден. Човек пък повече спи; като легне, той се омотае добре в юргана си и като дойде господарят му, не може да се събуди, не може веднага да се развие; цяла нощ той се обръща ту на една, ту на друга страна, поглежда вън дали се е съмнало, отново се завива да спи, докато най-после се съмне добре и казва: „Няма какво, трябва да се става!” Този е неестествен сън; така правят мнозина от вас – лягат, стават, пак заспиват, гледат дали се е зазорило и казват: „Как не се нареди да ставаме по-късно, след като изгрее Слънцето?” Обаче по едно време се стреснат и казват:

„Я да станем, ако продължаваме да спим, може би да ни се случи нещо лошо” – такива хора са ранобудни само от страх; това са човешки работи. Истинско зазоряване в Живота е моментът, когато човек се изправи на краката си и почувства, че е във връзка с всички хора по лицето на Земята; истинско зазоряване е моментът, когато човек мисли, чувства и действа свободно – тогава той може да разбира и разглежда смисъла на всичко, което Бог е създал. Ако в живота на човека не дойде истинското зазоряване, той ще живее един преривен, прекъснат живот, отделен от всички живи същества. Смисълът на Живота обаче седи в непреривността – да вижда човек връзката между всички явления.

И тъй, преди всичко човек трябва да служи на Бога – казано е в Писанието: „Не бивайте раби на человеците!” Хората изпадат много лесно в робство – срещнат ли някой човек, който знае малко повече от тях, те казват: „Този е голям авторитет.” Никакъв авторитет не е той – един авторитет има в света, този авторитет е Бог. Някой казва: „Кой човек може да се нарече брат?” Брат е само онзи, който в Любовта си към теб те оставя абсолютно свободен; ограничава ли те, той не е никакъв брат. Казано е в стиха: „Който приеме свидетелството Негово, запечатал е, че Бог е истинен”; следователно само онзи може да ви даде Свобода, който е запечатал в себе си, че Бог е истинен. И тогава, ако Бог е освободил някого, братът няма право да го заробва. Кой е дал право на господаря да заробва слугата си и на слугата да заробва господаря си? Казвате, че Бог е наредил нещата така, че Той определил отношенията между хората; това е лъжа – ще излезе, че Бог създал едни хора господари, други – роби; едни създал здрави, други – болни; едни създал да живеят в радост и щастие, а други – да бъдат изнасилвани; това не е никакво верую.

Та когато казвате, че Бог е създал света с всички ограничения, противоречия, болести, насилия и ред още отрицателни прояви, това е заблуждение – Бог е свободен и вие можете да бъдете свободни като Него. Синът запитва

баща си: „Как мога да бъда свободен?” – Като постъпваш като мен. Дъщерята запитва майка си: „Как мога да бъда свободна?” – Като постъпваш като мен. Значи, ако синът и дъщерята правят това, което майката и бащата правят, те ще бъдат свободни. Пиленцето, което върви след майка си, цял ден рови, търси храна; някой казва: „Какво да правя?” Виж какво правят пиленцата. – „Това е кокоша работа.” Вярно, че е кокоша работа, но малкото пиленце знае какво да прави – то върви след майка си и щом тя клъвне, и то клъвне; човек обаче не знае какво да прави. Казвате: „Ние не искаме да бъдем като кокошките.” Вие не трябва да бъдете като кокошките, но както те слушат майка си, така и вие трябва да слушате своята велика майка – Любовта. Идете и вие при тази ваша майка, както пиленцето отива при своята. – „Как да намерим Бога?” Ако пиленцето намира майка си, влиза под крилцата ѝ и придобива знание, защо човек не може да намери своята майка, да се скрие под крилцата ѝ и да придобие Знание? Човек намира някой Петко или някой Драган, скрие се под крилата му и седи там, нищо не научава – блато е това място, там само жаби крякат, в него не можете да намерите Бога.

Христос казва: „Аз Съм живият хляб, Аз Съм живият извор.” Ядете ли от този хляб, вие никога няма да огладнеете, но знание ще получите; пиете ли от този извор, вие никога няма да ожаднеете, но знание ще получите. Човек трябва да съзнава, че Бог е вложил Истината в него – Истината се заключава в това, да съзнава човек, че Бог живее в него и той живее в Бога. Ако човек не съзнава това, той ще живее в Петко, в Драгана, в Стояна и ще очаква само на хората. Идете при мишките и научете един урок от тях – те седят ли в празни хамбари? Влязат ли в някой празен хамбар, те веднага излизат навън; обаче пълен ли е хамбарът с жито, те влизат в него и цял ден и цяла нощ търкат, вършат работа. Щом се изпразни хамбарът, те го напускат и казват: „Тук не се живее вече!” Чудно е как хората живеят в празни хамбари – мишката не остава в празен хамбар, а човек

седи вътре, не излиза от хамбара. Казвам: живейте в пълни хамбари, дето има жито, дето има какво да се яде и пие – там е смисълът на Живота! Другояче казано, Животът е там, дето Бог е поставил човека – Животът е в Божията Любов, в благата, които Той дава; Животът е в Божията Мъдрост и Светлина; Животът е в Божията Истина и Свобода.

Първата работа, която предстои на човека, е да се освободи от всички отрицателни черти на своя характер – в това седи неговото самовъзпитание. Например, ако писарят или цигуларят не движат пръстите на ръцете си свободно, те нищо не могат да направят – как ще може писарят да пише, ако не движи пръстите си бързо; как ще може цигуларят да свири, ако не движи пръстите си бързо; какво можете да направите без пръсти? Някой казва: „Аз не мога да живея без пръста на Бога – ако не го видя, нищо не мога да направя.” Добре, може да ти се даде възможност цял ден да гледаш пръста на Бога, но през това време да не хапнеш хапка хляб и да не глътнеш капка вода. – „А, това не може.” Значи не е всичко в пръста. Христос казва: „Аз Съм живият хляб. Който Ме яде, той никога не огладнява.” Живият хляб е живият въздух, който човек приема в себе си. Първият пръст на Бога, показалецът, представлява Божия закон – когато Бог вдигне този пръст нагоре, с това Той казва на човека: „Ти трябва да се подчиниш на Моя закон!” Законът не търси Любов, но изпълнение.

Питам може ли човек да се влюби в закона – това значи може ли човек да се влюби в една тояга. Човек трябва да седи най-малко четири-пет метра далеч от закона, да не го засегне; най-малкото нарушение на закона води нарушение и на приятелските отношения с него. Необходимо е да се спазва Божия Закон, за да дойде Любовта; Любовта не търпи никакви погрешки, тя се проявява само в съвършените – Бог проявява Любовта, защото е съвършен. На същото основание който иска да прояви Божията Любов, той трябва да бъде съвършен – с други думи казано, когато човек иска да прояви Божията Любов, Бог трябва да живее в него и той трябва да

живее в Бога. Това са две важни условия за изявление на Любовта: за да обичаш някого, ти трябва да проникнеш в него и той трябва да проникне в теб. Например светлината ни обича, понеже прониква в нас; хлябът ни обича, понеже прониква в нас – изобщо всяко нещо, което прониква в нас, то ни обича. Пада един камък върху нас и ни смазва – този камък обича ли ни? Камъкът не прониква в нас и затова не може да ни обича. Всяко нещо, което прониква в човека и внася Живот в него, то го обича; не прониква ли в него, не внася ли Живот, то не може да го обича. И обратното е вярно: всяко нещо, в което човек прониква и внася Живот, той го обича; не прониква ли в нещо, не внася ли Живот в него, той не го обича. Бог прониква в нас, защото ни обича – когато някой е тъжен, обременен, Бог прониква в него и му казва: „Не се обезсърчавай, всичко ще се оправи!" Някой взел пръста на Бога и мисли, че само той има право на него; никой не може да задържи Божия пръст само за себе си – защо? Защото този пръст е чучур на великия извор на Живота, от който непрекъснато тече вода, следователно всеки има право да вземе част от тази вода. Водата на този извор представлява великия Живот на Бога, т.е. великите Божии закони. Когато казвам, че Бог прониква в нас, подразбирам Божия Дух – значи Божият Дух прониква в нас и затова ни обича.

Христос казва: „Който люби баща си и майка си повече от Мен, не е достоен за Моята любов" – какво означава този стих? Някой казва: „Аз обичам еди-кого си, не мога без него." Питам, ако ти искаш да влезеш в Царството Божие, трябва ли да вземеш със себе си своя възлюбен? – „Аз не мога без него." Какво ще правиш, ако твоят възлюбен не може да влезе заедно с теб в Царството Божие? – „Защо не може да дойде и той с мен?" Защото всеки сам влиза в Царството Божие. Обаче всеки трябва да се стреми към Царството Божие, понеже там е истинският Живот. Обикновеният живот пък е живот на житното зърно – светлината и влагата, които влизат и излизат от посаденото в земята житно зърно,

представляват Царството Божие за него. По същия начин всички, които ни обичат и които ние обичаме, трябва да влизаме и излизаме от Царството Божие – там всички трябва да сме в единение, в единство.

Някои ще кажат: „Ние не мислим така, ние имаме друго мнение по този въпрос.” Много естествено е, че мненията ни ще се различават. Ако двама художника нарисуват една и съща картина, картините им непременно ще се различават – например единият ще тури по-тъмни, другият – по-светли краски, после сенките в картината на единия художник ще се различават от тия на другия; чия картина ще бъде по-близо до действителността? Преди всичко, никой художник не може да нарисува образа на някой човек – защо? Той не може да представи чертите му такива, каквито са в действителност, по никой начин той не може да нарисува човека като жив. Който е майстор, нека духне този портрет, за да оживи човека, когото е нарисувал. Добрият художник може да направи следното: върху портрета на някой човек той може да изрази законите и силите, които са работили за създаването му – тези закони и сили изразяват вътрешния живот на човека. Носът, ушите, очите, челото, устата, брадата на човека са важни точки, които характеризират човека, затова когато някой човек не обича да слуша, той трябва да се хване за ухото и да си каже: „Слушай, ти трябва да бъдеш разумен, да се вслушваш в съветите на по-напредналите от теб!” Ако е ударил на широк живот, той трябва да се хване за носа си и да каже: „Слушай, ти трябва да мислиш право, да мислиш какво вършиш!” Изобщо, човек трябва да се изучава, да познава своите характерни черти и където трябва да се коригира.

Често между учените се говори за физиогномията като наука, обаче съществува обикновена и необикновена физиогномия. Обикновената аз наричам физиогномия на затворниците, а необикновената – физиогномия на свободните хора; освен тези две физиогномии съществува и трета, която аз наричам физиогномия на Синовете Божии.

Физиогномията на затворниците изучава чертите на престъпните типове, физиогномията на свободните хора изучава чертите на праведните хора, третата физиогномия пък изучава чертите на Синовете Божии. Обаче иска ли човек да изучава коя и да е от трите физиогномии, той непременно трябва да ги изучава сравнително – да прави сравнения между трите типа и след това да вади своите заключения; само по този начин човек ще схване разликата между трите типа и ще се добере до една положителна наука.

Казвам: и при най-голямото различие между тези три категории хора все има нещо общо – всички се стремят към Свобода. Затворникът погледне към оковите на краката си, погледне към железните решетки на прозорците, погледне към пазача, който седи пред вратата му с гол нож, па си въздъхне дълбоко и каже: „Не мога да се освободя, може би тук ще свърша живота си като затворник, завинаги лишен от свобода"; чувам страданията на тоя затворник, влизам при него и го питам: „Искаш ли да те освободя?" – „Как?" – „Ще те запаля да изгориш и във вид на въздухообразно тяло ще излезеш през някоя малка дупчица, без да те види някой." Ако този човек не се съгласи и предпочете затвора, ще го оставя да си лежи там, обаче ако се съгласи, аз драсвам кибрит, запалвам го и като газ го пускам на свобода. След това пазачът влиза в стаята и какво да види – оковите лежат на земята, вратата заключена, прозорците затворени, но затворникът го няма. Де е той – никой не знае това. После аз връщам живота на този затворник, но вече свободен, далеч от затвора, от мъките, от железните окови; след това му казвам: „Ти ще живееш сега правилно и никому няма да казваш, че си от свободните хора, придобил свободата си чрез изгаряне." Казвате: „Как върнахте живота на този човек?" И за това има методи, както има методи и за превръщането на човека в газ.

И тъй, когато питате защо хората умират, казвам: хората умират, за да се освободят от затворите на Земята. Всичко трябва да изгори, за да се изчисти – и хората трябва да

изгорят, за да се пречистят и освободят от затворите. Казано е в Писанието: „Земята ще изгори, за да се пречисти”; дали вярвате, или не, това не е важно, но когато дойде това време, всички ще повярват – когато Божественият огън дойде, той ще премахне всички условия, които ограничават, измъчват и заробват човека. Понякога хората се натъкват на свои мисли, желания и постъпки, които ги заробват, те не могат да се освободят от тях – кой може да ги освободи? Божественото. Така постъпиха русите с нас в Освободителната война – те дойдоха и де-що българи и християни намериха в затворите, освободиха ги и ги пуснаха навън. По същия начин един ден ще дойдат вашите приятели от Невидимия свят, ще разбият вратите на вашите затвори и ще кажат: „Излезте вън на свобода!” Днес всички съвременни хора се намират под духовното робство на „турците”, от което трябва да се освободят. Казано е в стиха: „Който приеме свидетелството Негово, запечатал е, че Бог е истинен.”

Казвате: „Добре е човек да се освободи от оковите и от затвора, но опасно е да не го хванат отново.” Не, освободи ли се човек веднъж, той трябва вече да се определи да служи на Бога и затова всяка сутрин, като става, той трябва да се запитва: „Живее ли Бог в мен и живея ли аз в Бога?” – няма по-красива мисъл от тази. Проверявате ли се по този начин, вие всякога ще бъдете свободни, целият ден ще бъдете радостни и весели – каквато работа започнете, ще върви добре. Само по този начин човек ще мисли право и ще има правилни отношения към Бога и към ближните си, само така той ще разбере, че Бог е истинен и верен. Ако Бог е във вас и вие – в Него, животът ви ще се осмисли и ще заживеете по нов начин. Този нов живот наричам Живот на праведните – Живот на зазоряване. Казано е: „Пътят на праведния е път на зазоряване” – размишлявайте върху тази мисъл и ще разберете, че този е единственият път, по който трябва да вървите.

Някой казва: „Аз вярвам в Бога” – какво от това, че вие или аз вярваме в Бога? Ние трябва да вярваме, че Бог е

Любов, Мъдрост, Истина, Правда, Добродетел, кротост, въздържание, милосърдие и т.н., ние трябва да вярваме, че Бог е всесилен, всезнаещ. Ако хората наистина вярваха, че Бог е всезнаещ, те щяха да имат предвид това, когато замислят някои лоши работи или престъпления; ако те наистина вярваха, че Бог е всесилен, щяха да уповават на Него, даже и в ада да са паднали – те ще знаят, че Бог е в сила и оттам да ги извади; като ги извади, ще каже: „Кой ви даде право да грешите?" Като слушате да говоря така, някои казват: „Ние не сме си отживели още, не сме си отспали, както трябва." Осем хиляди години вече как хората живеят както искат и спят повече, отколкото трябва, но какво са придобили с това? Нищо не са постигнали. Затова казвам: ако хората не се събудят и станат след пет минути, всички юргани, в които се завиват, ще изгорят; всички къщи, в които се крият от външните условия, ще изгорят; всичко, което човек е създал, ще изгори – всичко ще изгори, ще се превърне на прах и пепел! Който мисли, че има още време да спи под юргана си, той се лъже – сънят беше досега. Казано е в Писанието: „Стани ти, който още спиш!" – свърши се времето на спането.

Сега и аз ви казвам: като се върнете у дома си, драснете един кибрит и запалете юрганите си – нека старите юргани изгорят! Обаче ако старите изгорите, а започнете да търсите нови – с тях да си доспите, вие не сте разбрали смисъла на думите ми. Ако не сте ме разбрали, аз ще съжалявам, че съм станал причина да изгорите юрганите си. Под думите *стари юргани* аз разбирам всичко онова, което внася смърт в тялото и смут в сърцето и ума на човека – старото трябва да изгори! Който изгори старите си юргани и старата си къща, той трябва да даде угощение на приятелите си и да благодари на Бога, че се е освободил от всичко старо в себе си.

Ще приведа същия пример в друга форма: представете си, че някой човек е боледувал десет години от проказа, но Бог иска да му помогне да го излекува – какво трябва да направи този човек? Щом забележи, че Бог му се притичва

на помощ, първата работа е да вземе един кибрит, да драсне и да запали дрехите си да изгорят. След като изгори дрехите си, трябва ли да съжалява за тях? Не, той трябва да благодари на Бога, че се е освободил от тях, защото докато е с тях, и на себе си ще вреди, и на околните си. Искате ли да вървите направо, направо ще вървите; нагоре ли, нагоре; искате ли право да мислите, право ще мислите – никакви компромиси не се позволяват в новия живот. Тази е новата философия на Живота, този е пътят към Истината. Истината разполага само с един метод; като казвам, че Истината има само един метод, разбирам, че този метод включва в себе си всички останали методи – Истината подразбира Свобода, която включва в себе си всички видове свободи; Истината разполага с такова Знание, в което се включват всички видове знания; който има тази Истина в себе си, той има всичко останало в света. Щом Бог е с човека, и Ангели, и светии, и праведни хора – всички ще бъдат с него; ако Бог не е с него, той ще бъде сам, от всички изоставен. Знаете ли какво нещо е самотията – няма по-страшно нещо в света от самотията! Самотният човек може да се уподоби на пръст, отрязан от ръката и захвърлен някъде далеч от нея – няма по-голямо нещастие за този пръст от това, да седи далеч от цялото. И няма по-голямо щастие за пръста да седи на ръката, да върши своята служба в цялото – повдигне ли се този пръст нагоре, всички отправят погледа си към него, той се ползва с почит и уважение.

Сега желая на всички да бъдете свободни! Днес ви давам по една кибритена клечка, че като отидете у дома си, да запалите старите си юргани, да ликвидирате с тях. Обаче не бързайте, помислете си готови ли сте да направите това или не. Ако не сте готови, запазете клечката си за друго време, когато бъдете готови – аз не искам да прибързате, да изгорите юргана си, а после да съжалявате, че нямате юрган и да тръгнете да търсите чужди юргани. Казвате: „Как да разберем това нещо?” Разбирайте както искате – да разберете или не разберете, това зависи от вашата вътрешна подготовка.

Който не разбере как трябва да постъпи, той ще се намери в положението на един цар от древността, който не знаел как се ядат череши и предвид на това не могъл да ги вкуси. Един градинар от неговото царство решил да занесе на царя в една тепсия от най-хубавите си череши, за да ги вкуси и опита; като вървял из пътя, от време на време градинарят опитвал по една от черешите, за да им се порадва, че били много хубави. Като стигнал до двореца, в тепсията останала само една череша, но градинарят си казал: „Нищо от това, че е останала една череша, ще я занеса на царя, да види какви хубави череши имам в градината си.” Като влязъл при царя, поклонил се и казал: „Царю честити, заповядай от моите череши, да видиш колко са хубави и сладки!” Царят взел черешата, погледнал я оттук-оттам и казал: „Аз не зная как се ядат череши.” Градинарят взел черешата, турил я в устата си и показал на царя как се ядат череши. Царят научил вече как се ядат череши, но късно – последната череша отишла пак в устата на градинаря.

Казвам: ако ме питате как да разберете това нещо, ще взема последната череша, ще я туря в устата си, но вие нищо няма да вкусите от нея. Ето защо вземете това, което ви поднасям, макар и само по едно парченце, и опитайте сами как се яде – не питайте другите как да го ядете, защото ще останете и без него. Държите ли клечката в ръка, не питайте как се запалва; докато питате този-онзи, аз ще взема клечката, ще драсна, ще запаля юргана ви и всичко ще се свърши – юрганът ви ще изгори, но вие нищо няма да придобиете. Ако искате да научите нещо, вие трябва да бъдете свободни, смели. Ако досега не сте научили много, то е защото сте били заробени; днес отварям вратите на затворите и като руснаците казвам: „Братя, излезте навън, хвърлете халатите си, свалете букаите от краката си, идете на банята да се измиете и бъдете свободни!” Ако останете още за дълго време в затворите, други ще дойдат да ги запалят отвън, но с тях заедно и вие ще изгорите. Време е вече всички затвори да се изгорят, няма да остане затвор в света,

който да не се запали и изгори – това е Божието желание, а каквото Бог пожелае, Той ще го изпълни.

Сега, вижте каква червенина има на небето; вижте какъв облак има във вид на меч – той е Божият меч, насочен към север. Същевременно между облаците на небето ясно се очертава една врата – тя е вратата на затвора. Това показва, че е дошло времето да излезете от вратата на затвора; ако не излезете доброволно, мечът показва какво ви чака.

И тъй, осветете Божието име, благодарете на Бога за всички блага, които ви е дал от памтивека досега! Нека сърцата ви днес бъдат радостни и весели и кажете: „Да е благословено Името Божие! Да вървим по Божиите пътища!" Само по този начин Бог ще бъде с нас през всички векове и ние ще бъдем с Бога през цялата вечност, и ще вкусим от всички Негови блага – Божиите блага ще бъдат наши блага.

Запомнете днешната картина на небето – тя е една от най-хубавите картини, каквито някога сте виждали. Никой художник не може да нарисува по-хубава картина от тази.

Сега благодарете на Бога за водата, за въздуха, за светлината и за всичко, което ви е дал.

Тайна молитва

8 август 1931 г., 5 ч.

СОКОВЕТЕ НА ЛЮБОВТА, МЪДРОСТТА И ИСТИНАТА

Сега ще прочета 10-а глава от Евангелието от Йоана.

„Истина, истина ви казвам, който не влязва през вратата в кошарата на овцете, но прелазя от другаде, той е крадец и разбойник (*ст. 1*). А който влязва през вратата, пастир е на овцете (*ст. 2*)." Тези стихове и на времето си са били неразбрани, и сега са неразбрани. Изобщо, всяко нещо е разбрано за човека дотолкова, доколкото има отношение към него. Например светът е разбран за нас дотолкова, доколкото ние имаме отношение към него и доколкото той има отношение към нас.

Сега ще ви дам няколко важни правила за живота. Първо правило: всяка мисъл, която носи за човешката душа соковете на Любовта, тя иде от Бога и обратно – всяка мисъл, която не носи за човешката душа соковете на Любовта, тя не иде от Бога. Следователно всяко нещо, което не иде от Бога, носи в себе си отрова, смърт; оттам – всеки човек, който не възприема Божиите мисли, непременно ще дойде до смъртта, дето няма никакъв прогрес.

Второ правило: всяка мисъл, която носи за човешката душа Светлината на Мъдростта, тя иде от Бога; всяка мисъл, която не носи светлината на Мъдростта, тя не е от Бога – тази мисъл носи тъмнина и смърт.

Трето правило: всяка мисъл, която носи за човешката душа Свободата на Истината, тя иде от Бога; всяка мисъл, която не носи тази свобода, тя не е от Бога – тази мисъл носи робство, ограничение; дето е робството, там е смъртта.

Казвам: знаете ли тези правила, вие ще опитвате своите мисли, чувства и постъпки отде идат и какво носят; след това ще проверявате какви са мислите, чувствата и постъпките на другите хора, с които сте в общение. Ако вашите мисли, чувства и постъпки, както и тия на ближните

ви, не отговарят на трите правила, вие се намирате пред смъртта – затова е казано в Писанието: „Истината оживява, лъжата умъртвява.” Дойде ли някой да ви говори в името на Любовта, проверете дали мислите му носят соковете на Любовта – ако носят, приемете ги; ако не носят, туряйте ги настрана, не се мъчете да ги направите сладки. Можете ли да направите вгорченото, гранясалото масло сладко – каквото и да правите с него, вие можете само да замаскирате малко горчивия му вкус, но не да го превърнете в сладко; човек с тънък вкус непременно ще долови горчивината на това масло. Купите ли такова масло, нищо друго не остава, освен да го изхвърлите – колкото и да струва, не жалете парите, такова масло не е за ядене. Ако някой ви обича, но чувствата му са горчиво масло за вас, трябва ли да приемете любовта му? Турете настрана тази любов, защото тя ще ви причини някакво разстройство; питам, ако се разболеете от горчивите чувства на тази любов, какво сте придобили?

Някой казва: „Аз обичам еди-кого си”; да обичаш човека, чиито мисли и чувства носят соковете на Любовта, разбирам, но да обичаш човека, чиито мисли и чувства носят ограничение, робство, не разбирам. Злото, омразата, лъжата, престъплението по никой начин не могат да се обичат – невъзможно е човек да обича отрицателните прояви – защо? Защото те са качества, които носят смърт – смъртта не може да се обича от никого и при никакви условия. Колкото хората да се различават, има обаче общи положения за всички без разлика; както в математиката има общи положения за всички времена и народи, така и в разбиранията на хората има еднакви положения за всички времена, народи и хора. Например човек не може да смята, както иска – има установени правила, действия, по които той трябва да се ръководи. Можете ли да кажете, че четири плюс пет е равно на петдесет и шест? Вие можете да кажете, че е така, можете и да напишете тия числа, обаче дойде ли да приложите тази ваша аритметика в търговията, от последствията ѝ ще видите права ли е тя или крива.

Следователно както в живота, така и в науката има ред правила и закони, от които човек не може и не трябва да се отклонява. Например може ли човек да пререже някъде кръвоносните си съдове и да каже, че кръвта няма да изтече – колкото и да доказва това, кръвта ще тече на общо основание; може ли човек да пореже пръста си някъде и да не усети болка – болката показва, че в организма на човека е нарушен някакъв закон. Никой няма право по какъвто и да е начин да нарушава законите, върху които е построен неговият организъм; организмът е съставен от безброй малки живи душички, които следят работата на своя господар. Ако той направи някаква грешка, от която да пострада целият организъм, те казват: „Не е умен нашият господар"; не минава много време и цялото съдружие от живи клетки постепенно започва да се разпада.

„Който не влязва през вратата в кошарата на овцете, той е крадец и разбойник." Всяка мисъл, която не носи в себе си Светлината на Мъдростта, тя е крадец и разбойник; всяко чувство, което не носи в себе си соковете на Любовта, то е крадец и разбойник; всяка постъпка, която не носи в себе си Свободата на Истината, тя е крадец и разбойник – в това отношение законът е безпощаден.

Сега някой казва: „Аз искам да служа на Бога, за да живея добре" – такава философия не съществува. Човек трябва да знае защо иска да служи на Бога; при това, каже ли веднъж, че иска да служи, той трябва без отлагане да пристъпи към реализиране на своето желание. Казвате на един гладен човек: „Почакай няколко дена, аз ще ти донеса пресен топъл хляб да си хапнеш" – докато се наканите да занесете хляб на този човек, той може да умре; затова именно българите казват: „Трай, коньо, за зелена трева!" Каже ли човек нещо, той трябва да го направи – в това седи Божественото. Бог казва на Слънцето да изгрее и то изгрява точно на определеното за него време. Всички желания и обещания, които не се изпълняват на определеното за тях време, те са крадци и разбойници.

Казвате: „Като умрем, ще отидем на онзи свят и тогава ще познаем Истината” – това е заблуждение. Искате ли да намерите и познаете Истината, търсете я, докато сте още на Земята. Да мислите, че след като отидете на онзи свят, ще намерите Истината, то е все едно окованият в окови затворник да мисли, че по този начин ще намери свободата или все едно е затворникът да мисли, че в затвора може да стане светия – ако това е вярно, тогава всички крадци и разбойници са все светии. Човек може да стане светия само ако изпълнява Волята Божия; не изпълнява ли Волята Божия, той е крадец и разбойник. Дето ходи, светията на всички свети, както фарът в морето свети на всички кораби, които пристигат и заминават от пристанището; крадецът, разбойникът свети само на своя кораб – дойдат ли други кораби, той веднага загасва своята свещ и те остават в тъмнина. И забележете, когато крадецът отива да обере касата на някой богат човек, той запалва свещ само за себе си; обере ли касата, духва свещта, взема парите и излиза навън. Защо изгасва свещта? Защото не върши Волята Божия. Който върши Волята Божия, той запалва свещта си да свети на всички; мисъл, която загасва Светлината на човека, тя е крадец и разбойник.

Тъй щото искате ли да вървите в пътя на Истината, трябва да дадете място на Божия Дух у вас – Той да ви ръководи и упътва. Вън или вътре у вас, Духът следи, наблюдава всичко, каквото вършите; речете ли да съдите някого в Негово име, Той наблюдава и се произнася за постъпката ви. Мнозина мислят, че никой не вижда какво правят – не, будно е Божието око, Бог следи всичко и се произнася чрез хората. Ако не вземете под внимание думите Му, един ден този ваш Баща ще ви хване за ухото и ще каже: „Какво правите на Земята, затова ли ви изпратих – вие дойдохте да се учите, а вършите големи своеволия и насилия.” Казвате: „Има ли право Бог да се отнася с нас така?” Ако мислите, че Бог няма право да се отнася с вас така, вие трябва да живеете съобразно Божиите закони;

не живеете ли съгласно Неговите закони, вие ще изгубите благоволението Му. Няма по-страшно нещо за човека от това, да изгуби Божието благоволение – с туй заедно той изгубва и богатство, и сила, и здраве, и приятели, а най-после – и живота си. Напуснат ли го всички, и червеите ще се откажат да ядат месото му; можете ли да разчитате на човек, който е изгубил всичко? Ще дойде такъв човек да ви показва мястото на Бога – то е все едно да влезете в дома на човек, който запалва пред вас една свещ и започва да ви убеждава, че тази свещ е Слънцето; после ще кажете: „Видях нещо, което светеше като свещ, но Слънцето ли беше или не не зная, как да разбера истината?" Казвам: ако плодовете зреят на тази светлина, тя е слънчева; ако хората се топлят на тази светлина, тя е слънчева; ако цялата Земя се осветява от тази светлина, тя е слънчева – значи това, което сте видели, че свети, е наистина Слънцето. Ако плодовете не зреят, ако хората не се отопляват и ако Земята не се осветява, тази светлина, която сте видели, е отражение на слънчевата, но не е самото Слънце. Следователно иска ли човек да бъде свободен, той трябва да познава Истината, да я различава от лъжата. Няма по-отвратително нещо за човека от това, да лъже в името Божие, а след това да се оправдава.

Някой казва: „Светът ще се оправи сам по себе си, няма защо да се безпокоим." Така е мислил един светия, който скоро разбрал, че не е на прав път. Двама светии живели заедно в една гора, дето се подвизавали духовно. Единият от тях, като направел някоя грешка, казвал пред другаря си: „Направих една грешка, но не може без това – и светия да съм, все ще сгреша, но нищо, грешката сама по себе си ще се оправи." Другият светия не бил съгласен с този начин на разсъждение, затова решил един ден да му докаже, че грешката сама по себе си не може да се изправи, докато човек не пожелае и не направи някакво усилие от своя страна. За тази цел един ден той сварил боб, но съзнателно не сложил сол в него; сядат и двамата да се хранят, но яденето не върви, сол няма в боба. Първият светия казал:

– Сол няма, боб не може да се яде без сол.

– Няма нищо, това е една грешка, но тя сама по себе си ще се изправи.

– Как така, сол трябва да се тури!

– Нищо, ще почакаме, солта сама ще дойде.

Едва сега първият светия се убедил, че за изправянето на една погрешка човек трябва да направи усилия – съзнателно да работи върху себе си да изправи тази погрешка. Иска ли човек да свари боб, той сам трябва да сипе вода в гърнето, после да тури боба, лука във водата и да постави гърнето на огъня; като заври бобът, ще тури сол и ще може вече да го яде; очаква ли тия неща да дойдат сами по себе си, той ще гладува. На същото основание хората са на крив път, когато очакват Бог да оправи света. Казвам: външният свят е оправен, но всеки сам трябва да оправи своя свят. Който сам вари боба си, той може да оправи своя свят, обаче който очаква на другите – те да сварят боба, а той наготово да яде, неговият свят ще остане неоправен.

Закон е: всеки сам ще си вари боба. Ако отидете при един светия, той няма да ви даде от своя боб – какво ще правите тогава? Светиите имат правило: като варят боб например, ще сготвят само толкова, колкото души са; ако някой от тях пожелае да ви гости, трябва да даде всичкия боб на вас, а той да гладува; ако не желае да ви гости, тогава той ще яде, а вие ще гледате. Ще кажете: „Какъв светия е този – аз го гледам, а той яде, не иска да знае.” Ако пък светията даде на вас боба си, тогава той ще каже: „Не е добър този човек!” В случая бобът се взема като символ на Живота.

Христос казва: „Аз дойдох да им дам живот и то преизобилно.” Следователно човек може да пожертва живота си за някого, но по Свобода, а не чрез насилие. Тъй щото никой няма право насила да застави светията да му даде от своя боб; ако той сам пожелае да даде от Любов, това е друг въпрос. Когато светията не иска да даде от своя боб, той ще ви заведе в градината си и ще каже: „Ето вземете от които плодове искате; в градината ми има и неварен боб,

вземете си, колкото искате.” Вареният боб представлява преработена мисъл, която се дава само на достойния, защото той може да я възприеме и приложи; който не е готов за тази мисъл, той сам ще си свари боб, т.е. сам ще преработи тази мисъл. Бобът е голям егоист; българите обичат боба и затова го ядат – който яде боб, той ще научи закона на щедростта. За да даде бобът нещо от себе си, вие трябва да го прекарате през ред страдания – да го печете, варите, мачкате, докато стане по-мек, по-добър; същото се отнася и за човека – когато човек страда, той става по-мек, по-добър, прилича на варен боб.

Някой казва: „Аз искам да служа на Бога”; питам по какъв начин ще служиш на Бога – чрез страдания или доброволно, по Любов. Много деца не слушат родителите си, но те вземат тоягата и ги намагнетизират; след това тия деца стават послушни – каквото родителите ги накарат, те всичко вършат – за вода ходят, на фурна ходят, в къщи метат, чистят. По-добре обаче тия деца да слушат родителите си без намагнетизиране, следователно по-добре е човек да служи на Бога от Любов, доброволно, а не чрез страдания.

И тъй, добро нещо са страданията, но те не са единственият фактор за оправянето на света. Страданията са нещо подобно на строгата реч, обаче строгата реч, строгите думи не могат да оправят света. Само Божествените думи са в сила да оправят света – всяка Божествена дума е узрял плод, който всеки сам може да откъсне от градината на Бога; с Божествени плодове трябва да се храни човек. Някой казва: „Аз мога да се храня с всякаква храна”; казвам: хранете се с каквото искате, но не и с варен боб – бобът представлява човешките обещания и мечти, за които се искат много усилия, докато се постигнат. Можете ли да варите боб на Слънцето? Не можете; след като бобът е зрял дълго време на Слънцето, той пак не е разбрал законите на светлината – защо? Защото по никой начин не можете да го ядете суров. Докато е млад, все още може да се яде, но щом остарее, не може – той казва: „Докато съм млад, можеш да ме опитваш в естествения ми

вид, но остарея ли, не можеш; щом остарея, дълго време трябва да ме вариш, за да можеш да ме ядеш.”

Също така и някои хора, докато са млади и богати, все могат да дадат нещо; остареят ли, осиромашеят ли, те нищо не дават. Когато човек изгуби знанието си, той е стар боб; когато човек се отклони от правия път на Живота, той е стар боб. Сърцето на такъв човек се втвърдява, той става упорит, своенравен, всичко наоколо му се вижда криво. Той остарява и разбира, че причината на неговото състояние се дължи на обстоятелството, че той се е хранил с мисли, които не носят соковете на Любовта, Светлината на Мъдростта и Свободата на Истината. Следователно иска ли да излезе от това състояние, той трябва да се върне назад и да започне да се храни с мисли, които носят соковете на Любовта, Светлината на Мъдростта и Свободата на Истината – в това седи спасението на човека. Има ли тия неща в себе си, той ще бъде от всички обичан и уважаван. Ние търсим правия Живот, а той иде от Бога; ние търсим истинското Знание, което иде от Бога; ние търсим Свободата, която също иде от Бога. Трябва ли да търсим Живота, Светлината и Свободата, дето ги няма?

Казвам: искате ли да бъдете силни и да постигнете всичко, което желаете, дръжте в ума си трите правила – мислите, чувствата и постъпките ви да вървят по законите на Любовта, Мъдростта и Истината. И тогава, ако се натъкнете на някакво противоречие, кажете: „По-добре да угодя на Бога, отколкото на хората.” Христос казва: „Както ме познава Отец, и аз познавам Отца (*ст. 15*). Затова Отец ме люби, защото аз полагам душата си, за да я взема пак (*ст. 17*). Имам власт да я положа и имам власт пак да я взема (*ст. 18*).” В това седи силата на Христа, по този начин Той даде пример на цялото човечество.

Казано е в Писанието: „Истината ще ви направи свободни” – кога? Когато вашата мисъл носи Свободата на Истината. Любовта ще внесе Живот във вас – кога? Когато вашата мисъл носи соковете на Любовта. И най-после вие

ще придобиете Знанието – кога? Когато вашата мисъл носи Светлината на Мъдростта. Ако не живеете според тези правила, и след хиляди години вие ще си останете такива, каквито сте сега; без тези правила каквото и да правите, вие ще приличате на кюнец, през който водата ще влиза и излиза навън, без да остави нещо. Ще кажете: "Колко вода е преминала през мен, колко пари са минали през ръцете ми!" Питам, от всичко това остана ли нещо у вас – нищо не остана. Един ден магарето се похвалило: "Аз пренесох много икони на Христа" – да, но това магаре светия не стана, а пак магаре си остана.

Едно е важно за човека: да има страх и благоговение към Бога. Съвременните хора се страхуват едни от други: синът се страхува от баща си; когато синът стане по-силен от баща си, тогава пък бащата се страхува от сина; дъщерята трепери от майка си, но понякога майката трепери от дъщеря си. Казвам: докато хората се страхуват един от друг, те не вървят в правия път. Христос казва: „Аз Съм вратата на овцете, Аз Съм добрият пастир" – това значи: Христос е пътят, по който иде Любовта, Мъдростта и Истината. Който върви по този път, той е едно с Бога и Бог е едно с него.

Сега, които разбират и прилагат Словото, те ще оживеят, ще възкръснат; които не разбират, те ще разберат в бъдеще, при Второто пришествие – едни ще възкръснат в осъждене, а други – в Живот. Които чуят гласа на Истината, те ще възкръснат. Когато Йосиф бил в затвора, с него заедно били затворени хлебарят и виночерпецът на царя; те сънували някакви сънища и помолили Йосифа да ги изтълкува. Хлебарят сънувал, че носил на главата си три бели кошници, в горната кошница имало от всичките фараонови ястия, направа хлебарска – дошли птици и ги изяли от кошницата; Йосиф му казал, че след три дни царят ще го осъди на обесване и тялото му ще бъде разкъсано от птиците небесни. Виночерпецът сънувал лоза пред себе си, на лозата имало три пръчки, които се разцъфтявали, а гроздето на тях узрявало; чашата на фараона била в ръката

му и той я подал на фараона; Йосиф му казал, че след три дни той ще бъде помилван от царя, който ще го постави на същата служба, която по-рано заемал. Тъй щото все ще дойде някой да ви извади от затвора, но важно е каква ще бъде съдбата ви – като тази на хлебаря или на виночерпеца. Аз искам, като ви извадят от затвора, да имате участта на виночерпеца, а не тази на хлебаря. Христос казва: „Аз съм Пътят, Истината и Животът" – който има уши да слуша и да разбира, той ще върви в пътя на Христа.

Днешният ден аз наричам ден за реализиране на вашата Свобода – той е първият ден, в който вие вземате нови книги и започвате да живеете по нов начин. Каквито мисли дойдат в ума ви, всички да изтичат от Любовта, Мъдростта и Истината. Живеете ли по този начин, вие ще мязате на онази английска кантора, която в продължение на десет години имала само загуби; като променила начина на своите операции, за една година имала толкова големи печалби, че покрила всичките си загуби. Щом ликвидирате със стария живот, вие ще ликвидирате и с кризата, която ви спъва. Защо съвременните банки фалират, защо търпят такава голяма икономическа и финансова криза? Защото всичките им операции са поставени на вътрешна лъжа и измама. Лъжата и измамата са старият живот, с който трябва вече да се ликвидира. Щом се ликвидира със стария живот, ще дойде Новият живот – с нови системи и наредби, които почиват върху законите на Любовта, Мъдростта и Истината.

И тъй, основната мисъл, която трябва да остане в ума ви, е мисълта за трите правила. Живеете ли според тях, вие ще чуете гласа на Бога – Бог говори само там, дето са Любовта, Мъдростта и Истината. Когато Бог говори, всички трябва да мълчат; ако не мълчат, ще има страдания. Мълчат ли, ще има Радост и Веселие; който не мълчи, страданията се качват на гърба му, както децата се качват на някой кон и той ще не ще носи. Същото става и с крушата: когато някоя круша роди плодове, хората се натрупват около нея, обират плодовете ѝ, изпочупват клонищата ѝ и след това

казват: “Хайде догодина пак ще дойдем да те оберем!” Ако и вие бъдете круши, които хората обират, нищо няма да спечелите, обаче, както виждам, никой човек не иска да страда; въпреки това всички страдат, защото искат хората да ги разбират и обичат. Докато очакват разбиране и любов от хората, всякога ще страдат – всички имат такива опитности и знаят, че Истината не е в тази философия на Живота.

Следователно искате ли да бъдете разбрани и обичани, вие трябва първо Бога да обичате. Казвате: „Как да познаем къде е Бог?” Питам, тази сутрин например трябваше ли аз да ви доказвам, че това, което виждате, е Слънцето? Щом видите, че Слънцето изгрява, не очаквайте друго слънце – това е Слънцето, на което всички плодове зреят. Това Слънце всички познават, но щом стане въпрос за Бога, казват: „Как ще познаем Бога?” Щом Бог изгрее в душата на човека, всички облаци, болести, страдания и противоречия изчезват – тогава настава Мир и Радост в душата на човека, каквито той никога не си е представял. Значи всички страдания, противоречия в живота на човека се дължат на това, че той е далеч от Бога, далеч от Божията светлина. Който не се грее на тази Светлина, той живее във влажна тъмна къща, вследствие на което и той, и жена му, и децата му постоянно боледуват. Как няма да боледуват – нека Божествената светлина влезе в тази къща, да видите какво ще стане с болестите. Дето е Божията Любов и Светлина, никаква лоша мисъл не прониква в ума на човека; не влезе ли Божията Любов и Светлина в някой дом, там постоянно ще има страдания и противоречия.

Казвам: понеже искате да възкръснете, да намерите Бога, трябва да живеете според трите правила. Иначе в която и църква да отидете, навсякъде ще ви кажат: „Елате при нас, тук ще намерите Бога.” Питам, ако някой се роди от майка заек, какво щастие ще му донесе тази майка – тя постоянно ще му казва: „Синко, краката ти трябва да бъдат дълги, та щом шукне нещо в гората, ти веднага да бягаш.” Ако някой е роден от майка свиня, тя ще го научи да рови,

да търси богатства в земята. Ако човек мине през всички животински форми, той все ще придобие някакво знание, но Свобода няма да има – кой заек, коя свиня, коя птица и кой човек са свободни, коя жена или кой мъж са свободни, кой учител, кой цар или кой свещеник са свободни? Никой човек не е свободен, а при това казва: „Елате при мен, аз ще ви кажа истината"; всички хора умират, а при това говорят за свобода. Истински свободен генерал например е онзи, покрай шинела на когото минават безброй куршуми и шрапнели, но нито един не го засяга – той минава спокойно покрай тях, пее си някаква песен, от нищо не се смущава. Има такива генерали по света.

Казано е в Писанието, че след като Христос говори на юдеите, те искаха да Го хванат и убият с камъни; Христос избяга от ръцете им и отиде отвъд Йордан, т.е. Христос духна свещта и те останаха на тъмно. Най-после Го разпнаха, но на третия ден Христос възкръсна – силата на Христа се прояви във възкресението. Който иде от Бога, и в гроб да го турят, в края на краищата той пак ще излезе навън, ще възкръсне. Възкресението – това е великата цел, към която всеки човек се стреми.

Сега желая на всички всяка ваша мисъл да носи за душата ви соковете на Любовта, Светлината на Мъдростта и Свободата на Истината – в това седи истинският Живот.

9 август 1931 г., 5 ч.

КОИТО ЧАКАТ ГОСПОДА

Сега ще прочета 11-а глава от Евангелието от Йоана. Днес ще размишлявате върху 11-и стих от прочетената глава.

„Това рече и подир туй казва им: Лазар, нашият приятел, заспа, но да ида да го събудя.” Няма по-хубаво нещо от това, когато Господ дохожда да събуди онези, които спят – който заспива, той умира за недъзите на живота. Кой може да събужда човека? Само онзи, който се грижи за него. Когато майката и бащата събуждат детето си, това показва, че те се грижат за него; следователно, когато Бог ни събужда, това показва, че Той се грижи за нас, иска да ни вкара в правия път.

Казвате за някого: “Този човек е заспал, трябва да го събудим” – защо? Защото спящият човек нищо не върши, той не проявява никаква деятелност. Както събуждат човека от физически сън, така трябва да го събудят и в духовно отношение. Мнозина могат да събудят човека, но правилно е Бог да го събуди – защо? Защото Бог е Слънцето на Живота. Когато това Слънце те събуди, то ще отвори очите ти да виждаш и разбираш правилно света, да можеш да работиш в него; когато друг някой те събуди, той ще те събуди в тъмнина – какво ще правиш в тъмнината? Събуждането при светлината на деня има смисъл, обаче събуждането в тъмнина няма никакъв смисъл.

Сега ще направя една аналогия между Слънцето и трите Божии закони: зазоряването в Живота представлява Любовта, изгревът представлява Мъдростта, а Истината е зенитът – най-високата точка на Слънцето, от която то никога не залязва. Носете тези мисли в ума си и чрез тях проверявайте своите състояния.

Казвам: всичко, каквото досега сте чули и продължавате да чувате, е Словото Божие. Който се храни с това Слово, гладен не остава; който не се храни с него, винаги гладен

ходи – Словото е хлябът и водата, които поддържат Живота. В такъв случай питам кой хляб е по-добър – пресният или коравият, от няколко седмици приготвен? Пресният, разбира се. Коя вода е по-хубава, тази, която днес извира, или онази, която е извирала преди хиляди години – днешната вода е по-хубава; кое слънце е по-важно за вас, слънцето, което днес изгрява, или онова, което преди хиляди години е изгрявало – днешният изгрев е най-важен. Значи най-важно за хората е Словото, което Бог днес им говори. В миналото Бог е говорил на хората според степента на тяхното развитие и в бъдеще ще им говори пак според степента на развитието им. Когато детето е малко, майка му говори по един начин; като стане голям син или голяма дъщеря, тя говори по друг начин, обаче, било за детето, на което майката говори, било за човека, на когото Бог говори, важен е сегашният момент.

Казвате: „Едно време майка ни ни говореше като на деца, езикът ѝ беше по-строг, по-назидателен; сега ни говори като на големи, като на разумни хора" – обаче между първия език на майката и сегашния няма никакво противоречие. На малкото дете пък тя говори по негов маниер, тя изкривява думите, приспособява се към него, за да я разбере; ще дойде ден, когато майката ще говори на детето си със съвършен език – този език е езикът на изгряващото Слънце, т.е. езикът на Мъдростта. В езика на Любовта е позволено на майката да бъбри, да изкривява думите, според развитието на детето, но в езика на Мъдростта не се позволяват никакви изкривявания, никакви промени – Мъдростта всичко изправя, нейният език е съвършен. Истината пък оценява всичко в своята пълнота. Тъй щото, какъв е бил животът ви в миналото, не е важно, оставете този живот настрана – какъв е животът ви сега, това е важно за вас. За бъдещето не мислете; когато се изправите пред бъдещето, то става настояще – миналото е минало настояще, бъдещето е бъдеще настояще. За тези два живота на настоящето не мислете – мислете само за сегашния си живот.

Казвате: „Кое е най-важното нещо за човека" – най-важно нещо за човека е да се храни, най-важно нещо за

човека е да гледа, най-важно нещо за човека е да слуша, най-важно нещо за човека е да вкусва от сладостта на Словото Божие, най-важно нещо за човека е да расте, да чисти сърцето си, да развива ума си и т.н. По-хубави неща за човека от тези няма, всички други неща са преходни. Човек расте до известна възраст, след което растенето спира; в това отношение растенето на човека мяза на изкачването му на някой планински връх – той бърза да се изкачи, иска час по-скоро да стигне върха, вследствие на което се изпотява изморява. Щом се качи на върха, поогледа се наоколо, поседи малко и мисли вече за слизане – той вижда, че не може да живее на върха, не познава законите. И наистина, законите на високите места са съвсем различни от тия на ниските места.

И тъй, изкачването нагоре представлява младостта, слизането надолу – старостта. Младият се качва на върха, поседи малко, но вижда, че не може да живее там дълго време и постепенно започва да слиза надолу; слизането надолу е остаряването на човека – той вижда, че силите му го напускат, тялото му се прегърбва, очите и ушите му отслабват, не му се яде, нищо вече не му е сладко и приятно. Тъй щото, докато се качваме на планината, животът има смисъл – защо? Защото сме още в младостта. Започнем ли да слизаме, животът губи своя смисъл – защо? Защото влизаме в старостта. Младостта и старостта, т.е. качването и слизането са фази на обикновения, на временния живот. Обаче във Вечния живот има постоянно качване – в този Живот човек може да слезе само когато пожелае да помогне на някого, след това пак се връща назад, т.е. пак продължава качването си нагоре. Както във физическия, така и в духовния живот има качване и слизане: когато човек се обезсърчи или когато животът му се обезсмисли, той е слязъл от върха; насърчи ли се, той пак се качва на върха. В този смисъл Любовта, Мъдростта и Истината са високи върхове, на които, качи ли се човек веднъж, там трябва да остане – той трябва да устои на законите, които съществуват на тия върхове; не устои ли, той ще остарее, а едновременно

с това ще изгуби и силата си, и здравето си – всичко, което дотогава е имал. И тогава, като мине покрай него Великата майка – Любовта, ще каже: „Да ида да го събудя” – като го събуди, тя ще го качи отново на върха. Като знаете това, не трябва да се обезсърчавате – който веднъж се е събудил, да гледа да не заспи; който спи, да пожелае Господ да го събуди. Който се качва на планината, той трябва да изучава законите на планината, за да не слезе долу; който слиза от планината, да се моли на Бога да го събуди, т.е. да го тури в Пътя, за да започне да се изкачва.

Сега онези от вас, които ще тръгват за София, ще гледат да се свържат с Бога, ако искат стъпките, както и пътищата им да бъдат прави. София е емблема на Мъдростта – не трябва да слезете в София, но да възлезете към нея като място на Мъдростта. Които няма да заминават, те ще останат тук, на високите места. Който слиза, остарява; който се качва, той се подмладява. Искате ли да разберете смисъла на Живота, вие трябва да направите вътрешна връзка между трите върха – Любовта, Мъдростта и Истината. Разберете ли смисъла на Живота, ще можете да живеете и на високите места. Ето толкова време вече как ние живеем на рилските височини благодарение на каракачаните и на техните коне – те ни донасят хляб, картофи, боб, масло, сирене и т.н. Щом има тия неща, и песни има, и проповеди има. Каракачанинът представлява Живота, който иде с конете си да донесе нещо за хората на Земята – докато Животът ни носи нещо, ние ще има какво да ядем и пием, а заедно с това ще слушаме Бог да ни говори.

Казвам: каквото сте чули досега, приложете го, без да се спирате върху миналото. Най-важно за вас е да имате насъщния хляб – хлябът е Словото. Няма по-хубаво нещо за човека от това да слуша Словото Божие! Казано е в Господнята молитва: „Хлябът наш насъщний дай го нам днес” – Словото е насъщният хляб за душата, от който тя се нуждае всеки ден. Когато душата се храни със Словото Божие, тя става мощна, велика. Който е хранил душата си

със Словото, днес той е гражданин на Царството Божие. Сега и вие се приготвяте да станете граждани на това Царство; ако се храните със Словото Божие, вратата на това Царство ще се отвори и за вас. За тази цел вие трябва да бъдете абсолютно здрави – да имате здрави крака, ръце, очи, уши, мозък, сърце. Не мислете, че ако сте болни, ще ви занесат в Царството Божие на носилка – в Царството Божие болни не приемат. Отвори ли се веднъж вратата, вътре ще влязат само ония, които са здрави и могат да станат; които са болни и не могат да станат от леглото си, те ще чакат, докато втори път се отвори вратата на Царството Божие. Това значи: които чуят гласа на Господа, те ще оживеят; които не чуят гласа на Господа, те ще останат за други времена.

Следователно който се е качил на планината, там да остане, да не слиза долу; който е слязъл вече, да се моли на Бога пак да се качи. За тази цел не късайте връзката си с каракачаните, т.е. с Живота – нека те слизат и се качват, да носят всичко онова, което е необходимо за поддържане на живота в планината.

Желая ви днес да прекарате деня весело – да орете, да сеете, да жънете и будни да бъдете! Когато Господ дойде, човек е буден и готов да възприема. Дето е Бог, там има и Живот, и Светлина, и Свобода; дето Бог отсъства, нищо не става, без Бога животът е безплоден – при това положение всеки чувства, че му липсва нещо съществено.

Сега ние почакахме малко да изгрее Слънцето – с изгряването на Слънцето и силата на човека се увеличава. Затова именно е казано в Писанието: „На онези, които чакат Господа, силата им ще се удвои“ – това значи: Любовта, Мъдростта и Истината ще дойдат за онези, които чакат Господа. Това е казано преди две хиляди години, сега на вас казвам: не е достатъчно само да чакате Господа, но да бъдете съвършено готови – здрави, облечени, чисти, та като се отвори вратата на Царството Божие, веднага да влезете. Всеки сам ще влезе тържествено и свободно, няма да чака някой да го бутне или на носилка да го внесе. Бъдете

готови, защото вратата скоро ще се отвори; както светлината навсякъде влиза сама, свободно, без да я канят, така и вие трябва да влезете в Царството Божие – такъв е законът. Щом се отвори вратата, влезте и не питайте: „Време ли е, приемат ли ме вътре?" Ако вратата не е отворена, ще се приготвяте и ще чакате, докато се отвори; докато чакате, трябва да работите, да придобиете нужната Свобода в постъпките си. Бъдете като светлината, ако искате да влезете безпрепятствено в Царството Божие – това е първото условие за влизане в Небесното Царство.

10 август 1931 г., 5 ч.

СЪБОРНИ БЕСЕДИ

София, Изгрев
19-21 август 1931 г.

СИЛА, РАЗУМНОСТ И ДОБРО

В Живота съществува следното основно положение: никога не можеш да научиш човека на това, което ти сам не знаеш – знание е само това, което е опитано, проверено. Например, ако човек никога в живота си не е опитвал нещо сладко, той не може да знае какво нещо е сладчината – колкото и да му говорите за сладкото, тази идея ще остане недостъпна за неговия ум. Човек може да постигне понятието за сладко само в един момент – как? Достатъчно е само да вкуси нещо сладко; оттам насетне каквото и да се говори на този човек за сладкото, за степените и качествата му, той всичко разбира. По същия начин, колкото и да говорите на човека за Доброто, ако той не го е опитал, нищо няма да разбере; опита ли веднъж Доброто, той напълно може да ви разбере. Доброто не може умствено да се предава, същото се отнася и до злото. Значи има неща, които без опит по никой начин не могат да се предадат; тия неща не могат да ги предадат нито хората, нито Ангелите даже – само Бог може да предаде тия неща. Да предадеш нещата, както Бог ги предава, това значи да предадеш тяхната същност; щом хората знаят същността на нещата, лесно е вече на Разумните същества да се проявят. Ето защо първо трябва да се предаде същината на нещата, т.е. Божественото, което се крие в тях – това значи да опита човек Реалността в нейното първо проявление.

Сега аз ще говоря само на онези, които са избрани; ще запитате кои са избрани хора. Избран човек е онзи, който е силен; избран човек е онзи, който е разумен; избран човек е онзи, който е добър. Ако някой иска да знае дали е от избраните, нищо не може да му се отговори, никой не може да ви каже дали сте избрани, или не, както никой не може да ви каже ще влезете ли в Царството Божие, или не. Ако някой ученик ме пита ще свърши ли училището, ще му

отговоря: ако учи, ще свърши благополучно – ако не учи, няма да свърши; ако е здрав, ще свърши благополучно – ако не е здрав, няма да свърши. Ако ученикът е болен, по-добре да не влиза в училището – в Школата съществува следното правило: болни ученици не се приемат, мързеливи ученици също не се приемат.

Разбирайте това нещо разумно, а не по човешки – човешкото е преходно, временно, а Божественото е вечно. Преходните, временните неща лесно се вземат; всяко нещо, от което могат да ви лишат, е човешко. Ако една мисъл, едно чувство или дадено знание се изгубят, те са преходни неща. Животът не може да се изгуби, нито може да се задържи на едно място или в една посока – вечните, реалните, Божествените неща никой не може да отнеме. Затова именно човек трябва да се стреми към неща, които никой не може да отнеме – тия неща са в самия човек, дадени му от началото на неговото съществуване. Всяко нещо, което човек дава, той може и да си го вземе; всяко нещо, което човек не е в състояние да даде, той не може да го вземе – човек не може да даде Божественото, следователно той не може да го вземе. Който не е развил Божественото в себе си, той живее в един преходен свят – той е човек на постоянните промени и се чуди на тия промени, чуди се защо някои неща стават по един начин, а други – по друг начин. Когато човек живее по човешки, в света на промените, той може в един момент да стане нещастен и в един момент – щастлив.

И тъй, в Живота има три неща, които всякога трябва да се имат предвид: първо, човек трябва да бъде силен. Обаче първоначално животните бяха силни – те бяха създадени преди човека и взеха Силата за себе си. Всички животни започнаха да се грижат изключително за себе си – защо? Защото не бяха разумни; като нямаха Разумност, те използваха Силата неправилно и от Силата създадоха насилието, като поставиха следния закон в царството си: правото е на силния – който е силен, той е на правата страна; който е слаб, той е на кривата страна. Ето защо в животинското

царство слабият се счита грешен, нещастен, а силният ходи горд, изправен, със съзнание за достойнство – биволът, лъвът, слонът минават за силни и ходят със съзнание за достойнство. Същото нещо се забелязва и между хората; оттук може да се извади следното заключение: който живее само за себе си и превръща Силата в насилие, той живее с идеите на животните.

Второ, човек трябва да бъде разумен. Човекът беше създаден след животните и като видя, че Силата мина във властта на животните, той взе Разумността за себе си. Животните взеха Силата, но я превърнаха в насилие; хората взеха Разумността, но я превърнаха в лъжа и лицемерие. Те направиха добър избор, но като не можаха да използват Разумността правилно, изопачиха я, вследствие на което и до днес носят лошите последствия на своята неразумност. Казват, че Разумността е за хората; право е това, но те не можаха да я използват както трябва, обърнаха я натук-натам, огънаха я малко и в края на краищата в света влезе лъжата и лицемерието – това наричат хората грехопадане. Защо дойде лъжата в света? Лъжата дойде в света, защото като отстъпиха от животните, от силата, хората трябваше да дадат, да пожертват нещо от себе си, но като не можаха, те огънаха Разумността. Дето Разумността се огъва, там лъжата изпъква; когато човек огъва Разумността, той изпада в положението на онзи, който получава някаква сума за благотворителни цели и задържа част от нея и за себе си – той вземе парите, оглежда се натук-натам и казва: „Аз ще взема част от тези пари, но ще ги върна.” По този начин именно е влязла лъжата в света.

Днес лъжата върви в стъпките на хората – те говорят за Истина, за Правда, но все пак лъжата ги следва. И наистина, със свещ да тръгнете из света, едва ли ще намерите обикновен човек, който да не лъже – мислите, чувствата и постъпките на обикновения човек са облечени в лъжа. И знаете ли каква е дрехата на лъжата? Лъжата е облечена с копринена дреха, със златни, с блестящи етикети; когато човек иска да

прокара някаква лъжа, той говори в името на Любовта, в името на някакви високи идеали, в името на човещината, но в края на тази работа ще се види дали всичко това е било истина, или лъжа. След това този човек ще се оправдава, ще казва: „Условията на живота са трудни, пък аз бях слаб човек, не можах да издържа" – този човек се извинява, но и като се извинява, пак лъже. Също така постъпват хората и по отношение към Бога: те грешат, вършат престъпления и след това се обръщат към Бога с думите: „Прости ми, Господи, слаб човек съм, затова сгреших." Не, никой не може да излъже Бога – Той чува тази молитва и казва: „Дайте му според думите!" Хората се чудят защо Бог не отговаря на молитвите им; както виждате, Той отговаря на молитвите им, но според съдържанието на техните молитви – в лъжата обаче няма съдържание.

Сега аз говоря на избраните, на съвършените, на тия, които са опитали, разбрали и приложили истините в живота си. За грешните не говоря – според мен грехът е дреха, която човек доброволно е облякъл; глупостта е състояние, което човек доброволно си е наложил; насилието е състояние, към което човек доброволно се е стремял. Всичко отрицателно в човека е придобито от самия него с негови собствени усилия, никой не му го е наложил отвън. Когато хората искат да се оправдаят за своите лоши и криви постъпки, те казват: „Ние не сме виновни за делата си, родили сме се такива, наследили сме тия слабости от баща, от майка, от деди и прадеди." Обаче, доколкото съм изучавал хората, убедил съм се, че никой не е в сила да им наложи злото – те сами, доброволно са възприели и злото, и Доброто.

Когато Бог създал света, Той изпратил на Земята Ангел Азраел, или другояче наречен Ханиел, да донесе благословенията на света; когато дошъл на Земята, Ангел Азраел поставил разните благословения на различни места – сладките работи поставил на едно място, хлябът – на друго място, книгите – на трето място и т.н. Той наредил Божиите благословения така, че всеки свободно да ги вижда

и да си избере каквото благословение желае. Пчелите, които били тогава много красиви и величествени, дошли първи и веднага се спрели пред масата, на която били сладките работи и ги задигнали изцяло; след тях дошли птиците: те се спрели пред масата, на която били поставени разните козметически средства – парфюми, помади, масла за мазане и т.н. Както знаете, крилатите същества, наречени в света *деви*, обичат да се мажат с разни масла и парфюми; изобщо, няма човек в света, който да не се маже – в това отношение той е птица, крилата на птиците винаги са намазани. Като яде, и човек се понамазва – все трябва по малко масло в яденето. След птиците дошли хората, да вземат благословението си: те се спрели пред масите, на които били поставени семената и книгите – от книгите те започнали да се учат, а семенцата пръснали по целия свят. Като се свършили благословенията, всички същества започнали да спорят помежду си кой е взел най-хубавото благословение – дали тези, които са взели сладките неща, козметическите средства, или най-после хората, които са взели книгите и семенцата.

Като говоря по този начин, аз искам да разбирате нещата в техния дълбок смисъл. Тъй както е изразен Животът днес, той не е представен още в своята пълнота; например всеки очаква и изисква от живота това, което не му трябва – някой очаква да си вземе малко медец както пчелата, да си хапне и да се задоволи; друг очаква да получи малко масълце, малко хлебец да си хапне; трети очаква да намери семенца, които да посее или книги, които да изучава. Всеки човек има желания, които иска да постигне; някой мисли, че като реализира своите желания, ще се задоволи. Питам, ако човек яде само веднъж от сладкото, какво ще придобие? Той все ще спечели нещо, но Животът не е само в сладкото. Какво ще придобие човек, ако само веднъж опита масълцето или хляба; какво ще придобие човек, ако само една книга изучи или ако само един път посее няколко семена? Животът се проявява донякъде само в еднократното употребление на сладкото, на маслото и хляба, на семенцата

и книгата – това е частично изявление на Живота, но то не е неговото пълно проявление. Колкото и да е стара или лоша една къща, тя трябва често да се намазва; колкото добре да се е нахранил човек днес, утре той пак трябва да яде, и то три пъти на ден – стомахът на човека, т.е. неговата воденица, трябва често да се маже с масълце, за да има работа. Аз разглеждам идеята за Живота в нейния широк, а не ограничен смисъл.

И тъй, човек има задължения не само към стомаха си, но и към белите си дробове, и към мозъка си – ето защо човек трябва да диша правилно и да мисли правилно. Човек не обръща внимание на своите мисли, на дишането, на чувствата си, пренебрегва ги, а мечтае за постигането на някакъв висок идеал. Например един мечтае да стане богат, друг мечтае да стане силен – добре е човек да стане богат, но какво ще придобие с това богатство; добре е човек да бъде силен, но какво ще придобие с тази сила? Когато човек стане силен, той придобива философията на животните; философията на животните пък не е нищо друго освен философия на личния егоизъм – личният живот е най-възвишеното състояние, до което животните са достигнали. Когато човек говори за своята личност, той е в положението на животните, които са издигнали своята личност в култ. Питам какво може да създаде човек, който живее в своята личност или в насилието? Насилието е родило пак насилие, нищо повече; насилието пък е създало законите – днес законите съществуват за насилниците, но не и за праведните.

Ще приведа един анекдот, който се отнася за онова време още, когато насилието се е явило за пръв път между животните. Първото дело, което се завело между животните, било по повод оплакванията на един вълк: този вълк подал заявление до първия съдия, в което се оплаквал от една овца, че изяла един вълк. Съдията прочел заявлението и казал: „Понеже този случай е изключителен, аз се отказвам да разглеждам такова дело – никъде досега не се е чуло подобно

нещо. Не е възможно овца да изяде вълк, вследствие на това не съществува закон, който може да съди овцете за такива престъпления. Това заявление ще се тури настрана, няма да му се даде ход, докато не се провери факта; за тази цел ще се свика събрание от възвишени същества, които да проверят истинността на факта и ако той се окаже действителен, тогава само ще се издаде закон за съдене на овцете за подобни престъпления."

Казвам: в света не съществува още закон, по който да съдят праведните; аз наричам праведните хора *овце*, а грешните – *вълци*. Следователно за праведните няма закон, а за грешните има; с други думи казано, за праведните има неписани закони, а за грешните има писани закони. Едни от неписаните закони, по които трябва да се ръководят праведните, са следните: те трябва да обичат, да вършат Добро, да се жертват. Обаче няма закон, който да наказва праведния – защо? Защото невъзможно е праведният да греши – казано е в Писанието: „Роденият от Бога грях не прави." Праведният е роден от Бога, значи праведният грях не прави, грехът не е присъщ на неговото естество. Ето защо невъзможно е овцата да направи такова престъпление, каквото вълкът прави; в този смисъл всичко може да направи овцата, но вълк да изяде – никога! Съвременните хора трябва да имат нови разбирания за Живота, ако искат да бъдат силни, разумни и добри.

Сега, като говоря за избраните, аз предполагам, че те не се обиждат – каквото и да се каже, те не трябва да се обиждат. Въпреки това и те понякога се докачат. Който не е от избраните и върви по закона на животните, той ще каже: „Аз съм силен човек и трябва да си пробия път по който и да е начин – било с рогата си, било с копитата си." Избраният не може да си служи нито с рога, нито с копита, защото между Силата, Разумността и Доброто съществува тясна връзка. Разсъжденията на съвременните хора са диаметрално противоположни на тия от Божествения свят – по силата на своите разсъждения те вървят с главата

си надолу, обаче трябва да се знае, че Разумността се ражда от Доброто, което е основа на Божествения свят. От Разумността пък се ражда Силата.

Следователно ако Доброто не съществува, и Разумността не съществува; ако Разумността не съществува, и Силата не съществува. Който е силен, той може да бъде и самостоятелен – това показва, че този човек е разумен; силният човек трябва да бъде и добър. Който се отклони от тези правила на Живота, той се изражда, той се натъква на ред нещастия и страдания, тъй щото нещастията в света идат по единствената причина, че в Силата няма Разумност и Доброта – Сила без Разумност и Доброта създава само страдания и нещастия. Страданията се явяват като резултат на стълкновения между мислите, чувствата и постъпките на хората – който не разбира този закон, той търси причините на злото вън от себе си и постоянно се оплаква; който разбира този закон, той знае, че причините на злото седят в самия него. Вън от нас е Бог, който създаде света, тъй щото, ако мислите, че злото е вън от вас, вие ще дойдете до заключението, че злото е в Първата Причина, в Бога. Обаче съществува следният закон: никога частта не може да даде мнението си за цялото; никога произведението на човека не може да даде мнението си за своя творец. Да твърди човек, че злото е в Бога, то е все едно вълкът да се оплаква от овцата, че тя изяла един вълк; колкото е възможно първото твърдение, толкова е възможно и второто – невъзможно е овца да изяде вълк, значи у Бога няма никакъв повод за зло.

Питам какво може да се придобие със злото? Преди всичко злото не може да бъде обект за човека. Кражбата например е зло, но кой краде – само слабият човек краде. Обаче парите могат ли да се крадат? Човек може да открадне златото на някой богаташ, да го употреби за свои нужди, но в края на краищата това злато не излиза вън от Земята – златото, скъпоценните камъни могат да се използват от един, от друг човек, но замине ли човек за онзи свят, той оставя богатството си на Земята. Човек

заминава за онзи свят както е дошъл, без никакви богатства, без никакъв имот – материалните, физическите блага той оставя на Земята, отдето ги е взел.

Казвам: съвременните хора са построили живота си на лъжлива основа, която те сами си създали. Докато човек мисли, че причината на злото е вън от него, той винаги ще изпитва горчивината на това зло; ако мисли, че причината на злото е в него, той ще може да премахне тази причина и ще се освободи от злото. Злото не е нищо друго освен отношение на нещата; когато човек знае отношенията на нещата, той ще може да се въздържа от злото. Какво струва на човека да въздържа езика си от лоши думи, какво струва на човека да въздържа ума си от лоши мисли, какво струва на човека да въздържа сърцето си от лоши чувства? Нищо не коства на човека да се въздържа от всичко лошо и нечисто; въздържа ли се от лошото, от злото, той може да бъде щастлив. Щом хората искат да бъдат щастливи, тогава и Бог, който е у тях и от когото те са излезли, и Той иска тяхното щастие – това е Божествено желание. Обаче който нарушава щастието на другите, едновременно с това той ограничава Бога в тях. Бог иска да бъде щастлив във всички същества – невъзможно е един човек да бъде щастлив, а другите да бъдат нещастни; невъзможно е Бог в едного да бъде щастлив, а в другите да бъде нещастен. Който мисли, че това е възможно, той поставя и себе си, и другите хора в противоречие.

Следователно моралът не се отнася само за едного – истинският морал е общ за всички същества. Този е пътят за всеки, който иска да прогресира, да стане съвършен; не вървите ли в този път, вие ще изпаднете в заблуждение и ще очаквате друга епоха, с по-благоприятни условия за вас – да дойдат други Учители, други Ангели и т.н. Учители всякога е имало в света, Ангели всякога са слизали на Земята, благоприятни условия всякога са съществували, но човек може да използва всичко това, когато Божественото в него се пробуди. Учителят, Ангелът не може да внесе Божественото в човека, но той може само

да даде условия за неговото развитие – другояче Животът няма смисъл. Ако Животът отсега нататък ще се внесе, ако дарбите отсега нататък ще се придобиват, може да се каже, че хората криво разбират или пък те са много закъснели в своето развитие.

Някой казва: „Еди-кой си човек не е добър” – какво разбирате от тези думи? Когато казвате някому, че не е добър човек, това подразбира, че той не е работил достатъчно. – „Ти не си добър художник.” Вярно е, досега още не съм работил както трябва, отсега нататък ще работя. – „Ти не си даровит човек.” Вярно е, че не съм даровит, защото не съм работил както трябва; ще работя повече, за да развия дарбите си. Не само това, но хората още не са дошли до положението така да правят Добро, че и те да са доволни от себе си, и Бог да е доволен от тях. Всеки има опитност, знае какво нещо е Бог да е доволен от него и какво нещо е Бог да не е доволен от него. Някой може да е направил голямо добро, съградил църква или училище, и всички вестници да пишат за него, но въпреки това той е недоволен от себе си – защо е недоволен от себе си? Защото Бог е недоволен от него, не е видял неговото Добро и не е дал мнението си. Някога човек направи толкова малко Добро, едва видимо под микроскоп, но той е доволен от себе си, цял ден е радостен, щастлив – защо? Защото само Бог е видял това малко Добро и го е похвалил. След известно време човешкото дойде в него и той си казва: „Направих едно малко добро, но то нищо не струва; сега ще направя едно голямо добро, че да хване място.” Наистина, направи едно голямо добро, но с него заедно изгубва и малкото. Истинско Добро е това, което никой друг не го и видял освен Бог. С големите работи човек изгубва и малките – който се е стремял към големи работи, той е изгубил всичкото си състояние. Ако някой ви убеждава, че с големите работи, с големите предприятия вие ще станете светии, ще наследите Царството Божие, не хващайте вяра на думите му. Човек може да наследи Царството Божие и с най-малкото Добро. С най-малкото Добро се влиза в Царството Божие, но и

при най-малкото престъпление се излиза от Царството Божие – в това се изразява съвършената Любов. Който е в Рая, той е силен, добър и разумен; който е извън Рая, той е слаб, глупав, лош човек – тази опитност всеки я познава, но не се спира върху нея да я обмисли и да я проучи.

Сега ние влизаме в свят, в който има установени правила и закони, които абсолютно трябва да се спазват. От Силата, Добротата и Разумността на човека зависи да остане ли той в този свят, или да излезе вън от него. Човек иска да бъде свободен, но свободата му се обуславя от неговите мисли, чувства и постъпки – ако храни в себе си лоши мисли и чувства, той ще носи техните последствия. Тези последствия пък го ограничават – за всяка лоша дума, за всяко лошо чувство и за всяка лоша мисъл той се съди. И обществото постъпва по същия начин. Мнозина казват: „Ние не можем да спазваме правилата на обществото, защото неговият морал е отживял вече времето си.” Питам кой морал днес е жив? Живият морал седи в общение с Бога; за тази цел човек трябва да започне с Доброто – то е извор на Любовта от всички векове. Доброто е основа на целокупния Живот, то е основа на Божествения свят.

Някой казва: „Какво ще придобия, ако съм добър?” Който е добър, той ще стане разумен, а после и силен. Разумността изключва всякаква лъжа – най-малката лъжа, най-малкото зло в човека показват, че той не е добър, нито е разумен. Казвате: „Възможно ли е човек да не допусне в живота си поне една бяла лъжа?” За съвършения е възможно – казано е в Писанието: „Бъдете съвършени, както е съвършен Отец ваш, който е на небеса.” Ние говорим за учениците, които могат да бъдат съвършени. Разумността е присъща на съвършения, а тя се развива при отсъствие на лъжа – най-малката лъжа е в ущърб на Разумността. Дойде ли лъжата, в съзнанието на човека настава тъмнина и той постепенно оглупява – лъжата е мантия на неразумния живот. Докато силният човек не си служи с насилие, той запазва Силата си; допусне ли най-малкото насилие в

живота си, той губи Силата си. В каквато малка форма и да се изяви насилието обаче, като живо същество в дългия процес на развитието си то оказва влияние върху човека и той постепенно губи Силата, както и Разумността си. Какво ще остане от човека, ако той изгуби Силата, Разумността и Добротата си – къде е човекът тогава?

Някой казва, че за да не губи човек силите си, той трябва да вярва в Бога. Питам, нима езичниците не са вярвали в Бога? – „Трябва да се обичаме!" Нима вълкът, змията не обичат своите малки? Трябва да се знае за каква обич се говори. Да обичаме своите си, да обичаме себе си, това е една обич – тя е частична обич; да обичаме Бога, това е друга Обич – който има такава Любов, той и на мравката ще помага и ще я обича. Един ден тази малка мравка ще достигне до положението на Ангел, който ще помага на всеки, който ѝ е помагал, който ѝ е правил добро; и след това този човек ще се чуди защо се излива толкова обич върху него, но мравката ще му каже: „Едно време, когато бях мравка, ти ми помогна, ти спаси моя живот – това, което имам днес, дължа на теб, ти стана причина да прогресирам." Питам знаете ли колко Ангели работят днес върху вас за Доброто, което някога сте им направили? Знаете ли обаче и колко Ангели сте спрели в развитието им със злото, което сте им направили?

Сега аз ви говоря по човешки за изяснение на идеята – да разберете защо едни същества ви обичат, а други не ви обичат. С това не искам да ви направя повече отговорни, отколкото трябва. Кое е по-хубаво за вас – да срещнете едно същество, което има пълно доверие у вас за Доброто, което някога сте му направили, или да ви поглежда с недоверие? Обичта изключва всякаква лъжа навън; лъжата разрушава човека, затова тя не може да се извини – който се опитва да извини лъжата, той се опетнява. Срещна ли лъжата, аз не се спирам пред нея, но я отхвърлям настрана, както Христос отхвърли сатаната и каза: „Махни се, сатано, оттук!" Какво значат думите *махни се*? Това значи: „Иди да изпълниш Волята Божия; щом изпълниш Волята Божия,

тогава ще дойдеш при Мен.” Кажете ли, че някой ви е изпъдил, това подразбира, че този човек ви е изпратил да изпълните Волята Божия; щом изпълните Волята Божия, ще се върнете при него – искате ли да ви обича някой, преди всичко вие трябва да изпълните Волята Божия. Някой казва: „Ти не ме обичаш”; защо не те обича този човек? Защото нищо не даваш. Ние обичаме Бога, защото Той ни дава всичко. Който нищо не дава, а иска да го обичат, подразбира, че иска от някого онази любов, която той има към Бога. Това е невъзможно – защо? Защото Божественото обича и Божественото се обича – само по този начин Божественото се развива. Когато обичаме Бога, ние обичаме Божественото в себе си и в другите хора; не Го ли обичаме, ние отхвърляме развитието на Божественото, което ни е дадено от Него – тази е първата лъжа в света.

Днес всички хора очакват спасението си от Христа. Казвам: ако в живота на Силата не можете да изключите насилието, ако в живота на Разумността не можете да изключите глупостта и ако в живота на Доброто не можете да изключите злото, вие нищо не можете да постигнете. Казвате: „Така и така говорят хората” – какво говорят хората и какво се говори на тях аз оставям настрана; за вас е важно какво се говори на съвършените. Казвате: „Кой човек е съвършен?” Според мен съвършен човек е силният, разумният, добрият. Кой е силен човек? Силен човек е този, у когото няма насилие. Кой е разумен човек? Разумен човек е този, у когото няма глупост, у когото няма лъжа. Кой е добър човек? Добър човек е този, у когото няма зло. Ако някой пита не може ли без насилие, казвам му: „Махни се!” – „Без лъжа не може ли?” – „Махни се!” „Без зло не може ли?” – „Махни се!” По тези въпроси аз не искам да се разговарям – нека всеки прави това, което си знае. Може ли без насилие, без лъжа и без зло в света? Според мен това е възможно, аз съм го проверил хиляди пъти досега и казвам: човек може да живее и без насилие, и без лъжа, и без зло.

Казвам: всички същества са дошли в света, седнали са пред Божествената трапеза и си взели каквото пожелали.

Едни са взели от меда, станали са пчели, но видели, че с мед само работата не става; други са взели от маслата и парфюмите, станали са птици, но видели, че с масла само работата не става; млекопитаещите взели храната, но видели, че с ядене и пиене само работата не става; най-после дошли хората, едни от тях взели книгите – станали учени, други взели Доброто, някои пък – Разумността. В края на краищата те разбрали, че нито само с учение, нито само с Добро, нито само с Разумност може да се върши работа – какво трябва да се прави тогава? Според закона на Божията Любов всички добродетели трябва да се съединят в едно – Любовта е вътрешна сила, която синтезира всички неща. Ако човек не може да съединява частите в едно цяло, ако не може да ги осмисли, да намери допирните точки между тях, той не може да разбере Живота, нито Любовта. Такъв човек не може и да обича – смисълът на Живота е да обичаш и да те обичат. Какво коства на човека да обича; какво коства на чешмата да дава от своята вода и да уталожва жаждата ви, какво ви коства след това да ѝ благодарите? На същото основание и човек като чешмата може да даде и да получи, понеже Божественото извира от него. Когато човек даде ход на онази непреривна деятелност в себе си, за да използва Силата, Разумността и Доброто както Бог изисква, той ще получи одобрението на Бога. Затова именно и Христос казва: „Бъдете съвършени, както е съвършен Отец ваш небесни!" Казано е още: „Както ме Отец възлюби, така и аз ви възлюбих" – и наистина, Бог всеки ден ни изявява Своята Любов.

Днес много проповедници говорят за идването на Христа и Го очакват да дойде, облечен със слава и великолепие, с мантия на тялото и с корона на главата си. Какво представляват мантията и короната? Те представляват добродетелите на Христа, с които Той е облечен. После казват, че Христос ще съди хората – кои хора ще съди? Грешните; в света има закон за съдене на грешните, но не и на праведните, значи има закон за злото, но не и за Доброто. Съдба има за онези, които вървят в пътя на злото, обаче за праведните няма съдба. Който иска да стане

съвършен, той трябва да се освободи от всички лъжеучители и лъжеучения вън и вътре в него – защо? Защото Учителят никога не може да лъже; ученикът може да лъже ученика, но Учителят никога не може да лъже учениците. Например ученикът може да каже за нещо, че тъй е чул, тъй разбрал, тъй мисли и т.н., Учителят обаче никога не може да говори неща, които не знае положително. Който лъже, той е ученик; който не лъже, той е Учител. Учител е само онзи, в когото няма насилие, няма лъжа, няма зло; щом в някой човек има насилие, лъжа и зло, той е ученик – нищо повече. Това е новото определение за Учител и ученик.

И тъй, ученикът е изложен на противоречия, вследствие на което той има възможност да лъже. Христос казва: „Достатъчно е на ученика да бъде като учителя си", т.е. да няма в него насилие, лъжа и зло. Ученикът трябва да бъде силен, да изключи насилието от себе си, за да могат всички да му се радват; ученикът трябва да бъде разумен, никога да не лъже; той трябва да бъде добър, никога да не прилага злото. Някой казва: „Учителят ме излъга" – не, Учителят никога не може да лъже; ако някой ви е излъгал, ще знаете, че той е ученик. Понятието за Учителя е строго определено: в Учителя няма абсолютно никакво насилие, никаква лъжа, никакво зло. Това правило трябва да имате предвид в живота си; ръководите ли се от това правило, вие ще разбирате всички попълзновения в себе си, както и тия на хората около вас. Който върви по закона на Любовта, Мъдростта и Истината, той е Учител; който не спазва тия закони, той е ученик.

Преди години ме поканиха на гости в едно семейство, мъжът на което се считаше почти за адепт; и той, и жена му намислили да ме изпитат по всички правила на изкуството: те ми показват една икона, изровена дълбоко някъде от земята, и ми я препоръчват като старина с особена чудотворна сила. Наблюдавам и двамата, виждам, че и те не са сигурни в думите си; тогава аз им казвам: „Щом казвате, че тази икона е чудотворна, оставете я на същото

място, отдето са я изкопали, постройте там една малка барачка – да стане това място аязмо, за да дохождат хората да се лекуват – така само ще опитате силата ѝ.” Аз виждам, че тези хора ме изпитват, но нищо не казвам – преди всичко тази икона е нова, а не стара, както те казват; някои хора са я заровили някъде в земята, а после при правене на разкопки тази икона била намерена и случайно попаднала в ръцете на моите познати.

Казвам: по същия начин постъпват и съвременните хора – вземат някоя своя икона и я препоръчват за чудотворна, обаче всички неща трябва да се опитат, да се разбере тяхната сила. Наистина има някои чудотворни икони, дълбоко скрити в душата на човека, но в него има и фалшиви икони – човек може да се спаси с истинските чудотворни икони, но не и с фалшивите. Днес всеки иска да бъде свободен, обаче той не може да бъде свободен, докато си служи с насилие, с лъжа, със зло; най-малкото насилие, най-малката лъжа и най-малкото зло са в състояние да привлекат към себе си същества, умовете на които са толкова фини, че веднага заробват човека – те го насилват, ограбват, докато напълно го разрушат. По този начин човек остава мъртви кости – на какво може да се радва тогава?

Мнозина се оплакват от живота и казват, че ги нападали; ще ги нападат, разбира се, провидение има в света. Било е време, когато вълкът не е могъл да напада овцата – защо? Има причини за това: вълната на овцата съдържала такава енергия, че който вълк се решавал да приближи до нея, ставал на пух и прах. Едно време овцата била най-силното същество – който тигър или вълк се опитвал да я нападне, нищо не е оставало от него, никой не е могъл да устои срещу нея. Обаче по някакво стечение на условията в овцата влязла една малка лъжа, вследствие на което тя изгубила силата си; от това време вече вълците започнали да мачкат, да нападат овцете и да ги ядат. Следователно има причини, които карат вълка или мечката да нападат човека – причините са в самия човек. Овцете допуснаха в себе си една малка лъжа

и изгубиха силата си; същото може да се каже и за човека: първоначално човек бил облечен с огнена дреха, вследствие на което нищо не било в състояние да му причини зло – значи, като допуснал лъжата в себе си, той отворил вратата на злото. Каквото става вътре в човека, това става и вън от него, и след всичко това човек се чуди на неуспеха си. Дойде една красива мисъл в ума му, но не се минава много време и тя изчезва – изяжда я някой; дойде едно красиво чувство в сърцето му, но скоро след това изчезва – изяжда го някой.

Казвате: „Какво трябва да се прави тогава?" Ето какво трябва да правите: изключете насилието от себе си, изключете лъжата от себе си, изключете злото от себе си! Не е въпросът външно да се освободите от тях, аз не говоря за външните отношения – важно е вътрешно да се освободите от тях, да дойдете в единство с Бога, да Му се подчините. – „Как ще се подчиним на Бога?" Като не вършите насилие, като не говорите лъжливи работи, като не правите зло – по този начин само човек може да види красивото лице на Бога, да се съедини с Него и да получи Неговото одобрение. При това положение от всеки косъм на човешката глава ще излиза огън, ще пръскат искри; след това ще му израснат криле, с които ще хвърчи навсякъде из пространството, без да го види някой, без да му се препятства. Тогава човек може да каже: „Сега разбирам дълбокия смисъл на Живота, разбирам какво значи служене на Бога."

Разправят за един религиозен човек, че обещавал на свои братя, пред които минавал за напреднал в духовно отношение, че може да им даде ключовете на Живота. Казвам: този брат сам се нуждае от хората да го хранят, а ще им дава ключовете на Живота; той сам се нуждае от поддръжка, а развива теория за ключовете на Живота. Като говорил дълго време върху този въпрос, слушателите му го запитали: „Де са ключовете, дай да ги опитаме!" – „Аз развих темата само, а вие ще работите." Не, човек не трябва да говори празни работи. Има три ключа на Живота: първият ключ е на Любовта, вторият ключ е на Мъдростта, третият ключ е на

Истината. Който обича, той има ключовете на Живота в себе си и може да ги дава и на другите; когото обичат, и той също така може да се ползва от тия ключове.

Има начини, методи, чрез които тия ключове могат да се прилагат правилно – те са прости методи, и малките деца могат да прилагат тия ключове, особено ключа на Любовта. Който иска да се ползва от ключа на Любовта, той трябва да стане малко дете; който иска да се ползва от ключа на Мъдростта, той трябва да стане стар човек на сто и двадесет години; който иска да се ползва от ключа на Истината, той трябва да стане млада красива мома, да се движи с бързината на светлината – стане ли човек дева, девица, той ще придобие Абсолютна свобода. Тъй щото иска ли човек едновременно да се ползва от трите ключа, той трябва да стане малко дете, стар човек на сто и двадесет години и млада красива мома, подир която да тичат всички хора – малкото дете представлява сърцето, старият човек – ума, а младата мома – душата; и тогава според случая човек ще се проявява или като дете, или като стар дядо, или като красива мома.

Сега аз не питам съвършените дали са разбрали и приложили тия ключове, но казвам на вас: направете опит да видите какво сте и докъде сте достигнали – постарайте се да станете малки деца, стари дядовци и млади красиви моми. На съвършения казвам: стани малко дете – покажи, че прилагаш ключа на Любовта; после стани стар дядо на сто и двадесет години – покажи, че прилагаш ключа на Мъдростта; най-после стани дева, млада красива мома, която се движи с бързината на светлината – покажи, че прилагаш ключа на Истината. Който владее тези ключове, той заслужава почитта и уважението на всички разумни и възвишени Същества. И наистина младата мома и дядото заслужават почит и уважение, а детето се ползва от обичта на другите – кой как види малко дете, все ще му даде нещо сладко. Като видят стар човек, ще му отдадат почит и уважение, а като видят млада красива мома, всички ще хукнат подир нея – защо хората тичат подир красивата

мома? Защото всички желаят да бъдат в нейното положение, да имат тази небесна Чистота. Няма по-красиво нещо от девствеността, от Чистотата. Христос казва: „Само чистите по сърце ще видят Бога“ – с други думи казано, девиците ще видят Бога, младите деца ще почувстват Божиите ръце, а старите ще изпитат Божието благоволение – този е идеалът на всяка душа. Който разбира идеала на душата си, той ще разбере и смисъла на Живота; не разбира ли идеала на душата си по този начин, Животът за него ще остане без цел и без смисъл. Тогава хората ще бъдат деца, без да знаят защо са деца, ще бъдат стари, без да знаят защо са стари, ще бъдат деви, без да знаят защо са деви. Човек непреривно трябва да мени състоянията си в Живота – ту дете трябва да бъде, ту стар мъдър човек, ту млада красива мома-дева.

Като казвам, че човек трябва да минава през фазите на детето, на стария човек и на девата, аз вземам тия състояния като символи. Детето вземам в смисъл на малко смирено същество, пълно с Радост и Чистота – всички му се радват и то на всички се радва – детето постоянно мисли как да зарадва скръбните хора, как да ги направи щастливи; старият човек вземам в смисъл на мъдрец – човек пълен със знания, с богатства, със сили, за които търси най-правилен начин да ги раздаде; младата мома пък символизира посвещение, смирение, служене на Бога. По този начин се осмисля целокупният Живот. И наистина, каква по-висока идея може да съществува от служене на Бога? Казано е в Писанието: „Това е живот вечен, да позная Тебе, Единаго истиннаго Бога” – да познаем Бога като деца, които постоянно мислят да направят нещастните хора щастливи; да познаем Бога като стари хора, които търсят начин да предадат знанието и богатството си на другите, да се ползват от него; да познаем Бога като млади моми, като деви, които искат да внесат велик идеал в Живота – Любов към Бога и Любов към ближния.

Съвременните хора могат да бъдат щастливи, могат да бъдат съвършени. Щастието и съвършенството са извън времето и пространството – няма същество, което може да

ви ограничи в правене на Добро. Дойде ли се до Доброто, даже идват Същества да помагат на човека; тъй щото станете ли като дете, всеки ще ви помага, всеки ще се притичва да ви услужва – и забележете, когато детето заплаче, всеки се притичва да му услужи. Казано е, че Бог помага на слабите – кои са слаби? Слаби са децата, които искат да направят всички хора щастливи и радостни; с други думи казано, слаби са онези, които абсолютно не мислят за себе си. Това не подразбира, че те са забравили себе си, но те казват: „Ние ще намерим себе си, когато намерим всички хора, понеже всички сме излезли от Бога.” Когато хората са недоволни от нас, и ние сме недоволни от себе си – само по този начин ще разберем, че сме удове на едно цяло. Когато един пръст от ръката заболее, болката ще се предаде на цялото тяло, следователно докато насилието, лъжата и злото съществуват в света, в най-малката форма даже, те винаги се отразяват върху Божествения организъм, в който и ние живеем – при това положение вече ние не можем да бъдем щастливи. Ето защо всички трябва да работим заедно с Бога, да изхвърлим от Божественото тяло, в което и ние живеем, насилието, лъжата и злото. Като освободим, като очистим Божественото тяло от тия утайки, ние ще бъдем щастливи, доволни, че сме извършили една работа.

Сега аз искам да бъдете свободни, да не допускате в ума си мисълта, че сте най-грешните хора в света. Не е въпросът кой е грешен и кой – не; за художника е важно всяка линия да бъде на мястото си, а дали тя ще бъде права или крива, това зависи от нейната служба. Когато той дръпне една линия, която представлява вежди на човека, тази линия трябва да бъде изразителна, да е съгласна с действителността; тоновете на музиканта трябва да бъдат чисти и верни; красивата мома трябва да бъде абсолютно красива във всяко отношение; в речта на красноречивия оратор не трябва да има никакво насилие, никаква лъжа, никакво зло. Има ли насилие, лъжа и зло, тази реч не е съвършена – Божествената граматика не търпи нищо излишно. Казвате: „Ние трябва да

бъдем добри" – това не трябва даже и да се говори, защото ако човек не е добър, той ще бъде лош. Доброто и злото взаимно се изключват – Доброто е абсолютна реалност, върху която всичко може да се гради, злото пък е абсолютно ограничение, следователно Доброто е основа, Разумността е градеж, а Силата е придобит резултат. Ако не поставите Доброто за основа, и Разумността не може да се прояви; щом Разумността не се прояви, и Силата не може да дойде.

Сега аз не искам да възприемате тия неща механически, но казвам на музиканта: „Ти трябва да свириш добре – това е в естеството ти!" Да свириш добре – това е Свобода; да бъдеш разумен – това е Светлина в Свободата; да бъдеш силен – това значи да бъдеш независим. Човек може да бъде добър, разумен и силен, когато е едно с Бога – Бог е цялото, а хората са части от това цяло. Ако вървим в Божия път, животът ни ще се осмисли; не следваме ли Неговия път, ние Го отделяме от себе си и живеем откъснати от цялото, следвани от нещастия и страдания. Всеки ден Бог се проявява между хората, но не дава да Го видят – щом направи някакво Добро, Той моментално се скрива и остава човека да се радва, че е получил нещо хубаво, без да знае откъде е дошло. Бог постоянно посещава хората – те се радват; и Бог се радва, като им показва начин, по който и те могат да постъпват. Който постъпва като Бога, той ще бъде добър, разумен, силен и здрав, в дома му няма да има нещастия и несрети, а пътят му ще бъде всякога отворен. Казвате: „Защо не е така?" – чудно нещо, вие сте в затвор, с букаи на краката и пазачи с пушки в ръце ви пазят; можете ли при това положение да бъдете свободни? Вън от затвора обаче обикалят Бели братя, които ви изпращат писма, храна, дрехи, грижат се за вас. Значи едновременно ви пазят два вида братя – едни отвън, които ви помагат, и други отвътре, които следят да не избягате. Казвате: „Какво трябва да се прави?" Ще плачете, ще се молите, докато дойде Бог да ви освободи – Той ще дойде при вас през една малка дупчица и ще ви каже: „Стани, облечи се!" Извикай на помощ твоята

първа добродетел – Доброто; след това извикай Любовта, от която Доброто е излязло – по този начин ти ще се смалиш, ще станеш малък като дете и ще излезеш и през най-малката дупчица, без да те види някой. Щом излезеш в света, дето е мрак и тъмнина, Бог ще каже: „Сега запали фенерчето си, т.е. Знанието, с което разполагаш, и тръгни напред.” Като раздадеш богатството, т.е. Знанието, което имаш, ти ще станеш неузнаваем, от бялата ти коса, брада и мустаци нищо няма да остане, ти ще се превърнеш на млада красива мома, подир която ще тичат всички хора – стражари, затворници, началници и т.н.; по този начин затворите ще се изпразнят, никой няма да остане в тях. Следователно който иска да излезе от затвора, най-напред той трябва да се смали, да се превърне на малко дете; като излезе от затвора, той трябва да бъде стар сто и двадесет годишен дядо, да отиде между хората, да раздава от своето богатство и знание; най-после, като раздадете богатството си, вие ще се превърнете на млада красива мома, подир която ще хукнат всички хора – така те ще излязат от затвора и ще осмислят живота си.

Ще кажете: „Можем ли и ние да направим това?” Аз говоря какво могат да направят съвършените, а какво могат да направят обикновените хора, то е друг въпрос. Аз описвам една картина, която съм видял, която и вие скоро ще видите. – „След колко години?” След един Божествен ден, в който Божественото слънце ще изгрее и няма да залезе. Тъй щото иска ли човек да види тази картина, той трябва да бъде добър, разумен и силен. Силата на човека седи в Любовта му към Бога – обикне ли Бога, сърцето му ще се запали и Светлината на съзнанието му ще се увеличи. Сърцата на много хора са запалени днес и те светят като Слънце – те са съвършени хора. Ако по лицето на Земята нямаше съвършени хора, и Слънцето нямаше да изгрява. Докато Слънцето не е изгряло, всички трябва да вземат участие в изгряването му; изгрее ли веднъж, вие трябва да кажете: „Да живее Слънцето, да живеят съвършените!” Слънцето, което изгрява всеки ден, никога не залязва –

привидно само Слънцето изгрява и залязва; за съвършените обаче Слънцето никога на залязва – който мисли като съвършените, неговото Слънце никога не залязва.

Сега ще ви дам три правила, които непременно трябва да спазвате. Първото правило: не презирайте тялото си – каквото тяло ви е дал Бог, бъдете благодарни, понеже без него не можете да живеете; по-добро тяло от сегашното не можете да имате, не искайте друго тяло. Бъдете благодарни от тялото си и го пазете хубаво, защото тялото е резултат на вашите мисли, чувства и постъпки от миналото – сегашното ви тяло е израз на миналото, то е свършен факт, но като градите всеки ден, в бъдеще ще имате друго тяло.

Второ правило: не презирайте вашите чувства, вашето сърце – каквито чувства и да имате, не ги презирайте.

Трето правило: не презирайте вашите мисли – каквито и да са вашите мисли, не ги презирайте.

И тъй, пазете тялото си здраво, пазете сърцето си чисто и светло, пазете ума си чист и светъл! За да бъде тялото ви здраво, силно, не трябва да си служите с насилие; за да бъде сърцето ви чисто, никаква лъжа не трябва да влиза в него; за да бъде умът ви светъл, никакво зло не трябва да влиза в него. Когато тялото на човека е здраво и силно, отвън нищо не може да го засегне – и в затворнически халат да го облекат, и букаи на краката да му турят, той пак ще си остане свободен, напълно неограничен. Здравето си остава здраве, силата си остава Сила, чистотата си остава Чистота – никой не може да ограничи Свободата, никой не може да я засегне. С други думи казано, ако в живота си човек не употребява насилие, ако в сърцето си не употребява лъжа и ако в ума си не внася зло, той е свободен, никой не може да го ограничи – само по този начин човек ще има ясен поглед върху всичко, което го заобикаля. Който върши Волята Божия, той ще бъде едно от Неговите деца – такъв човек ще бъде силен, разумен и добър. На силния всеки се радва, на разумния всеки се радва и на добрия всеки се радва.

Като говоря за силния, за здравия човек, аз изключвам хилавия, за хилавите не говоря. Ако говоря за хилавите, бих

им държал съвсем друга беседа: ще им кажа, че ако и най-хилавият или най-болният приложи правилата, които се дават в Школата, той ще има добри резултати. Ако човек изключи от себе си насилието, лъжата и злото, той ще се свърже с Божественото начало в себе си; тогава всички болести, всички недъзи в тялото, ума и сърцето ще изчезнат – те ще се съблекат от нас така, както змията съблича кожата си. Тогава у нас ще влезе нещо ново – нова мисъл, ново чувство, които ще ни подмладят; подмладим ли се ние, и светът около нас ще се преобрази, пречките, които дотогава са съществували в ума и сърцето ни, ще се премахнат и ние ще почувстваме Доброто във всичката му вътрешна красота. Доброто е истинската храна, която хората трябва да употребяват.

Казвате: „Как ще се спаси светът?" Когато всички хора – майки и бащи, братя и сестри, учители и ученици, свещеници и проповедници, управляващи и управляеми – изключат от себе си насилието, лъжата и злото, светът ще се поправи. Тогава лицата на всички ще светят и те ще си подадат ръка като братя за взаимна работа – съвършените могат да направят това. При туй положение кой каквото иска, ще му се даде: пари иска – ще му дадат, хляб иска – ще му дадат, дрехи иска – ще му дадат. Но при условие никой да не иска повече от това, което му е нужно; ако той помисли за две ризи, за два чифта обувки, за две дрехи, когато се нуждае само от една, той ще изгуби всичко. Съвършеният човек мисли само за днес, за утрешния ден той не мисли.

Сега, като говоря, имам предвид практическото приложение на въпросите. Съвременните хора прилагат истините, както те знаят, обаче трябва да им се даде правилен начин за приложение. Разумните, добрите хора първо трябва да приложат новите идеи, а от тях да се научат и останалите. Някой казва: „Защо тия методи не се дават на управляващите, за да знаят как да постъпват." Преди всичко управляващите трябва да изключат от себе си насилието, лъжата и злото като стари методи на работа, за да получат новите. Дето има насилие, лъжа и зло, там моят крак не стъпва – нищо повече. Може ли човек, който прилага старите

методи, да бъде избран от Бога? Избраният човек не си служи с насилие, с лъжа и със зло, т.е. той е силен, разумен и добър човек – тази е максимата, по която различаваме избрания от неизбрания човек, по този начин само може да се разплете черното от бялото. Те така са се сплели, че постоянно се вижда ту бяла, ту черна нишка: гледам един нож, едно перо или друг някакъв предмет и в него виждам една тъмна и една светла нишка; слушам един поет да чете произведенията си и виждам един куплет светъл и един тъмен.

Един поет възпява кокичето: „Като те видях, сърцето ми трепна" – всъщност сърцето му никак не е трепнало, той не говори истината; друг поет възпява чистия извор: „Като чух песента ти, омаях се" – всъщност той никак не се е омаял. Изворът може да се възпява само след като се опита силата му, след като човек уталожи жаждата си; уталожи ли жаждата си, той ще го възпее, ще пожелае и друг път да пие от неговата чиста, освежителна вода. Ако така се възпява извора, това е съгласно с Истината; вън от това описание на извора всяко друго не е съгласно с Истината. Че сърцето на поета трепнало, че той се омаял, без да пие от водата на извора, това не е истинска поезия. След всичко това хората ще кажат: „Отлична поезия"; истинската поезия трябва да бъде жива – Живот да блика от нея. Да трепне сърцето на поета от вида на кокичето, това подразбира да е направило то някакъв преврат в сърцето му и поне през този ден той да е станал по-силен, по-разумен и по-добър. Нека поетът пише: „Откакто те видях, от силата ми изчезна насилието, от ума ми изчезна лъжата и от сърцето ми изчезна злото. В теб, кокиче, в твоята белота и невинност видях съвършеното Божие лице." В това кокиче се крие един Ангел, който седи със затворени очи, мълчи, срамува се да погледне наоколо си; обаче каже ли поетът, че сърцето му трепва при вида на кокичето, той веднага отваря очите си и го поглежда – защо? За да покаже, че от този момент насилието изчезва от поета и остава Силата, лъжата изчезва и остава Разумността, злото изчезва и остава Доброто. Кокичето отваря очите си за поета

и казва: „Сега вече можеш да ме гледаш и аз мога да те гледам, защото в теб има Сила, Разумност и Добро.”

Сега желая на всинца ви да бъдете такива поети, че като възпявате кокичето, наистина сърцето ви да трепне. При това трябва да се отворят очите на вашето кокиче, т.е. на вашия Ангел – той да ви погледне и вие да го погледнете. Вашият Ангел не трябва да остане със затворени очи пред вас. Кога човек трябва да бъде със затворени очи и кога с отворени?

Един художник поиска да ме рисува и ме нарисува със затворени очи; някои запитваха защо този художник ме нарисувал със затворени очи. Казвам: понеже в света има много насилия, много лъжи и много злини, аз не искам да гледам. След това друг художник ме нарисува с отворени очи; запитваха защо този художник ме нарисувал с отворени очи. Казвам: понеже в света дойдоха съвършените, аз искам да ги гледам. По същия начин и вас могат да ви рисуват със затворени очи. Когато човек затваря очите си, това изразява скръбно състояние; когато отваря очите си, туй представя радостно състояние. Желая да ви рисуват с отворени очи, да бъдете радостни и весели, да се радвате на Божията Любов, на Божията Мъдрост и на Божията Истина. Желая ви да се радвате на Живота, който ви е даден на Земята; не е нужно да мечтаете за Ангелите – който може да живее на Земята добре, той ще живее добре и на Небето между Ангелите. Желая ви да се радвате на трите живота – живота на Силата, живота на Разумността и живота на Доброто, т.е. на Божествения, на Ангелския и на човешкия живот. Тези три живота трябва да се съединят в едно, за да придобиете целокупния Живот. Това всички можете да постигнете не изведнъж, но постепенно. Слънцето на Живота е изгряло вече и показва, че Бог е на страната на силните, на разумните, на добрите, с една дума, Бог е на страната на праведните. Желая ви да прекарате поне един ден такъв живот – да покажете своята Сила, Разумност и Доброта, да ви видя такива, каквито сте.

Като казвам, че искам да ви видя силни, разумни, добри, разбирам да бъдете като Бога – Бог е силен, Бог е мъдър, Бог е добър. Силният човек е свободен – няма по-

хубаво нещо от това, човек да бъде свободен. Щом човек е силен, разумен и добър, той всичко може да постигне. Няма нещо в света, което човек не може да направи, обаче за това се изисква работа, усилия, жертва.

В една от големите лондонски църкви, дето проповедник бил видният Спържен, се събрали няколко от членовете ѝ да обмислят по какъв начин да съберат една сума за благотворителни цели. Най-после те се обърнали към самия проповедник със следното решение: „Понеже се нуждаем от една сума за благотворителни цели, нека се съберем и се помолим на Бога да ни достави тази сума по някакъв начин.” Проповедникът им отговорил: „Братя, няма защо да изкушаваме Господа; преди да се обърнем за помощ от другите, ние трябва да пожертваме нещо – ето аз давам една сума, дайте и вие по колкото можете и сумата ще бъде налице.” И съвременните хора постъпват по същия начин – те казват: „Трябва да дойде някой да оправи света”. Не, всеки сам трябва да даде нещо от себе си за оправянето на света. Светът може да се оправи моментално, както става и запалването на клечка кибрит – запалената клечка кибрит може да запали и цял град. Както се запалва клечката кибрит, така тя може и да изгасне; по същия начин се запалва и изгасва Слънцето. Изобщо, Слънцето не загасва, но на сто милиона години има едно изключение, когато Слънцето залязва, т.е. изгубва светлината си и тогава някои от Божествените деца, като видят, че Слънцето е загаснало, драснат клечка кибрит, запалят фитила на Слънцето с Божията Любов и то отново се запалва и гори. Същото се отнася и до живота на човека: понякога в живота на всеки човек става загасване, потъмняване на неговото слънце; това нещо съвременните хора наричат загубване или потъмняване на съзнанието – тогава човек се намира в един разрушен свят. След това трябва да дойде едно от тия Божествени деца или един Учител, който да драсне клечица кибрит и да запали загасналото Слънце – това може да стане по магически начин, моментално. Тези Божествени деца са

помагачи на човечеството, те се срещат навсякъде в света. Всеки човек може да изпълнява службата на тия Божествени деца, на тези Ангели-служители; съвършените хора на Земята са именно такива въплътени Ангели.

Сега аз говоря на хора, на които очите са отворени, аз говоря за онези кокичета, очите на които са отворени и ни виждат – при това положение сърцето ни непременно ще трепне. На кои майки трепва сърцето? Сърцето трепва само на онази майка, която вижда, че очите на детето, което е родила, са отворени. Когато очите на новороденото дете са затворени или когато детето заспи вечен сън и затвори очите си, скръбта на майката е голяма. Аз желая очите ви да са отворени – казано е в Писанието: „Отвориха се очите им.” Когато Адам и Ева бяха в Рая, денем очите им бяха затворени – те гледаха със затворени очи и нищо не виждаха, обаче нощем очите им се отваряха. Лошото, фаталното беше там, че очите им се отвориха, когато Божественото слънце залезе, но късно беше вече – в Рая настана нощ и те трябваше да излязат вън, да напуснат Рая; значи очите им не се отвориха навреме. Грехът на първите човеци не е само в това, че престъпиха Божията заповед, като ядоха от забраненото дърво, но те си послужиха с насилието, с лъжата и със злото. Раят беше определен за развитието на първите човеци, но те пуснаха насилието, лъжата и злото вътре и по този начин изгубиха своето място. Когато злото дойде пред райската врата, те не трябваше да го пуснат вътре, докато не питат Господа какво да правят с него; обаче без да питат Господа, те пуснаха злото в Рая и с това създадоха цяла катастрофа както за себе си, така и за човечеството. Тъй щото дойде ли злото пред вратата на вашия Рай, кажете му: „Ще попитам Господа мога ли да те пусна вътре, или не.” Ако Господ не ви позволи да пуснете злото в Рая, вие ще седите пред вратата и ще пазите, докато най-после то се отегчи да чака и се върне назад.

И тъй, да оставим миналото настрана, то е далечна история – за вас е важно настоящето, в което е новото. Невъзможното за миналото е възможно за настоящето, в което

Бог се проявява. Той е единственият мощен фактор, който може да спаси света, Той живее в човека и го учи на Добро, на Разумност, като му дава Знание, Сила, Свобода и т.н. Дето Бог минава, всичко лошо, всичко криво изчезва – насилието, лъжата и злото моментално изчезват. Ако сте готови да изпълните Волята Божия, Той ще мине покрай вас и вие моментално ще станете щастливи; ако не сте готови да изпълните Волята Божия, тогава и да мине Бог покрай вас, вие пак ще останете нещастни, каквито сте били и порано – вие ще искате да бъдете господари, но Бог ще ви лиши от господарството. Достатъчно е за момент само да мине Бог покрай хората, за да ги лиши от насилието, от лъжата, от злото, което са техен капитал, помощна сила, с която те работят. Следователно някои хора са нещастни, а други са щастливи – защо? Първата категория хора Бог лишава от възможността да си служат с насилието, лъжата и злото; втората категория хора Бог пък освобождава от тия отрицателни прояви на Живота. Желая на всинца ви, като дойде Бог между вас, да не ви лиши, но да ви освободи от отрицателното в Живота, за да станете весели, радостни и щастливи.

Сега всички заедно трябва да благодарите, че Бог ви е освободил от насилието, а в замяна на него ви е дал Силата; освободил ви е от лъжата, в замяна на която ви е дал Разумността; освободил ви е от злото, в замяна на което ви е дал Доброто. Тъй щото животинското, човешкото трябва да остане настрана: насилието е животинско качество – да остане настрана, лъжата е човешко качество – да остане настрана, злото е придобито от падналите Ангели – и то да остане настрана. Нека останат у човека Силата, Разумността и Доброто, в които Бог живее – само по този начин новото ще дойде у човека.

Желая ви сега Бог да живее у вас и вие да живеете у Бога!

19 август 1931 г., Преображение Господне, 5 ч.

НАЙ-ВИСОКОТО МЯСТО

Ще задам един въпрос, на който могат да се дадат много отговори. Въпросът е следният: какво е предназначението на училището и каква е целта на учениците, които следват това училище? Ако се отговори, че целта на учениците е да учат, може да се зададе втори въпрос: какво ще правят те, след като свършат училището? Ще работят нещо. Защо ще работят? Да уредят работите си. Какво ще правят, като уредят работите си? Ще си поживеят малко. Защо ще си поживеят? Да се порадват на това, което са придобили. Ами ако не постигнат нищо, ако вместо да се радват на придобитото, те го изгубят?

Въз основа на тези и на цял ред още разсъждения някой казва: „Искам да забогатея." Питам какво ще стане, ако осиромашееш, вместо да забогатееш? – „Тогава искам да съм здрав." Ами ако се разболееш? – „Искам да отида при Бога." Ами ако не можеш да отидеш там? Следователно когато човек иска нещо, той трябва усилено да работи в това направление. Който иска да отиде на Небето, той трябва да служи на Единния Бог. Няма по-мъчно нещо за човека от това да намери Единния Бог и да Му служи; днес между съвременните хора има толкова много богове, че докато човек отиде при Единния Бог, главата му ще побелее – главите на всички хора днес са побелели все от търсене на Единния Бог. Това не показва, че Бог не съществува, но освен Него има още толкова много богове, които са затрупали пътя към Единния Бог. Казвате: „Коя е причината за това?" Това именно е важно – да се намери причината. Вие живеете в една къща, на която някой е затворил кепенците на прозорците, и чакате Слънцето да изгрее, да стане светло и за вас; вън отдавна Слънцето е изгряло, но в къщата, дето сте вие, е мрачно, тъмно – седите на тъмно, копнеете за светлина, обаче не знаете какво да направите, за да влязат слънчевите лъчи през прозорците ви. Много копнежи има човешката душа:

едни от копнежите са положителни – други отрицателни, едни са постижими – други непостижими. Например, някой човек копнее да стане Ангел – в този живот обаче той не може да стане Ангел; друг копнее да стане красив – и това е невъзможно в този живот. Волът, който върти опашката си нагоре-надолу, и той може да има копнеж да стане красив, но този копнеж е непостижим – в този живот той ще си остане вол, с красотата на вола, и такъв ще умре; той не може да стане красив като човек.

Питам какво допринася копнежът на човека? За да постигне човек известен копнеж, той трябва да има определена цел за това, да знае защо копнее и какво ще постигне с реализирането на този копнеж; от друга страна, той трябва да знае пътя и законите, по които се постига даден копнеж. На това основание само онази мисъл е постижима, която върви по свой определен път на развитие; всяка мисъл, която не върви по определен път за нейното развитие, тя е непостижима. Същото нещо може да се каже и за чувствата на човека; знае ли човек това, той няма да се обезсърчава, че не е постигнал нещо, но ще чака да дойдат времето и условията за постигане на неговите копнежи – знание, наука се изисква.

Казвам: според света, в който се прилага науката, тя се дели на физическа, духовна и Божествена. Тези три вида науки се различават една от друга, имат различни закони, които действат в тях, но въпреки това те са тясно свързани помежду си. Ако човек не разбере физическата наука, той не може да разбере и духовната; ако не разбере духовната, не може да разбере и Божествената – така седи въпросът, когато човек се качва отдолу нагоре, т.е. от физическия към Божествения свят. Обаче ако човек слиза отгоре надолу, т.е. от Божествения към физическия свят, тогава положението е точно обратно: ако човек не разбере Божествената наука, той не може да разбере и духовната, той не може да разбере и физическата.

На същото основание, когато се задават въпроси, гатанки и ребуси, човек трябва да знае как да отговаря – в тях

се крие някакъв символ, който трябва да се разбере. Питам какво печели човек, когато разрешава един неизвестен въпрос, една гатанка или един ребус? Той все ще спечели нещо, ще вземе, ако не всичко, поне част от това, което се крие в тях; то е все едно, когато показвате на човека една кутия с някакво съдържание и му казвате: „Ако отгадаеш какво има в кутията, ще получиш нещо от него" – и този човек се напряга, сили се да познае какво има в кутията, защото ще получи нещо. И наистина, интересно е да отгатне човек съдържанието в кутията; ако вътре има една глава лук, той ще съжалява, че толкова много напрягал мисълта си да улучи, обаче ако в кутията има един хубав диамант или някаква ценна книга, която съдържа тайните на Природата, тогава заслужава човек да се напряга да познае какво има в кутията. Който не разбира цената на нещата и се окаже, че в кутията има една глава лук, той ще каже: „Не си струвало да мисля толкова много"; ако в кутията има диамант или една хубава книга, той ще остане доволен, че е познал. Обаче онзи, който знае цената на всички неща, като види лука в кутията, ще остане еднакво доволен, както ако види диаманта или книгата, защото лукът ще му напомни, че един негов приятел страда от малария и ще отиде да му помогне. Как ще му помогне? Ще занесе лука на приятеля си и ще го посъветва да го счука малко и да го тури на стъпалата си – по този начин приятелят му ще оздравее от маларията, от която никой лекар не е могъл да го излекува. Ето защо много въпроси в света трябва да се разрешат, за да може от една страна хората да се освободят от някои свои недъзи, а от друга страна да придобият известни добродетели; всеки неразрешен въпрос е във връзка с освобождението на човека от един недъг и с придобиването от него на една добродетел.

Някой казва: „Защо трябва човек да мисли?" Човек трябва да мисли, за да се премахнат недъзите от него, а едновременно с това и да придобие добродетели. Същото нещо, казано на съвременен политически език, означава: човек трябва да мисли, за да подобри условията на своя живот. Човек трябва да мисли, за да излезе от затвора, да

възстанови политическите си права; само онзи човек може да възстанови политическите си права, който е станал вече гражданин на Царството Божие – ако не е гражданин на това царство, кракът му не може да стъпи там. Докато човек е на Земята, той може да отиде и в Англия, и в Германия, и във Франция, без да е английски, германски или френски гражданин, обаче на Небето не е така – на Небето приемат само ония хора, които са негови граждани. Казвате: „Защо трябва да бъда праведен?"; казвам: Правдата е право на гражданство в света на праведните – ако човек не е праведен, той не може да влезе в този свят. – „Защо трябва да любя?" Ако не любиш, не можеш да влезеш в света на Любовта, дето тя е право на гражданство. – „Защо трябва да бъда умен?" Ако не си умен, не можеш да влезеш в света на Разумността, дето тя е право на гражданство. Следователно ако човек не люби, той не може да влезе в света на Любовта; ако не мисли, той не може да влезе в Света на мисълта; ако не е истинолюбив, той не може да влезе в света на Свободата.

Съвременните хора имат криво понятие за Свободата; това, което те наричат свобода, не е нищо друго освен каша от объркани понятия. Свободен човек е само безсмъртният; който умира, той не е свободен. Мнозина искат да убедят и другите хора, както и себе си, че един ден Господ ще ги освободи; Господ все ще освободи хората, но важно е за тях кога ще ги освободи – за вас е важно днес да сте свободни. Свободни ли сте? Не сте свободни. Казвате: „Ние сме свободни да говорим и да мислим каквото искаме." Не, вие се самоизлъгвате, днес почти няма хора, които могат да мислят свободно; ако се намерят няколко души в света, които да мислят свободно, това ще бъде голямо благословение и за тях, и за другите хора – днес свободните хора трябва да се търсят със свещ. Казвате за някого: „Този човек е свободомислещ" – добре е човек да бъде свободомислещ, но той трябва да прави избор в мислите си и да си дава отчет за всяка мисъл, освен това всяка мисъл трябва да бъде права. Например права мисъл е, че човек трябва да служи

на Бога; мнозина обаче казват, че тази мисъл е отвлечена, понеже никой не е видял Господа. Някои, за да докажат, че Бог съществува, изнасят факта, че светът е създаден от Бога; онези пък, които отричат съществуването на Бога, казват, че светът е създаден сам по себе си и съществува от памтивека; тези и ред още въпроси създават противоречия у хората.

Противоречията на съвременните хора мязат на тия, на които се натъкнал един българин, който изпратил сина си да учи в странство. Като се върнал от странство, синът искал да покаже на баща си, че знае много неща, затова му казал: „Татко, аз мога да ти докажа математически, че две е равно на три." Бащата отговорил: „Синко, това е противоречие за мен, аз не мога да възприема такава дълбока работа. Щом твърдиш това положение, докажи го, обаче аз не съм съгласен с него. Що се отнася до теб, ти можеш да живееш според своята математика." Един ден бащата, майката и синът седнали на обед да се хранят, сложили на масата две печени кокошки, бащата казал: „Синко, едната кокошка ще взема аз, другата – майка ти, а понеже ти доказваш, че две е равно на три, третата кокошка ще вземеш ти."

Казвам: когато някой твърди невъзможни работи, аз вземам за себе си възможното, а за него оставам невъзможното – щом той твърди невъзможното, нека то остане за него. Колкото голяма или малка да е третата кокошка, тя остава за онзи, който доказва, че две е равно на три. Днес всичкият спор между хората е за третата кокошка, която не съществува. По никой начин две не може да бъде равно на три; от двойката може да излезе тройка, но тройката и без това съществува самостоятелно. Единицата, двойката, тройката, четворката, петорката и другите числа съществуват самостоятелно и при известни случаи се явяват на сцената, обаче не може да се каже, че тройката произлиза от двойката, а двойката – от единицата; то е все едно да видите един часовник, затворен в няколко капака и да кажете, че часовникът е излязъл от капаците. Турците имат такива часовници: гледате някой турчин, че вади от

джоба си часовник, голям като костена жаба; той отваря един капак, после втори, трети, четвърти, пети, шести и в него – едно малко часовниче; той погледне часовника, каже колко е часът и после по същия начин го затваря в капаците. Може ли да се каже, че часовникът е излязъл от капаците? Не, тия шест капака са покривки на часовника.

Сега, като давам тия примери, аз искам да ви наведа на правата мисъл, чрез която да си създадете правилна философия за Живота; правилна философия е тази, която носи Свобода на човека. Никой не може да затвори свободния човек, никой не може да го ограничи, той е безсмъртен – няма по-хубаво нещо в света от Свободата. Съвременните хора не са свободни, те се влияят едни от други; когато им се говори за духовния живот, те не вярват в него, а като им говорят обикновени работи, вярват, поддават се на влияние на този, на онзи. Питам как може да се влияе един човек от друг – той не е вързан с въже, че да го теглят. Съвременните учени не вярват в Бога, но вярват във влиянието, във внушението, в хипнотизма. Когато човек се намери пред маса, на която е сложено хубаво ядене и той се поддаде на това ядене, кой му е повлиял, яденето ли му е повлияло? Не, яденето не е повлияло на човека, но желанието да яде, да задоволи глада си е в сила да му повлияе; от друга страна, ако яденето, което готвачът е сготвил, съответства на желанието на човека да яде от него, то е също така в сила да му повлияе и тогава той сяда пред масата и започва да яде. Отивате при един свой приятел за някаква работа, но бързате да си излезете, защото друга работа ви чака; обаче ако вашият приятел ви покани да хапнете от едно ядене, което обичате, то веднага ви повлиява, вие се отказвате от работата си и оставате на обяд да си хапнете от любимото ядене – значи вие започвате работа, която по-рано не сте предвиждали. Има ли нещо лошо в яденето? Щом яденето съответства на вашето желание, вие сте свършили една хубава работа – дали сте нещо на тялото си; обаче ако яденето не съответства на вашето желание и вие се поддадете на готвача, ядете от това, което той е

приготвил, в първо време може да изпитате приятност от яденето, но после ще останете недоволни – защо? Защото всяко ядене, което е влязло в стомаха ви без ваше желание и любов към него, разстройва стомаха ви, а с това заедно изгубвате и разположението си.

Сега, като повдигам въпроса за яденето, аз ви навеждам на мисълта, че всяка нова идея не е нищо друго освен ново ядене, сложено на трапезата на човека. Следователно иска ли човек да се домогне до една нова идея, това желание е на мястото си, защото представлява нова храна за ума. Тъй щото новите идеи са храна за човешкия ум и за човешката душа, те са отличен обяд, който повдига човека, и обратно – всяка стара идея е без преснота и свежест, старите идеи не хранят душата. Някои казват: „Дали имаме стари или нови идеи, това е безразлично за нас, ние се оставяме на реда, който Бог е поставил, както Бог е наредил нещата.” Питам има ли човек в света, който с положителност да каже как Бог е наредил нещата и да се води по този ред? Ако питате очите как Бог е наредил света, те ще ви отговорят чрез зрението; ако питате ушите как Бог е наредил света, те ще ви отговорят чрез слуха; ако питате устата как трябва да ядете, тя ще ви отговори чрез яденето; ако питате краката как Бог е наредил нещата, те ще ви отговорят чрез ходене; ако питате ръцете как Бог е наредил света, те ще ви отговорят чрез работа; ако питате стомаха как Бог е създал света, той ще ви отговори чрез храносмилането; ако питате сърцето и белите дробове как е създаден светът, те ще ви отговорят чрез кръвообращението; ако питате мозъка как е създаден светът, той ще ви отговори чрез мисълта – всеки уд от човешкия организъм е авторитет, професор по своята специалност. Всеки орган може да отговори на въпроса как Бог е създал света, обаче този отговор е външен само, той не е меродавен във всяко отношение. Ако авторитетът е вътре в човека, трябва ли той да пита другите хора как е създаден светът или какво нещо е Любовта и т.н.? Кой може да определи какво нещо е Любовта, когато тя е в самия човек – човек е

сам авторитет за Любовта. Той може да прави сравнения само между резултатите на една и друга любов, но за самата Любов не може да се произнася.

Аз вземам Любовта като сила, която расте, развива се и се проявява у човека. Тя е подобна на плод, например на плода на ябълката, има резултати подобни на нея, като започнете от посаждането на ябълчното семе и свършите с узряването му. Както писателят, философът могат да се познаят по техните произведения, така и Любовта се познава по своите плодове. Художникът се познава по своите картини: разгледате ли картините му, вие познавате какъв е той във физическо, умствено и духовно отношение; по картините на художника се познава неговият темперамент, неговият характер, както и това дали той е материалист или идеалист. Това се отнася не само до художника, но и до всеки обикновен човек: влезете ли в стаята на някой човек, от реда в стаята му, от дрехите, с които се облича, вие ще познаете какви мисли го занимават. Между всички външни и вътрешни неща в човека има пълно съотношение – всяка външна проява у човека има своя вътрешна причина. Някой човек носи дрехи с такъв цвят, че отдалеч още обръща вниманието на хората и за да се оправдае, казва: „Приятелите ме накараха да си ушия такива дрехи; да останеше на мен, аз никога не бих носил такъв цвят.” Не, той се оправдава само, всъщност той обича този цвят, но няма смелостта сам да си направи такива дрехи; най-слабо изказаното мнение от страна на приятелите му да си ушие такива дрехи веднага се приема от него.

Сега аз искам да ви наведа на мисълта, че всяка идея, всяко чувство, всяка постъпка оставя някакъв отпечатък у човека – този отпечатък не е нищо друго освен резултат, плод. Например виждате, че някой човек е красив, има красиви черти на лицето си като красиви плодове и казвате: „И аз искам да бъда красив”; обаче красотата е плод, за изработването или за узряването на който човек е работил с години, с векове – Красотата е Божествена идея. Вие

искате да бъдете силни, но трябва да сте работили с години и векове, за да придобиете тази сила – Силата е Божествена идея. Красивият, силният човек всеки го обича; когато срещнете един красив човек, вие се зарадвате, носите го в ума си и казвате: Днес видях един красив човек, никога няма да забравя неговото лице"; срещнете един силен или един добър човек, и него не можете да забравите – Добротата е Божествена идея. Красивият, силният, добрият човек е Божествен човек – всеки му се радва, всеки иска да го види.

Питам какъв трябва да бъде идеалният човек? Според разбиранията на съвременните хора идеалният човек трябва да бъде красив, силен, добър и т.н. Казвам: идеален човек е този, който изключва от себе си всякакво насилие, всякаква лъжа и всякакво зло – по този начин човек може да бъде красив, силен и добър, и този човек само може да служи на Бога. Вие искате да служите на Бога, но за това се иска да бъдете красиви, силни и добри – това е желанието на Бога, Той иска всички Негови деца да бъдат красиви, да приличат на Него. Когато Бог срещне някое от своите деца нечисто, изцапано, Той му казва: „Ти трябва да бъдеш чист, ти трябва да бъдеш красив, ти трябва да бъдеш добър!" – като му говори по този начин, в него се заражда желание да се изчисти, да стане красив и добър, да прилича на Баща си, от когото е излязъл. Започне ли някой да се оплаква на Бога за своето нещастие, Той му казва: „Ако искаш да станеш щастлив, ти трябва да работиш върху Красотата – тази Красота ще хвърли отпечатък не само върху лицето ти, но и върху цялото ти тяло, външно и вътрешно." Няма по-желано нещо за човека от Красотата – тя придава на тялото пластичност, музика; когато красивият човек върви, движенията му са музикални. Представете си един свят с красиви, с добри хора; ако някой Ангел от Небето дойде между такива хора, той ще се зарадва, ще остане доволен от тази музика и ще пожелае и втори път да слезе на Земята. Обаче днес не е така, съвременните хора още не са достигнали тази Красота и затова Ангелите не остават задълго време между тях. Пред

Красотата и най-лошият човек отстъпва, пред Красотата и звярът коленичи – Красотата е Божествена сила, пред която всеки отстъпва.

В една българска легенда още от турско време се разправя за силата на Красотата, за въздействието ѝ върху човека. Един турски делибей се отнасял много жестоко с българите, които наричал гяури, правил им големи пакости, подлагал ги на големи изтезания. Един ден той вървял из улиците, възседнал на кон, и срещнал красивата българка Мара. При вида на нейната красота той веднага слязъл от коня и ѝ казал: „Покланям се пред твоята красота, каквото ми заповядаш, ще направя.” Тя му казала: „Едно нещо искам от теб – да измениш отношенията си към моите братя и сестри българи. Сега си иди, втори път ще те срещна, ще видя какво си направил.” Той се поклонил, качил се на коня си и продължил пътя си. От този момент той коренно се изменил – престанал да изтезава гяурите, престанал да им пакости и винаги носел торба с хляб, че като среща гяури на пътя си, да им дава. Всички се чудили на промяната, която станала с делибея, мнозина мислили, че той е станал християнин.

Питам кой накара този делибей да слезе от коня си, да се поклони пред тази българка и да отстъпи от злото? Красотата. Велика, мощна сила е Красотата като външен израз на Любовта! Срещне ли човек Любовта в живота си, той е срещнал красивата девица, която крие в себе си сила, мощ; от този момент човек отваря къщата си за всички и тогава той казва: „Срещнах Бога и разбрах смисъла на Живота.” Наистина, няма по-велико нещо за човека от това, да срещне Любовта, да срещне Бога – само Любовта е в сила да произведе в човека вътрешен преврат, да измени неговия живот, да даде нова насока на душата му, да го направи истински човек.

Казвам: силно влияние е упражнила тази красива българка върху делибея, в нейното лице той е видял Бога. Ако всички българки имаха силата на красивата Мара, те

щяха да бъдат в състояние да преобразят цяла България. Казвате: „Кой знае дали е било така, легенда е това.” Не, всички неща, които ви разправям, са действителни случаи. Когато хората искат да запазят някоя истина от изопачаване, те я предават във форма на разказ, на роман, на легенда и т.н., обаче няма роман, няма разказ, няма приказки, митове или легенди, в които да се описват неверни факти – всичко, което поетите, романистите и писателите са писали, е вярно. То е станало някога или пък ще стане в бъдеще – човек не може да пише нещо или да разправя нещо, което не е било или няма да бъде. Някой казва: „Било е то, но преди хиляди години.” Щом нещо е станало преди хиляди години, и сега може да стане. Всяка мома може да има силата на Мара, но нямат я всички; ако момата няма силата на красивата Мара, и десет бейове могат да минат покрай нея, но те няма да слязат от конете си да ѝ се поклонят – те ще минат-заминат покрай нея, без да я забележат. Ако днес мъж погледне някоя мома или жена, веднага се запитват: „Защо гледа този човек?”; не е въпросът в това, че мъж погледнал някоя жена, но важно е може ли тази мома да предизвика вътрешен преврат в този мъж, може ли след това той да каже, че в лицето на едикоя си мома видял Бога? Турците казват: „Благословение е за човека да гледа красивото!” И тъй, не е лошо да гледа човек, но той трябва да знае как да гледа; има два начина на гледане: човек може да гледа и да вижда недъзите на хората, а може да гледа и да вижда доброто у тях; или човек може да вижда у хората това, което Бог е направил, а може да вижда това, което те са изопачили в себе си. Следователно, когато срещнете някого, вие трябва да виждате в него само онова, което Бог е вложил – това значи да гледа и да вижда човек, този е смисълът на виждането. Ако сте се събрали тук да виждате в мен това, което Бог е вложил, вие ще имате Божието благословение; ако гледам на вас с цел да видя това, което Бог е вложил, ще имам Божието благословение. Тъй щото, докато не намерите Божественото в човека, не бързайте да правите връзка с него – връзката, приятелството

с хората трябва да почива на Божественото у тях. Ако не намерите Божественото в човека, никакви отношения, никакво приятелство не може да съществува; вън от Божественото всякакви отношения, всякакво приятелство е нетрайно. Божественото ще намерите в истински красивия, добрия и разумния човек – затова именно всеки търси Красотата, Добротата, Разумността. Красотата е копнеж на човешката душа; дали в себе си, или в другите хора ще намерите Красотата, това е безразлично – човек навсякъде я търси. Ще дойде време, когато всички хора ще бъдат красиви; влезете ли в света на съвършените Същества, ще видите, че всички са красиви – външно всички си мязат, но вътрешно се различават. Попаднете ли в този свят на Красота – между Ангели и Възвишени същества, вие ще се унесете, ще се забравите, все за тях ще мислите. И наистина, който веднъж само е видял красивото, великото, той никога не го е забравил; когато човек срещне Красотата, той постоянно мисли за нея и се чуди откъде се е взела тя, как се е придобила. Не е важно откъде е дошла Красотата, важно е какво тя може да направи от човека.

Казвам: вие трябва да определите отношенията си към Бога – да бъдат те правилни, естествени. Казвате за някого: „Този човек е още зелен" – питам какво означава зеленината? Растене, процес на развитие. Като погледна жабата, аз виждам и в нея усилието на Божествения Дух да я повдигне; в нея едва се забелязват някои черти на по-висок живот, обаче тя ще мине ред форми на развитие, докато един ден достигне и най-съвършената форма – във всички същества има зародиши на по-високи форми. Същото може да се каже и за човека – човек не е последната форма на живота. Който добре познава законите, в лицето на всеки човек ще види зародиши от черти на обикновени, талантливи и гениални хора, както и такива на светии и Ангели, които някога ще се развият; който не разбира законите на развитието, като погледне някой човек, той ще каже: „Този си свива устата, онзи пък седи с отворена уста" – какво означава стиснатата

уста и какво – отворената, и той не знае. Когато човек стисне, затвори устата си, той контролира своите чувства – с това той иска да каже: „Навсякъде можете да ме бутате, само сърцето ми не бутайте.” Когато човек отваря устата си, това показва, че той иска да възприеме нещо – устата е антена на Чувствения свят. Ето защо човек трябва да знае тези неща и да не се поддава на модата; мнозина се ръководят от известни правила на модата как да държат устата си. Устата е антена, която не трябва да се поддава на мода; устните трябва леко да се допират, нищо изкуствено не трябва да се внася в държането на устата. Това, което говоря за устата, се отнася и за очите: ъгълът на зрението трябва да бъде естествен, а не по правила на модата. Дръжте очите си толкова отворени, че да възприемате само нужната светлина – ни повече, ни по-малко; гледате ли по някакви външни правила, вие ще изкривите очите си; изкривите ли очите си, ще изопачите и душата си. Следователно не гледайте хората нито под ъгъл, нито отдясно или отляво, нито на кръст – гледате ли на кръст, вие сами ще се разпънете; гледайте човека под такъв ъгъл, че да виждате неговата красота – гледайте го и си кажете: „Велик е Господ, който е създал този човек; Той е започнал да го вае, да работи върху него, вложил е хубави неща, които един ден ще се развият” – така трябва да гледате на хората. Някой погледне своя брат и казва: „Този човек не го бива, няма хубави черти.” Казвам: не бързайте толкова, вие виждате една недовършена картина и се произнасяте вече; Бог е започнал тази картина и един ден ще я завърши, щом я видите завършена, тогава само имате право да се произнасяте – сега са нахвърляни сенките само, но като видите тази картина завършена, тогава ще разберете какво е било вложено в нея. Изкуство е човек да вижда в лицето на своите братя или сестри онова, което Бог първоначално още е вложил в тях и което в бъдеще ще се развие; докато не придобие това изкуство, човек и себе си не може да оцени. Затова именно не казвайте, че нищо не струвате – знайте, че всички сте недовършени картини. Когато някой се разгневи или кипне много, казвам: „Огънят ви е буен, извадете малко

дърва от него, за да се намали силата му" – като намалите огъня, и кипенето на водата ще утихне.

И тъй, иска ли човек да се справи с трудните условия на Живота, той трябва да си създаде особена философия, да знае как да гледа на нещата. Намерите ли се при неблагоприятни условия на Живота, и там търсете ръката на Бога – навсякъде търсете и виждайте Бога! Когато направите една погрешка, тя не е само ваша, едновременно с вашата отговорност седи и отговорността на предишните поколения – на вас предстои да изправяте както своите погрешки, така и тия на миналите поколения, на вашите деди и прадеди. Понякога грешките стават причина човек да се прослави: ще видите някое малко дете цял ден играе на войници, на войни; то ходи с пушка из двора, марширува; един ден това малко дете става генерал, отива на война, избива стотици хора и се връща победоносно, награден с кръст за храброст. И наистина, прославил се е този човек – с какво се е прославил? С убийства. В друго съществуване този генерал съзнал погрешката си, разбрал какви престъпления е вършил и започва да живее чист живот, става светия – по-напред е ходил с меч, препасан на кръста, а сега взел тояга в ръка и тръгнал от село в село, от град в град да проповядва и да изправя погрешката си; той казва: „Братя, аз съм този, който едно време с меч в ръка режех главите на хората, но след големи страдания, след големи гонения и преследвания от тяхна страна аз съзнах грешката си и днес реших да помагам на хората, да служа на Бога и по този начин да изправя погрешката си."

Казвате: „Докога светията ще проповядва на хората?" Докато намери всички ония, на които е причинил зло или направил някаква пакост, и поправи погрешките си – щом изкупи греховете си, щом изправи погрешките си, той става красив. Кое е по-хубаво за човека – да снема глави или да поставя глави, да руши хубавите мисли на хората или да ги възстановява, да руши благородните чувства на хората или да ги поощрява? Не е достатъчно само човек да мисли кое е по-хубаво, но той трябва да върши всичко, което е хубаво и

красиво – красивото, възвишеното трябва да бъде насъщният хляб за човека! Днес всеки човек трябва да вземе тоягата си в ръка и да тръгне да проповядва, докато възстанови първоначалния ред на нещата, т.е. докато възстанови всичко, което той някога е разрушил. Който иска и днес да си служи с меча, свободен е, нищо няма да му се каже – щом иска да отиде на бойното поле, нека отиде; един ден, когато съзнае грешката си и пита какво да прави, тогава ще му кажа: „Сега вземи тоягата си и тръгни да проповядваш, да научиш хората как да живеят."

Тъй щото в един живот човек ще бъде генерал с меч в ръка – ще сече и ще коли, в друг живот той ще бъде светия с тояга в ръка – ще ходи да учи хората как да живеят по Бога. И едното е на мястото си, и другото е на мястото си: докато човек не бъде генерал и не получи кръст за храброст, той не може да бъде светия – като генерал той си е създал работа за светия. Може ли светията да изправи погрешките си, които като генерал е направил, той има вече Божието благословение, цялото Небе ще говори за този човек, че наистина е герой, защото знае да греши, но знае и да изправя погрешките си. Ако човек може само да греши, а не може да изправя погрешките си, Небето не се интересува от него и казва: „Този е един забравен човек от всички, понеже не може да изправя погрешките си" – всички ще го съжаляват, без да му помогнат. Защо? Всеки сам трябва да изправя погрешките си.

И Христос е казал: „Когато един грешник реши да заживее чист живот, голяма радост настава между ангелите на небето." Когато светията вземе тоягата си и тръгне по света да проповядва, цялото Небе се радва, че той е решил да изправи погрешките си и да забрави миналото си – миналото е сянка на Живота. Както човек е станал причина за внасянето на греха в света, така той трябва да работи за неговото премахване. Това не значи, че всеки човек трябва да се заеме с великата идея да спаси света – достатъчно е човек да изправи една своя погрешка, за да се нарече велик. Който

може да изправи една своя погрешка, той минава за велик човек в Небето; не може ли да изправи една своя погрешка, той е обикновен човек и като такъв е осъден на страдания. Кои хора страдат? Само обикновените хора страдат, великите хора не страдат. Какво по-голямо страдание за човека от това, да минава между хората и никой да не му обръща внимание – всички минават-заминават покрай него, но не го виждат, той няма нито един приятел, нито един близък човек, нито едно близко животно. Човек разбира от какво значение е вниманието и на животното само когато остане сам, без близки, без приятели; тогава може да дойде при него едно малко кученце например, да му близне ръката и да завърти опашката си около него – с това то иска да каже: „Ти си добър човек, кажи ми нещо." Тъй щото дойде ли някой при вас, кажете му нещо добро; отхвърлите ли човека, на когото можете да кажете нещо добро, и вас ще отхвърлят – казано е в Писанието: „С каквато мярка мерите, с такава ще ви се отмери." Съвременните религиозни хора казват: „Всички сме излезли от Бога, всички сме чада Божии", обаче дойде ли някой техен брат помежду им, те не постъпват с него, както Бог изисква. Постъпвайте с хората, както вие искате да постъпват с вас – както постъпвате с хората, така ще постъпват и с вас.

За изяснение на тази идея ще ви приведа следния пример: един селянин от горнооряховските села отишъл в Горна Оряховица да си купи билет и да дочака един от треновете, с който щял да пътува до една близка гара. Обаче като дошъл до гишето, дето се продавали билетите, видял, че не му достигали само тридесет стотинки за билет; той се поогледал наоколо и видял един солиден господин, адвокат в Горна Оряховица, и поискал от него тридесет стотинки. Адвокатът отказал да му даде под предлог, че нямал пари в себе си. Тогава селянинът взел тяжката си в ръка, турил торбата си на рамо и пеш се запътил за селото, дето искал да отиде. След няколко години този адвокат бил в Англия и един ден трябвало да отиде с трена до една близка

станция; отишъл на гарата да си купи билет, но какво било учудването му, когато видял, че не му стигали само тридесет пени за билета. Обърнал се тук-там да поиска тридесет пени, но не се решил и се принудил да тръгне пеш. Като изпаднал в това положение, той веднага си спомнил за селянина на горнооряховската гара, на когото той не пожелал да услужи с тридесет стотинки; тогава той си казал: „Каквото правиш, ще ти се върне."

Тази е истинската философия на Живота и затова казвам: искате ли да имате Божието благословение, правете това, което Бог изисква от вас – този е пътят, по който можете да постигнете своето щастие. Вършите ли Волята Божия, вие ще осеете своя път със скъпоценни камъни – тогава хората ще дойдат да ви помагат. Само по този начин вие ще бъдете радостни и каквато работа започнете, ще я свършите с успех – този е един вътрешен ключ на Живота. Тъй щото иска ли някой човек нещо от вас, спрете се, помислете как да постъпите и тогава действайте.

Преди години бях в Америка, дето имах една особена опитност: вървя по една улица, срещам един господин, бедно облечен, той ме спира и започва да разправя своята история: „Аз съм семеен човек, имам деца и жена, която от дълго време е болна; служба нямам, никакви средства нямам, в голяма мизерия съм, ако обичате, помогнете ми." Аз го погледнах, влязох в положението му и му дадох една помощ, с която да си услужи. Дали говори истината, или не, това не проверих – аз приех факта, както ми го предаде. Той взе парите, които му дадох, и отиде в една кръчма да пие; след четири часа пак го срещам, но той не ме позна и започна отново да разправя същата история. Тогава аз му казах: „Слушай, това, което правиш, не е хубаво, аз мога и сега да ти помогна, но ти си служиш с лъжата, която няма да те изведе на добър път – с тази лъжа и жена ти все болна ще бъде, и децата ти гладни ще ходят. Ела с мен да отидем в някоя гостилница." Завеждам го в една гостилница, заръчвам му ядене да се нахрани, купувам хляб за жена му и казвам: „Като се нахраниш добре, вземи този хляб за жена

си и децата си, дай им да се нахранят; гледай обаче да не го продадеш някъде и не преувеличавай страданията си.”

Съвременните хора страдат от преувеличение на нещата – те преувеличават своите мъчнотии, своите нещастия, искат да минат за мъченици. Някой казва: „Нещастен човек съм, няма човек с по-големи страдания от моите” – не преувеличавай нещастията си, ти играеш роля на някой от нещастниците в света, но не си най-голям нещастник. – „Бял ден не съм видял!” Не, хиляди бели дни си видял. – „Никой не ме обича.” И това не е вярно, майка ти толкова време в люлка те е люляла, песни ти е пяла, целувки ти е давала, колко хора още са те целували; и днес има хора, които те обичат – ако никой не те обичаше, ти не би могъл да живееш на Земята. И ние сме се събрали тук, защото Бог ни обича; Слънцето изгрява, защото Бог ни обича; звездите изгряват, защото Бог ни обича. За онзи, който разбира нещата, това е така; за онзи, който не разбира, това не е така, той не вярва в думите ми. Който не вярва, той трябва да прави опити, докато се свърже с Възвишените същества; когато човек се свърже с тия Същества, Невидимият свят ще се разкрие пред него и той ще провери всичко, което иначе не може да провери. Невидимият свят е пред вас, но се изискват органи, посредством които ще влезете във връзка с него. Например, за да се реализира една идея на Земята, преди всичко човек трябва да има органи, които да я възприемат; след това тя трябва да намери благоприятна почва, в която да се насади; най-после трябва да се намери човек, който да я изгледа да се развие, да даде плодове – тогава само можем да кажем, че тази идея е реализирана. Може ли човек да вижда, ако няма очи; може ли човек да чува, ако няма уши; може ли човек да начертае една линия, ако няма ръце? Значи органи се изискват, за да може Невидимият свят да се прояви в едно или в друго отношение.

Следователно човек трябва да стане орган, уд на Божественото тяло, а не роб на външните условия; човек трябва да бъде гражданин на Царството Божие, носител на

Божествените идеи. Не е достатъчно само да говорим за Бога, за Божествени работи, но трябва да дадем нещо от себе си, да направим нещо съществено. Например някой казва за приятеля си, че е добър, разумен, красив човек, но нищо не прави за него; друг пък нищо не говори за качествата на приятеля си, но намери ли се приятелят му в нужда, той веднага се притича на помощ.

Ако човек само говори, без да изпълнява, той ще мяза на онзи богат американец, който на думи само говорил за Бога, но нищо не правил за Него. Един ден той заболял сериозно и повикал техния пастор да се помоли за оздравяването му. Пасторът му отговорил:

– Как да се моля за теб, когато не си направил нито едно добро?

– Ако не се помолиш за мен, аз ще замина за онзи свят.

– Нищо от това, можеш да заминеш, но аз не мога да се моля за човек, който през целия си живот е хулил църквата и нищо не е направил за Бога.

– Тогава какво да правя?

– Раздай имането си на бедните и обещай, че ще служиш на Бога!

– Ти се помоли първо на Бога, а след това и аз ще изпълня обещанието си.

– Не, докато не направиш контракт, докато не подпишеш, че ще изпълниш обещанието си, аз няма да се помоля на Бога, аз не вярвам само на думи.

И тъй, искате ли молитвата ви да бъде приета от Бога, преди всичко трябва да сложите жертвата си пред нозете Му – не сте ли готови да пожертвате всичко за Божия Дух, който постоянно ви ръководи, нищо не можете да направите. Тъй щото, каквото човек направи за Бога, то трябва да е направено по свобода на неговия Дух – Бог не изисква нищо насила. Той не иска от вас големи работи, например да спасите света; спасението на света е Божия работа, а на вас предстои работа, която само вие можете да свършите – тази специфична работа определя вашето

бъдеще. На всеки човек е дадена специфична работа, която той сам трябва да свърши – каква е тази работа? Да бъде носител на Божественото. В който момент се заеме за тази работа, всички противоречия от ума и сърцето му ще изчезнат. Бог ще премахне противоречията от живота на всеки, който доброволно е приел да Му служи. Голямото, великото може да лекува – малкото не може да лекува; в много вода човек може да опере ризата си до съвършенство – в малко вода той не може да я опере както трябва; човешката душа може да се очисти само в Божията Любов. От дългия път на своето развитие в ума, в сърцето и в душата на човека се е събрала много кал, която само Любовта е в сила да изчисти; като погледне към тази кал, той се чуди какво да направи, за да се освободи от нея – единственото спасение за него е да влезе във водата на Божествения извор и там да се изчисти. Влезе ли веднъж в тази вода, той трябва да спазва всички правила на прането, на чистенето; разните народи имат различни методи за пране: някъде, особено в странство, перат с бухалки, с машини или с разни химически препарати; българите пък перат, търкат дрехите повече с ръце; по който начин да перат хората, дрехите скоро се късат – дрехите трябва да се перат леко, внимателно, за да траят поне десетина години. Добро е желанието на хората да перат дрехите си, да бъдат чисти, обаче методите им не са хубави; някой казва на другаря си: „Тъй ще те опера, че да светнеш.” – „Пери ме, но гледай да не ме изтъркаш или да не ме скъсаш” – в желанието си да се изправят, съвременните хора се ожулват един друг, късат дрехите си.

Питам как трябва хората да се коригират? Представете си, че искате да коригирате един ваш брат, как ще постъпите? Ако аз съм художник, но искам да коригирам един мой брат, също художник, с високо мнение за себе си, ето какво бих направил – ще нарисувам една картина с доста погрешки: носът – изкривен, веждите – неправилни, устата – турена накриво и т.н. Тогава ще се обърна към своя брат художника

ще му кажа: „Братко, моля ти се, ела да ми помогнеш да изправим картината, която нарисувах – гледам, има доста дефекти в нея, помогни ми да ги изправя.” Вземам четката и той взема своята и започваме двамата да коригираме: той рече да поправи носа, не може – вземам аз четката, помъча се малко, изправя носа; рече да изправи устата, да я тури на място, пак не може – аз се опитам, поставя я дето трябва. Работим заедно, но нищо не му казвам; щом се натъкне на нещо, което не може да поправи, той сам вижда своите слаби места и се коригира, без да му кажа дума; ако аз му правя бележки, той ще се обиди, понеже е крайно честолюбив човек. Тъй щото искате ли да коригирате някой човек, не му посочвайте грешките изведнъж, но започнете да работите заедно с него – когато го оставите да се прояви, той ще види къде греши и сам ще се изправи.

Казвам: когато Духът дойде у човека, Той не го изменя изведнъж, но постепенно. Затова именно, когато грешният стане праведен, той ще остане по характер същ, какъвто е бил като грешник, само че ще прави усилия да се въздържа: например, ако като грешник е бил нервен – и като праведен ще бъде такъв, но ще се въздържа; ако като грешник е обичал да полъгва, да злослови по адрес на хората – и като праведен ще бъде такъв, но ще се въздържа в проявите си. Значи грешникът се чувства свободен в правене зло, а праведният съзнателно се въздържа от него; грешният е свободен в злото, а праведният е свободен в Доброто – тази е разликата между грешния и праведния човек. Въздържание се изисква от съвременните хора; не е достатъчно човек да каже за себе си, че е лош, но той трябва да се въздържа от лоши мисли, желания и постъпки. Ще се въздържате, както и Бог се въздържа – с хиляди години Той седи, чака, въздържа гнева си срещу хората, докато те се обърнат към Него и пожелаят да ги научи как да живеят. Бог ги поучава, съветва ги, но те не Го слушат; Той търпи всичко това и казва: „Ще дойде ден, когато тия хора ще се изправят.” Как ще се изправят? Те ще слизат на Земята, ще се качват на Небето, докато един

ден окончателно решат да заживеят за Бога и приложат Неговото учение. Това може да стане и след осем хиляди години, а може да стане и сега – от човека зависи; дали по-рано, или по-късно ще стане това нещо, зависи от усилието, което човек прави, както и от резултатите на това усилие. Казвате: „Кой ще чака цели осем хиляди години?" Наистина, дълъг период е осем хиляди години, но и дължината е относителна величина. Когато става въпрос за лошото, човек иска час по скоро времето да се съкрати; става ли въпрос за Доброто, той иска времето да се продължи; обаче дойде ли до страданието, не желайте времето да се съкрати – защо? Защото на всяко страдание отговаря Радост, следователно колкото време е траело страданието, толкова време ще трае и Радостта – щом страданието се продължи по-дълго време, и радостта ще трае същото време, законът е такъв.

Сега, тия неща са второстепенни, същественото за всички хора е да бъдат носители на Божественото – само тогава те могат да бъдат силни, разумни и добри. Бъде ли човек силен, разумен и добър, той ще бъде в състояние да постигне копнежите на своята душа. Щом има тия условия в себе си, той няма да се моли на този, на онзи да му помагат, но хората сами ще му се притичват на помощ. Бъдете всички носители на Божественото, а за останалите работи не мислете – не мислете как да предадете Любовта си на хората или как да им правите Добро. От вас се изисква да вършите Добро, да обичате хората и нищо повече. Не е лесно да покаже човек Любовта си към хората, не е лесно той да направи едно Добро, без да внесе съблазън у някого – за всичко това не се грижете. Имайте предвид, че всеки ден трябва да изпълнявате Волята Божия, без да отлагате.

И тъй, нека остане в ума ви идеята, че докато сте орган на Божественото тяло, вие сте на мястото си. Вашата ръка е създадена за тялото ви; в такъв случай първо тя трябва да изпълни предназначението си към своето тяло, а после и към другите хора. Умът, сърцето и волята ви са създадени първо за служене на вашия Дух, на вашата душа, на Бога; служите ли първо на Бога, вие ще можете да служите и на

другите хора. Който служи добре на себе си, той ще служи добре и на Бога; щом служи добре на Бога, ще служи добре и на ближните си – този е един от великите закони на Битието. Не вървите ли в този път, ще имате ред разочарования, докато един ден ще заминете за онзи свят и ще кажете: „Нищо не разбрах от Живота, нищо не можах да направя."

Съвременните религиозни хора казват: „Ние трябва да се обичаме, да живеем братски"; да се обичат хората, да живеят братски – това е резултат на служене на Бога. Ако ръката на човека служи на неговото тяло, тя ще служи и на другите хора; ако умът и сърцето на човека служат на самия него, те ще служат и на Бога, а оттам и на хората. Не се ли подчиняват на самия човек, те няма да се подчиняват и на Бога; ако умът и сърцето на човека не са в съгласие с Божиите мисли и чувства, той ще се намери в голямо противоречие със себе си – противоречията у човека се дължат на лошите мисли и чувства, които той храни в себе си. Как може да се освободи от тия противоречия?

Един познат ми разправяше следната своя опитност – той срещнал един свой приятел, който му казал:

– Аз ще се самоубия, не искам повече да живея, не намирам смисъл в живота.

Той му ударил две силни плесници.

– Защо ме биеш?

– Защото искаш да се самоубиеш.

Тогава приятелят му казал:

– От този момент вече няма да мисля за самоубийство. С двете плесници ти ми даде един добър урок, който ме съвзе – аз се окопитих, разбрах, че има защо да се живее.

Казвам: по същия начин и съвременните хора отиват при Бога и казват, че искат да се самоубият. Бог ще им удари по две плесници и те ще се окопитят – двете плесници не са нищо друго освен съдбата или, според индусите, кармата. Бог има много ръце, чрез които удря плесници на хората, за да отрезнеят. Бог не извинява погрешките на хората – всяка погрешка носи своите последствия; на същото основание Бог възнаграждава човека и за най-малкото Добро, което

той прави. Той вижда микроскопическото Добро и го възнаграждава, но и микроскопическото зло не забравя, обаче разликата от последствията при правене на зло и на Добро е следната: всяко зло носи последствията си за четири поколения, а всяко Добро носи възнагражденията си за хиляда поколения. Следователно със злото се ликвидира в четири поколения, а Доброто се възнаграждава до хиляда поколения. Тъй щото и Добро да правиш, и зло да правиш, знай, че Бог те дебне, Той може да те хване и през най-малката дупчица – хване ли те веднъж, ти ще носиш последствията. Нито злото, нито Доброто се укрива – в това седи красотата на Живота. Има едно око в света, което всичко вижда и от което никой не може да се скрие; никой не може да се избави от окото на Живота, което поставя всичко в равновесие – тази е една велика истина в Живота. Ако хората знаеха, че има контрол върху тях, от който не могат да се избавят, те лесно щяха да се изправят; те не вярват, че Божието око следи всичко.

Сега целият Невидим свят, следи и казва на хората да бъдат добри, разумни и справедливи – ако издържат на тия условия, те ще получат по едно възнаграждение. Казвате: „Вярно ли е това?" На много неща може да не вярвате, но дойде ли до Божиите думи, там всякакво съмнение трябва да се изключи. Единственото същество в света, което постоянно ни държи в ума си и мисли нашето Добро, това е Бог – в Бога противоречия няма. Никой не може да си представи онова, което Бог е приготвил за тези, които Го любят; дойдем ли до Бога, от всички се изисква непреодолима Любов към Него – всички изкушения трябва да се стопят в тази Любов, всеки трябва да си каже: „Има Един, който мисли за мен и ми помага." Към този Един всички отправят погледа си – няма по-красиво нещо за човека от това, да отправи ума и сърцето си нагоре към Бога!

Преди няколко дена дойде при мен една сестра и ме запита: „Кажете ми какво да правя, доста съм затруднена." Казвам: „Не се безпокой, всичко ще се нареди – работите ще

се оправят.” Тя си отиде, замисли се малко и си каза: „Как ли ще се оправят работите ми?” С това аз искам да ѝ кажа: „Ако си добра, разумна и силна, работите ти ще се оправят.” Добротата е израз на Любовта – който има Любов в себе си, работите му ще се оправят; човек все трябва да има нещо в себе си, от което да даде и на другите.

Среща ме един господин и ме запитва:

– Какво е твоето верую?

Аз веднага изваждам от джоба си една хубава круша, подавам му я и казвам:

– Заповядайте, опитайте тази круша!

Той взема крушата и започва да яде. Питам го:

– Харесвате ли тази круша?

– Много е вкусна и ароматна.

Казвам: засега е важно да опитаме благата, които Природата ни е дала. Чрез тази круша между нас се създаде връзка и ние започнахме да се разговаряме. След това той пак ме запита:

– Какво можете да ми кажете за Господа?

Аз мълча, нищо не му отговарям, но след малко го запитвам:

– Бихте ли желали и утре да ви дам такава круша?

– С удоволствие бих изял още една.

– Както виждате, добър готвач е Природата – тя е сготвила такива неща, каквито и най-опитният готвач не може да сготви. Щом е така, утре пак ще се срещнем при този готвач и ще си хапнем от това, което той е приготвил за деня. Като ядем, ще се разговаряме по въпроси, които ни интересуват.

И тъй, работите на хората могат да се оправят напълно, а могат да се оправят отчасти само; щом се оправят работите на хората, те ще бъдат и добри, и разумни, и силни. Как могат да се оправят работите им? Като се молят един за друг, като си помагат и като си желаят доброто – ако хората живеят по този начин, те ще бъдат в сила да подобрят света. Какво виждаме днес? Някой казва: Аз се молих за еди-кого си, но

той нищо не е придобил от моята молитва” – защо не е могъл да придобие нещо? Има причини за това. Например дойде някой болен при мен, разговарям се с него и му казвам: „Ти ще оздравееш”; той отива у дома си и след няколко години го срещам пак болен, не се излекувал. Дохожда друг болен при мен, аз обърна гръб към него и нищо не му казвам; той се връща у дома си, стряска се от положението си, започва да се моли на Бога и в скоро време оздравява. Казвате: защо първият болен, на когото казахте, че ще оздравее, не оздравя, а вторият, на когото дадохте гръб, оздравя? Казвам: когато първият болен дойде при мен, аз свърших своята работа – помолих се за него, дадох му начин за лекуване, но той не свърши своята работа, не се лекуваше, той каза: „Така не се оправят работите”; вторият болен се стресна от положението, в което се намираше, започна да се моли на Бога и по този начин изправи погрешките си. Първият болен не лягаше и не ставаше навреме, не ядеше навреме, биеше жена си и децата си, говореше лошо за хората. Докато човек не изправи живота си, той не може да подобри и здравето си. Тъй щото, когато обърна гърба си към някого, с това искам да кажа, че тази работа не е моя, тя е Божия работа; тогава Бог казва: „Щом тази работа не е твоя, Аз ще се заема да я поправя.” Когато Бог каже, че работите на човека ще се оправят, този човек трябва да се заеме да свърши поне част от своята работа; Бог съдейства на хората, но и те трябва да работят заедно с Него, да вземат дял в Неговата работа – вземе ли човек участие в Божията работа, той се свързва с Бога, става Негов съучастник. Във всяко отношение ние трябва да бъдем искрени, да знаем, че благата, които Бог ни дава, са общи за всички.

Сега, аз искам да считате тази година като нова година, да бъдете с нови имена. Останете ли със старите си имена, не струва; останете ли със старите си дрехи, със старата любов, със старото знание, и това не струва. Вие трябва да внесете в себе си новата, чистата Любов на детето, знанието на сто и двадесет годишния дядо и красотата на младата мома, която

със светлината си осветява целия свят – по този начин само вие ще се почувствате вътрешно силни, та като дойдат върху вас ред мъчнотии и страдания, като се натъкнете на вашето лошо минало, да кажете: „Нашето минало умря, днес ние сме толкова силни, че можем да се справим с всички мъчнотии и страдания.” Бог лесно заличава миналото на човека, ако той стане работник на Неговата нива. Желая на всички през идната година да свършите част от определената ви работа! Не се заемайте с непостижими неща; ако свършите постижимите работи, в бъдеще ви предстоят по-велики дела. Ако не свършите малките работи, как ще свършите по-големите?

Казвам: вие трябва взаимно да се обичате и уважавате – не външно, но вътрешно; при това, трябва взаимно да се обичате, без да изисквате тази любов – ако остане на вас да изисквате любовта на хората, това е насилие. Любовта е велик закон, който върви по свой определен път. Любовта не се дава с насилие, нито по задължение – никой не може да ви обича, защото вие искате това; всеки може да ви обича, без да искате, без да знаете даже. Желанието на човека да бъде непременно обичан от някого само по себе си разрушава връзките на любовта. Някой иска да бъде обичан от някого, а се съмнява в него – съмнението е първото условие за прекъсване връзките на Любовта, Любовта никога не се изменя. Казано е: „Бог е Любов” – щом Бог е Любов, трябва ли да се съмнявате в Неговата Любов? Затова по отношение на Божията Любов вие трябва да държите положителни мисли, да не се съмнявате в нея. Когато става въпрос за любовта между хората, това е друго нещо: вие може да не обичате някого – има причини за това; не обичате някого, защото този човек е болен и не може да отиде на нивата ви да работи. Всеки обича здравия човек – той има благородно сърце и може да ви услужва във всичко, каквото пожелаете.

И тъй, искате ли да бъдете свободни и здрави, трябва да впрегнете тялото, сърцето и ума си на работа. Оставате ли без работа, вие ще се чудите какво да правите – ще свивате устата си, ще затваряте очите си, ще правите разни

гримаси. Движенията ви трябва да бъдат естествени; при неестествените движения на устата, на очите, на ръцете, човек губи свободата си и по този начин се поддава на известни противоречия. Искате ли да се освободите от своите вътрешни противоречия, вие трябва съвършено да отпуснете мускулите си, да разслабите всички връзки на тялото си, да дойдете до положение, като че всичко сте уредили и след това да се предадете на дълбоко размишление – само така ще изпитате пълна почивка. При това положение вие не трябва да се интересувате какво ще кажат хората за вас.

Един познат ми разправяше за подобен случай, когато се поддал на такова пълно съзерцание: един ден той решил да си почине хубаво, затова седнал удобно на един стол, съвършено отпуснал мускулите си и прекарал в дълбоко размишление цели двадесет минути. В това време майка му влязла в стаята и като го видяла в това положение, много се уплашила – тя започнала да го бута от една, от друга страна и все го питала: „Майка, какво ти стана, да не си болен нещо?" Опипала му пулса, но като видяла, че той е спокоен, излязла в друга стая, оставила го на свобода. Мнозина постъпват по същия начин: като видят, че някой човек се е изменил, те го пипат, бутат – да не му е станало нещо лошо, да не е изгубил съзнание и т.н. Не, този човек е в размишление, той преживява нещо, не го безпокойте. Тъй щото кажат ли, че някоя мома или някой момък е болен, казвам: „Те са ходили някъде на печалба, сега са се върнали у дома си, почиват си, предали са се на съзерцание." Щом кажат, че са здрави, аз подразбирам, че те отиват пак на печалба, излизат от дома си. Това са картини, които илюстрират положението на хората.

Казвам: всеки ден употребявайте по няколко минути за съзерцание, за почивка на тялото – отправяйте ума си към всички Разумни същества, на които работите са напълно уредени. Освободете се от всички грижи и безпокойствия и кажете: „Благодарим на Бога за всичко, което е направил, благодарим, че ни е изпратил в света!" Когато съзерцавате, бъдете така свободни, че никой да не се плаши от

вас – заемете положението на светия, та кой как ви види, да застане с благоговение при вас. Вие можете да седнете на стол, можете да легнете на креват, но каквото положение и да сте заели, никой не трябва да се плаши от вас. Правете това упражнение по три пъти на ден – сутрин, на обед и вечер, по десет минути най-много; размишлявайте върху Божественото, за да се освободите от всички дребнавости. Ако упражнението ви е излязло добре, и вие ще бъдете доволни от себе си. Човек трябва да се вглъбява в себе си, за да се издигне над обикновените условия на живота. Казвам: как ще постигнете това? Турете ризата във водата и не мислете как тя ще поеме вода в себе си, турете стомната под чешмата и не мислете как тя ще се напълни с вода, отворете сърцето си за Божественото и не мислете какво ще стане с вас, отворете ума си за възвишените и светли мисли и не се грижете за утрешния ден – тъй щото размишлявайте върху Божественото, дайте свобода на ума, сърцето и волята си и не мислете за последствията. Истинската Свобода носи добри резултати.

От всичко, казано досега, нека останат в ума ви следните мисли: бъдете удове на Божественото тяло, за да се изявяват чрез вас Божествените мисли, чувства и действия – щом сте удове на Бога, ще бъдете носители на всичко Божествено. Срещнете ли някой човек, потърсете Божественото в него и върху тези черти се спрете – по същия начин търсете Божественото и в себе си; благодарете на Бога, че имате възможност да виждате хубавото. При това всеки трябва да бъде богат, а не беден – с други думи казано, бъдете бедни от грехове, богати с добродетели; бедни от насилие, богати със Сила; бедни от лъжи, богати с Разумност; бедни от зло, богати с Добро. Не спирайте в себе си, нито в другите хора дарбите и способностите, които Бог е вложил, дайте път на Божественото в себе си и не се безпокойте! Имайте вяра, че Божественото е в сила да разработи своите пътища – посейте семената на Доброто и не мислете за тях, дайте възможност на дарбите и способностите у вас да се развиват и не

мислете за външните условия! Божественото в човека е същественото, върху което той трябва да работи – чрез него ще се свържете с добрите хора, със светиите, с Ангелите и с Бога. Дойде ли човек до това положение, мисълта му се изправя, чувствата му се облагородяват и постъпките му стават възвишени – всичките му работи тръгват напред. По този начин само човек се подмладява и в който дом влезе, той носи Божието благословение.

Следователно човек трябва да бъде здрав, разумен и добър; има ли тези качества, той ще разполага с добри чувства и с добри, светли мисли. Без добри чувства, без светли мисли човек нищо не може да направи – защо? Защото ако човек няма добри чувства, които да доставят материал на мисълта да работи, той нищо не може да направи; и ако човек няма здраво тяло, което да се кооперира с ума и сърцето, той нищо не може да направи. Казвате: „Ако ние не можем да направим нещо, тогава Бог ще го направи" – това не е права философия. От хиляди години насам Бог работи именно чрез ума, сърцето и волята на хората – трябва ли днес да се пренебрегват тия фактори? Щом знаете това, вие трябва да пазите в свещена чистота своя ум, своето сърце и своята воля – да бъдат съработници с Бога, да са в пълно съгласие с Него. В това отношение религиите първоначално имаха за цел да развият Божественото в човека, за да може той правилно да служи на Бога, обаче впоследствие те измениха своята задача, спряха се върху външните форми на нещата и днес те очакват спасението на човечеството някъде отвън. Външното не е съществено, затова именно Христос казва: „Не търсете славата на хората, но търсете славата Божия!" Славата на хората представлява сенки на Живота, които ще дойдат сами по себе си; достатъчно е художникът да постави основните черти на картината, за да дойдат сенките сами по себе си; няма защо човек да търси сенките – той сам, без да иска ще ги тури дето трябва. Например противоречията в живота на човека не са нищо друго освен сенки – тия сенки могат да бъдат малки, могат да бъдат и големи. Оставете тия сенки, т.е. тия противоречия настрана, не обръщайте

внимание на тях и търсете същественото в Живота – същественото пък е Божественото.

Сега, като говоря така, не мислете, че нямам предвид вашите усилия, както и вашите постижения; аз имам предвид всичко това, но искам да насоча вниманието ви към бъдещето, пред което се намирате. Ако не работите непрекъснато, с тези лица, които сега имате, няма да ви приемат на Небето; най-малката нечистотия да имате, няма да ви приемат на един Ангелски обяд – на Небето не се допуска никаква нечистотия, никакво недоволство. Там се допускат само съвършени същества. И след всичко това вие искате да отидете при Бога с всичкото си недоволство. Пред Бога вие трябва да бъдете в положението на блудния син, че като отидете при Него, да кажете: „Татко, аз съгреших пред Теб, всичко, което ми даде, изядох и изпих; готов съм сега да Ти работя като последен слуга, само да ме приемеш.” Голямо вътрешно смирение и дълбоко съзнание се изисква от всички съвременни хора. Днес има много хора, външно смирени, благочестиви, но светът не се нуждае от такова смирение – от всички се изисква смирението и съзнанието на блудния син. Всички талантливи, гениални и свети хора са излезли все от блудния син, от този нехранимайко, за когото бащата закла най-угоеното теле; от другия син пък, който се разсърди на баща си, че приел блудния син с любов, са излезли всички аристократи, всички недоволни хора. От вътрешното смирение на човека се раждат най-хубавите черти, най-хубавите плодове, тъй щото време е вече хората като блудния син да се върнат при Баща си – Баща им ще ги приеме, ще заколи най-охраненото теле за тях и ще ги благослови.

Сега желая на всички, като се върнете дома си, да ви дадат едно голямо угощение, да ви турят пръстен на ръката, да ви облекат с нови чисти дрехи, след което Баща ви да ви прегърне в обятията си, да ви целуне и да изкаже Любовта си към вас – синът трябва да почувства, че се е върнал при Баща си. Искате ли да се върнете при Баща си, пазете се от стария господар, от стария учител, който пак може да ви наметне халата и да почне да ви учи, че животът седи само в ядене

и пиене. Ако искате, можете да го слушате, свободни сте, но после ще ядете само рожкови и ще мислите, че всички хора са виновни за вашето положение. Не, вземете в ръка тоягата си, която показва, че трябва да разсъждавате право, и кажете истината на Баща си – идете при Него като блудния син и Му кажете: „Татко, ядох и пих, всичко изхарчих, съзнавам грешките си и Те моля да ме приемеш като свой слуга."

Казвам: време е вече да се върнете при Баща си. Доста сте пасли свинете на стария господар, доста сте яли рожкови – върнете се при Баща си, от когото сте излезли! Който още яде рожковите на стария си господар, той мяза на някой си богат човек, който цял живот ял боб, но давал пари за различни благотворителни цели с мисълта да се прослави; и наистина приживе още му турили бюста всред града, като на почтен гражданин. Колкото пъти минавал покрай своя бюст, той си казвал: „Много боб изядох, докато дойда на това място" – с други думи казано, през колко страдания, нещастия и мъчнотии трябва да мине човек, докато дойде до положението на светия. Да се качиш на такъв пиедестал както този богат човек, това подразбира да се качиш на някой висок планински връх и да благодариш на Бога, че ти е дал здрави крака, здраво тяло, за да достигнеш до върха; и като се върнеш от планината, пак да благодариш на Бога, че си се върнал благополучно.

Желая на всички да се качите на най-високото място, което Бог ви е определил. Желая на всички като стигнете най-високото място на вашия живот, пак да слезете и да благодарите на Бога, че сте могли благополучно да отидете до най-високия връх и пак да се върнете назад. Много върхове сте минали, но като стигнете най-високия връх, който ви е определен, там ще разберете смисъла на Живота – той е скрит в този връх именно, в това най-високо място. Желая ви тази година да се качите на най-високото място!

Когато погледнете към някое високо място, ще забележите две главни точки, на които са написани три важни думи: едната точка е мястото, дето Слънцето изгрява – там

е написана думата *Добро*, на това място се раждат всички добри неща; втората точка е зенитът, мястото, дето Слънцето достига своята сила, своята най-голяма височина – там са написани думите *Разумност* и *Сила*, там се извършват най-разумните, най-великите работи. Значи сутрин човек се радва, защото тогава се раждат добрите, разумните, великите неща, а на обяд всичко това се реализира – и наистина велики работи стават при яденето. Сутрин човек още не работи, нито яде, а само закусва; най-великата работа човек върши на обяд, като седне пред трапезата да яде, тъй щото седнете ли днес пред трапезата да се храните, турете в ума си новата идея, че в този момент вие вършите най-великата работа – качвате се на най-високото място в своя живот.

Сега желая на всички да поставите Доброто за основа на своя живот, Разумността, Мъдростта – за строеж, а Силата – като резултат. Вие носите в себе си добри заложби, много дарби и способности, които трябва да развиете – като работите с Доброто, с Разумността и със Силата, вие ще постигнете всичко, каквото желаете. Човек може да постигне всичко, което желае, но да не иска косъм повече от това, което му е определено; всичко ще ви се даде, както е предвидено – нито косъм повече, нито косъм по-малко; желаете ли повече от определеното за вас, вие ще развалите Божия план.

Вие трябва да мязате на онзи турски дервиш, който срещнал един бей и му поискал една малка помощ; беят извадил кесията си и казал на дервиша: „Вземи колкото ти трябва.” Дервишът погледнал в кесията, която била разделена на три преградки (в едната имало златни, в другата – сребърни, а в третата – медни монети), и си взел само една медна монета. – „Защо не взе от златните монети?” – „Толкова ми трябва.” По същия начин и Бог ще ви срещне, ще отвори кесията си и ще ви каже: „Заповядайте, вземете си колкото ви трябва!” Вие трябва да имате благородството на дервиша да вземете само толкова, колкото ви трябва през деня; на другия ден Бог пак ще ви

срещне, пак ще отвори кесията си и ще ви предложи да си вземете колкото ви трябва – вземете ли повече, отколкото ви е нужно, вие сами ще затворите пътя си. Ако човек напълни цял варел с вода, той няма да ходи често на чешмата, но и водата няма да бъде прясна; ходите ли всеки ден на чешмата с малка стомна, всеки ден ще имате прясна, чиста вода. Малкото, но с Любов направено, носи благословение; голямото, без Любов направено, носи страдания.

Днес говорих повечко, но вярвам, че не сте се отегчили. Който се е уморил да слуша, ще го заведа в своята градина да си почине и да си хапне плодове – там има круши, ябълки, сливи, череши и т.н. На онзи, който не се е уморил, ще дадем една престилка и ще го пратим на работа – да приготвя обяда, на който ще свършим най-великото дело.

20 август 1931 г., 5 ч.

ОТИВАНЕ И ВРЪЩАНЕ

Сега ще дам няколко обяснения върху понятието *наука*. Първият елемент на науката се съдържа в примирението на две противоположности, на два контраста или на две противоречия. Да се примирят тия неща, това подразбира да се намерят между тях две допирни точки; не се ли намерят тия две допирни точки, това е равносилно на положението да обикаля човек около един затворен кръг или около къща, вратата на която е затворена, или около книга, езикът на която му е непонятен.

Вторият елемент на науката определя посоката на човешкото движение; без този елемент на науката човек много лесно може да изгуби своя път, значи този елемент на науката е в състояние да ориентира човека в неговия път, да послужи като компас в неговото движение. Съвременните хора се ориентират по звездите. Моряците пък се ориентират главно по Полярната звезда; четирите посоки на света показват четири пътища, по които човек може да се движи. Север е посока или път, който води към Истината – думата *север* трябва да извиква в ума на човека идеята за Истината. Когато се говори за изток, той е преходно място – защо? Защото през течение на годината Слънцето не изгрява всякога от една и съща точка; казва се, че Слънцето изгрява от изток, но къде е този изток не се знае – Слънцето изгрява от много точки, а не от една. Хората знаят главно посоката, отдето изгрява Слънцето, но на кой градус точно изгрява всеки ден те не знаят. Който иска точно да определи точките, отдето изгрява Слънцето, той трябва да посвети цяла година на това изучаване; добре е всеки за себе си да опише кривата линия, която се образува при изгряването на Слънцето в продължение на една година. Ще кажете: „Малко работа имаме, че остана да чертаем пътя на Слънцето; и да чертаем, нищо няма да придобием.” Казвам: вие знаете, че нищо

няма да придобиете, а не знаете какво ще изгубите; добре ще бъде, ако вие знаете какво ще изгубите, а не знаете какво ще спечелите. Сега вие се намирате в положението на мързеливия ученик, който казва: „Какво ще придобия, ако науча урока си?" Добрият ученик трябва да каже: „Аз зная какво ще изгубя, ако не науча урока си, но не зная какво ще придобия, ако го науча." Който ученик не научи урока си, той ще получи единица, за поправянето на която ще трябва да работи цяла година; тази единица трябва да се завърти надолу, да образува едно кръгче, да се превърне в шесторка. Не е лесно да превърне човек единицата в шесторка – за да постигне това нещо, очите му трябва да се отворят, да разбира нещата. Кривата линия представлява мъчнотиите, нещастията в Живота.

И тъй, не е толкова важно да знае човек откъде изгрява Слънцето, колкото е важно да знае точката, от която може да се ориентира в движението си – тази точка представлява Истината. Докато човек не се домогне до тази Истина, той ще бъде изложен на ред страдания и нещастия; непознаването на Истината води след себе си непознаване както на самия себе си, така и на другите. Някой отива при един учител, за когото мисли, че е много учен човек, и казва: „Този учител е много учен, той е свършил няколко факултета, много неща знае." Питам, този човек знае ли положително доколко учителят, за когото говори, е учен? Той не знае това, но предполага само; тогава той може да твърди и обратното за този учител, той може да каже: „Този учител е голям невежа, той нищо не знае." Питам, вярно ли е това твърдение? Ако и първото, и второто твърдения не са верни, този човек поддържа две лъжи; какво придобива човек, ако събере две лъжи на едно място?

Представете си, че този Учител е изпратен от Невидимия свят с голяма мисия, свързан е с Разумните същества на Небето и на Земята, дадена му е голяма власт, а при това някой обикновен човек се произнася за него, че бил голям невежа – знаете ли какво може да стане между Учителя и

обикновения човек? Думата *Учител* символизира Божественото в човека; какво придобива човек, ако влезе в стълкновение с Божественото в себе си, какво става, когато дърветата се карат с огъня? В тази борба огънят надвива и дърветата съвършено изчезват – което дърво да турите на огъня, в края на краищата то ще изчезне, ще стане на пепел. Всяко дърво става на пепел, но при известни условия, а именно когато няма Живот в себе си, т.е. когато не расте, когато не се развива; с други думи казано, когато дървото не обича огъня, то става на пепел.

Като говоря за Учителя, аз нямам предвид да поддържам неговия авторитет, но поддържам авторитета на Истината. Представете си, че отивате на пазара да си купите една Библия – колко струва тази книга? Тя не струва много, но цената ѝ се заключава в нейното съдържание, в това, което са писали хората преди хиляди години – то и досега не е изгубило значението си. Следователно човек е ценен, докато представлява написана книга, която хората могат да четат по всяко време. Докато човек е в Истината, той е написана книга, която всеки може да чете; вън от Истината той е ненаписана книга, без съдържание и смисъл – да бъдеш ненаписана книга, това подразбира да нямаш никакви постижения. Ето защо всеки трябва да се стреми да бъде написана книга, да се напечата Истината върху него. Животът на човека се осмисля само тогава, когато Истината е напечатана на неговата книга; тогава и за самия човек имат смисъл Бог, Ангелите, светиите, добрите и праведни хора, както и всички живи същества около него. Истината е богатството, здравето, силата на човека; има ли той богатство, здраве и сила, всички хора се интересуват от него. Богатият интересува хората със своето богатство; здравият интересува хората със своето здраве; силният – със своята сила; умният – със своя ум и т.н. – изгуби ли човек тия качества, той вече не е интересен за хората. Изгуби ли човек Истината, всичко написано на неговата книга се заличава и той остава бяла, ненаписана книга; дойде ли до това положение, той се отчайва, дохожда

до състояние на самоубийство и казва: „Празен е животът ми, никакъв смисъл не виждам в него.”

Обаче щом човек се отчае, Разумните същества дохождат при него, отварят неговата чиста, ненаписана още книга и започват да пишат върху нея – те пишат чрез ръката на страданията. Първата дума, която те написват, е *хляб*; от този момент човек започва да гладува – мъчи се той ден, два, три или повече, докато се обезсърчи, отчае и каже: „Животът няма смисъл, ще се самоубия, няма да живея.” Каже ли така, след това хлябът ще пристигне и той ще каже: „Има смисъл да живея!” После Разумните същества ще напишат думата *вода*; с написването ѝ още човек започва да усеща жажда, която го мъчи, гори; не се минава много време, някой донася вода и той уталожва жаждата си, освежава своето гърло. Хлябът и водата са елементите на Живота, които го поддържат, затова те трябва непреривно да се задоволяват. Хлябът и водата са елементи, необходими за реалния Живот; нямате ли тези елементи, вие се обезсърчавате, отчайвате и изгубвате смисъла на Живота. Някой може да каже, че има и други важни елементи за поддържане на Живота – който е опитал липса от хляб и вода, той е разбрал каква необходимост представляват те за Живота.

Казвам: всички хора имат хляб и вода, но пак се считат нещастни, искат и други неща. Някоя мома например казва: „Колко щастлива бих се считала, ако имах едно перо от камилска птица на шапката си” – тази мома мисли, че всичкото щастие седи в това перо; някой момък казва: „Да имам едни лачени обувки, всичко ще ми тръгне напред”; друг някой желае да има един хубав часовник и т.н. Мнозина могат да се смеят на желанията на тия хора, но те все влагат някаква идея в тях. Някои хора имат по-високи желания – те искат да намерят един приятел в света, на когото да разчитат при всички случаи в живота си; щом търсят такъв приятел, те могат да го намерят, но трябва да го търсят по четирите краища на Земята. Човек може да намери своя приятел само ако знае Истината, ако има

тази главна точка за ориентиране; имате ли тази точка, вие ще намерите приятеля си. Някои проповедници казват, че загубените души трябва да се намерят; не, загубени души няма – заблудени в пътя си души има, но загубени души няма. Думите „загубени души“ трябва да се преведат, идеята, която се съдържа в тия думи, не е права – за една душа може да се каже, че тя се е отклонила или заблудила в пътя си, но не може да се каже, че се е загубила.

Ето защо човекът на Истината трябва да говори само верни неща. Той абсолютно не трябва да си служи с бяла или с черна, със съзнателна или с несъзнателна лъжа – всяка дума, излязла от устата му, трябва да съдържа в себе си Абсолютната истина. Казвате: „Възможно ли е да живеем без лъжа? Веднъж човек дошъл на Земята, той все ще се оцапа от лъжата, все ще се поддаде на нейната миризма.” Не, човек може да живее и без лъжа; докато живее с лъжата, той няма да има доверие нито на хората, нито на животните. Когато една птичка се доближи до някой човек, който си служи с лъжа, тя няма доверие в него и хвръква настрана – той ѝ предлага зрънца, но тя не се приближава към тях и казва: „Ти ми даваш едно благо, но то ще ми коства живота и свободата – зад това благо се крие друго нещо.” Казвам: права е тази птичка, как ще я убедиш, че няма да я хванеш и затвориш в клетка – птичката не казва, че я лъжете, но тя няма доверие във вас и хвръква надалеч. Същото нещо става и между хората: често хората губят доверието си един към друг, избягват да се срещат, съмняват се и т.н. Някой казва: „Аз имам пълно доверие на хората” – този човек не говори истината – защо? Преди всичко той няма доверие на себе си. Щом няма доверие на себе си, той не може да има доверие и на другите хора; който няма вяра в себе си, той не може да вярва и в Бога. Някой човек не вярва в Бога, а казва, че вярва на хората – това е невъзможно, такава вяра се нарича вярване, но не е онази положителна Вяра, която може да прави чудеса.

Аз изнасям тия неща с цел да размишлявате, да схващате същината на идеите; има идеи, разбирането на които

е така необходимо, както водата е необходима за жадния пътник. Представете си, че някой човек е пътувал четири-пет деня, гърлото му е пресъхнало от жажда, но никъде не може да намери вода; най-после той вижда един кладенец с чиста, хубава вода, но без кофа, без въже; оглежда се натук-натам, не знае как да извади вода, да уталожи жаждата си, да слезе в кладенеца – не може, кладенецът е дълбок десет метра; обикаля около кладенеца, мъчи се от жажда, но жив човек няма около него. По едно време той вижда, че иде човек към кладенеца и в ръката си носи кофа, вързана с въже. В дадения случай най-важните неща в живота на жадния пътник са кофата и въжето, всички други въпроси – за дълбочината на кладенеца, за начина, по който е направен, за формата му – остават настрана като второстепенни, като маловажни. Съществените неща за жадния пътник са кофата и въжето – чрез тях той ще разреши една задача, която го измъчва.

Казвам: ако човекът, който носи въжето, е ваш приятел, вие ще се радвате, че го срещате, той ще ви спаси от голямата жажда. Обаче ако е ваш неприятел, вие няма да се радвате, защото той може да увие въжето около врата ви и вие като круша да увиснете на някое дърво – какво ще стане после с вас? Ще узреете – който ви опита, ще каже: „Хубава е тази круша”, обаче вие ще кажете: „Само аз зная през колко страдания преминах, докато дойда до това положение. Какво постигнах от това, хората се радват, опитват ме, но аз страдам.” Тъй щото крушите не са нищо друго, освен хора, закачени на дърветата от своите неприятели; тези круши са пролели безброй сълзи, защото са минали през най-лошите условия на Живота – лошите условия за крушите дават добри плодове на хората. Радостта и доволството на хората от вкусните плодове на крушата мязат на радостта на генерала за славата, която придобил на бойното поле; там той рязал глави, сякъл хора и за тези подвизи се прославил – всички казват за него: „Юнак е нашият генерал, голям герой е, заслужава да получи кръст за храброст!” Даже историята

говори за подвизите на този генерал, обаче проповедникът казва: „Жесток е този генерал.” Няма по-голяма жестокост от тази, да снемате главите на хората, големи са страданията на пострадалите от сабята на генерала; питам в края на краищата какво е постигнал генералът, който е изсякъл много неприятелски глави – той си е навлякъл ред страдания като последствие на насилието, с което си е служил.

Казвате: „Такова насилие между нас не съществува, по никой начин ние не можем да сваляме главите на хората.” Питам, когато измествате някого от мястото му с цел вие да се настаните на неговото място, това не е ли равносилно на снемане глави; когато убивате благородните чувства на човека, не снемате ли главата му; когато противодействате на добрите стремежи на човека, не снемате ли главата му? В някои отношения съвременните хора поддържат почти животински морал и казват за някого: „Този човек е вреден за обществото, да снемем главата му!” Питам, знаете ли какво представлява главата на човека? Главата е столицата, дето Духът на човека обитава, следователно в мозъка обитава едно същество, в белите дробове – друго, а в сърцето – трето. Тия същества се различават едно от друго, вследствие на което мозъкът, белите дробове и сърцето на човека са направени по различни начини. Ето защо всеки уд в човешкия организъм представлява нещо особено от другите, а целият организъм е в зависимост от всеки уд отделно – човек не може нито без мозък, нито без бели дробове, нито без сърце и т.н.

И тъй, всичко, което ви говоря, представлява истини, положения, които човек трябва да разбира; ако не ги разбира, по-добре да не ги знае. Например какво се ползва човек, ако знае, че еди-кой си е светия и направил хиляди добрини, а еди-кой си е грешник и направил хиляди злини? Обаче, ако вие сте гладен и ви кажа къде има хляб, това знание ще ви ползва много повече, отколкото знанието, че светията е направил много добрини, а грешникът – много злини. Значи известни истини или известно знание трябва

да се даде на хората само тогава, когато им е необходимо и те могат да го използват разумно. Кому например трябва да покажете парите си; ако говедарят покаже парите си на своите говеда, те ще разберат ли нещо? Първо те ще се приближат към парите, ще ги помиришат и като видят, че не са за ядене, ще се отстранят; обаче ако този говедар отиде в някоя бакалница и покаже парите си на бакалина, последният веднага ще стане учтив, готов на всички услуги и ще предложи захар, ориз, брашно, каквото говедарят пожелае – бакалинът казва: „Всичко, каквото имам в дюкяна си, е на ваше разположение!" Магическа сила са парите, те отварят сърцата на хората; нямате ли кесия с пари, бакалинът се затваря и казва: „Господине, днес продавам с пари, утре без пари."

Сега аз правя паралел между Истината и парите: ако имате Истината в себе си, дето и да идете, ще се намерите в положението на човек с пари, когото бакалинът посреща с отворено сърце – щом носите Истината със себе си, при който бакалин и да идете, той ще бъде на ваше разположение. Какво означава думата бакалин? Тя е турска дума и означава *бак* – виж, *ал* – вземи; значи бакалинът е човек, който вижда нещата и после ги взема – той е умен човек. Който има Истината в себе си, пътят му е отворен навсякъде, всички бакали, т.е. всички умни хора го посрещат добре; за онзи, който не носи Истината в себе си, всички пътища са затворени. Казвате: „Няма ли милост за този човек?" – не, за човека, който не носи Истината в себе си, никаква милост няма. – „Не може ли този човек да се кредитира поне?" И това не може. – „Защо?" Който няма Истината в себе си, той е подобен на прокажен човек; какво ще правите с този човек, ще го приемете ли между вас – всички хора се пазят от прокажения. Ще кажете, че Любовта всичко търпи – така може да говори само онзи, който не е опитал нещата. Прокаженият носи такъв смрад със себе си, че никой не може да го търпи – той непременно трябва да се отдели от здравите хора; да го приемете помежду си, това значи да слезете

в ада и да помагате на дявола, да му съдействате – това е невъзможно. Може ли кокошката да отиде между лисиците, да им помага? И това е невъзможно; колкото е възможно за човека да слезе в ада и да помага на дявола, толкова е възможно на кокошката да помага на лисицата – заеме ли се кокошката с такава работа, с нея всичко е свършено, нищо няма да остане от нейната дреха.

Следователно без Истината Животът не съществува, ето защо у всички трябва да се яви желание да придобият Истината – придобият ли Истината, те ще забогатеят, ще имат условия да учат. Богатството, Знанието, Силата се оправдават само тогава, когато човек носи Истината в себе си; Любовта, Мъдростта се оправдават само тогава, когато човек носи Истината в себе си; който не носи Истината в себе си, той няма никаква Любов, никаква Мъдрост – това са максими, които всеки ден се проверяват в Живота. Нямате ли Истината в себе си, нищо друго нямате – нито богатство, нито Знание, нито Сила, нито Любов, нито Мъдрост и т.н.

Сега разбрахте ли какво нещо е Истината? Някои ще кажат, че са разбрали, други ще кажат, че не са разбрали, обаче и едните, и другите трябва да знаят следното: за Истината не може да се философства – тя е нещо, което не може и не трябва да се разбира. Едно трябва да се знае: Истината е необходимост за душата, тъй щото каже ли някой, че животът няма смисъл, това подразбира, че без Истината Животът няма смисъл. Който няма Истината в себе си, той не може да стане нито учител, нито ученик – от такъв човек нищо не може да се очаква; който има Истината в себе си, той всичко може да постигне. Ето защо стремежът на човека към Истината е вечен, непреривен процес. Когато Христос е казал, че Истината ще направи хората свободни, Той имал предвид стремежа им към Истината, към познаване на Бога. Само свободният човек носи Истината в себе си, само свободният човек познава Бога – тази е скритата мисъл в стиха „Истината ще ви направи свободни”. За човека на Истината всичко е възможно; за човека, който няма

Истината в себе си, всичко е изгубено; с други думи казано, Истината прави човека млад, красив, силен; без Истината той лесно остарява, погрознява, отслабва.

Казвам: всички хора имат вътрешен стремеж към Истината, но като не могат да я постигнат, те се представят такива, каквито не са. Какъвто и да се представя човек, докато той не е намерил Истината, нищо не е; щом намери Истината, той вече може да се представя както иска – защо? Защото сама по себе си Истината е свещено нещо и тя придава на човека всичко най-възвишено и благородно. Който не е намерил Истината, той е празна глава, която дрънка само; този човек може да е свършил няколко факултета, може да говори за Бога, за Ангелите, за светиите, но сам не може да направи нищо – той е кимвал, който дрънка само. Че е така, можете да направите следния опит: накарайте този човек да излекува един цирей на ръката на някого; рече ли той да ви съветва да отидете при един или при друг лекар, вие ще разберете доколко неговите думи са изпитани, доколко този човек познава Истината. Докато хората търсят лекари, учители само отвън, по препоръка на този, на онзи, те не могат да се домогнат до Истината, нито могат да бъдат свободни.

Сега, като казвам, че вие или хората не могат да бъдат свободни без Истината, аз нямам предвид душите им, понеже всички имат псевдоними; тъй щото, когато говоря за вас, аз не визирам ония лица, имената на които са записани в Божествения свят, но имам предвид вашите псевдоними – никой човек не носи своето същинско име, с което е записан в Божествената книга. Някой казва: „Аз се наричам Иван Стоянов.” Питам кога си се родил като Иван Стоянов, знаете ли колко Иван Стояновци има на Земята – Иван Стоянов не е само един. Ако наистина вашето същинско име е Иван Стоянов, тогава само един Иван Стоянов трябваше да има в света – всъщност така ли е? На същото основание някой казва: „аз съм християнин” или „аз съм вярващ”; казвам: ако ти наистина си християнин, други християни не трябва да съществуват; или ако ти наистина си вярващ, други вярващи

не трябва да съществуват. Да изясня мисълта си: когато казвам, че един християнин или един вярващ съществува в света, подразбирам, че този християнин или този вярващ е истински изразител на Христовото учение, вследствие на което всички останали християни ще се разбират едни други. Днес така ли е? Днес християнин с християнин не се разбират, вярващ с вярващ – също; съвременните хора постоянно се запитват: „Какво е твоето верую?" – значи всеки човек има свое особено верую.

Казвам: в света съществуват един християнин, едно верую, едно Слънце, една Истина. Ако съвременните хора не са свободни, това се дължи на обстоятелството, че те признават различни видове християни, различни видове верую, много слънца и т.н. Не, Слънцето на Живота е едно, Истината е една, и то тази, която прави хората свободни и дава ключове за разрешение на най-трудните въпроси. Казвате: „Какво нещо е Истината?"; Истината е отвлечена идея, с думи тя не може да се обясни – който иска да знае какво нещо е истината, ще му кажа: „Ела и виж." Който отиде при Истината, той не може да се върне назад между хората, не може да има същите отношения с тях, каквито е имал по-рано; както дървото, което е горяло в огъня и се е превърнало в пепел, не може да се върне между дърветата и да има предишните си отношения с тях, така и човек, който е ходил при Истината и я видял, не може да се върне назад между хората. В този смисъл Истината е опасна за всеки, който отива при нея неприготвен – защо? Защото тя ще го лиши от това, от което той се нуждае.

Казвам: страшна е Истината за неподготвения човек; съвременната култура се плаши от Истината, защото тя ще я стопи, нищо няма да остане от нея. Всички хора се плашат от Истината, избягват я – защо? Защото имат обикновено разбиране за Живота, т.е. всички търсят лесен път – живот без страдания. Обаче както и да живеят, в края на краищата те пак ще отидат при Истината. Има един начин, по който всеки ще отиде при Истината и ще се върне назад – славно

е връщането на човека от Истината! Това връщане ще бъде пълно с Радост и Веселие – защо? Защото човек отива болен, стар, а се връща здрав, млад, силен, богат, красив. Тогава той ще каже: „Болен бях – сега съм здрав, стар бяха – сега съм млад, грозен бях – сега съм красив, беден бях – сега съм богат" – това подразбира стиха, който Христос е казал: „Сляп бях, но прогледнах". При това положение всеки ще пожелае да отиде при Истината; и наистина има едно положение, когато човек отива при Истината и не се връща назад. Обаче има друго положение, когато човек отива при Истината и се връща назад. Да се върне човек назад, подразбира да се върне по онзи път, който вече е изминал; не, Истината не връща човека в същия път, по който е минал, защото той нищо няма да придобие – Истината връща човека пак на Земята, но вече с нови придобивки и го кара да върви напред.

Тъй щото сега и аз искам да ви заведа при Истината, от която, като се върнете на Земята, да вървите съзнателно напред. Щом намери Истината, човек отново трябва да се върне на Земята при онези души, които той обича и които го обичат. Някои хора, като намерят Истината, не се връщат на Земята под предлог, че имат друга мисия; други хора пък, като намерят Истината, връщат се на Земята да помагат на своите братя. Желал бих и вие да сте от последните – да намерите Истината и да се върнете да помагате на по-слабите от вас. Красив е животът на Земята, когато човек живее съзнателно и разумно! Когато някой казва, че му е дотегнало вече да живее, той подразбира друго нещо – с това той иска да каже, че няма пари, няма къща, намира се в големи лишения. Дадат ли му пари, къща, той става радостен и казва: „Има смисъл да се живее на Земята"; утре изгуби парите и къщата, казва: „Животът на Земята няма смисъл." Докато има брашно в една къща, лесно се живее – няма ли брашно, трудно се живее; докато има мир в една държава, весело се живее – няма ли мир, тъжно се живее; докато училището дава знания, учениците го посещават и учат – престане ли да дава знания, учениците го напускат.

Сега като говоря така, искам да имате добро разположение, да не се чувствате като подсъдими. Мнозина се чувстват като подсъдими, водени от стражари в съда, дето ще им четат обвинителен акт. Вие трябва да бъдете свободни, да се чувствате в положението на земеделец, който очаква само да получи плодове от своя труд; или трябва да се намирате в положението на ученик, който е завършил образованието си, издържал с успех изпитите си и сега очаква да получи диплом. Човек може да придобие тази Свобода само след като намери Истината. Само завършилият образованието си ученик може да разбере Истината, подсъдимият не може да я разбере. Докато човек е на подсъдимата скамейка или в затвора, той ще разбере законите на държавата, в която живее, той ще познава ограничителните условия на Живота, но Истината няма да разбира; пуснат ли човека от затвора, той вече разбира истината. Докато човек е в ада, той не разбира Истината; щом излезе оттам, той отива на Небето, дето намира Истината. Докато човек е вън от закона на Любовта, той още търси Истината; щом живее в закона на Любовта, той вече е намерил Истината. Значи Истината съществува в закона на Любовта, на Мъдростта – вън от тях Истината не съществува.

Мнозина от вас казват: „Аз съм възрастен човек, четиридесет и пет годишен, много неща съм преживял" – с това той иска да си даде по-голяма тежест; младият пък казва: „Аз съм млад, силен, пълен с живот, с енергия." Казвам: в пътя на Истината нито годините, нито силата играят роля. Човек може да носи четиридесет и пет килограма пясък на гърба си, а може да носи само един килограм злато – кое е по-важно от двете? Златото. Човек може да носи в пустинята един чувал с пари, а може да носи и само един хляб и едно шише вода – кое е по-важно? Хлябът и водата в пустинята са по-важни и необходими от парите. Следователно моментът решава ценността на нещата – има моменти, които са ценни сега, а не в бъдеще. Ценността на предметите не се изразява само в тяхната тежест, някога много леките предмети са особено

ценни и важни. Например носите един килограм хляб в ръката си, но приятно ви е, разговаряте се с него като с живо същество – още из пътя у вас се явява желание да вкусите от този хляб, да го опитате, да задоволите малко глада си.

Сега аз не говоря за сухата истина, за истината без Любов, без Мъдрост, без Светлина, без Правда, без кротост, без въздържание – без добродетели, изобщо; аз говоря за Истина, пълна с добродетели, аз говоря за Истина, която носи Свобода за всички. Всички хора търсят специфичен метод за работа, специфичен метод за постижения; казвам: който изпълнява Волята Божия, той сам ще намери този метод и в скоро време ще свърши работата си; който не изпълнява Волята Божия, той дълго време ще се лута, ще обикаля натук-натам, докато най-после намери правилен начин за работа. Искате ли да имате бързи резултати, преди всичко вие трябва да мислите, да чувствате и да постъпвате право.

Когато човек изпадне в тежко, в лошо състояние, при което мисълта му се помрачава, чувствата му огрубяват, нека направи следното упражнение: поставяне дланите на ръцете една срещу друга, при което се допират върховете на пръстите; лявата ръка се тегли по дланта на дясната до края на китката, след което се изправя в положение на прав ъгъл спрямо дясната ръка, без да се прекъсва движението. Дясната ръка се поставя върху лявата (при това положение и двете ръце са хоризонтално) – сега дясната ръка се тегли, хлъзга над лявата до края на средния пръст. Най-после и двете ръце се поставят с дланите си една срещу друга, както при започване на упражнението. Същото упражнение се прави и с дясната ръка. Направите ли това упражнение няколко пъти, всички лоши състояния от вас ще изчезнат – в него се крие известна житейска философия.

Като давам това упражнение, искам да обърна вниманието ви на следното нещо: хлъзгането, изправянето на ръката и поставянето ѝ върху другата трябва да става без прекъсване. Природата не обича прекъсванията – всяко прекъсване в движенията води след себе си нарушения,

изключения в хармонията на Природата; тия нарушения могат да се изправят, хармонията на Природата може да се възстанови, но затова се изисква дълго време. Всеки може да скъса едно въже, но всеки не може да го поправи – време и майстор се изискват, докато поправят въжето, докато го възстановят в първоначалния му вид. Като правите упражнението ту с дясната, ту с лявата ръка, вие се поляризирате. Ако спазвате правилата, ще видите, че Божествената наука разполага с ред формули, които, правилно изнесени, създават големи преобразувания в човека. Ако човек прилага тия формули, той лесно ще се подмлади; това може да стане в един ден, но днес не е време за моментално подмладяване – за всяко нещо в Природата има определено време.

Какво се разбира под думите „не е време още за подмладяване“? Представете си, че през една тежка, люта зима у някого се яви желание да отиде в градината си, да откъсне зрели плодове от дърветата; може ли да къса зрели плодове? Не може. Какво трябва да прави тогава? Той трябва да чака да дойде лятото, да узреят плодовете и тогава да си откъсне колкото иска. За човека е важно да има желания, реализирането на които става точно на определеното за тях време – това значи да живее човек в Божествения свят, да постъпва съобразно с Божиите пътища. Никой не може да застави Бога да върви по неговите пътища – Бог е мислил и мисли преди нас, а ние вървим след Него. Следователно който мисли и върви след Бога, той не може да измени Неговия план. Ще дойде ден, когато вие ще си служите правилно с Божествените формули и те моментално ще окажат своето влияние върху вас: употребите ли формулата за младостта, моментално ще станете млади; след това ще се погледнете в огледалото и ще се зарадвате. Дойдете ли до положението да си служите с тия формули, вие ще минете от детинство в пълна възраст – това е подразбирал Апостол Павел, като изказал стиха: „Докато бях дете, по младенчески постъпвах, но като станах възрастен мъж, напуснах детинството.” Кой

напуска детинството? Само онзи напуска детинството, който върви в Божествените пътища; докато е дете, човек казва: „Това е невъзможно, онова е невъзможно”, но като стане възрастен и влезе в Божиите пътища, невъзможните неща за него стават възможни и той става радостен и весел.

И тъй, ще дойде ден, когато всеки човек ще върви в Божиите пътища, но след различен период от време: за едного са нужни два дена, за другиго – три дена, за трети – четири дена и т.н. Важно е обаче още днес всеки да разбере какво нещо е Истината. Аз проповядвам онази Истина, която може да даде на човека всичко, каквото душата му желае; аз проповядвам онази Истина, която внася Свобода, а не ограничения, и при която отиде ли човек веднъж, той сам пожелава да се върне, да помага на своите братя. Всички Божествени желания се реализират именно в тази истина – тя дава възможност на човека да реализира ония свои желания, които са потребни за душата му; всички други желания, изостанали от вековете, тя ги отхвърля като непотребни, като чужди за неговата душа. Реализирате ли желанията на вашата душа, вие ще бъдете радостни и блажени, животът ви ще се осмисли и каквото пожелаете, ще можете да направите, стига това желание да е разумно. Когато малкото дете върши неща, които съответстват на неговата възраст, те са разумни; върши ли неща, които не отговарят на неговата възраст, те са глупави. Когато възрастният върши неща, които отговарят на възрастта му, те са разумни – всяко нещо, което отговаря на случая, е на мястото си. За тази цел всеки трябва да мисли, чувства и действа право.

Сега, като ви говоря, виждам, че някои се безпокоят, поглеждат към часовника, гледат да не закъснеят – те са чиновници, намират се под закон. Това потвърждава мисълта, че само онзи може да разбере Истината, който е свободен от външните условия на Живота. Други някои пък страдат от главоболие, от коремоболие, от парична криза и т.н.; тия хора също така не са свободни, вследствие на което

и те не могат да разберат Истината – те искат да разберат Истината, но не са свободни, мъчи ги нещо. Щом е тъй, тези хора трябва съзнателно да работят, за да се освободят от ограничителните условия на затвора. При това всеки сам трябва да се освободи – освободи ли го друг някой, той пак ще влезе в затвора; освободи ли се сам, втори път няма да влезе в затвора. Кой влиза в затвора? Слабият. Ако силният влезе в затвора, с едно махване на ръка ще счупи вратите, с едно махване на ръка той ще счупи прозорците, с един поглед само ще приспи стражата, тя ще захвърли оръжието си и всеки, който е в затвора, ще излезе навън; и тогава всички ще кажат: „Извадете навън този силен човек, той не е за затвора.” Защо? – „Защото направи ред пакости.” Ще дойде ден, когато вратите на всички затвори ще се отворят, прозорците ще се счупят и на затворниците ще се каже: „Излезте вън, всички сте свободни.” Кой ще направи това? Бог ще го направи – Той ще даде разпорежданията си на хора, които са в сила да сторят това. Когато България се освободи, издаде се заповед да се разрушат всички турски крепости – веднага дойдоха хора да изпълнят тази заповед. Всички заповеди се издават от Невидимия свят, а се изпълняват на физическия.

Време е вече всички съвременни хора да бъдат носители на новите идеи, те трябва да възприемат и да реализират всичко ново, което иде от Невидимия свят. От всеки човек се изисква приложение, а не само теория – не е важно какво знае човек, важно е какво той прилага. Мнозина американци са ходили в Индия да гледат чудесата, които индийските йоги са правили, но те сами нищо не могат да направят; каква полза от това, че знаят какви чудеса правят йогите, когато те сами нищо не могат да направят? Ако мога да отворя вратите на затвора, ето какво ще направя: ще извикам едного със себе си и заедно ще отидем в затвора, отдалеч още ще махна с ръка и стражарите пред входа на затвора ще заспят, после ще влезем вътре и всички врати ще се отворят – затворниците ще бъдат свободни и ще се разговаряме с тях. След това те

ще излязат заедно с нас вън от затвора, а вътре ще останат само заспалите стражари; и като се събудят, те ще кажат: „Къде останаха затворниците, кой им отвори вратите да излязат?" – след нас вратите отново ще се затворят. Сега този човек може да разправя на хората как се отварят и затварят вратите на затвора, как се пускат затворниците на свобода и т.н., обаче не е достатъчно само да се говори, всичко това трябва да се върши – иначе всичко, което се говори, ще бъде като в приказките от „Хиляда и една нощ".

Казвате: Господ всичко може да направи; какво може да направи Господ, това е едно нещо, а какво вие можете да направите, това е друго нещо – последното е важно за вас. За тази цел започнете с най-малките неща, които още сега можете да направите; едно от малките неща е следното: вземате например Библията, отваряте някъде и четете; в това време една муха кацне на носа ви и вие изгубвате връзката, не помните вече къде сте чели. Изкуство е да не губите връзката на мисълта си, веднага да продължите размишлението си; можете да махнете с ръка, да изпъдите мухата от носа си и веднага след това да продължите четенето и размишлението си. Или представете си, че един учен размишлява върху някоя идея, но една муха кацва на носа му и от този момент той забравя всичко – какво трябва да направи този човек? Кацне ли мухата на носа му, той не трябва да ѝ обръща внимание, той трябва да покаже, че нищо не го безпокои; рече ли да махне с ръката си, цялата му работа се разваля. Затова считайте, че на носа си нямате никаква муха; махнете ли с ръката си да изпъдите мухата, с това махване вие можете да изхарчите толкова енергия, че милиони мухи не ще бъдат в състояние да я изплатят. Тази енергия не трябва да се изразходва напразно, тя е необходима и трябва на място да се използва. Някой чете една важна книга, която му разкрива Истината; в този момент обаче в ума му дохожда една мисъл като муха, която кацва на носа и спира по-нататъшната му работа; тази мисъл се отнася до някаква сума от пет хиляди лева, която му дължи някой – той започва да се безпокои

за тази сума, но с това изгубва възможността да намери Истината. Искате ли да не губите, считайте, че никой нищо не ви дължи; можете ли да се успокоите веднага, вие ще придобиете нещо повече от сумата, която някой ви дължи – това, което придобиете от книгата, е в състояние да изплати всичко, то е неоценимо само по себе си. Махнете ли с ръка да изгоните тази мисъл, може да получите сумата от пет хиляди лева, но много повече ще изгубите; и след това ще се чудите защо не успявате в живота си. Щом изгубите нещо ценно, вие мязате на майка, която загубва детето си – дълго време след това тя плаче, но загубеното не се връща. И Давид направи едно престъпление, след което му се роди дете; не се мина много време, детето заболя и умря; той плака цяла нощ, моли се на Бога, но детето не можа да се спаси – то умря, замина за онзи свят. Замине ли това дете, ще очаквате второ; ще кажете, че първото е било Ангел – и така да е, ще очаквате втори Ангел да дойде. Първият Ангел замина по причина на престъплението, което сте направили; ако искате да задържите втория Ангел при себе си, трябва да изправите погрешката си. Вашите деца представляват вашите свещени мисли и чувства, които трябва грижливо да пазите – не ги оставяйте да умрат, т.е. да заминат за другия свят, без да дадат своите плодове, те трябва да живеят! Ето и Христос замина за онзи свят, но не умря, Той възкръсна, за да даде Живот на другите – в този смисъл смъртта е оправдана. Ако човек умира, за да възкръсне, да оживее наново, тази смърт е на място, обаче ако човек умира и не възкръсва, тази смърт не е на мястото си.

И тъй, силният не умира, той заминава и възкръсва. Затова пазете се от безсилието, работете и не очаквайте само на Бога! Вие имате ниви, градини, но не сте учили градинарство, не знаете как да обработвате нивите си, вследствие на което търсите работници, които да свършат тази работа вместо вас; търсите работници, но не намирате и затова нивите, лозята, градините ви остават необработени. Казвам: ученикът, който иска да върви в пътя на Истината,

трябва да знае, че първият и най-добър работник на своите ниви и градини е той сам – в това се заключава тайната на Живота. Ако човек мисли, че други хора трябва да работят заради него, те да обработват нивите му, той е на крив път. Казвате: „Не трябва ли да си помагаме едни други?" Казвам: ако доброволно дойдат работници да ви помагат от любов към вас, това е друг въпрос, обаче най-добър работник на една нива е нейният господар – този господар сте вие самите. Забележете, този закон се приложи и по отношение на Христа: преди Христа Бог изпрати на своята нива слугите си – пророците, светиите, но те не можаха да свършат работата както трябва; най-после Бог изпрати своя Син – Той да свърши работата. Щом слезе Христос на Земята, работниците от цялото Небе се съединиха в Негово име и свършиха започнатата работа.

Въпросът за идването на Христа представлява дълбок въпрос. Мнозина казват, че Христос дойде на Земята, за да пострада; не, идването на Христа на Земята не е въпрос на страдания, страданието е случайно нещо, то не може да бъде въпрос, който да определя този важен момент – слизането на Христа на земята. Христос дойде на Земята за проявление на Славата Божия. Питам къде са онези, които разпнаха Христа, къде са Ирод, Пилат и Каяфа, къде е Римската империя? Всички изчезнаха, а останаха резултатите от работата на Христа – всички се смалиха, а Христос израсна. Тъй щото всичко непотребно у вас, което представлява Ирода, Пилата, Каяфа, Римската империя, ще се смали и ще изчезне, а само Божественото ще остане да расте и да се развива. Щом е така, човек трябва да разчита на Божественото в себе си – така ли е всъщност? Днес хората очакват и разчитат на този, на онзи и в края на краищата те се разочароват и животът им се обезсмисля. Наистина тежко е тяхното положение, а още по-тежко е положението на религиозните и духовните хора – защо? Защото те не са нито за този, нито за онзи свят: за този свят не са годни, за онзи свят не са приготвени и казват: „Никой не ни разбира." Вярно е, че никой не ви

разбира, но необходимо ли е хората да ви разбират? Ако Бог ви разбира, трябва ли да се смущавате, че неколцина не ви разбират? Защо не държите в ума си мисълта, че Бог ви разбира? Щом Бог ви разбира и щом вие изпълнявате Неговата воля, нищо не трябва да ви смущава. Ще дойдат хора да ви критикуват, да ви осъждат, но те сами ще си счупят главите. Турците казват: „Остави пияния да падне, да си счупи главата, а след това иди да я превържеш – да разбере той, че има работа с разумен човек."

Сега у някои се явява желание да докажат на хората кои са и какво могат да направят. Който иска да се представи пред хората, че е нещо, ще го пратим в затвора да приспи стражата, да отвори вратите на затвора и да пусне затворниците на свобода. Тъй щото говорите ли нещо, то трябва да се приложи първо от самите вас; ако вие не можете да го направите, тогава не карайте тия хора преждевременно да излизат от затвора; щом вие не можете да им помогнете, ще кажете: „Братя, не бързайте да излезете, поседете още малко в затвора, докато изтече определеното време."

Днес всички хора говорят за спасението на света; питам по кой начин трябва да се спаси света – по Божествен или по човешки? Ако някой иска да спаси света по човешки начин, първо той трябва себе си да спаси, себе си да освободи – от какво? От недоволството, което го мъчи и разрушава: ставаш сутрин – неразположен си, гледаш да не те бутне някой, не искаш да направиш нещо, а го правиш; не искаш да говориш, а говориш; защо става всичко това – не можеш да си дадеш отчет.

Ще ви дам един пример, за да видите на какво се дължи това състояние у човека. Разправяше ми една сестра една своя опитност: седи тя и размишлява, но веднага ѝ дохожда на ума мисълта да се самоубие, да се хвърли в някое езеро или от някой висок връх, не иска да живее. Десет години вече как се подвизава в духовния път, но намира, че нищо не може да направи, нищо няма да стане от нея. Казвам: „Това състояние е на някое чуждо същество от Невидимия

свят, което ти внушава тези мисли – по този начин то иска да те спре в развитието ти.” – „Какво да правя тогава?” – „Ще заповядаш на това същество да коленичи, да се моли на Бога да изправи отношенията си към Него, към добрите хора и към своите братя.” Сестрата приложи този съвет и след малко дохожда при мен и ми казва: „Приложих Вашия съвет и ми олекна, освободих се от това чуждо влияние.”

Казвам: изпаднете ли в подобно състояние, вие трябва да знаете, че сте под влиянието на някое чуждо същество, което не е изпълнило Волята Божия и като не може да си помогне, търси начин как да въздейства на други души, да ги спъва в техния път. Искате ли да се освободите от такива същества, вие трябва да им наложите своята воля, да ги учите като учители – едно от двете трябва да направите: или вие да им станете учител, или те да ви станат учители. На всяко ваше желание, което ви спъва, ще кажете: „Ще коленичиш и ще се молиш!” Защо? Защото зад всяко ваше желание седи по едно ненапреднало същество, което вие трябва да просвещавате. Не е въпросът да бъдете груби, но трябва да бъдете справедливи – справедливостта е език на Природата. Всяка добродетел има свой специфичен език: езикът на Любовта е един, езикът на Мъдростта е друг, езикът на Истината е трети и т.н., тъй щото според добродетелта, на която се говори, такъв ще бъде и нейният език.

Следователно щом човек разбере законите на Любовта, Мъдростта, Истината, Правдата и Добродетелта, той ще разбере защо едни неща стават по един начин, а други – по съвършено особен начин. И затова, когато казваме, че Бог е силен, че Той сам ще оправи работите, това е вярно, но и от ваша страна се иска усилие, работа, приложение на вашата воля. За да може човек да приложи волята си, преди всичко той трябва да се освободи от своя вътрешен страх – иначе ще мязате на заека с кобурите.

Един заек се въоръжил с два кобура и тръгнал спокойно в гората, като казал: „Каквото и да излезе срещу мен, няма да се плаша, защото нося два кобура със себе си.” Едва изказал

тия думи, той чул, че нещо шумоли в гората – хвърлил кобурите настрана и хукнал да бяга. Когато преминала опасността, той пак взел кобурите, препасал ги на пояса си и тръгнал смело из гората.

Казвате: ние трябва да бъдем смели, безстрашни, добри. Да, това е необходимо, защото сегашният век преживява криза, за преминаването на която се изисква взаимна помощ от страна на всички. Който търси Истината, той трябва да се откаже от всякаква критика, от всякакво съмнение; това подразбира, докато сте вън от дома на някой човек, вие имате право да се интересувате какви са баща му, майка му, какво е състоянието му, как живее и т.н. През това време имате право да се съмнявате дали е вярно това, което се говори за него и т.н., обаче влезете ли в дома му, всякакво съмнение, всякаква критика остават настрана. Вие сте вече пред самата Истина, няма защо да търсите сведения отвън – тук вече са излишни всякакви съмнения и критики. Тъй щото намерите ли Бога, влезете ли в Неговия дом, вие трябва изведнъж да определите отношенията си към Него. Ако сте били гладни, голи и без работа, а Бог ви е нахранил, облякъл и поставил на работа, трябва ли да се съмнявате в Него? Казвате: „Дали и в бъдеще Бог ще е един и същ спрямо нас?" Бог е неизменен – Доброто е всякога Добро, то не се изменя, Бог винаги се изявява такъв, какъвто е.

Казвам: вие сте влезли вече в Божия дом и очаквате Бог да ви се изяви такъв, какъвто е, а не такъв, какъвто хората Го рисуват. Вие сами, според разбиранията си, ще проверите какъв е Бог. Който съди за Бога от своите вътрешни опитности, нему Бог отваря вратите на Царството Божие и казва: „Влез"; който не уповава на своята вътрешна опитност, той се намира в едно тежко състояние, постоянно обезпокояван от мухата, която кацва ту на носа, ту на челото, на ръката му или другаде. Щом мухата кацне отгоре му, той махва с ръка да я прогони, но с това изгубва всичко красиво в себе си. Кацне ли мухата на носа ви – тази е първата погрешка, която сте допуснали в себе си; махнете ли с ръка да

прогоните мухата – тази е втората погрешка. Следователно не махайте с ръката си да гоните мухата, за да не изгубите красивото в себе си!

Тъй щото вие трябва да разберете вътрешния смисъл на думата *муха*; мухата представлява страданието, което кацва на носа ви и ако вие махнете към него да го прогоните, това показва, че не сте разбрали дълбокия смисъл на това страдание. Който разбира смисъла на страданието, той ще остави мухата на носа си – тя сама да хвръкне, а през това време той ще учи. Значи мухата представлява страданията или изкушенията в Живота – разумният човек лесно се справя с тях.

Един руски светия бил поставен на голямо изкушение от една красива, но лека мома, също рускиня; един ден тя се хванала на бас със свои другари и другарки, че може да изкуси този светия, за чистотата на когото говорили всички хора от местността, дето той се подвизавал. Една вечер тя тръгнала с компания към манастира, дето живял светията; нощта била тъмна, студена, със сняг до колене. Тя се приближила до прозореца, леко похлопала и казала: „Моля ви се, аз съм пътничка, обърках пътя, не мога да се върна дома си; вън е страшна буря и виелица, цяла съм замръзнала, приемете ме в килията си, защото тук рискувам да загина. В името на Бога, помогнете ми!” Той ѝ отворил, но останал изненадан – пред него не седяла измръзнала нещастна пътница, но красива здрава мома. Тя веднага се хвърлила към него, започнала да го прегръща, обаче той внимателно я отстранил и поканил да седне, след това запалил една свещ и турил един от пръстите си на пламъка ѝ. Момата внимателно следяла всичко, което светията вършил, и останала учудена и засрамена в себе си, като чула как пръстът на светията се пържел и църкал в пламъка на свещта. Тя веднага паднала на колене пред него и започнала да иска извинение за своята долна постъпка. От този момент в нея станало коренно вътрешно преобразуване и решила да измени своя живот; тя излязла вън и казала на своите приятели: „От този

момент аз свършвам с моя лек, порочен живот – един пръст ме спаси.” Когато светията поставил пръста си на пламъка на свещта, с това той искал да ѝ каже: „Както моят пръст гори, така и твоят живот ще изгори” – тя разбрала този език и веднага се отказала от лошия си живот.

И тъй, не изкушавайте Господа; ако Го изкушавате, Той ще тури пръста си на запалената свещ и ще го изгори. Тежко на вас, ако оставите този пръст да изгори; опомните ли се веднага, вие сте спасени. С това Бог иска да каже на хората: „Както Моят пръст гори и се пържи на огъня, така и вашият живот ще отиде, ще изгори, ще се превърне на прах и пепел, ако не се опомните навреме.”

Казвате: „Какво стана с пръста на светията?” Щом красивата мома се върна в правия път, и пръстът на светията оздравя. Той не помислил за себе си, но пожелал да даде един добър урок на красивата мома; той си казал: „Нека изгори един от пръстите ми, но поне ще дам добър урок на една заблудена душа да се спаси, да се върне в пътя на Истината.”

Казвам: днес е ден за разрешение въпроса за Истината – ще намерите ли Истината, или не. Намерите ли Истината, тя ще ви направи вътрешно абсолютно свободни; щом вие се освободите, ще помагате за освобождението и на по-малките от вас. Както светията спаси една душа с изгарянето на своя пръст, така и вие можете с Истината в себе си да помагате на по-малките от вас. Ако светията не беше турил пръста си на запалената свещ, той не би спасил тази душа; ако Христос се беше уплашил от четирите гвоздея и от копието, което забиха в гърдите Му, Той не би спасил нито една душа и от името Му не би останал никакъв спомен. Христос беше готов да понесе нещо много повече от четирите гвоздея, копието и кръста – за Истината Той беше готов на всичко. Христос носи кръста до едно място само и после каза: „Стига толкова, по-нататък вие можете да го носите” – с това Той искаше да каже: „Както Аз нося този кръст, така и вие ще го носите.” Мнозина мислят, че Христос се уморил, паднал под тежестта на кръста и затова

дал други да го носят; не, Христос беше силен, Той можеше докрай да носи Своя кръст, но остави други да го носят, за да покаже на човечеството какво го очаква. Герой е онзи, който може да понесе четирите гвоздея и копието – от такива герои именно се нуждае светът! В този смисъл страданията идват да направят човека силен – леко да носи изпитанията в живота и да каже като Христа: „Господи, в Твоите ръце предавам Духа си.” Кажете ли веднъж така, повече не трябва да съжалявате.

Съвременните хора очакват Христа да ги спаси, да ги избави от страданията, обаче дойде ли Христос между тях, Той ще им каже: „И вие ще живеете като Мен, Аз страдах и вие ще страдате – такава е Волята на нашия Баща!” Христос беше разпнат на кръста, страданията Му не бяха продължителни, но интензивни; както Той издържа, така и вие трябва да бъдете герои, да издържате – можете да пъшкате, да плачете, но за вас е важно да издържате страданията. Мнозина говорят, че имат много страдания, че издържат; не е важно какво говорят те, но как носят страданията. Дойдат ли ви страдания, кажете като Христа: „Господи, в Твоите ръце предавам Духа си!”

Питам, ако Бог е с нас, кой може да бъде против нас? И ако Бог ни изпитва, Той има предвид някаква велика цел, заради която ние трябва да кажем: „Да бъде благословено Името Божие!” Докато Христос беше на Земята, и Той беше подложен на големи изпитания, вследствие на което не можа да прояви всичката си сила и всичкото си знание. Например Той не можа да прави пари, но при един случай, когато потрябваха, Той каза на Петра: „Хвърли мрежата в морето и първата риба, която се закачи, измъкни я и като разтвориш устата ѝ, ще намериш един статир; вземи го и дай го и за Мен, и за теб.” Обаче когато Христос влезе в Духовния свят, там Той прояви по-голяма сила – Той бутна вратата на ада, приспа стражата, разтопи оръжията им, отвори вратите на затворниците и каза: „Излезте всички вън!” След това дойде новата култура, която имаме днес. Христос ще дойде

още веднъж на Земята, ще освободи затворниците, които са влезли след Него в ада и пак ще се върне назад – тогава ще дойде Новата култура, която всички съвременни народи очакват. Тъй щото всичко добро, което днес става в света, трябва само да ни радва и да му съдействаме – това показва, че Бог работи в света. Следователно всички трябва да освободите ума, сърцето и волята си от ония спънки, вериги, които ви ограничават – само така ще дойдете до истинските отношения на братство, до взаимни отношения на Любов.

Аз не говоря за любовта, от която утре ще се разочаровате, аз не говоря за знанието, от което утре съзнанието ви ще потъмнее, но имам предвид онази Любов, онова Знание, онези блага, които Бог е дал на хората. Дойде ли положителното в света, ще дойдат и хората от Шестата раса; вие можете да вярвате, а можете и да не вярвате на моите думи, но един ден ще проверите всичко това. Ще дойде ден, когато хората ще имат деца-ангели; и тогава всеки ден Ангели и светии ще слизат от Небето да носят подаръци на вашите деца, домовете на хората ще бъдат пълни с Божиите благословения. Каква по-голяма радост за родителите от тази, да имат деца-ангели? Дойде ли тази епоха, децата ще помагат на родителите си, а не родителите на децата, както е било досега. Родителите ще казват: „Заслужава човек да носи името баща или майка”; децата ще обичат родителите си и ще им помагат.

Питам, какво по-хубаво от това, да бъде човек обичан – всеки се стреми към това да бъде обичан. Кой ще обича хората и как ще ги обича? Онзи, който истински обича хората, няма да им се изяви цял, но ще се изяви или само чрез очите на някого, или само чрез ръцете му и т.н. Как ще изразят обичта си ръцете или очите на човека? Ръцете ще направят една услуга, с която ще изразят своята любов. Очите ще погледнат хубаво онзи, когото обичат – какво по-хубаво искате от красивия, от разумния поглед? Някой се обезсърчил, отчаял се, но дойде при него онзи, който го обича, и го погледне само, без да му каже нещо – този поглед

е в състояние да насърчи човека. Разумният поглед говори на човека: „Забрави всички мъчнотии, хвърли ги настрана, аз съм с теб!" Този поглед е в състояние да заличи всички мъчнотии и страдания, а той сам не се заличава, остава паметен в душата на човека. Да срещнете човек, който ви обича, значи да придобиете сила, която да ви освободи от всички мъчнотии и страдания, и да се върнете у дома си весели и щастливи; тогава всеки ще каже: „Благословен е денят, в който срещнах човека на Любовта!" Да любиш и да те любят – този е идеалът, към който всеки се стреми; този идеал е в сила коренно да измени живота на човека.

Сега аз говоря за Ангелите, за светиите, за онзи свят, но всичко това е теория; в дадения случай за вас е важно следното: животът ви да се измени. Какво ще се ползвате, ако знаете как живеят Ангелите и светиите, а вие се мъчите и страдате – щом знаете как живеят Ангелите, и вие трябва да живеете като тях; какво се ползвате, ако знаете как се хранят Ангелите, а вие сте гладни, не сте се хранили няколко деня – щом знаете как се хранят Ангелите, и вие трябва да се храните като тях. Щом знаете нещата, вие трябва да ги приложите – това подразбира да сте придобили Истината; Истината носи условия, при които човек придобива всичко онова, което при обикновени условия не може да придобие. Какво трябва да придобие човек? Той трябва да придобие онова, което му е определено за сегашния, а не за бъдещия живот. Има неща, които вие трябва да придобиете сега, докато сте още в телата си; остане ли да ги придобивате в бъдеще, те са загубени вече.

Тъй щото не е важно за вас как е живял някой светия преди хиляди години, за вас е важно как вие живеете днес. Какво е правил Христос на времето си не е важно; какво можете да направите вие днес, това е важно. Сам Христос е казал: „Който вярва в Мен, ще прави по-големи чудеса от тези, които Аз сега правя." На времето си Христос нямаше условия да направи по-големи чудеса от тези, които направи, но днес вече Той има по-богати условия;

например Христос не можа да обърне умовете на равините към Бога, но днес може да направи това. След Христа обаче всички равини се обърнаха към Бога; Христос им каза: „Вие държите ключовете на Царството Божие и нито вие влизате, нито на другите позволявате да влязат.” Човек не може да се поправи, докато държи ключовете на Царството Божие в ръцете си, без да ги използва за себе си или да ги даде на другите; за да се поправи човек, непременно ключовете трябва да се вземат от ръцете му.

Сега ние не трябва да се връщаме към миналото, да се интересуваме от това, което са правили Ирод, Пилат или Каяфа, но трябва съзнателно да ги избягваме с техните грешки и престъпления. Човек трябва да бъде силен – да се справи с мухата, кацнала на носа му, без да маха с ръка да я прогони. Дойде ли му някакво страдание, той не трябва да роптае против него, да маха с ръка; дойде ли една лоша мисъл в ума му, той не трябва да се пита защо е дошла, но да работи върху себе си да я трансформира. За вас е важен Новият живот, новите правила, които Истината носи; старият живот е ценен само със своите опитности, но той не трябва повече да се продължава. Ако изучавате английски език, вие ще се ползвате от английската, а не от българската граматика – колкото и да си мязат двете граматики, за случая е важна английската граматика; ако изучавате френски език, ще се ползвате от правилата на френската граматика – всяка наука има свои правила. Искате ли да изучавате Божествената наука, вие трябва да се справите с противоречията, да имате цел в живота си – само по този начин ще придобиете истинско щастие. Хората на старото си служиха с пушки, със саби, с кобури; хората на новото, на Истината заместват тия оръжия с упражнения, със светли мисли и възвишени чувства. Вие не знаете още да употребявате упражнението, което ви дадох, но достатъчно е в първо време само да го извадите от калъфа. Динамическа сила се крие в пръстите на ръцете, всеки пръст е свързан с един свят – значи десет пръста, това са десет свята. Те

са мощни сили, с които трябва да се свържете; влезете ли във връзка с тях, от пръстите ви ще излиза толкова голяма Светлина и Сила, че Земята ще се разклати. Ако в ума ви няма никакво съмнение и ако в сърцето и волята ви няма никакво колебание, всичко това може да се постигне. За тази цел вие трябва да работите за Бога – каквато работа да започвате, работете я от Любов към Бога. В това отношение момата, която напуска майка, баща, дом за своя любим, дава пример какво значи да работи човек за Бога; ако тя напуска дома си за преходната любов на някой момък, вие не сте ли в състояние поне толкова да направите за Бога? Вие, които сте получили толкова блага от Бога, трябва ли още да се плашите от общественото мнение? Общественото мнение, порядъкът в света са важни дотогава, докато още не са засегнали Божията Любов, Мъдрост и Истина; засегнат ли ги, ние ще ги ритнем, както Христос ритна вратата на ада.

Сега ние живеем в свят на безредие, а мислим, че живеем в свят на някакъв действителен ред и порядък. Съвременните хора едва сега изучават Божествения ред и порядък; за реда и порядъка на този свят именно е казано в Писанието, че око не е видяло и ухо не е чуло това, което има да се случи на онези, които любят Господа. Човек трябва да работи, да се упражнява, за да се домогне до Божествения свят. Един германец, известен боксьор, отишъл в една гостилница да се храни; в същата гостилница влязъл и един англичанин, виден боксьор, и седнал пред една маса близо до германеца. Като започнал да се храни, той се оплакал на своя приятел от месото, като казал, че германските меса не са хубави. Това обидило германеца и той поискал обяснение от англичанина; последният му казал: „Ако се чувствате толкова обиден, предлагам да се боксираме, но с условие Вие само да отбивате ударите, срещу което ще Ви дам една сума” – англичанинът бил уверен в умението си да се боксира. Германецът се съгласил, приел поканата на англичанина. Като свършили боксирането, англичанинът казал на германеца: „Елате у дома да ви дам няколко правила за боксиране.” Германецът се съгласил да отиде

в дома на англичанина, за да му даде няколко правила за боксиране, след което започнал усилено да се упражнява; в продължение на две години той постигнал толкова много, че надминал своя учител. Днес той е известен в Германия като един от най-видните боксьори.

Казвам: ако вие сте слаби, по същия начин трябва да се упражнявате, за да надвиете известния боксьор. Кой е този боксьор, с когото ще се борите? Дяволът. Вие искате да го ударите, но не можете, той отбива ударите ви. Докато дяволът ви надвива, вие никога няма да станете знаменит човек; с други думи казано, докато човек не придобие една наука, с която да се справя с всички външни и вътрешни неблагоприятни условия, с всички лоши мисли, чувства и постъпки, той всякога ще бъде зависим човек. Обаче придобие ли тази наука, той ще се справя с всички условия на Живота – такъв човек е свободен, независим.

Следователно вие трябва във всичко да виждате Бога. Щом дойдете до някоя мъчнотия, ще знаете, че зад нея седи Бог, който следи как се боксират двама души; когато види, че един от тях губи баса, т.е. пропада, Бог му казва: „Ела у дома да ти дам няколко правила; ти добре се биеш, но има нещо, което ти препятства.” В първо време мнозина от вас ще изгубят баса, защото противникът е силен, обаче ако се упражняват според правилата, които Бог им е дал, след две години те ще спечелят първата премия – първата премия представлява развитите дарби и способности у човека. Има чувства у човека, като например любостяжение, скъперничество, разточителност, развитието на които е опасно; обаче има чувства, дарби и способности у човека, които непременно трябва да се развият – тяхното развитие е напълно безопасно. Например какво по-хубаво от това, да развие човек в себе си дарбата да пее – всеки човек трябва да стане отличен певец; истински певец е онзи, който може да спечели сърцето на своя заемодавец.

Представете си един знаменит, но беден певец, който дължи някому десет хиляди лева, а няма пет пари в джоба си да му ги върне; какво трябва да направи този певец? Той

трябва да отиде при своя заемодавец и да му каже: „Пет пари нямам в джоба си, но искам да изплатя поне лихвите на дълга си.” – „Как ще ги изплатиш?” – „Ще ти попея малко.” – „Добре, изпей ми нещо.” Започва певецът да пее, но така, че заемодавецът забравя всичко, унася се от гласа на своя длъжник; като свършва де пее, кредиторът му казва: „Не само че не ми дължиш вече, но отгоре на това ти давам хиляда лева; никога не съм слушал такъв певец, сега разбрах какво нещо е истинското пеене.” Също така и художникът може да постъпи със своя кредитор: щом е беден и не може да плати дълга си, той трябва да предложи на своя кредитор да го нарисува; ако последният приеме това предложение и остане доволен от портрета си, той не само че ще му прости дълга, но отгоре на това ще му даде една малка сума. Така може да постъпи и поетът: ако няма пари да изплати дълга си, той ще напише едно хубаво стихотворение на своя кредитор и с това ще компенсира задълженията си. Значи истински певец, художник, поет или оратор е този, който може да трогне своя кредитор, да го постави в положение да прости дълга му.

Сега, като поглеждате пръстите си, ще знаете, че всеки пръст представлява свят, от който се черпят ред енергии, сили. Например първият пръст, палецът, представлява Божествения свят, основан на Любовта, на Венера. Понякога Венера прави големи пакости – кога? Когато възлюбеният ѝ не е при нея и тя трябва да го търси; щом не го търси, щом той е на мястото си, по-добра от нея няма. Първото състояние астролозите наричат лоши аспекти, а второто – добри аспекти. Венера е възлюбената дъщеря на Бога; останалите четири пръста са влюбени във Венера, но мълчат, не се изказват. От тях Юпитер и Сатурн са нейни любимци, които се скарали за нея; спорът дошъл до Слънцето, което най-после успяло да ги примири. Щом дойде въпрос за работа, всички се съединяват в едно и свършват работата, после пак се отделят – всеки отива на мястото си. Всички пръсти се стремят към Венера, всеки иска от нея да им даде

по един поглед. Тя отправя към всички по един поглед, с което ги изпитва. Сатурн, средният пръст, който е израснал най-високо, иска да обърне внимание на Венера със своята височина, като ѝ казва: „Аз съм най-високият връх" – Сатурн е философ, той разглежда нещата от причините към последствията. Юпитер пък иска да ѝ обърне внимание със своето величие – той е неподражаем в поклоните, които прави на Венера. Слънцето, четвъртият пръст, е музикант, художник, който носи Живота; той е весел, жизнерадостен, богат, на всички дава – с това той иска да обърне внимание на Венера. Най-малкият пръст, Меркурий, е опитен търговец, който върти търговия, ходи натук-натам; щом се оплетат работите на другите богове, всички се обръщат към Меркурий – той да ги оправя; не само боговете се обръщат към Меркурий, но и целият космос търси неговата помощ. Показалецът е най-много влюбен във Венера – дето ходи, той все нея търси.

Казвам: човек трябва да има ясна представа за ръката си, да знае какво съдържа тя в себе си; щом погледне ръката си, той трябва да се зарадва, като че вижда Бога в нея. Велико нещо е човек да обича, да излива Любовта си; същевременно той иска другите да приемат тази Любов и да ѝ се отзоват. Тъй щото всеки пръст на ръката представлява особен свят с определени отношения към другите пръсти, т.е. към другите светове. Например Сатурн е представител на Причинния свят – чрез него човек изучава причините и последствията на нещата; Слънцето е представител на изобилието – то носи радостите и веселието в Живота; Меркурий е представител на практичността – той поставя човека в положение да знае какво да прави. Тъй щото погледнете ли ръката си, кажете: „Аз искам да обичам Бога, да Му служа – аз искам да обичам дъщерите на Бога."

Като слушате да се говори така, някои ще се намерят в противоречие и ще кажат: „Половината човечество ще обича дъщерите на Бога, ами какво трябва да прави другата половина?" Питам, вие разсъждавали ли сте по въпроса как

Бог създаде жената от Адама, как е възможно от мъж да се роди жена. Според законите, които вие познавате, мъжът ражда мъж, а жената – жена; тогава как е възможно от реброто на Адама да излезе жена? Казвам: когато хората работят в света, те трябва да бъдат разделени на мъже и жени, но когато работят за Бога, те трябва да се съединят в едно цяло. Когато у хората се явят желания, мисли и чувства, противоположни на Бога, те се отделят от Него, а с това заедно те се делят на мъже и жени. Следователно щом мъжът търси жената и жената търси мъжа, те се отдалечават от Бога, от Истината; когато мъжът и жената се обикнат и бъдат готови да се жертват един за друг, те се сливат в едно и се движат към Бога. И тогава Бог е цел, смисъл за тях – те живеят вече в една плът, в едно тяло.

Следователно ако умът и сърцето на човека не се съединят в едно, той не може да се движи към Бога. Докато умът на човека желае едно, а сърцето му – друго, той се намира в противоречие; докато умът и сърцето на човека са раздвоени, той не може да постигне това, което желае. Умът и сърцето трябва да се слеят в едно, тъй щото човек трябва да разбира какво нещо е мъжът и какво – жената. Когато момата срещне един момък или когато момък срещне една мома, те трябва да се гледат като същества, дошли на Земята да работят, да свършат една работа – ако и двамата се оценят правилно и се обърнат към Бога, животът им ще се осмисли. Не е лошо, когато двама млади се обичат, злото е в лошото готвене. Казвате: „Как трябва да се готви?" Хубаво трябва да се готви. При това смисълът не е в многото готвене; ще готвите умерено и хубаво, та всеки да е доволен от готвенето – в това седи истинската Любов.

И тъй, Любовта не седи в погледи и милувки. Ако отидете в Германия например и спрете погледа си за по-дълго време върху някой човек, той веднага ще ви запита: „Защо ме гледаш така, да не искаш да ме хипнотизираш?"; в България колкото и да гледате човека, той нищо няма да каже. Питам колко време трябва да гледате един човек, за да остане той

доволен от вашия поглед? Вие така трябва да гледате човека, че той да остане доволен от погледа ви, да пожелае и втори път да го погледнете; ако му напишете писмо, това писмо трябва да бъде такова, че той да пожелае и втори път да му напишете писмо. Ако нашите погледи, движения, писма не могат да събудят Божественото у хората, какъв смисъл имат те? В такъв случай ще излезе, че никой никого не трябва да гледа. Не, ще гледате, но хубаво ще гледате: мъжете ще гледат жените, ще се радват на хубавото, на красивото в тях, ще се радват на децата им, на богатството им и т.н.; и жените от своя страна ще гледат мъжете, ще се радват на красивото в тях, ще се радват на дарбите, на способностите им. Всичко красиво е Божествено, тъй щото злото не е в гледането, но в лошото гледане, в лошото готвене – ще готвите хубаво! Съвременните хора си поставят ограничения, и то криви, като казват, че мъжете не трябвало да гледат жените, особено чуждите – те трябвало да гледат към земята, понеже били направени от пръст; жената пък имала право да гледа мъжа, понеже била направена от неговото ребро. Казвам: ако жената е огледало, всеки мъж има право да се оглежда в това огледало. Съвременните светски и религиозни жени имат огледалца, в които се оглеждат; светските се оглеждат свободно пред хората, а религиозните се срамуват. Ако човек се оглежда, за да познае себе си, той има право да се оглежда, обаче най-мъчното нещо е човек да познае себе си, да познае своя истински образ.

И тъй, обичайте всичко, което Бог е създал, изучавайте всичко, което Бог е създал. Турете тези правила в приложение още днес, понеже днешният ден е ден на Божията дъщеря – ден на Любовта, когато Бог е създал човека. Този ден трябва да се освети! Човек е създаден в деня на Божията Любов, той е Неговото възлюбено дете, ето защо човек трябва да бъде израз на Божията Любов, Мъдрост и Истина. Щом сте изразители на Божията Любов, вие ще можете да помагате на вашите братя и сестри. Срещате една сестра или един брат, паднал някъде, окалял се – вие ще му посочите къде

да се измие; ако е счупил крака си, ще го превържете, ще го заведете в дома му. Който няма Любов в себе си, ще го пита: „Защо се окаля, къде ходи, защо счупи крака си?" – „Ходих някъде, паднах и си счупих крака." В това положение вие ще мязате на онези, които разпитвали Настрадин Ходжа как е паднал, че си изкълчил крака.

Един ден Настрадин Ходжа се качил на една круша да бере от нейните плодове; както берял крушите, той се плъзнал от клона, но който бил стъпил, паднал на земята и си изкълчил крака. Всички, които го срещали след това, все го питали: „Как падна от крушата, как изкълчи крака си?" Той разправял на един, на втори, на трети и най-после, когато му дотегнало да разправя все една и съща история, казал: „Чудна работа, не се ли намери един между вас да е падал от круша – да знае как се пада, че да престанете да ме разпитвате!"

Следователно красивото, великото в Живота е да помагате на една душа, когато видите, че тя се моли; защо сте дошли на Земята, ако не можете да помогнете на една ваша сестра или на един ваш брат, когато те се намират в нужда? Любовта изисква дълбоко вътрешно внимание един към друг – да си помагате, когато сте в нужда. Всички трябва да съзнавате, че сте членове на едно и също Братство и като такива да имате помежду си повече вътрешни, отколкото външни отношения – само по този начин Бог ще се проявява чрез всеки едного.

Ако приложите това, което съм ви говорил, през тази година ще имате големи благословения. Каквото можете да носите от тези благословения, ще бъде за вас, а останалото, което не можете да носите, ще бъде за нас. Приложение се иска сега от всички – вземете за образец Христа и постъпвайте като Него! Той страда, разпнаха Го на кръста и най-после възкръсна; след възкресението Той получи големи блага – даде Му се власт и на Небето, и на Земята. Тогава Христос се яви на учениците си и каза: „Идете из света и проповядвайте, както и Аз проповядвах – каквато работа

свърших Аз, такава и вие можете да свършите.” И наистина от работата за Бога зависи и подобрението на вашия живот.

Сега желая на всички да бъдете свободни, както Бог ви е създал. Божията Свобода произлиза от Истината, а човешката свобода носи робство, ограничение. Ако някой носи товар, раница на гърба си, нека я тури настрана, да се освободи от нея, защото днес е денят на Любовта, която носи Радост и Веселие за човека – тя осмисля и продължава неговия живот.

Любовта носи пълния Живот. Тя носи всички благости и дарования на Живота.

21 август 1931 г., 5 ч.

РЕЧНИК НА ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

Аязмо (гр.) – лековит извор при църква или манастир.

Букаи (тур.) – вериги за спъване на кон.

Все-таки (рус.) – все пак.

Гюбре (тур.) – тор.

Гяур, гяурин (тур.) – неверник, друговерец, който не изповядва исляма.

Дели (тур.) – прозвище за буен човек.

Дервиш (тур.) – мохамедански монах.

Джубе (тур.) – дълга горна дреха, кафтан.

Иждивявам (ост.) – изразходвам.

Каракачани (тур.) – балканска етническа общност от овцевъди, говореща гръцки диалект; куцовласи.

Келево (диал.) – валяк на кладенец, чакрък; воденично колело.

Кепенк, кепенци (тур.) – дъсчени капаци на прозорец.

Копаня (диал.) – съд от издълбано дърво за хранене на животни.

Костена жаба (диал.) – костенурка.

Краска (рус.) – цвят, боя.

Любостежание (рус.) – алчност.

Непреривен, непреривна (рус.) – непрекъснат, непрекъсната.

Обленявам се (ост.) – проявявам ленност, мързелувам.

Опущение (рус.) – пропуск, грешка.

Пексимет (тур.) – сухар.

Пиростия (диал.) – железен триножник за съдове, под който се пали огън при готвене; саджак.

Разбогатявам (ост.) – забогатявам.

Самун (тур.) – кръгъл хляб.

Скържавост, скържав (диал.) – скъперничество, скъперник.

Статир – римска монета, равна на четири динарии.
Трен (фр.) – влак.
Уд (ост.) – крайник, член, отделен орган от тяло.
Укрухи (ост.) – огризки, трохи.
Щерна (диал.) – цистерна, водоем.

АЗБУЧЕН ПОКАЗАТЕЛ

Абсолютното 81, 196, 205, 237, 253, 266, 301, 305, 341, 354, 358
– **Абсолютна вяра** 171, 288, 306
– **Абсолютна истина** 120, 411
– **абсолютна красота** 363
– **Абсолютна реалност** 168, 364
– **Абсолютна свобода** 85, 211, 260, 314, 361, 431
– **абсолютна хармония** 138
– **абсолютна чистота** 79, 80, 83, 91, 147
– **абсолютна щедрост** 156
– **абсолютно безкористие** 129
– **абсолютно ограничение** 364
– **абсолютно равновесие** 119
– **абсолютно съвършенство** 54

Авторитет 105, 194, 314, 379, 380, 409

Адепт 11, 79, 105, 289, 290, 307, 358

Аз 307
– **познаване на себе си** 188, 441
– **самовъзпитание** 66, 316
– **самообладание** 177, 178
– **самостоятелност** 250, 255, 351, 377*†
– ñàáà 306

Активност 118

Алхимия 49, 88

Ангел 13, 30, 40, 43, 44, 59, 91, 116, 118, 126, 133, 148, 151, 163, 165, 173, 174, 175, 176, 204, 241, 278, 290, 294, 298, 299, 303, 322, 344, 347, 352, 355, 368, 369, 371, 372, 374, 381, 384, 387, 402, 403, 409, 416, 425, 433, 434
– **Азраел, Ханиел** 347
– **Херувим** 278

Астрален свят 147

Астрология 438*
Вж. *Земя, Слънце*
– **астрологичен аспект** 438
– **Венера** 438, 439
– **звезда** 11, 65, 70, 106, 109, 124, 211, 287, 390, 407
– **Луна** 11, 65, 70, 106, 109, 112, 113, 120, 124, 134, 211, 287
– **небе** 11, 65, 66, 86, 106, 135, 141, 227, 280, 281, 324
– **планета** 147, 287
– **Полярна звезда** 407
– **пълнолуние** 134
– **Сатурн** 438, 439
– **Юпитер** 438, 439

Атмосфера 49*, 153, 177, 280

Аум 307

Аура 148, 270

Безграничното, необятност 119, 221, 311, 366*

Безкористие 48, 129

Безопасност 437

Безсмъртие 29, 43, 221, 235, 238, 252, 376, 378

Безупречност 125, 178, 201

Библейски личности и понятия
– **Аарон** 91
– **Авраам** 274
– **Адам** 11, 12, 19, 20, 30, 371, 440
– **Библия** 120, 270, 409, 424
– Áèòèå 70, 93
– **блудния син** 252, 403, 404
– **Богородица** 206

† Страници и понятия, отбелязани с [*], не съдържат посочения термин, а негов синоним.

– **Давид** 174, 425
– **Ева** 11, 12, 30, 105, 371
– **Евангелие** 102, 104, 214, 219, 228, 270, 273, 280, 282, 310, 325, 337
– **Евангелие от Йоан** 102, 214, 228, 273, 280, 310, 325, 337
– **Евангелие от Матей** 282
– **Иеровоам** 59
– **Израил** 74, 88, 91
– **Ирод** 426, 435
– **Исай** 74, 83, 96, 98, 99
– **Исус** 107, 273, 274, 275, 282
– **Йон** 89, 90
– **Йордан** 336
– **Йосиф** 333, 334
– **Нов завет** 93
– Îòêðîâåíèå 93
– **Павел** 70, 88, 130, 264, 421
– **Петър** 51, 64*, 65, 432
– **Пилат** 34, 426, 435
– **Писание** 24, 43, 93, 115, 117, 129, 134, 150, 204, 245, 255, 258, 282, 288, 301, 314, 320, 321, 326, 332, 336, 341, 350, 354, 362, 371, 388, 436
– **пророк** 22, 56, 59, 60, 83, 96, 98, 99, 206, 207, 270, 426
– **Симон** 51
– **Соломон** 15, 287
– **Стар завет** 59, 93, 219
– **Ханаанска земя** 91
– ßêîâîâî ïîñëàíèå 147

Битие 304, 395

Благо 85, 131, 139, 164, 175, 178, 179, 210, 216, 230, 247, 263, 264, 265, 269, 271, 276, 281, 283, 289, 411

Благоволение 251, 329, 362

Благоговение 78, 333, 401

Благодарност 56, 58, 65, 67, 68, 73, 75, 85, 86, 99, 101, 107, 111, 116, 125, 129, 133, 134, 144, 145, 146, 157, 175, 180, 216, 217, 218, 221, 259, 273, 279, 289, 321, 322, 324, 357, 366, 372, 400, 401, 404

Благоденствие 48

Благодетел 138

Благоприятност 35, 52, 63, 74, 77, 93, 134, 164, 201, 224, 232, 352, 390

Благородство 47, 48, 58, 111, 128, 155, 239, 249, 252, 275, 285, 288, 386, 399, 405, 413, 416

Благосклонност 129

Благословение 30, 47, 50, 66, 99, 137, 155, 156, 201, 202, 207, 208, 248, 262, 269, 276, 277, 278, 285, 287, 299, 306, 324, 347, 348, 376, 383, 387, 389, 402, 403, 406, 432, 433, 434, 442

Благост 32, 110, 443

Благотворителност 346, 370, 404

Благоутробие 116, 143

Благоухание 40, 140

Благочестие 108, 403

Блаженство 422

Ближен 13, 26, 39, 67, 69, 73, 74, 87, 95, 102, 112, 116, 147, 159, 197, 246, 252, 257, 261, 297, 312, 320, 325, 388, 395

Бог, Божественото 18, 20, 23, 24, 43, 49, 57, 59, 61, 62, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 76, 78, 80, 83, 86, 88, 99, 110, 114, 117, 120, 123, 124, 129, 133, 146, 148, 149, 152, 158, 161, 162, 167, 172, 173, 175, 179, 180, 181, 182, 190, 196, 197, 216, 218, 219, 221, 236, 240, 241, 242, 243, 244, 249, 250, 252, 257, 265, 266, 267, 268, 270, 271, 272, 273, 277, 278, 281, 284, 286, 292, 293, 295, 300, 308, 309, 313, 315, 322, 330, 332, 333, 336, 345, 371, 377, 379, 385, 388, 393, 398, 400, 403, 404, 405, 409, 415, 423, 425, 431, 437, 442
Вж. *Христос*
– **богове** 11, 30, 84, 105, 106, 107, 109, 112, 113, 117, 241, 243, 278, 373, 439
– **богомолец** 47, 93, 237, 276, 289
– **Богородица** 206
– **богословие** 200
– **Божествен живот** 40, 143, 297
– **Божествен организъм, тяло** 56, 363, 390, 394, 401

– **Божествен свят** 40, 44, 54, 63, 65, 74, 136, 138, 139, 231, 238, 239, 245, 247, 279, 294, 297, 298, 350, 351, 354, 374, 416, 421, 427, 436, 438
– **Божествена идея** 27, 56, 119, 380, 381, 391
– **Божествена мисъл** 39, 48, 50, 67, 91, 139, 203, 212, 260, 262, 325, 395, 401
– **Божествена свобода** 303, 316, 443
– **Божествена сила** 382
– **Божествено желание** 91, 92, 192, 324, 352, 422
– **Божествено начало** 232, 367
– **Божествено учение** 126, 127, 262, 263, 301, 304, 394
– **Божествено чувство** 39, 48, 203, 212, 395, 401
– **Божи Дух** 168, 311, 317, 328, 384, 391
– **Божи закон** 56, 97, 137, 139*, 171, 193, 206*, 258, 259, 298, 299, 301, 305, 337, 316, 317, 328, 329*, 337
– **Божие благо** 75, 125, 157, 251, 262, 316*, 324
– **Божие благоволение** 251, 329, 362
– **Божие благословение** 30, 47, 66, 155, 156, 201, 207, 248, 276, 285, 287, 306, 329, 347, 383, 387, 389, 402, 433
– **Божие име** 156, 214, 255, 256, 324, 329, 430, 432
– **Божие око** 67, 328, 396
– **Божии пътища** 89, 90, 208*, 306*, 324, 364, 401*, 421, 422
– **Божия Истина** 127, 131, 168, 174, 212, 223, 274*, 296, 316, 369, 436, 441
– **Божия Любов** 10, 15, 16, 35, 36, 38, 40, 42, 87, 111, 127, 131, 134, 145, 163, 166, 168, 169, 170, 174, 212, 223, 224, 226, 234, 235, 261, 262, 274, 289, 294, 296, 304, 316, 335, 357, 369, 370, 392, 399, 436, 441
– **Божия Мъдрост** 15, 35, 127, 131, 168, 174, 212, 223, 280, 296, 304, 316, 369, 436, 441
– **Божия Правда** 204, 262
– **Воля Божия** 9, 14, 19, 34, 40, 60, 64, 65, 66, 128, 134, 141, 142, 160, 176, 193, 204, 205, 207, 208, 215, 245, 251, 254, 255, 259, 262, 263, 275, 296, 302, 328, 355, 356, 366, 372, 389, 394, 420, 427, 428
– **вяра в Бога** 12, 16, 33, 65, 81, 96, 105, 106, 107*, 109, 113, 116, 118, 119, 122, 143, 159, 165, 166, 169, 170, 171, 176, 188, 206, 217, 274, 288, 297, 306, 320, 321*, 355, 378, 396*, 401*, 411
– **глас на Бога** 334
– **Господ** 23, 24, 25, 26, 33, 35, 40, 47, 57, 59, 60, 62, 71, 74, 86, 87, 89, 90, 91, 94, 95, 97, 99, 107, 111, 112, 118, 119, 122, 123, 124, 133, 137, 144, 150, 161, 175, 190, 192, 203, 221, 246, 256, 258, 290, 300, 307, 337, 340, 341, 347, 370, 371, 372, 376, 377, 385, 397, 424, 431, 432, 436
– **лице на Бога** 140, 299, 301, 360, 368
– **Любов, обич към Бога** 11, 13, 21, 22, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 171, 178, 204, 208, 210, 211, 214, 215, 222, 226, 246, 247, 255, 261, 263, 310*, 311, 335, 355, 356, 362, 365, 396, 436, 439
– **обръщане към Бога** 16, 22, 41, 90, 122, 289, 290, 307, 435, 440
– **Отец** 14, 25, 26, 108, 147, 157, 161, 274, 289, 332, 354, 357
– **Свети Дух** 107
– **Син Божи** 9, 14, 51, 53, 55, 65, 66, 280, 426
– **Синове Божии** 19, 53, 54, 66, 109, 318, 319
– **Слово Божие** 36, 108, 115, 337, 338 , 339, 340, 341
– **служене на Бога** 21, 27, 28, 138, 140, 171, 205, 223, 247, 253, 256, 260, 263, 280, 282, 291, 314, 320, 327, 331, 360, 362, 373, 381, 386, 391, 394, 395, 402, 439
– **троеличие на Бога** 107
– **Царство Божие** 79, 98, 283, 299, 305, 317, 318, 341, 342, 344, 353, 354, 376, 390, 429, 435

Богатство 10, 12, 13, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 26, 27, 31, 32, 47, 53, 58, 59, 61, 63, 69, 103, 109, 119, 122, 130, 133, 162, 178, 179, 183, 190, 195, 196, 213, 218, 221, 222, 228, 230, 231, 239, 242, 243, 244, 245, 247, 255, 256, 257, 260, 262, 268, 281, 282, 283, 285, 286, 288, 292, 296, 298, 299, 328, 329, 332, 336, 349, 351, 352, 362, 365, 373, 391, 401, 404, 409, 415, 418, 434, 439, 441

Бодрост 66, 108, 110, 135, 153, 227

Борба 12, 26, 38, 226, 312, 409, 437

Братство, брат 26, 33*, 49, 64, 65, 73, 87, 91, 110, 117, 119, 124, 129, 131, 132, 145, 149, 167, 172, 188, 189, 198, 257, 267, 314, 323, 360, 367, 370, 382, 385, 386, 388, 392, 393, 395, 418, 422, 427, 428, 433, 441, 442

Будност, пробуждане 55, 63, 104, 105, 118, 124, 150, 151, 168, 187, 188, 201, 205, 238, 249, 289, 313, 321*, 328, 337, 340, 341, 352, 441

Бяло Братство 89, 297, 299, 304, 364, 442

Вдъхновение 153

Великото, величие 9, 19, 25, 26, 30, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 55, 78, 79, 86, 90, 97, 106, 108, 123, 127, 133, 134, 137, 138, 161, 165, 167, 168, 173, 175, 176, 179, 188, 198, 205, 206*, 218, 219, 224, 229, 251, 253, 264, 265, 268, 273, 276, 291, 299, 305, 309, 315, 317, 336, 340, 357*, 362, 382, 384, 385, 387, 388, 392, 395, 396, 399, 405, 406, 432, 439, 442

Веселие 20, 37, 97, 103, 108, 114, 153, 180, 183, 205, 212, 214, 241, 262, 270, 291, 303, 320, 324, 334, 341, 369, 372, 418, 422, 434, 439, 443

Вечност 24, 37, 46, 72, 107, 123, 131, 132, 144, 163, 164, 165, 168, 172, 173, 176, 211, 215, 219, 221, 235, 238, 241, 263, 274, 311, 324, 339, 345, 362, 371, 415

Вибрация, трептение 80, 272, 307, 310

Високото 18, 22, 37, 48, 79, 81, 83, 90, 93, 115, 118, 119, 126, 127, 131, 137, 181, 182, 183, 185, 236, 240, 248, 250, 251, 278, 283, 337, 339, 340, 347, 349, 362, 384, 392, 404, 405, 410, 427, 439

Власт 13, 34, 62, 332, 346, 408, 442
– **владеене** 66, 174, 311, 361
– **господаруване, господар** 13, 57, 73, 76, 82, 85, 104, 110, 113, 132, 149, 160, 178, 198, 202, 221, 242, 243, 248, 276, 286, 288, 289, 295, 296, 297, 310, 311, 312, 313, 314, 327, 372, 403, 404, 426

Влияние 147, 179, 180, 187, 188, 355, 378, 382, 421, 428
– **въздействие** 57, 84*, 104*, 137*, 267, 382, 428

Внимание 40, 78, 123, 136, 141, 168, 218, 237, 238, 277, 301, 328, 349, 380, 388, 403, 424, 439, 442

Внимателност 33, 47, 68, 73, 78, 142, 148, 149, 168, 198, 210, 243, 290, 291, 295*, 299, 304, 392, 430

Внушение 27, 28, 254, 378, 428

Вода 9, 21, 36, 59, 60, 73, 76, 77, 78, 79, 83, 84, 85, 86, 90, 92, 93, 97, 98, 99, 100, 111, 112, 115, 116, 137, 143, 153, 154, 156, 163, 164, 165, 169, 170, 177, 207, 215, 251, 252, 267, 268, 269, 271, 272, 274, 279, 281, 283, 284, 294, 295, 311, 316, 317, 324, 330, 331, 333, 338, 357, 368, 386, 392, 401, 406, 410, 412, 419
– **аязмо** 359
– **влага** 35, 86, 134, 317, 335
– **водопад** 76, 137
– **град** 73, 262
– **дъжд** 50, 65, 66, 73, 81, 84, 85, 99, 119, 134, 262, 298
– **езеро** 37, 41, 73, 79, 83, 105, 116, 134, 146, 153, 205, 207, 213, 258, 279, 282, 309, 427
– **жажда** 21, 106, 112, 276, 278, 315, 357, 368, 410, 412
– **извор** 36, 40, 65, 79, 84, 105, 106, 109, 112, 118, 126, 128, 156, 163, 164, 165, 169, 170, 239*, 276*, 281, 295, 315, 317, 338, 354*, 357*, 368, 392
– **кладенец** 169, 412
– **миене** 78, 79, 83, 84, 85, 98, 99, 100, 119, 134, 207, 279, 309, 323, 442
– **потоп** 62
– **река** 136, 201, 269, 277, 283, 306
– **сняг** 50, 262, 430
– **чешма** 36, 75, 156, 295, 357, 401, 406

Война, воюване 9, 12, 82, 132, 147, 242, 243, 320, 386
– **бойно поле** 49, 139, 245, 284, 387, 412
– **войник** 12, 139, 140, 186, 209, 284, 285, 386
– **оръжие** 98, 99, 284, 423, 428, 432, 435

Воля 31, 94, 125, 133, 210, 224, 239, 252, 253, 256, 272, 295, 355, 401, 402, 433, 436
– **благоволение** 251, 329, 362
– **Воля Божия** 9, 14, 19, 34, 40, 60, 64, 65, 66, 128, 134, 141, 142, 160, 176, 193, 204, 205, 207, 208, 215, 245, 251, 254, 255, 259, 262, 263, 275, 296, 302, 328, 355, 356, 366, 372, 389, 394, 420, 427, 428
– **зла воля** 49
– **своеволие** 328
– **силна воля** 225

Впечатление 82, 237

Време 16, 19, 40, 42, 61, 62, 69, 71, 74, 77*, 82, 86, 89, 97, 104, 114, 124, 130, 138, 142, 154, 168, 184, 192, 205, 241, 249, 251, 260, 272, 284, 287, 290, 291, 293, 295, 320, 321, 322, 326, 327, 341, 342, 354, 362, 374, 384, 394, 421, 422, 427, 434
– **бъдеще** 11*, 13, 48, 75, 97*, 109, 119*, 120, 127, 133*, 141, 152, 178, 179, 187, 199*, 202*, 207, 221, 264, 333, 338, 366, 367*, 383, 385, 392, 399, 401*, 403, 419, 429, 434
– **век** 62, 118, 222, 292, 324, 354, 380, 381, 422, 429
– **временното, преходното** 17, 24, 60, 65, 66, 72, 92, 98, 113, 116, 125, 162, 225, 237, 284*, 292, 296, 298, 339, 345, 407, 436
– **епоха** 19, 88, 114, 352, 433
– **метеорологично време** 50, 97, 135, 141, 177, 180, 209, 227, 281
– **минало** 11, 57, 70, 73*, 82, 118, 128, 132, 133, 142, 147, 152*, 154, 178, 179, 186, 187, 202*, 206*, 213, 254, 255, 292, 338, 340, 366, 371, 386, 387, 399, 435
– **навременност** 58, 68, 73, 104, 130, 134, 145, 154, 192, 214, 262, 276, 371, 398, 431
– **настояще** 11*, 119, 132*, 133*, 142*, 147, 152, 178, 202*, 264*, 338, 366*, 371, 434*, 441*
– **преждевременност** 24, 52, 63, 252, 299, 427

Възвишеното 28, 30, 33, 37, 61, 77, 78, 155, 188, 231, 239, 269, 274, 288, 349, 350, 361, 384, 387, 390, 401, 402, 416, 435

Въздух 35, 37, 40, 74, 86, 92, 97, 98, 112, 135, 141, 254, 280, 284, 316, 319, 324
– **вятър** 9, 16, 86, 92, 177, 178, 180, 184, 262, 283, 430*

Въздържание 103, 321, 352, 393, 420

Възкресение 46, 62, 102, 118, 222, 223, 305, 333, 335, 336, 425, 442

Възпитание 66, 123, 130, 134, 178, 233, 234, 316

Външното 10, 14, 18, 21, 27, 37, 39, 44, 47, 49, 51, 81, 86, 92, 96, 98, 102, 106, 108, 114, 134, 163, 168, 169, 175, 177, 178, 194, 196, 200, 205, 210, 211, 218, 222, 226, 228, 229, 235, 236, 243, 250, 252, 254, 255, 274, 279, 286, 289, 297, 298, 299, 301, 304, 321, 328, 330, 347, 351, 352, 358, 360, 364, 366, 379, 380, 381, 382, 384, 385, 390, 399, 402, 403, 416, 422, 429, 437, 442

Вътрешното 10, 11, 14, 18, 21, 23, 26, 27, 30, 35, 39, 41, 47, 49, 51, 55, 56, 71, 80, 97, 98, 99, 106, 108, 109, 126, 134, 167, 178, 179, 200, 202, 203, 210, 211, 226, 228, 231, 233, 238, 241, 247, 251, 255, 256, 257, 273, 274, 276, 279, 282, 289, 297, 298, 299, 304, 306, 318, 322, 328, 334, 340, 357, 358, 360, 364, 367, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 389, 399, 400, 403, 416, 428, 429, 430, 431, 437, 442

Вяра, верую 12, 16, 19, 25, 26, 27, 33, 46, 60, 65, 72, 73, 81, 88, 96, 102, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 116, 118, 119, 122, 129, 130, 143, 154, 159, 161, 165, 166, 169, 170, 171, 176, 184, 186, 188, 194, 203, 204, 206, 217, 218, 223, 224, 225, 235, 236, 244, 255, 273, 274, 275, 278, 288, 294, 297, 300, 306, 314, 320, 321, 353, 355, 378, 390, 391, 396, 397, 401, 406, 411, 416, 417, 433, 434, 436

Вярност 70, 72, 149, 255, 320

Гадаене 206

Географски места, раси и народи
– **Америка, американци** 31, 32, 33, 76, 83, 200, 226, 391, 298, 389, 423
– **Англия, англичани** 27, 163, 236, 304, 334, 376, 388, 435, 436, 437
– **Анхиало** 79
– **Балкански полуостров** 92
– **България, българи** 13, 34, 48, 83, 162, 188, 194, 249, 281, 307*, 308, 320, 327, 331, 377, 382, 383, 392, 423, 435*, 440
– **Варна** 191, 308
– **Витоша** 181
– **връх Белмекен** 244
– **връх Дамга** 244
– **връх Мусала** 244
– **Германия, германци** 83, 376, 436, 437, 440
– **Горна Оряховица** 388, 389
– **Гърция*, гърци** 79, 308
– **евреи, израилски народ** 14, 15, 83, 88, 91, 102, 275
– **Европа, европейци** 49, 86, 162
– **Египет, египтяни** 83, 88, 89
– **Елена*, еленчани** 83
– **Еленин връх** 109, 119
– **Индия** 423

– **Испания** 90
– **народ** 74, 88, 89, 90, 91, 102, 215, 228, 235, 275, 283, 286, 311, 326, 392, 433
– **Ниагарски водопад** 76
– **Ниневия** 89, 90
– **планината** 22, 26, 50, 60, 65, 66, 72, 73, 77, 78, 81, 82, 83, 88, 92, 93, 97, 103, 105, 109, 110, 112, 118, 122, 125, 126, 128, 137, 168, 181, 183, 185, 199, 201, 209, 219, 262, 339, 340, 341, 404
– **Рила** 40, 64, 88, 91, 97, 131, 134, 149, 181, 185, 190, 210, 281, 287, 340
– **Римска империя** 426
– **руснаци** 15, 320, 323, 430
– **северен полюс** 121
– **Седемте рилски езера** 37, 41, 73, 79, 83, 116, 134, 146, 153, 205, 207, 213, 258, 279, 282, 309
– **София** 64, 67, 117, 132, 185, 281, 340
– **турци, турското** 34, 100, 113, 163, 258, 259, 276, 320, 377, 382, 383, 405, 414, 427, 414
– **Франция, французи** 162, 376, 435
– **Чехия, чехи** 134, 184
– **Шеста раса** 433
– **шоп** 123
– **юдеи** 273, 336

Герой, геройство, 45, 49, 173, 293, 312, 387, 412, 432

Градеж, строеж 30, 48, 49, 67, 70, 92, 142, 223, 231, 240, 289, 298, 327, 352, 353, 364, 366, 405

Граматика 363, 435

Грижа 53, 63, 64, 116, 133, 136, 182, 191, 217, 222, 268, 270, 312, 337, 345, 364, 394, 400, 401, 425

Дарба 120, 121, 147, 153, 157, 249, 253, 255, 257, 292, 353, 401, 405, 437, 441, 443

Дар, подарък 55, 59, 65, 113, 117, 123, 129, 130, 133, 198, 219, 220, 221, 229, 302, 433, 443

Движение 9, 53, 56, 57, 60, 83, 96, 109, 142, 143, 157, 159, 181, 183, 193, 210, 252, 254, 260, 267, 268, 269, 275, 276, 287, 307, 313, 316, 361, 381, 400, 407, 408, 420, 440, 441
– **гимнастика** 146

Действие, деятелност, дело 30, 48, 50, 60, 61, 64, 80, 86, 87, 106, 108, 125, 126, 140, 134, 141, 150, 151, 158, 160, 167, 169, 183, 192, 227, 229, 248, 274, 303, 304, 305, 314, 326, 337, 347, 357, 374, 389, 399, 401, 406, 413*, 422

Девственост, девица 361, 362, 382

Дишане 62*, 86, 98, 116*, 151*, 171, 226*, 248*, 318*, 319*, 349

Добро 10, 28, 37, 38, 41, 45, 49, 53, 57, 59, 64, 71, 72, 75, 86, 87, 97, 111, 121, 125, 129, 139, 149, 157, 162, 175, 177, 194, 203, 205, 206, 208, 220, 221, 223, 229, 233, 240, 250, 259, 262, 318, 331, 333, 346, 347, 358, 383, 389, 393, 401, 405, 408, 412, 419, 426, 431, 433, 438
– **добра мисъл** 27, 61, 67, 136, 147, 302, 304, 402
– **добра постъпка** 150, 151, 302
– **добро дело, правене на добро** 25*, 56*, 60, 61, 62, 67, 138, 141, 126, 147, 150, 151, 154, 160, 167, 199, 200, 209, 214, 215, 218*, 239, 246*, 289, 293, 305, 350*, 353, 355, 363, 364, 391, 394, 396, 413
– **добро желание** 195, 196, 392, 397
– **добро сърце** 46
– **добро чувство** 141, 302, 402
– **Добродетел** 39, 45, 46, 50, 119, 122, 133, 217, 218, 252, 257, 321, 357, 365, 375, 401, 420, 428
– **Доброта** 54, 70, 104, 134, 166, 214, 292, 300, 351, 354, 355, 369, 381, 384, 397
– **добър стремеж** 413
– **добър човек** 14*, 40, 50, 65, 70, 82, 102, 103, 104, 112, 114, 126, 127, 133, 152, 161, 166, 178, 179*, 184, 190, 197, 214, 232, 256*, 260*, 270, 271, 288, 291, 292, 300, 330, 344, 353, 356, 364, 366, 367, 370, 368, 381, 388, 391, 402, 409, 428, 429*
– **Дърво за познаване на доброто и злото** 11, 12, 30, 32
– **малкото Добро** 126, 141, 214, 217*, 218, 353, 395, 396*
– **подобрение** 12, 25, 37, 41, 61, 74, 78, 93, 141, 218, 222, 249, 287, 375, 397, 398, 443
– **приложение на Доброто** 21, 247, 258
– *и* **Бог, Божественото** 67, 107, 110, 114, 126, 134, 197, 215, 245, 291, 292, 351, 353, 357, 364, 369, 372, 381, 395, 396, 429
– *и* **Любов** 70, 104, 119, 219, 354, 365, 397

Доверие 105, 169, 225, 355, 411

Доволство, задоволеност 14, 25, 45, 83, 87, 97, 99, 103, 108, 110, 131, 143, 150, 152, 153, 165, 171, 189, 208, 212, 214, 216, 219, 220, 241, 242, 253, 262, 272, 281, 303, 353, 363, 375, 381, 401, 412, 438, 440, 441

Досетливост 145

Достойнство 25, 58, 290, 317, 331, 346

Дух, духовност 31, 39, 63, 64, 98, 103, 130, 135, 206, 239, 292, 301, 305, 320, 329, 337, 360, 380, 393, 394, 413, 432
– **Божи Дух** 168, 311, 317, 328, 384, 391
– **възвишен Дух** 33
– **духове** 241
– **духовен живот** 69, 70, 115, 142, 143, 339, 378
– **духовен закон** 217
– **духовен път** 69, 427
– **Духовен свят** 63, 65, 70, 74, 123, 144, 147, 199, 216, 218, 219, 225, 238, 239, 257, 294, 295, 298, 432
– **духовен човек** 69, 79, 143, 144, 426
– **духовна енергия** 239
– **духовна наука** 187, 374
– **духовна опитност** 123
– **крепък Дух** 225
– **неразположение на духа** 74, 169, 207
– **разположение на духа** 85, 138, 175
– **Свети Дух** 107
– **Светли духове** 288
– **съвършен дух** 174

Душа 16, 30, 31, 35, 39, 43, 59, 63, 64, 74, 92, 96, 98, 99, 122, 124, 131, 134, 169, 187, 206, 218, 225, 232, 246, 252, 257, 263, 270, 271, 275, 276, 280, 291, 292, 301, 305, 306, 325, 327, 332, 335, 336, 340, 359, 361, 362, 373, 379, 382, 384, 385, 392, 394, 411, 415, 416, 418, 422, 428, 431, 434, 442

Дълбочина, вглъбяване 40, 63, 78, 92, 113, 134, 137, 143, 151, 162, 222, 226, 239, 251, 254, 262, 319, 348, 359, 360, 377, 400, 401, 403, 426, 430, 442

Държава 48, 229, 281, 305, 418, 419

Дявол 32, 33, 69, 150, 151, 157, 190, 191, 192, 254, 274, 275, 288, 298, 299, 301, 302, 303, 304, 308, 309, 415, 437
– **сатана** 62, 355

Еволюция 78

Единство, единение 24, 37, 109, 110, 116, 118, 119, 122, 210, 213, 221, 270, 303, 318, 360, 373

Език 43, 57, 102, 123, 165, 190, 204, 271, 274, 282, 294, 302, 303, 338, 352, 375, 407, 428, 431
– **български** 307, 435
– **турски** 34
– **френски** 435

Екскурзия 50, 77, 81, 87, 88, 91, 103, 110, 118, 119, 131, 244

Електричество 50, 80, 84, 177

Енергия 84, 85, 86, 137, 162, 229, 232, 233, 239, 293, 359, 419, 424, 438

Естественост 84, 193, 196, 198, 216, 318, 331, 384, 385, 400

Желание 10, 22, 28,39, 41, 47, 67, 77, 79, 80, 103, 119, 123, 139, 141, 148, 149, 153, 189, 193, 197, 199, 216, 244, 252, 253, 254, 262, 267, 284, 320, 329, 330, 339, 340, 378, 379, 392, 397, 399, 410, 415, 418, 420, 427, 428, 441
– **Божествено желание** 91, 92, 192, 324, 352, 381*, 422
– **добро желание** 195, 196, 392, 397
– **естествено желание** 196, 198
– **животинско желание** 44, 91
– **користолюбиво желание** 289, 298,
– **лошо желание** 195, 204, 393
– **неестествено желание** 25, 44, 187, 192, 198
– **непотребни желания** 195, 422
– **постигане, реализиране на желание** 12, 15*, 17, 24, 40, 46, 50, 130*, 169, 190, 245, 255, 256, 261, 286, 327, 332, 348, 405, 421, 422, 440
– **разумно желание** 40, 187, 422
– **човешко желание** 44, 91, 192,
– *и* **Бог** 16, 21, 26, 27, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 140, 196, 255, 261, 324, 440
– *и* **Чистота** 260, 296

Жена 14, 15, 17, 28, 61, 96, 134, 160, 162, 189, 192, 193, 194, 200, 235, 242, 259, 277, 300, 335, 336, 358, 383, 389, 398, 440, 441
– **девица** 361, 362, 382
– **мома** 17, 21, 27, 28, 39, 122, 148, 159, 160, 170, 189, 197, 218, 226, 234, 311, 361, 362, 363, 365, 383, 398, 400, 410, 430, 431, 436, 440

Женитба 14, 15*, 16, 20, 21, 27, 28, 89, 109, 160, 162, 218, 219, 222, 234
– **разженване** 109

Жертва 27, 41, 78, 128, 132, 157, 192, 219, 224, 226, 247, 262, 274, 330, 346, 350, 370, 391, 440

Живот, живото 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 75, 77, 78, 79, 81, 83, 85, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 137, 138, 140, 141, 142, 143, 145, 148, 151, 152, 154, 157, 158, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 167, 168, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 193, 194, 196, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 221, 222, 223, 224, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 276, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 286, 287, 288, 289, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 302, 303, 304, 305, 306, 308, 309, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 368, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 377, 378, 382, 384, 386, 387, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 401, 402, 403, 404, 405, 408, 409, 410, 411, 412, 415, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 425, 426, 427, 429, 430, 431, 432, 434, 435, 436, 437, 439, 440, 442, 443

Животно, животинското 14, 30, 44, 45, 46, 50, 55, 85, 86, 91, 92, 106, 109, 113, 118, 127, 128, 136, 159, 163, 190, 191, 202, 233, 269, 278, 281, 286, 306, 336, 345, 346, 349, 350, 372, 388, 411, 413
– **агне** 83, 95, 296
– **бивол** 346
– **бик** 13
– **вол** 297, 298, 374
– **вълк** 45, 46, 47, 49, 83, 95, 191, 296, 349, 350, 351, 355, 359
– **говедо** 83, 127, 250, 414
– **гризач** 195
– **гущер** 128
– **гълъб** 45
– **дървеница** 29
– **жаба** 311, 315, 378, 384
– **заек** 335, 336, 428
– **звяр** 291, 382
– **змия** 83, 95, 128, 355, 367
– **камила** 52, 283
– **камилска птица** 410
– **квачка** 30, 191, 283, 284
– **кокошка** 28, 78, 162, 163, 283, 315, 377, 415
– **комар** 128
– **кон** 57, 72, 75, 76, 99, 130, 131, 132, 185, 258, 259, 260, 313, 327, 334, 340, 382, 383
– **куче** 202, 388
– **лисица** 45, 46, 415
– **лъв** 60, 83, 95, 346
– **магаре** 13, 37, 38, 99, 132, 286, 333
– **мечка** 45, 46, 98, 99, 202, 359
– **микроб** 234
– **мишка** 195, 315
– **млекопитаещи** 46, 357
– **молец** 239
– **мравка** 78, 304, 355
– **муха** 45, 126, 127, 128, 169, 304, 424, 429, 430, 435
– **насекоми** 45, 140
– **овца** 46, 49, 89, 91, 132, 158, 159, 191, 192, 232, 233, 325, 327, 333, 349, 350, 351, 359
– **орел** 191, 192
– **папагал** 27, 28
– **пате** 283, 284
– **пеперуда** 140
– **пиле** 191, 192, 284, 315
– **птица** 9, 45, 65, 78, 229, 230, 233, 234, 255, 333, 336, 348, 357, 410, 411
– **пчела** 140, 234, 348, 357
– **риба** 9, 41, 76, 90, 98, 284, 311, 432
– **свиня, прасе** 24, 25, 113, 123, 335, 336, 404
– **славей** 45
– **слон** 46, 346

– **сом** 41
– **теле** 270
– **тигър** 45, 46, 359
– **тревопасни** 45, 159
– **хищник** 191
– **червей** 90, 162, 329
– **щурец** 278
– **юрдечка** 283, 284

Забавление 52, 266

Забрана 11, 155*, 198, 205*, 260*, 301*, 322*, 338*, 371

Задача 31, 32, 47, 49, 53, 76, 78, 88, 89, 91, 94, 124, 128, 131, 139, 157, 175, 186, 249, 272, 313, 402, 412

Задължение 73, 245, 349, 399, 438

Закон 15, 35, 36, 44, 47, 48, 55, 60, 61, 66, 67, 80, 83, 84, 85, 86, 104, 117, 127, 132, 140, 152, 170, 175, 179, 199, 201, 202, 208, 216, 219, 225, 229, 248, 254, 255, 276, 286, 288, 296, 297, 318, 327, 330, 339, 340, 342, 345, 349, 350, 351, 354, 357, 374, 384, 394, 419, 422, 426, 440
– **Божи закон** 56, 97, 137, 139*, 171, 193, 206*, 258, 259, 298, 299, 301, 305, 337, 316, 317, 328, 329*, 337
– **велик закон** 167, 173, 299, 309, 317, 395, 399
– **вътрешен закон** 126, 210, 273, 289
– **духовен закон** 217
– **закон за чистене на съзнанието** 193, 194, 198
– **закон на Живота** 228, 234, 238, 239, 253*
– **закон на Истината** 13, 188, 197, 198, 207, 297, 298, 299, 304, 309, 332, 334, 358, 419, 428
– **закон на Любовта** 26, 30, 38, 41, 62, 81, 145, 173, 188, 196, 197, 198, 207, 220, 221, 228, 238, 239, 297, 298, 299, 304, 309, 332, 334, 357, 358, 399*, 419, 428
– **закон на мисълта** 45, 139
– **закон на Мъдростта** 188, 197, 198, 207, 297, 298, 299, 304, 309, 332, 334, 358, 419, 428
– **закон на Природата** 178, 187, 192, 304
– **закон на различаването** 212
– **закон на Светлината** 228, 232, 234, 238, 239, 331
– **закон на съвършенството** 128
– **закон на щедростта** 156, 331
– **закони на съчетанието, приложението и изпълнението** 144, 244, 245, 247, 253, 257, 259, 260, 261, 263

Звук 10, 241
– **шум** 131, 171

Здраве 10, 12, 46, 53, 59, 69, 99, 103, 148, 160, 176*, 180, 214, 215, 219, 225, 229, 232, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 251, 252, 253, 254, 255, 262, 270, 294, 295, 296, 314, 329, 340, 341, 345, 364, 366, 373, 375, 391, 398, 399, 400, 402, 404, 409, 414, 418, 430, 431
Вж. Физическо тяло
– **ампутация** 21
– **атрофия** 166, 248
– **баня** 50, 83, 84, 85, 86, 153, 154, 188, 323
– **бодеж** 69
– **болест, болка** 10, 16, 21*, 22, 47, 69, 74, 81, 83, 97, 99, 122, 136, 148, 159, 177, 179, 183, 200, 213, 241, 242, 245, 246, 247, 248, 251, 253, 255, 256, 264, 270, 273, 286, 287, 294, 295, 296, 299, 313, 314, 321, 326, 327, 335, 341, 345, 363, 367, 373, 389, 391, 398, 399, 400, 418, 422, 425
– **главоболие** 422
– **гънливост** 89, 91
– **гърбица*** 58, 97, 339
– **изкълчване** 131, 442
– **изпотяване** 312, 339
– **инвалид** 21, 291
– **инжекция** 69
– **коремоболие** 422
– **лекуване, лекар** 16, 22, 47, 59, 83, 97, 241, 299, 310*, 321, 359, 375, 392, 398, 416
– **Луи Куне** 83
– **малария** 375
– **подуване** 69
– **превързване** 245, 262, 427, 442
– **проказа** 321, 414
– **простуда** 50, 86, 154
– **пулс** 215, 400
– **разтриване** 241, 242
– **рана** 262
– **слепота** 230, 271, 418
– **сърцебиене*** 126, 129
– **тумор** 259
– **хирургия** 245

– **храносмилане** 229, 379
– **цирей** 179, 416
– **чума** 99

Земя 11, 14, 15, 19, 20, 22, 25, 26, 40, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 52, 54, 61, 62, 63, 65, 66, 70, 76, 78, 86, 89, 91, 96, 105, 106, 107, 112, 113, 120, 123, 124, 125, 133, 137, 145, 148, 149, 152, 157, 162, 166, 178, 190, 204, 207, 211, 218, 219, 229, 231, 232, 235, 245, 247, 248, 252, 258, 268, 281, 283, 285, 286, 287, 288, 293, 302, 309, 312, 314, 317, 319, 320, 328, 329, 336, 340, 347, 351, 352, 358, 359, 365, 369, 371, 376, 381, 390, 393, 408, 410, 411, 416, 418, 426, 432, 433, 436, 440, 441, 442
– **земеделец** 109, 154, 226, 283, 291, 419
– **земетресение** 81, 209
– **оран** 109, 171, 272, 285, 297, 341
– **почва, пръст** 35, 40, 77, 83, 93, 100, 148, 154, 169, 226, 289, 293, 441

Зло 11, 12, 16, 28, 30, 32, 38, 45, 49, 57, 59, 82, 95, 111, 114, 125, 141, 154, 160, 196, 215, 292, 293, 326, 344, 347, 351, 352, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 363, 364, 366, 367, 368, 369, 371, 372, 381, 382, 386, 393, 396, 401, 413, 440, 441
– **лошото** 10, 17, 20, 29, 41, 47, 48, 49, 50, 78, 81, 82, 85, 97, 103, 111, 114, 123, 127, 134, 141, 142, 147, 149, 150, 151, 160, 171, 177, 178, 190, 195, 197, 202, 203, 204, 207, 208, 213, 220, 239, 244, 255, 288, 289, 291, 293, 295*, 303, 314, 321, 335, 346, 347, 349, 352, 354, 364, 371, 372, 378, 382, 383, 393, 394, 395, 398, 399, 400, 412, 420, 431, 435, 437, 438, 440, 441

Знание 11, 15, 30, 52, 73, 89, 91, 107, 119, 133, 142, 164, 167, 171, 190, 234, 239, 245, 246, 252, 258, 277, 278, 287, 290, 291, 292, 302, 315, 322, 332, 333, 336, 344, 345, 362, 365, 372, 374, 398, 413, 415, 418, 432, 433
– **познание** 10, 11, 12, 16, 24, 26, 30, 32, 33, 37, 56, 61, 64, 66, 85, 90, 107, 109, 111, 112, 118, 120, 122, 123, 126, 152, 158, 160, 162, 164, 173, 188, 190, 191, 205, 212, 213, 217, 221, 224, 231, 233, 239, 252, 254, 260, 261, 262, 273, 274, 275, 278, 283, 304, 305, 307, 318, 328, 329, 332, 335, 339, 354, 362, 375, 380, 384, 408, 415, 416, 419, 440, 441
– **просвещение** 428

Идеал, идеализъм 21, 43, 143, 178, 187, 222, 229, 269, 283, 347, 349, 362, 380, 381, 434

Идея 18, 22, 27, 46, 55, 56, 66, 96, 97, 108, 114, 119, 175, 190, 191, 220, 221, 229, 231, 256, 260, 263, 265, 271, 272, 286, 287, 310, 344, 346, 349, 355, 362, 367, 379, 380, 381, 387, 388, 390, 391, 394, 405, 407, 410, 411, 417, 423, 424

Издръжливост 15, 48, 91, 121, 161, 166, 184, 229, 247, 347, 396, 419, 432

Изкупление 89, 284, 297, 386

Изкуство 45, 79, 141, 284, 385, 424
– **театър** 60

Изобилие 24, 68, 156, 164, 167, 439

Изпит, изпитание 15, 39, 46, 62, 65, 66, 81, 83, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 94, 99, 121, 130, 131, 153, 155, 166, 172, 176, 184, 205, 255, 358, 359, 416, 419, 432, 439

Изпълнителност, изпълнение 14, 19, 40, 49, 53, 60, 65, 66, 75, 90, 93, 105, 131, 139, 141, 142, 157, 167, 193, 205, 207, 208, 215, 241, 242, 244, 245, 246, 247, 250, 251, 253, 254, 255, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 275, 285, 289, 294, 295, 296, 302, 311, 316, 324, 327, 328, 355, 356, 371, 372, 391, 394, 420, 423, 427, 428

Икономика 334

Име 398, 416
– **Божие име** 156, 214, 255, 256, 324, 329, 430, 432

Инстинкт 195, 233

Интелигентност 46, 48, 50, 65, 105, 112, 145, 163, 167, 327, 376, 409, 414

Искреност 108, 301, 398

Истина 9, 17, 18, 34, 54, 72, 114, 119, 120, 122, 132, 133, 167, 182, 222, 225, 250, 251, 263, 273, 280, 291, 300, 302, 308, 312, 315, 321, 326, 328, 335, 337, 338, 339, 340, 341, 346, 383, 404, 407, 408, 409, 410, 414, 417, 418, 424, 425, 429, 434, 435, 440
– **Божия Истина** 127, 131, 168, 174, 212, 223, 274*, 296, 316, 369, 436, 441

– **велика Истина** 30, 138, 176, 218, 268, 305, 396
– **вярното** 13, 78, 80, 128, 152, 165, 255, 363, 383, 396, 408, 411, 429
– **говорене на Истината** 14, 23, 36, 111, 124, 237, 253, 274, 275*, 289, 298, 301, 304, 307, 310, 368, 389, 411, 413
– **закон на Истината** 13, 188, 197, 198, 207, 297, 298, 299, 304, 309, 332, 334, 358, 419, 428
– **истинност** 24, 37, 221, 310, 314, 320, 350, 362
– **истинолюбие** 208, 209, 214, 282, 303, 304, 376
– **истински човек** 14, 40, 44, 46, 47, 50, 70, 115, 121, 382
– **истинското** 11, 13, 29, 30, 37, 39, 54, 62, 65, 66, 67, 73, 105, 108, 111, 116, 119, 120, 129, 143, 145, 149, 166, 167, 168, 170, 178, 185, 187, 194, 199, 206, 211, 218, 219, 230, 232, 239, 243, 246, 258, 269, 273, 287, 296, 301, 303, 310, 311, 313, 314, 317, 332, 336, 352, 353, 359, 367, 368, 382, 384, 389, 401, 417, 433, 435, 440, 437, 438, 441
– **приложение на Истината** 94, 104, 137, 138, 209, 306, 347, 361*, 367
– **човек на Истината** 411, 415
– *и* **вечност** 221
– *и* **Красота** 196, 208, 416
– *и* **Свобода** 158, 240, 274, 297, 316, 322, 325, 327, 329, 332, 336, 415, 416, 419, 420, 422, 423, 443
– *и* **Христос** 19, 240, 311, 333, 334, 431

История 12, 14, 15, 20, 79*, 89, 174*, 246, 321*, 371, 389*, 394*, 412

Карма 91, 395

Космос, вселена 304, 307, 439

Концентрация 61, 238*, 277*

Красота 17, 20, 21, 39, 49, 54, 64, 67, 76, 77, 91, 128, 140, 161, 163, 170, 181, 189, 196, 198, 208, 226, 252, 253, 274, 290, 320, 348, 360, 361, 362, 363, 365, 367, 374, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 391, 396, 398, 416, 418, 429, 430, 431, 433, 441, 442
– **великолепие** 357
– **накит** 74
– **хубост, хубавото** 12, 18, 19, 21, 24, 25, 31, 32, 38, 39, 47, 49, 65, 74, 94, 95, 97, 98, 101, 110, 112, 115, 122, 123, 124, 129, 130, 131, 133, 134, 140, 141, 146, 151, 152, 157, 161, 162, 163, 164, 168, 170, 181, 182, 183, 192, 193, 204, 205, 216, 226, 227, 247, 250, 252, 255, 256, 257, 266, 272, 280, 281, 288, 290, 294, 300, 301, 302, 306, 323, 324, 337, 338, 339, 340, 348, 355, 364, 366, 370, 375, 378, 385, 386, 389, 392, 397, 401, 403, 410, 412, 433, 436, 437, 438, 440, 441

Кротост 58, 130, 211, 321, 420

Литература*
– **писател** 234, 272, 290, 380, 383
– **поезия, поет** 130, 272, 368, 369, 383, 438
– **стихотворение** 106, 123, 438

Любов 19, 23, 24, 28*, 39, 54, 64, 67, 80, 97, 115, 124, 125, 126, 128, 130, 132, 135, 137, 144, 160, 164, 171, 176, 203, 205, 208, 209, 222, 225, 227, 232, 247, 249, 252, 257, 263, 282, 287, 288, 290, 303, 306, 307, 315, 317, 326, 327, 330, 336, 337, 339, 340, 341, 347, 355, 360, 361, 376, 379, 380, 394, 398, 406, 414, 415, 420, 426, 442, 443
– **Божия Любов** 10, 15, 16, 35, 36, 38, 40, 42, 87, 96, 111, 127, 131, 134, 145, 163, 166, 168, 169, 170, 174, 212, 223, 224, 226, 234, 235, 261, 262, 274, 289, 294, 296, 299, 304, 316, 317, 335, 357, 369, 370, 392, 399, 436, 441
– **влюбване** 17, 27, 159, 310, 311, 316, 438, 439
– **език на Любовта** 338, 428
– **закон на Любовта** 26, 30, 38, 41, 62, 81, 145, 173, 188, 196, 197, 198, 207, 220, 221, 228, 238, 239, 297, 298, 299, 304, 309, 332, 334, 357, 358, 399*, 419, 428
– **истинска Любов** 273, 310, 311, 440
– **Любов към ближния** 246, 261, 362
– **Любов към Бога** 11, 16, 21, 22, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 178, 210, 211, 214, 226, 246, 255, 310*, 311, 355, 356, 362, 365, 396, 436
– **човек на Любовта** 14, 116, 121, 167, 219, 434
– *и* **Бог** 20, 27, 32, 43, 44, 65, 110, 114, 116, 117, 119, 122, 123, 140, 165, 196, 215, 218, 231, 234, 240, 245, 251, 278, 280, 294, 304, 305, 309, 320-1, 325, 331, 334, 382, 399, 403*, 433, 438
– *и* **Добро** 70, 104, 119, 219, 354, 397, 365
– *и* **Свобода** 10, 297, 314
– *и* **Христос** 14, 333
– *и* **Чистота** 16, 30, 149, 295, 392

Магнетизъм 50, 80, 84, 331

Математика 326, 377
– **аритметика** 326
– **събиране** 64
– **число** 15, 64, 130, 326, 377
– 1 130, 377, 408
– 2 130, 377
– 3 377
– 4 326
– 5 326
– 9 64
– 300 15

Милост 26, 33*, 55, 90, 253, 267, 275, 313, 334*, 414

Минерал*
– **варовик** 100
– **диамант** 375
– **камък** 18, 20, 58, 61, 65, 81, 82, 86, 91, 92, 100, 110, 118, 128, 149, 154, 170, 201, 202, 226, 243, 275, 317, 336, 351, 389
– **скъпоценен камък** 170, 351, 389

Мир, примирение 14, 28, 59, 82, 98, 99, 169, 175, 177, 218, 270, 291, 335, 407*, 418, 438*

Мистика 23, 35, 169, 239

Мисъл 9, 10, 12, 13, 14, 18, 19, 22, 23, 25, 27, 28, 30, 32, 35, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 52, 54, 55, 56, 57, 61, 66, 67, 68, 69*, 70, 71, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 86, 91, 93, 97, 98, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 123, 125, 126, 127, 132, 133, 136, 138, 139, 140, 143, 144, 145, 146, 147, 149, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 168, 169, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 182, 183, 185, 187, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 223, 224, 226, 227, 233, 235, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 247, 248, 249, 250, 252, 254, 258, 259, 260, 262, 265, 266, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 275, 276, 278, 279, 281, 284, 288, 291, 292, 293, 296, 298, 299, 302, 304, 307, 310, 312, 314, 318, 320, 321, 322, 325, 326, 327, 328, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 345, 346, 349, 351, 352, 354, 358, 360, 362, 363, 366, 367, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 382, 384, 386, 389, 393, 394, 395, 396, 397, 399, 401, 402, 415, 420, 421, 422, 424, 425, 427, 428, 431, 435, 436, 437, 440
– **размишление** 12, 147, 158, 214, 255, 260, 280, 310, 312, 320, 337, 400, 401, 411, 424, 427
– **разсъждение** 57, 72, 92, 121, 182, 204, 215, 308, 329, 350, 373, 404, 439

Младост 17, 24, 27, 38, 49, 53, 55, 63, 64, 66, 67, 77, 88, 114, 122, 124, 132, 133, 134, 144, 148, 159, 160, 171, 183, 184, 210, 218, 226, 233, 234, 236, 270, 313, 331, 332, 339, 340, 361, 362, 365, 367, 398, 402, 416, 418, 419, 421, 440

Молитва, молба 19, 20, 25, 33, 37, 47, 61, 66, 68, 69, 73, 87, 90, 92, 93, 120, 122, 123, 124, 125, 132, 138, 140, 143, 144, 149, 150, 154, 159, 161, 172, 177, 179, 180, 181, 182, 183, 185, 204, 215, 219, 242, 243, 244, 246, 248, 256, 258, 260, 265, 266, 271, 273, 276, 279, 284, 289, 290, 297, 302, 324, 340, 341, 347, 364, 370, 391, 393, 394, 397, 398, 404, 425, 428, 442

Морал 102, 103, 111, 284, 300, 352, 354, 413

Мощ 30, 47, 54, 60, 88, 252, 340, 372, 382, 436

Музика, музикант 64, 65, 66, 129, 141, 161, 241, 246, 250, 258, 363, 364, 381, 439
– **певец** 45, 437, 438
– **песен, пеене** 56, 92, 129, 132, 241, 246, 254, 336, 340, 368, 390, 437, 438
– **свирене** 64, 65, 129, 225, 235, 241, 246, 250, 251, 253, 255, 256, 257, 316, 364
– **тон** 66, 241, 246, 250, 307, 363
– **цигулар, цигулка** 129, 225, 253, 257, 263, 307, 316

Мъж 15, 17, 160, 162, 189, 191, 236*, 258, 300, 336, 358, 383, 421, 440, 441
– **момче** 37, 38
– **момък** 17, 21, 27, 39, 63, 159, 160, 170, 197, 218, 226, 236, 311, 400, 410, 436, 440

Мъдрост 54, 75, 114, 119, 122, 131, 197, 240, 251, 263, 287, 291, 303, 305, 306, 321, 337, 339, 340, 341, 360, 361, 405, 415, 420
– **Божия Мъдрост** 15, 35, 127, 131, 168, 174, 212, 223, 280, 296, 304, 316, 369, 436, 441
– **език на Мъдростта** 338, 428

– **закон на Мъдростта** 188, 197, 198, 207, 297, 298, 299, 304, 309, 332, 334, 358, 419, 428
– **мъдрец** 63, 362
– *и* **Светлина** 282, 296, 316, 325, 327, 332, 333, 336

Мълчание 29, 65, 75, 106, 213, 226, 242, 264, 303, 334, 368, 397, 438

Навик 39, 97, 113, 123, 127, 128, 154, 191, 202, 218, 281

Надежда 71, 81, 109, 197, 217, 218, 223, 226, 255, 294

Насърчение 67, 145, 176, 200, 339, 434

Наука, учен 26, 40, 45, 47, 48, 49, 79, 89, 105, 120, 130, 137, 141, 142, 154, 172, 180, 182, 183, 185, 187, 190, 198, 200, 203, 206, 207, 209, 218, 228, 229, 232, 233, 234, 235, 251, 268, 289, 300, 305, 306, 307, 308, 318, 319, 327, 357, 374, 378, 407, 408, 421, 424, 435, 437

Начало 16, 22, 38, 50, 59, 80, 97, 164, 219, 224, 228, 232, 234, 304, 311, 345, 360, 367, 385, 387, 402

Небе, небеса 62, 70, 78, 106, 107, 116, 120, 124, 148, 149, 172, 173, 174, 175, 176, 190, 205, 208, 236, 237, 239, 245, 282, 283, 288, 342, 354, 357, 362, 369, 373, 376, 381, 387, 388, 393, 403, 408, 419, 426, 433, 442
Вж. *Астрология – небе*

Невидим свят 61, 64, 65, 83, 86, 98, 117, 132, 134, 137, 139, 141, 146, 153, 178, 210, 302, 303, 320, 390, 396, 408, 423, 427
– **другия свят** 236, 425
– **онзи свят** 32, 71, 85, 102, 116, 206, 236, 237, 298, 303, 313, 328, 351, 352, 391, 395, 425, 426, 434

Невинност 368

Нежност 291

Необикновеното 125, 254, 318

Новото 22, 24, 26, 31, 41, 48, 49, 50, 52, 56, 60, 71, 77, 88, 91, 93, 100, 110, 113, 116, 118, 119, 121, 124, 125, 129, 130, 133, 134, 142, 143, 154, 161, 170, 174, 181, 182, 183, 185, 194, 204, 205, 206, 207, 210, 213, 216, 217, 219, 223, 224, 226, 233, 234, 236, 252, 255, 259, 267, 272, 274, 279, 282, 291, 293, 294, 305, 320, 321, 322, 334, 350, 358, 359, 367, 371, 372, 379, 382, 398, 403, 405, 418, 423, 432, 433, 435

Обещание 55, 205, 247, 268, 327, 331, 360, 391

Обич 11, 13, 22, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 45, 67, 83, 86, 87, 88, 99, 104, 114, 115, 116, 121, 122, 125, 127, 129, 130, 132, 141, 144, 145, 150, 159, 166, 169, 170, 171, 172, 173, 181, 189, 195, 196, 197, 201, 203, 204, 205, 208, 209, 210, 213, 214, 215, 222, 226, 231, 240, 246, 247, 249, 256, 261, 262, 263, 267, 271, 288, 289, 297, 298, 299, 301, 302, 303, 304, 307, 317, 318, 326, 331, 332, 335, 348, 350, 355, 356, 357, 361, 365, 378, 380, 381, 389, 390, 393, 394, 395, 399, 409, 418, 420, 433, 434, 439, 440, 441

Общото 49, 119, 142, 143, 147, 155, 178, 180, 183, 215, 231, 244, 269, 271, 273, 276, 285, 305, 319, 326, 352, 398

Общество 19, 45*, 92, 103, 106, 121, 123, 154, 172, 179, 185, 186, 228, 229, 235, 249, 256, 305, 354, 413, 436

Общение 10, 92, 108, 140, 147, 325, 354

Огън 9, 41, 42, 43, 47, 71*, 76, 100, 129, 148, 172, 173, 176, 212, 214, 215, 251, 278, 320, 360, 385, 386, 409, 417, 430*, 431
– **горене** 9, 17, 19, 29, 61, 70, 71, 80, 107, 127, 155, 172, 180, 215, 261, 262, 310, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 370, 410, 417, 431
– **запалване** 17, 27, 43, 47, 53, 63, 64, 66, 68, 70, 107, 154, 155, 206, 209, 210, 212, 214, 215, 244, 257, 261, 275, 282, 285, 304, 310, 319, 321, 322, 323, 324, 328, 329, 365, 370, 430, 431

Окултна наука 79, 289

Опит 9, 10, 11, 34, 37, 49, 62, 73, 75, 76, 85, 100, 105, 110, 111, 114, 115, 116, 125, 154, 170, 172, 173, 178, 204, 245, 248, 252, 299, 323, 325, 331, 344, 347, 348, 359, 360, 361, 368, 390, 393, 397, 410, 412, 414, 416, 420, 439

– **опитност** 24, 27, 32, 35, 66, 77, 123, 172, 175, 198, 199, 239, 248, 275, 292, 335, 353, 354, 389, 395, 427, 429, 435

Оплодотворяване 96, 227

Организиране 54, 228

Отговорност 386

Отрицателното, отрицателни качества и състояния* 98, 118, 165, 216, 247, 259, 260, 270, 314, 316, 326, 347, 372, 374
– **ад** 20, 29, 31, 37, 172, 173, 174, 175, 176, 190, 284, 299, 303, 321, 415, 419, 432, 433, 436
– **анархия** 242
– **анормалност** 69, 78, 128, 129, 232
– **атавизъм** 154
– **беда** 157
– **бедност** 24, 25, 31, 47, 58, 69, 81, 88, 109, 127, 129, 130, 139, 178, 184, 196, 197, 199, 200, 214, 222, 230, 245, 247, 249, 279, 288, 289, 296, 297, 302, 332, 373, 389, 391, 401, 418, 437, 438
– **безбожник** 47, 143
– **безверие** 33, 118, 225
– **безизходност** 87
– **безлюбие** 21, 28, 226, 238
– **безплодие** 104, 105, 341
– **безпокойство** 17, 75, 97, 116, 171, 172, 190, 211, 244, 272, 293, 329, 396, 400, 401, 422, 424
– **безпомощност** 86
– **безпорядъчност** 77
– **безправие** 289
– **безредие** 436
– **безсилие** 425
– **безсмислие** 40, 45, 52, 71, 137, 164, 222, 230, 252, 266, 339, 426
– **безчестие** 296
– **бой** 33, 34, 49*, 58*, 125, 137, 139*, 145*, 186, 245*, 262, 263*, 264, 275, 284*, 286, 302, 387*, 395, 398, 412*, 436, 437
– **бързане, прибързаност** 12, 67, 84, 103, 193, 287, 298, 299, 306, 322, 339, 378, 383, 385, 427
– **вина** 103, 295, 347, 404
– **вреда** 141, 195, 196, 229, 322, 413
– **глупост** 17, 28, 46, 58, 181, 278, 347, 354, 356, 422
– **гняв** 73, 204, 385, 393
– **гонение** 14, 386
– **гордост** 79, 346
– **горчивина** 57, 106, 155, 193, 274, 326, 352
– **грешка, грях** 9, 11, 13, 14, 16, 19, 20, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 47, 50, 58, 89, 90, 94, 105, 124, 127, 129, 141, 147, 150, 151, 152, 153, 160, 164, 165, 183, 187, 197, 207, 208, 217, 223, 231, 247, 253, 254, 261, 262, 267, 274, 278, 282, 283, 294, 295, 296, 297, 300, 305, 312, 313, 316, 321, 327, 329, 330, 346, 347, 350, 357, 363, 371, 386, 387, 388, 392, 393, 395, 398, 401, 403, 404, 413, 425, 429, 430, 435
– **грозота** 39, 416, 418
– **грубост** 211, 284, 420, 428
– **дефект** 98, 125, 229, 393
– **дисонанс** 179, 228
– **дисхармония** 10, 11, 46, 141, 178, 182, 183, 186
– **докачане** 151, 186, 201, 350
– **дребнавост** 79, 401
– **егоизъм** 79, 179, 243, 294, 331, 349
– **жестокост** 382, 413
– **заблуждение** 11, 18, 22, 23, 110, 123, 144, 166, 169, 205, 206, 208, 219*, 223, 236, 266, 267, 311, 314, 328, 352, 411, 431
– **завист** 25, 165
– **загуба** 9, 12, 14, 17, 26, 28, 29, 33, 44, 56, 59, 67, 68, 73, 76, 77, 79, 81, 83, 103, 109, 120, 121, 124, 133, 139, 140, 150, 156, 161, 164, 168, 169, 175, 176, 188, 189, 205, 211, 219, 224, 225, 230, 235, 240, 241, 243, 265, 270, 273, 275, 276, 287, 288, 293, 296, 298, 300, 329, 332, 334, 339, 340, 345, 353, 355, 359, 360, 367, 370, 371, 373, 379, 400, 407, 408, 409, 410, 411, 416, 418, 424, 425, 429, 430, 434, 437
– **затвор** 254, 267, 293, 319, 320, 323, 324, 328, 333, 334, 364, 365, 375, 419, 423, 424, 427
– **избухливост** 18
– **изкушение** 12, 16, 17, 19, 22, 23, 30, 33, 34, 77, 150, 244, 301, 370, 396, 430, 431
– **измама** 39, 76, 160, 171, 252, 255, 334
– **измяна** 268
– **изневяра** 311
– **изопачаване** 346, 383, 385
– **израждане** 351
– **изтезание** 173, 382
– **изтощение** 144, 257, 312
– **инат** 137
– **караница, скарване** 26, 99, 262, 275, 307, 308, 409, 438

– **колебание** 12, 35, 66, 88, 89, 109, 113, 123, 174, 176, 217*, 253, 306*, 436
– **кражба, обир, грабеж, крадец** 23, 28, 32, 49, 70, 99, 132, 136, 150, 191, 192, 194*, 196, 221, 244*, 288, 292, 293, 295, 325, 327, 328, 351, 359
– **кривото** 11, 34, 82, 96, 108, 112, 114, 167, 171, 178, 179, 201, 226, 236, 255, 277, 305, 311, 326, 330, 332, 338, 345, 347, 353, 363, 372, 376, 385, 392, 407, 408, 426, 441
– **лъжа** 14, 26, 27, 29, 33, 39, 41, 60, 61, 76, 90, 111, 112, 124, 160, 163, 167, 172, 205, 206, 207, 208, 216, 225, 240, 255, 301, 303, 304, 314, 321, 326, 329, 334, 346, 347, 352, 354, 355, 356, 358, 359, 360, 363, 366, 367, 368, 369, 371, 372, 381, 389, 393, 401, 408, 411
– **мъчение** 14, 26, 30, 55, 100, 150, 162, 173, 184, 192, 193, 207, 222, 230, 235, 256, 257, 286, 302, 326, 390, 393, 410, 412, 423, 427, 434
– **мъчнотия** 13, 14, 28, 38, 70, 81, 84, 85, 87, 90, 100, 115, 122, 132, 137, 178, 199, 214, 273, 282, 292, 303, 373, 390, 399, 404, 408, 434, 437, 441
– **нарушение** 138, 177, 178, 238, 285, 316, 327, 352, 420, 421
– **насилие** 140, 203, 221, 273, 286, 314, 328, 330, 345, 346, 347, 349, 354, 355, 356, 358, 359, 360, 363, 366, 367, 368, 369, 371, 372, 381, 391, 399, 401, 413
– **неблагоприятност** 85, 93, 121, 141, 386, 437
– **невежество*** 16, 141, 167, 206, 276, 308, 408
– **неверие, обезверяване** 105, 106, 225
– **невнимателност** 295
– **негативност** 189, 305
– **негодувание** 90
– **недоверие** 355
– **недоволство** 24, 26, 28, 56, 108, 117, 125, 130, 149, 154, 162, 164, 169, 175, 178, 189, 190, 207, 211, 217, 242, 257, 295, 353, 363, 379, 403, 427
– **недоимък** 190
– **недостатък** 79, 217
– **недъг** 74, 97, 219, 337, 367, 375, 383
– **неестественост** 25, 44, 52, 186, 187, 192, 193, 198, 313, 400
– **незнание** 43, 76
– **немил-недраг** 270, 275, 288
– **непослушание** 79, 105, 139, 204
– **непостижимост** 40, 225, 374, 399
– **непостоянство** 176
– **непотребното** 154, 194, 195, 219, 224, 225, 259, 422, 426
– **неправилност** 144, 183, 208, 232, 345, 392
– **неприязненост** 177
– **неприятел** 29, 213, 412, 413
– **неприятност** 10, 61, 161, 188, 190, 193, 260, 294
– **неразположение** 73, 74, 100, 117, 138, 144, 147, 169, 189, 207, 213, 232, 427
– **неразумност** 100, 107, 123, 187, 209, 231, 346, 354
– **нервност** 393
– **нереалност** 60, 159
– **несгода** 81, 217
– **несъзнателност** 411
– **несъществено** 163
– **неуспех** 34, 360
– **нечестност** 196
– **нечистота** 79, 83, 99, 111, 147, 148, 183, 207, 252, 260, 270, 311, 352, 381, 403
– **нещастие** 18, 21, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 59, 99, 122, 139, 191, 200, 231, 248, 267, 287, 296, 299, 322, 345, 346, 351, 352, 362, 364, 372, 381, 390, 404, 408, 410, 430
– **низкото** 47, 50
– **обезсърчение** 67, 96, 98, 122, 145, 151, 200, 289, 291, 317, 339, 340, 374, 410, 433
– **обида** 18, 57, 58, 80, 106, 151, 300, 302, 350, 393, 436
– **обремененост** 100, 133, 193, 194, 317
– **ограничение** 63, 114, 160, 225, 235, 254, 255, 275, 278, 286, 300, 307, 314, 320, 325, 326, 349, 352, 354, 363, 364, 366, 378, 419, 422, 423, 433, 441, 443
– **омраза** 67, 326
– **опасност** 48, 52, 69, 79, 81, 82, 86, 210, 320, 417, 429, 437
– **опетняване** 207, 252, 355
– **оплакване** 28, 56, 57, 61, 82, 107, 114, 117, 122, 141, 149, 201, 222, 245, 247, 248, 253, 349, 351, 359, 381, 436
– **отклонение** 25, 59, 60, 136, 141, 168, 233, 234, 237, 265, 266, 280, 283, 287, 288, 293, 299, 327, 332, 351, 411
– **отлагане** 165, 167, 248, 327, 394
– **отмъщение** 67
– **отчаяние** 107, 151, 409, 410, 433
– **падане** 11, 16, 19, 20, 71, 81, 98, 174, 176, 215, 321, 372, 427, 441, 442
– **пакост** 67, 99, 195, 382, 386, 423, 438
– **пиянство** 15*, 21, 77, 304, 389, 403*, 404*, 427
– **плач** 19, 20, 28, 32, 45, 67, 102, 106, 107, 112, 118, 144, 183, 243, 244, 271, 313, 363, 364, 412, 425, 432

– **повърхностност** 104, 113
– **подозрение** 28, 160, 165, 189
– **позор** 62, 250
– **поквара** 274, 295, 301
– **порочност** 431
– **поругание** 35
– **презрение** 366
– **препятствие** 14, 192, 259, 264, 342*, 360, 437
– **престъпление, престъпник, разбойник** 14, 28, 45, 49, 50, 55, 62, 80, 99, 102, 111, 150, 151, 160, 164, 221, 254, 282, 283, 284, 289, 293, 294, 296, 301, 305, 319, 321, 325, 326, 327, 328, 347, 350, 354, 371*, 386, 425, 435
– **пречка** 367
– **принуда** 28, 61, 140, 196, 272
– **притеснение** 169
– **просия, просяк** 31, 32, 184, 216, 217, 256
– **простота** 16*, 47, 139, 173, 207, 218, 361
– **противоестественост** 187
– **противоречие** 14, 23, 35, 43, 49, 58, 81, 136, 137, 138, 141, 167, 175, 179, 181, 182, 184, 223, 234, 236, 253, 271, 314, 332, 335, 338, 352, 358, 377, 392, 395, 396, 400, 402, 407, 435, 439, 440
– **раздвояване** 105, 310, 440
– **разногласие** 228, 270
– **разочарование** 133, 246, 395, 426, 433
– **разпятие, разпъване** 14, 15, 22, 34, 45, 46, 336, 385, 426, 432, 442
– **разсеяност** 159
– **разстройство** 103, 233, 287, 326, 379
– **разточителност** 437
– **разхвърляност** 92
– **ревност** 17, 164
– **робство** 18, 89, 231, 242, 262, 274, 282, 297, 312, 314, 320, 323, 325, 326, 359, 390, 443
– **роптаене** 435
– **рушене, разрушение** 49, 67, 81, 105, 173, 175, 235, 249, 274, 298, 355, 359, 370, 386, 387, 399, 423, 427
– **скръб** 28, 35, 107, 111, 118, 134, 155, 162, 174, 175, 189, 192, 193, 194, 216, 230, 264
– **скъперничество** 79, 128*, 217, 250, 437
– **слабост** 11, 54, 69, 83, 86, 144, 153, 161, 183, 209, 226, 238, 253, 256, 307, 308, 339, 345, 346, 347, 351, 354, 363, 366, 367, 393, 416, 418, 423, 437
– **смут, смущение** 29, 153, 169, 175, 254, 291, 293, 303, 321, 336, 427
– **спор** 58, 275, 311, 348, 377, 438
– **сприхавост** 73
– **спънка, спъване** 30, 71, 98, 108, 116, 255, 259, 334, 428, 433
– **срам** 17, 148, 368, 430, 441
– **старото, старост** 11, 18, 24, 26, 27, 37, 38, 41, 49, 53, 56, 58, 59, 60, 63, 76*, 77, 88, 109, 113, 114, 116, 118, 121, 123, 125, 127, 130, 132, 133, 142, 144, 145, 154, 170, 171, 183, 184, 185, 186, 191, 194, 202, 204, 205, 206, 218, 219, 223, 234, 236, 238, 245, 252, 255, 272, 281, 286, 288, 289, 291, 296, 297, 307, 321, 322, 331, 332, 334, 339, 340, 349, 358, 359, 361, 362, 365, 367, 379, 398, 403, 404, 416, 418, 435
– **страдание** 9, 10, 11, 14, 15, 19, 21, 22, 26, 27, 31, 33, 34, 35, 40, 43, 45, 46, 62, 66, 87, 89, 99, 107, 109, 114, 121, 122, 123, 124, 127, 129, 133, 138, 145, 150, 155, 157, 161, 162, 172, 173, 175, 178, 188, 189, 190, 192, 193, 197, 199, 209, 230, 235, 238, 243, 248, 264, 267, 279, 284, 295, 303, 319, 327, 331, 334, 335, 351, 364, 375, 386, 388, 390, 394, 399, 404, 406, 408, 410, 412, 413, 417, 422, 426, 430, 432, 434, 435
– **страст** 312
– **страх, страшно, уплаха** 30, 50, 54, 56, 63, 66, 69, 70, 78, 81, 83, 86, 89, 90, 112, 113, 126, 157, 170, 172, 174, 176, 230, 258, 261, 293, 296, 298, 303, 314, 322, 329, 333, 400, 401, 417, 428, 430, 431, 436
– **стряскане** 87, 153, 313, 398
– **стълкновение** 97, 177, 351, 409
– **суеверие** 228
– **суета** 287
– **съблазън** 76, 167, 394
– **съдене, осъждане** 22, 46, 102, 143, 245, 284, 301, 303, 308, 309, 328, 333, 349, 350, 354, 357, 388, 419, 427
– **съмнение** 28, 33, 35, 137, 140, 165, 174, 175, 176, 189, 217, 244, 248, 262, 396, 399, 411, 429, 436
– **сърдене** 24, 25, 26, 58, 61, 73, 103, 108, 161, 211, 403
– **терзание** 165
– **трагедия** 11
– **тревога** 51, 103, 116, 222, 244, 261, 293
– **трудност** 14, 24, 26, 40, 66, 85, 87, 88, 89, 91, 93, 110, 155, 156, 157, 186, 222, 226, 244, 252, 294, 308, 347, 386, 396, 417, 418
– **тъга** 28, 71, 120, 130, 197, 317, 418
– **тъмнина, мрак** 11, 17, 70, 71, 81, 150, 169, 170, 187, 231, 244, 253, 265, 266, 275, 276, 310, 318, 325, 328, 335, 336, 337, 354, 365, 368, 370, 373, 420, 430, 433

– **убийство** 49, 89, 91, 209, 274, 336, 386, 413
– **ужас** 81
– **укор** 274
– **умора** 37, 38, 61, 73, 93, 110, 119, 137, 144, 193, 257, 260, 264, 266, 308, 312, 339, 406, 431
– **унищожение** 235
– **упоритост** 137, 332
– **фалш** 250, 289, 359
– **фаталност** 371
– **хаос** 70, 86
– **честолюбие** 18, 393

Пари 12, 14, 18, 21, 23, 29, 31, 40, 47, 58, 71, 95*, 111*, 117, 121*, 122, 124*, 130, 143, 155*, 156, 157*, 170, 195, 197*, 199*, 214, 217, 220, 221, 224, 226, 230, 229*, 243, 261, 262*, 272, 284, 285, 289, 292, 326, 328, 333, 334*, 346, 351, 367, 388, 389, 404, 405*, 414, 418, 419, 422, 424*, 425*, 432, 437, 438
– **банка** 71, 197, 207, 216, 220, 221, 224, 226, 243, 245, 256, 261, 262, 289, 334
– **дълг** 186, 261, 262, 278, 288, 438
– **заемодавец** 437, 438
– **заплата** 61, 208, 220, 225
– **капитал** 177, 243, 250, 256, 257, 289
– **лихва** 126, 207, 256, 289, 438
– **плащане** 23, 198, 220, 225, 229, 261, 262, 288, 425, 438
– **подкуп** 292
– **полица** 224, 261, 262, 288
– **премия** 437

Пластичност 381

Плът 54, 96, 108, 109, 115, 371*, 440

Победа 38, 98, 242, 243, 386

Поглед 39, 92, 184, 262, 267, 268, 271, 281, 295, 306, 368, 369, 383, 385, 396, 423, 433, 434, 439, 440, 441

Подвиг 76, 412, 413

Подтик, подбуда 80, 157, 187, 249

Политика 375, 376

Положителното 34, 43, 80, 85, 104, 105, 120, 154, 189, 233, 237, 302, 305, 319, 358, 374, 379, 399, 408, 411, 433

Помощ, съдействие 14, 21, 26, 32, 52, 54, 61, 69, 71, 78, 87, 91, 96, 117, 124, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 153, 156, 157, 166, 209, 215, 217, 228, 244, 252, 258, 278, 286, 288, 306, 313, 321, 322, 339, 355, 363, 364, 370, 371, 372, 375, 386*, 387, 389, 391, 393, 394, 396, 397, 398, 405, 415, 418, 422, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 433, 439, 441, 442

Посвещение, посветен 100, 132, 140, 307*, 362

Последователност 113

Послушание 60, 79, 93, 105, 112, 139, 331

Посока 40, 67, 139, 142, 187, 210, 265, 266, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 275, 276, 278, 285, 345, 407
– **дясно** 149, 385, 420, 421
– **запад** 285
– **изток** 285, 407
– **ляво** 149, 385, 420, 421
– **север** 121, 285, 324, 407
– **юг** 285

Постепенност 29, 74, 84, 140, 193, 214, 236, 237, 239, 291, 296, 327, 339, 354, 355, 369, 393

Постижение 12, 17, 23, 24, 26, 35, 37, 38, 40, 50, 54, 79, 128, 138, 139, 142, 154, 167, 168, 169, 176, 190, 192, 200, 203, 209, 222, 225, 228, 233, 239, 244, 245, 252, 255, 256, 257, 258, 261, 263, 267, 279, 286, 287, 292, 305, 306, 307, 311, 321, 331, 332, 344, 348, 349, 356, 369, 370, 373, 374, 389, 394, 399, 401, 403, 405, 408, 409, 412, 413, 415, 416, 420, 436, 437, 440

Постоянство, постоянно 23, 37, 38, 40, 53, 66, 68, 108, 126, 129, 144, 148, 150, 151, 162, 176*, 187, 193, 210, 219, 240, 260, 263, 265, 310, 339, 362, 364, 384, 391, 396
– **неизменност** 203, 429
– **непреривност** 138, 142, 154, 166, 203, 210, 314, 357, 362, 410, 415

Постъпка 11, 12, 14, 27, 32, 41, 48, 49, 58, 59, 67, 78, 79, 80, 91, 102, 105, 128, 138, 139, 145, 150, 151,

161, 181, 182, 184, 196, 202, 204, 208, 210, 211, 213, 227, 239, 240, 241, 247, 248, 250, 252, 258, 276, 278, 289, 290, 296, 299, 302, 303, 306, 315, 320, 323, 325, 327, 328, 332, 342, 346, 347, 351, 354, 359, 364, 366, 367, 370, 380, 388, 389, 392, 393, 400, 402, 420, 421, 430, 437, 438, 442

Поука, поучение 58, 60, 62, 292, 393

Почивка 38, 69, 110, 137, 142, 144, 171, 181, 190, 230, 279, 312, 400, 406

Почит 66, 139, 144, 173, 272, 283, 287, 288, 301, 322, 361

Почтеност 144, 404

Правда 119, 122, 132, 173, 204, 251, 255, 262, 321, 346, 376, 420, 428
– **безправие** 289
– **праведност** 22, 23, 26, 46, 50, 81, 150, 207, 209, 253, 278, 319, 320, 322, 349, 350, 357, 369, 376, 393, 409
– **Справедливост** 161, 204, 214, 229, 251, 396, 428

Правила 48, 102, 112, 127, 130, 143, 148, 157, 187, 202, 225, 232, 233, 246, 255, 258, 289, 301, 325, 326, 327, 330, 332, 333, 334, 335, 345, 351, 354, 358, 366, 367, 385, 392, 421, 435, 436, 437, 441

Правилност 10, 12, 13, 19, 24, 29, 32, 35, 38, 40, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 54, 57, 60, 63, 67, 72, 78, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 96, 105, 108, 114, 117, 121, 124, 126, 137, 139, 141, 142, 144, 145, 146, 147, 154, 155, 157, 160, 161, 166, 170, 175, 180, 182, 183, 185, 194, 199, 202, 203, 205, 208, 213, 214, 215, 222, 223, 225, 229, 230, 232, 233, 234, 235, 239, 241, 242, 243, 247, 249, 251, 252, 253, 255, 256, 257, 258, 259, 266, 271, 272, 275, 276, 280, 286, 295, 302, 305, 307, 318, 319, 320, 322, 326, 329, 332, 333, 337, 340, 346, 349, 361, 362, 367, 376, 378, 384, 402, 404, 411, 420, 421, 422, 431, 440
– **изправност, изправяне** 11, 20, 39, 58, 128, 141, 147, 152, 153, 157, 183, 253, 255, 300, 329, 330, 338, 386, 387, 388, 392, 393, 396, 398, 402, 421, 425, 428

Право 13, 17, 21, 25, 28, 89, 110, 111, 160, 186, 216, 250, 287, 289, 301, 302, 309, 311, 314, 317, 321, 327, 328, 330, 345, 376, 385, 429, 441
– **адвокат** 219, 220, 225, 308, 388
– **дело** 220, 225, 308, 349
– **затвор** 254, 267, 293, 319, 320, 323, 324, 328, 333, 334, 364, 365, 375, 419, 423, 424, 427
– **подсъдим** 308, 309, 419
– **прокурор** 308, 309
– **съд** 284, 301, 308, 309, 350, 357
– **съдия** 308, 309, 349

Практика, практичност 95, 157, 241, 367, 439

Предвиждане 175, 378, 405

Преодоляване 38

Прераждане 89, 152*, 221, 297

Привидност 81, 105, 108, 366

Привързаност 102, 132

Прилежание 69, 171

Приложение 21, 30, 41, 83, 94, 104, 114, 119, 127, 128, 129, 137, 138, 139, 142, 143, 144, 145, 152, 157, 184, 186, 195, 209, 233, 239, 240, 241, 242, 245, 247, 250, 251, 253, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 292, 302, 305, 306, 326, 331, 333, 340, 347, 358, 361, 367, 374, 394, 421, 423, 426, 427, 428, 434, 441, 442

Принцип 82, 211, 250

Природа 12, 43, 49, 52, 59, 68, 78, 83, 84, 85, 86, 110, 119, 126, 128, 129, 134, 136, 141, 178, 179, 182, 183, 185, 186, 187, 192, 206, 208, 209, 211, 213, 229, 233, 237, 304, 306, 375, 397, 420, 421, 428
– **естество** 49, 195, 283, 291, 292, 303, 350, 364

Причинен свят 439

Приятелство, приятел 59, 62, 67, 72, 82, 87, 88, 94, 103, 116, 122, 138, 155, 156, 161, 164, 172, 177, 197, 200, 203, 242, 244, 245, 246, 247, 248, 252, 310, 316, 320, 321, 329, 337, 375, 378, 380, 383, 384, 388, 391, 395, 410, 411, 412, 430, 436

– **другар** 163, 183, 234, 250, 266, 329, 392, 430

Приятност 10, 49, 84, 85, 86, 141, 148, 153, 171, 181, 193, 215, 227, 257, 280, 339, 379, 420

Провидение, промисъл 157, 359

Прогрес 83, 140, 183, 241, 266, 302, 308, 325, 352, 355

Промяна, изменение 71, 72, 74, 82, 84, 88, 96, 108, 114, 130, 134, 141, 142, 145, 147, 149, 157, 166, 167, 170, 178, 183, 186, 193, 196, 198, 201, 203, 212, 236, 283, 292, 334, 338, 345, 382, 393, 399, 400, 402, 421, 429, 430, 434
– **преврат** 125, 368, 382, 383
– **реформатор** 19

Пророчество, пророк 22, 56, 59, 60, 83, 96, 98, 99, 206, 207, 208, 270, 426

Просветление 198

Пространство 56, 67, 104, 147, 235, 270, 360, 362

Противоположност 280, 283, 350, 407, 440
– **контраст** 70, 258, 263, 407
– **поляризиране** 421

Прошка 26, 90, 127, 129, 208, 223, 236, 347, 438

Психология 151

Пълнота 21, 240, 338, 348

Път 19, 20, 25, 33, 37, 41, 53, 59, 65, 66, 73, 75, 87, 88, 96, 110, 112, 113, 124, 126, 139, 145, 153, 158, 165, 173, 181, 188, 189, 193, 207, 209, 223, 226, 228, 235, 239, 240, 241, 243, 248, 257, 258, 259, 265, 266, 267, 268, 269, 273, 275, 278, 279, 283, 287, 288, 292, 298, 299, 320, 322, 323, 350, 352, 356, 373, 374, 382, 388, 389, 392, 395, 399, 404, 406, 407, 411, 412, 414, 417, 418, 420, 428, 430
– **Божии пътища** 89, 90, 208*, 306*, 324, 364, 401*, 421, 422
– **духовен път** 69, 427
– **крив път** 82, 108, 114, 144, 179, 255*, 277, 312, 330, 426
– **нов път** 91, 170, 293
– **прав път** 35, 38, 40, 60, 81, 82, 105, 114, 117, 121, 141, 175, 194, 213, 225, 234, 255, 280, 302, 305, 329, 332, 333, 337, 340, 431
– **път на Доброто** 114, 144, 305
– **път на Живота** 280, 305
– **път на злото** 114, 357
– **път на Истината** 225, 303, 328, 419, 425, 431
– **път на Любовта** 11, 303
– **път на Мъдростта** 303
– **пътник** 48, 145, 235, 266, 278, 298, 412, 430
– **стар път** 170
– **упътване** 20, 107, 218*, 328
– *и* **Христос** 240, 333, 334

Работа 9, 24, 26, 32, 33, 34, 35, 40, 41, 43, 52, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 80, 86, 89, 90, 91, 92, 93, 96, 97, 99, 100, 101, 108, 109, 110, 118, 124, 136, 137, 138, 140, 141, 142, 144, 147, 149, 152, 153, 154, 155, 157, 158, 160, 161, 162, 163, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 180, 181, 184, 186, 191, 194, 198, 199, 200, 205, 207, 208, 210, 213, 214, 215, 218, 219, 220, 223, 225, 228, 229, 230, 231, 239, 242, 243, 244, 245, 249, 250, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 263, 267, 268, 269, 271, 272, 273, 274, 277, 278, 281, 282, 283, 284, 286, 287, 288, 289, 291, 292, 293, 300, 302, 306, 308, 311, 312, 313, 315, 316, 318, 320, 327, 330, 331, 337, 342, 347, 349, 353, 355, 357, 360, 363, 367, 370, 372, 373, 378, 379, 380, 381, 385, 387, 389, 391, 392, 393, 398, 399, 401, 402, 403, 405, 406, 407, 408, 415, 420, 423, 424, 425, 426, 428, 429, 433, 435, 436, 438, 440, 442, 443

Работливост 69, 171

Равновесие 82, 84, 119, 224, 293, 396

Радост 20, 25, 35, 37, 50, 55, 60, 63, 66, 67, 70, 86, 87, 97, 99, 107, 108, 109, 114, 120, 121, 123, 125, 126, 128, 133, 134, 155, 160, 161, 162, 169, 172, 175, 182, 183, 184, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 197, 199, 204, 205, 216, 222, 227, 230, 231, 244, 262, 266, 267, 270, 281, 286, 291, 297, 299, 302, 303, 313, 314, 320, 323, 324, 334, 335, 353, 358, 359, 362, 363, 364, 366, 369, 372, 373, 381, 387, 389, 394, 405, 412, 418, 421, 422, 433, 439, 441, 443

Раждане 30*, 32, 37, 46, 63, 98, 109, 125, 134, 175, 192, 193, 194, 205, 219, 236, 239, 252, 296, 335, 347, 350, 416, 425, 440
– **въплъщение** 371

Развитие 26, 35, 39, 45, 48, 53, 54, 63, 77, 78, 79, 85, 96, 108, 121, 130, 140, 141, 146, 147, 148, 155, 162, 166, 194, 201, 210, 214, 215, 227, 234, 235, 236, 248, 249, 253, 255, 257, 259, 265, 266, 298, 306, 313, 338, 339, 345, 353, 354, 355, 356, 360, 371, 374, 380, 384, 385, 390, 392, 401, 402, 405, 409, 426, 428, 437

Раздаване 31, 95, 117, 121, 122, 129, 130, 132, 133, 144, 182, 362, 365, 391

Разкаяние 16, 19, 20, 89, 90

Различаване 163, 212, 233, 292, 298, 299, 329, 368

Разнообразие 83, 161, 248, 283

Разположение 49, 66, 73, 74, 85, 100, 103, 115, 117, 118, 136, 138, 141, 144, 147, 150, 153, 164, 169, 175, 177, 180, 189, 195, 207, 208, 212, 213, 232, 239, 241, 256, 379, 414, 419, 427

Разумност 15, 16, 17, 20, 22, 37, 38, 40, 46, 49, 50, 53, 54, 57, 64, 72, 100, 107, 123, 134, 140, 141, 150, 153, 178, 187, 192, 208, 209, 210, 214, 215, 220, 228, 231, 232, 233, 234, 250, 256, 262, 263, 265, 269, 270, 271, 277, 281, 303, 305, 306, 318, 338, 344, 345, 346, 350, 351, 354, 355, 356, 357, 358, 361, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 372, 376, 384, 391, 394, 396, 397, 400, 401, 402, 405, 408, 410, 414, 418, 422, 427, 430, 433, 434

Рай 19, 20, 28, 30, 32, 33, 79, 105, 175, 303, 354, 371

Растеж 35, 53, 54, 63, 65, 77, 93, 96, 106, 113, 130, 134, 142, 148, 166, 193, 201, 219, 222, 228, 230, 283, 286, 291, 292, 296, 306, 339, 360, 380, 384, 409, 426, 439

Растение 77, 86, 92, 100, 105, 106, 109, 118, 126, 140, 148, 233, 269, 281, 283, 306
– **боб** 329, 330, 331, 332, 340, 404
– **бурен** 100
– **грозде** 198, 199, 200, 333
– **диня** 249, 250
– **дърво** 11, 12, 16, 27, 30, 32, 47, 48, 55, 72, 77*, 97, 104, 105, 109, 110, 114, 118, 123, 124, 128, 129*, 142, 148, 168, 170, 180, 194, 201, 214*, 215, 249, 257, 283, 285, 286, 297*, 306, 312, 371, 386*, 409, 412, 417, 421
– **жито** 77, 78, 93, 109, 172, 201, 206, 226, 230, 272, 297, 312, 315, 316, 317
– **зърно** 45
– **клек** 96, 262, 280
– **кокиче** 104, 368, 369, 371
– **круша** 52, 70, 94, 107, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 117, 118, 120, 124, 125, 129, 130, 131, 133, 145, 300, 301, 312, 334, 335, 397, 406, 412, 442
– **минзухар** 104
– **орех** 145
– **плод** 11, 16, 19, 32, 35, 39, 47, 61, 65, 70, 93, 94, 95, 96*, 97, 104, 105, 106, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 118, 123, 124, 125, 129, 130, 131, 140*, 144, 145, 148, 170, 195, 205, 227*, 230, 233, 249*, 286, 288, 300, 301, 304, 306, 312, 329, 330, 331, 334, 335, 341, 380, 390, 403, 406, 412, 419, 421, 425, 442
– **праскова** 94
– **пъпеш** 184, 185
– **семе** 35, 40, 65, 77, 113, 123, 148, 154, 239, 291, 348, 380, 401
– **слива** 94, 129, 406
– **тиква** 90
– **трева** 45*, 55, 96, 100, 101, 159*, 233, 327*
– **троскот** 100
– **храст** 280
– **царевица** 93
– **цвете, цвят** 47, 55, 79, 104, 105, 123, 140, 253, 265, 269
– **череша** 323, 406
– **ябълка** 19, 94, 115, 117, 120, 129, 130, 131, 133, 144, 175, 176, 205, 301, 312, 380, 406

Реалност 27, 60, 70, 83, 95, 110, 122, 158, 159, 168, 210, 218, 241, 243, 257, 344, 345, 364, 410

Регулиране 216, 309

Ред, порядък 24, 25, 54, 92, 188, 220, 379, 380, 387, 436
– **безпорядъчност** 77
– **редовност** 108, 153

Религия 45, 47, 79, 123, 154, 163, 206, 219, 238, 242, 311, 360, 388, 395, 402, 426, 441
– **богословие** 200
– **владика** 248
– **икона** 243, 333, 358, 359
– **кадилница** 106, 223
– **пастор** 391
– **поп** 13, 106, 222, 223
– **проповед, проповедник** 13, 19, 22, 25, 27, 28, 32, 33, 41, 62, 89, 90, 93, 94, 95, 130, 147, 173, 223, 236, 237, 240, 262, 289, 290, 294, 295, 298, 301, 304, 311, 340, 357, 367, 370, 386, 387, 411, 413, 422, 442
– **свещеник** 13, 222, 223, 336, 367
– **храм** 275, 276
– **християнство** 46, 295
– **църква** 23, 47, 79, 80, 93, 243, 284, 285, 315, 335, 353, 370, 391, 430

Решителност 132, 154

Рисуване, художество, художник, 79, 80, 86, 87, 106, 128, 130, 152, 161, 171, 232*, 318, 324, 353, 363, 369, 380, 385*, 392, 393, 402, 438, 439

Свежест 37, 66, 110, 111, 112, 135, 148, 295, 368, 379, 410

Светия 23, 40, 61, 62, 108, 126, 133, 148, 157, 200, 202, 207, 210, 258, 259, 278, 299, 309, 322, 328, 329, 330, 333, 353, 384, 386, 387, 401, 402, 303*, 404, 409, 413, 416, 426, 430, 431, 433, 434

Светлина 11, 12, 17, 28, 29, 30, 35, 43, 46, 47, 48, 49, 53, 55, 59, 61, 62, 63, 64, 66, 68, 70, 71, 73*, 81, 96, 98, 99, 106, 116, 132, 147, 148, 154, 157, 164, 169, 170, 175, 176*, 198, 225, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 238, 239, 240, 244, 246, 252, 254, 255, 257, 258, 259, 265, 266, 275, 276, 280, 282, 285, 288, 291, 296, 307, 310, 316, 317, 318, 324, 325, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 335, 336, 337, 341, 342, 361, 364, 365, 366, 367, 368, 370, 373, 385, 386, 387, 392, 399, 401, 402, 420, 435, 436, 441
– **свещ** 17, 66, 70, 71, 107, 155, 206, 244, 257, 261, 275, 304, 328, 329, 336, 346, 376, 430, 431

Свещеното 27, 46, 55, 69, 74, 89, 137, 170, 174, 258, 286, 288, 307, 402, 416, 425

Свобода 9, 10, 18, 29, 30, 34, 50, 52, 55, 57, 61, 63, 66, 74, 76, 81, 82, 85, 89, 91, 97, 99, 108, 111, 112, 113, 114, 116, 119, 121, 123, 125, 127, 132, 148, 152, 154, 158, 159, 160, 165, 173, 182, 184, 186, 192, 193, 194, 205, 206, 210, 211, 213, 222, 223, 240, 243, 252, 254, 255, 259, 260, 261, 262, 264, 267, 270, 274, 278, 282, 284, 286, 287, 296, 297, 298, 300, 303, 305, 306, 307, 311, 312, 314, 315, 316, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 325, 327, 328, 329, 330, 332, 334, 336, 341, 342, 347, 352, 354, 358, 359, 360, 361, 363, 364, 366, 369, 370, 372, 375, 376, 378, 387, 391, 392, 393, 395, 399, 400, 401, 404, 411, 415, 416, 417, 419, 420, 422, 423, 424, 427, 428, 431, 433, 434, 437, 441, 443
– **доброволност** 140, 259, 324, 331, 347, 392, 426
– **избор** 38, 48, 115, 131, 197, 233, 234, 287, 344, 346, 347, 348, 350, 368, 376

Святост 16, 88, 107, 128, 251, 260, 261, 403, 441

Семейство 154, 160, 228, 229, 235, 305, 358, 389
Вж. *Жена, Мъж*
– **баба** 202, 206, 207, 296
– **баща** 11, 27, 32, 93, 109, 110, 121, 125, 140, 159, 160, 172, 198, 218, 219, 234, 237, 252, 270, 274, 275, 278, 296, 297, 302, 312, 315, 317, 328, 333, 337, 347, 367, 377, 381, 403, 404, 429, 432, 433, 436
– **брат** 172, 189, 367
– **брат** 91, 172, 189, 198, 367
– **вдовица** 200, 214, 215
– **деди, прадеди** 202, 283, 296, 297, 347, 386
– **дете** 14, 32, 49, 58, 61, 63, 66, 67, 83, 93, 105, 109, 121, 139, 144, 145, 158, 160, 162, 166, 171, 174, 182, 183, 193, 203, 209, 210, 214, 215, 218, 219, 222, 236, 242, 270, 273, 274*, 286, 290, 291, 310, 331, 334, 335, 337, 338, 361, 362, 363, 365, 366, 370, 371, 381, 386, 388*, 389, 390, 398, 421, 422, 425, 433, 441
– **дом** 26, 47, 59, 60, 62, 97, 120, 123, 143, 145, 160, 166, 188, 199, 202, 217, 262, 278, 287, 298, 299, 302, 312, 321, 322, 335, 364, 398, 400, 402, 403, 429, 430, 433, 434, 436, 442
– **дъщеря** 233, 234, 236, 237, 252, 296, 297, 302, 315, 333, 338, 438, 439, 441
– **дядо** 37, 38, 171, 202, 206, 207, 296, 361, 365, 398
– **майка** 32, 67, 121, 159, 160, 166, 172, 183, 197, 198, 203, 233, 234, 270, 291, 297, 302, 310, 315, 317, 333, 335, 337, 338, 340, 347, 371, 377, 390, 400, 425, 429, 433, 436

– **наследственост** 50, 179
– **прабаба, прадядо** 202
– **родители** 331, 433
– **роднини** 116
– **сестра** 172, 188, 198
– **син** 58, 234, 252, 274, 296, 297, 312, 335, 338, 377, 403, 404
– **сираче** 270

Сериозност 41, 59, 117, 149

Сестра 26, 37, 64, 73, 87, 109, 110, 117, 119, 129, 131, 132, 145, 149, 172, 184, 188, 189, 198, 206, 367, 382, 385, 396, 427, 428, 441, 442

Сетива, чувства 9, 10
– **вкус** 9, 10, 107, 326, 339*, 344
– **зрение** 10, 104, 379, 385
– **обоняние** 10, 104
– **осезание** 9, 10, 159*
– **слух** 10, 104, 379

Сигурност, осигуряване 41, 81, 110, 121, 122, 225, 228, 231, 275, 288, 289, 298, 358

Сила, сили 13, 24, 26, 27, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 46, 50, 54, 55, 56, 59, 60, 65, 66, 67, 73, 79*, 84, 86, 88, 89, 96, 112, 126, 129, 130, 133, 136, 137, 139, 140, 142, 143, 148, 158, 160, 164, 179, 180, 189, 190, 203, 205, 209, 210, 217, 225, 227, 228, 229, 231, 232, 235, 237, 243, 248, 249, 251, 252, 254, 255, 257, 258, 262, 270, 275, 282, 286, 288, 307, 312, 318, 321, 329, 331, 332, 333, 336, 339, 340, 341, 344, 345, 346, 347, 349, 350, 351, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 362, 364, 365, 366, 368, 369, 370, 372, 375, 378, 380, 381, 382, 383, 386, 392, 394, 395, 397, 399, 401, 405, 409, 414, 415, 416, 418, 419, 423, 425, 428, 432, 434, 435, 436, 437, 438
– **интензивност** 61, 432

Символ 78, 98, 99, 113, 123, 124, 131, 132, 134, 218, 247, 258, 279, 281, 311, 330, 340, 362, 375, 409

Слава 15, 29, 40, 74, 76, 99, 256, 262, 281, 302, 307, 357, 386, 402, 404, 412, 417, 426

Слово 14, 36, 59, 68, 108, 109, 115, 131, 274, 333, 337, 338, 339, 340, 341
– **àóì** 307
– **глас** 60, 280, 299, 333, 334, 341, 438
– **реч** 91, 104, 308, 309, 331, 363
– **дума** 19, 30, 34, 57, 58, 90, 106, 108, 113, 119, 145, 160, 197, 217, 251, 275, 299, 302, 307, 328, 331, 338, 347, 352, 354, 390, 391, 396, 411, 414, 417, 433
– **проповед** 13, 22, 27, 41, 62, 89, 90, 93, 95, 130, 223, 236, 237, 240, 262, 294, 295, 298, 301, 304, 311, 340, 386, 387, 422, 442
– **говор** 10, 14, 23, 27, 34, 36, 37, 38, 54, 55, 59, 60, 79, 87, 88, 91, 94, 102, 108, 111, 115, 119, 137, 145, 152, 167, 171, 172, 173, 201, 206, 211, 237, 253, 262, 274, 289, 290, 294, 298, 299, 301, 303, 304, 307, 308, 310, 326, 334, 336, 338, 340, 344, 346, 347, 348, 349, 356, 358, 360, 364, 368, 371, 376, 381, 387, 389, 391, 398, 411, 413, 424, 427, 432, 434, 442

Служене 21, 27, 28, 47, 67, 74, 112, 114, 138, 140, 154, 160, 171, 204, 205, 223, 242, 247, 253, 254, 256, 260, 263, 280, 282, 290, 291, 293, 298, 312, 314, 320, 327, 331, 360, 362, 371, 373, 376, 381, 386, 391, 392, 394, 395, 402, 439
– **слугуване, слуга** 26, 32, 37, 53, 67, 73, 74, 82, 149, 160, 198, 204, 208, 241, 242, 292, 295, 296, 297, 300, 310, 312, 314, 403, 404, 426

Слушане 23, 28, 36, 55, 60, 94, 105, 113, 184, 201, 204, 236, 252, 260, 263, 290, 296, 298, 308, 309, 315, 318, 331, 334, 339, 340, 360, 368, 393, 404, 406
– **послушание** 60, 79, 93, 105, 112, 139, 331

Слънце 17, 47, 50, 61, 65, 70, 72, 86, 90, 96, 98, 106, 109, 112, 113, 114, 120, 124, 135, 137, 141, 146, 227, 238, 246, 265, 266, 267, 271, 277, 280, 282, 283, 287, 288, 300, 313, 327, 329, 331, 335, 337, 338, 341, 365, 366, 369, 370, 371, 373, 390, 404, 405, 407, 408, 417, 438, 439
– **зазоряване** 313, 314, 320, 337
– **залез** 72, 96, 106, 114, 120, 277, 282, 287, 337, 365, 366, 370, 371
– **зенит** 277, 337, 405
– **изгрев** 17, 47, 65, 70, 72, 96, 98, 106, 114, 120, 137, 238, 266, 267, 277, 287, 300, 313, 327, 335, 337, 338, 341, 365, 366, 369, 373, 390, 404, 407, 408

Смелост 132, 154, 155, 164, 306, 323, 380, 429

Смирение 38, 73, 79, 88, 89, 90, 124, 132, 300, 362, 403

Смисъл 20, 22, 23, 25, 28, 29, 33, 35, 36, 37, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 51, 53, 63, 64, 78, 81, 103, 114, 119, 122, 125, 128, 129, 131, 133, 134, 137, 151, 157, 161, 162, 164, 168, 176, 180, 218, 222, 227, 236, 238, 239, 246, 251, 264, 270, 273, 282, 288, 295, 300, 307, 314, 316, 320, 339, 340, 348, 349, 353, 357, 360, 362, 364, 365, 382, 395, 404, 409, 410, 415, 418, 422, 430, 440, 441, 443

Смърт, умиране 24, 25, 32*, 45, 46, 47, 48, 49*, 63, 88, 89*, 90*, 102, 105, 106*, 109, 114, 118, 121, 122, 125, 204, 206*, 212, 221, 222, 235, 236, 237, 238, 240, 245*, 260, 267, 279, 297, 303*, 313, 319, 321, 325, 326, 327, 328, 336, 337, 351*, 352*, 374, 376, 391*, 395*, 399, 425, 430*
Вж. *Безсмъртие*
– **мъртво, умъртвяване** 9, 10, 60, 107, 235, 237, 238, 280, 326, 359

Спасение 23, 26, 29, 166, 209, 215, 272, 278, 279, 309, 332, 355, 356, 359, 367, 372, 387, 391, 392, 402, 412, 425, 427, 431, 432

Спокойствие 41, 103, 137, 143, 148, 150, 151, 227, 262, 336, 400, 425, 428

Способност 26, 49, 57, 120, 153, 171, 292, 401, 405, 437, 441

Стремеж 47, 50, 79, 82, 88, 105, 128, 132, 133, 153, 188, 228, 229, 231, 232, 256, 283, 286, 292, 294, 305, 317, 319, 336, 345, 347, 353, 409, 413, 415, 416, 433, 434, 438

Строгост 25, 28, 59, 64, 89, 283, 307, 331, 338, 358

Студ 9, 50, 81, 84, 85, 86, 153, 154, 177, 180, 182, 187, 196, 214, 219*, 278*, 430

Събор – Девети младежки събор 64, 66, 67, 116, 117, 118, 127

Съвест 28

Съвършенство 54, 128, 138, 147, 157, 174, 211, 292, 297, 316, 338, 347, 352, 354, 356, 357, 358, 361, 362, 363, 365, 366, 367, 368, 369, 371, 384, 403

Съдба 15, 31, 299, 334, 357, 395

Съжаление 110, 121, 131, 160, 165, 321, 322, 375, 387, 432

Съзнание, съзнателност, осъзнаване 35, 39, 53, 63, 70, 77, 90, 92, 96, 99, 105, 107, 108, 109, 110, 150, 157, 179, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 198, 199, 205, 210, 212, 213, 217, 219, 231, 237, 238, 249, 255, 260, 261, 262, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 271, 273, 275, 276, 277, 278, 280, 283, 287, 289, 292, 300, 304, 307, 313, 315, 329, 330, 346, 354, 365, 370, 386, 387, 393, 400, 403, 404, 411, 418, 423, 433, 435, 442

Сън, сънища 22, 40, 63, 69, 73, 81, 82, 85, 104*, 137, 142, 188, 194, 254, 256, 276, 313, 321, 333, 337, 340, 371, 398, 423, 424, 427, 432
– **събуждане от сън** 67, 81, 86, 97, 136, 137, 140, 181, 188, 191, 194, 195, 197, 241, 254, 265, 272, 313, 314, 320, 321, 337, 340, 424, 427

Сърце 15, 19, 25, 27, 31, 35, 39, 46, 47, 74, 81, 91, 94, 99, 102, 115, 122, 125, 126, 128, 129, 132, 133, 135, 136, 137, 144, 148, 169, 170, 180, 189, 203, 206, 210, 215, 217, 225, 239, 241, 242, 243, 244, 246, 247, 251, 252, 253, 255, 256, 260, 262, 272, 277, 285, 286, 295, 301, 305, 307, 310, 321, 324, 332, 339, 341, 352, 360, 361, 362, 365, 366, 367, 368, 369, 371, 379, 385, 392, 394, 395, 396, 399, 401, 402, 413, 414, 433, 436, 437, 440
– **Сърдечен свят** 229

Съчувствие 61

Същества 10, 23, 70, 72, 86, 107, 127, 128, 130, 191, 228, 229, 231, 262, 266, 267, 268, 271, 272, 273, 275, 276, 278, 297, 314, 352, 355, 356, 359, 362, 363, 396, 409, 413, 420, 427, 440
– **Възвишени същества** 188, 350, 361, 384, 390
– **деви** 348
– **добри същества** 151, 291
– **Напреднали същества** 306
– **ненапреднали същества** 428

– **Разумни същества** 17, 140, 141, 150, 153, 210, 234, 265, 269, 270, 277, 281, 303, 305, 344, 361, 400, 408, 410
– **Светло същество** 43
– **Съвършени същества** 384, 403

Същественото 66, 79, 163, 164, 169, 172, 179, 184, 203, 210, 225, 228, 246, 252, 341, 391, 394, 402, 403, 412

Същност, същина 119, 176, 344, 411, 416

Тайна 26, 55, 68, 70, 78, 123, 258, 324, 375, 426
– **скритост** 23, 39, 55, 78, 86, 117, 118, 119, 123, 130, 162, 173, 193, 216, 255, 275, 289, 290, 303, 315, 321, 344, 359, 364, 368, 375, 382, 396, 404, 411, 415, 420, 435

Талант, талантливост 255, 256, 384, 403

Творчество, творение 106, 120, 131, 132, 307, 351

Твърдост 9, 84, 132, 293, 332

Темперамент 380

Теория 116, 120, 137, 143, 157, 241, 360, 423, 434

Тишина 55, 66, 86, 143, 227, 280, 299, 386

Топлина 9, 35, 47, 81, 83, 84, 85, 86, 129, 135, 141, 146*, 148, 153, 180, 181, 182, 214, 215, 219, 225, 228, 240, 262, 265, 278, 296, 302, 327, 329

Точност 23, 112, 128, 139, 140, 244, 281, 283, 287, 302, 305, 307, 327, 407, 421

Трансформация 67, 100, 435
– **превръщане** 35, 40, 54, 57, 93, 100, 129, 134, 167, 170, 192, 193, 194, 233, 269, 310, 313, 319, 321, 326, 346, 365, 408, 417, 431
– **преобразяване, преобразуване** 88, 367, 383, 421, 430

Трезвост 174, 176, 395

Труд 173, 199, 208, 220, 221, 225, 231, 419

Търпение 14, 62, 89, 121, 168, 206, 289, 316*, 393, 414

Уважение 28, 66, 139, 144, 173, 272, 283, 287, 322, 332, 361, 399

Удоволствие 75, 85, 156, 205, 397

Уединение 92

Ум 18, 19, 22, 31, 33, 35, 38, 39, 43, 46, 50, 57, 59, 60, 67, 68, 74, 82, 91, 92, 94, 98, 99, 102, 113, 114, 116, 118, 125, 126, 133, 135, 136, 137, 139, 142, 144, 147, 148, 150, 158, 169, 170, 176, 188, 189, 206, 207, 210, 211, 214, 224, 225, 239, 241, 242, 243, 244, 246, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 260, 262, 265, 266, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 281, 285, 286, 291, 292, 295, 301, 305, 307, 310, 321, 332, 334, 335, 337, 339, 344, 352, 359, 360, 361, 363, 366, 367, 368, 379, 380, 381, 392, 394, 395, 396, 399, 400, 401, 402, 405, 407, 409, 424, 427, 433, 435, 436, 440
– **Умствен свят** 147, 229, 298

Умение 92, 144

Умереност 312, 440

Упование 24, 60, 69, 71, 72, 321, 429

Упражнение 146, 154, 253, 263, 308, 401, 420, 421, 435, 436, 437

Усилие 50, 61, 71, 74, 100, 120, 126, 144, 153, 170, 183, 203, 213, 214, 221, 249, 256, 257, 259, 293, 329, 330, 331, 347, 370, 373, 384, 393, 394, 403, 428, 437

Услуга, услужливост 25, 54, 55, 138, 143, 144, 145, 149, 155, 156, 157, 209, 247, 289, 363, 389, 399, 414, 433

Успех 15, 24, 34, 51, 62, 79, 86, 97, 98, 122, 144, 153, 155, 192, 206, 228, 258, 259, 302, 360*, 389, 419, 425

Устойчивост, устояване 20, 48, 62, 116, 122, 217, 273, 298, 339, 359

Усърдие 61, 290, 302

Утешение 47, 87, 127

Учене 10, 13, 14, 15, 16, 20, 25, 28, 30, 33, 34, 36, 38, 41, 44, 45, 46, 49, 51, 52, 54, 58, 60, 63, 76, 77, 83, 86, 87, 89, 91, 92, 108, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 131, 132, 138, 140, 141, 149, 152, 153, 155, 156, 158, 161, 166, 167, 173, 178, 199, 200, 202, 203, 204, 216, 220, 221, 228, 233, 234, 235, 238, 239, 245, 246, 248, 250, 251, 253, 254, 255, 258, 260, 268, 280, 282, 286, 289, 292, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 311, 315, 318, 319, 323, 328, 331, 335, 340, 344, 345, 347, 348, 354, 357, 367, 372, 373, 377, 387, 393, 403, 407, 408, 415, 418, 425, 428, 430, 435, 436, 439, 441
– **библиотека** 13, 276
– **гимназия** 51, 63
– **клас** 62, 158, 171, 184
– **книга** 12, 13, 58, 106, 120, 137, 157, 186, 233, 270, 272, 276, 302, 334, 347, 348, 349, 357, 375, 407, 409, 410, 416, 424, 425
– **образование** 65*, 92, 419
– **университет** 36, 51, 52, 54, 63, 200, 203
– **урок** 57, 58, 90, 120, 155, 258, 259, 290, 303, 315, 395, 408, 431
– **училище** 47, 51, 52, 54, 62, 63, 119, 130, 131, 140, 141, 158, 170, 171, 178, 184, 247, 344, 345, 353, 373, 418
– **факултет** 128, 218, 408, 416
– **четене** 58, 104, 120, 143, 152, 186, 202, 233, 262, 270, 273, 302, 368, 409, 424

Учение 48, 113, 121, 126, 127, 181, 185, 205, 255, 262, 263, 274, 294, 295, 297, 298, 299, 301, 302, 304, 394, 417

Ученик 14, 36, 51, 52, 54, 62, 100, 105, 116, 119, 120, 121, 126, 129, 130, 131, 136, 153, 158, 159, 161, 166, 167, 170, 171, 175, 176, 184, 200*, 217, 246, 247, 251, 253, 255, 256, 257, 258, 263, 273, 274, 277, 278, 282, 289, 290, 301, 302, 303, 304, 344, 345, 354, 358, 367, 373, 408, 415, 418, 419, 425, 442

Учител 105, 126, 130, 136, 140, 153, 158, 159, 161, 167, 171, 184, 199, 246, 248, 250, 251, 253, 255, 256, 257, 260, 263, 277, 278, 290, 291, 295, 301, 302, 303, 305, 336, 352, 358, 367, 370, 403, 408, 409, 415, 416, 428, 437
– **професор** 26, 28, 36, 51, 52, 54, 200, 218, 379

Физиогномика 46*, 318, 319
Вж. *Физическо тяло*

Физически свят, физическото 59, 65, 69, 70, 74, 91, 98, 115, 138, 139, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 188, 193, 211, 219, 225, 228, 229, 236, 237, 238, 239, 240, 257, 266, 267, 268, 269, 274, 294, 296, 298, 300, 337, 339, 352, 374, 380, 423

Физическо тяло*, организъм 10, 18, 24, 46, 48, 52, 54, 56, 60, 63, 74, 78, 83, 84, 85, 86, 102, 115*, 118, 126, 136, 137, 144, 148, 154, 158, 180, 183, 215, 230, 232, 233, 238, 241, 243, 259, 260, 265, 285*, 297, 321, 327, 333, 339, 357, 363, 366, 367, 378, 379, 381, 390*, 394, 395, 399, 400, 401*, 402, 404, 413, 434, 440
– **бели дробове** 229, 232, 238, 253, 349, 379, 413
– **брада** 318
– **вежди** 253, 363, 392
– **глава** 10, 19, 32, 46, 55, 56, 80, 83, 112, 162, 206, 226, 232, 238, 244, 270, 286, 333, 350, 357, 360, 373, 386, 412, 413, 416, 422, 427
– **гърди** 10, 431
– **длан** 176, 420
– **зъби** 114, 213
– **клетка** 63, 229, 242, 243, 327
– **крайник** 180
– **крак** 10, 16, 20, 21, 38, 69, 74, 78, 81, 82, 83, 84, 85, 88, 103, 112, 131, 144, 159, 174, 179, 180, 183, 188, 192, 206, 214, 215, 219, 225, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 251, 252, 254, 255, 259, 279, 286, 309, 313, 314, 319, 323, 335, 341, 364, 366, 367, 376, 379, 391*, 404, 442
– **кръв, кръвообращение** 54, 96, 108, 109, 126, 180, 215, 327, 379
– **кръвоносни съдове** 327
– **лице** 78, 79, 80, 83, 85, 87, 98, 140, 148, 150, 205, 237, 246, 259, 270, 299, 301, 309, 360, 367, 368, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 403
– **малък пръст** 439
– **мозък** 214, 215, 219, 229, 238, 253, 341, 349, 379, 413
– **мускули** 183, 400
– **нервна система** 137, 183
– **нос** 318, 392, 393, 424*, 429*, 430*, 435*
– **орган, уд** 56, 72, 149, 180, 229, 232, 241, 248, 285, 363, 379, 390, 394, 401, 413
– **очи** 16, 20, 27, 49, 62, 67, 83, 98, 106, 118, 148, 176, 214, 215, 219, 220, 225, 229, 230, 237, 244, 305,

313, 318, 328, 337, 339, 341, 368, 369, 371, 379, 385, 390, 396, 399, 400, 408, 433, 436
– **палец** 438
– **показалец** 316, 439
– **пора** 80, 81
– **пръст** 113, 123, 177, 287, 310, 311, 312, 316, 317, 322, 327, 363, 420, 430, 431, 435, 436, 438, 439
– **ребро** 440, 441
– **ръка** 10, 20, 47*, 56, 78, 79, 84, 85, 98, 112, 124, 139, 149, 156, 159, 167, 179, 180, 206, 212*, 214, 215, 219, 255, 264, 287, 297, 307, 309, 311, 312, 316, 322, 341, 362, 363, 379, 386, 390, 392, 394, 395, 400, 416, 420, 421, 423, 432, 433, 439
– **среден пръст** 420, 439
– **стави** 183
– **стомах** 10, 28, 41, 75, 76, 103, 118, 131, 141, 193, 205, 207, 228, 229, 232, 233, 238, 253, 349, 379
– **сърце** 126, 129, 180, 215, 379, 413
– **уста** 78, 113, 163, 170, 203, 301, 307, 318, 323, 379, 384, 385, 392, 393, 399, 400
– **устни** 301, 385
– **уши** 10, 74, 83, 132, 214, 215, 219, 225, 283, 318, 328, 334, 339, 341, 379, 390, 436
– **физиология** 229*, 233
– **чело** 318, 429

Философия 11, 24, 30, 33, 34, 43, 58, 60, 66, 75, 105, 107, 118, 123, 130, 159, 169, 174, 181, 185, 194, 206, 212, 229, 234, 235, 258, 267, 270, 272, 277, 278, 290, 302, 322, 327, 335, 349, 378, 380, 386, 389, 402, 415, 420, 439

Форма 21, 67, 94, 96, 102, 127, 154, 163, 189, 191, 235, 236, 265, 278, 305, 321, 336, 355, 363, 384, 402, 412

Характер 316, 380, 393

Хармония 44, 138, 139, 142, 153, 176, 177, 178, 192, 211, 229, 241, 421

Хвалба 32, 34, 45, 49, 56, 79, 82, 106, 151, 160, 161, 206, 269, 289, 300, 302, 303, 304, 333, 353

Химия 44, 392
– **варовик** 100
– **вещество** 44, 154, 209
– **въглероден двуокис** 100
– **газ** 319
– **елемент** 44, 88*, 91, 98*, 136*, 148*, 154*, 213, 228, 410*
– **злато** 12, 21, 23, 70, 88, 95, 117, 124, 206, 264, 298, 346, 351, 405, 419
– **мед** 405
– **сребро** 206, 405

Хипноза 378, 440

Храброст 49, 386, 387, 412

Хранене, храна, ядене 10, 11, 12, 14, 15, 16, 24, 25, 26, 28, 31*, 32*, 40, 41, 45, 47, 49, 52, 54, 59, 60, 67, 68, 70, 75, 78, 80, 81, 83, 85, 94, 95, 100, 102*, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 111*, 113, 115, 117, 124, 125*, 133, 136, 141, 143*, 144, 145*, 157, 161, 162, 163, 166, 167, 170, 173, 184, 185, 187, 192, 193, 194, 198, 199, 205, 206, 207, 212, 217, 218, 228, 229, 232, 233, 235, 239, 243, 249, 250, 251, 255, 260, 263, 264, 272, 279, 287, 290, 294, 295, 299, 301, 302, 311, 313, 315, 316, 321*, 323, 326, 327*, 329, 330, 331, 332, 333, 337, 338, 339, 340, 341, 344*, 348, 349, 350, 351, 354, 356*, 357, 359, 360, 364, 367, 371, 377, 378, 379, 389, 390, 395, 397, 398, 403, 404, 405, 406*, 414, 420*, 429, 434, 436
– **баница** 162, 163, 172, 173, 207
– **брашно** 173, 268, 269, 272, 414, 418
– **вегетарианство** 45, 115, 233
– **вино** 77, 173
– **глад** 14, 24, 25, 41, 47, 52, 75, 108, 136, 158, 161, 162, 166, 190, 193, 196, 197, 212, 243, 260, 263, 267, 278, 299, 315, 316, 327, 330, 337, 378, 389, 410, 413, 420, 429, 434
– **готвене, готвач** 129, 295, 330, 378, 397, 440, 441
– **захар** 70
– **кифла** 115, 117, 120, 129, 130, 131, 133
– **месо, месоядство** 45, 115, 173*, 233, 436
– **пиене** 15, 21, 25, 40, 59, 60, 77*, 108, 111, 112, 113, 115, 164, 181, 185, 206, 263, 281, 295, 304, 311, 315, 316, 340, 357, 368, 389, 403, 404, 427*
– **сирене** 163, 172, 173, 340
– **сладко, сладкиш, сладост** 9, 103, 133, 163, 323, 326, 339, 344, 347, 348, 361
– **хляб** 41, 54, 59, 60, 61, 78, 108, 109, 143, 158, 163, 166, 167, 172, 190, 193, 201, 203, 212, 213, 263, 264, 267, 271, 301, 311, 315, 316, 317, 327, 338, 340, 347, 348, 367, 382, 387, 389, 410, 413, 419, 420

Христос 16, 19, 23, 24, 29, 37, 41, 51, 56, 65, 78, 80, 96, 98, 108, 173, 192, 194, 199, 221, 232, 239, 240, 270, 271, 274, 275, 282, 283, 288, 289, 298, 299, 308, 309, 315, 316, 317, 330, 332, 333, 334, 355, 356, 358, 362, 387, 402, 415, 418, 431, 434, 435, 436
– **идване на Христос** 15, 311, 357, 426, 432
– **Исус** 107, 273, 274, 275, 282
– **християнство** 46, 295
– **Христов ученик** 14, 116, 442
– **Христова Любов** 14
– **Христово учение** 417
– *и* **Възкресение** 46, 62, 102, 118, 336, 425, 442
– *и* **разпятие** 14, 15, 22, 34, 45, 46, 336, 426, 432, 442
– *и* **страдание** 9, 26, 35, 45, 46, 62, 432, 442

Цвят 128*, 318*, 380
– **бял** 88, 118, 123, 162, 270, 297, 333, 354, 365, 368, 373, 390, 409, 411
– **зелен** 327, 384
– **жълт** 270
– **червен** 324
– **черен** 11, 88, 148, 172, 297, 368, 411

Ценност 133, 164, 170, 194, 223, 224, 231, 279, 288, 351, 375, 389, 409, 419, 420, 425, 435

Център 147, 193, 269, 271, 273

Цялото 67, 72, 79, 107, 115, 124, 143, 154, 168, 178, 231, 235, 240, 249, 281, 285, 286, 288, 294, 298, 304, 305, 307, 322, 324, 327, 332, 348, 351, 354, 357, 362, 363, 364, 369, 399, 413, 433, 439, 440

Черно Братство 297, 299

Честност 144, 196, 244, 296

Чистота 16, 30, 37, 40, 43, 44, 45, 53, 64, 66, 67, 68, 74, 79, 80, 81, 83, 85, 91, 96, 97, 98, 99, 100, 111, 112, 113, 116, 128, 134, 135, 137, 141, 147, 148, 149, 167, 170, 182, 183, 186, 187, 193, 194, 195, 198, 199, 205, 206, 207, 210, 212, 213, 227, 233, 234, 236, 251, 254, 255, 270, 279, 280, 281, 282, 284, 294, 295, 296, 300, 303, 305, 307, 319, 320, 331, 339, 341, 362, 363, 366, 368, 381, 386, 387, 392, 398, 402, 403, 406, 410, 412, 430
– **хигиена** 232, 233, 236

Човечество 82, 141, 155, 178, 246, 249, 308, 332, 371, 402, 432, 439

Човещина 286, 347

Чувствителност 157

Чувство 9, 10, 14, 25, 28, 30, 35, 39, 43, 44, 47, 48, 50, 52, 55, 61*, 66, 67, 76, 79, 94, 108, 110, 115, 125, 126, 137, 138, 140, 141, 143, 147, 152, 153, 155, 158, 159, 166, 167, 174, 177, 183, 187, 197, 203, 204, 208, 210, 211, 212, 213, 227, 233, 238, 239, 240, 241, 243, 246, 248, 252, 260, 286, 288, 292, 296, 301, 302, 313, 314, 325, 326, 327, 332, 341, 345, 346, 349, 351, 352, 354, 360, 362, 366, 367, 374, 380, 386, 393, 395, 399, 401, 402, 403, 413, 419, 420, 422, 425, 435, 436, 437, 440
– **Чувствен свят** 298, 385

Чудо 142, 209, 306, 358, 359, 411, 423, 434

Широта 109, 126, 169, 170, 225, 229*, 230*, 245, 262, 270, 296, 307, 318, 349

Школа 131, 306, 345, 367
– **йога** 423

Щастие 14, 16, 18, 27, 30, 37, 42, 46, 50, 59, 131, 164, 175, 189, 197, 199, 200, 219, 228, 229, 230, 232, 239, 241, 242, 249, 296, 299, 303, 314, 322, 335, 345, 352, 353, 362, 363, 372, 381, 389, 410, 434, 435

Щедрост 116, 129, 132, 155, 156, 179, 331

Ясновидство 148, 244

Яснота 81, 106, 135, 141, 148, 158, 166, 170, 198, 209, 227, 244, 255, 260, 265, 266, 277, 280, 324, 366, 439

Издателство Бяло Братство
София 1113, ЖК Изгрев
ул. Ген. Щерю Атанасов
тел. (02) 9 634 313

Официален интернет сайт
на Общество Бяло Братство:
www.BeinsaDouno.org